MASTER NEGATIVE NO. 92-80611-6

AUTHOR:

ASOPIOS,
KONSTANTINOS

TITLE:

PERI HELLENIKES
SYNTAKSEOS...

PLACE:

EN ATHENAIS

DATE:

1870

Master Negative #

92-80611-6

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

Asōpios, Kōnstantinos, 1789-1872.

Περὶ Ἑλληνικῆς συντάξεως...ὑπὸ Κ. Ἀσωπιου ...περίοδος πρώτη. Ἔκδοσις ἑβδόμη. Ἐν Ἀθήναις, τυπ. Σ. Κ. Βλαστου, 1870.

16, 304 p. 19 cm.

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

FILM SIZE: 35mm REDUCTION RATIO: 11x

IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB

DATE FILMED: 6/26/92 INITIALS F.C.

FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

BIBLIOGRAPHIC IRREGULARITIES

MAIN
ENTRY: ASOPIOS, KONSTANTINOS

Bibliographic Irregularities in the Original Document
List volumes and pages affected; include name of institution if filming borrowed text.

_____ Page(s) missing/not available: _____

_____ Volumes(s) missing/not available: _____

✓ Illegible and/or damaged page(s): p. 176

_____ Page(s) or volumes(s) misnumbered: _____

_____ Bound out of sequence: _____

_____ Page(s) or illustration(s) filmed from copy borrowed from: _____

✓ Other: Best Copy Available

BEST COPY
AVAILABLE

AIIM

Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

Centimeter

Inches

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

ΠΕΡΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ,

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ,

Ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως.

ΥΠΟ

Κ. ΑΣΩΠΙΟΥ,

Καθηγητοῦ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἐν τῷ Ἐθνικῷ
Πανεπιστημίῳ τῆς Ἑλλάδος.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΒΔΟΜΗ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ ἀριθ. 178).

1870.

« Τὸ γὰρ ἐξ ἑκάστης λέξεως παρυφιστάμενον νοητὸν τρόπον τινὰ στοιχεῖόν ἐστι τοῦ λόγου, καὶ ὡς τὰ στοιχεῖα τὰς συλλαβὰς ἀποτελεῖ κατὰ τὰς ἐπιπλοκάς, οὕτω καὶ ἡ σύνταξις τῶν νοητῶν τρόπον τινὰ συλλαβὰς ἀποτελέσει διὰ τῆς ἐπιπλοκῆς τῶν λέξεων· καὶ ἔτι ὃν τρόπον ἐκ τῶν συλλαβῶν ἡ λέξις, οὕτως ἐκ τῆς καταλληλότητος τῶν νοητῶν ὁ αὐτοτελὴς λόγος. »

('Απολλώνιος 'Αλεξανδρεὺς περὶ Συντάξεως ἐν ἀρχῇ).

'Αρ. Πρωτ. 9785. — 'Εν 'Αθήναις, τῇ 12 Σεπτεμβρίου 1863.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τοὺς Γυμνασιάρχας, Σχολάρχας καὶ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα διευθύνοντας Διδασκάλους.

Ἔκ τινων δεδομένων εἰκάζομεν ὅτι γίνεται ἔν τισι τῶν διδακτηρίων, ποῦ μὲν λεληθότως, ποῦ δὲ καὶ ἐμφανέστερον, χρῆσις διδακτικῶν βιβλίων, μὴ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου, οὗ προϊστάμεθα, ἐγκεκριμένων. Καὶ ὅσον οὔπω θέλομεν προβῇ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τοῦ τοιούτου ἀτοπήματος, καὶ τὴν κατὰ συνέπειαν ταύτης ἐνέργειαν τῶν δεόντων. Νῦν δὲ περιοριζόμεθα μόνον, ἵνα ὑπομνήσωμεν ὑμᾶς, ὑπ' ὄψιν ἔχοντες τὴν ὑπ' ἀριθ. 20125 ἐγκύκλιον τοῦ 1843 τοῦ καθ' ὑμᾶς Ὑπουργείου, ὅτι διδακτικὸν βιβλίον τῆς Ἑλληνικῆς Συντάξεως ἔν τε τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις καὶ τοῖς Γυμνασίοις εἶναι «ἡ Πρώτη Περίοδος τοῦ περὶ Ἑλληνικῆς Συντάξεως» πονήματος τοῦ Καθηγητοῦ Κ. Κ. Ἀσωπίου, τὸ κοινῶς «Μικρὸν Συντακτικὸν Ἀσωπίου» καλούμενον. Ὅπως δὲ καὶ ἄλλοτε, οὕτω καὶ νῦν ἐπαναλαμβάνομεν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι ἡ χρῆσις χειρογράφων, ὡς κειμένων, διδασκαλίας ἀπαγορεύεται, ὡς καὶ ἡ μὴ ἐγκεκριμένων ῥητῶς βιβλίων.

Ὁ Ὑπουργὸς
Β. Κ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ.

Π. Κλάδος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Διὰ μικρῶν τινων μεταβολῶν καὶ διορθώσεων ἐπροσπάθησα νὰ καταστήσω τὴν ἑβδόμην ταύτην ἔκδοσιν τοῦ μικροῦ μου συντακτικοῦ εὐχρηστοτέραν εἰς τοὺς μεταχειριζομένους αὐτὴν νέους, ὁδηγίᾳ πάντοτε τοῦ διδάσκοντος καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν βιβλίων, εἰς ἃ παραπέμπονται. Ἐν τούτοις καὶ αὐτοὶ οὗτοι γινώσκουσιν ὅτι διὰ τῶν διδακτικῶν βιβλίων μόνον νύξις δίδεται πρὸς περαιτέρω μετέπειτα σπουδήν, ἥτις γίνεται διὰ τῆς μελέτης τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν. Ἡ τελειοτέρα αὕτη μάθησις ἀπαιτεῖ βεβαίως καὶ χρόνον καὶ κόπον καὶ δαπάνην οὐ μικράν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι νέον πρᾶγμα, ἀπ' ἐναντίας ὑπάρχει ἀρχαία καὶ ὀρθοτάτη παρατήρησις ὅτι *σὺν μυρίοις τὰ καλὰ γίγνεται πόνοις*, καὶ ὅτι *οἱ πόνοι τίκτουσι τὴν εὐδοξίαν* (Εὐριπίδης).

Οἱ μετὰ προσοχῆς ἀναγνόντες τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος πονήματος προταχθεῖσαν ῥῆσιν τοῦ Ἀπολλωνίου, θεωροῦσαν τὴν πλοκὴν τῶν διὰ λέξεων ἐκφερομένων ἐννοιῶν πρὸς κατασκευὴν αὐτοτελοῦς ὀρθοῦ λόγου ὡς τὴν πλοκὴν τῶν γραμμάτων πρὸς σύνθεσιν συλλαβῆς καὶ τὴν τῶν συλλαβῶν πρὸς σύνθεσιν λέξεως, γνωρίζουσι σχεδὸν τί ἐστι σύνταξις ἐν γένει. Μελετῶντες δὲ κατὰ βάθος τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀναπτύσσοντες καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐφαρμόζοντες αὐτήν, θέλουσι συνειθίσει, ἁπανταχοῦ ἐπιζητοῦντες τὸ κατάλληλον, νὰ ἀποφεύγωσι τὸ ἀνοίκειον καὶ ἡμαρτημένον.

Περὶ πάντων τούτων πραγματεύεται ἡ γραμματική τὸ μὲν τεχνολογικὸν λεγόμενον μέρος περὶ συλλαβισμοῦ, σχηματισμοῦ,

παραγωγῆς, ὀρθῆς γραφῆς τῶν λέξεων καὶ τῶν ὁμοίων. Τὸ μέρος τοῦτο διδάσκει, π. χ. εἰ δυνατὸν ἑλληνιστὶ συλλαβίσαι *μλα*, *μπρα*, *νσα* (κίνσαι), κτλ· εἰ συλλαβιστέον *ὄγ-δοος* ἢ *ὄ-γδοος*, *πρᾶγ-μα* ἢ *πρᾶ-γμα*, *ἀριθ-μὸς* ἢ *ἀρι-θμὸς*, *αἰχ-μὴ* ἢ *αἰ-χμὴ*, *λιχ-μάζω* ἢ *λι-χμάζω*, *ἀναγ-καῖον* ἢ *ἀν-αγκαῖον*, *ἐχ-θρὸς* ἢ *ἐ-χθρὸς*, *ἐσ-θλὸς* ἢ *ἐ-σθλὸς*, *παρ-έχω* καὶ *κατ-έχω*, ὡς *ἐξ-έχω* καὶ *συν-έχω* ἢ *πα-ρέχω* καὶ *κα-τέχω*, κτλ. Εἰ ὁ μέλλων τοῦ ῥήματος *φέρω* εἶναι *φέρσω*, ὡς ὁ τοῦ *πέρθω* (perdo λατινικὰ) εἶναι *πέρσω*, εἰ ὁ τοῦ *ἴσχω* εἶναι *ἴξω* ὡς ὁ τοῦ *ἴσκω* (ἐκ τοῦ *εἴσκω)* εἶναι *ἴξω* ἢ *εἴξω*· εἰ ὁ τοῦ *πάσχω* εἶναι *πάξω* καὶ ὁ τοῦ *χάσκω* *χάξω*, κατ᾽ ἀναλογίαν, ἢ οὐχί· εἰ ὁ παρακείμενος τοῦ *ῥίπτω* εἶναι *ῥέριφα*, ὡς ὁ τοῦ *τύπτω* *τέτυφα*, κτλ. Εἰ δυνατὸν εἰπεῖν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὡς ἐν τῇ νεωτέρᾳ γλώσσῃ, *ἀποκτῶ*, *ἐργάζω*, *σπληνίζω*, *ἀλαζονεύω*, (=ἀμφότερα ἐν Ἠπείρῳ=λυπῶ).

Ὡσαύτως διδάσκει εἰ γραπτέον *ἐντιμότερος* ἢ *ἐντιμώτερος*, *ἰσχυρότερος* ἢ *ἰσχυρώτερος*, *προθυμότερος* ἢ *προθυμώτερος*, *τρανότερος* ἢ *τρανώτερος*, καὶ *ἱκανώτερος* ἢ *ἱκανότερος*, *ἰταμώτερος* ἢ *ἰταμότερος*, *ὀχυρώτερος* ἢ *ὀχυρότερος*, *Ἰάσονος* ἢ *Ἰάσωνος*, *πελέκεος* ἢ *πελέκεως*, *ἡμίσεος* ἢ *ἡμίσεως*, *ἄστεος* ἢ *ἄστεως*, *λῦπαι καὶ νῖκαι* ἢ *λύπαι* καὶ *νίκαι*, *πρῶρα* ἢ *πρώρα*, τὴν *αἰδῶ* ἢ τὴν *αἰδὼ*, κατὰ τὸ *Λητὼ*, ἡ *παράγραφος* ἢ ὁ *παράγραφος*, *μύρον* ἢ *μῦρον*, *κύβος* ἢ *κῦβος*, *αὔρα* ἢ *αὖρα* καὶ τοῦτο θέλει χρησιμεύσει εἰς ὀρθὴν γραφὴν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ τῆς *Ἁγίας Μαύρας*, *δόσω* ἢ *δώσω*, *ἀφίνω* ἢ *ἀφήνω*.

Λακωνικὴ ἢ *Λακωνία*, τὸ *καθεστὼς* ἢ τὸ *καθεστὸς*, *καλλιεργία* ἢ *καλλιέργεια*, *ἐννέα* ἢ *ἐνέα*, κτλ. ὁ *Ἀκροκόρινθος* ἢ ἡ *Ἀκροκόρινθος* ἢ ἀμφότερα. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν λέξεων, εἰ τὸ *στυγερὸς* ἐκ τῆς γενικῆς *στυγὸς*, εἰ *Κερασοῦς* ἐκ τῶν *κεράσων* ἢ, τοὐναντίον, οἱ *κέρασοι* ἐκ τοῦ *Κερασοῦντος*.

Ταῦτα δ᾽ ἐκμαθὼν ὁ νέος, εὐκόλως θέλει στρέψει μετέπειτα τὴν προσοχήν του εἰς τὰ τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης, ἐξετάζων, εἰ γραπτέον *εἶναι* ἢ *ἶνε*, *θέλω γράψει* καὶ *γραφθῇ* ἢ *θέλω γράψῃ* καὶ *γραφθῇ*, *θέλω ἔχει* ἢ *ἔχῃ*, ἢ *θὰ γράψω* καὶ *θὰ γραφθῶ*· *ἀγκυλόνω* καὶ *στεφανόνω* ἢ *ἀγκυλώνω* καὶ *στεφανώνω*, κατά τιν᾽ ἀρχαιοτέραν παράδοσιν, ὅτι τὰ εἰς *ωνω* διὰ τοῦ ὠμεγάλου γράφονται· *καταχρηστὴς*, ὡς καὶ *κατάχρησις*, ἢ *καταχραστής*, ἡ *ἀσβέστη* καὶ ὁ *πάγος*, ὡς ἐν Ἠπείρῳ, ἢ ὁ *ἀσβέστης* καὶ τὸ *πάγος*, ὡς ἀλλαχοῦ· εἰ τὸ *μάστορας* παράγεται ἐκ τοῦ magister, ἢ ἐκ τοῦ ὁμηρικοῦ *μήστωρ*· τὸ ἰταλικὸν maesto παράγεται βεβαίως ἐκ τοῦ magister· τοῦτο δὲ θέλει δώσει ἀφορμὴν εἰς ἐξέτασιν εἰ καὶ τὸ maestro ἐπὶ ἀνέμου ἀνάγεται ἐνταῦθα καὶ διὰ τί· εἰ *ταυλαρᾶς* ἐν Σμύρνῃ καὶ *ταγλαρᾶς* ἐν Ἠπείρῳ, παράγεται ἐκ τοῦ ὁμηρικοῦ ταυλάρινος, καὶ διὰ τούτων εὐρύτατον στάδιον ἀνοίγεται αὐτῷ πρὸς ἔρευναν τῆς καθομιλουμένης γλώσσης.

Ὁ Στράβων ἀναφέρει που τοῦ συγγράμματός του (Κορ. Τόμ. Βʹ, σ. 492) «Κατὰ δὲ τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Λέσβου νησία ἐστὶ περὶ εἴκοσιν, ὡς δὲ Τιμοσθένης φησὶ, τετταράκοντα· καλοῦνται δ᾽ Ἑκατόννησοι συνθέτως, ὡς Πελοπόννησος, κατὰ ἔθος τι τοῦ ν̅ γράμματος πλεονάζοντος ἐν τοῖς τοιούτοις, ὡς Μυόννησος καὶ Προκόννησος λέγεται, καὶ Ἀλόννησος, ὥστε Ἑκατόννησοί εἰσιν οἷον Ἀπολλώννησοι. «Ἕκατος γὰρ ὁ Ἀπόλλων». Ταύτην τὴν ῥῆσιν ἀναγνοὺς ὁ φιλομαθὴς καὶ περίεργος νέος θέλει ζητήσει καθ᾽ ἑαυτὸν ἢ μετὰ τῶν συμμαθητῶν του εἰ καὶ τὸ ὄνομα Ἑπτάννησος ἀνάγεται εἰς τὰ ἀνωτέρω, τὰ διὰ διπλοῦ ν̅ γραφόμενα· *Βιέννην* ἢ *Βιένναν*, κατὰ τὸ *Ἄννα Ἄνναν*, *καλωσύνην* ἢ *καλοσύνην* (κᾱλὸς παρ᾽ Ὁμήρῳ κᾰλὸς παρ᾽ Ἀττικοῖς)· εἰ ὀρθῶς τὸ ἀκρωτηριασμένον *μὲ* (μὲ τὸν δεῖνα) ἢ *μετ᾽* (*μετ᾽ ἐκεῖνον)* δυνατὸν νὰ ἀναπληρώσωμεν πάντοτε καὶ ἁπανταχοῦ διὰ τοῦ πλήρους *μετὰ*,

λέγοντες, π. χ. *βαδίζω μετὰ τῶν ποδῶν μου, καὶ βλέπω μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου*· εἰ ἐν τῷ νὰ πάρῃ τὰ *μάτιά του καὶ νὰ φύγῃ*, ἐννοεῖται τὸ ὄμματα ἢ τὸ *ἱμάτιά του*, ὡς παρ' ἄλλων παρετηρήθη. Εἰ συγχωρητὸν εἰπεῖν *διγάμματος* ὡς καὶ σίγματος, ἐξ οὗ ὁ σιγματισμὸς, εἰ ἡ πλοκὴ τῶν δύο γραμμάτων στ, τὸ *στῖ* ἢ *σταῦ* οὕτως εἰπεῖν (ϛ), ὡς ἡ πλοκὴ τοῦ *σπ* λέγεται σαμπῖ (ϡ), ὀρθῶς ταυτίζεται μετὰ τοῦ ϛ', ταχυγραφικοῦ συμβόλου, δι' οὗ τὸ δίγαμμα ὡς ἀριθμητικὸν ἐπίσημον τίθεται εἰς δήλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ 6, ὡς τὸ σαμπῖ εἰς δήλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ 900.

Παρατηρήσας ὅτι λέγομεν *σφακτὰ* τὰ πρὸς τροφὴν σφαζόμενα ζῶα, τὰ πρόβατα μάλιστα, (κουράδια παρὰ Κρησὶν, οἷον κουρευόμενα), καὶ σφακτὸν ἓν ἕκαστον αὐτῶν, καὶ *κοπάδια* μὲν τὰ ποίμνια τῶν προβάτων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ *κοπάδιον* ἓν ἕκαστον αὐτῶν, θέλει ἀμφιβάλει εἰ ἡ λέξις παρήχθη ἐκ τοῦ *κοπὴ*, οἷον εἰπεῖν τὰ εἰς κοπὴν ἤτοι σφαγὴν προσδιωρισμένα, ἢ ἀλλαχόθεν. Εἰ, ὡς γράφομεν ὁ *Ἕλλην*, οἱ *Ἕλληνες*, κτλ. πρέπει καὶ τὰ ἐκ τούτου ἐπίθετα, ῥήματα καὶ ἐπιῤῥήματα νὰ γράφωνται διὰ κεφαλαίου γράμματος· *Ἑλληνικὸς*, *Ἑλληνίζω*, *Ἑλληνιστὶ*, καὶ *Ξενοφώντειος*, *Ἀριστοτέλειος*, κλ. Εἰ συγχωρητὸν τὸ γράφειν *ἔκοπτα* καὶ ἔκοπταν, ἀντὶ *ἔκοπτον ἐγὼ* καὶ ἔκοπτον *ἐκεῖνοι*, κόψε κατὰ τὸ κόπτε, ἀντὶ κόψον.

Εἰ δικαιολογεῖται τὸ *εἰμπορῶ* καὶ *εἰξεύρω*, πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν εἰσαχθέν· εἰ συγχωρητὸν γράφειν *καλλύτερος* καὶ *ἐλαφρύτερος* ἐκ τοῦ πολλὺς καὶ ἐλαφρὺς, ὅθεν *καλλύνω* καὶ ἐλαφρύνω, εἰ γραπτέον *ἐδῶ* ἐκ τοῦ *ὧδε* ἢ *ἐδδῶ* ἐκ τοῦ *ἐνδοῖ*.

Εἰ ἐξαλειπτέα τὰ διὰ τῆς προθέσεως *ξε* συντιθεμένα, *λέγω* καὶ *ξελέγω*, κλ· εἰ ἐξοριστέα τὰ τωρινὰ ὑποκοριστικὰ *χεράκι*, *ματάκι*, κλ· μετ' αὐτῶν δὲ καὶ πολλὰ ἀσμάτια·

τίνος ματάκια τὸν θωροῦν,
καὶ τὰ δικάμου κλαίουν·

καὶ εἰ ἐν γένει ἐκσυρικτέα τὰ χυδαϊστὶ φιλοσοφεῖν ἐπαγγελλόμενα βιβλιδάρια, ὡς ἐφρόνει πάλαι ποτὲ ὁ μέγας Εὐγένιος. Εἰ, ἐν ὅλῳ, πρέπει νὰ ἀλλάξωμεν τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν καὶ προφορὰν, ἵνα γένωμεν καταληπτοὶ καὶ ἀρεστοὶ εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς ἑλληνιστὰς καὶ φιλέλληνας, ἢ, ἀπ' ἐναντίας, πρέπει αὐτοὶ, καταδεχθέντες, νὰ συγκαταβῶσι μέχρι τῶν ἡμετέρων, τὰ ὁποῖα τοσοῦτον ταπεινὰ καὶ ἀνάξια προσοχῆς κρίνουσι, καὶ νὰ μὴ ζητῶσι παρ' ἡμῶν τὰ ἀδύνατα, νὰ ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν τὴν γλῶσσαν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους, ἐν ᾧ οὐδ' αὐτοὶ παρ' ἑαυτοῖς δύνανται τὰ τοιαῦτα· διότι οὔτε οἱ Ἰταλοὶ λαλοῦσι τὴν γλῶσσαν τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, οὔτε οἱ Γερμανοὶ τὴν ἀρχαίαν γερμανικὴν, οὔτε οἱ Ἄγγλοι τὴν πρωτότυπον ἀγγλοσαξονικὴν, ἀλλ' οὐδεμίαν γλῶσσαν τοῦ κόσμου ἀφήσαντες ἀφορολόγητον, καὶ τὰ πάντα ἐγκαταμίξαντες καὶ συμφύραντες συνέπηξαν τὴν ἑαυτῶν.

Ἐκ τούτου δὲ καὶ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος, θέλει ἐπιτείνει τὴν περιεργίαν του εἰς ἐξέτασιν τῶν καλῶν τῆς καθομιλουμένης γλώσσης, τῆς ὁποίας θέλει ἀνακαλύψει πλοῦτον κεκρυμμένον οὐ μικρόν. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων τελειοτήτων θέλει εὑρεῖ ὅτι ἐν τῷ συγγενειαλογικῷ συστήματι, ἀπὸ ἀντιπροπάππου μέχρι δισεγγόνου καὶ ἐπέκεινα, ἔχει ὀνόματα ἰδιαίτερα, καταλλήλως ἐξηγοῦντα τὴν σχέσιν τῆς συγγενείας, *ἀνεψιὸς*, *ἐξάδελφος*, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ κατ' ἐπιγαμίαν συγγενείᾳ, *ἀνδράδελφος*, *γυναικάδελφος*, *σύγγαμβρος*, *σύννυμφω*, κτλ., τὰ ὁποῖα καὶ σαφέστερα καὶ ἀκριβέστερα τῶν cognato, beau-frère κτλ. καὶ θέλει ἀπορήσει μετέπειτα πῶς εὑρίσκονται ἄνθρωποι βαρβάρως κατηγοροῦντες ὡς βάρβαρον τὴν ἡμετέραν γλῶσαν. Ἵνα εἴπωμεν δὲ κατὰ Ξενοφῶντα, ὡς οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχοληθέντες θέλουσι μεθέξει κόπων καὶ ἀγώνων, οὕτω θέλουσι μεθέξει καὶ τῆς τιμῆς ὡς συντελέσαντες εἰς διόρθωσιν καὶ στερέωσιν πολλῶν ἀμφιβόλων τὰ νῦν τῆς καθομιλουμένης γλώσσης.

Λίαν δὲ προσεχὴς ἡ ἐκ τούτων εἰς τὰ τῶν ἀλλοδαπῶν, τῶν ὁποίων τὰς λέξεις πολλάκις ἀναγκαζόμεθα νὰ μεταχειριζώμεθα, μετάβασις· *Σάξονες*, π. χ. ἢ *Σάξωνες*, *Ὀξόνιον* ἢ *Ὀξώνιον*, *Σκαλίγερος* ἢ *Σκαλιγῆρος*, *Βίκτορος* κατὰ τὸ *Νέστορος*, καὶ τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ εἰς *ωρ*, ἢ *Βίκτωρος*, μακροῦ ὄντος τοῦ ο παρὰ Ῥωμαίοις ἐνταῦθα, καὶ τοῦτο κατὰ τὸ ὁμηρικὸν *μήστωρος*, *ἰχῶρος* καὶ *τέκμωρος*. Εἰ, ὡς ἐκ τοῦ *πρεσβύτερος* τὸ presbyter, οὕτως ἐκ τούτου τὸ prètre, prete, priester, prist, καὶ prift ἀλβανιστί· εἰ ἐκ τοῦ frate, τὸ brate, ὡς οἱ ἀρχαῖοι Βιθυνοὶ ἔλεγον *Βίλιππον* τὸν *Φίλιππον*.

Οὐχὶ δὲ μικρᾶς περιεργίας ἀξία ἔσται αὐτῷ ἡ ἐξέτασις τοῦ πάσης ξένης γλώσσης λέξιν ἔχουσαν τὴν φωνὴν ε̄ ἀπολύτως καὶ ἀνεξαιρέτως μετατρέπειν εἰς *η*, *Βοημία*, *Νορβηγία*, *Σουηδία*, *Σιλησία*, κτλ· κατ᾽ ἀναλογίαν τῶν ὁποίων πρέπει νὰ εἴπωμεν Ἥρμανν ἢ Ἥρμαννον τὸν Hermann καὶ Ἥηρεν τὸν Heeren.

Ὡς δὲ βαίνομεν τανῦν δὲν εἶναι ἀδύνατον εἰς ἀδαοῦς τινος ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μετάφρασιν νὰ ἀναγνώσωμέν ποτε *Ἥλλην* τὴν *Ἕλλην*, ἐξ ἧς ὁ *Ἑλλήσποντος*, τὸν ὀλίγον γνωστὸν *Χένον* τραπέντα εἰς *Χῆνον*, καὶ τὴν γνωστοτάτην ἁγίαν *Θέκλην* τετραμμένην εἰς *Θήκλην*.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ τεχνολογικοῦ, τὸ δὲ περὶ Συντάξεως μέρος τῆς γραμματικῆς ἤτοι τὸ Συντακτικὸν διδάσκει περὶ καταλλήλου πλοκῆς τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν αὐτοτελοῦς ὀρθοῦ λόγου.

Διδάσκει, π. χ. εἰ συντακτέον *καταχρήσασθαι τοῦ ὀνόματος* ἢ *καταχρήσασθαι τῷ ὀνόματι*, πότε λεκτέον *ἀγαπῶ τινα* καὶ πότε *ἀγαπῶ τινι*, πότε *θαυμάζω τινὰ* καὶ πότε *θαυμάζω τινός*, πότε *φαίνεται κλαίειν* καὶ πότε *φαίνεται κλαίων*, πότε *ἄρχω τοῦ λόγου* καὶ πότε *ἄρχομαι τοῦ λόγου*, πότε *ποιῶ*

πόλεμον ἢ εἰρήνην, καὶ πότε *ποιοῦμαι πόλεμον ἢ εἰρήνην*, πότε *ἄρχομαι κτίζειν*, πότε *ἄρχομαι κτίζων* καὶ πότε *ἄρχομαί τινος* ἀπὸ τοῦ δεῖνος, ὡς *τὰ βρέφη τοῦ ζῆν ἀπὸ λύπης ἄρχεται.*

Ἐπειδὴ ἔργον τοῦ Συντακτικοῦ εἶναι ἡ κανονικὴ πλοκὴ τῶν διὰ λέξεων ἐκφερομένων ἐννοιῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ στίξις, δι᾽ ἧς ἑνοῦνται μὲν αἱ συγγενεῖς, χωρίζονται δ᾽ αἱ ἀλλότριαι, ὡς διὰ τοῦ συλλαβισμοῦ τὰ τῶν λέξεων, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ εἰς τὸ περὶ συντάξεως ἀνήκει. Ἀλλὰ περὶ αὐτῆς ὑπάρχει τοσαύτη διαφωνία, ἄλλως ἄλλου τὰ αὐτὰ στίζοντος, ὥστε δύσκολον εἰπεῖν περὶ πάντων ἐν γένει ὁριστικόν τι.

Ὡς γενικὸς κανὼν δυνατὸν βεβαίως νὰ τεθῇ οὕτω πως. Ἐπειδὴ ἡ στίξις ἐπενοήθη πρὸς ἔνδειξιν τῆς τῶν ἐννοιῶν συναφείας καὶ ἀλληλουχίας, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς συγχύσεως καὶ διανάπαυσιν τοῦ ἐκφωνοῦντος ἢ ἀναγινώσκοντος, ἕπεται ὅτι ὅλως δι᾽ ὅλου ἄστικτος λόγος δὲν εἶναι καλόν, διότι ὁμοιάζει ἐκτεταμένον πεδίον εἰς πολλὰς τριόδους καὶ τετραόδους σχιζόμενον, ἄνω καὶ κάτω, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φερούσας, αἵτινες δυσκολεύουσι τὴν διάβασιν ἑκάστου, ἀγνοοῦντος τίς αὐτῶν ἡ πρὸς τὸν σκοπὸν ἄγουσα. Ἀλλὰ καὶ λόγος πολύστικτος, στιγμαῖς, μεσοστιγμαῖς καὶ ὑποστιγμαῖς βεβαρημένος, ὅπου ἀνάγκη καὶ ὅπου μή, οὐδὲ τοῦτο εἶναι πάλιν καλόν, ἐμποδίζον τὴν κατάληψιν καὶ ἀνάγνωσιν. Τοῦτο ὁμοιάζει ἔδαφος, πασσάλοις περικυκλωμένον καὶ καταπεπυκνωμένον ἵνα κωλύσωσι τὸ πρὸς δρόμον ἢ ἔφοδον προσδιωρισμένον ἱππικόν. Εὐχαρίστως ἀσχοληθεὶς περὶ τὰ τοιαῦτα ὁ φιλομαθὴς νέος καί, κατὰ τὸ δυνατόν, λύσας τὰ ζητημάτια ταῦτα, οἷον προοιμιακὰ καὶ ἄλλων παρασκευαστικὰ διὰ τὸ μετέπειτα, καὶ ἡδονὴν θέλει αἰσθάνεται ὡς νικήσας τόσους ἀντιπάλους, τὰς δυσκολίας, καὶ τὴν προσοχήν του θέλει συνειθίσει εἰς τὴν ἐπίμονον σπουδήν, καὶ τρόπον θέλει ἀποκτήσει, ἐν τέλει, τοῦ κρίνειν καὶ γράφειν ἐν ἐπιγνώσει τὰς περὶ τούτων διαφοράς.

Τὰ ἀνωτέρω μικρὰ καὶ εὐτελῆ θέλουσι φέρει μετέπειτα εἰς ἕτερα μείζονα καὶ σπουδαιότερα, καὶ ταῦτα πάλιν εἰς ἄλλα ἔτι μεγαλήτερα καὶ μείζονος λόγου ἄξια. Ταῦτα μετὰ ἐπιμονῆς καὶ ὑπομονῆς μελετήσας ὁ φιλομαθὴς νέος, προβαινούσης τῆς ἡλικίας, ἐπὶ μᾶλλον τῆς περιεργίας ἀναπτυσομένης, καὶ αὐξομένων τῶν γνώσεων, βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαισθήτως θέλει εὑρεθῆ εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πολυθρυλλήτου Συγριτικῆς Φιλολογίας. Εἶναι φανερὸν ὅτι, ἵνα ἰσχύωσι πάντα ταῦτα, τὰ πρῶτα καὶ τὰ δεύτερα, τά τε ὑπὸ τοῦ τεχνολογικοῦ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ συντακτικοῦ ὁριζόμενα, πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς παραδείγματα γνήσια καὶ ἀναντίῤῥητα ἐκ δοκίμων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, κριτικῶς ἐξητασμένα, ἄλλως εἶναι ὅροι κοινοί.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ περὶ τούτων κανόνες λαμβάνονται ἐκ τῆς συνηθεστέρας χρήσεως τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν· *ἐκ τούτων γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέθοδος*, ὡς ἔλεγέ ποτε Θεόδωρος ὁ Γαζῆς· ἀλλ' ἐπίσης ἀληθὲς ὅτι, ἐκτὸς τῆς φυσικωτέρας καὶ κανονικωτέρας πλοκῆς τῶν λέξεων καὶ παρ' αὐταῖς τούτοις τοῖς ἐνδόξοις ἢ προκρίτοις καὶ ἐκ τοῦ κανόνος λεγομένοις, οὓς κλασικοὺς οἱ νεώτεροι καλοῦσι, καὶ παρὰ τοῖς μὴ τοιούτοις ὑπάρχουσι καὶ πλοκαὶ λόγου ἀνώμαλοι σπανιώτεραι μὲν καὶ δυσκολώτεραι βέβαια, συνήθεις ὅμως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, περὶ ὧν πραγματεύεται τὸ τρίτον τμῆμα τοῦ παρόντος πονήματος, τὸ περὶ *Σχημάτων* καὶ *Ἰδιωμάτων*, τὸ ὁποῖον ἁρμόζει μᾶλλον εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον εἰς τὰς κατωτέρας, τὸ δὲ δεύτερον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ διδάσκοντος περὶ τῆς προόδου τῶν ἀκροατῶν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι συντάξεις, ἔτι ἀνωμαλώτεραι, αἵτινες ἀφίνονται εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μελέτην. Ἐκ τούτων δὲ, βαθμηδὸν πληθυνομένων, ἐπῆλθεν εἰς τὴν γλῶσσαν τοσαύτη δυσμορφία, ὥστε παρ' ὀλίγον ἐξηφάνισται ἡ ἀρχαία ὀρθοέπεια, ἀκριβοῤῥημοσύνη καὶ καλλονή.

Καὶ ταῦτα πάντα πρέπει νὰ μάθῃ ὁ εἰς τὴν ἐφικτὴν ἐντέλειαν ἀποβλέπων, διότι ἐκ πάντων μὲν τὸ ἐντελὲς, καὶ ἐξ ἑνὸς δὲ μόνου, λείποντος, κρίνεται τὸ ἀτελές. Χάριν τῆς ἐφικτῆς ἐντελείας τοσαῦτα καὶ τοσαῦτα μοχθοῦσιν αἱ γενναῖαι φύσεις. Οἱ ταύτην παντοίοις τρόποις ζητοῦντες ἀπολαύουσι τὴν ἐνδόμυχον τέρψιν καὶ ἔχουσι τὸ εὐγενὲς αἴσθημα, ὅτι τείνουσι πρός τι σημεῖον ἀνώτερον, ἐνθυμούμενοι μάλιστα ὅτι τότε μόνον καὶ μαθήσεις καὶ τέχναι προοδεύουσιν, ὅταν ἕκαστος εἰς τὸ εἶδός του ἀποβλέπῃ εἴς τι ὑψηλότερον καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐντελὲς, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοὶ οἱ ἄλλως ἐναντίοι ἀναγκάζονται νὰ τιμῶσι. Τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἔχει κῦρος, καὶ μόνον αὐτοὶ δύνανται εἰπεῖν τί ὑπάρχει καὶ τί δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἑαυτοῦ πνευματικῇ σφαίρᾳ ἕκαστος. Ἐν τῇ γραμματικῇ, π. χ. μόνον οἱ τοιαύτην ἐφικτὴν ἐντέλειαν ἀποκτήσαντες μετὰ πεποιθήσεως δύνανται εἰπεῖν, ὅτι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο σπανιώτερον μὲν, ἀπαντᾶται ὅμως· ἄλλως παράτολμον καὶ θρασὺ τὸ χωρὶς αὐτῆς ἰσχυρίζεσθαι ὅτι τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα οὐδαμῶς οὐδαμοῦ ἀπαντᾶται.

Καὶ ταῦτα μὲν τοῖς βουλομένοις μελήσει, ἐγὼ δὲ ἐκ τῶν ἰδίων μου ἐλλείψεων γνωρίζω ὅτι παντὸς ἄλλου μᾶλλον ἀπέχω τοῦ τοῖς ἄλλοις συνισταμένου· ἐν καθαρῷ δ' ὅμως συνειδότι τολμῶ μετὰ θάῤῥους ὁμολογῆσαι ὅτι καὶ ἐν τῇ συντάξει τοῦ πονήματος τούτου ἀναδιφήσας καὶ πάλιν τὰς τῶν ἀρχαιοτέρων περὶ φύσεως, περὶ ὀνομασίας καὶ χρήσεως τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τῆς συνδέσεως αὐτῶν θεωρίας, ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ὁριστικῆς διαιρέσεως καὶ κατατάξεως αὐτῶν, εὕρισκον ὅτι οὐχὶ μόνον δὲν ἠδυνάμην νὰ μεταβάλω τι ὡς πρὸς ταῦτα, ἀλλ', ἀπ' ἐναντίας, ἔπρεπε νὰ σεβασθῶ καὶ νῦν ὡς πάντοτε, τοὺς παναρχαίους καὶ παρὰ πᾶσιν ἰσχύοντας γραμματικοὺς ἀφορισμοὺς, τοὺς ὁποίους καὶ σύμπασα ἡ νεωτέρα Εὐρώπη ἐσεβάσθη μέχρι τοῦδε μετὰ μικρῶν ἐξαιρέσεων, οὐδὲ αὐτῶν τοῖς ἀρχαίοις ἀγνώστων.

Τούτων τοῖς ἴχνεσιν ἑπόμενος, καὶ εὐτύχημα νομίζων εἴτι ὀρθῶς ἐνόησα τὰ παρ' ἐκείνων ὁριζόμενα, ἀπ' ἐμαυτοῦ τε καὶ ὑπὸ τῶν ἀσπασαμένων καὶ ὑπομνηματισάντων αὐτὰ βοηθούμενος, ἐπροσπάθησα, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἐφιλοτιμήθην, πρὸ πολλοῦ νὰ ἐκπονήσω, ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἀτελὲς, τὸ παρὸν συνταγμάτιον, τὸ ὁποῖον, ἐπὶ πολλὰ ἔτη διαζῆσαν, μετὰ καλλίστης βεβαίως ὑποδοχῆς, καὶ οὐχὶ, ἐλπίζω, ἄνευ καρποῦ, πολλαχοῦ καὶ πολλάκις τυπωθὲν καὶ παρατυπωθὲν, καὶ νῦν πάλιν, ἐπὶ τῷ αὐτῷ πάντοτε σκοπῷ, καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῇ βεβαίως τύχῃ ἀναφαινόμενον, ἕτοιμον εἶναι νὰ δώσῃ χώραν τοῖς κρείττοσιν.

Ἔγραφον ἐν Ἀθήναις, τῇ ά Φεβρουαρίου 1870.

Κ. ΑΣΩΠΙΟΣ.

ΠΡΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ,

ΚΑΙ ΠΕΡΙ

ΔΙΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΟΝΗΜΑΤΟΣ.

§. 1. Σύνταξις ἐν τῇ γραμματικῇ λέγεται ἡ κατὰ κανόνας καὶ ὀρθὴ πλοκὴ τῶν λέξεων εἰς κατασκευὴν λόγου, *Συντακτικὸν* δὲ τὸ περὶ αὐτῆς πραγματευόμενον μέρος τῆς γραμματικῆς, καὶ διδάσκον τοὺς κανόνας καθ' οὓς ἡ πλοκὴ αὕτη γίνεται ὀρθή. Καὶ κανὼν μὲν ἐνταῦθά ἐστι γραμματικὸν παράγγελμα, χρησιμεῦον εἰς ἀποφυγὴν συντακτικοῦ ἁμαρτήματος, ὡς ὁ κανὼν ἤτοι γραμμαγωγὸς τῶν καλλιγράφων πρὸς εὐθυγραμμίαν, καὶ ὡς ὁ φραγμὸς εἰς ὑπερβασιῶν κώλυσιν· ὀρθὸν δὲ ἐνταῦθά τε καὶ ἁπανταχοῦ τὸ πρὸς κανόνας ὁμολογουμένους καὶ παρὰ πᾶσι δεκτοὺς σύμφωνον.

§. 2. Τὸ ἔργον τοῦ *Συντακτικοῦ* εἶναι τριπλοῦν· πρῶτον, τὸ διδάξαι τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου καὶ κατὰ ποίους κανόνας τίθεται· δεύτερον, τὸ δεῖξαι τοὺς τρόπους, καθ' οὓς λόγος πρὸς λόγον συνδέεται, καὶ τρίτον, τὸ σημειῶσαι παραλλαγάς τινας αἵτινες, καίπερ οἷον παραβάσεις τοῦ κανονικοῦ καὶ συνήθους φαινόμεναι, εἶναι ὅμως συγχωρηταί, ὑπὸ τῆς χρήσεως διά τινα λόγον ἐπικυρούμεναι· ἐνίοτε μάλιστα ἀποβαίνουσιν ἡ μόνη κανονικὴ χρῆσις, ὀνομάζονται δὲ αὗται, ὡρισμέναι οὖσαι καὶ εἰς σύστημα ἀναγόμεναι, *Σχήματα* καὶ *Ἰδιώματα*, διάφορα τῶν ἀσυγ-

χωρήτων παραβάσεων αἵτινες καλοῦνται *Σολοικισμοί*. Οὕτως ἀποκτᾶται ἡ πλήρης ἐκμάθησις τῆς ὀρθῆς πλοκῆς τῶν λέξεων εἰς κατασκευὴν λόγου, ὅπερ σκοπεῖ ἡ σύνταξις.

§. 3. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ τὸ παρὸν πόνημα εἰς τρία τμήματα διαιρεῖται. Τὸ πρῶτον, πραγματευόμενον περὶ τοῦ πρώτου τῶν προσημειωθέντων τριῶν ἔργων, ἐπιγράφεται *Περὶ τῆς Κυρίως Λεγομένης Συντάξεως*. Τὸ δεύτερον, πραγματευόμενον περὶ τοῦ δευτέρου ἔργου, ἐπιγράφεται *Περὶ Συνδέσεως τῶν Λόγων καὶ τῶν Μερῶν αὐτῶν*. Τὸ τρίτον, τελευταῖον, πραγματευόμενον περὶ τῶν συγχωρητῶν παραβάσεων, ἐπιγράφεται *Περὶ Συντακτικῶν Σχημάτων καὶ Ἰδιωμάτων*. Περὶ ἑνὸς ἑκάστου τούτων ἰδιαιτέρως θέλομεν πραγματευθῆ ἐν τῷ παρόντι πονήματι, ὅσον ὁ σκοπὸς καὶ τὸ σχέδιον αὐτοῦ ἐπιτρέπουσι, παραπέμποντες περὶ τῶν λοιπῶν εἰς τὰ πληρέστερα περὶ τούτου συγγράμματα.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Λόγου.

§. 1. **Σκοπὸς** τοῦ λόγου, ἐκφωνουμένου ἢ γραπτοῦ, περὶ ὀρθῆς κατασκευῆς τοῦ ὁποίου πραγματεύεται τὸ *περὶ συντάξεως* τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς μέρος, εἶναι τὸ ἐξηγῆσαι τὰ αἰσθήματα ἢ διανοήματα τοῦ λαλοῦντος ἢ γράφοντος. Τὰ πρὸς τοῦτο χρησιμεύοντα εἶναι τὰ διάφορα εἴδη τῶν λέξεων, λαμβανόμενα κατὰ τὴν χρείαν, ποτὲ μὲν περισσότερα, ποτὲ δὲ ὀλιγώτερα καὶ διαφόρως συμπλεκόμενα, ὡς τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν συλλαβῶν, αἱ δὲ συλλαβαὶ εἰς τὴν τῶν λέξεων.

§. 2. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἔννοια τῆς ἀνωτέρω ῥήσεως τοῦ Ἀπολλωνίου, ἥτις γίνεται σαφεστέρα διὰ τῶν ἑξῆς· Ὡς δηλ. ἐπὶ τῶν συλλαβῶν καὶ λέξεων ᾱ, ᾱ ᾱ, *ῥά*, *ἄρα*, *κάρα*, *κάραβος*.—*ἴς*, *ῥίς*, *καρίς*, *σκαρίς*, *ἀσκαρίς*, οὕτως ἐπὶ τῶν λόγων· *ἦν αὐτῷ*, *ἐξῆν αὐτῷ*, *ἦσαν*, *παρῆσαν*, *ἐπιπαρῆσαν*, *λέγω*, *θέλω λέγειν*, *θέλω λέγειν Ἀτρείδας*, *ἔστι τοῦτο*, *τοῦτό ἐστι τὸ δὴ λεγόμενον*. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, ὡσαύτως δὲ καὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς πλοκῆς· Ὡς *θυμὸς* καὶ *μῦθος*, *μόνη* καὶ *νομὴ*, *λύμη* καὶ *μύλη*, *μένος* καὶ *νέμος*, οὕτω *περὶ θεοῦ* καὶ *πρὸς θεὸν*, *μετὰ σοῦ* καὶ *μετὰ σέ*, *παρ᾽ ἐμοῦ λαμβάνει*, *παρ᾽ ἐμοὶ μένει*, *καὶ παρ᾽ ἐμὲ ἥκει*, *φαίνεται δακρύειν* καὶ *φαίνεται δακρύων*.

§. 3. Ὁ λόγος δυνατὸν νὰ ἦναι μικρὸς ἢ μέγας, κατὰ τὴν

περίστασιν καὶ τὴν χρείαν, προσέτι δὲ μέγιστος καὶ πολυμερέστατος. Ὁ μικρότατος δὲ πάντων καὶ τὸ στοιχεῖον, τρόπον τινά, εἰς ὃ οἱ λοιποὶ δυνατὸν νὰ ἀναλυθῶσιν, εἶναι ὁ ἐξηγῶν ὅτι πρόσωπον, ζῶον, ἢ πρᾶγμά τι ἔχει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἰδιότητα, ὡς *ὁ λαγὼς ἐστιν ὠκύπους*, *ἡ χιὼν ἐστι λευκή*, *τὸ τεῖχός ἐστιν ὑψηλόν*, ἢ ἁπλῶς ὕπαρξιν, ὡς *ὑπάρχει θεὸς* (Ἴδε κατωτέρω). Μικρότερος λόγος τούτου δὲν γίνεται.

Ἁπλῆ Πρότασις.

§. 4. Ὁ μικρότατος οὗτος λόγος, εἰς ὃν οἱ λοιποὶ ἀναλύονται, καλεῖται *ἁπλῆ πρότασις*, σημαίνουσα κρίσιν τοῦ νοὸς διὰ λέξεων ἐκφερομένην. Ἔστι δὲ κρίσις δύο ἰδεῶν σύζευξις ἢ διάζευξις· *ὁ ἀνήρ ἐστι πλούσιος.—ὁ ἀνὴρ οὐκ ἔστι πλούσιος.*

§. 5. Ἡ *ἁπλῆ πρότασις* συνίσταται, ὡς καὶ τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα δεικνύουσιν, ἐκ τριῶν μερῶν, *τοῦ ὑποκειμένου*, *τοῦ κατηγορουμένου* καὶ *τοῦ συνδετικοῦ*. Καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον σημαίνει τὸ πρόσωπον, ζῶον, ἢ πρᾶγμα, περὶ οὗ ὁ λόγος, τὸ δὲ κατηγορούμενον σημαίνει τὴν εἰς αὐτὸ ἀπονεμομένην ἰδιότητα ἢ ὕπαρξιν, τὸ δὲ συνδετικὸν τὴν σύνδεσιν καὶ σύζευξιν αὐτῶν, οἷον *ὁ θεός ἐστι δίκαιος*. Ἀναιρεῖται δὲ ἡ σύζευξις αὕτη τῶν δύο ἰδεῶν καὶ γίνεται διάζευξις, προστιθεμένου τοῦ ἀποφατικοῦ ἤτοι ἀρνητικοῦ μορίου *οὐ*, ὡς *ὁ μῦθος οὐκ ἔστι κοινός.—ἡ συμφορὰ οὐκ ἔστι βαρεῖα.—τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀληθές*, κτλ.

§. 6. Τὸ *ὑποκείμενον*, τὸ *κατηγορούμενον* καὶ τὸ *συνδετικόν*, μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου, συνιστῶσι λόγον δυνάμενον μὲν νὰ λάβῃ καὶ προσθήκας, οὐδεμίαν ὅμως ἐλάττωσιν, ἀποτελοῦσι λόγον πλήρη ὅστις περιέχει τέλειον νόημα.

Σύμπτυξις τοῦ Συνδετικοῦ μετὰ τοῦ Κατηγορουμένου.

§. 7. Τὸ *συνδετικὸν* τίθεται κατὰ δύο τρόπους· ά. κεχωρισμένον τοῦ κατηγορουμένου, οἷον *Πλάτων ἐστὶ σώφρων*, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασιν· β΄. ἡνωμένον μετ᾽ αὐτοῦ, οἷον *Πλάτων σωφρονεῖ.—ὁ βίος εὐδαιμονεῖ τε καὖθις οὐκ εὐδαιμονεῖ* (Εὐριπ. Ἀποσπ.). Ταῦτα δὲ ἴσα δύνανται τοῖς *Πλάτων ἐστὶ σώφρων, ὁ βίος ἐστὶν εὐδαίμων καὶ οὐκ εὐδαίμων.* Ἡ τοιαύτη σύμπτυξις δυνατὸν νὰ γένῃ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἄπειρος πληθὺς προκύπτει ἐκ τῆς συνθέσεως τῆς τοῦ κατηγορουμένου καὶ συνδετικοῦ ἐννοίας. Ἴδε §. 10.

§. 8. Ἡ δὲ ἰδέα τῆς ὑπάρξεως ἐκφέρεται συνήθως διὰ τοῦ αὐτοῦ *εἶναι*, ἐπὶ ὑπαρκτικῆς ἐννοίας, διὰ τοῦ *ὑπάρχειν* καὶ ὀλίγων ἄλλων οἷον ἰσοδυνάμων, ὡς *ἔστι θεός*=θεός ἐστιν ὢν=ὑπάρχων.—*ἔστι Δίκης ὀφθαλμός* (Μέν.).—*ὑπάρχει δύναμις, μέγεθος πλούτου* (Ἀριστοτ.). Ὡσαύτως διὰ τοῦ *κυρῶ* καὶ *τυγχάνω*, ὡς *τίς ἐν πύλαισι δωμάτων κυρεῖ;* (Εὐρ. Φ. 1067).—*ἔνδον γὰρ ἀνὴρ ἄρτι τυγχάνει* (Σ. Αἴ. 9). Οὕτω δὲ καὶ διὰ τοῦ ποιητικοῦ *πέλει* καὶ *πέλεται*, ὡς *κλαγγὴ γεράνων πέλει.—ἔπλετ᾽* (ἐπέλετο) *ἔργον ἅπασιν* (Ἰλ. Γ, 3. Μ, 251). Τὰ αὐτὰ δὲ ἐκλαμβάνονται καὶ κατὰ συνδετικὴν ἔννοιαν. Ἴδε κατωτέρω Κεφ. Ἕβδομον.

§. 9. Ἐκ τούτου λοιπὸν γεννῶνται διτταὶ προτάσεις, προτάσεις ἔχουσαι τὸ κατηγορούμενον κεχωρισμένον τοῦ συνδετικοῦ, ὡς *Σωκράτης ἐστὶ σώφρων, ἁγνός, ἥσυχος*, κτλ, καὶ προτάσεις ἔχουσαι ἡνωμένον τὸ κατηγορούμενον μετὰ τοῦ συνδετικοῦ, ὡς *Σωκράτης σωφρονεῖ, ἁγνεύει, ἡσυχάζει*, κτλ. Τὰς πρώτας καλοῦμεν, συντομίας χάριν, *ἀνεπτυγμένας*, τὰς δευτέρας *συνεπτυγμένας προτάσεις*.

§. 10. Εἰ καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν ἡ συνεπτυγμένη πρότασις ἰσοδυναμεῖ ἐν γένει πρὸς τὴν ἀνεπτυγμένην, δὲν εἶναι ὅμως οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογήν· διότι ἡ γλῶσσα δὲν ἔχει πάντοτε ὅρους ἐπιτηδείους ὥστε νὰ μετατρέπῃ τὰ ἀνεπτυγμένα εἰς συνεπτυγμένα, καὶ ἀντιστρόφως. Οὔτε τὸ *ἐγώ εἰμι στρα-*

τιώτης γίνεται *ἐγὼ στρατιωτεύω*, οὔτε τὸ *ἐγώ εἰμι σοφὸς* συμπτύσσεται εἰς τὸ *σοφεύω*, οὔτε τὸ *ἐγὼ πατρώζω* γίνεται *ἐγώ εἰμι πατὴρ*, οὔτε τὸ *ἔρχομαι* γίνεται *εἰμὶ ἔρκτης*, οὔτε τὸ *ἐλεύθω* γίνεται *εἰμὶ ἐλεύστης*.

§. 11. Ἀλλὰ καὶ ἔνθα ἡ γλῶσσα δὲν ἐμποδίζει, ὑπάρχουσι περιστάσεις ἐν αἷς ὁ εἷς τρόπος εἶναι προτιμότερος τοῦ ἄλλου. Οὕτω, π. χ. πᾶν ῥῆμα δυνατὸν νὰ ἀναλυθῇ εἰς τὴν οἰκείαν μετοχὴν καὶ εἰς τὸ συνδετικὸν *εἶναι*, ὡς *γράφει*=γράφων ἐστί, κτλ, οὐδὲν ἧττον ὅμως πολλάκις ἕτερον ἑκάτερον. Οὕτω *βούλεται* καὶ *ἐστὶ βουλόμενος*, *γράφει* καὶ *ἐστὶ γράφων*, sta scrivendo παρ' Ἰταλοῖς (Ἴδε *Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σύνταξιν*, σ. 23).

Παράλειψις τοῦ Συνδετικοῦ.

§. 12. Ὁσάκις τὸ *συνδετικὸν* ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ εὐκόλως, παραλείπεται, ὡς *Ἕλλην ἐγώ.—σὺ γὰρ ὁ αἴτιος.—τὸ μέλλον ἀόρατον*. Συνήθως δὲ παραλείπεται τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον, ὡς *δυσχέρεια πολλή.—πολὺ πέλαγος*. (Σοφ.)· μάλιστα δὲ ἐπὶ γνωμικῶν· *σοφὸν τὸ σαφές, οὐ τὸ μὴ σαφές* (Εὐρ.)· ἐπὶ παροιμιῶν· *ἄλλος βίος*, ἄλλη δίαιτα. Οὕτω καὶ παρ' ἡμῖν *ἄσκοπος ὁ νοῦς, διπλὸς ὁ κόπος*· ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν *ἀνάγκη, χρεών, θέμις*· ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων *φροῦδος, ἄξιος, δυνατός, αἴτιος, ῥᾴδιον, χαλεπόν*· ἐπὶ τῶν εἰς τέος *ῥηματικῶν*, καὶ μάλιστα τῶν οὐδετέρων· ἐπὶ τῶν *οἷόν τε, θαυμαστὸν ὅσον, ἀμήχανον ὅσον*, καὶ τῶν ὁμοίων.

§. 13. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ἀρχῇ λόγου, ἐν ἀκολουθίᾳ δὲ λόγου παραλείπεται τὸ συνδετικόν, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τοῦ προηγουμένου κώλου, ὡς *αἱ λῦπαι αἱ μὲν χρησταί εἰσιν, αἱ δὲ κακαί* (Πλ. *Γοργ*. 497), ἢ καὶ ἀντιστρόφως ἐκ τοῦ ἑπομένου εἰς τὸ ἡγούμενον παλινδρομικῶς, οἷον *μέτρον δὲ αὐτῷ οὐχ' ἡ ψυχή, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν* (Ξεν. Κ. Π. Ά, γ', 15).

§. 14. Παραλαμβάνεται δὲ κατ' ἀναλογίαν, ὅ ἐστι καθ' ὃ πρόσωπον καὶ καθ' ὃν ἀριθμὸν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται, ὡς *ἐκεῖνος μέν ἐστι φίλος, σὺ δὲ* (εἶ) *ἐχθρός.—σοφὸς μὲν ἐκεῖνος, ὑμεῖς δὲ ἄφρονες*· ἔνθα παραλαμβάνεται κατ' ἀναλογίαν τὸ *ἐστὲ* ἐκ τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ ὑπονοουμένου *ἐστί.—ταῦτα γὰρ πάντα μηδικά ἐστι, καὶ οἱ πορφυροῖ χιτῶνες, καὶ οἱ κάνδυες, καὶ οἱ στρεπτοὶ οἱ περὶ τῇ δέρῃ, καὶ τὰ ψέλλια τὰ περὶ ταῖς χερσίν* (Ξεν.). Ὡσαύτως καὶ κατὰ χρόνον, ὡς *ὁ μὲν πατὴρ δίκαιος ἦν, σὺ δὲ ἄδικος* (εἶ).

Παράλειψις τοῦ Ὑποκειμένου.

§. 15. Καὶ τὸ *ὑποκείμενον* παραλείπεται, ἐν συνεπείᾳ τε καὶ ἐν ἀρχῇ λόγου. Ἐν συνεπείᾳ λόγου παραλείπεται, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τοῦ ἡγουμένου, καὶ τοῦτο πάλιν κατ' ἀναλογίαν, ἢ ὅταν, μὴ ῥητῶς λεγόμενον, ἐξάγηται ἐκ τῶν λέξεων ἐν αἷς περιέχεται· *Σωκράτη δ' ἐξαιρῶ λόγου· ἱκανὸς γὰρ* (Σωκράτης) *καὶ ἀμφότερα* (Πλ. *Συμπ*. 176).—*τὸν ἰσθμὸν ἐτείχεον, καί σφι ἦν πρὸς τέλει* (Ἡρόδ. Θ', 8), τὸ τεῖχος δηλ. ἢ τὸ τειχίζειν.—*πορεύσομαι εὐθὺς πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ ἢν μὲν ἀνθιστῆται* (Ξεν. Κ. Π. Β', δ', 24), ὁ βασιλεὺς δηλ.

§. 16. Ἐν ἀρχῇ λόγου παραλείπεται τὸ *ὑποκείμενον* ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου, ὅταν δὲν ἀπαιτῆται ἀντιδιαστολή, ὡς *σέβομαι τοὺς πρεσβυτέρους.—ἄγωμεν—Ἕλληνές ἐσμεν* (Σ. Φ. 233).—*τίμα τοὺς γονεῖς—ἦν σωφρονῇς* (Εὐρ.), οὐχὶ δὲ ἐπὶ ἀντιδιαστολῆς ἥτις ὑποθέτει ἀντίθεσιν, ὡς *σὺ μὲν μένων νῦν κεῖνον ἐνθάδ' ἐκδέχου, ἐγὼ δ' ἄπειμι* (Σοφ.). Πολλάκις δὲ τίθενται καὶ ἄνευ ἀντιδιαστολῆς, ὡς *οἶδ' ἐγὼ ταῦτα* (Σοφ. Φ. 190). Πρὸς μείζονα δ' ἔμφασιν προσλαμβάνουσιν ἐνίοτε καὶ τὸ μόριον γέ, ὡς *οἰκτείρω νιν ἔγωγε* (Σοφ.)· *καὶ σύ γ', ὦ ξένε*, (Σοφ.). Ἴδε *περὶ Ἀντωνυμιῶν*.

§. 17. Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου προσώπου, καὶ ἐπὶ ἄλλων μὲν

περιστάσεων, μάλιστα δὲ παραλείπεται ἐπὶ τῶν ἑξῆς· ά. ἐπὶ πράξεων ὑπ' ἀνδρὸς γινομένων ἰδιαίτερον ἔργον ταύτας ἐχόντος, οἷον *ἐσάλπιγξεν* (ὁ σαλπιγκτής), *ἐκήρυξεν* (ὁ κήρυξ), *οἰνοχοεύει* (ὁ οἰνοχόος), *τὸν νόμον ὑμῖν ἀναγνώσεται* (ὁ γραμματεύς)· ϐ'. ἐπὶ τῶν *φασί, λέγουσι*, καὶ τῶν τοιούτων, ὅταν ἐν γένει ἐννοῆται τὸ *οἱ ἄνθρωποι· τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεϐεστάτας εἶναι* (Σοφ.)· γ'. ἔνθα ἐννοεῖται τὸ ἀόριστον *τὶς*, ὡς *ἡδὺ τὸ οἴεσθαι τεύξεσθαι ὧν ἐφίεται*· δ'. ἐπὶ τῶν *ὕει, νίφει, χειμάζει, σείει*, ὁ θεὸς δηλ. ἢ ὁ Ζεύς· «καθὸ ἡ τοιαύτη ἐνέργεια τῷ Διὶ ἀναπέμπεται» (Ἀπολλώνιος).

Παράλειψις τοῦ Κατηγορουμένου.

§. 18. Τὸ δὲ *κατηγορούμενον* μόνον ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ, ἐκ τοῦ προηγουμένου παραλαμϐανόμενον, οὐδέποτε δὲ ἐν ἀρχῇ, ὡς *ἐγὼ μὲν ἰατρός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ* (ἰατρός)· ὡσαύτως καὶ ὅταν, μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ὂν ἡνωμένον, ἀποτελῇ μετ' αὐτοῦ τὸ ῥῆμα, ὡς *ὁμολογεῖς ταῦτα; ἔγωγε* (ὁμολογῶ). Ἐὰν ἀρχῇ λόγου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ· διότι εἰς τὸ *Σόλων ἐστί*, π. χ. δυνατὸν νὰ ἐννοηθῶσι μυρία κατηγορούμενα.

§. 19. Καὶ τὸ *ὑποκείμενον* καὶ τὸ *κατηγορούμενον* ἐν ταὐτῷ δυνατὸν νὰ παραλειφθῶσιν ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου, ὡς *ἔστι Σωκράτης σοφός; ἔστι* (Σωκράτης σοφός)· ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικὸν, ὡς *κάτοπτρον εἴδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ* (κάτοπτρόν ἐστι).

Παράλειψις ὁλοκλήρου Προτάσεως.

§. 20. Καὶ ὁλόκληρος πρότασις παραλείπεται ἐπὶ εὐχῶν καὶ καταρῶν, ἐπὶ ἀπαγορεύσεων, παραινέσεων καὶ τῶν τοιούτων, ὡς *ὢ πρὸς θεῶν (ἱκετεύω*=ἐγώ εἰμι ἱκετεύων).—*πρός νυν θεῶν* (Σοφ. Κ. 49)—*εἰς κόρακας (ἄπιθι*=ἔσο ἀπιών).—*μὴ δράσῃς* (=ὅρα μὴ δράσῃς=ἔσο ὁρῶν μὴ δράσῃς).

Προσδιορισμοὶ τῆς Προτάσεως.

§. 21. Ἡ ἁπλῆ καὶ γυμνὴ πρότασις δὲν ἐξαρκεῖ πάντοτε εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου· ὅθεν ἀνάγκη νὰ προστεθῶσι πολλὰ καὶ διάφορα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου· οὕτω, π. χ. ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν *Κῦρος ὁ νεώτερος.—Σωκράτης ἦν υἱὸς Σωφρονίσκου.—Περικλῆς ἦν ὅμοιος Πεισιστράτῳ.—Πλάτων ἐστὶ δεινὸς τὴν διαλεκτικήν.—εὖ οἶδα* (Σοφ.).—*κεῖνός γε πράσσει νῦν κακῶς* (Σοφ. *Φ.* 422). Τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται *προσδιορισμοὶ τῆς προτάσεως*, ἡ ὁποία ἐπαυξάνεται καὶ πλατύνεται δι' αὐτῶν.

§. 22. Οἱ προσδιορισμοὶ εἶναι *ὀνοματικοί*, ὡς *ῥήτωρ δεινός*, ἢ *ἐπιῤῥηματικοί*, ὡς *ὀρθῶς λέγεις*. Εἰς τοὺς πρώτους περιλαμϐάνονται καὶ οἱ *ἀντωνυμικοί*, οἱ *ἀρθρικοί*, οἱ *μετοχικοὶ* καὶ οἱ δι' *ἐπιῤῥημάτων ἐπιθετικῶς ἐκλαμϐανομένων* ἐκφερόμενοι, ἑπομένως οἱ *ὡς ὀνοματικοί*, οἷον *οὗτος ἀνήρ.—ἡ γυνή.—οἱ πεπαιδευμένοι ἄνδρες*, κτλ. Ὡσαύτως *Περικλῆς ὁ πάνυ.—ἡ λυδιστὶ ἁρμονία.—ἡ ἄγαν σιγή* (Σοφ. *Ἀντ.* 125). —*ἡ λίαν δυσπραξία.*

§. 23. Εἰς τοὺς δευτέρους, τοὺς *ἐπιῤῥηματικούς*, περιλαμϐάνονται καὶ οἱ *διὰ πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων, ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιῤῥηματικὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦντες*, λοιπὸν οἱ *ὡς ἐπιῤῥηματικοί*, οἷον *ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ*=σήμερον.—*ἐν Ἀθήναις*=Ἀθήνησιν.—*τὴν παρελθοῦσαν ἡμέραν*=χθές. —*τρίτην ταύτην ἡμέραν*=προχθές.—*τοῦτον τὸν τρόπον* ἢ *κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον*=οὕτω, τοιουτοτρόπως, κτλ. *τίνα τρόπον;* (Σοφ.)=πῶς;—*εἴτι κἄμ' οἰκτείρετε* (Σοφ. *Φ.* 1042) =κάτι τι=ὀλίγον, ἐπιῤῥηματικῶς.

§. 24. Εἰς τὸ *ὑποκείμενον* ἐπίσης ἀνεπτυγμένων καὶ συνεπτυγμένων προτάσεων ἁρμόζουσιν οἱ ὀνοματικοὶ ἢ ὡς ὀνοματικοὶ προσδιορισμοί, οἷον *ὁ δίκαιος Ἀριστείδης ἦν Ἀθηναῖος.*

—ὁ *Μακεδὼν Ἀλέξανδρος τετίμηται.—οἱ πάλαι ἄνθρωποι ἦσαν ἀγροῖκοι*, κτλ. *ὁ νῦν ἔπαινος.—ἡ νῦν ἡμέρα* (Σοφ. *Ἠλ.* 918) —*τῷ πότμῳ τῷ νῦν* (Σ. Τ. 271).—*οὐδὲν δίκαιόν ἐστιν ἐν τῷ νῦν γένει* (Εὐρ. *Ἀποσπ.).*

§. 25. Εἰς τὸ κατηγορούμενον, χωριστὸν μὲν ὂν τοῦ συνδετικοῦ, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων, ἁρμόζουσιν ὡσαύτως οἱ ὀνοματικοὶ προσδιορισμοί, οἷον *οὗτός ἐστιν ἀγαθὸς γεωργός, ἱππεύς, ἰατρός, αὐλητής, τέκτων, χαλκεύς*, κτλ. Ἡνωμένον δὲ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ὄν, ὡς ἐπὶ τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων, δέχεται κυρίως τοὺς ἐπιῤῥηματικοὺς ἢ ὡς ἐπιῤῥηματικοὺς προσδιορισμούς, οἷον *καλῶς καὶ εὖ παιδεύει — ὀρθῶς ἔλεξας.—τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀπέθανε Σωκράτης.—ἕς τ' ἂν οὗτος ἥλιος ταύτῃ μὲν αἴρῃ, τῇδε δ' αὖ δύνῃ πάλιν* (Σοφ. *Φ.* 1330)=πρὸς τοῦτο τὸ μέρος.—*τοῦτο μέν, εἶτα δὲ* (Σοφ.)=*τόσον, ὅσον.*

§. 26. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων κλάσεις τινὲς ῥημάτων δέχονται τὸ κατηγορούμενον, ὡς εἰ ἦσαν ἀνεπτυγμέναι, οἷον *χθαμαλὴ κεῖται ἡ νῆσος.—ζῇ ἐλεύθερος —ἔρχεται ταχύς*, κλ.

§. 27. Οἱ ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσι πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, *πατρίδα, ἡλικίαν, ἰδιότητα, συμβεβηκός*, κλ. ὡς ὁ *Ἀθηναῖος*, ὁ *νεώτερος*, ὁ *λεπτός*, ὁ *χωλός*, κτλ. Οἱ ἐπιῤῥηματικοὶ προσδιορίζουσι τὸν *τόπον*, τὸν *χρόνον*, τὸ *ποιόν*, τὸ *ποσὸν* καὶ τὸν *τρόπον*, ὡς *διατρίβει Ἀθήνησιν.—ἐνθάδε κεῖται.—σήμερον δώσει δίκην.—βαρέως φέρω.—ἄγαν λυπεῖσθαι.—νομαδικῶς ζῇν*, κτλ.

§. 28. Οἱ ἐπιῤῥηματικοὶ οὗτοι προσδιορισμοί, ὀνόματος χαρακτῆρα διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνοντες, μεταβαίνουσιν εἰς τοὺς ὀνοματικοὺς ἢ ὡς ὀνοματικούς, οἷον *οἱ ἐκεῖ.—οἱ πάλαι.— Περικλῆς ὁ πάνυ.—ἡ ἄγαν ἐπιμέλεια*, κτλ. Ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ῥήματος καὶ τῆς ἐκ τούτου γινομένης προτάσεως γνωρί-

ζεται τίνες προσδιορισμοὶ ἐπὶ τῶν διαφόρων περιστάσεων ἀπαιτοῦνται, ὡς *Ἀρχιμήδης ἦν μέγας γεωμέτρης.—Φίλιππος διέτριβε τότε ἐν Ἐλατείᾳ.—Ἐπαμινώνδας ἐτελεύτησεν ἐνδόξως*, κτλ, (Ἴδε κατωτέρω *περὶ Ῥημάτων).*

Ἀντικείμενα τῆς Προτάσεως.

§. 29. Ὁ διὰ τῆς ἁπλῆς προτάσεως ἐκφερόμενος λόγος δυνατὸν νὰ ἐξηγῇ, ὄχι ὅτι τὸ ὑποκείμενον μόνον ὑπάρχει, ἢ ὅτι ἔχει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἰδιότητα, ἢ εὑρίσκεται εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατάστασιν, ἀλλ' ὅτι, ὑπάρχον, πράττει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πρᾶξιν, καὶ πράττει αὐτὴν εἰς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον κτλ. Τότε λοιπόν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προσδιορισμῶν, πρέπει νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ταῦτα, ὡς *κτίζω οἶκον, ναῦν*, κτλ. *ἀμηχάνων ἐρᾷς* (Σοφ.).—*τὸν βίον μή μου ἀφέλῃς* (Σοφ.).—*οἱ ἰδιῶται ἄγουσι δῶρα τοῖς βασιλεῦσιν.—διδάσκω τινὰ τὴν ῥητορικήν*, κτλ. Ταῦτα ὀνομάζονται *ἀντικείμενα.*

§. 30. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει περὶ *συντάξεως* καὶ τῶν εἰς αὐτὴν ἀναφερομένων, ἀλλ', ἵνα λάβωμεν πληρεστέραν ἰδέαν τοῦ πράγματος, πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβέστερον τί χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου ἰδιαιτέρως ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων, κατὰ ποίους κανόνας τιθέμενον ἐκπληροῖ τοῦτο, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Ὀνομάτων.

§. 1. Τὰ ὀνόματα χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον ἵνα ἐξηγήσωσι τὰ *ὑποκείμενα*, τὰ *κατηγορούμενα*, τοὺς *προσδιορισμοὺς* καὶ τὰ *ἀντικείμενα*. Ὑπάρχουσι δὲ πρὸς τοῦτο ἰδιαίτεροι κανόνες.

Τὰ Ὀνόματα ὡς Ὑποκείμενα καὶ Κατηγορούμενα.

§. 2. Ἐπειδὴ τὰ οὐσιαστικὰ σημαίνουσιν αὐθύπαρκτόν τι

καὶ δυνάμενον ἑπομένως νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις, διὰ τοῦτο αὐτὰ κυρίως ἰδιάζουσιν εἰς δήλωσιν τοῦ *ὑποκειμένου*, ὡς *ὁ θεός ἐστι δίκαιος.—ὁ Φίλιππος οὐκ ἔστι δίκαιος*· Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ προσωπικαὶ μάλιστα ἀντωνυμίαι *ἐγώ, σύ· οὐκ οἶδ᾽ ἐγὼ ταῦτα* (Σοφ).—*σοφὸς σὺ μάντις* (Σοφ.).

§. 3. Δυνατὸν ὅμως καὶ τὰ ἐπίθετα, καὶ αἱ μετοχαί, καὶ αἱ ἐπιθετικαὶ ἀντωνυμίαι νὰ τεθῶσιν ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ὡς *οἱ θνητοί εἰσιν ἐφήμεροι.—οἱ φιλοσοφοῦντές εἰσι τίμιοι.—οὗτός ἐστιν ὁ προδότης*, κτλ. Ἔτι δὲ καὶ πᾶν εἶδος λέξεως ἤτοι μέρος λόγου, οἷον *ἡ περὶ ἐστι δισύλλαβος.—ὁ ἐπεὶ ἐστι προτακτικός*, κτλ.

§. 4. Ὡσαύτως καὶ ἀπαρέμφατον, καὶ ἀπαρεμφάτου ἀνάλυσις καὶ ὁλόκληρος λόγος διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνων ἑνότητα, ὡς *τὸ μανθάνειν ἐστὶν ἡδύ.—τὸ εὖ λέγειν χαλεπόν.—ὡς ἡδὺ πράττειν, ὦνδρες, ἐστ᾽ εὐδαιμόνως* (Ἀρφ. Πλ. 802).—*ὅτι στήσεται δῆλόν ἐστι* (Δημ.).—*δεινὸν ἂν εἴη εἰ οὕτως ἔχοι*=τὸ εἰ οὕτως ἔχοι=τὸ οὕτως ἔχειν δεινὸν ἂν εἴη.—*ὅταν συνειδῇ κακὰ . . . δουλοῖ* (Εὐρ.)=τὸ συνειδέναι κακὰ . . . . δουλοῖ.

§. 5. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ᾽ ἑτέρου τὰ ἐπίθετα σημαίνουσιν τὰς ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἰδιότητας, διὰ τοῦτο ταῦτα μάλιστα ἰδιάζουσιν εἰς δήλωσιν τοῦ κατηγορουμένου, τὸ ὁποῖον, χαρακτηρίζον τὸ ὑποκείμενον, ἀποτελεῖ μετ᾽ αὐτοῦ διὰ τοῦ συνδετικοῦ πρότασιν καὶ λόγον πλήρη· *ὁ θεός ἐστιν ἀγαθός.—οἱ λόγοι ἔσονται βραχεῖς*, κτλ.

§. 6. Ἰσχύουσιν ὅμως καὶ περὶ τοῦ κατηγορουμένου τὰ περὶ τοῦ ὑποκειμένου ῥηθέντα, ὅτι δηλ. καὶ οὐσιαστικὸν καὶ πᾶν μέρος λόγου, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἔλαττον, δυνατὸν νὰ τεθῇ κατηγορούμενον, ὡς *ὁ Σόλων ἦν νομοθέτης.—ἐγώ εἰμι ἐκεῖνος.—ἅλις τὸ κείνης αἷμα.—σῖγα πᾶς ἔστω λεώς*, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἀπαρέμφατον καὶ ὁλόκληρος λόγος, ὡς *τὸ αἰσθάνεσθαι ἐπίστασθαί ἐστι.—τὸ γνῶθι σαυτὸν ἐστιν ἂν τὰ πράγματα ἴδῃς τὰ σαυτοῦ καὶ τί σοι ποιητέον* (Δείν.).

§. 7. Ὡς δὲ τὰ ὑποκειμένου τόπον ἐπέχοντα λαμβάνουσιν οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα, διότι ἄλλως δὲν γίνονται ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον ὑποθέτει αὐθύπαρκτόν τι καὶ δυνάμενον νὰ γένῃ βάσις, οὕτως ἀφ᾽ ἑτέρου τὰ ὡς κατηγορούμενον τιθέμενα λαμβάνουσιν ἐπιθετικὴν ἰδέαν, προσδιοριστικὴν τοῦ ὑποκειμένου καθ᾽ ἕνα ἢ ἄλλον τρόπον· *μάτην ἐστὶ τὸ μεμνῆσθαι περὶ αὐτῶν* (Ἰσ. *Πανηγυρ.* Ἀ,)=μάταιον.—*ὁ ἄνθρωπός ἐστι ζῶον*=ἔχει τοὺς ζωϊκοὺς χαρακτῆρας.—*ὁ χρυσός ἐστι μέταλλον*=μεταλλικὴ οὐσία, κτλ. τὸ μὲν δηλ. προσδιορίζει τὸ *ποῖον* ἐστι τὸ ὑποκείμενον, καλὸν ἢ κακὸν, τὸ δὲ προσδιορίζει τὸ εἶδος, εἰς ὃ ἀνάγεται, ὅ ἐστι τί πρᾶγμα εἶναι, ἢ καὶ συμβεβηκός τι αὐτοῦ, ὡς *ἦν δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος ὀργυιά* (Ξ. *Ἀν* Δ΄, ε΄, 4). Κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲ καὶ *ὁ πίθηκός ἐστι πίθηκος, ὁ Φαίδων ἐστὶ Φαίδων*. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ περίφημον τοῦ Γαλάτου *ὁ ὄνος ἐστὶν ὄνος*, καὶ *οὐχὶ ἵππος* δηλ.

Συμφωνία τοῦ Κατηγορουμένου πρὸς τὸ Ὑποκείμενον.

§. 8. Τὸ κατηγορούμενον, ὅταν ἦναι κλιτόν, πρέπει νὰ συμφωνῇ ἐν γένει πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν, ὡς *ὁ Κῦρος ἦν καλός.—τὼ ἄνδρε ἤστην βιαιοτάτω.—ἀθάνατοι μόνοι εἰσὶν οἱ θεοί.—ἡ δικαιοσύνη ἐστὶν ἀρετή.—ἡ Τόμυρις ἦν βασίλεια.*

§. 9. Ἐπίθετον ὂν τὸ κατηγορούμενον δυνατὸν νὰ διαφέρῃ τοῦ ὑποκειμένου, κατὰ γένος· *ἡ σοφία ἐστὶν ἀθάνατον*, οἷον ἀθάνατόν τι, ἐν γένει.—*ἄδικον ὁ πλοῦτος*· κατ᾽ ἀριθμόν· *οἱ παῖδές εἰσιν ἀνιαρόν·—αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν* (Εὐρ.)· καὶ κατὰ πτῶσιν, οἷον *ὁ Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφῶν* (εἷς δηλ.).—*ὧν εἷς γέγονεν Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου* (Πλ. *Θεαιτ.* 15).—*ἐκ τῶν ἀλιτηρίων δέ φημι γεγονέναι τῶν τῆς θεᾶς* (Ἀρφ.

Πλ. 445). Ὡσαύτως καὶ οὐσιαστικὸν ὄν, οἷον *ὁ Ὄλυμπός ἐστιν ὅρος.—τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος.—Πρωταγόρας ἐστὶ τῶν σοφιστῶν.* Οὕτω καὶ *τῶν λαμβανόντων ἄρ' εἰσὶν οἱ μανθάνοντες ἀλλ' οὐ τῶν ἐχόντων* (Πλ. *Εὐθυδ.* 277).

Συμφωνία τοῦ Ῥήματος πρὸς τὸ Ὑποκείμενον.

§. 10. Τὰ περὶ γένους καὶ πτώσεως ἀνωτέρω ῥηθέντα ἰσχύουσι περὶ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων, ἐν αἷς τὸ κατηγορούμενον εἶναι κεχωρισμένον τοῦ συνδετικοῦ. Καὶ ἐπὶ τούτων δὲ καὶ ἐπὶ τῶν συνεπτυγμένων ἐν αἷς τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν, ἡνωμένα ὄντα, ἀποτελοῦσι τὸ ῥῆμα, ἐπικρατεῖ ὁ γενικὸς κανών, ὅτι τὸ συνδετικὸν ἢ τὸ ῥῆμα πρέπει νὰ συμφωνῇ κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὴν βάσιν τοῦ λόγου, ὡς *ἐγώ εἰμι ἀθλία.—ὥςπερ σὺ λέγεις.—ὑμεῖς ἐστε φίλοι.—οἱ Ἕλληνες φιλοσοφοῦσιν.*

§. 11. Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὅμως συγχωροῦνται καί τινες ἀνωμαλίαι, φαινόμεναι τοὐλάχιστον ἀνωμαλίαι, καὶ ἐξαιρέσεις. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα· ά. συντάσσει ἑνικὸν ὑποκείμενον μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος, ὡς *Ἀθηναίων τὸ πλῆθος οἴονται καὶ οὐκ ἴσασιν* (Θουκ.)· β΄. συντάσσει οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον μετὰ ἑνικοῦ ῥήματος, *ἆθλα τίθεται.—τὰ ζῶα τρέχει.—ξύλα δ' ἦν πολλά* (Ξ. *Ἀν.* Δ΄. έ, 5).—*χρήματα ἄνευ νοῦ βλαβερὰ γίγνεται* (Πλ.), κτλ. Τοῦτο σύνηθες παρ' Ἀττικοῖς μετὰ ὀλίγων ἐξαιρέσεων· οἷον *φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολλά* (Ξ. *Κ. Ἀν.* Α΄, θ΄, 17), κτλ.

§. 12. Τὸ πρῶτον τούτων συμβαίνει ἐπὶ τῶν *περιληπτικῶν* λεγομένων ὀνομάτων, ἅτινα ὑπὸ ἑνικῷ ἀριθμῷ σημαίνουσι πολλά· διὰ τοῦτο ἡ ἀνωμαλία εἶναι κατὰ τὸ φαινόμενον· *τὸ πλῆθος οἴονται*=οἱ πολλοὶ οἴονται.—*τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν*=οἱ στρατιῶται ἀνεχώρουν.—*τὸ ναυτικὸν ὥρμουν* (Σοφ. *Ἀντ.* 1001)=οἱ ναῦται. Τὸ δεύτερον ἀποτελεῖ τὴν λεγομένην *ἀττικὴν σύνταξιν*, περὶ ἧς ἐν τῷ *περὶ Σχημάτων*, ὡς καὶ περὶ τοῦ *ὕμνοι τέλλεται.*

* §. 13. Διάφορος δὲ τούτων ἡ περίστασις καθ' ἣν τὸ κατηγορούμενον, οὐσιαστικὸν ὂν ἢ ἐπίθετον οὐδέτερον, καὶ προτεχέστερον μάλιστα εἰς τὸ ῥῆμα εὑρισκόμενον, ἐφέλκει αὐτὸ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἀριθμόν, ὡς *οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι λώβη τε καὶ διαφθορὰ τῶν συγγινομένων* (Πλ. *Μέν.* 91).—*τὸ χωρίον τοῦτο πρότερον ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο* (Θουκ. Δ΄, 102).—*τὸ πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλεῖτο.—ἔστι δὲ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναί* (Θ.). Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι ὁ σπανιώτερος. *

§. 14. Φαινομένη εἶναι καὶ ἡ ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον ἀνωμαλία, ὅταν δηλ. ὄνομα, τὸ ὁποῖον εἶναι πάντοτε τρίτου προσώπου, συντάσσηται μετὰ ῥήματος πρώτου ἢ δευτέρου προσώπου, ὡς *ὁ Μαίας τῆς Ἄτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς*=ἐγὼ ὁ υἱὸς, κτλ.—*ὁ Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος οὐ περιμενεῖς;* (Πλ. *Συμπ.* 172)=σὺ ὁ Φαληρεὺς, κτλ.—*ἅπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί*=ἅπαντες ἡμεῖς, κτλ. Ὡσαύτως *αὐτοὶ ἔφητε*=ὑμεῖς αὐτοί.

Περὶ τῆς Συνθέτου ἢ Συνδέτου Προτάσεως.

§. 15. Δυνατὸν δὲ νὰ ἦναι εἰς τὸν λόγον καὶ πλείονα *ὑποκείμενα* ἢ *κατηγορούμενα* ἢ ἐν ταὐτῷ *ὑποκείμενα* καὶ *κατηγορούμενα.* Τότε ἡ πρότασις καλεῖται *σύνθετος* ἢ *σύνδετος.*

§. 16. *Σύνθετοι* λοιπὸν ἢ *σύνδετοι* προτάσεις ἤθελον εἶναι αἱ ἑπόμεναι· *Ξενοφῶν καὶ Χειρίσοφος διεπράξαντο* (Ξεν.).—*Σιμμίας καὶ Κέβης καὶ Φαιδώνδας καὶ Εὐκλείδης καὶ Τερψίων παρῆσαν* (Πλ.).—*ὅς τε μέγιστος ὅρκος δεινότατός τε πέλει* (Ἰλ. Ο, 37).—*ὁ θεράπων ἐστὶν ὀψοφαγίστατος, βλακίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀργότατος* (Ξεν. *Ἀπομν.* Γ΄, ιγ΄, 14).—*τὸ νέον ἅπαν ὑψηλὸν καὶ θρασύ* (Μέν.).—*αἱ ῥα-*

διουργίαι καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἡδοναὶ οὔτε σώματι εὐεξίαν ἱκαναί εἰσιν ἐνεργάζεσθαι, οὔτε ψυχῇ ἐπιστήμην ἀξιόλογον οὐδεμίαν ἐμποιοῦσιν (Ξεν. *Ἀπομν.* Β΄, ά, 20). Ὡσαύτως *ἀναπηδήσας Ἀνδροτίων καὶ Γλαυκέτης καὶ Μελάνωπος ἐβόων, ἠγανάκτουν, ἐλοιδοροῦντο, ἀπέλυον τοὺς τριηράρχους, ἔχειν ὡμολόγουν, παρ' ἑαυτοῖς ζητεῖν ἠξίουν τὰ χρήματα* (Δημ. *Τιμοκρ.* 704).

§. 17. Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι ἡ σύνδεσις τῆς προτάσεως δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ κατηγορούμενον ἢ εἰς ἀμφότερα, ὅ ἐστιν ὅτι δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσι πολλὰ ὑποκείμενα ἓν κοινὸν κατηγορούμενον ἔχοντα, πολλὰ κατηγορούμενα εἰς ἓν ὑποκείμενον ἁρμόζοντα, ἢ πολλὰ ὑποκείμενα πολλὰ κοινὰ κατηγορούμενα ἔχοντα. Ὡσαύτως δὲ δυνατὸν νὰ ἦναι ἡ σύνδεσις καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον, ὡς *τὸ μὲν γὰρ θάρσος ἀμέλειάν τε καὶ ῥαθυμίαν καὶ ἀπείθειαν ἐμβάλλει, ὁ δὲ φόβος προσεκτικωτέρους τε καὶ εὐπειθεστέρους καὶ εὐτακτοτέρους ποιεῖ* (Ξ. *Ἀπομν.* Γ΄, έ, 5)· καὶ κατὰ τοὺς προσδιορισμούς, *ἀδίκως οἰκτρῶς τε θάνε* (Σοφ.).—*χθὲς καὶ πρώην.* Δῆλον δὲ προσέτι ὅτι αἱ σύνθετοι προτάσεις δυνατὸν νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς ἁπλᾶς (Ἴδε *Εἰσαγ. Ἑλλην. Συντάξ.* σ. 42).

§. 18. Ἐν τῇ *συνδέτῳ* προτάσει ἐπὶ ὁμοιογενῶν ἐμψύχων ὑποκειμένων τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν *κατηγορούμενον* τίθεται, κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων, πληθυντικῶς· *Σωκράτης Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί.—ἡ μήτηρ, ἡ θυγάτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ ἦσαν καλαί.* Ἐπὶ δὲ ἑτερογενῶν τίθεται κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον. Ἔστι δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου· *ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθοί εἰσιν* (Πλ.). Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ περὶ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ· *ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἑστηκότες.—γυναῖκες καὶ παιδία καθήμεναι.—συνεληλυθότες ἐκεῖσε ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη* (Ξ.).

§. 19. Ἐπὶ ὁμοιογενῶν ἀψύχων ὑποκειμένων τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν *κατηγορούμενον* τίθεται· ά. πληθυντικῶς κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον· *τῶν δυνατῶν καὶ οἱ φθόνοι καὶ οἱ ἔρωτες δεινοί* (Πλ.).—*οὐκ ἄχρηστοι αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι ἐκεῖναι καὶ κατηγορίαι* (Δημ.)· β΄. κατὰ τὸ προσεχέστερον· *καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν* (Ξ.)· γ΄. κατ' οὐδέτερον γένος ἑνικῶς· *μέθη γε φύλαξιν ἀπρεπέστατον καὶ μαλακία καὶ ἀργία*· δ΄. κατ' οὐδέτερον γένος πληθυντικῶς· *ταραχαὶ καὶ στάσεις ὀλέθρια ταῖς πόλεσιν.—εὐγένειαί τε καὶ δυνάμεις καὶ τιμαὶ δῆλά ἐστιν ἀγαθὰ ὄντα* (Πλ. *Εὐθυδ.* 279). Ὁ τελευταῖος τρόπος τῆς συντάξεως ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι ὁ συνηθέστερος.

* §. 20. Καὶ ὁμοιογενῆ δηλ. καὶ ἑτερογενῆ ἄψυχα ὑποκείμενα, εἴτε μεσολαβοῦντος οὐδετέρου εἴτε μή, ὡς πράγματα θεωρούμενα, δέχονται συνήθως τὸ κοινὸν κατηγορούμενον κατ' οὐδέτερον γένος πληθυντικῶς· *λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος, ἀτάκτως ἐρριμμένα, οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν* (Ξεν.).—*δόξα καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν πρότερα ἂν εἴη* (Πλ.).—*κάλλος καὶ ἰσχὺς, δειλῷ καὶ κακῷ ξυνοικοῦντα, ἀπρεπῆ φαίνεται* (Πλ. *Μενεξ.* 246).—*φθόνος καὶ ἔρως ἐναντία ἐστίν.* Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐμψύχου ὄντος· *ἡ καλλίστη πολιτεία τε καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπά ἐστιν ἡμῖν διελθεῖν* (Πλ. *Πολιτ.* Ἡ, 562). Δυνατὸν δὲ εἰπεῖν *καὶ ἄνθρωπος καὶ κύων ἀγριώτατα.* *

§. 21. Τὸ δὲ ῥῆμα ἐπὶ πολλῶν ὑποκειμένων· ά. προτάσσεται πληθυντικῶς· *ἔρχονται ἀπὸ τῶν οἴκοι τελῶν Ἄρακός τε καὶ Ναυάτης καὶ Ἀντισθένης* (Ξ.)· β΄. ἐπιτάσσεται πληθυντικῶς· *λήθη καὶ δυσκολία καὶ μανία ἐμπίπτουσιν* (Ξ.)· γ΄. προτάσσεται ἑνικῶς· *ἦλθε Χρυσάντας τε ὁ Πέρσης καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ὁμοτίμων* (Ξ.)· δ΄. ἐπιτάσσεται ἑνικῶς· *ἆθλοί τε καὶ μισθοὶ καὶ δῶρα γίγνεται.—οἱ παῖδες καὶ τὸ γένος ἅπαν περιπίπτει* (Λυκοῦργος).

* §. 22. Μεγάλως ἡ θέσις ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ ῥήματος, πολλάκις τιθεμένου κατὰ τὸ προσεχέστερον, καὶ ἑνικὸν ὄν, ὡς μετὰ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων καὶ ἄλλα πολλὰ δεικνύουσιν· *Ἀθήνησι καὶ οἱ πένητες καὶ ὁ δῆμος πλέον ἔχει τῶν γενναίων καὶ πλουσίων* (Ξ. *Ἀθην. Πολιτ.* Α΄, 2). Ἐν τῷ *σάρκες καὶ νεῦρα ἐξ αἵματος γίγνεται* (Πλ.) ὑπερισχύει τὸ οὐδέτερον. Ἐν τῷ *βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ στρατόπεδον* (Ξεν.)· ὑπερισχύει τὸ ἐπικρατέστερον. Τὸ δὲ *Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατήγων Ἀκαρνάνων σπένδονται Μαντινεῦσιν* (Θουκ. Γ΄, 109) ἰσοδυναμεῖ τῷ *Δημοσθένης καὶ οἱ ξυστράτηγοι*. Ἀλλὰ σπάνια τὰ τοιαῦτα. *

§. 23. Δύο δὲ ὄντων τῶν ὑποκειμένων, τὸ *κατηγορούμενον* τίθεται δυϊκόν, ὅταν, ἰδιαιτέρως ἑκατέρου θεωρουμένου, ἀναδεικνύηται ἡ ἔννοια τοῦ δυϊκοῦ· *ἥ τε πολιτικὴ καὶ ἡ φιλοσοφία ἀξίω λόγου ἐστόν* (Πλ.). Τίθεται δὲ πληθυντικόν, ὅταν ἀμφοτέρων συνάμα ἐννοουμένων, οὐδεμία ἰδιαιτέρα προσοχὴ δίδηται εἰς ἑκάτερον καὶ εἰς τὸν δυϊκὸν ἀριθμόν· *Ἀγάθων καὶ Σωκράτης λοιποί* (Πλ.).—*δύο ἔτι λοιπὰ ἥ τε σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη* (Πλ.). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ῥήματος· *σοφία καὶ νοῦς ἄνευ ψυχῆς οὐκ ἄν ποτε γενοίσθην* (Πλ.).—*ὦ Πρωταγόρα πρὸς σέ τοι ἤλθομεν, ἐγώ τε καὶ Ἱπποκράτης οὗτος* (Πλ.).—*δικανική τε καὶ ἰατρικὴ σεμνύνονται* (Πλ.).

§. 24. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν ἓν μὲν ἦναι τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ· *τὼ ἄνδρε ἐγενέσθην φύλακε* (Ξ.).—*τὼ ξένω τώδε σοφὼ καὶ φίλω ἐστὸν ἐμώ* (Πλ.).—*τὼ ἀδελφὼ ἄπαιδε ἐτελευτησάτην* (Ἰσαῖος). Ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν δύο θεωροῦνται ὡς πολλά, τὰ δὲ πολλὰ οὐχὶ ὡς δύο, διὰ τοῦτο ἐπὶ δυϊκοῦ ὑποκειμένου τίθεται καὶ πληθυντικὸν ῥῆμα, ὡς *ἀδελφὼ δύο ἦσαν καλοί* (Εὐρ.).—*νὼ θεασώμεθα* (§. 23)· ἐπὶ δὲ πληθυντικοῦ ὑποκειμένου τότε μόνον τίθεται δυϊκὸν ῥῆμα, ὅταν τὰ πολλὰ θεωρῶνται ἀνὰ ζεύγη, ὡς τὸ παρ᾽ Αἰσχύλῳ (*Εὐμεν.* 252) *λεύσσετον πάντα* ἀναφέρεται εἰς τὰ δύο ἡμιχόρια.

§. 25. Διαφόρων δὲ προσώπων ὄντων τῶν ὑποκειμένων τῆς προτάσεως, τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ τοὺς ἑξῆς τρόπους· ά. ἑνικῶς, κατὰ τὸ προσεχέστερον· *οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σύ* (Πλ.).—*ἐγὼ λέγω καὶ Σεύθης τὰ αὐτά* (Ξ.).—*δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμίας* (Πλ.).—*σύ τε Ἕλλην εἶ καὶ ἡμεῖς* (Ξεν.).—*οὔτε σὺ οὔτ᾽ ἂν ἄλλος δύναιτο ἀντειπεῖν* (Ξ.)· β΄. πληθυντικῶς κατὰ πρῶτον πρόσωπον, ὅταν ὑπάρχῃ πρωτοπρόσωπον ὑποκείμενον· *ξυμφωνοῦμεν ἐγώ τε καὶ ἡμεῖς* (Πλ.).—*ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ ἐλάχομεν*· γ΄. πληθυντικῶς κατὰ δεύτερον πρόσωπον, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πρῶτον· *οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε* (Πλ.)· δ΄. πληθυντικῶς κατὰ τρίτον πρόσωπον, ὅταν προτάσσηται. *ἐνίκων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ἡμεῖς μετ᾽ ἐκείνων* (Δ.). Ἀλλὰ καὶ *ἡμεῖς δὲ καὶ Στρατίος καὶ Στρατοκλῆς παρεσκευάζοντο ἅπαντες* (Ἰσαῖος).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Τὰ ὀνόματα ὡς Προσδιορισμοί.

§. 1. Διὰ τῶν ὀνομάτων γίνονται οἱ ὀνοματικοὶ ἀνωτέρω ἐπικληθέντες προσδιορισμοί, ὡς διὰ τῶν ἐνάρθρων μορίων γίνονται οἱ ὡς ὀνοματικοί, οἷον *ὁ χρηστὸς ἀνήρ.—ἡ σώφρων γυνή.—τὸ δυσμεταχείριστον ζῶον*, κτλ. *οἱ τότε ἄνθρωποι, οἱ ἐκεῖ πολῖται, ὁ μεταξὺ τόπος, οἱ κάτωθεν θεοί* (Σοφ.), *οἱ ἐνθάδε*, κτλ.

§. 2. Διαφέρουσι δὲ οἱ προσδιορισμοὶ τῶν κατηγορουμένων, καθ᾽ ὅσον διὰ μὲν τῶν κατηγορουμένων συζεύγεται μετὰ τοῦ ὑποκειμένου νέα τις ἰδέα, νέον φέρουσα προσόν, διὰ δὲ

τῶν προσδιορισμῶν ἐξηγεῖται προϋποτιθέμενον προσὸν τοῦ ὑποκειμένου, οἷον μέρος αὐτοῦ ἀποτελοῦν· καὶ διὰ μὲν τοῦ κατηγορουμένου γίνεται λόγος τέλειος, οὐχὶ δὲ διὰ μόνου τοῦ προσδιορισμοῦ, ἕως οὗ μὴ προστεθῇ τὸ κατηγορούμενον. Οὕτω, π. χ. *ἡ Κέρκυρά ἐστι νῆσος* καὶ *ἡ νῆσος Κέρκυρά ἐστι . . .*, ἔνθα, ἐν τῷ δευτέρῳ παραδείγματι, ἵνα συμπληρωθῇ λόγος, πρέπει νὰ προστεθῇ, *μεγάλη, μικρά, δρεπανοειδής, εὔφορος*, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Τότε δὲ, καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ προσδιορισμοῦ *νῆσος*, ὁ λόγος μένει πάντοτε πλήρης, *ἡ Κέρκυρά ἐστι δρεπανοειδής*· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ παραδείγματι, ἀφαιρουμένου τοῦ κατηγορουμένου *νῆσος*, ὁ λόγος γίνεται ἀτελής. Διὰ τῆς συνθέσεως ἐννοεῖται εὐκολώτερον ἡ ἑνότης τοῦ ὑποκειμένου καὶ προσδιορισμοῦ, ὅταν ἡ γλῶσσα τὸ συγχωρῇ, ὡς *ὁ ἄριστος τεχνίτης* καὶ *ὁ ἀριστοτέχνης.—τὸ ἀεὶ θάλλον δένδρον* καὶ *τὸ ἀειθαλὲς δένδρον.—ἡ πολλοὺς βότρυας ἔχουσα ἄμπελος* καὶ *ἡ πολύβοτρυς ἄμπελος.*

§. 3. Οἱ προσδιορισμοὶ οὗτοι τίθενται εἰς τὸ *ὑποκείμενον*, εἰς τὸ *κατηγορούμενον* ἢ εἰς ἀμφότερα, ὡς *ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἦν Σταγειρίτης.—οὗτός ἐστι Πρωταγόρας ὁ κλεινός.—Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ἦν μέγας στρατηγός.—γέλως ἄκαιρος ἐν βροτοῖς δεινὸν κακόν*· ἢ καὶ εἰς ὅλην τὴν πρότασιν· *ἀλλ' ἦ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἑορτῆς ἥκομεν καὶ ὑστεροῦμεν;* (Πλ.)=τοῦτό ἐστι τὸ λεγόμενον.

§. 4. Δυνατὸν δὲ νὰ τεθῇ καὶ προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ, καὶ τούτου πάλιν ἄλλος, καὶ οὕτω γίνεται σειρὰ προσδιορισμῶν, ὡς ἐν τῇ ἀριθμητικῇ κλάσμα κλάσματος, ἤτοι σειρὰ κλασμάτων· *Ἀλέξανδρος Φιλίππου ἦν υἱός, υἱοῦ Ἀμύντου βασιλέως τῶν Μακεδόνων.*

§. 5. Οἱ ὀνοματικοὶ καὶ ὡς ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται κατὰ τρεῖς τρόπους, *κατ' ἐπεξήγησιν, διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων, καὶ διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων*, ὡς *Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών.—πᾶς ὅστις κλέπτει ἄδικός ἐστιν.—ἡ μάχη τῶν Ἑλλήνων*, κτλ.

Περὶ τῶν κατ' Ἐπεξήγησιν Προσδιορισμῶν.

§. 6. Κατ' ἐπεξήγησιν, γενικώτερον ἐκλαμβανομένην, λέγονται οἱ προσδιορισμοί, ὅτε, ἄνευ μεσολαβήσεως νέου συνδετικοῦ ἢ ῥήματος, προστίθεται εἰς τὸ ὑποκείμενον νέα ἰδέα, ἥτις, ὡς μέρος αὐτοῦ θεωρουμένη, ἀποτελεῖ μίαν μετ' αὐτοῦ ἔννοιαν. Ταῦτα δὲ τὰ δύο συνήμα συζεύγονται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου, οἷον *Κῦρος ὁ νεώτερος ἦν γενναῖος*. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς *οὗτός ἐστι Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ.—οὗτός ἐστι Πρωταγόρας ὁ κλεινός*, κτλ.

§. 7. Ἐφαρμόζονται δὲ ἐπὶ τῶν προσδιορισμῶν τούτων τὰ περὶ κατηγορουμένου ῥηθέντα. Δυνατὸν δηλ. νὰ τεθῇ ὡς προσδιορισμὸς ἐπίθετον, οὐσιαστικόν, καὶ πανοτιοῦν δυνάμενον νὰ λάβῃ ἐπιθετικὴν ἔννοιαν, ὡς *χρηστὸς ἀνήρ.—ἀγαθὴ γυνή*,κτλ. Ὡσαύτως *ἀνὴρ τύραννος, ἀνὴρ ὁπλίτης, ὅμιλος στρατιώτης*. Παρ' ἡμῖν *οἰκοκύρης ἄνθρωπος, παπᾶς ἄνθρωπος*, κλ.

§. 8. Ὡσαύτως ἐφαρμόζονται εἰς τούτους τοὺς προσδιορισμοὺς τὰ ἀνωτέρω περὶ κατηγορουμένου καὶ ὑποκειμένου ῥηθέντα. Τίθεται δὲ τὸ προσδιορίζον κατὰ τὸ προσδιοριζόμενον, ὡς πρὸς τὸ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν· *Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεύς.—Κλεοπάτρα ἡ βασίλισσα*, κτλ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, *βιβλίον Προδίκου τοῦ σοφοῦ.—ἔργον Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου.*

* §. 9. Αἱ ἀνωτέρω παρατηρηθεῖσαι ποικιλίαι γίνονται καὶ ἐνταῦθα, οἷον *νοῦς σωτηρία καλουμένη*, ἀντὶ *καλούμενος.—ποτήριον τεχνήματα τοῦ τεχνίτου.—Διονύσιος τῶν τυράννων γενόμενος.—θυγατέρα δεινόν τι κάλλος καὶ μέγεθος.* *

* §. 10. Παρατηρεῖται δὲ καὶ ἑτεροία τις ἀνωμαλία, φαινομένη τοὐλάχιστον, τοσοῦτον κοινὴ ὥστε ἀνάγκη, οἷον κα-

νονικῆς τῆς χρήσεως ταύτης ἐκλαμβανομένης, μόνον τὸ ἐναντίον νὰ νομίζηται ἐξαίρεσις. Τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, ὅστις ἐπὶ θηλυκοῦ γένους εἰς τὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν δέχεται ἄρθρον ἀρσενικοῦ σχηματισμοῦ. Ἐν ᾧ λοιπὸν λέγεται *ἡ τέχνη, ἡ ἡμέρα, ἡ χείρ*, κτλ. καὶ *αἱ τέχναι, αἱ ἡμέραι, αἱ χεῖρες*, λέγεται ὄχι *τὰ τέχνα, τὰ ἡμέρα, τὰ χεῖρε*, ἀλλὰ *τὼ τέχνα, τὼ ἡμέρα, τὼ χεῖρε· οὕτω διάκεισθον ὥσπερ εἰ τὼ χεῖρε* . . . (Ξεν. *Ἀπομν.* Β', γ', 18).—*τὼ γυναῖκε* (Ξεν. Κ. Π, Ε', ε', 1).—*τὼ πόλεε, καὶ τούτω τὼ πόλη*, κτλ. *

* §. 11. Αὕτη ἐστὶν ἡ σταθερὰ χρῆσις παρὰ τοῖς πεζογράφοις τῶν Ἀττικῶν. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς σπανιωτάτη ἐν τούτοις ἡ χρῆσις τοῦ *τά*, ἀντὶ *τώ*, οἷον *τὰ κόρα* (Σοφ. *Ἀντ.* 769), *τὰ κοχώνα* (Ἀρφ. *Ἱππ.* 484). Συνήθης δὲ καὶ ἡ χρῆσις τοῦ *τοῖν*, ἀντὶ *ταῖν*. Μόνον *τὼ θεὼ* καὶ *τοῖν θεοῖν*, περὶ Δήμητρος καὶ Περσεφόνης. Ὡσαύτως ἐπὶ θηλυκοῦ δυϊκοῦ τίθεται *τώδε*, ἀντὶ *τάδε· τώδε περιγραφά* (Αἰσχ. *Χοηφ.* 205), *τὼ παῖδε τώδε* (Σοφ. *Ἀντ.* 501) περὶ Ἀντιγόνης καὶ Ἰσμήνης, καὶ *τούτω τὼ τέχνα* (Πλ. *Πολιτ.* Δ', 452), *τούτω τὼ ἡμέρα* (Ξ. Κ. Π. Α', ϐ'. 11) σ. 58. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐπιθετικοῦ καὶ μετοχικοῦ προσδιορισμοῦ, ὡς *Ῥοδίοιν πεντηκοντόροιν* (Θουκ. ϛ', 43).—*γυναῖκε ἐρίζοντε* κλ. Τοῦτο δὲ δηλοῖ ὅτι ὁ σχηματισμὸς ἐν τούτοις εἶναι κοινοῦ γένους. *

§. 12. Ἀπαντᾶται δ' ἐνίοτε ἐπὶ θηλυκοῦ οὐχὶ μόνον *αὐτώ*, ἀλλὰ καὶ *αὐτά, αὐταῖν* καὶ *αὐτοῖν*, καὶ ἄλλα τινὰ σπάνια ἢ καὶ μοναδικά. Περὶ τούτων οἱ ἀκριβεστέραν γνῶσιν ἐπιζητοῦντες παραπέμπονται εἰς τὴν *Εἰσαγωγὴν Ἑλλην. Συντάξεως*.

Περὶ τῶν Προσδιορισμῶν διὰ τῶν Παρενθετικῶν Προτάσεων.

§. 13. Διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων τίθενται οἱ προσδιορισμοί, ὅταν διά τινος παρεμπιπτούσης, καθ' ἕνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, προσδιορίζηται μέρος ἢ ὅλη ἡ κυρία τοῦ λόγου πρότασις. Οὕτω, π. χ. *ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν βλέπει* (Γνωμ.), ἔνθα τὸ ὑποκείμενον *πᾶς*, γενικώτατον ὄν, προσδιορίζεται διὰ τοῦ *ὅστις εἰς δόξαν βλέπει*.—*μηδ' ὄλβος* (γένοιτό μοι) *ὅστις τὴν ἐμὴν κνίζει φρένα* (Εὐριπ.)=ὁ τὴν ἐμὴν κνίζων φρένα· *ναύαρχος μὲν νῦν ἐπῆν ωὑτὸς ὅσπερ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, Εὐρυβιάδης ὁ Εὐρυκλείδεω* (Ἡρ. Η, 42).—*καὶ ἄλλοι δέ, οἳ ἐκείνῳ συνῆσαν* (ἦσαν Σωκράτους ὁμιληταί) (Ξ. *Ἀπομν.* Α', ϐ', 48).—*τὰ δίκαια καὶ πάντα, ὅσα ἀρετῇ πράττεται, καλά ἐστι καὶ ἀγαθά* (Ξεν. *Ἀπομν.* Γ', θ', 5).—*μάταιος ὃς ἄλλο τι γελοῖον ἡγεῖται ἢ τὸ κακόν* (Πλ.). Τοιαῦτα ἤθελον εἶναι καὶ τὰ *οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃν ἐζητοῦμεν*.—*τοῦτό ἐστι τὸ ὕδωρ ὃ πίνομεν*.

§. 14. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως προσδιορίζεται διὰ παρενθετικῆς· *ἆρα λέγεις τὴν θεῶν κρίσιν, ἣν περὶ Κέκροπα ἔκριναν* (Ξεν. *Ἀπομν.* Γ', ε', 18); Ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ προσδιορισμὸς τῆς κυρίας προτάσεως· *εἴγε τοὺς παλαιοτάτους, ὧν ἀκούομεν, προγόνους αὐτῶν ἀναμιμνήσκοιμεν*, κτλ. (Ξεν. *Ἀπομν.* Γ', ε', 9).—*Ἀθηναῖοι οἱ πρότερον, ὅτε Βοιωτοὶ μόνοι ἐγένοντο, πορθοῦντες τὴν Βοιωτίαν, φοβοῦνται*, κτλ. (Ξ. Ἀπ. Γ', ε', 4).

§. 15. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ἡ κυρία πρότασις δυνατὸν διὰ παρενθετικῆς προτάσεως νὰ προσδιορισθῇ· *ἅπας λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν* (Δημ. *Ὀλυνθ.* Α', §. ε')· ὁ λόγος φαίνεται μάταιος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, οὐχὶ δὲ καὶ ἂν παρῇ. Ὡσαύτως διὰ μετοχῆς· *τούτου ἐπιμελούμενοι* (Ἀθηναῖοι), *πάντων ἂν εἶεν κράτιστοι* (Ξεν. *Ἀπομν.* Γ', ε', 8)=εἰ τούτου ἐπιμελοῖντο.

Περὶ τῶν Προσδιορισμῶν διὰ τῶν Πλαγίων Πτώσεων.

§. 16. Διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων γίνονται οἱ προσδιο-

ρισμοί, ὅτε τίθεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον *γενική, δοτική*, ἢ *αἰτιατική*. Τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα προσδιορίζονται διὰ τῆς *γενικῆς, δοτικῆς*, ἢ *αἰτιατικῆς*, λέγονται ὅτι συντάσσονται μετὰ *γενικῆς, δοτικῆς*, ἢ *αἰτιατικῆς*.

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ὀνόματα.

§. 17. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ὀνόματα, εἴτε *ὑποκειμένου*, εἴτε *κατηγορουμένου*, εἴτε *προσδιορισμοῦ* τόπον ἐπέχοντα, εἶναι διττά, οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα.

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικά.

§. 18. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα οὐσιαστικὰ εἶναι· I. τὰ σημαίνοντά τι ἀνῆκον εἴς τινα ἢ εἴς τι καθ' ὁποιανδήποτε σχέσιν. II. τὰ ἀντίθετα τῶν προηγουμένων, τὰ σημαίνοντα τὸν εἰς ὃν ἢ τὸ εἰς ὃ ἀνήκουσι ταῦτα.

1. Τὰ σημαίνοντά τι ἀνῆκον εἴς τινα, κτλ.

§. 19. Αἱ σχέσεις καθ' ἃς ἀνήκει τι εἴς τινα ἢ εἴς τι εἶναι πολλαὶ καὶ διάφοροι. Ἐπὶ τοῦ παρόντος σημειοῦνται αἱ κυριωδέστεραι, ἐξ ὧν κατ' εὐθεῖαν ἢ πλαγίως παράγεται σχεδὸν πᾶσα ἄλλη. Ἀνήκει λοιπὸν ἕν τι εἴς τινα ἢ εἴς τι, ἐπομένως συντάσσεται μετὰ γενικῆς, πᾶν ὅ τι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ.

ά. Ὡς *κτῆμά* τινος, οἷον *ἀγρὸς Περικλέους*. β'. Ὡς *ἀρχόμενόν* τινος, οἷον *Μακεδόνων ὕπαρχοι*. γ'. Ὡς *ἔκγονον* τινος, οἷον *τέκνα πατρός*. — *υἱὸς, ἔγγονος Περικλέους*. δ'. Ὡς *ἔργον* καὶ *ποίημά* τινος, εἴτε πρὸς τὸν τεχνίτην εἴτε πρὸς τὴν ὕλην ἐξ ἧς, οἷον *εἰκὼν τοῦ ζωγράφου*.—*Ὁμήρου ποιήματα*.—*ναὸς μαρμάρου*.—*ἀνδριὰς χαλκοῦ*.—*ξίφος σιδήρου*. Ὡσαύτως καὶ ἀφηρημένως ἡ ἐνέργεια τῶν προηγουμένων, οἷον *ἐργασίαι Φειδίου*.—*πρᾶξις ἀνθρώπου*.

§. 20. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἀνάγεται ἐνταῦθα· έ. πᾶν τι θεωρούμενον ὡς *μέρος* τινός, οἷον *μέρος σώματος*.—*ἡ*

κεφαλὴ τοῦ ἀνθρώπου. ς'. Ὡς *περιεχόμενόν* τινος, οἷον *οἱ ἔνοικοι τῶν Ἀθηνῶν*.—*νῆες τοῦ λιμένος*.—*οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης*. ζ'. Ὡς *δόμα* ἢ *δῶρόν* τινος, οἷον *αἱ χορηγίαι τοῦ Ἀλκιβιάδου*.—*τὰ δῶρα τῶν ἐχθρῶν*. ή. Ὡς *ἰδιότης, διάθεσις* ἢ *συμβεβηκός* τινος, οἷον *λευκότης χιόνος*.—*ἡ εὐμένεια τοῦ ἀνδρός*.—*χωλότης τοῦ Ἀγησιλάου*.—*Φωκίωνος πενία*.—*Ἀριστείδου δικαιοσύνη*. Ὡσαύτως *δόξα ἀνδρός*.—*ἀδοξία γυναικός*.—*πλέθρον γῆς*, κτλ.

§. 21. Ἐν γένει λοιπὸν δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι ὅπου εἰσέρχεται τὸ ἐρώτημα *τίνος*, ἔνθα περιλαμβάνεται καὶ τὸ ἐκ *τίνος*, ἀπὸ *τίνος* ἢ, κοινότερον, ἀπὸ *τί*, ἔχει χώραν ἡ γενική, ὡς *τίνος υἱός; τίνος ἔργον; ἀπὸ τί μέταλλον;* κτλ. Ἡ δὲ γενικὴ τίθεται ἀπρόθετος ἢ ἐμπρόθετος.

§. 22. Ἐπειδὴ δὲ τὸ διὰ τῆς γενικῆς προσδιοριζόμενον δυνατὸν νὰ ἦναι ἐνεργητικὸν ὡς πρός τι καὶ παθητικὸν πρός τι ἄλλο, διὰ τοῦτο δυνατὸν νὰ τεθῶσι καὶ δύο συνάμα γενικαὶ εἰς τὸ αὐτὸ οὐσιαστικόν, ἡ μὲν ἐνεργητική, ἡ δὲ παθητική, ὡς *ἡ Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις* (Ἰσοκρ.).—*ἡ Χειρισόφου ἀρχὴ τοῦ παντὸς κατελύθη* (Ξεν.), οἷον *ἡ πανταρχία*. Διάφορον δὲ τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἡ μία γενικὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἄλλης, ὡς *ὁ τῶν τοῦ βασιλέως ἱππέων στρατηγός*. Ἐνταῦθα εἶναι ὁ ἐν τοῖς προηγουμένοις σημειωθεὶς προσδιορισμὸς τοῦ προσδιορισμοῦ.

II. Τὰ ἀντίθετα τῶν προηγουμένων, τὰ σημαίνοντα τὸν εἰς ὃ ἢ τὸ εἰς ὃ ἀνήκουσι ταῦτα.

§. 23. Ἐνταῦθα ἀνάγονται· ά. Τὰ σημαίνοντα τὸν κτήτορα ἢ *δεσπότην* τινός, οἷον *κτήτωρ χωρίων*.—*δεσπότης τοῦ δακτυλίου*. β'. Τὰ σημαίνοντα τὸν *ἄρχοντά* τινος, οἷον *βασιλεὺς Περσῶν*.—*ἀρχὸς οἰωνῶν*. γ'. Τὰ σημαίνοντα τὸν *γεννήτορα* ἢ *συγγενῆ* τινος, οἷον *πατὴρ τέκνων*.— *θεῖος ἀνε-*

ψιοῦ.—Κρέοντος κηδεστής. δ΄. Τὸν ἐργάτην καὶ ποιητήν τινος, οἷον *ἐργάτης τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἔργων.—εἰκόνων γραφεύς.—νηῶν τέκτονες.* Ὡσαύτως καὶ ὡς ἐκ τῆς ὕλης, οἷον *χαλκὸς ἀνδριάντος.—σίδηρος ξίφους.*

§. 24. Ὡσαύτως τὰ σημαίνοντα· έ. τὸ *ὅλον* τινός, οἷον *σῶμα τῆς κεφαλῆς.—ἀγέλη βοῶν.—σωρὸς σίτων, ξύλων, λίθων.* ς΄. Τὰ σημαίνοντα τὸ *περιέχον* τινός, οἷον *ἄστυ ἀνθρώπων.—ἄρκτων φωλεός.* ζ΄. Τὰ σημαίνοντα τὸν *δοτῆρά* τινος, οἷον *δαπανημάτων δοτῆρες.—βραβευτὴς τοῦ δικαίου.* ή. Τὰ σημαίνοντα τὴν *ὑπόστασιν ἰδιότητος, διαθέσεως, συμβεβηκότος* τινός, οἷον *πτέρυξ χιόνος λευκῆς,* ἤτοι *χιονόλευκος.—ἀνὴρ μειλιχίου τρόπου.—τραύματα αἵματος,* ἤτοι *αἱματόεντα.—ἀνὴρ δόξης.—ποταμὸς πλέθρου.—δένδρον πολλῶν ἐτῶν=πολυετές.*

§. 25. Ἐπὶ τῆς σειρᾶς I ἡ μὲν ὀνομαστικὴ σημαίνει τὸ *κτῆμα,* τὸ *ἀρχόμενον,* τὸ *ἔκγονον,* τὸ *ἔργον,* τὸ *μέρος,* κτλ· ἡ δὲ γενικὴ τὸν *κτήτορα,* τὸν *ἄρχοντα,* τὸν *γεννήτορα,* τὸν *ἐργάτην,* τὸ *ὅλον* κτλ. Ἐπὶ τῆς σειρᾶς II, ἀντιστρόφως, ἡ ὀνομαστικὴ σημαίνει τὸν *κτήτορα,* τὸν *ἄρχοντα,* τὸν *γεννήτορα,* τὸν *ἐργάτην,* τὸ *ὅλον,* κτλ. ἡ δὲ γενικὴ τὸ *κτῆμα,* τὸ *ἀρχόμενον,* τὸ *ἔκγονον,* τὸ *ἔργον,* τὸ *μέρος* κτλ· *οἶκος δεσπότου καὶ δεσπότης οἴκου.* Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, *δόξα ἀνδρὸς καὶ ἀνὴρ δόξης.—μειλίχιος τρόπος ἀνδρὸς καὶ ἀνὴρ μειλιχίου τρόπου.* Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, *δοῦλον δεσπότου καὶ δεσπότην δούλου.—ἡσυχίαν βίου καὶ βίον ἡσυχίας* (Εὐρ.).

* §. 26. Πολλαὶ ἄλλαι σχέσεις, ἢ κατ᾽ εὐθεῖαν ἢ πλαγίως ἐκ τῶν προηγουμένων προκύπτουσαι, ἐκφέρονται, φυσικῷ τῷ λόγῳ, κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον. Τὰ ἀφῃρημένα, π. χ. τῶν προηγουμένων, ὅπου ὑπάρχουσι, δέχονται τὴν αὐτὴν σύνταξιν· ὅθεν, ὡς λέγεται *δεσπότης τῶν ὅλων,* οὕτω καὶ *δεσποτεία τῶν ὅλων,* ὡς *ἀκροατὴς μαθήματος,* οὕτω καὶ *ἀκρόασις μαθήματος.* *

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα.

§. 27. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται αἱ ἀκόλουθοι μάλιστα κλάσεις τῶν ἐπιθέτων·

ά. Τὰ *οἰκειότητος* καὶ *ἀλλοτριότητος* σημαντικά, οἷον *οἰκεῖος τῆς χώρας.—οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι* (Δημ.).—*οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος οὔτε τοῦ τρόπου* (Δ.). β΄. Τὰ *πληρώσεως, μετοχῆς, κατοχῆς,* καὶ *κράτους* σημαντικά, καὶ τὰ ἐναντία τούτων, οἷον *ὑποψίας καὶ δείματος μεστός.—μέτοχος ἀρετῆς.—ἐγκρατὴς ἡδονῶν.—ἀρετῆς ἔρημος* (Ξ.).—*ἐνδεὴς χρημάτων.—παρέστηκεν ἀγὼν μέγας, πλήρης στεναγμῶν, οὐδὲ δακρύων κενός* (Εὐρ.)· οὕτω καὶ *ἐλεύθερος πόνων.—καθαρὴ τῶν προκειμένων σημηΐων* (Ἡρ. Β΄, 38).—*καθαρὸς ἀδικίας τε καὶ ἀνοσίων ἔργων* (Πλ. *Πολιτ.* ς΄, 496).—*ὀρφανὸς τοῦ πατρὸς καταληφθείς* (Δημ.).—*πένης γὰρ ἦν ἀνδρῶν φίλων καὶ πιστῶν* (Πλ. *Ἐπιστ.* Ζ΄, 332).

§. 28. Ὡσαύτως· γ΄. Τὰ *ἐμπειρίας* καὶ *ἀπειρίας* σημαντικά, οἷον *ἔμπειρος πολέμου.—ἐπιστήμων εἰμὶ τοῦδε.—γραμμάτων ἄπειρος.—ἀδαήμων μάχης.* δ΄. Τὰ *ἐπιμελείας* καὶ *ἀμελείας, φροντίδος* καὶ *ἀφροντιστίας* ἤτοι *ὀλιγωρίας* σημαντικά, οἷον *ἐπιμελὴς τῶν θείων.—προμηθὴς τούτου.—ἀμελὴς χρημάτων.* έ. Τὰ *ἐπιτυχίας* καὶ *ἀποτυχίας* σημαντικά, οἷον *ἐπιτυχὴς τῶν καιρῶν.—ἀτυχὴς συνέσεως.* ς΄. Τὰ *μνήμης* καὶ *λήθης* σημαντικά, οἷον *μνήμων φόρτου.—γράμματα λήθης μνημόσυνα* (ὡς οὐσιαστικὰ καταντήσαντα).—*ἀμνήμων τῶν κινδύνων.—τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.* ζ΄. Τὰ *φειδοῦς* καὶ *ἀφειδίας* σημαντικά, οἷον *φειδωλὸς χρημάτων.—ἀφειδὴς ἑαυτοῦ.* ή. Τὰ *χωρισμοῦ, διαιρέσεως* καὶ *ἀπομακρύν-*

σεως σημαντικά, οἷον *οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων.—μόνος τῶν πολιτῶν.—ὀλίγοι τῶν πολλῶν.—δῆλον ὅτι χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ* (Ἀρφ. Πλ. 826).—*ὧν δὴ ἐγὼ οἶμαι εἷς εἶναι* (Πλ.).—*ἄπωστος γῆς*· οὕτω καὶ *φυγὰς πόλεως*.

§. 29. Ἐνταῦθα προσέτι ἀνάγονται· θ′. Τὰ *ἀνταλλάγματος* καὶ *τιμήματος* σημαντικά· οἷον *αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία.—δόξα χρημάτων οὐκ ὠνητή* (Ἰσ.).—*οἱ φιλόσοφοι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς μὲν τοῦ μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ᾽ ἄξιοι τοῦ παντός* (Πλ.). ί. Τὰ εἰς *ικὸς* ἐνεργητικὰ ῥηματικά, ὡς *παρασκευαστικὸς τῶν εἰς τὸν πόλεμον* (Ξεν.).—*πρακτικὸς τῶν δικαίων*· ιά. Τὰ ἀρχικὰ καὶ ὑπαρχικά, οἷον *κύριος τῆς Ἀσίας.—ὑπήκοοι τῶν γονέων*. ιϐ′. Τὰ διαφορικά, οἷον *ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος* (Πλ.).—*ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ* (Πλ.). ιγ′. Τὰ παραθετικά, τὰ συγκριτικὰ δηλ. καὶ ὑπερθετικά, οἷον *κρείττων καὶ φίλων καὶ ἐχθρῶν* (Ἰσ.).—*νέοις τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν* (Μεν.).—*ἄνθρωπος πάντων θηρίων θεουδέστατός ἐστιν* (Ἀντ.).—*μέγιστον ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετή* (Ἰσ.).—*τὸ νικᾶν αὐτὸν πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη* (Πλ.). ιδ′. Τὰ ἀνάλογα τῶν παραθετικῶν, οἷον *οὐδενὸς δεύτερος.—ὕστεροι τῆς συμβολῆς.—περιττὰ τῶν ἀρκούντων* (Ξ.).—*τῶν φίλων κορυφαῖος.—τῶν ἀνδρῶν τοὺς κορυφαίους ἀνεσκολόπισεν* (Ἡρόδ. Γ′, 159). Παρὰ δὲ Πλουτάρχῳ καὶ *Περιπατητικῶν ὁ κορυφαιότατος*.

§. 30. Καὶ ἐν τούτοις βάσις ὑπόκειται τὸ ἐρώτημα *τίνος*, ὡς ἀνωτέρω· οἷον *τίνων τέκνων πατήρ; ἀπὸ τί εἶναι πλήρης ἢ ἐλλειπής;* κτλ. ἅτινα ὅμως εὐκόλως μετατρέπονται εἰς τὸν ἑλληνικώτερον τύπον, *τίνος ἐνδεής; τίνος πλήρης;* κτλ.

§. 31. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ τούτων τὰ ἀφῃρημένα, ὅπου ὑπάρχουσι, συντάσσονται ὡσαύτως μετὰ γενικῆς, ὡς καὶ τὰ προεξηγηθέντα ἀφῃρημένα τῶν οὐσιαστικῶν· οὕτως, *ἁπάντων ἐστὶ πλησμονή.—μέθεξις οὐσίας* (Πλ.).—*ἀρετῆς μετουσία*

(Δημ.).—*αὕτη μανίας ἔχει κοινωνίαν τινά* (Γν.).—*ἡγεμονία Ἑλλάδος.—ἡ πλούτου ἀπληστία* (Πλ. *Πολιτ.* Ἡ, 562), κτλ.

Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ὀνόματα.

§. 32. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ὀνόματα εἶναι κυρίως ἐπίθετα μετὰ ὀλίγων ἀναλόγων οὐσιαστικῶν. Ἀνάγονται δὲ ἐνταῦθα αἱ ἀκόλουθοι μάλιστα κλάσεις. ά. Τὰ *ταὐτότητος, ὁμοιότητος, ἰσότητος* καὶ *συμφωνίας* σημαντικά, καὶ τὰ ἐναντία τούτων, οἷον *οὐ ταὐτὰ γίγνεται τ᾽ ἀγαθὰ τοῖς ἡδέσιν, οὔτε τὰ κακὰ τοῖς ἀνιαροῖς* (Πλ.).—*οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι* (Πλ.).—*λέγεται δὲ ἴση εἶναι ἡ νῆσος τῇ Κυρηναίων πόλι* (Ἡρ.).—*ἴσος θεῷ* καὶ *ἰσόθεος, ἴσος ἀδελφῷ* καὶ *ἰσάδελφος· ἰσάγγελος, ἰσαπόστολος*, κτλ. οὕτω *παραπλήσιος, σύμφωνος, σύμψηφος, ἀνόμοιος, ἀσύμφωνος*. ϐ′. Τὰ *συγγενείας, ἑνώσεως, μίξεως* καὶ *ἐπιμιξίας* σημαντικά, ὡς *τὸ γὰρ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φύσει συγγενές ἐστι* (Πλ.).—*τῇ Ἑλλάδι πενίη μὲν αἰείκοτε σύντροφός ἐστι* (Ἡρόδ. Ζ′, 102).—*ξύμπλους Θησεῖ.—συμμιγὴς φόνῳ* (Εὐρ.). Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐναντία τούτων, *φίλοις τ᾽ ἄμικτός ἐστι καὶ πάσῃ πόλει* (Εὐρ. *Ἀποσπ.*).—*ἄμικτα τὰ καθ᾽ ἡμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις* (Θ. Α′, 77)· γ′. Τὰ *προσεγγίσεως* σημαντικά, οἷον *πλησία τῷ νυμφίῳ.—ἀστυγείτονες Ἀθηναίοις*. δ′. Τὰ ἐξηγοῦντα τὴν ἰδέαν τοῦ *ἁρμόζοντος* καὶ *μὴ ἁρμόζοντος*, τοῦ *πρέποντος* καὶ *μὴ πρέποντος*, οἷον *γυναικὶ ἁρμόδιος.—ἀνάρμοστόν ἐστι τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θείῳ* (Πλ.)· *πρεπωδέστατα γυναιξὶν* (Ξεν.).—*μέθη φύλαξιν ἀπρεπέστατον* (Πλ.).

§. 33. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ ἑπόμεναι τάξεις. έ. Τὰ σημαίνοντα *φιλικὴν* ἢ *ἐχθρικὴν πρός τινα διάθεσιν*, τὰ ὁποῖα περιποιητικὰ καὶ ἀντιπεριποιητικὰ ὑπὸ τῶν γραμματικῶν καλοῦνται, οἷον *φίλος, ἐχθρός, εὔνους, ἡδύς, ἐπωφελής, ἐπίκουρος, βοηθός, σύμμαχος, χρήσιμος, κακό-*

νους, ἐπίβουλος, βλαβερός, ἀηδής, ἐναντίος, ἄχρηστος, κτλ· οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖνοί εἰσιν (Ξεν.). οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώποις (Πλ.).—ἀντίπαλόν τι τῇ ὀλιγαρχίᾳ (Ξ.).—τὸ παρὸν γὰρ ἀεὶ βαρὺ τοῖς ὑπηκόοις (Θ. Α', 77).—Λύσανδρος κακονούστατος ἦν τῇ πόλει (Λυσ.).—ἔστιν ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑγρῷ (Πλ.).—μὴ κάμνουσιν ἰατρὸς ἄχρηστος, καὶ μὴ πλέουσι κυβερνήτης (Πλ.). ϛ'. Τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς σημαντικά, ὡς εὐπειθὴς τῷ ἄρχοντι.—ἅπαντα τῷ πλουτεῖν ἐσθ' ὑπήκοα. ζ'. Τὰ παθητικὰ ῥηματικά, οἷον ῥητόν μοί ἐστιν.—μισητὸς Φίλιππος τοῖς πόλεσιν.—γνωτὰ κοὐ κἄγνωτά μοι προσήλθεθ' ἱμείροντες (Σ. Τ. 58).—ὠφελητέα σοι ἡ Ἑλλάς.—ἦ ποθεινὸς (=ποθητὸς) φίλοις. ή. Ἄλλα τινὰ ῥηματικὰ ἐνεργητικά, ἐκ ῥημάτων μετὰ δοτικῆς συντασσομένων γινόμενα καὶ μετοχικὴν ἔννοιαν παριστῶντα, ὡς δοτήρ τινι.—ἡγεμών τινι=ἡγεμονεύων τινί.

§. 34. Ὡς δὲ εἰς τὰ γενικοσύντακτα ὑπόκειται ἡ ἔννοια τοῦ τίνος, οὕτως ἐν τοῖς μετὰ δοτικῆς συντασσομένοις ὑπόκειται ἡ ἔννοια τοῦ τίνι, ὅ ἐστι εἰς τίνα, μὲ τίνα, ἢ τί, πρὸς τίνα, ἢ πρὸς τί· οἷον ὅμοιος μὲ .... ἀνάρμοστον εἰς ... κτλ.

§. 35. Ἐπειδὴ ἡ σύνταξις βαίνει κατὰ τὴν σημασίαν τῶν συντασσομένων, διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων, ἀλλάσσοντα σημασίαν ἢ ὑπ' ἄλλην ἔποψιν θεωρούμενα, ἀλλάσσουσι σύνταξιν. Τὰ φίλος, ἐχθρός, πολέμιος, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπίθετα συντάσσονται δοτικῇ, οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα λαμβάνοντα, καὶ εἰς τὰ κτητικὰ ἢ ὡς κτητικὰ ὑπαγόμενα, συντάσσονται γενικῇ· τῇ ἀρχῇ τῇδε δυσμενεῖς (Ξ.)· ἄνδρα δυσμενῆ χθονός (Ξ.)· ξένος βασιλεῖ καὶ ξένος βασιλέως (Ξ. Πλ.)· προσήκοντες γένει καὶ προσήκοντες βασιλέως καὶ ξυγγενεῖς (Θ.)· ἀλλότριός τινος καὶ ἀλλότριός τινι, κτλ. Τοὐναντίον τὸ δοῦλος, τὸ ὁποῖον ὡς κτήματος σημαντικὸν τάσσεται

εἰς τὰ μετὰ γενικῆς, ἐπιθετικὴν ἔννοιαν λαμβάνον, συντάσσεται μετὰ δοτικῆς, ὡς οἱ ἄρχοντες δοῦλοι τοῦ νόμου (Πλ.).—δοῦλος τῷ βίῳ (Γν.).

§. 36. Ἐν δὲ τοῖς ἐκ τοῦ μίγνυμι συνθέτοις τίθεται δοτικὴ μέν, ὅταν ἐπικρατῇ ἡ ἔννοια τῆς μίξεως, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω (§. 32) καὶ ἐν ἄλλοις παραδείγμασι δεικνύεται, γενικὴ δέ, ὅταν ἐπικρατῇ ἡ διὰ τοῦ ἀποφατικοῦ μορίου ἐξηγουμένη ἔννοια τοῦ χωρισμοῦ· ἀμιγὴς ἑτέρας φύσεως.—ἀμιγεῖς βαρβάρων (Πλ.).

§. 37. Ἐπειδὴ πολλάκις ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τῆς πρὸς ἢ ἄλλης ἀναλόγου προθέσεως ἰσοδυναμεῖ δοτικῇ, διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν ἀνωτέρω ὀνομάτων δέχονται καὶ τὴν τοιαύτην σύνταξιν, ὡς χρήσιμος, ὠφέλιμος βλαβερός τινι καὶ πρός τι· χρήσιμος τῇ πατρίδι (Ξεν.).—χρήσιμος πρὸς πόλεμον (Πλ.).—ἄλλη πρὸς ἄλλο γαῖα χρησιμωτέρα (Εὐρ. Ἀποσπ.).—βλαβερῷ μὲν πρὸς οὐσίαν, βλαβερῷ δὲ πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἕξιν, πολὺ δὲ βλαβερωτάτῳ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς παίδευσιν (Πλ. Φαίδρ. 241).—χρήσιμοι εἰς τὸ λέγειν (Πλ.).—ἐπὶ μὲν χρηστὸν ἢ καλὸν ἢ τῆς πόλεως ἄξιον πρᾶγμα οὐδὲν οὗτός ἐστι χρήσιμος (Δημ.).

Τὰ μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ὀνόματα.

§. 38. Μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται ἐκεῖνα τὰ ὀνόματα, ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά, τὰ ὁποῖα χρῄζουσι τοῦ προσδιορισμοῦ κατά τί, οἷον καλὸς τὸ εἶδος.—τυφλὸς τά τ' ὦτα τόν τε νοῦν τά τ' ὄμματ' εἶ.—ἀγνός, πονηρὸς τοὺς τρόπους (Σ.), κλ.

§. 39. Καὶ δοτικὴ τίθεται πολλάκις ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' ἡ μὲν αἰτιατικὴ σημαίνει συνήθως τὸ κατά τι ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν, ἡ δὲ δοτικὴ τὴν δύναμιν καὶ ἐνέργειαν δι' ἧς γίνεταί τι· ὅθεν λέγεται τοσοῦτος τὸ μέγεθος, τὸ μῆκος, τὸ εὖρος, τὸ βάθος, τὸ ὕψος· ὡσαύτως τὸν ἀριθμόν, κτλ· ἀφ' ἑ-

τέρου δὲ *φύσει ἐστὶν ἄνθρωπος ζῶον πολιτικόν* (Ἀριστ.).—*πολλὰ φύσει οὐκ ἔστι καλά, νόμῳ δέ* (Πλ.).—*κακίᾳ καὶ ἀρετῇ τὰ ἤθη διαφέρουσι πάντες* (Ἀριστ.).

§. 40. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι φύσεως συμπληρωτικῆς, ὡς ἡ αἰτιατική, διὰ τοῦτο, πολλάκις ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ τίθεται ἀπαρέμφατον ὡς *ἐπιστήμων ἐστὶ λέγειν τε καὶ σιγᾷν πρὸς οὓς δεῖ* (Πλ.).—*ἀγαθοί ἐσμεν τὸ κακὸν ἐφ' ἑτέρων ἰδεῖν.*—*φρονεῖν οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς* (Σοφ.).—*ἐπειδὴ ὑμῖν οἱ παῖδες ἡλικίαν ἔχουσι παιδεύεσθαι* (Πλάτων *Λάχ.* 184).

Τὰ Ὀνόματα ὡς Ἀντικείμενα.

§. 41. Τὰ δεχόμενα τὴν ἐνέργειαν τῶν ῥημάτων, καλοῦνται, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ πονήματος εἴπαμεν, *ἀντικείμενα*. Ταῦτα δὲ ἐκφέρονται διὰ τῶν ὀνομάτων, καὶ μάλιστα τῶν οὐσιαστικῶν. Ἡ φύσις τῶν ἀντικειμένων εἶναι συμπληρωτική· ὅθεν τίθενται εἰς τοιαῦτα ῥήματα τῶν ὁποίων ἡ φύσις χρήζει συμπληρώσεως, καὶ τοιαῦτα εἶναι μάλιστα τὰ *μεταβατικά* (ἴδε κατωτέρω). Τοὐναντίον τὰ σημαίνοντα *ὕπαρξιν, ἁπλῆν ἰδιότητα ἢ κατάστασιν*, ἔννοιαν αὐτοτελῆ παριστῶντα, οὐ χρήζουσι τοῦ τοιούτου πτωτικοῦ συμπληρώματος, οἷον *ζῶ, ὑπάρχω, πέφυκα, ὑγιαίνω, ἠρεμῶ*, κτλ.

§. 42. Τὰ ἀντικείμενα τίθενται κατά τινα τῶν πλαγίων πτώσεων, *γενικήν, δοτικὴν ἢ αἰτιατικήν*. Τοῦτο κρέμαται ἐκ τῆς ἐννοίας τὴν ὁποίαν παριστᾷ τὸ ῥῆμα, ὡς *ἐπιθυμῶ τῆς ἀρετῆς.*—*χρῶμαι βιβλίοις.*—*μιμοῦμαι τοὺς σοφούς*, κτλ. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, τὰ ῥήματα τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται κατὰ *γενικήν, δοτικὴν ἢ αἰτιατικήν*, λέγονται ὅτι συντάσσονται μετὰ *γενικῆς, δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς*. Εἴς τινα δὲ ῥήματα ἰδιάζει αὕτη ἢ ἐκείνη ἡ πλαγία, τοῦτο θέλομεν τὸ πραγματευθῇ ἐν τῷ *Περὶ Ῥημάτων*.

§. 43. Ὡς τὰ ὑποκείμενα, οὕτω καὶ τὰ ἀντικείμενα δέχονται προσδιορισμούς, οἵτινες κατὰ τὸν γενικὸν κανόνα ὅτι τὸ προσδιορίζον τίθεται κατὰ τὸ προσδιοριζόμενον ὅπερ εἶναι ἡ βάσις, πρέπει νὰ συμφωνῶσι πρὸς αὐτὰ κατὰ *γένος, ἀριθμὸν* καὶ *πτῶσιν* ὡς *ἐπιθυμῶ τῆς μεγαλοπρεπεστάτης ἀρετῆς.*—*ὁ δῆμος εὐνοεῖ τοῖς ἐξαπατῶσι κόλαξιν.*—*ἀπέκτειναν τὸν χρηστὸν Φι .ίωνα*, κτλ.

Περὶ Ἀριθμητικῶν Ὀνομάτων.

§. 44. Τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, εἰς τὴν γενικὴν κλάσιν τῶν ὀνομάτων ὑπαγόμενα, τίθενται εἰς τὸν λόγον, ὡς καὶ τὰ ἄλλα, *ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμὸς, ἀντικείμενον*.

§. 45. Τὸ *εἷς, μία, ἕν*, ἐπιθετικὴν φύσιν ἔχον, κυρίως τίθεται ὡς *κατηγορούμενον* καὶ ὡς *προσδιορισμὸς*, οἷον *εἷς μὲν σὺ, μία δ' ἐγώ*—*εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνὴρ* (Πλ.). Καὶ ὑποκείμενον δυνατὸν νὰ τεθῇ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λέξις, οἷον *γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος* (Πλ.).—*τὸ ἓν οὐκ ἔστι δύο* καὶ ἀντικείμενον· *ἕν γέ τι δοξάζει ὁ δοξάζων*. (Πλ.).

§. 46. Τὸ δύο συμπλέκεται, οἷον ἄκλιτον, μετὰ δυικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ πάσης πτώσεως, ὡς *δύο φίλω* (Εὐρ.).—δύο ἐστόν τινε *βίω.*—*δύο νύμφα*, κλ. Ὡσαύτως *δύο ἄνδρες.*—*δύο θεοί.*—*δύο παρθένοι.*—*δύο μναῖ, δύο μνῶν, δύο μνᾶς*. Λέγεται δὲ *δύ' ἢ τριῶν, δύ' ἢ τρεῖς*, οὐχὶ δὲ *δύο ἤ*.

§. 47. Τὸ δὲ *δυοῖν* μετὰ δυϊκοῦ· *δυοῖν ποδοῖν, δυοῖν ὀβολοῖν, δυοῖν μναῖν, δυοῖν γεράνοιν, δυοῖν παίδοιν δύο νεκρὼ κατόψεται* (Εὐρ.). Κατὰ τὰ ἀνωτέρω δὲ (Κεφ. Γ' §. 10) *καὶ τοῖν ἀδελφαῖν τοῖν δυοῖν τούτοιν*. Τὸ *δυεῖν* ὡς ἐπὶ γενικῆς τιθέμενον ἀποδοκιμάζεται. Ὁμοίως καὶ τὸ *δυσίν*, ὡς ἀνάττικον. Λέγεται ὅμως *δυοῖν ἐν ἐτοῖν* καὶ *ἐν ἔτεσιν δυσὶν* ἢ *ἐν δύ' ἔτεσιν*. Ὁμαλωτέρα δὲ ἡ χρῆσις τῶν λοιπῶν· *τέσσαρες*

δάκτυλοι—τρία στάδια—τεσσάρων μοιρῶν—τέσσαρσιν ὀφθαλμοῖς τεκμαίρεσθαι, τέσσαρσι δὲ ὠσὶν προαισθάνεσθαι.

§. 48. Ἐπὶ προσθέσει ἀριθμῶν ἢ προτίθεται ὁ μείζων καὶ ἕπεται ὁ ἐλάττων, ὡς τριάκοντα πέντε—εἴκοσι τρεῖς, κλ. ἤ, συνηθέστερον, προτιθέμενος ὁ ἐλάττων συνδέεται μετὰ τοῦ ἑπομένου μείζονος διὰ τοῦ καί, τρεῖς καὶ εἴκοσι, ἢ διὰ τῆς πρός, πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσι (ἀλλὰ καὶ δέκα μῆνας πρὸς ἄλλοις πέντε)· καὶ διὰ τῆς ἐπί, πέντε ἐπὶ τοῖς πεντήκοντα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν· εἰκοστὸς ἕκτος καὶ ἕκτος ἐπὶ εἰκοστῷ· τῇ ἕκτῃ ἐπὶ δεκάτῃ=τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ. Ἀλλὰ καὶ τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα—τρίτον ὄντα ἐπὶ δέκα (Αἰσχ. Ἀγαμ.). Ἀλλὰ τοῦτο σύνηθες μάλιστα ἐπὶ χρονολογικῆς ἐννοίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

§. 1. Αἱ ἀντωνυμίαι ἐκπληροῦσιν ὡς ἔγγιστα ἐν τῷ λόγῳ τὰ τῶν ὀνομάτων, τιθέμεναι ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, προσδιορισμὸς καὶ ἀντικείμενον, οἷον ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνος.—τοῦτο ἐκεῖνο τὸ τῆς παροιμίας.—ὁ πατήρ μου—οἱ ἐμοὶ ὀφθαλμοί.—ἕκαστος φιλεῖ ἑαυτόν, κτλ. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει, ἕκαστον ὅμως τούτων εἶδος ἔχει διάφορον χρῆσιν, περὶ ἧς πραγματευόμεθα ἐν τοῖς ἑξῆς.

Προσωπικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 2. Τούτων αἱ ὀνομαστικαὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τίθενται εἰς τὸν λόγον ὡς ὑποκείμενον μόνον ἐπὶ ἀντιθέσεως καὶ ἀντιδιαστολῆς· σὺ μὲν γὰρ εἵλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν (Σ. Ἀντ. 555).—ἐγὼ ταῦτα ποιήσω.—οὐκ ἐγώ σε ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος (Λυσ.).—σὺ μὲν

ζῇς, ἡ δ' ἐμὴ ψυχὴ τέθνηκε (Σ. Ἀντ. 559)· τίθενται δὲ μετὰ τὸ ῥῆμα, ὅταν καὶ αὐτὸ ἐξαίρηται· τί λέγεις σύ; ἃ σὺ λέγεις (Πλ.).—τοὺς ἀδικοῦντας ἀθλίους ἔφην εἶναι ἐγὼ καὶ ἐξηλέγχθην ὑπὸ σοῦ (Πλ.). Ἄλλως παραλείπονται, ὡς θέλω λέγειν Ἀτρείδας.—ἀληθῆ λέγεις.—ὁρᾷς οὖν;—λέγομεν.—ἴδωμεν, κτλ. Εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τεὸν μένος.—τήνδ' ἐγὼ οὐ λύσω, καὶ ἄλλα ὅμοια, δὲν φαίνεται ἡ τοιαύτη ἀντιδιαστολή. Καὶ εἰς τὰ τῶν Ἀττικῶν δὲ ἐγὼ οἶμαι, ἐγὼ οἶδα, ἀκούω, πυνθάνομαι, καὶ τὰ ὅμοια, εἰ μὲν ἐνυπάρχει ἀντιδιαστολῆς ἔννοια, εἶναι πολλὰ ἀσθενής. Οὕτω παρ' ἡμῖν ἐγὼ τὰ γνωρίζω αὐτὰ καὶ ἐγὼ τὰ γνωρίζω αὐτά.

* §. 3. Καὶ ἀντιστρόφως δὲ παραλείπονται ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς καὶ ἐπὶ ἀντιθέσεως· καὶ γὰρ εἰ γέρων (ἐγώ), τὸ τῆςδε χώρας οὐ γεγήρακε σθένος (Σ. Κ. 226).—καὶ γὰρ εἰ σύ με στυγεῖς, οὐκ ἂν δυναίμην σοὶ (ἐγὼ) κακῶς φρονεῖν ποτε (Εὐρ. Μ. 463). Ὡς δὲ παραλείπονται, οὕτω καὶ ἐπαναλαμβάνονται ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς· ἐγὼ γὰρ ἔγωγ' ἔκανον ὁ μέλεος (Σ. Ἀντ. 1319). *

* §. 4. Ὡς παραλείπεται ἡ ἀντωνυμία ὅπου δὲν ἀπαιτεῖται ἀντιδιαστολή, οὕτω παραλείπεται τὸ ῥῆμα ἐν τοῖς διαλόγοις, κατ' ἀναλογίαν ἐκ τοῦ προηγηθέντος παραλαμβανόμενον. Οὕτω παρὰ Πλάτωνι ἐν Γοργίᾳ· Σ. Καλεῖς τι πεπιστευκέναι; Γοργ. Ἔγωγε· ἐν ᾧ ἐν τῷ προηγουμένῳ κώλῳ ἐτέθη τὸ ῥῆμα, παραλειφθείσης τῆς ἀντωνυμίας· Σ. Καλεῖς τι μεμαθηκέναι; Γοργ. Καλῶ. *

§. 5. Ὡς τὸ ἐγὼ καὶ σὺ τίθενται ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου, οὕτω τὸ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου, διότι ἐξέλιπεν ἡ ὀνομαστικὴ τῆς τριτοπροσώπου ἵ· πείσειν γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους (Θ. Ε', 45).—ὃν (πέπλον) ῥ' αὐτὴ ποιήσατο (Ὅμηρ.). Ὡσαύτως καὶ τὸ πληθυντικόν· ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σώζειν τοὺς νόμους (Θ.). Ὡσαύτως καὶ

τὸ σωζόμενον τῆς τριτοπροσώπου *σφεῖς*, ἀλλ' ἀείποτε ἐν συνεπείᾳ καὶ οὐδέποτε ἐν ἀρχῇ λόγου· *ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν καὶ σφεῖς ἡσύχαζον, τοὺς ἑαυτῶν στρατηγοὺς ἐν αἰτίᾳ εἶχον* (Θουκ. Ε, 65).

§. 6. Καὶ αἱ πλάγιαι πτώσεις τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν τίθενται εἰς τὸν λόγον μετὰ ἢ ἄνευ ἀντιδιαστολῆς καὶ ἐμφάσεως· καὶ αἱ μὲν τοῦ πρώτου προσώπου ἐξηγοῦσι τὴν ἀντιδιαστολὴν διὰ τῆς πληρεστέρας γραφῆς καὶ ὀρθοτονήσεως, *ἐμοῦ, ἐμοὶ, ἐμὲ*, τῶν ἐγκλιτικῶν, *μου, μοι, με*, τιθεμένων ἐπὶ τῆς ἐναντίας περιστάσεως· αἱ δὲ τοῦ δευτέρου διὰ μόνης τῆς ὀρθοτονήσεως· *σοῦ, σοὶ, σὲ*, τῶν ἐγκλιτικῶν ἄνευ τόνου τιθεμένων, *σου, σοι, σε*, ὅταν τοιοῦτόν τι δὲν ἀπαιτῆται· *ἐμοῦ τὰ φορτία* (Ἀρῥ. *Σφ.* 1391).—*ὠνόμασέ μου τὴν πρόνοιαν δειλίαν*, κλ.

§. 7. Τίθενται δὲ αἱ μὲν πλάγιαι τῶν προσωπικῶν ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, αἱ δὲ τῶν συνθέτων ἤτοι ἀντανακλωμένων ἐπὶ ταὐτοπροσωπίας, ὅ ἐστιν αἱ μὲν πρῶται ἀναφέρονται εἰς διάφορον ὑποκείμενον, αἱ δὲ δεύτεραι εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ὡς *ἐγὼ καὶ σὲ τῶν καλλίστων καὶ ἐμαυτὴν ἠξίωκα* (Ξ.).—*εὔκλειαν οὐχ ὁρᾷς ὅσην σαυτῇ τε κἀμοὶ προσβαλεῖς πεισθεῖσ' ἐμοί;—παῦσον ἐκ κακῶν ἐμὲ, παῦσον δὲ σαυτήν* (Σ. Ἠλ. 973—988).—*προσαναγκάζοντας ἑαυτοὺς φιλεῖν τοὺς ἑαυτῶν* (Πλ. *Πρωτ.* 346). Ἴδε κατωτέρω.

* §. 8. Ἀλλὰ πάντῃ ἀνεξαίρετος δὲν εἶναι ἡ τοιαύτη χρῆσις· διότι ἀπαντῶνται καὶ αἱ πλάγιαι τῶν προσωπικῶν ὅπου, κατὰ τὸν ἀνωτέρω κανόνα, ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν αἱ πλάγιαι τῶν συνθέτων. Γίνεται δὲ τοῦτο, ὅτε τὸ ὑποκείμενον προτίθεται ἑαυτὸ ὡς ἀντικείμενον σκέψεως, οἷον *ζηλῶ σὲ μᾶλλον ἢ 'μὲ τοῦ μηδὲν φρονεῖν* (Εὐρ. Ἰφ. Αὐ. 677), καὶ ἀντιστρόφως, ὡς *μὴ σαυτὸν θ' ἅμα κἄμ', ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον, κτείνας γένῃ* (Σ. *Φ.* 772) ἔνθα τὸ *σαυτοῦ*=*σοῦ*. *

* §. 9. Τίθενται δὲ οὕτω μάλιστα αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι ἐπὶ τῆς μετ' αἰτιατικῆς, ὡς ὑποκειμένου, συντάξεως τοῦ ἀπαρεμφάτου, καὶ ἀντιστρόφως αἱ τῶν συνθέτων πλάγιαι δυνατὸν νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὸ κατ' αἰτιατικὴν ὑποκείμενον· ὡς *ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμὲ καὶ σὲ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι* (Πλ.).—*οὐκ ἐμέ γε εἰπεῖν ἐμαυτὸν δεῖ, ἀλλὰ τὰ ἔργα δηλῶσαι* (Δ.).—*δεῖ ἡμᾶς σκέψασθαι ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἐξετάσαι* (Πλ.)·—*οὐκ ἀνθρωπίνῳ ἔοικε τὸ ἐμὲ τῶν ἐμαυτοῦ πάντων ἠμεληκέναι* (Πλ.).

Περὶ τῆς ἀντωνυμίας αὐτός.

§. 10. Ἡ ἀντωνυμία *αὐτὸς*, ἢ καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν λόγον τιθεμένη ἢ μετὰ ὀνομάτων ἢ μετ' ἄλλων ἀντωνυμιῶν, ἁπανταχοῦ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἔχει διακριτικὴν ἔννοιαν, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως διαστέλλουσα τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος παντὸς ἄλλου.

§. 11. Καθ' ἑαυτὴν τιθεμένη ἡ *αὐτὸς* ὑποκείμενον τῆς προτάσεως ἐν τῇ τριτοπροσώπῳ ἐπέχει, ὡς εἴδομεν, τόπον τῆς *ἐγὼ* καὶ *σὺ* ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ προσώπῳ, ἐξαφανισθείσης τῆς ὀνομαστικῆς *ἵ*, καὶ εἰς ἄλλην χρῆσιν τιθεμένων τῶν πλαγίων αὐτῆς *οὗ, οἷ, ἕ* (Ἴδε κατωτέρω)· *καὶ γὰρ αὐτὸς ἐβούλετο* (Ξ.).—*αὐτὴ δ' ἴσως τὴν δυσγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται* (Σ. Τ. 1079). Ἐμφατικώτερον δὲ καὶ διακριτικώτερον σημαίνει μάλιστα τὸ πρὸς τὸν λαλοῦντα κύριον καὶ σημαντικὸν πρόσωπον, ὡς εἶναι ὁ διδάσκαλος πρὸς τὸν μαθητὴν, πρὸς τὸν δοῦλον ὁ δεσπότης ἢ ἡ δέσποινα, καὶ τὰ ὅμοια. Οὕτω παρ' Ἀριστοφάνει· *τίς οὗτος; Αὐτός· τίς αὐτός; Σωκράτης.* Τοιοῦτον καὶ τὸ περιώνυμον τῶν Πυθαγορείων *αὐτὸς ἔφα*, αὐτὸς οὗτος δηλ. ὁ διδάσκαλος, καὶ οὐδεὶς τῶν περιϊσταμένων μαθητῶν.

§. 12. Ἡ αὐτὴ διάκρισις παρατηρεῖται καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιθέ-

σεων, ὡς *ἄλλων ἰατρός, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων* (Εὐρ. *Ἀποσπ.*). —*αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί* (Πλ. *Συμπ.* 173). —*αὐτός τε καὶ συμπόται καὶ ἑταῖροι* (Πλ.).—*ἅπαντές ἐσμεν εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί, αὐτοὶ δ' ὅταν σφαλῶμεν οὐ γιγνώσκομεν* (Εὐρ.) =ἡμεῖς αὐτοί.

§. 13. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, ὡς *λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ γυναῖκα* (Ξεν.).—*τὸν πέλας μὲν νουθεθετεῖν βραχὺς πόνος, αὐτὸν δ' ἐνεγκεῖν ὕβριν ἠδικημένον πάντων μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις βάρος* (Γν.). Ἀναιρεῖται δὲ ἡ διάκρισις καὶ ἀντιδιαστολὴ αὕτη ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων, ὅταν μετὰ τὸ ῥῆμα τιθέμεναι ἀναφέρωνται εἰς προηγούμενον οὐσιαστικόν, ὡς *ἔδωκεν αὐτῷ.—εἶδον αὐτόν.—μετὰ ταῦτα ἀπελθεῖν αὐτόν*, κτλ.

§. 14. Μετὰ ὀνομάτων συμπλεκομένη ἡ *αὐτὸς* ἐπίσης φυλάττει τὴν διακριτικὴν καὶ διασταλτικὴν ἔννοιαν, ὡς *αὐτὸ τὸ δίκαιον.—αὐτὸ τὸ καλόν*=τὸ καθ' αὐτὸ δίκαιον καὶ καλόν, παντὸς ἑτερογενοῦς καθαρεῦον—*αὐτὸ ἂν τὸ δέον εἴη* (Ξ. Ἀν. Δ', ζ', 7).—*αὐτὸ καλόν*. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν πλαγίων πτώσεων· *αὐτὸ τὸ ἀποθνήσκειν οὐδεὶς φοβεῖται, ὅςτις μὴ παντάπασιν ἀλόγιστος* (Πλ. *Γοργ.* 522).

§. 15. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων· *αὐτὸς Σωκράτης ἐδάκρυσεν* (Πλ.).—*αὐτοῦ Σιμμίου δεώμεθα* (Πλ.)· καὶ μετὰ τῶν τακτικῶν δὲ ἀριθμητικῶν συμπλεκομένων τῶν κυρίων ὀνομάτων κρατεῖ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν· διότι τὸ *Νικίας τρίτος αὐτός* (Θ.) σημαίνει ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ οὐδεὶς ἕτερος ἦτον ὁ τρίτος, ὅ ἐστιν ἦσαν δύο ἄλλοι καὶ αὐτὸς τρίτος, ὅστις, ὡς ἀξιολογώτερος, ὀνομάζεται.

§. 16. Ἐκ τῆς διακριτικῆς ταύτης σημασίας προκύπτει καὶ ἡ σημασία τοῦ *χωρισμοῦ*, τὸ *αὐτὸς* δηλ. καταντᾷ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ *μόνος*, ἐπὶ πρώτου προσώπου καὶ περὶ παρόντων συνήθως, ὡς *αὐτοί ἐσμεν, κοὔπω ξένοι πάρεισιν* (Πλ.)· *ἀλλὰ καὶ οἱ νέοι εἰσὶ πάντα πάντων αὐτοὶ σοφώτατοι* (Πλ.)=μόνοι αὐτοί. Ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται καὶ προστιθεμένης τῆς συνθέτου ἀντωνυμίας κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς *κατὰ* προθέσεως· *αὐτοὶ καθ' ἑαυτούς* (Ξ.).—*ὄψον αὐτὸ καθ' αὑτό* (Ξ.)=ἄνευ τοῦ σίτου.

§. 17. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ἡ ἀντωνυμία *αὐτὸς* σημαίνει ταὐτότητα προσώπου ἢ πράγματος πρὸς ἑαυτὸ παραβαλλομένου ἢ πρὸς ἄλλο, ὡς *τὴν Ἀττικὴν ἄνθρωποι κατῴκουν οἱ αὐτοί* (Θ.), τοῦ αὐτοῦ γένους δηλ. οὐχὶ μιγάδες, ὡς καὶ (Β', 36)· ἄριστα δὲ ἐξηγεῖ τοῦτο Ἀριστοτέλης (*Πολιτ.* Γ', ά, 13) διὰ τῆς πρὸς τοὺς ποταμοὺς καὶ κρήνας παρομοιώσεως. Ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ δοτικῆς, δυνάμει τῆς σημασίας ταύτης· *ὁ αὐτὸς τῷ λίθῳ* (Πλ.).—*οὐ ταὐτὸν τὸ βλέπειν τῷ κατθανεῖν* (Εὐρ. *Τρ.* 628).

§. 18. Μετὰ τῶν *προσωπικῶν* καὶ *δεικτικῶν* ἀντωνυμιῶν συμπλεκομένη ἡ *αὐτὸς* αὐξάνει αὐτῶν καὶ ἀναδεικνύει προφανεστέραν τὴν ἀντιδιαστολὴν καὶ διάκρισιν, *ἐπιταγματικὴ* τότε καλουμένη, ὡς *βούλομαι γὰρ ἔγωγε αὐτὸς ἀκοῦσαι σοῦ αὐτοῦ διϊέντος τὰ ἐπίλοιπα* (Πλ.).—*σὺ αὐτὸς παρεγένου* (Πλ.); —*καὶ αὐτῷ μοι ταῦτα προὐδέδοκτο* (Πλ. *Φαίδ.* 88). Καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς προσωπικῆς· *αὐτός, ὦ Φαίδων, παρεγένου Σωκράτει* (Πλ.); Περὶ τῆς ἀντωνυμίας *αὐτὸς* ἐν ἰδιαιτέρᾳ διατριβῇ ἐπραγματεύθη ὁ περιώνυμος φιλόλογος Ἑρμᾶννος, ἀλλὰ μόνον τὰ τῆς ὁμηρικῆς χρήσεως ἐκ προθέσεως ἐξετάσας. Ὡσαύτως περὶ τοῦ *οἷ* καὶ *σφίν*.

Ἡ Σύνθετος Ἀντωνυμία.

§. 19. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη τίθεται εἰς τὴν πρότασιν, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, ὅταν τὸ ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον ἦναι τὸ αὐτό, οἷον *στήσω δ' ἐμαυτόν* (Σ. Κ. 1243).—*ὅπως ἐμαυτὴν κλαύσω* (Σ. *Ἠλ.* 1121).—*γνῶθι σαυτόν.—σῶσον σεαυτήν* (Σ. *Ἀντ.* 553).—*Τιμοκράτης ἔσφαξεν ἑαυτόν.—φύσις*

μὲν λύει σῶμα ἐκ ψυχῆς, ψυχὴ δ' αὐτὴν λύει ἀπὸ σώμα-
τος (Γνωμ.).—*καταδικάζω ἐμαυτοῦ* (Ξεν.).—*Σωκράτης ἑαυ-*
τῷ πως προσέχων (Πλ. *Συμπ.* 173).

§. 20. Διὰ δὲ τῆς γενικῆς τῆς ἀντωνυμίας ταύτης ἐκφέ-
ρεται καὶ σχέσις κτήσεως εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως
ἀναφερομένη, ὡς *πρόθυμον παράσχου τὴν σαυτοῦ δύναμιν*
(Λυσίας). Οὕτω *πατρίδα σαυτοῦ, παιδὸς ἑαυτοῦ, τῇ γυναικὶ*
τῇ ἑαυτοῦ—διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ τῶν λόγων τῶν ἑαυ-
τῶν (Πλ. *Πρωτ.* 347).

§. 21. Ὅταν δὲ ἦναι πλείονες προτάσεις ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ
συνδεδεμέναι, ὡς ἐπὶ τῆς ἀπαρεμφατικῆς καὶ μετοχικῆς συν-
τάξεως ἢ ἄλλως ἐν ἐξαρτήσει λόγου, καὶ τότε τίθεται ἡ σύν-
θετος ἀντωνυμία, ἤτοι εἰς τὸ ἐγγυτέρω ἢ εἰς τὸ ἀπωτέρω ὑ-
ποκείμενον ἀναφερομένη, εἰς τὸ τοῦ δευτέρου δηλ. ἢ τὸ τοῦ
πρώτου λόγου, ὡς *Τήλεφος δὲ* (ἔφη) *δοῦναι αὐτῷ Νικόστρα-*
τον ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ (Δ.), τοῦ Νικοστράτου.—*οἱ πολῖται*
οἴονται χρῆναι τοὺς ἄρχοντας ἑαυτοῖς (τοῖς πολίταις) *πλεῖ-*
στα ἀγαθὰ πορίζειν.—οἱ μὲν (θεαταί), *ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀ-*
θλητὰς ἑαυτῶν (τῶν θεατῶν) *ἕνεκα πονοῦντας* (Ἰσ. *Παν.* ιϛ').

* §. 22. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης τίθενται καὶ αἱ πλά-
γιαι τῆς τριτοπροσώπου, *οὗ, οἷ, ἕ*, μόνον κατ' αὐτὸν τὸν
τρόπον παρὰ τοῖς ἐνδόξοις τῶν Ἀττικῶν συνειθιζόμεναι, καὶ
μάλιστα τὸ *οἷ· συμφύλακας τῆς εὐδαιμονίας οἱ ᾤετο χρῆναι*
ἔχειν (Ξ. Κ. Π. Ἡ. ά, 10), σπανιώτερον δὲ τὸ *οὗ* καὶ *ἕ· καὶ*
περιμένοντός οὐ (Πλ. *Συμπ.* 174).—*Πολέμαρχος ὁ Κεφά-*
λου ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναί ἑ (Πολέμαρχον)
κελεῦσαι (Πλ. Πολ. Ά, 327). Οὕτω δὲ καὶ τὸ *σφίσι· ἐγκλή-*
ματα ἐποιοῦντο ὅπως σφίσιν ὅτι μεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ
πολεμεῖν, (Θ. Α', 126) κτλ. *

* §. 23. Ὡσαύτως δὲ τίθενται ἐν τοῖς τοιούτοις καὶ αἱ
πλάγιαι τῆς *αὐτός*, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται, ὄχι ἐκ μέρους

τοῦ ὑποκειμένου τῆς προτάσεως, ἀλλ' ἢ ἐκ μέρους τοῦ συγ-
γραφέως ἢ ἐκ μέρους ἄλλου ὑποκειμένου, ὡς *ὁ Κῦρος συγκα-*
λεῖ εἰς τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν τοὺς ἀρίστους τῶν περὶ αὐτὸν
ἑπτά (Ξ.)—*Μειδίας ἄνδρα ἀτυχοῦντα, οὐδὲν αὐτὸν* (Μειδίαν)
ἠδικηκότα, συκοφαντεῖν ᾤετο δεῖν (Δ.). Ἡ ἐκλογὴ ἐν τούτοις
κρέμαται ἐκ τῆς σαφηνείας, ἐκ τῆς ἐμφάσεως καὶ ἐκ τῆς εὐ-
φωνίας· *τοῦτ' οἶδε* (ἕκαστος) *καὶ θαῤῥεῖ καὶ πεπίστευκε τῇ*
πολιτείᾳ μηδένα αὐτὸν ἕλξειν (Δημ. *Μειδ.* §. ΞΛ)· ἔνθα τὸ
αὐτὸν ἀναφέρεται εἰς τὸ νοούμενον ὑποκείμενον τῆς κυρίας
προτάσεως (*ἕκαστος*), τὸ δὲ *αὐτὸν* ἦτον δυνατὸν νὰ ἀναφέ-
ρηται καὶ εἰς τὸ *μηδένα*. *

§. 24. Ἐπὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μόνον τὸ τρίτον πρό-
σωπον ἀπαντᾶται ἐν συνθέσει, *ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς, ἑαυτούς*, ὡς
ἐκδήμους στρατείας πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν οὐκ ἐξῄεσαν οἱ
Ἕλληνες (Θ. Α', 13).—*καὶ Δεκέλειαν αὐτοῖς ἐπιτειχισθῆ-*
ναι ὑπέμειναν (Δ.).—*οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι οὐδενὸς τούτων*
αὐτῷ συνεχώρησαν ὑβρίζειν ἑαυτούς (Δ.). Πρὸς μείζονα δὲ
διάκρισιν προστίθεται πρὸ τῆς συνθέτου καὶ ἡ *αὐτός· οἱ καλοὶ*
κἀγαθοὶ αὐτοὶ ἑαυτοῖς σύνεισι δι' ἑαυτῶν, ἐν τοῖς ἑαυτῶν λό-
γοις πεῖραν ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ διδόντες (Πλ. *Πρωτ.*
348).—Ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου πληθυντικοῦ προσώπου
λείπει ἡ σύνθεσις, ἀναπληρουμένη διὰ τῆς προσωπικῆς καὶ τῆς
αὐτός, ἡμῶν αὐτῶν, ἡμᾶς αὐτούς, ὑμᾶς αὐτούς, κτλ.

§. 25. Καὶ ἐπὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώ-
που παρὰ τὴν σύνθετον κοινοτέρα εἶναι ἡ χρῆσις τῆς προσω-
πικῆς καὶ τῆς *αὐτός*, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἐνέργεια ἀναφέρη-
ται εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκειμένων, ὡς *τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐ-*
κάετο ὥστε . . . ἥδιστά τε ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥί-
πτειν (Θ. Β', 49)—*τοὺς δὲ καὶ λήθη ἐλάμβανε παραυτίκα*
ἀναστάντας τῶν πάντων ὁμοίως, καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε
αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπιτηδείους (Θ. αὐτόθι).

* §. 26. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἑνικοῦ ἀριθμοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἡ σύνθεσις, τίθεται πολλάκις ἡ ἀνάλυσις πρὸς ἀνάδειξιν τῆς ἐξαφανισθείσης κατὰ μικρὸν διακριτικῆς ἐννοίας τῆς *αὐτὸς* ἐν τῇ συνθέσει· ὅθεν *λούω ἐμαυτὸν*=λούω τὸν ἑαυτόν μου, λούομαι ἄνευ ἀντιδιαστολῆς, ὡς ἤθελεν εἶναι ἐπὶ δευτέρου προσώπου τὸ *λούω σε*· τὸ δὲ *λούω ἐμὲ αὐτὸν* μετ᾽ ἀντιδιαστολῆς=λούω τὸν ἴδιον ἑαυτόν μου, ὡς ἐπὶ δευτέρου προσώπου ἤθελεν εἶναι *σὲ λούω.* *

* §. 27. Ἀλλ᾽ ὁ τοιοῦτος χωρισμὸς παρ᾽ Ἀττικοῖς γίνεται συνήθως ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας· *καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς κατῄσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν* (Λυσ.), ἔνθα ἕτερον τὸ πρόσωπον τοῦ ὑβρίσαντος καὶ ἕτερον τὸ τοῦ ὑβρισθέντος· σπανίως ἐπὶ ταὐτοπροσωπίας· *καὶ μὴ σέ τ᾽ αὐτὸν καὶ πόλιν διεργάσῃ* (Σ. Κ. 1417)· παρὰ δὲ τοῖς Ἐπικοῖς ἐπὶ ἀμφοτέρων. *

* §. 28. Τὸ *ἑαυτῶν* ἐκλαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ *ἀλλήλων*, ὡς *ὅπου καλοὶ κἀγαθοὶ συμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὶν, οὐκ ἂν ἴδοις αὐλητρίδας, ἀλλ᾽ αὐτοὺς* αὑτοῖς *ἱκανοὺς ὄντας συνεῖναι, λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως* (Πλ.).—*καὶ παίζομεν ἑαυτοὺς καὶ παιζόμεθα*. Ἡ προφανὴς διαφορὰ δεικνύεται ἐν τῷ *οὔτε ἑαυτοῖς οὔτε ἀλλήλοις ὁμολογοῦσιν* (Πλ. *Φαιδρ.* 237). *

* §. 29. Καταχρηστικώτερον δὲ τίθεται οὐχὶ μόνον παρ᾽ Ἴωσι καὶ Δωριεῦσιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς τῶν Ἀττικῶν ποιηταῖς, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, ἡ ἀντωνυμία *ἑαυτῶν* καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου προσώπου, ἀντὶ *ἡμῶν αὐτῶν*, καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου, ἀντὶ *ὑμῶν αὐτῶν*, ὡς *εἰ μὴ προεξανέστημεν, οὐδ᾽ ἀναλαβεῖν αὐτοὺς ἂν ἠδυνήθημεν* (Δημ.).—*ἀποφαίνεται σκαιοτάτους ἑαυτούς* (Λυσ.). *

* §. 30. Ἡ δὲ ἐπὶ ἑνικοῦ τοιαύτη χρῆσις, καίπερ καταδικαζομένη, ἀπαντᾶται ὅμως· *αὐτὸς αὐτὸν ἀπώλλυον* (Ἀνδοκ.) =ἐμαυτόν.—*δαίμων ἑαυτῷ πλουσίαν γήμας ἔσει* (Γν.)= σεαυτῷ.—*σκέψαι κἀκεῖνο καὶ δίελθε πρὸς ἑαυτόν* (Ἰσοκρ.)= σεαυτόν.—*ἔξεστί σοι ζῆν καρπούμενον τὰ ἑαυτοῦ* (Ξ.)=σεαυτοῦ.—*οὐδὲ τὴν ἑαυτοῦ σύ γε ψυχὴν ὁρᾷς* (Ξεν. *Ἀπομν.* Α′, δ′, 9). *

Ἡ Ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων.

§. 31. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία *ἀλλήλων* ἐμφαίνει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀμοιβαίας σχέσεως τοῦ ἑνὸς πρὸς τὸν ἄλλον· *οἱ πρόγονοι τὰς θρασύτητας τὰς ἀλλήλων οὐκ ἐζήλουν* (Ἰσ.). —*οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ὅμοιοι* (Πλ.).—*διέφθειραν αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους* (Θ. Γ′, 81).—*λόγοι δ᾽ ἐν ἀλλήλοισιν ἐῤῥόθουν κακοὶ* (Σ. *Ἀντ.* 259).—*τοιαῦτ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισι ἀμφικείμενοι λύγδην ἔκλαιον πάντες* (Σ. Κ. 1620). Ἐκ τούτου δὲ τὸ *ἐπαλλήλοιν χεροῖν* (Σ. *Ἀντ.* 57), ἐκ διορθώσεως Ἑρμάννου=ἀλληλοφόνοις χερσίν.

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§. 32. Αἱ *κτητικαὶ* ἀντωνυμίαι δηλοῦσι κτῆσιν τοῦ προσώπου εἰς ὃ ἀναφέρονται. Εἶναι δὲ *κτητικαὶ* ἀντωνυμίαι ἡ *ἐμός, σός, ὅς, ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος*, καὶ αἱ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ *νωΐτερος* καὶ *σφωΐτερος*, μετὰ τῶν θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων αὐτῶν.

§. 33. Ἐκ τῶν *κτητικῶν* τούτων ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ μόνον παρ᾽ Ἴωσι συνειθίζονται· καὶ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ ἑνικοῦ προσώπου ἡ *ὃς* ἐπὶ κτητικῆς σημασίας (=ἐδικός του) σπανίως ἀπαντᾶται παρ᾽ ἀττικοῖς ποιηταῖς· ἡ *σφέτερος* τίθεται κατ᾽ ἄμεσον ἢ πλαγίαν, ἐπὶ τῆς μετ᾽ αἰτιατικῆς δηλ. τοῦ ἀπαρεμφάτου συντάξεως, ἀντανάκλασιν· *ἑώρων πονοῦντας τοὺς σφετέρους* (Ξ.).—*ἢν δὲ λέγωσιν ὡς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους ὑμᾶς δέχεσθαι* (Θ. Α′, 34).

§. 34. Αἱ παρ᾽ Ἀττικοῖς εὐχρηστότεραι *κτητικαὶ* ἀντωνυμίαι εἶναι ἡ *ἐμός, σός, ἡμέτερος, ὑμέτερος*, ἰσοδυναμοῦσαι

ταῖς γενικαῖς τῶν πρωτοτύπων· ἐμὸς πατήρ=πατήρ μου, σὸς ἑταῖρος=ἑταῖρός σου, καὶ (ἀντὶ ὅς εἰμι=suus sum) αὐτοῦ εἰμι· ἐπὶ δὲ ἀνταναχλάσεως καὶ ταῖς γενικαῖς τῆς συνθέτου, μετὰ διακριτικῆς ἐννοίας· γνώμην σαυτοῦ ἀποφαίνεις ἢ ἐμὲ ἐρωτᾷς; (Πλ.)=σὴν, ἢ σοῦ αὐτοῦ γνώμην.

§. 35. Ἐπιθετικαὶ οὖσαι αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τίθενται εἰς τὸν λόγον κυρίως ὡς κατηγορούμενον καὶ προσδιορισμός· σὸς ἐγώ εἰμι.—ἐμὸς πατήρ, κτλ. Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον τίθενται καὶ ὡς ὑποκείμενον, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· τὰ ἐμά ἐστι σά.—τὸ ἡμέτερον=ἡμεῖς.

§. 36. Ὡς δὲ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον τοῦ ῥήματος καθιστᾷ περιττὴν πολλάκις τὴν προσωπικήν, οὕτως ἡ ὡς κτητικὴ χρῆσις τοῦ ἐν τῷ ὀνόματι ἄρθρου καθιστᾷ πολλάκις περιττὴν τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ὁ πατὴρ ἐκέλευσέ με ποιεῖν ταῦτα=ὁ ἐμὸς πατήρ.—οἱ γονεῖς στέργουσι τὰ τέκνα (Ξ).=τὰ ἑαυτῶν τέκνα. Τίθεται δὲ ἀναγκαίως ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἢ ἡ ἰσοδύναμος γενικὴ ἐν ἐλλείψει τοῦ ἄρθρου, ἐμὸς πατήρ, καὶ ἐπὶ διακρίσεως, ἑαυτοῦ σῶμα.

§. 37. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον τὸ καθ' αὑτὸ κτῆμα, ἀλλὰ καὶ τὸ λεγόμενον ὑπό τινος θεωρεῖται ὡς ἀνῆκον εἰς τὸν λέγοντα, τούτου ἕνεκα διὰ τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας ἐξηγοῦνται καὶ τὰ τοιαῦτα· τὸ σὸν λέχος (Σ. Ἀντ. 573)=τὸ ὑπὸ σοῦ ὀνομαζόμενον.—ξὺν τῷ δικαίῳ τὸν σὸν οὐ ταρβῶ φόβον (Σ Φ. 1251)=ὅν σύ μοι ἐπαπειλεῖς.—τὸ σὸν γὰρ Ἄργος οὐ δέδοικ' ἐγώ (Εὐρ. Ἡρακλ. 285).

§. 38. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐξηγηθείσης συγγενείας τῶν κτητικῶν πρὸς τὰς γενικὰς τῶν πρωτοτύπων καὶ συνθέτων ἀντωνυμιῶν (§. 34) ἕπεται ὅτι πολλάκις ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ἀπαντῶνται ἀμφότεραι, ὡς κείνου τε καὶ σὴν χάριν (Σοφ. Τρ. 485).—μᾶλλον ἑλοίμην ὅπως τὰ σὰ καλῶς ἔχοι ἢ ὅπως τὰ ἑαυτῶν (Ξ. Ἀν. Ζ', ζ, 44)· β'. τίθεται ἐπὶ τῆς κτητικῆς ἀν-

τωνυμίας πτωτικὸς προσδιορισμός, ὡς εἰ ὑπῆρχε γενικὴ τῆς
προσωπικῆς· ἡμέτερα αὐτῶν ἔργα (Πλ.)=ἡμῶν αὐτῶν ἔργα.
—ἡ ὑμετέρα τῶν σοφιστῶν τέχνη ἐπιδέδωκεν (Πλ.)=ἡ τέ-
χνη ὑμῶν τῶν σοφιστῶν.—τοὺς οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν
(Ἰσ.) —κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα (Θουκ. Α', 5)=
σφῶν αὐτῶν.

§. 39. Ἡ ἐν τούτοις σημασία τῆς μετὰ τὴν κτητικὴν ἀν-
τωνυμίαν ἐπιτασσομένης γενικῆς αὐτῶν εἶναι κτητική. Πολ-
λάκις δὲ τίθεται καὶ μόνη ἡ ἀντωνυμία, οὐσιαστικοῦ δύναμιν
λαμβάνουσα· τὰ ὑμέτερα αὐτῶν (Δ.), τὰ σφέτερα αὐτῶν. Διά-
φορος δὲ ταύτης εἶναι ἡ διαιρετικὴ σημασία· ἄλλο τι ἡμῶν
αὐτῶν τὸ μὲν σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ψυχή (Πλ. Φαιδ. 79;=οὐκ
ἔχει οὕτως ὅτι ἡμῶν αὐτῶν; κτλ.—αὐτῶν ἡμῶν οἱ πρεσβύ-
τεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσίν (Θουκ. Β', 11).

* §. 40. Κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐπὶ κτητικῆς σημα-
σίας ἀπαντῶνται, ἂν καὶ σπανιώτερον, καὶ τὰ ὁ ἐμὸς αὐτοῦ,
ὁ σὸς αὐτοῦ· τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου σχεδὸν
ἤδη νομίζων ἐκτετοξεῦσθαι βίον (Ἀρφ. Πλ. 33).—ἐγὼ μέν,
ὦ παῖ, καὶ τὸν σὸν σπεύδουσ' ἅμα καὶ τοὐμὸν αὐτῆς, ἦλ-
θον (Σ. Ἠλ. 151).—ἰδὼν τὴν σὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοφρο-
σύνην ἀναβαίνοντος (Πλ. Ἀλκ. Α', 22).—τὰ σ' αὐτῆς ἔργα
κόμιζε (Ὀδ. Β', 256)=τὰ σὰ αὐτῆς. Ἀντὶ δὲ τούτων τίθεται
συνηθέστερον ὁ ἐμαυτοῦ, ὁ σαυτοῦ, ὁ ἑαυτοῦ· πορεύομαι πρὸς
τοὺς ἐμαυτῆς (Σ. Ἀντ. 893).—τοῦ σαυτοῦ τέκνου (Σ. Ἀντ.
568).—μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ
τὸν παῖδα αὐτῆς (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 1). Τὸ τελευταῖον μάλι-
στα ἀναγκαίως· διότι, ἀσυνειθίστου ὄντος ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ
τοῦ ὃς ἐπὶ κτητικῆς σημασίας, δὲν λέγεται ὃς αὐτοῦ, ὡς λέ-
γεται ἐμὸς αὐτοῦ (§. 38—40). *

Αἱ Δεικτικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 41. Τὸ ὄνομα ἐξηγεῖ τὴν φύσιν τῶν ἀντωνυμιῶν τού-

των, ὅτι σημαίνουσι δεῖξιν προσώπου ἢ πράγματος, καθ ἕνα ἢ ἄλλον τρόπον, ἐκ μέρους τοῦ λαλοῦντος, καὶ δεῖξιν ἰδιαιτέραν καὶ δυνατωτέραν, ἄλλως δεῖξιν ἐπὶ τὸ γενικώτερον καὶ ἀσθενεστέραν δηλοῦσι καὶ αἱ προσωπικαί. Εἶναι δὲ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ἡ *ὅδε*, ἡ *οὗτος* καὶ ἡ *ἐκεῖνος*.

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ὅδε.

§. 42. Ἡ ἀντωνυμία *ὅδε* δεικνύει τινὰ αἰσθητῶς ἢ νοερῶς ὁρατόν, καὶ τρόπον τινὰ δακτυλοδεικτούμενον. Τίθεται δὲ εἰς τὸν λόγον πρῶτον μὲν ἐπιθετικῶς, προσδιορίζουσά τι, προτασσομένη ἢ ἐπιτασσομένη τοῦ προσδιοριζομένου, ἐνάρθρως ἐκφερομένου· *ὅδ' ὁ ξένος* (Σ. Κ. 1249).—*ὁ πλοῦς ὅδε* (Σ. *Ἠλ.* 541).—*ὅδ' ὁ τλάμων*.—*τόδε τοὔργον* καὶ *τοὔργον τόδε*. Καὶ ἀνάρθρως δὲ πολλάκις τὸ προσδιοριζόμενον, ὡς *ὅδε χρόνος* (Σ. *Φ*. 199).—*ὅδ' ἀνὴρ καὶ ἀνὴρ ὅδε* (Σ:).—*καιρὸς καὶ πλοῦς ὅδε*.—*γυνὴ ἥδε*.—*τοῦδε συμμάχου*.—*ἀνδρὶ τῷδε*.—*τῇδ' ἡμέρᾳ*. Εἶτα δὲ καὶ οὐσιαστικῶς ὑποκειμένου τόπον ἐπέχουσα· *ὅδ' ἐστί* (Σ. *Ἠλ.* 1353).—*ὅδε οὐκ Ὀρέστης ἔσθ'* (Σ. *Ἠλ.* 1480). Κατηγορουμένου δὲ τόπον ἐπέχει ἐν τῷ (Ἰλ. Τ, 140) *δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν*, ὡς τὸ τῆς συνηθείας *ἐγὼ οἶμαι ἐδῶ*, τοῦτο δὲ=ἐγώ εἰμι ἕτοιμος.

§. 43. Ὅταν δὲ πρόκηται περὶ λόγων, εἰς τὸ ἡγούμενον ἢ εἰς τὸ ἑπόμενον ἀναφερομένων, ἡ *ὅδε* συνήθως ἀναφέρεται εἰς τὸ ἑπόμενον, ὡς *πέμψασα Τόμυρις κήρυκα ἔλεγε τάδε* (Ἡρ. Α', 206), τὰ ἑξῆς δηλ. Τὰ περὶ τοῦ *ὅδε* ἰσχύουσι καὶ περὶ τοῦ *τοιόςδε, τοσόςδε, τηλικόςδε*, ὡσαύτως καὶ περὶ τοῦ *τῇδε* καὶ *ὧδε*· *τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων τοιόνδε τῇ οἰκοδομήσει* (Θουκ. Γ', 21).—*ἡ γραφὴ τοιάδε τις ἦν* (Ξ.).—*οἱ τῇδε*=οἱ ἐν τῇδε τῇ πόλει.

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία οὗτος.

§. 44. Ἡ *οὗτος* δεικνύει ἀσθενέστερον τῆς *ὅδε*, ἤτοι παρόντα καὶ αἰσθητὰ ἢ διατηρούμενα εἰς τὴν μνήμην, οὐσιαστικῶς ἢ ἐπιθετικῶς, τοῦ δὲ προσδιοριζομένου ἀνάρθρως ἢ ἐνάρθρως ἐκφερομένου· *οὗτος δ' ἐμοὶ φίλος μέγιστος* (Σ. *Φ*. 585).—*χοὗτος τεθνηκὼς ἦν*.—*οὗτος ὁ σοφός*.—*αὕτη ἡ τύχη*.—*αὕτη ἀγορά*.—*νόσημα τοῦτο*.—*ἔστι δὲ τοῦτο τυραννίς* (Πλ.).—*τοῦτο γάρ εἰσιν εὐθῦναι* (Δ.). Ὡς δὲ ἡ *ὅδε* εἰς τὸ ἑπόμενον, οὕτως ἡ *οὗτος* ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὸ προηγηθέν, οἷον *οὗτος ἦν ὁ λόγος* (Ἡρ.), τὰ προειρημένα δηλ.—*ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε* (Ξ. Ἀν. Β', ά, 20). Τὰ περὶ τοῦ *οὗτος* ῥηθέντα ἰσχύουσι καὶ περὶ τοῦ *τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικοῦτος*· *ὁ Κῦρος, ἀκούσας τοῦ Γωβρύου τοιαῦτα, τοιάδε πρὸς αὐτὸν ἔλεξεν* (Ξ.). Ὡσαύτως *οἱ ταύτῃ*=οἱ ἐν τῇ προαναφερθείσῃ χώρᾳ εὑρισκόμενοι.

* §. 45. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ περιστάσεις ἐν αἷς ἡ *οὗτος* ἀναφέρεται εἰς τὸ ἑπόμενον, ὡς προεξαγγέλλουσα τρόπον τινὰ τὴν μετέπειτα ἐξηγηθησομένην ἔννοιαν, μάλιστα διὰ τοῦ οὐδετέρου τοῦτο, ἑπομένου λόγου ἐκ τοῦ *ὅτι* ἢ ὡς ἀρχομένου· *Πρόξενος ἔνδηλον καὶ τοῦτο εἶχεν ὅτι οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας* (Ξ. *Ἀν*. Β', ς', 18). Ὡσαύτως τίθεται καὶ τὸ οὕτω, οἷον *ὁ θεὸς οὕτω πως ἐποίησε· τοῖς μὴ θέλουσιν ἑαυτοῖς προστάττειν ἐκπονεῖν τἀγαθὰ ἄλλους αὐτοῖς ἐπιτακτῆρας δίδωσιν* (Ξ. Κ. Π. Β', γ', 4). Παρ' ἄλλοις κατ' αἰτιατικὴν ἀπόλυτον, *τοὺς μὴ θέλοντας*. *

* §. 46. Ὡς δὲ ἐν τούτοις προεξαγγέλλονται τὰ ἑπόμενα, οὕτως ἐν ἄλλοις συγκεφαλαιοῦνται τὰ ἡγούμενα διὰ τῆς αὐτῆς ἀντωνυμίας· *τῷ τε προνοεῖν τῶν συνόντων, καὶ τῷ προπονεῖν, καὶ τῷ συνηδόμενος μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς φανερὸς εἶναι, συναχθόμενος δὲ ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τούτοις ἐπειρᾶτο τὴν φιλίαν θηρεύειν* (Ξ. Κ. Π. Ή, β', 2). Δεικτικώτεραι δὲ καθίστανται ἀμφότεραι διὰ τῆς τοῦ *ι* προσλήψεως, *οὑτοσί, ὁδί*, ἅπερ ὅμως, μᾶλλον εἰς τὸν κοινὸν βίον ἀνήκοντα, εἶναι συχνότερα παρὰ τοῖς κωμικοῖς. *

Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἐκεῖνος.

§. 47. Ἡ ἀντωνυμία *ἐκεῖνος* δεικνύει ἀπωτέρω καὶ μεμα-
κρυσμένον τι, ὡς *ἐκεῖνος, Εὐρύτου πέρσας πόλιν* (Σ. *Τρ.*
244)=ἐκεῖνος ὁ Ἡρακλῆς.—*ἄπεστ' ἐκεῖνος* (Σ. *Ἠλ.* 519)=
ὁ Αἴγισθος. Τίθεται δέ, ὡς ἡ *οὗτος*, καὶ εἰς τὸ ἑπόμενον ἀνα-
φερομένη· *παρὰ πάντα ταῦτα ἐκεῖνο ἔτι ἀκούσατε* (Δ.).—*ἐ-
κεῖνο, οἶμαι αἰσχρὸν ἤδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ
γράφειν* (Πλ.).

* §. 48. Ὅταν ἡ *οὗτος* καὶ ἡ *ἐκεῖνος* ἀναφέρωνται εἰς δύο
προηγούμενα, κατὰ φυσικωτέραν πλοκήν, ἡ μὲν *οὗτος* ἀναφέ-
ρεται εἰς τὸ προσεχέστερον, ἡ δὲ *ἐκεῖνος* εἰς τὸ ἀπωτέρω.
*πρῶτον μὲν εὐσέβει τὰ πρὸς θεούς, μὴ μόνον θύων, ἀλλὰ
καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημά-
των εὐπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκἀ-
γαθίας τεκμήριον* (Ἰσ. πρὸς *Δημόν.* Δ'). Ἐνίοτε ὅμως γίνεται
καὶ τὸ ἀντίθετον· *δίκαιον ἦν τοὺς τὸν στέφανον οἰομένους
δεῖν παρ' ὑμῶν λαβεῖν αὐτοὺς ἀξίους ἐπιδεικνύναι τούτου,
μὴ ἐμὲ κακῶς λέγειν· ἐπειδὴ δὲ, τοῦτο παρέντες, ἐκεῖνο
ποιοῦσιν, ἐπιδείξω ψευδομένους ἀμφότερα αὐτούς* (Δημ.
Στεφ. Τριηραρχ. 1229)· ἔνθα τηρεῖται ἡ λογικὴ μᾶλλον ἢ
ἡ γραμματικὴ σχέσις, τοῦ σημαντικωτέρου προτασσομένου,
διὰ τοῦ *τοῦτο*, ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ. *

§. 49. Ἡ *ἐκεῖνος*, εἰς ἀρχαιότερόν τι συνήθως ἀναφερομέ-
νη, τίθεται ἐνίοτε ἐπὶ πράγματος πρὸ πολλοῦ ἐγνωσμένου·
ἵπποι ἐκεῖνοι (Εὐρ. *Τρ.* 1188)· καὶ περὶ ὀνομαστοῦ τινος·
Καλλίστρατος ἐκεῖνος (Δ.). Ἐκ τούτου ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν
πρὸς τὴν *οὗτος*· *ἀπήλλαγμαι φόβου πρὸς τῆσδ' ἐκείνου τε*
(Σ. *Ἠλ.* 783), ἔνθα διὰ τοῦ *τῆσδε* ἐννοεῖται ἡ παροῦσα Ἠλέκ-
τρα, διὰ τοῦ *ἐκείνου* ὁ ἀπών, ὡς ἀποθανών, Ὀρέστης. Ὡσαύ-
τως διὰ μὲν τοῦ οὐδετέρου *ἐκεῖνο* ἐξηγεῖται τὸ γνωστὸν καὶ
θρυλλούμενον, διὰ δὲ τοῦ *τοῦτο* ἢ *τόδε* ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐπὶ

τοῦ προκειμένου· *τοῦτ' ἐκεῖνο, κτᾶσθαι ἑταίρους, μὴ τὸ συγ-
γενὲς μόνον* (Εὐρ. *Ὀρ.* 802).—*τοῦτ' ἐκεῖνο οὑγὼ 'λεγον*
(Ἀρφ. *Ἀχ.* 41).—*ταῦτα ἐκεῖνα τὰ εἰωθότα* (Πλ. *Συμπ.* 223).

Ἀναφορικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 50. Ἡ *ἀναφορὰ* ἐξ ἧς ὠνομάσθησαν αἱ *ἀναφορικαὶ ἀν-
τωνυμίαι* ἀναπολεῖ προϋφεστῶσαν ἔννοιαν. Εἶναι δὲ ἀναφορι-
καὶ ἀντωνυμίαι, ἡ *ὅς, ὅστις, οἷος, ὅσος, ἡλίκος*, ἀναφερόμε-
ναι εἰς *πρόσωπον* ἢ *πρᾶγμα*, εἰς *ποιόν*, εἰς *μέγεθος* καὶ εἰς
ποσόν.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅς.

§. 51. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία *ὅς* ἀναφέρεται εἰς ὡρισμέ-
νον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οἷον *Ζεὺς ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρα-
τύνει* (Σ. *Ἠλ.* 175).—*ἐμὴν μητέρ' ἣ φύσει μὲν ἦν βασίλεια*
(Σ. *Αἴ.* 1303).—*ἔφην' ἄφαντον φῶς, ὃ καὶ σώζει μ' ἀεί*
(Σ. *Φ.* 237).

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅστις.

§. 52. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία *ὅστις* ἀναφέρεται εἰς ἀόρι-
στόν τι καὶ γενικόν, ὡς *ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις εἰς δόξαν
βλέπει* (Γν.).—*ὅστις δε πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται κείνου
'στὶ δοῦλος* (Σ. *Ἀποσπ.*)—*μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν
ἔχει* (Μέν.).

§. 53. Τίθεται δὲ καὶ ἡ *ὅς* μετὰ τοῦ *ἂν* ἐνίοτε ἀντὶ τῆς
ὅστις, καὶ, ἀντιστρόφως, ἡ *ὅστις* ἀντὶ τῆς *ὅς*· *ὃς ἂν τούτων
τι δρᾷ* (Σοφ. *Ἀντ.* 35).—*φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν τούτοις τοῖς
ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν τοὺς ἄρχοντας
τοὺς αὐτῶν ὁρῶσι διατρίβοντας* (Ἰσ.).—*Χαλκιδῆς Νάξον
ᾤκισαν καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω
τῆς πόλεώς ἐστιν, ἱδρύσαντο* (Θουκ. ϛ', 3).—*παῦε δουλείαν
λέγων, ὅστις ἄρχω τῶν ἁπάντων* (Ἀρφ. *Σφ.* 517)· οὕτω καὶ
ἐξ ὅτου, ἀντὶ *ἐξ οὗ*. Ἀλλὰ σπανιώτερα τὰ τοιαῦτα. Ὅτι δὲ

ἀείποτε τὸ ὅςτις, καὶ ἀντὶ τοῦ ὅς τιθέμενον, κατὰ γενικωτέραν ἔννοιαν ἐκλαμβάνεται, εἰσὶν οἱ ἰσχυριζόμενοι, ἀλλὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄλλα παραδείγματα δυσκόλως ἐπιβεβαιοῦσι τὴν γνώμην ταύτην.

§. 54. Ἡ ἀντωνυμία ὅς ἀναφέρεται ὄχι μόνον εἰς τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ποιόν, πλησιάζει δηλ. εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ *οἷος*· *ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων* (Πλ.).—*δεῖ τοὺς θεατὰς μ' εἰδέναι ὅς εἴμ' ἐγώ* (Ἀρφ.). Ἡ *ὅς* καὶ *ὅςτις*, τοῦ *οὕτω* προτασσομένου, ἰσοδυναμοῦσι τῷ *ὥστε*· *οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδείς, ὅς ὑπολαμβάνει* (Δημ.).—*τίς οὕτω μαίνεται, ὅςτις οὔ σοι βούλεται φίλος εἶναι* (Ἰσ.);

§. 55. Αἱ ἀναφορικαὶ τίθενται συνήθως μετὰ τὰς δεικτικάς· *οὗτος βέλτιστος ἂν εἴη καὶ σωφρονέστατος, ὅςτις κοσμιώτατα τὰς συμφορὰς φέρειν δύναται* (Μέν.). Πολλάκις δὲ καὶ προηγοῦνται ἐπὶ τὸ ἐμφατικώτερον· *ὅςτις ἂν δίκαιος ᾖ τρόπους τ' ἄριστος, τοῦτον εὐγενῆ κάλει* (Εὐρ.). Ἐνίοτε δὲ καὶ παραλείπεται ἡ δεικτική, καὶ τότε ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ἐπέχει τόπον ὑποκειμένου· *μακάριος ὅςτις μακαρίοις ὑπηρετεῖ* (Γν.).—*ὅ τι καλὸν φίλον ἀεί* (Εὐρ.).

§. 56. Διὰ τῆς παραλείψεως ἐγεννήθησαν τὰ *ἔστιν οἵ, ἔστιν ἅ, ἔστιν ὧν, ἔστιν οἷς, ἔστιν οὕς*=εἰσί τινες, οἵ, εἰσί τινες ὧν, κτλ· τὰ ὁποῖα διὰ τὴν εὐκολίαν ἐκληπτέα ἰσοδύναμα τοῖς *τινές, τινά, τινῶν, τισί, τινάς*· *Πελοποννήσιοι ᾤκισαν τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἃ χωρία* (Θ. Ά, 12)=τινά.—*ἔστιν ὧν ἄλλων πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν* (Θ. ς', 88).—*ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν* (Θ. Ά, 6).

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία οἷος.

§. 57. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία οἷος ἔχει πρὸς τὴν *τοιόσδε*

καὶ *τοιοῦτος*, ὡς ἔχει πρὸς τὴν *ὅδε, οὗτος* καὶ *ἐκεῖνος* ἡ *ὅς* καὶ ἡ *ὅςτις* πρὸς αὐτὰς ταύτας καὶ πρὸς τὸ γενικώτερον *πᾶς*· ἀναφέρεται δηλ. ἐκείνη πρὸς ἐκείνας, ὡς αὗται πρὸς ταύτας· ὡς *οὗτος, ὅς*, οὕτω *τοιόνδε ὁδοιπόρον, οἷος δή σύ* (Ἰλ. Ω, 375).—*ὢν τοιοῦτος, οἷός ἐστιν* (Δ.).—Καὶ προτασσομένη τίθεται τῆς *τοιοῦτος* ἡ *οἷος*, ὡς *οἷα ἕκαστα ἐμοὶ φαίνεται, τοιαῦτα μέν ἐστιν ἐμοί, οἷα δ' αὖ σοί, τοιαῦτα δ' αὖ σοί* (Πλ.).

§. 58. Παραλείπεται δὲ καὶ ἡ *δεικτικὴ* εἰς ἣν ἡ *οἷος* ἀναφέρεται, ὡς παραλείπονται αἱ εἰς ἃς ἀναφέρονται ἡ *ὅς* καὶ ἡ *ὅςτις*· *εἴ τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς ἀνήρ, οἷος ἔμπειρος πολέμου* (Δ.)=τοιοῦτος οἷός ἐστιν ὁ ἔμπειρος πολέμου=εἴ τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς ἔμπειρος πολέμου.—*οὐδὲν οἷον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν* (Πλ. *Γοργ*. 447)=οὐδὲν τοιοῦτον, οἷον τὸ ἐρωτᾶν αὐτόν=τοῦτό ἐστι τὸ ἄριστον.—*οὐδὲν γὰρ οἷον ἀκούειν αὐτοῦ τοῦ νόμου* (Δημ. *Μειδ*. 529)=τοῦτό ἐστι τὸ προτιμότερον.

§. 59. Ἡ ἀντωνυμία *οἷος*, τῆς *τοιοῦτος* προτασσομένης, συντάσσεται καὶ *μετ' ἀπαρεμφάτου* ἐπὶ τῆς σημασίας τῆς *ὅς* καὶ *ὅςτις*, τοῦ *οὕτω* προηγουμένου (ἀν. §. 54)· *τοιοῦτος ἦν, οἷος μὴ βούλεσθαι πολλοὺς ἀποκτιννύναι* (Ξ.).—*οὐχ ὁ Κύρου τρόπος τοιοῦτος, οἷος χρηματίζεσθαι* (Ξ. Κ. Π. Ἡ, ζ', 31).—*καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλη φυλακὴ τοιαύτη, οἷα αὐτόν τινα καλὸν κἀγαθὸν ὑπάρχειν* (Ξ. Κ. Π. Ζ', έ, 84).

§. 60. Οὐ προηγουμένης δὲ τῆς *τοιοῦτος*, ἄνευ μὲν τοῦ συνδέσμου *τὲ* ἡ *οἷος* μετ' ἀπαρεμφάτου τίθεται συνήθως ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *πρός τι ἐπιτήδειος*· *οὐ γὰρ ἦν ἡ ὥρα, οἷα ἄρδειν τὸ πεδίον* (Ξ. Ἀν. Β', γ', 13)· μετὰ δὲ τοῦ *τὲ* ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *δυνατός*, ὡς *οὔτε γὰρ φέρειν ὅπλα, οὔτ' ἔγχος οἷός τ' ἦν* (Εὐρ. *Ἑκ*. 15).—*καὶ ὑμεῖς τι οἷοί τε ἔσεσθε ἡμῖν συμπρᾶξαι περὶ τῆς διόδου* (Ξ. Ἀν. Έ, δ', 9);—*οὐχ οἷόν τε* (Ξ. Κ. Π. Β', 6', 3)=ἀδύνατον ἢ οὐ συγχωρητόν.—*οὐχ οἷόν*

τε *μένειν* (Ξ.)· καὶ ἐπιῤῥηματικῶς δὲ ἐκλαμβάνεται τὸ οἷον,
ὡς *οἷον δέκα σταδίους* (Θ. Δ', 90)=ὡς.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ὅσος.

§. 61. Ἡ *ὅσος*, κατ' ἀριθμὸν ἑνικὸν ἐπὶ μεγέθους τιθεμέ-
νη, ἀναφέρεται εἰς τὴν *τόσος, τοσοῦτος* καὶ *τηλικοῦτος*· οἷον
οὔ τι τόσος γε, ὅσος Τελαμώνιος Αἴας (Ἰλ. Β', 528).—*το-
σαύτην εὔνοιαν εἰς τὴν πατρίδα ἐμαυτῷ σύνοιδα, ὅσης
παρ' ὑμῶν εὔχομαι τυχεῖν* (Δ.)· καὶ προτασσομένη, ὡς *ὅσην
εὔνοιαν ἔχων ἐγὼ διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, το-
σαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν* (Δημ.).

§. 62. Πληθυντικῶς δὲ τίθεται καὶ εἰς ἔνδειξιν ἀριθμοῦ·
*οἱ γονεῖς τοὺς παῖδας ἐποίησαν τοσαῦτα καλὰ ἰδεῖν καὶ το-
σούτων ἀγαθῶν μετασχεῖν, ὅσα οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀν-
θρώποις* (Ξ. Ἀπ. Β', ϛ', 3)—*πάνθ' ὅσ' ἂν θεὸς θέλῃ χ' ἡ
τύχη κατορθοῖ* (Ἀρφ.)· οὕτω καὶ ἡ *ὁπόσος*· *τὸ παρέχον
πάντα ὁπόσα νοητὰ ζῶα* (Πλ.). Καθὼς δὲ ἡ *ὃς* καὶ ἡ *οἷος*,
οὕτω καὶ ἡ *ὅσος* ἐκφέρει ἐνίοτε ἔννοιαν τοιαύτην, ὁποία συνή-
θως ἐκφέρεται διὰ τοῦ *ὥστε*· *νεμόμενοι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι,
ὅσον ἀποζῆν* (Θουκ. Α', 2)=ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀποζῆν.

Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἡλίκος.

§. 63. Ἡ *ἡλίκος*, ἐπὶ μεγέθους καὶ ἡλικίας τιθεμένη ἐν τῷ
λόγῳ, ἀναφέρεται εἰς τὴν *τηλικοῦτος* καὶ *τοσοῦτος*· *τηλικαύ-
ταις συμφοραῖς περιέπεσεν, ἡλίκας οὐδεὶς ἄλλος οἶδε γε-
νομένας* (Ἰσ.).—*τηλικαῦτα ἐψεύσατο, ἡλίκα οὐδεὶς ἀνθρώ-
πων πώποτε* (Δ.). Τίθεται δὲ καθ' ἑαυτήν, ὡς *ὁρᾷς μὲν ἡμᾶς
ἡλίκοι προσήμεθα βωμοῖσι* (Σ. *Τ.* 15)=ποῖοι τὴν ἡλικίαν,
γέροντες.

* §. 64. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι σπανίως ἀπαντῶνται
κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν καὶ ὁμαλὴν σύνταξιν, πολλὰς καὶ
μεγάλας ποικιλίας δεχόμεναι κατὰ *πτῶσιν, ἀριθμὸν καὶ γέ-*

νος, δι' ὧν ὁ λόγος περιπλεκόμενος πολλάκις γίνεται ἀσαφὴς
καὶ δύσκολος· *χειμῶνος ὄντος οἵου λέγεις, ὕβριζον* (Ξ. Ἀν.
Ε', η', 3)=οἷον λέγεις.—*τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν* (Ἰσ.)=ἃ ἔ-
χομεν.—*θησαυροποιὸς ἀνήρ, οὓς δὴ καὶ ἐπαινεῖ τὸ πλῆθος*
(Πλ. Πολ. Η', 554).—*πάρεστιν αὐτῷ φόβος, ἣν αἰδῶ καλοῦ-
μεν* (Πλ.), κτλ. Περὶ τούτων γίνεται ἰδιαιτέρως λόγος ἐν τῷ
τρίτῳ Τμήματι.

Ἡ Ἀόριστος ἀντωνυμία τὶς.

§. 65. Ἀοριστῶδές τι καὶ ἀπροσδιόριστον σημαίνουσα ἡ
ἀντωνυμία *τὶς*, καθ' ἃ καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, ἀπροσδιόριστον
ἀφίνει καὶ τὸ οὐσιαστικὸν οὗτινος τίθεται προσδιορισμός· *ἄν-
θρωπός τις.—γυνή τις.—ἡ στρογγυλότης σχῆμά τί ἐστιν,
οὐχ' οὕτως ἁπλῶς σχῆμα* (Πλ.). Τὴν αὐτὴν ἀοριστίαν μετα-
δίδει καὶ εἰς τὰ ἡμέρας *ἑβδομήκοντά τινας* (Θ. Ζ', 87).—
ποῖόν τινα οἴει καρπὸν θερίζειν (Πλ. *Φαίδρ.* 260);—*πόσον
τι πλῆθος συμμάχων* (Ξ.);=πόσον περίπου; ὡς πόσον; κτλ.

§. 66. Ὡς κατηγορούμενον τὸ *τὶς* δηλοῖ μέγα τι καὶ ση-
μαντικόν· *ηὔχεις τις εἶναι, τοῖσι χρήμασι σθένων* (Εὐρ. *Ἠλ.*
939). Ὡσαύτως καὶ ὡς ἀντικείμενον τοῦ *λέγειν*, ὡς *ἤν τί σοι
δοκῶ λέγειν* (Εὐρ.)=κάτι τι σημαντικόν. Τούτων δὲ τὸ ἐναν-
τίον ἐκφέρει διὰ τοῦ *οὐδείς, οὐδὲν* καὶ *μηδέν*, ὡς *φρονοῦσι
δήμου μεῖζον, ὄντες οὐδένες* (Εὐρ. *Ἀνδρ.* 701).—*οὐδὲν λέ-
γειν οἶμαί σε* (Ἀρφ.).

§. 67. Ὡς ὑποκείμενον τιθέμενον τὸ *τὶς* λαμβάνει οὐσιαστι-
κοῦ χαρακτῆρα, καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ παρ' ἡμῖν *κανείς*, οἷον
ὅπου τις ἀλγεῖ, κεῖσε καὶ τὸν νοῦν ἔχει (Γν.).—*ἴτω τις ἐφ'
ὕδωρ, ξύλα τις σχισάτω* (Ξ. Κ. Π. Ε', γ', 50). Ἐπὶ ταύτης
τῆς σημασίας ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ γαλλικὸν on καὶ εἰς τὸ γερ-
μανικὸν man.

Ἐρωτηματικαὶ Ἀντωνυμίαι.

§. 68. Εἰς τὴν εὐθεῖαν ἐρώτησιν ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ γινομέ-

ννην, οὔτινος ἄλλος λόγος δὲν προηγεῖται, τίθενται αἱ ἀντωνυ-
μίαι *τίς, πότερος, ποῖος, πόσος, πηλίκος.*

§. 69. Ἡ *τίς* τίθεται, περὶ προσώπου, περὶ πράγματος, περὶ αἰτίας καὶ τῶν τοιούτων ὄντος τοῦ λόγου· *τίς οὗτος; τίς οὗτός ἐστ' ἀδελφέ* (Σοφ. *Ἠλ.* 134);—*τίς ἄρ' ἐπαρκέσει θεῶν ἢ θεᾶν* (Αἰσχ. Ἑπτ. 90);—*τουτὶ τί ἦν;* (Πλ.)—*τί ποθεῖς* (Ἀρφ.);—καὶ προτασσομένου τοῦ ῥήματος· *δειμαίνεις δὲ τί;*

*. 70. Ἡ *πότερος* τίθεται ἐπὶ τῆς ἐννοίας τοῦ *τίς ἐκ τῶν δύο;* οἷον *πότερος ἄρ' ὑμῶν ἐνθάδ' ὠνομασμένος Πυλάδης κέκληται;* (Εὐρ.)—*πότερος* (δεσμὸς) *ἰσχυρότερός ἐστιν, ἀνάγκη ἢ ἐπιθυμία* (Πλ.); Ὡσαύτως καὶ κατὰ διπλῆν ἐρώτησιν πλείονα ἐρωτήματα εἰς τὸ αὐτό, ἄνευ συνδέσμου, συνάπτουσαν· *τίς ποτίνος αἴτιός ἐστι* (Δ.);—*ἐπειδὰν τίς τίνα φιλῇ πότερος ποτέρου φίλος γίγνεται, ὁ φιλῶν τοῦ φιλουμένου ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος* (Πλ.); Καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Α, 170) *τίς, πόθεν εἶς ἀνδρῶν;* γραπτέον, καθ' Ἑρμᾶνον, *τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν;*=τίς ἀνδρῶν καὶ πόθεν; Συνηθέστερον δὲ τὸ οὐδέτερον *πότερον,* ἢ *πότερα* ἐρωτηματικῶς ἐπὶ δύο ἢ πλειόνων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ ἑνὸς κώλου, ὡς *πότερα δὲ κερτομῶν λέγεις τάδε* (Σ. *Φ.* 1235); ἔνθα παραλείπεται τὸ ἄλλο κῶλον, ὡς εὐκόλως ἐννοούμενον, τὸ ἐναντίον δηλ. τοῦ *κερτομῶν.*

§. 71. Ἡ *ποῖος* τίθεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *ποίας λογῆς,* ὡς *ποῖον καὶ τί πεπονθώς* (Πλ·);—*ποῖον κτῆμα τῶν ἄλλων* (Ξ.);=ποῖον ἄλλο κτῆμα;—*τίνες τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδειαι ἐς πόλεως φυλακήν* (Πλ. *Πολ.* Β', 374); Μετὰ τοῦ τὶς λαμβάνει τὴν ἀλλαχοῦ ἐξηγηθεῖσαν ἔννοιαν (§. 65). Ἡ διαφορὰ δεικνύεται προφανῶς ἐν τῷ ἑξῆς τοῦ Πλάτωνος χωρίῳ (Γοργ. 448)· *καὶ οὐδεὶς ἠρώτα ποία τις εἴη ἡ Γοργίου τέχνη, ἀλλά τίς, καὶ ὅντινα δέοι καλεῖν τὸν Γοργίαν.*

§. 72. Ἡ *πόσος* τίθεται ἐπὶ πλήθους καὶ μεγέθους· *πόση στρατιά* (Πλ.);—*πόσον οὖν γίγνεται;* (Πλ.)=πολὺ ἢ ὀλίγον;

πόσης οἴεσθε γέμει . . . σωφροσύνης (Πλ.); κατὰ δὲ πληθυντικὸν καὶ ἐπὶ ἀριθμοῦ· *γενεαῖς πόσαις* (Πλ.);—*ὁπόση πόσους σώφρονας ὄντας ἱκανὴ τρέφειν* (Πλ.);

§. 73. Ἡ *πηλίκος* τίθεται καὶ αὐτὴ ἐπὶ μεγέθους, πλήθους καὶ ἐπὶ ἡλικίας· *πηλίκον τί ἐστι τὸ χωρίον* (Πλ.);—*πηλίκη τις ἑκάστη ἡ γραμμή* (Πλ.);—*πηλίκην τινὰ φῄς αὐτὴν εἶναι* (Πλ.);—*πηλίκος ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν;*=πόσων ἐτῶν;

§. 74. Διὰ τὴν πλαγίαν ἐρώτησιν, ἐξ ἄλλης προτάσεως ἐξαρτωμένην, εἶναι αἱ *ὅστις, ὁπότερος, ὁποῖος, ὁπόσος,* κτλ, αἱ ὁποῖαι εἶναι σύνθετοι ἐκ τῆς ἀναφορικῆς καὶ ἐρωτηματικῆς· ἐκ τῆς *ὅς* καὶ *τίς* γίνεται *ὅστις·* *ἥτις εἶ λέγει σ' ἐχρῆν αὐτίκα μάλα* (Ἀρφ.).—*ἐξ ἀρχῆς σε ἠρόμην ὁπότερος τούτοιν τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων πεποίηται τῷ Ὁμήρῳ* (Πλ.).

* §. 75. Πολλάκις ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὴν πλαγίαν ἐρώτησιν αἱ *ἁπλαῖ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι· ἠρώτων αὐτοὺς τίνες εἶεν* (Ξ.).—*ἠρώτα τί βούλοιντο* (Ξ.). Ἐνίοτε δὲ καὶ ἀμφότεραι· *οὐκ ἄρα ἡμῖν οὕτω φροντιστέον τί ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅ τι ὁ ἐπαΐων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων* (Πλ.)· καὶ ἀντιστρόφως ἐνίοτε αἱ *σύνθετοι ἐρωτηματικαὶ* ἐπὶ εὐθείας ἐρωτήσεως· *ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ; ὅστις; πολίτης χρηστός* (Ἀρφ.). Περὶ τῶν *συνδυαστικῶν* καὶ λοιπῶν ἀντωνυμιῶν ἴδε *Συντακτικοῦ Περίοδον Δευτέραν.* *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ἄρθρου.

§. 1. Ἡ ἀρχαιοτέρα χρῆσις τοῦ *ἄρθρου* ἦτον ἀντωνυμική, καὶ ὡς ἀντωνυμία, *δεικτικὴ καὶ ἀναφορική,* ἀπαντᾶται πάντοτε σχεδὸν παρ' Ὁμήρῳ τὸ ἄρθρον *ὁ,* ἰσοδυναμοῦν τῷ *ὅδε* ἢ *οὗτος, ἐκεῖνος, αὐτός, ὅς.*

§. 2. Παρ' Ἀττικοῖς ἔμεινεν ἡ τοιαύτη ἀντωνυμικὴ χρῆσις

ἐπὶ ὀλίγων, ὡρισμένων περιστάσεων· ά. ἐπὶ ἀντιθέσεων διὰ τῶν *ὁ μέν, ὁ δέ· ὁ μὲν γὰρ θνητός, ἡ δὲ ἀθάνατος* (Ἰσ.)=οὗτος μὲν, αὕτη δέ. Τὰ αὐτὰ δὲ ἐκλαμβάνονται καὶ ἀορίστως· *ψυχὴ ἡ μὲν νοῦν ἔχει, ἡ δὲ ἄνοιαν* (Πλ.). Ἐπιδεικνύεται δ' ἔτι μᾶλλον ἡ ἀοριστία, προστιθεμένης καὶ τῆς *ἀορίστου τίς· ἡδοναὶ τινες αἱ μὲν ἀγαθαὶ, αἱ δὲ κακαί* (Πλ.)· β΄. ἐπὶ αὐτῶν τούτων, χωρὶς ἑκατέρου τιθεμένου, τοῦ ἑνὸς δηλ. ἄνευ τοῦ ἄλλου· *ὁ γὰρ μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων* (Σ.).—*ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν* (Δ.), ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ προηγηθέν. Ὁμοίως ἐπὶ τῶν πλαγίων· *τῆς γὰρ πέφυκα μητρός* (Σ.).—*τοῖς δὲ ἄλλη γῆ ἐστι* (Θ. Ά, 81). Μετὰ τοῦ *καὶ* τίθεται ἡ *ὅς· καὶ ὃς εἶπεν ἐρυθριάσας* (Πλ.)· οὕτω καὶ *ἦ δ' ὅς*. Λέγεται ὅμως· γ΄· *καὶ τόν· καὶ τὸν κελεῦσαι δοῦναι* (Ξ.)· ὡσαύτως· δ΄. *τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό· καί μοι κάλει τὸν καὶ τόν* (Δ.).—*ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι* (Δ.)· ὡς καὶ παρ' ἡμῖν· *εἶπε τὸ καὶ τό·* ἐξαιρέτως δέ· έ. τὸ οὐδέτερον *τό*, εἴτε ἀναφερόμενον εἰς τὸ προηγούμενον, ὡς *τό γ', οἶμαι, οὐχ οὕτως ἔχει* (Πλ.), εἴτε προεξαγγελτικὸν τοῦ ἑπομένου ὄν· *τό γε κατανοητέον ὅτι πολιτική τις αὐτῶν οὐδεμία ἐφάνη* (Πλ.).

§. 3. Ὡς ἀναφορικὴ ἀντωνυμία τὸ ἄρθρον ἔμεινε μόνον παρ' Ὁμήρῳ, παρ' Ἡροδότῳ καὶ παρ' Ἴωσιν ἐν γένει, ἐκ δὲ τῶν Ἀττικῶν μόνον οἱ τραγικοὶ μεταχειρίζονται αὐτὸ οὕτως, ἀλλὰ σπανίως· *δαιμόνων ἀγάλμαθ' ἱερά, τῶν ὁ παντλήμων ἐγὼ ἀπεστέρησ' ἐμαυτόν* (Σ. Τ. 1379).—*ἢ κατθάνῃ κτείνουσα τοὺς οὐ χρῆν κτανεῖν* (Εὐρ. *Ἀνδρ.* 811).

Ἀρθρικὴ χρῆσις τοῦ ἄρθρου παρ' Ἀττικοῖς.

§. 4. Τοῦ *ἄρθρου* ὡς ἄρθρου χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ χωρίζειν παντὸς ἄλλου τὸ μεθ' οὗ τίθεται καὶ εἰδικεύειν αὐτό, παριστάμενον ὡς ὅλον ἔχον ἑνότητα, ὡς ἕν, ὡς ὡρισμένον.

Ἔστι δὲ ὡρισμένον τὸ κεχωρισμένον καὶ διακεκριμένον τῶν ἄλλων ὁμοειδῶν. Λέγοντες *ἄνθρωπος* ἢ *ἄνθρωπός τις* ἐννοοῦμεν ἀόριστον ἄτομον τῆς τάξεως τῶν ὄντων ἅπερ καλοῦνται *ἄνθρωποι*, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλων ὄντων τάξεις. Λέγοντες *ὁ ἄνθρωπος* ἐννοοῦμεν ὡρισμένον ἄτομον διαστελλόμενον τῶν ἄλλων ἀτόμων τῆς αὐτῆς τάξεως τῶν τοιούτων ὄντων, τῶν *ἀνθρώπων*.

§. 5. Ὁρίζεται δὲ τὸ δεχόμενον ἄρθρον κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους· ά. ὡς γνωστὸν ἐκλαμβανόμενον· *σοφὸς πανοῦργος καὶ δεινὸς ἄνθρωπος* (Δ.)=ὁ ἄνθρωπος, ὁ Φίλιππος· —*ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι ἦλθον* (Ξ.)· β΄. ὡς ἴδιον τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκειμένου· *εἰς ὀλιγαρχίαν κατέστησαν τὴν πόλιν* (Θ.)· ἡ πόλις ἀνήκει εἰς τοὺς καταστήσαντας.—*τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχήν* (Θ.)—*ἀπιοῦσα πρὸς τὸν ἄνδρα* (Ξ.)=τὸν ἑαυτῆς (σ. 42. §. 36)· γ΄. ὡς προκείμενον τοῦ λόγου· *εἴ τις οἶδε τὸν αὐτόχειρα* (Σ.), τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος, τὸν ὃς ἐζητεῖτο· —*τοῦτ' αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστιν* (Λυσ.)· δ΄. ὡς προσῆκον καὶ ἀπαιτούμενον εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσιν· *οἱ τύραννοι τοῖς χρήμασιν ἐξωνοῦνται τοὺς κινδύνους* (Λυσ.)· έ. ὡς προηγουμένως ὀνομασθέν· *ἐπιπίπτει χιὼν ἄπλετος, ὥστε ἀπέκρυψε καὶ τὰ ὅπλα καὶ τοὺς ἀνθρώπους κατακειμένους, καὶ τὰ ὑποζύγια συνεπέδησεν (ἢ συνεπόδισεν) ἡ χιών· καὶ πολὺς ὄκνος ἦν ἀνίστασθαι· κατακειμένων γὰρ ἀλεεινὸν ἦν ἡ χιὼν ἐπιπεπτωκυῖα* (Ξ. Ἀν. Δ΄, δ΄, 11).

§. 6. Ὡσαύτως· ς΄. διὰ διαφόρων προσδιορισμῶν χαρακτηριζόμενον· *Σωκράτης ὁ φιλόσοφος.—ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν.—τέχνη ἡ ἡμετέρα.—περὶ τῶν νόμων οὓς παρεγραψάμεθα* (Δ.)· ζ΄. παριστάμενον ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν λεγόμενον· *οἱ δανειζόμενοι ἐπὶ τοῖς μεγάλοις τόκοις* (Δ.). Οἱ μεγάλοι τόκοι ἦσαν ὡρισμένοι ἐν Ἀθήναις, *οἱ ἐπίτριτοι*, π. χ. ἐν οἷς ἐπληρόνετο τόκος τὸ τρίτον τοῦ κεφαλαίου 33 $\frac{1}{3}$ τοῖς ἑκατόν, κτλ.

ὡς καὶ οἱ μικροί, οἱ *ἐπόγδοοι* (Ἴδε *Εἰσαγωγὴν εἰς Πίνδαρον*
§. 156)· ή. ὡς ἑκάστοτε ἰδιαιτέρως ἀναφαινόμενον· *ὁ βουλό-*
μενος.—ὁ ἀεὶ ἐθέλων τε καὶ δυνάμενος (Πλ.).—*ὁ Κῦρος*
ὑπισχνεῖται δώσειν τρία ἡμιδαρεικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρα-
τιώτῃ (Ξ. Ἀν. Α. γ΄, 21.) Εἰς ταύτας δυνατὸν ἴσως νὰ ἀναχθῇ
πᾶσα ἄλλη περίστασις·—*ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν* (Ἀρφ.).—
οἷον δ' ἔχεις τὸ πρόσωπον (Ἀρφ.).—*Ξενίας τὰ Λύκαια ἔ-*
θυσε, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε, τὰ δὲ ἆθλα ἦσαν στλεγγίδες χρυ-
σαῖ (Ξ.).—*ἀπέτισε τὰς πεντακοσίας δραχμάς* (Δ.).

§. 7. Ὡς ὁρίζεται ἄτομον κλάσεως, οὕτω καὶ κλάσις ὁλό-
κληρος ὄντων· *ἀηδέστατα ὁ τύραννος βιώσεται, ὁ δὲ βασι-*
λεὺς ἥδιστα (Πλ.).—*πονηρὸν ὁ συκοφάντης ἀεί* (Δ.)· *καὶ εἶ-*
δος· ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (Πλ.)· *καὶ γέ-*
νος· πότερον καὶ ὁ ἄνθρωπος ἓν τῶν ζώων ἐστὶν ἢ οὔ (Πλ.);

§. 8. Τὰ κύρια ὀνόματα, οἴκοθεν ὄντα ὡρισμένα, οὐ χρή-
ζουσι τοῦ ἄρθρου· *Ξενοφῶν ἐτόλμησε σχίζειν ξύλα* (Ξ.).—
Μίνως ναυτικὸν ἐκτήσατο (Θ.). Δέχονται δὲ τὸ ἄρθρον· ά.
ἐπὶ περιωνύμου τινός· *ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοῖεν, ἡ Σπάρτη θ',*
ὅτι χ' ἡ Σκῦρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφυ (Σ. Φ. 326).
6΄. ἐπὶ ἐπαναλήψεως τοῦ προηγηθέντος· *ἑαυτὸν δ' ἐκέλευεν*
ἀποστέλλειν ὁ Θεμιστοκλῆς (Θ. Α΄, 90), ὅπερ ἀναφέρεται
εἰς τὸ προηγηθὲν *Θεμιστοκλέους γνώμῃ*.

* §. 9. Εἰς τὰ κύρια ὀνόματα κατατάσσονται ὡς πρὸς
τοῦτο καὶ τὰ *οὐρανός, ἥλιος, σελήνη, γῆ, ἀήρ, θάλασσα,*
ἄνεμος, ᾅδης, βασιλεύς, περὶ βασιλέως τῶν Περσῶν λεγόμε-
νον, κτλ. Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον θετέα
καὶ τὰ ὀνόματα τῆς συγγενείας, *πατήρ, μήτηρ, ἀδελφός, γο-*
νεῖς, πρόγονοι, παῖδες, γυναῖκες, κτλ, ὅταν ταῦτα, ἰδιάζοντα
εἰς τοὺς περὶ ὧν ἢ εἰς τοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος, οἴκοθεν χωρί-
ζωνται τῶν ἄλλων ὁμοειδῶν. Ὡσαύτως καὶ τὰ ὀνόματα *πό-*
λις, πατρίς (Ἴδε *Συντακτικοῦ Περίοδον Δευτέραν*). *

* §. 10. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀφῃρημένων ἐννοιῶν *τῶν ἀρε-*
τῶν καὶ κακιῶν ἐκφέρονται ἐνάρθρως μέν, ὅταν παρίστανται
ὡς πρόσωπα, τρόπον τινά, ἢ ὡς πράγματα ἐκτὸς ἡμῶν ὑπάρ-
χοντα, ὡς ὄντα ἑνότητα ἔχοντα καὶ ὡρισμένα· *πότερον ἡ ἀ-*
ρετὴ ἢ ἡ φυγὴ σώζει τὰς ψυχάς (Ξ.);—*φύσεως κακίας ση-*
μεῖόν ἐστιν ὁ φθόνος (Δ.)· ἀνάρθρως δέ, ὅταν παρίστανται
ὡς ἔννοιαι ψυχικῆς καταστάσεως σημαντικαί, κατὰ διαφόρους
περιστάσεις ἀναφαινομένης· *φόβος μνήμην ἐκπλήσσει* (Θ).—
τοῦ ζῆν ἀπὸ λύπης ἀρχόμεθα (Πλ.).—*ἵνα δέος ἔνθα καὶ αἰ-*
δώς (Πλ.). Ἐνάρθρως δὲ καὶ ἀνάρθρως ἐκφέρονται καὶ τὰ ὀνό-
ματα *τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν· ἆρ' οὖν οὐ τὸ μὲν ὅλον ἡ*
ῥητορικὴ ἂν εἴη τέχνη (Πλ.);—*ῥητορικὴ πειθοῦς ἐστι δη-*
μιουργός (Πλ.). Οὕτως *ἡ τεκτονικὴ* καὶ *τεκτονική, ἡ ὑφαν-*
τικὴ καὶ *ὑφαντική*. *

* §. 11. Καὶ τὰ ὀνόματα *τῶν τάξεων, τῶν εἰδῶν*, κτλ,
τῶν ἐμψύχων ὄντων ἐκφέρονται ὡσαύτως ἐνάρθρως (§ 7) καὶ
ἀνάρθρως· *χρῶνται ὥσπερ ταῖς πρεσβύτισιν οἱ παῖδες πρὸς*
τὸ ἡδέως μυθολογῆσαι (Πλ.). Ὡσαύτως *λύπη παροῦσα πάν-*
τοτ' ἐστὶν ἡ γυνή (Πλ.).—*ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ*
ἀνδρός (Πλ.).—*ὁ ἄνθρωπος ἀναθρεῖ καὶ λογίζεται τοῦτο ὃ*
ὄπωπεν (Πλ.).—*ἄνθρωπος θειότατον, ἡμερώτατόν τε ζῶον*
γίγνεσθαι φιλεῖ (Πλ.). Ἐπὶ ἀτόμου δὲ ἀείποτε ἐνάρθρως· *ὁ*
ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπος, ὁ ἀνὴρ ἢ ἀνήρ, κτλ.

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ κατηγορουμένου καὶ ἀντικειμένου.

§. 12. Τὸ κατηγορούμενον, χωριστὸν ὂν τοῦ συνδετικοῦ,
δὲν δέχεται ἄρθρον, ὅταν σημαίνῃ ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἓν
τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν κλάσιν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκφερομένην· *ὁ*
Σιμωνίδης ἐστὶ σοφός.—ὁ ἀνὴρ ἐστιν ἕτοιμος. Δέχεται δέ,
τοὐναντίον, τὸ ἄρθρον· ά. ὅταν ἐξηγῇ ὁλόκληρον τὴν τάξιν
περιληπτικῶς, ὥστε κατηγορούμενον καὶ τάξις εἶναι τὸ αὐτό·
οἱ ἀδίκως τὰ χρήματα ἀφαιρούμενοι καὶ τοὺς οὐδὲν ἀδι-

κοῦντας ἀποκτείνοντες, οὗτοί εἰσιν οἱ καὶ πολλοὺς τοὺς ἐναντίους ποιοῦντες, καὶ προδιδόντες οὐ μόνον τοὺς φίλους, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοὺς δι᾽ αἰσχροκέρδειαν (Ξ). Ὡσαύτως καὶ ὅταν ἐξηγῇ ὡς ὅλον εἰδικὸν τὸ κεφάλαιον προωνομασμένων ἢ προεγνωσμένων προσώπων ἢ πραγμάτων· *οὗτοι οἱ ταύτην τὴν φήμην κατασκεδάσαντες οἱ δεινοί εἰσί μου κατήγοροι* (Πλ.), ἔνθα περιέχεται ἡ ἔννοια *οἱ ἄλλοι δέ εἰσιν οἱ μὴ δεινοί*.

§. 13. Ὡσαύτως· β΄. ὅταν καθ᾽ ἑνικὸν ἀριθμὸν ἐξηγῇ τὸ κυρίως καὶ κατ᾽ ἐξοχὴν ἀνῆκον εἰς τὴν ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐκφερομένην τάξιν· *οὗτός ἐστιν ὁ μέγιστος.—οὗτός ἐστιν ὁ προδότης.—ὁ δὲ καὶ ξυγκολάζων εἰς δύναμιν τοῖς ἄρχουσιν ὁ μέγας ἀνὴρ ἐν πόλει καὶ τέλειος οὗτος ἀναγορευέσθω* (Πλ.). Ὡσαύτως ἐπὶ ἀντικειμένου μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων *καλεῖν* καὶ *ὀνομάζειν· τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν* (Αἰσχ.). —*τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομάζοντες τῇ πόλει* (Αἰσχ.) Ταῦτα παρεμφαίνουσιν ὅτι *οὐδεὶς ἄλλος προδότης, οὐδεὶς ἄλλος μέγας, καλὸς στρατιώτης, ἀδωροδόκητος*, κτλ. Ἐν γένει δὲ τίθεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ κατηγορουμένου καὶ ἀντικειμένου, ὅταν ἰδιαιτέρως εἰδικεύηται τὸ ὑπ᾽ αὐτῶν ἐξηγούμενον.

Θέσις τοῦ ἄρθρου.

§. 14. Ἐπὶ ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ, ἄνευ ἐπιθέτου ἐκφερομένου, προτάσσεται τὸ ἄρθρον· *ὁ ἀνήρ, ὁ στρατιώτης*. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθετικῶς ἐκλαμβανομένων μορίων, ὡς *ὁ μεταξὺ τόπος*, οἱ *νῦν ἄνθρωποι*=οἱ τωρινοί, οἱ *ἄλλοτε*=οἱ ἀλλοτεσινοὶ ἐν Ἠπείρῳ ἐκ τοῦ ἄλλοτες, ἡ *λίαν ἐπιμέλεια* κτλ. (Ἴδε Κεφ. Ά. §. 22). Ἐπαναλαμβάνεται δὲ ὅταν προτάσσηται τὸ οὐσιαστικόν· *ὁ χρόνος ὁ πολύς, τὴν γυναῖκα τὴν σώφρονα, τὰ πράγματα τὰ μεγάλα* κτλ· ὡσαύτως *τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης* (Ἰσ.)=τὰς ἐνδόξους—*τὰ τείχη τὰ ἑαυτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν* (Θ.)—*τῷ δήμῳ τῷ τῶν γυναικῶν* (Ἀρφ.),

κτλ· Ἐνίοτε δὲ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτου τόπον ἐπεχόντων προσδιορισμῶν, προτασσομένων· *αἱ ἄλλαι αἱ κατὰ σῶμα ἡδοναί* (Πλ.).—*ἐν τῇ τοῦ Διὸς μεγίστῃ ἑορτῇ* (Θουκ. Ά, 126)· διότι ταῦτα ἐκλαμβάνονται, τρόπον τινά, ἰδιαιτέρως· *ἐν τῇ τοῦ Διός*, ἐν *τῇ μεγίστῃ* δηλ. τοῦ Διὸς *ἑορτῇ*. Ἴδε περὶ τῶν λοιπῶν Σ. Π. Β΄.

§. 15. Ἡ τοιαύτη θέσις ἄρθρου διαστέλλει πρᾶγμα πράγματος ἢ πρόσωπον προσώπου, ἑνότητα διακεκριμένην ἄλλης ἑνότητος· τοὐναντίον δέ, ὅτε τίθεται μεταξὺ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, διαστέλλει τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἢ προσώπου διάφορον κατάστασιν· οὕτω διὰ μὲν τοῦ ἐπὶ *τοῖς πλουσίοις πολίταις* διαστέλλονται οἱ πλούσιοι πολῖται τῶν μὴ πλουσίων, διὰ δὲ τοῦ *ἐπὶ πλουσίοις τοῖς πολίταις* διαστέλλονται οἱ πολῖται ἐπὶ καταστάσεως πλουσίων καὶ ἐπὶ καταστάσεως μὴ πλουσίων. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ προτασσομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐνάρθρου, χωρὶς νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἐπὶ τοῦ ἐπιθέτου· *ἔχει τὸν πέλεκυν ὀξύτατον*, ἐν ᾧ τὸ *ἔχει τὸν ὀξύτατον πέλεκυν* παρέχει ἄλλην ἔννοιαν, οὐχὶ δηλ. τὸν ἔλαττον ὀξύν, κτλ.

Παραλείψεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου.

§. 16. Ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν ἐννοῆται ἐκ τῆς συναφείας, παραλείπεται, ἀναπληροῦντος τοῦ ἄρθρου· *ὁ ἐμὸς πατὴρ καὶ ὁ τοῦ φίλου.—Περὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν τῶν γυναικῶν* (Ἀρφ. *Θ.* 335). Συνηθέσταται δὲ κατήντησάν τινες τοιαῦται παραλείψεις, εὐνόητοι γενόμεναι, διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν· *Νικίας ὁ Νικηράτου* (υἱός), *εἰς τὴν Φιλίππου* (χώραν), *τὰ τῆς πόλεως* (πράγματα), *τὰ κατὰ Παυσανίαν*, κτλ. Τοιαῦτα δὲ καί, τὰ περιγραφικώτερα, *τὰ τῆς τύχης, τὰ τῶν Θετταλῶν, τὰ τῶν βαρβάρων, τὰ τῆς πόλεως, τὰ τῆς πόας*.

§. 17. Τὸ ἄρθρον συνδέει πολλάκις καὶ ὁλόκληρον ἀναφορικὸν λόγον μετά τινος οὐσιαστικοῦ· *ἀνόμοιόν ἐστι τῇ ἧς φῂς σὺ σκληρότητι* (Πλ,). Ἐνίοτε δέ, παραλειπομένου τοῦ οὐσια-

στικοῦ, ἑνότητα λαμβάνων διὰ τοῦ ἄρθρου· *τὸν ὅς ἔφη δεσπότης τούτου εἶναι* (Λυσ.)=τὸν εἰπόντα.—*προσήκει μισεῖν τοὺς οἷός περ οὗτος* (Δ.).=τοὺς ὁμοίους τούτῳ.—*τῶν ὅσοι ἂν διαφερόντως ἐν τῷ βίῳ ἀγαθοὶ κριθῶσιν* (Πλ. Πολ. Έ, 569), κτλ. Περιττὸν λοιπὸν νὰ ἐκλάβωμεν τὸ ἄρθρον, ἐν τούτοις ἐπὶ ἀντωνυμικῆς χρήσεως, ὡς παρά τινων γέγονεν.

§. 18. Τῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ ὁ παρ' Ἡροδότῳ, Θουκυδίδῃ, Πλάτωνι καὶ παρὰ τοῖς μετέπειτα συνήθης τρόπος τῆς ὑπερθέσεως, διὰ τοῦ *ἐν τοῖς*, μετά τινος ὑπερθετικοῦ· *ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθεντο* (Θ. Ά, 6 Ἴδε καὶ Ζ', 24, 71).—*ὁμολογεῖται ὁ ἔρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἶναι* (Πλ. *Συμπ.* 178), κτλ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φαίνεται ὅτι ὑπενοεῖτο ἐν τούτοις ἡ μετοχὴ τοῦ ῥήματος ἢ τὸ κατηγορούμενον· *ἐν τοῖς καταθεμένοις τὸν σίδηρον πρῶτοι Ἀθηναῖοι κατέθεντο*· Ὡσαύτως *ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις οὖσι πρεσβύτατος*, κτλ. (Ἴδε Ἡρ. Ζ'. 137. Κρίτ. 43. 52, κτλ)· ἔπειτα ὅμως ἐπιῤῥηματικῶς ἐκληφθὲν τὸ *ἐν τοῖς*=πρὸ πάντων, μάλιςα, ἐφηρμόσθη καὶ ἐπὶ θηλυκῶν· οὕτως *ὠμὴ ἡ στάσις προὐχώρησε καὶ ἔδοξε μᾶλλον, διότι ἐν τοῖς πρώτη ἐγένετο* (Θ. Γ', 71).

§. 19. Ἡ παρ' ἡμῖν χρῆσις τοῦ ἄρθρου εὐκολύνει βέβαια ὁπωσοῦν τὴν ἀσυγκρίτῳ λόγῳ πολυπλοκωτέραν χρῆσιν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἐν τῇ *Δευτέρᾳ Περιόδῳ τοῦ Συντακτικοῦ*, καὶ ἐν τῇ *Εἰσαγωγῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σύνταξιν*, εὑρίσκονται πλείονα περὶ τούτου, ἀλλὰ τὸ πᾶν κρέμαται ἐκ τῆς μετὰ προσοχῆς καὶ ἐπιστασίας ἀναγνώσεως τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν Κοινῶν Προσδιορισμῶν.

§. 1. *Κοινοὶ Προσδιορισμοί*, εἰς πᾶσαν τάξιν ῥημάτων, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, ἁρμόζοντες, εἶναι μάλιστα οἱ ἀκόλουθοι ἕξ· I. *ὁ τόπος*· II. *ὁ χρόνος*· III. *τὸ ποιόν*· VI. *τὸ ποσόν*. V. *τὸ κατά τι*· VI. *τὸ αἴτιον*·

1. Ὁ Τόπος.

§. 2. Κατὰ τέσσαρας τρόπους θεωρεῖται ὁ *τόπος*· ά. ὁ τόπος ἐν ᾧ στέκει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· ϐ'. ὁ τόπος πρὸς ὃν κατευθύνεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· γ'. ὁ τόπος ἐξ οὗ ὁρμᾶται· δ'. ὁ τόπος δι' οὗ περᾷ.

Α'. Ὁ τόπος ἐν ᾧ στέκει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 3. Τοῦτο λέγεται καὶ *ἡ ἐν τόπῳ στάσις*, καὶ διὰ τούτου γίνεται ἡ ἀπόκρισις εἰς τὸ ἐρώτημα *ποῦ*. Ἐκφέρεται δὲ τὸ τοιοῦτον διὰ τῶν καταλλήλων ἐπιῤῥημάτων. Εἶναι δὲ τοιαῦτα μάλιστα· ά. τὰ ἐκ γενικῆς ἔχοντα τὴν ἀρχὴν, ὡς *αὐτοῦ, ἀλλαχοῦ, ἑκασταχοῦ*· ὡς *αὐτοῦ μέν' οὗπερ κἀφάνης* (Σ. Κ. 77).—*ἐπίσχες αὐτοῦ ξένε* (Σ. Κ. 856).—*οὔ με χρὴ θανεῖν* (Σ.).—*ἄλλα δ' ἀλλαχοῦ καλά* (Σ. Κ. 43).—*οἳ ἂν ἑκασταχοῦ ἐπαινῶσιν αὐτούς* (Πλ. *Φαίδρ.* 257)· ϐ'. τὰ ἐκ δοτικῆς ὁρμώμενα, ὡς *οἴκοι, Ἰσθμοῖ, Μεγαροῖ, Πυθοῖ*· *οἴκοι τε κεκτῆσθαι* (Πλ.).—*Ἰσθμοῖ ἐνίκησεν*· γ'. τὰ ἐκ προσκολλήσεως ἢ συμπλοκῆς μορίων γινόμενα, *αὐτόθι, ἀλλαχόθι, ἄλλοθι, οἴκοθι*, κτλ· *οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα ἢ παρ' ὑμῖν* (Δημ.). Οὕτω καὶ *ἔνθα, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, πρόσθεν, ὀπίσω*· *ἐνθάδε παρακαθίζεσθαι* (Πλ. *Θεαιτ.* 147)· δ'. ἄλλα τινὰ διάφορα, ὡς *ἄνω, κάτω, ἐκεῖ*, ὡς *ἐκεῖ γὰρ ἐκεῖ ἀεὶ κείσομαι* (Σ. *Ἀντ.* 261).

§. 4. Ὡσαύτως ἐκφέρεται ὁ τόπος διὰ τῶν πτώσεων, ἐξ ὧν ὁρμῶνται πολλὰ τῶν ἀνωτέρω ἐπιῤῥημάτων, οἷον διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου, ὡς *ὁ ἐπὶ σκοπῆς, οἱ ἐπὶ νηῶν*, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπροθέτου, *δεξιᾶς χειρός*. Παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Γ, 251)· *ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν*· δι' αἰτιατικῆς ἐμπροθέτου, ὡς *κατ' οἴκους μένειν*. Οὕτω παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. *Φ*, 107) κατ' αἰτιατικὴν μὲν πρῶτον, γενικώτερον, εἶτα δὲ κατὰ γενικὴν τὰ μερικώτερα·

οἷα νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν,
οὔτε Πύλου ἱερῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκήνης.

§. 5. Ἐκφέρεται δὲ μάλιστα ἡ ἔννοια τῆς ἐν τόπῳ στάσεως διὰ δοτικῆς, ἥτις συνήθως μὲν εἶναι ἐμπρόθετος, ὡς ἐν οἴκῳ, *ἐν δήμῳ, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν Πελοποννήσῳ, ἐν Ἀττικῇ,* ἐν τῇ *Ποτιδαίᾳ,* ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ· *ἐν τῷδ' ἀεὶ μενεῖτε, ἐν ᾧ καθέστατε* (Εὐρ. Β. 1260). Ἀπρόθετος δὲ τίθεται ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς, ὡς *Μελίτῃ, Μαραθῶνι,* κλ. *φαμὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μάχη προκινδυνεῦσαι βαρβάρῳ, καὶ πανδημεὶ ἐν Σαλαμῖνι ξυνναυμαχῆσαι* (Θ. Ά, 73). Λέγεται δὲ ἐμπροθέτως *ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη* (Θ. Ά, 18), ὡς καὶ τὸ περιώνυμον τοῦ Δημοσθένους *μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας.* Ἀείποτε δὲ *ἐν Ἀθήναις* ἢ *Ἀθήνησιν.*

Β. Ὁ τόπος πρὸς ὃν κατευθύνεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 6. Ὁ τόπος πρὸς ὃν κατευθύνεται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἐκφέρεται ὡσαύτως· ά. διὰ τῶν καταλλήλων ἐπιῤῥημάτων, τῶν κινήσεως σημαντικῶν, *ἐκεῖσε, χαμᾶζε, πεδίονδε, Ἀθήναζε,* κτλ· β'. διὰ τῆς αἰτιατικῆς μετὰ τῆς *εἰς, πρός, ἐπί· διέβησαν εἰς Σικελίαν* (Θ.).—*ἔφυγον πρὸς τὴν γῆν* (Ξ.).—*σεῦται . . ἐπ' οἴκους* (Σ. *Τρ.* 645).—*εἶμ' ἐπὶ ναῦν* (Σ.). Παρὰ δὲ ποιηταῖς τίθεται ἡ αἰτιατικὴ καὶ ἀπρόθετος· *ἕρπειν κέλευθον* (Ξ. *Φ.* 1223). Παρ' ἡμῖν *ὑπάγει τὸν δρόμον του.* Ἐκφέρεται δὲ καὶ δι' ἐπιθέτου· *θαλάσσιον ἐκρίψατε* (Σ. *Τ.* 1411). Διὰ τούτων ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ ἐρώτημα *πόσε.*

Γ'. Ὁ τόπος ἐξ οὗ ὁρμᾶται τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 7. Ὁ τόπος ἐξ οὗ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ὁρμᾶται ἐκφέρεται ὡσαύτως δι' ἐπιῤῥήματος καὶ διὰ πλαγίας ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου. Τὰ πρὸς τοῦτο ἐπιῤῥήματα εἶναι τὰ εἰς *θεν· δεῦρο ἀφίκετο οἴκοθεν* (Πλ.).—*τῶν Ἀθήναζε καὶ τῶν Ἀθή-*

νηθεν συμβολαίων (Δ.). Ἐκ τῶν πλαγίων τίθεται ἡ γενικὴ ἀπρόθετος μὲν παρὰ τοῖς ἀρχαΐζουσι ποιηταῖς· *εἰ μὴ τόνδε ἄγοιτο νήσου τῆσδε* (Σοφ. *Φ.* 613), συνήθως δὲ μετὰ τῆς *ἐκ* ἢ *ἀπὸ* προθέσεως· *ἐξ ᾅδου* (Σοφ.).—*ἐκ Λακεδαίμονος.*—*ἐκ Τεγέας* (Ξ.).—*ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ* (Πλ.).—*ἀπὸ Συρακουσῶν.*—*ἀπὸ Κερκύρας* (Ξ.). Διὰ τούτων ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ ἐρώτημα *πόθεν.*

Δ'. Ὁ τόπος δι' οὗ περᾷ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα.

§. 8. Ὁ τόπος δι' οὗ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα περᾷ ἐκφέρεται παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις καὶ ἀρχαΐζουσι ποιηταῖς καὶ διὰ γενικῆς ἀπροθέτου· *ἔρχονται πεδίοιο* (Ὅμ. *Ἰλ.* Β, 806).—*ἡμερεύοντας μακρᾶς κελεύθου* (Αἰσχύλ. *Χ.* 774). Παρ' ἡμῖν *τοῦ κάμπου κάμπου ἔρχεται, τοῦ πελάγου,* κλ. Ἄλλως δὲ ἢ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς *διὰ* προθέσεως· *δι' οὐρανοῦ πορεύεται* (Πλ.).—*ἐπορεύθησαν διὰ τοῦ πεδίου* (Ξ.), ἢ δι' αἰτιατικῆς ἐχούσης τὴν *κατά· κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.* Ἐπιῤῥήματα ἰδιάζοντα πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχουσιν.

ΙΙ. Ὁ χρόνος.

§. 9. Ὁ *χρόνος,* τὸ πότε δηλ. γέγονεν, ἢ γίνεται ἢ γενήσεταί τι ἐκφέρεται· ά. δι' *ἐπιῤῥήματος χρονικοῦ· κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ* (Πλ.).—*ἣν σὺ νῦν λέγεις* (Πλ.).—*ἥξει δὲ αὐτίκα* (Πλ. *Συμπ.* 175)· β'. διὰ γενικῆς, μάλιστα ἐπὶ φυσικῶν διαιρέσεων τοῦ χρόνου· *οἱ λαγῷ τῆς νυκτὸς νέμονται* (Ξ.).—*ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιός ἐστι, τοῦ δὲ θέρους εὔσκιος* (Ξ.)· γ'. διὰ δοτικῆς *μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος* (Αἰσχ.)· δ'. δι' αἰτιατικῆς· *τρίτην ἤδη ἡμέραν* (Πλ.)=προχθές.

§. 10. Ἡ *γενικὴ* τίθεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάρθρως, ὅταν ἦναι ἄνευ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ· *ἑσπέρας, ἦρος, ὀπώρας* (Ἀρφ.)· ὁμοίως καὶ μετὰ τῆς *ἐπὶ* προθέσεως· *ἐφ' ἥβης* (Ἀρφ. *Ὄρ.* 709).—*ἐπὶ Θησέως·* ἐνάρθρως δὲ σημαίνει χρονικὸν μέτρον· *Μαγνησία προσφέρει πεντήκοντα τάλαντα*

τοῦ ἐνιαυτοῦ (Θ. Α΄, 135)=ἑκάστου ἐνιαυτοῦ.—*ὁ ὁπλίτης δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας* (Θ. Γ΄, 19). Μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει τὸ *ἐντὸς ὡρισμένης περιόδου· οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων* (Πλ.). Οὕτω καὶ *πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ ἑόρακά πω* (=ἑώρακα) *χρόνου* (Ἀρ. Πλ. 98). Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐμπροθέτως· *διὰ πολλοῦ χρόνου.* Ἄλλοι δὲ προσδιορισμοὶ ἔναρθροι τίθενται μάλιστα διὰ μετοχῶν· *τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους.—τῆς ἐπιούσης ἡμέρας*, ἀλλὰ καὶ *τοῦ αὐτοῦ θέρους.*

§. 11. Ἡ *δοτικὴ* τίθεται ἀπροθέτως, ὅταν σημαίνηται μόνον ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ πρᾶγμα ἔγινε· *τῇ προτεραίᾳ, τῇ ὑστεραίᾳ*, κτλ. Ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ἀττικῶν ἑορτῶν· *Παναθηναίοις, Διονυσίοις, Ἐλευσινίοις*· οὕτω καὶ *νουμηνίαις, τῇ ἑορτῇ*, κτλ. Τίθεται δὲ ἐμπροθέτως, ὅταν δηλοῦται ἡ περίοδος ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται τὸ πρᾶγμα· *ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἷς λάθοι πονηρὸς ὤν* (Λυσ.). Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ ἐμπρόθετον καὶ ἀπρόθετον τῆς ἐν τούτοις δοτικῆς ὑπάρχουσι πολλαὶ ποικιλίαι, περὶ ὧν παραπέμπω εἰς τὴν *Δευτέραν Περίοδον τοῦ Συντακτικοῦ.*

§. 12. Ἡ αἰτιατικὴ δέχεται καὶ τὴν *περὶ* πρόθεσιν, ὅταν σημαίνηται τὸ ὡς *ἔγγιστα· περὶ δείλην.—περὶ ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἑξήκοντα* (Πλ.), κτλ. Ὡσαύτως καὶ *ἀμφὶ μέσας πως νύκτας* (Ξεν.).

§. 13. Ὁ χρόνος ἐκφέρεται προσέτι καὶ διὰ τῶν χρονικῶν μετοχῶν· *παῖς ὤν.—μαθόντες καὶ ἐθισθέντες καὶ μελετήσαντες* (Ξ.)· καὶ διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου· *σκοταίους διελθεῖν τὸ πεδίον* (Ξ. Ἀν. Δ΄, η, 5)—*ἀφικνεῖσθαι τεταρταίους* (Πλ. Πολ. Ι, 626). Ἡ ἄλλη σχέσις τοῦ χρόνου, καθ' ἣν δηλοῦται ὄχι πότε συνέβη τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ πόσον χρόνον διαρκεῖ, ὡς *αἱ σπονδαὶ ἐνιαυτὸν ἔσονται* (Δ.), κτλ, ἀνάγεται κυρίως εἰς τὸ *ποσόν*, περὶ οὗ κατωτέρω.

III. Τὸ ποιόν.

§. 14. *Ποιὸν* ἢ *ποιότης* ὀνομάζεται ἡ ἐν τῷ πράγματι σταθερῶς ἐνυπάρχουσα ἰδιότης. Τοῦτο ἐκφέρεται μάλιστα διὰ τῶν *ποιότητος* λεγομένων ἐπιῤῥημάτων· *καλῶς ἔχειν* (Ξεν.) —*εὐδαιμόνως ζῆν.—διάγειν πρεπόντως* (Πλ.), κτλ.—*ἀλλήλοις ὁμονόως μάχεσθαι* (Ξ).

§. 15. Μετὰ τούτου συνδέεται ὁ *τρόπος*, σημαίνων τὴν ἐν αὐτῇ τῇ πράξει ἐξηγουμένην ποιότητα· τοῦτο ἐκφέρεται· ά. διὰ τῶν *τροπικῶν* λεγομένων ἐπιῤῥημάτων· *ὥς γε οὑτωσὶ δόξαι* (Πλ.).—*οὕτως ὅπως δύναμαι λέγειν* (Πλ.). *οὐδ' ὁπωστιοῦν* (Πλ.).=nullo pacto. Ὡσαύτως *ἀγεληδόν, βοτρυδόν*, κτλ. β΄. διὰ τῶν *πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων* ἢ *ἐμπροθέτων· τούτῳ τῷ τρόπῳ* (Πλ.).—*ἐν τρόπῳ βοσκήματος* (Πλ.).—*κατὰ τὸν τρόπον.—καθ' ἡσυχίαν* (Ξ.).—*σιτίου τρόπον* (Πλ.).—*κυνὸς δίκην.* Ὡσαύτως διὰ τῶν *τροπικῶν* λεγομένων *μετοχῶν· παίζων οὐδὲν ἧττον ἢ σπουδάζων* (Σωκράτης) *ἐλυσιτέλει* (Ξ.).

IV. Τὸ ποσόν.

§. 16. Καὶ *τόπος*, καὶ *χρόνος*, καὶ *βαθμός*, καὶ *ἀριθμός*, καὶ πᾶν πρᾶγμα ἐν γένει, αὐξομειώσεως δεκτικόν, ἀνάγεται εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦ *ποσοῦ*. Ἐκφέρεται δὲ τοῦτο· ά. διὰ τῶν *πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων* ἢ *ἐμπροθέτων*· β΄. δι' *ἐπιῤῥημάτων.*

§. 17. Ἐκ τῶν πλαγίων πτώσεων τίθεται πρὸς τοῦτο μάλιστα ἡ αἰτιατική· *ἀπέχει ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα* (Θ. Β΄, 5). — *παρὰ πάντα τὸν πόλεμον.* — *οὐ πολὺν χρόνον μ' ἐπέσχον* (Σ. Φ. 349).—*τοσοῦτον μόνον διαφέρεις* (Πλ.).

§. 18. Καὶ ἡ *δοτικὴ* τίθεται ἐν τούτοις τῇ παρὰ Λατίνοις *ἀπενεκτικῇ* ἤτοι *ἀφαιρετικῇ* ἰσοδυναμοῦσα, καὶ ὡς ὄργανον

παριστῶσα τὸ μέτρον· ἐνιαυτῷ πρεσβύτερος (Ἀρφ. Β. 18).—πόλι λογίμῃ ἡ Ἑλλὰς γέγονε ἀσθενεστέρη (Ἡρ.).

§. 19. Ἡ γενικὴ τίθεται εἰς δήλωσιν τοῦ τιμήματος· τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ' τἀγάθ' οἱ θεοί (Ξ).—τοῦτο δ' ἐστὶν ὃ τῶν ἀναλισκομένων χρημάτων πάντων Φίλιππος ὠνεῖται (Δ.).—τῶν δ' ἐμῶν παίδων φυγὰς ψυχῆς ἂν ἀλλαξαίμεθα, οὐ χρυσοῦ μόνον (Εὐρ. Μ. 968).

§. 20. Ἐπιῤῥήματα δὲ πρὸς τοῦτο εἶναι τὰ οἴκοθεν ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ποσοῦ· ὥστε μὴ λίαν στένε (Σ.).—σφόδρα πείθει (Σ.).—πάνυ καλῶς. Συχνότατα δὲ τὰ ἐκ πλαγίων πτώσεων ἔχοντα τὴν ἀρχήν, ὀλίγον, πολύ, μέγα, κτλ.

§. 21. Ἡ δὲ ἰδέα τοῦ ποσάκις ἐκφέρεται διὰ τῶν ποσότητος καλουμένων ἐπιῤῥημάτων, ἅπαξ, δίς, τρίς, πολλάκις, κτλ ἢ ἅπαξ ἢ καὶ πλεονάκις περιελιχθέντα περὶ τὴν γῆν (Πλ.),—ἢ πλείων ἐλαττονάκις ἢ ἐλάττων πλεονάκις (ἀριθμὸς) γίγνεται (Πλ.).

V. Τὸ κατά τι.

§. 22. Ἡ σχέσις αὕτη ἐκφέρεται· ά. δι' αἰτιατικῆς, ἀπροθέτου μὲν τὰ πολλά, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ προθέσεως· κάμνειν τοὺς ὀφθαλμούς (Ἡρ. Β', 111).—ἀλγεῖς τοὺς πόδας (Ξ.).—διαφέρει γυνὴ ἀνδρὸς τὴν φύσιν (Πλ.).—δεινοὶ μάχην (Αἰσχύλ.)—θαυμαστὸς τὸ μέγεθος (Πλ.), κτλ.—σοφὸς πρός τι.—ἔνδοξος εἰς τὰ πολεμικά (Πλ.).—ξανθὸς κατὰ τὴν κόμην (Πλ.). Ὡσαύτως τίθεται καὶ δοτικὴ ἐν τούτοις, ἐπὶ δυναμικῆς μάλιστα ἐννοίας· ἄμαχοι καὶ πλήθει καὶ πλούτῳ καὶ τέχνῃ καὶ ῥώμῃ (Πλ.). Ἴδε σ. 30, §. 39.

VI. Τὸ αἴτιον.

§. 23. Τὸ ποιητικὸν αἴτιον ἐπὶ μὲν τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων εἶναι αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως· οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ (Θ. Ά, 93), ἐπὶ δὲ τῶν

παθητικῶν εἶναι ὡσαύτως τὸ ποιοῦν τὴν ἐνέργειαν αἴτιον, διὰ γενικῆς ἐμπροθέτου συνήθως ἐκφερόμενον· ὑπ' ἄλλου τιμωρηθῆναι (Πλ.).—ἀδικεῖσθαι ὑπό τινος. Ἴδε περὶ Παθητικῶν Ῥημάτων.

§. 24. Τὸ πειστικόν, προτρεπτικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἴτιον, ὑφ' οὗ κινούμενον τὸ ποιητικὸν αἴτιον ἐνεργεῖ, ἐκφέρεται· ά. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως ἀνάρθρως τὰ πολλά· ὑπὸ λύπης ὑβρίζει· β'. δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διά· διὰ τοῦτο δεσπότου ἐπικούρου προσδέονται (Ξ. Κ. Ζ', έ, 61)· γ'. διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου· φόβῳ ἔπραττον.—οὐκ ἀγροικίᾳ ταῦτα πράττω.—εὐνοίᾳ καὶ φιλίᾳ τῇ ἐμῇ (Ξ.).—τῷ Παυσανίου ἔχθει (Θ. Ά, 95.)· δ'. διὰ τῶν αἰτιολογικῶν μετοχῶν· δαίμων ἐμαυτῷ γέγονα γήμας πλουσίαν (Γν.).

§. 25. Τὸ ὀργανικὸν αἴτιον, γενικώτερον ἐκλαμβανόμενον, περιλαμβάνει ὑλικά τε ὄργανα καὶ ἠθικὰ μέσα, οἷς χρώμενον ἐνεργεῖ τὸ ποιητικὸν αἴτιον· οἱ μὲν ῥάβδῳ κρούοντες, οἱ δὲ καὶ βακτηρίᾳ (Ξ.).—οὐδεὶς ἔπαινον ἡδοναῖς ἐκτήσατο (Γν.). Ἡ ὀργανικὴ αὕτη δοτικὴ λαμβάνει ἐνίοτε καὶ τὴν ἐν πρόθεσιν· ἐν πέλταις, ἐν ἀκοντίοις, ἐν τόξοις διαγωνίζεσθαι (Ξ.) β'. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διά· δι' ὀφθαλμῶν ὁρᾶν.—καταχεῖν τῆς ψυχῆς διὰ τῶν ὤτων, ὥσπερ διὰ χώνης, τὰς ἁρμονίας (Πλ.)· γ'. διὰ τῶν ὀργανικῶν λεγομένων μετοχῶν· ἀκοντίσας καταβάλλει τὸν ἔλαφον (Ξ.). *

* §. 26. Ποιότης καὶ τρόπος (§. 14—15) τόσον εἶναι προσεχῆ ὥστε πολλάκις εἶναι δυσδιάκριτον ἂν τὰ πρὸς τοῦτο τιθέμενα ἐπιῤῥήματα, καλῶς, κακῶς, κτλ. σημαίνουσι τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο· γυναικιεῖς εὖ καὶ πιθανῶς (Ἀρφ.). Ὡσαύτως πολλὰ λεπτὴ οὖσα διαφεύγει ἡ διαφορὰ τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ συνδραμόντος προτρεπτικοῦ αἰτίου· ἔχω γὰρ ἄχω διὰ σέ, οὐκ ἄλλον βροτῶν (Σ.).—λέγονται Ἀθηναῖοι διὰ Περικλέα βελτίους γεγονέναι (Πλ.).—τέχναι δὲ πᾶσαι διὰ σὲ καὶ σοφί-

σματά ἐσθ' εὑρημένα (Ἀρφ.), κτλ. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει περὶ τρόπου καὶ ὀργάνου· *ἀκοντίζοντες*=τῷ ἀκοντίζειν καὶ=διὰ τῶν τόξων. *

§. 27. Τὸ *τελικὸν αἴτιον* ἐκφέρεται· ά. διὰ *γενικῆς* μετὰ τοῦ *χάριν*, *ἕνεκα* ἢ *ἕνεκεν*, προθετικῶς ἐκλαμβανομένων· *χάριν πλησμονῆς* (Πλ.).—*κοινωνίας χάριν* (Πλ.).—*κολακεύουσιν ἕνεκα ἀργυρίου* (Ξ.).—*δένδρα θεραπεύειν τοῦ καρποῦ ἕνεκεν* (Ξ.)· ἔτι δὲ καὶ *ἕνεκα τοῦ τοιούτου πάντες δρῶμεν χάριν* (Πλ.)· β'. διὰ *δοτικῆς* μετὰ τῆς προθέσεως *ἐπί*· *οὐκ ἐπὶ τέχνῃ ἔμαθες, ὡς δημιουργὸς ἐσόμενος. ἀλλ' ἐπὶ παιδείᾳ* (Πλ.). γ'. δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως *πρός*· *πρὸς ποῖον ἔργον* (Ἀρφ.) ; δ'. διὰ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τῶν τελικῶν μορίων· *ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω* (Πλ.)· έ. διὰ τῶν *τελικῶν* λεγομένων ἀπαρεμφάτων· *δίδωσι βουκόλοισιν ἐκθεῖναι βρέφος* (Εὐρ. Φ. 25).—*οἶνόν μοι ἐγχεῖς πιεῖν* (Ἀρφ. Σφ 616)· ς'. διὰ τῶν *τελικῶν* λεγομένων μετοχῶν· *ἥκω φράσων τοῦτο ἀγγελῶν θ' ὑμῖν* (Ἀρφ.).—*ἐπερησόμενος οὖν ᾠχόμην ὡς τὸν θεόν* (Ἀρφ. Πλ. 32).

~~~~~~~~~~

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ῥημάτων.

§. 1. Τὰ ἑλληνικὰ ῥήματα ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν δυνατὸν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο τάξεις ἀνίσους, ἐξ ὧν ἡ μία περιλαμβάνει τὸ *εἶναι* μετὰ τῶν ὀλίγων συγγενῶν αὐτῷ ῥημάτων, ἡ δὲ ἄλλη πάντα τὰ λοιπά, συγκείμενα ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ *εἶναι* καὶ τῆς ἰδέας ἑνὸς κατηγορουμένου (σ. 2. §. 7).

Σύνταξις τοῦ εἶναι καί τινων ἄλλων οἷον ἰσοδυνάμων.

§. 2. Τὸ *εἶναι* ἐκλαμβάνεται κατὰ ἔννοιαν *συνδετικὴν* καὶ

κατὰ ἔννοιαν *ὑπαρκτικήν*, αἵτινες πρέπει ἀκριβῶς νὰ διαστέλλωνται.

Τὸ εἶναι κατὰ συνδετικὴν ἔννοιαν.

§. 3. Κατὰ συνδετικὴν ἔννοιαν ἐκλαμβάνεται τὸ *εἶναι*, ὅταν χρησιμεύῃ ὡς ἁπλοῦν συνδετικὸν ἤτοι σύνδεσμος τοῦ *ὑποκειμένου* καὶ *κατηγορουμένου*· *ὁ Ἀριστείδης ἐστὶ δίκαιος*, καθ' ἃ ἐν τῷ *περὶ Ἁπλῆς Προτάσεως* ἐξηγήσαμεν (σ. 1—2).

§. 4. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης ἡ διὰ τοῦ *εἶναι* γινομένη κρίσις ἐμφαίνει μόνον ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον ἐννοεῖται μετὰ τῆς δεῖνος ἢ δεῖνος ἰδιότητος, οὐδεμία δὲ κρίσις γίνεται περὶ ὑπάρξεως, ἥτις εἴτε προϋποτίθεται εἴτε καὶ ὅλως παραλείπεται· εἰς τὸ *ὁ κύκλος ἐστὶ στρογγύλος* περιέχεται ἡ ἰδέα ὅτι ὁ κύκλος δὲν ἐννοεῖται ἄνευ στρογγυλότητος, εἰ δὲ καὶ ὄντως ὑπάρχει ὁ κύκλος ἢ ὄχι τοῦτο ἀδιάφορον.

§. 5. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης τὸ *εἶναι* συντάσσεται μετὰ δύο ὀνομαστικῶν, ὡς μέχρι τοῦδε τὸ εἴδαμεν, ἐξ ὧν ἡ μία παριστᾷ τὸ ὑποκείμενον, ἡ δὲ τὸ κατηγορούμενον, κατὰ τοὺς προεξηγηθέντας τρόπους· *ὁ ἄνθρωπός ἐστιν ἄνθρωπος*.—*ὁ Φαίδων ἐστὶ Φαίδων*, κτλ.

§. 6. Καὶ περιγραφικῶς ἐνίοτε τὸ συνδετικὸν τοῦτο *εἶναι* ἐκφέρεται διὰ τῶν ῥημάτων *τυγχάνω* καὶ *κυρῶ* καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ μετοχῆς *ὤν*· *ὁ θάνατος τυγχάνει ὢν δυοῖν πραγμάτοιν διάλυσις ἀπ' ἀλλήλοιν* (Πλ. *Γοργ*. 524).—*κἂν θυραῖος ὢν κυρῇ* (Εὐρ. *Ἀνδ*. 423 .

§. 7. Καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς μετοχῆς *ὢν* τιθέμενα ταῦτα ἐπέχουσι τὸν τόπον τοῦ *εἶναι*· *ὁ θεατὴς τυγχάνει εὔνους* (Ἀρφ.).—*οὗτος ὁ τῆς Πολυνείκους αὐτοκασιγνήτας νύμφας ὁμόγαμος κυρεῖ* (Εὐρ. Φ. 139) ;=οὗτός ἐστιν ὁ τῆς αὐταδέλφης τῆς γυναικὸς (γυναικαδέλφης) τοῦ Πολυνείκους σύλλεκτρος, ὁ ἀνήρ ; ἔνθα εἶναι καὶ ὁ προσημειωθεὶς (ἀν. σ. 18. §. 4) προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ. Τούτου δὲ δυνάμει τίθεν-
~~~~~~~~~~

ται καὶ μετ' ἄλλων μετοχῶν· *τυγχάνει ἔχων.—εὐθύνων κυρεῖς* (Σ. Αἴ. 542).—ταῦτα Φοῖβος *εἰρηκὼς κυρεῖ* (Σ. Κ. 414); κτλ. ὡς ἂν εἴη *ἐστὶν ἔχων.—εἶ εὐθύνων*, κτλ.

§. 8. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ῥήματα τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουσι κατὰ τὴν σύνταξιν ταύτην πρὸς τὸ *εἶναι*, διπλῆν ὀνομαστικὴν καὶ ταῦτα δεχόμενα, περὶ ὧν ἴδε *Σ. Π. Β'*.

§. 9. Ὡς, κατὰ παράλειψιν τοῦ ὑποκειμένου *τὶς*, προὔκυψαν τὰ *ἔστιν ὃς*, κτλ, (σ. 48, §. 54), κατὰ παράλειψιν τοῦ οἰκείου προσδιορισμοῦ (σ. 49, §. 22), τὰ *Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου, Πηλεὺς ὁ Αἰακοῦ, Περίανδρος ὁ Κυψέλου, Ἱππίας ὁ Πεισιστράτου, Διὸς Ἄρτεμις, Μαιάνδριον Μαιανδρίου, Αὐτεσίωνος τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκους* (Ἡρ. ς', 52), κτλ, οὕτω, καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ κατηγορουμένου, ἐπὶ σαφῶν καὶ γνωστῶν, γίνονται ἄλλαι συνήθεις παραλειπτικαὶ πλοκαὶ λόγου· *Νικόστρατος ἦν Θρασυμάχου*, υἱὸς δηλ.—*Αἴσωπος Ἰάδμονος* ἐγένετο, δοῦλος δηλ.—*Τροία ἦν τῶν Ἀχαιῶν*, κτῆμα δηλ. Ὡσαύτως *εἶναι ἀδελφῶν τυράννων, γίγνεσθαι πατρὸς καὶ μητρὸς, φῦναι*, κτλ. Ἐν τούτοις προστίθεται ἐπίσης καὶ ἡ πρόθεσις *ἐκ*. Συχνάκις δὲ παραλείπεται ἐπὶ τοῦ *εἶναι*, κτλ, τὸ *ἴδιον, ἔργον, σημεῖον*· καὶ τὰ ὅμοια, κατὰ τὴν περίστασιν· *πενίαν φέρειν οὐ παντὸς, ἀλλ' ἀνδρὸς σοφοῦ*. (Μέν.)

Τὸ εἶναι καθ' ὑπαρκτικὴν ἔννοιαν.

§. 10. Ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς ἐννοίας τοῦ *εἶναι* ἡ δι' αὐτοῦ γινομένη κρίσις ἀποβλέπει μόνον τὴν ὕπαρξιν, περὶ δὲ ἰδιότητος οὐδεμία κρίσις, οὐδεὶς λόγος· *ἔστι θεός.—ἔστι δίκαιον.—ἔστι πρόνοια*. Ἡ διαφορὰ τῆς ἐννοίας καὶ συντάξεως ἀμφοτέρων δεικνύεται προφανῶς ἐν τῷ ἑξῆς τοῦ Σοφοκλέους (Κ. 396) *ὅτ' οὐκέτι εἰμί, τηνικαῦτ' ἄρ' εἴμ' ἀνήρ*.

§. 11. Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης τὸ *εἶναι* ἀνάγεται εἰς τὸ δεύτερον εἶδος τῶν προτάσεων, τῶν συνεπτυγμένων (σ. 3, §. 8),

περιέχον ἐν ἑαυτῷ τὸ κατηγορούμενον. Δυνατὸν λοιπὸν καὶ τοῦτο νὰ ἀναλυθῇ, ὡς τὰ λοιπὰ ῥήματα· ὡς τὸ *σωφρονεῖ Σωκράτης*=Σωκράτης ἐστὶ σώφρων, ὡς τὸ *ὑπάρχει τόδε*=τόδε ἐστὶν ὑπάρχον, οὕτω καὶ τὸ *ἔστι θεός*=θεός ἐστιν ὤν=ὑπάρχων=ὑπάρχει θεός· οὕτως *ἔστι λόγος.—ἦν πόλεμος*, κτλ.

§. 12. Ὅταν δὲ ἡ ἔννοια τῆς ἀπολύτου ὑπάρξεως (*ἔστι θεός*) μερικεύηται, ὅταν δηλ. ἐξηγῆται ὅτι ἡ ὕπαρξις τούτου ἢ ἐκείνου ἁρμόζῃ εἰς τὸ δεῖνα ἢ δεῖνα πρόσωπον, τὸ πρόσωπον ἐκφέρεται διὰ δοτικῆς· *ἔστι μοι χρήματα*=ἔχω χρήματα·—*οὐκ ἔστι χρήματα ἡμῖν* (Ξεν.).—*ἔστιν ἀνθρώποισιν, ὦ ξένοι, κακά* (Εὐρ.).—*φύσει ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων* (Δ. Φ. Α', γ').

§. 13. Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας δυνατὸν νὰ ἔχῃ καί τινα προσδιορισμὸν τὸ ὑποκείμενον, συμπληρωτικὸν τῆς ἐννοίας του· *ἦν ἐκεῖ πόλις μεγάλη*, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ τῷ *ἦν ἐκεῖ μεγαλόπολις*, καὶ παρέχει ἔννοιαν διάφορον παρὰ ἐὰν ἐκληφθῇ τὸ *μεγάλη* ὡς κατηγορούμενον, *ἡ ἐκεῖ πόλις ἦν μεγάλη*· οὕτως *ἔστι λευκὰ ἴα* ἤτοι *λευκόϊα, καὶ τὰ ἴα ἐστὶ λευκά*. Ὡσαύτως· *ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι ὁδοὶ πολέμου ἡμῖν* (Θουκ. Α, 122).—*πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ φίλοι ὑπάρχουσιν ἐμοί* (Ξ.). Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν καὶ τοιαῦται *βραδυτῆτες ἐν ταῖς πράξεσι τοῦ βασιλέως ἔνεισιν* (Ἰσ. *Πανηγ.* λθ'.).—*εἰσὶ καὶ ἐν Μούσῃσιν Ἐριννύες* (Ἐπίγρ.)=καὶ μεταξὺ τῶν Μουσῶν.

§. 14. Ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς ταύτης σημασίας τὸ τρίτον ἑνικὸν πρόσωπον τοῦ *εἶναι* προτάσσεται τοῦ λόγου, καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, *ἔστιν*, οἷον *ἔστι θεός.—ἔστι νόμος*, κτλ· καὶ οὔτε ἐγκλίνεται οὔτε παραλείπεται, τοὐλάχιστον ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου (ἴδε κατωτέρω), ἐν ᾧ ἐπὶ τῆς συνδετικῆς σημασίας καὶ εἰς τὰ πάθη τῆς ἐγκλίσεως ὑπόκειται καὶ δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ, καθ' ἃ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἐ-

ξηγήσαμεν· *ὁ λόγος ἐστὶν αὐτός.—τὸ τρίγωνόν ἐστιν ὀρθογώνιον.—ἀληθές ἐστι τοῦτο.—ἀληθὲς τοῦτο*· τὸ δὲ *ἔστι τις λόγος* δὲν γίνεται οὔτε *λόγος τίς ἐστιν*, οὔτε *λόγος τις*. (Ἰδε *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ. 23—).

* §. 15. Ἡ παράλειψις τοῦ *εἶναι* ἐπὶ ὑπαρκτικῆς σημασίας γίνεται σπανίως, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων· *πάντας δὲ βωμούς, οἳ κατ' Ἀδμήτου δόμους* (εἰσί), *προσῆλθε κἀξέστεψε καὶ προσηύξατο* (Εὐρ. *Ἀλκ.* 171). Μάλιστα δὲ ἐν τῇ πλοκῇ *οὐδεὶς ὅστις οὔ*, ὡς *Ἑλένην γὰρ οὐδεὶς* (ἐστιν) *ὅστις οὐ στυγεῖ βροτῶν* (Εὐρ. *Ἑλ.* 931)=οὐδεὶς οὐ μισεῖ. Καὶ ἐπὶ ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως ἀπαντᾶται ἐνίοτε ἡ τοιαύτη παράλειψις ἀναφορικῶν ἢ ἀναλόγων μορίων προηγουμένων· οὕτω παρὰ Πλάτωνι (*Πολ.* Β', 370) *ὧν ἂν αὐτοῖς χρεία* (ᾖ), παρὰ Θεόγνιδι (252. 370. Βεκ.) *ὄφρ' ἂν γῆτε, καὶ ἠέλιος* (ᾖ), κτλ. *

* §. 16. Τὰ ἄλλα ῥήματα δι' ὧν ἡ ὕπαρξις ἐκφέρεται εἶναι,, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴδομεν, *κυρεῖν, τυγχάνειν, πέλειν* καὶ εἴ τι ἕτερον (Κεφ. Ά, § 7). Αὐτόθι δὲ ὡσαύτως ἐσημειώσαμεν ὅτι τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐκλαμβάνονται καὶ κατὰ συνδετικὴν ἔννοιαν. Οὕτω π. χ. *καὶ γὰρ εἰ γέρων κυρῶ* (Σ. Κ. 726).—*ὃς ἂν μάλιστα φίλτατος κυρῇ βροτῶν* (Εὐρ, *Ἱππολ.* 142).—*ἡ δι' ἀκοῆς ἡδονὴ τυγχάνει καλή* (Πλ. *Ἱππ. Μ.* 45).—*οὐδὲν ἀνθρώπου δεινότερον πέλει* (Σ. *Ἀντ.* 333). Καὶ κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ἐκλαμβάνονται τὰ ῥήματα ταῦτα· πρὸς μετοχὴν δηλ. φερόμενα, ἐκτὸς τῆς ὑπάρξεως, δηλοῦσι καὶ τοιάνδε ἢ τοιάνδε περίστασιν, ὡς *εἰ μὴ ἐκύρουν ἐγὼ φυλάσσων* (Σ. *Ἠλ.* 1320)=εἰ μὴ ἐγὼ κατὰ συγκύρησιν ἐφύλασσον· ἀλλὰ περὶ τούτου πλατύτερον ἐν τῇ δευτέρᾳ Περιόδῳ. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Διαίρεσις καὶ Σύνταξις τῶν ἄλλων ῥημάτων, ἐκτὸς τοῦ εἶναι.

§. 1. Ἐν γένει δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι τὰ διάφορα ῥήματα δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ὀνομάτων τῶν ὁποίων τὴν ἔννοιαν περιέχουσιν *ἐπιμελοῦμαι ἀρετῆς*, ὡς *ἐπιμελὴς ἀρετῆς, ἀπειθεῖν τοῖς νόμοις*, ὡς *ἀπειθὴς τοῖς νόμοις, ὀξύνω τὸν νοῦν*, ὡς *ὀξὺς τὸν νοῦν*.

§. 2. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ διαφοραί· διότι, ἐν ᾧ λέγεται *οἰκοδόμος οἰκίας, σωτὴρ πόλεως, κτλ*, λέγεται *οἰκοδομῶ οἰκίαν, σώζω πόλιν*, κτλ. Τινὰ δὲ συντάσσονται μετὰ μιᾶς καὶ ἄλλης πτώσεως, *ἐπιτυγχάνειν τινὸς* καὶ *ἐπιτυγχάνειν τινί*, κατὰ μείζονα ἢ ἐλάττονα διαφορὰν ἐννοίας. Ἀνάγκη λοιπόν, πρὸς ἀκριβεστέραν τοῦ πράγματος ἐξέτασιν, νὰ καταταχθῶσι τὰ ῥήματα εἰς τὰς προσηκούσας τάξεις, καὶ νὰ σημειωθῶσι τὰ ἑκάστῃ αὐτῶν ἰδιάζοντα.

§. 3. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν, ἔστω ἡ κατάληξις οἱαδήποτε, τὰ ἑλληνικὰ ῥήματα διαιροῦνται εἰς *ἐνεργητικά, παθητικὰ* καὶ *οὐδέτερα*. Ὀνομάζομεν δὲ *ἐνεργητικὰ* τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν, οἷον *παίζω, κόπτω, ἵστημι*· *παθητικὰ* τὰ σημαίνοντα πάθος, οἷον *πέπαικται, κόπτομαι, ἐστάθη*· *οὐδέτερα* τὰ σημαίνοντα κατάστασιν ἢ ἰδιότητα, οἷον *ζῶ, ὑγιαίνω, σωφρονῶ*.

§. 4. Μεταξὺ τῶν *ἐνεργητικῶν* καὶ *παθητικῶν* κεῖνται τὰ *μέσα*, σημαίνοντα ἐνέργειαν ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου γινομένην καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπιστρέφουσαν, ἑπομένως ἐνέργειαν μετὰ πάθους ἢ πάθος μετὰ ἐνεργείας συνάμα, οἷον *ἐλούσατο, ἐκαλύψατο*. Ἡμιτελῆ δὲ *μέσα* εἶναι τὰ *ἀποθετικά*, ὡς *ἀγροικεύομαι, μάχομαι, ἀγωνίζομαι*, τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων κατήντησαν ὡς ἐνεργητικὰ εἰς *μαί*, οἷον *ἐργάζομαι, δέχομαι, ἐπιμελοῦμαι*, κτλ.

§. 5. Περὶ πάντων τούτων θέλομεν διαλάβει νῦν ἰδιαιτέρως, ἀρχίζοντες ἐκ τῶν *οὐδετέρων*, τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις εἶναι ἁπλουστέρα καὶ εὐκολωτέρα, ὀλίγον μακρυνομένη τῆς τῶν συστοίχων ἢ συγγενῶν ὀνομάτων, τῶν ὁποίων περιέχουσι τὴν ἰδέαν· *ἥσυχός εἰμι* καὶ *ἡσυχάζω*, *πλουτῶ* καὶ *πλούσιός εἰμι*, *πλῆρές ἐστι* καὶ *γέμει*, κτλ.

Σύνταξις τῶν Οὐδετέρων Ῥημάτων.

§. 6. Οὐδέτερα ὠνομάσαμεν τὰ σημαίνοντα κατάστασιν ἢ ἰδιότητα μόνον, καὶ τοιαῦτα εἶναι βέβαια τὰ οὔτε ἐνέργειαν οὔτε πάθος σημαίνοντα, ὡς ἐπὶ τῶν ὀνομάτων *οὐδέτερον γένος* λέγεται τὸ οὔτε ἀρσενικὸν οὔτε θηλυκόν.

§. 7. Τῆς σημασίας μόνον ἐνταῦθα θεωρουμένης, ἡ κατάληξις δυνατὸν νὰ ἦναι ὁποιαδήποτε· τὸ *ζῶ*, *βιῶ*, *ἠρεμῶ*, *ἡσυχάζω*, *εὕδω* καὶ τὰ ὅμοια εἶναι ῥήματα οὐδέτερα· τὸ *ὑγιαίνω*, *σωφρονῶ*, *μωραίνω*, *ἀνοηταίνω*, *πλουτῶ*, *πλήθω*, *γέμω*, *εὐπορῶ* καὶ τὰ τοιαῦτα, εἶναι ἐπίσης οὐδέτερα, καὶ οὐδὲν ἧττον οὐδέτερα κατὰ τὴν σημασίαν εἶναι τὰ *κάθημαι*, *κεῖμαι* καὶ τὰ ὅμοια.

§. 8. Τῶν οὐδετέρων ῥημάτων τὰ μὲν κατάστασιν ἢ ἰδιότητα ἀπόλυτον σημαίνοντα τίθενται εἰς τὸν λόγον ἄπτωτα, ἢ δέχονται τοὺς προεξηγηθέντας κοινοτέρους προσδιορισμούς, *ποῦ, πότε, πῶς, κατὰ τί, διὰ τί*, κτλ· *ζῇ ὁ δεῖνα.—ζῶμεν ἐν ταῖς πόλεσιν* (Πλ.).—*τότε μὲν εὖ ζῶντες, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶντες* (Πλ.).—*ζῶσι κοσμίως, ἐντίμως, εὐδαιμόνως.—οἱ καλῶς καὶ ὁσίως βιώσαντες* (Πλ.), κτλ. *οὕτω θάλλει καὶ ἰσχύει* (Σ.).—*εὐημερεῖ.—εὕδει.—ἐγρήγορεν.—πάντα εὐδαιμονεῖν.—πάντα δυστυχεῖν* (Πλ.)· οὕτω καὶ *ζήτω ἰδιώτης.—ζῇ ἐλεύθερος.—μέν' ἥσυχος* (Ἀρρ.), κτλ. (σ. 8, §. 26).

§. 9. Τὰ δὲ σημαίνοντα σχετικὴν κατάστασιν ἢ ἰδιότητα, δέχονται καὶ πλαγίαν πτῶσιν, ἥτις συμπληροῖ τὴν διὰ τοῦ ῥήματος ἐμφαινομένην σχέσιν· *προξενῶ ὑμῶν ἀεί* (Ἀρρ.)=

εἰμὶ πρόξενος ὑμῶν.—*γέμομεν ἐλπίδων, λόγων, κακῶν, αἰσχρότητος, σωφροσύνης* κτλ. (Πλ.).—*εὐπορῶ λόγων, ῥημάτων, ὀνομάτων, ἁπάντων*, κτλ. (Πλ.).—*πεινήσας χρημάτων πεπλούτηκας* (Ξ.).—*πλουτεῖν φίλων* (Ξ.).—ἀλλὰ καὶ *παισὶ πληθύειν* (Σ.). Ὡσαύτως *ἔοικε τῷ φρονίμῳ καὶ ἀγαθῷ ὁ ἄδικος ;—τοῦτο ἔοικεν ἀτόπῳ* (Πλ.), κτλ. Ὡσαύτως δυνάμει τῶν προθέσεων· *πρόκειται τῆς χώρας ὄρη μεγάλα* (Ξ.).—*οἱ πολέμιοι ὑπερκάθηνται ἡμῶν* (Ξ.).—*τοῖς πράγμασι τὰ ὀνόματα ἐπίκειται* (Πλ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Ἐνεργητικῶν Ῥημάτων.

§. 1. Ἐνεργητικὰ ὠνομάσαμεν τὰ ἐνέργειαν σημαίνοντα. Ἡ ἐνέργεια, τὸ ἐναντίον οὖσα τῆς ἠρεμίας, ὑποθέτει πάντοτε κίνησιν καὶ μεταβολὴν καταστάσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐνέργεια αὕτη ἤτοι μένει ἐν αὐτῷ τῷ ποιοῦντι ὑποκειμένῳ, ἢ ἐξέρχεται καὶ μεταβαίνει εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα διάφορον αὐτοῦ, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐνεργητικὰ διαιρετέα εἰς δύο, εἰς *ἐνεργητικὰ ἀμετάβατα* καὶ *ἐνεργητικὰ μεταβατικά*· εἰς τὰ πρῶτα ἀνάγονται τὰ *παίζω, πηδῶ, βαίνω*, καὶ τὰ ὅμοια· εἰς τὰ δεύτερα τὰ *τύπτω, κρούω, πατῶ, σφάζω*, κτλ.

Σύνταξις τῶν Ἀμεταβάτων Ἐνεργητικῶν.

§. 2. Τὰ *ἀμετάβατα ἐνεργητικὰ* ῥήματα δυνατὸν νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς τὰς ἀκολούθους τάξεις·

α'. εἰς τὰ *φυσικῆς ἐνεργείας* σημαντικά, ὡς *ᾄδω, ἀλαλάζω, βοῶ, γελῶ, θρηνῶ* καὶ τὰ ὅμοια· β'. εἰς τὰ *τεχνικῆς ἐνεργείας* σημαντικὰ ἤτοι *ὀργανικά*, ὡς *κιθαρίζω, κιθαρῳδῶ, κυμβαλίζω, σαλπίζω*, κτλ. γ'. εἰς τὰ *μιμητικά*, ὡς *αἰγυπτιάζω, ἀττικίζω, δωριάζω, δωρίζω, ἑλληνίζω, μηδίζω*, κτλ. δ'. εἰς τὰ *ἐφετικά*, ὡς *γελασείω, φαγητιῶ, θανα-*

τάω, πολεμησείω, ναυμαχησείω, ξυμβασείω, κτλ. ε΄. εἰς τὰ ὥρας καὶ χρόνου σημαντικά, ὡς *διαχειμάζω, ἐαρίζω, θερίζω, ἀπενιαυτίζω* καὶ *ἀπενιαυτῶ*, κτλ. ϛ΄. εἰς τὰ *κινήσεως* σημαντικά, ὡς *βαίνω, βαδίζω, περιπατῶ, πίπτω, πλέω, ῥέω* καὶ τὰ ὅμοια.

§. 3. Τὰ ῥήματα τῶν πέντε πρώτων τάξεων οἴκοθεν σημαίνουσιν αὐτοτελές τι· διότι *ᾄδω*=ποιοῦμαι ᾠδήν, *κιθαρῳδῶ*=παίζων τὴν κιθάραν ᾄδω, *δωρίζω*=λαλῶ ἢ μιμοῦμαι τὴν δωρικὴν διάλεκτον ἢ τὸν δωρικὸν τρόπον, *φαγητιῶ*=ἐπιθυμῶ φαγεῖν, *διαχειμάζω*=διάγω τὸν χειμῶνα. Διὰ τοῦτο ἢ τίθενται εἰς τὸν λόγον ἀπτώτως, ἢ δέχονται τοὺς προσήκοντας ἐκ τῶν προεξηγηθέντων κοινῶν προσδιορισμῶν.

§. 4. Οὕτω λοιπὸν λέγεται *ᾄδειν τε καὶ μυθολογεῖν* (Πλ.). —*τῶν ᾀδόντων ἐν τοῖς χοροῖς* (Πλ.).—*γελῶσι δ' ἐχθροί* (Σ.).—*γελᾶν ἐλευθέρως* (Σ. *Ἠλ.* 1300).—*εἴτε παίζω εἴτε μή* (Πλ.).—*κιθαρίζειν οὐκ ἐπίσταμαι* (Ἀρφ.).—*μηδίσας ἔφυγεν* (Ξ.).—*μαθητιῶ γάρ* (Ἀρφ.).—*τὸ θύριον κλαυσιᾷ* (Ἀρφ.). =ἠχεῖ αὐτοματί.—*χειμάσαι πυρὶ ἀφθόνῳ καὶ θερμοῖς λουτροῖς* (Ξ. *Οἰκ.* Ε΄, 19), κτλ.

§. 5. Ὡσαύτως καὶ τὰ τῆς ἕκτης τάξεως· *βαδίζειν καὶ τρέχειν* (Πλ.).—*βαίνειν ἐν ῥυθμῷ* (Πλ.).—*ἡσυχῇ βαδίζοντες* (Ξ.).—*βραδέως θέειν* (Πλ.).—*ἡ πονηρία θᾶττον θανάτου θεῖ* (Πλ.).—*περιπατεῖ ἐν μετρίῳ σχήματι* (Πλ.). Ἀλλὰ ὡς *κινήσεως* σημαντικὰ δέχονται ἰδιαιτέρως καὶ προσδιορισμοὺς *πόθεν* καὶ *πόσε*, κατὰ τοὺς προεξηγηθέντας τρόπους· *βαδίσας Μεγαρόθεν* (Πλ.).—*τί οὐ βαδίζομεν παρ' αὐτόν* (Πλ.);—*ὡς ἄλλην χθόνα δοκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἔνθεν ἦν* (Σ. Τ. 1178).—*ἀποχώρησον δόμων* (Ἀρφ.).

§. 6. Καὶ ἐκ τῶν τῆς πέμπτης τάξεως εἰσὶν ἃ δέχονται πτωτικὸν ἀντικείμενον δυνάμει τῆς περιεχομένης ἐννοίας· *τί δ' ἐργασείεις* (Σ. Φ. 1001);—*ἀπαλλαξείοντες τοῦ μηδικοῦ*

πολέμου (Θ. Α΄, 95. Ἴδε καὶ Γ΄, 85).—*ὀψείοντες ἀϋτῆς καὶ πολέμοιο* (Ἰλ. Ξ, 37)=ὀπτικῶς ἔχοντες=ἰδεῖν ἐφιέμενοι. Παρὰ δὲ Λουκιανῷ καὶ *ἀθηνιῶ*=Ἀθηνῶν ἐπιθυμῶ, ἐπὶ τὸ κωμικώτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Μεταβατικῶν Ἐνεργητικῶν.

§. 1. Τὰ *μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ* ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν πηγάζουσαν ἐξ ἑνὸς καὶ τελευτῶσαν εἰς ἕτερόν τι διάφορον τοῦ ἐνεργοῦντος ὑποκειμένου σημεῖον· ὅθεν ἀπαιτοῦσιν ἀπαραιτήτως τὸ ποιοῦν καὶ τὸ δεχόμενον τὴν ἐνέργειαν. Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται, ὡς εἰς πᾶσαν ἄλλην τάξιν ῥημάτων, *ὑποκείμενον*, τὸ δεύτερον ὀνομάζεται *ἀντικείμενον*, τὸ πρῶτον ἔχουσι τὰ μεταβατικὰ κοινὸν πρὸς πᾶσαν ἄλλην τάξιν ῥημάτων, τὸ δεύτερον ἔχουσι τὰ μεταβατικὰ ἰδιάζον.

§. 2. Ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν τινὰ μὲν ἀπαιτοῦσιν ἓν μόνον ἀντικείμενον, οἷον *τυγχάνει ταφῆς* (Πλ.).—*πειθαρχεῖν τοῖς νόμοις δεῖ* (Ἀρφ.).—*ὁ λαγὼς τὰ μὲν τέτοκε, τὰ δὲ τίκτει, τὰ δὲ κύει* (Ξ.)· τινὰ δὲ ἀπαιτοῦσι δύο, ὡς *παύειν τινὰ ἀμαθίας* (Πλ.).—*αἱ σειρῆνες τὰς χεῖρας οὐδενὶ προσέφερον* (Ξ. Ἀπ. Β΄, ϛ΄, 3).—*οἱ Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς παῖδας δικαιοσύνην* (Ξ.). Ἐκ τούτου λοιπὸν οἴκοθεν διαιροῦνται εἰς δύο κλάσεις, εἰς τὰ δεχόμενα ἓν μόνον καὶ εἰς τὰ δεχόμενα διπλοῦν ἀντικείμενον, Καλοῦμεν δὲ, συντομίας χάριν, *μονόπτωτα* μὲν τὰ πρῶτα, *δίπτωτα* δὲ τὰ δεύτερα.

§. 3. Ἐπειδὴ τὸ ἁπλοῦν ἀντικείμενον πρέπει νὰ ἐκφρασθῇ διὰ μιᾶς τῶν πλαγίων, αἱ δὲ πλάγιαι εἶναι τρεῖς, γενική, δοτικὴ καὶ αἰτιατική, ἕπεται ὅτι καὶ τὰ *μονόπτωτα μεταβατικὰ* πρέπει νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς τὰ ἐκφέροντα τὸ ἀντικείμενον διὰ γενικῆς, εἰς τὰ ἐκφέροντα αὐτὸ διὰ δοτικῆς καὶ εἰς τὰ δι' αἰτιατικῆς. Τοῦτο δὲ λέγεται, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομά-

των, ὅτι τὰ δεῖνα ῥήματα συντάσσονται μετὰ γενικῆς, μετὰ δοτικῆς, μετὰ αἰτιατικῆς.

Μονόπτωτα μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα.

§. 4. Ἐκ τῶν μονοπτώτων μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν, περιλαμβανομένων τυχὸν καὶ ταυτοσήμων ἀποθετικῶν ἢ καὶ μέσων, μετὰ γενικῆς συντάσσονται·

α΄. τὰ μεθέξεως καὶ μεταλήψεως σημαντικά· μετέχειν, μεταλαμβάνειν, μεταλαγχάνειν, κοινωνεῖν τινος· ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνειν (Πλ. Φαίδρ. 248)=μετοχὴν λαμβάνειν· β΄. τὰ ἐπιμελείας, ἀμελείας, κτλ, σημαντικά· ἐπιμελεῖσθαι, κήδεσθαι, ἀμελεῖν τινος· Ὡσαύτως φροντίζειν, ἀφροντιστεῖν, ὀλιγωρεῖν τινος, κτλ· τῆς ψυχῆς οὐκ ἐπιμελεῖ, οὐδὲ φροτίζεις· γ΄· τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· τιμῆς τυγχάνειν, ἀτυχεῖν τῶν δικαίων (Πλ. Ἀξιόχ.) ἀλλὰ καὶ ἀτυχεῖν ἔν τινι, καὶ περί τι, καὶ ἁπλῶς ἀτυχεῖν, κτλ· δ΄. τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν.—τῆς σωφροσύνης ἐπιλαθέσθαι (Ξ.)· ε΄. τὰ φειδοῦς καὶ ἀφειδίας σημαντικά· φείσασθέ μου (Πλ.)—ψυχῆς ἀφειδήσαντε (Σ.)· ϛ΄. τὰ ἀρχικά· γαστρὸς ἄρχειν·—ἄρχουσί γε αἱ τέχναι καὶ κρατοῦσιν ἐκείνου οὗπέρ εἰσι τέχναι (Πλ.).—ἄλλων δεσπόζειν.—πάντων κυριεύειν· ζ΄. τὰ παραθέσεως ἰδέαν ἔχοντα· πλεονεκτεῖν καὶ μειονεκτεῖν τινος—πάντων πρωτεύειν.—τῶν καθ᾽ αὐτοὺς ἀνθρώπων ἀριστεύσαντας· Ὡσαύτως καὶ τὰ ἀνάλογα τούτων· Παυσανίας ὑστέρησε τοῦ Λυσάνδρου, κτλ. Σαλεύουσι δὲ ἀμφότερα ταῦτα (ϛ΄. ζ΄.) μεταξὺ τῶν οὐδετέρων καὶ τῶν κυρίως ἐνεργητικῶν· η΄. τὰ ἐφέσεως σημαντικά, ἐκτὸς τοῦ φιλῶ· τὸ ἀνόμοιον ἀνομοίων ἐπιθυμεῖ (Πλ.).—γλιχόμενος τοῦ ζῆν (Πλ.)· θ΄. τὰ ἀπολαυστικά· σχολῆς ἀπολαύομεν· ι΄· τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά· ἄρχειν χειρῶν ἀδίκων.—οὐ μὲν δὴ λήξω θρήνων

στυγερῶν τε γόων (Σ.)· ια΄. τὰ τῶν αἰσθήσεων, ἐκτὸς τοῦ ὁρῶ· θιγγάνειν, ὀσφραίνεσθαι, ἀκούειν, αἰσθάνεσθαί τινος.

§. 5. Ὡσαύτως εἰς τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα προστίθενται καὶ πολλὰ ῥήματα ἐκ προθέσεων σύνθετα, καὶ ἄλλων μέν, ὡς τῆς ἀπὸ ἐκ ἢ ἐξ, πρὸ καὶ ὑπέρ, μάλιστα δὲ τῆς κατά, καὶ τούτων δυνάμει ἐνταῦθα ἀναγόμενα, οὐδενὸς χρὴ πράγματος τὸν εὖ πονοῦντ᾽ ἀπογνῶναί ποτε (Μ.)·—τῆς ἑαυτοῦ ἰδέας ἐκβαίνειν (Πλ.).—προκινδυνεύειν τοῦ πλήθους (Ἀνδ.).—ὑπερορᾶν τῶν καθεστώτων νόμων (Ξ.) Ἀπ. Α΄, β΄, 9)· ἀλλὰ καὶ μετ᾽ αἰτιατικῆς ἔστιν ὅτε· αὐτὸς δὲ πάντα τἀνθρώπινα ὑπερεώρα (Ξ. Ἀπ. Α΄, γ΄, 4)·—χρὴ μὴ καταφρονεῖν τοῦ πλήθους (Ἰσ.).—οὐδεὶς αὐτὸς αὐτοῦ κατηγόρηκε πώποτε (Δ.).— μή μου κατείπῃς πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλ.)· οὕτω καταγιγνώσκειν, καταδικάζειν, καταδιαιτᾶν, καταψηφίζεσθαι, καταψεύδεσθαι, καταλαλεῖν, καταγελᾶν, καταπτύειν τινός, κτ.λ.

Μονόπτωτα μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα.

§. 6. Εἰς τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ ἀνάγονται·

α΄. τὰ συμφωνίας σημαντικά· ὁμονοεῖν ἀλλήλοις·—ὁμολογῶ σοι (Ἀρφ. Πλ. 94).—τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις (Πλ.)· β΄. τὰ μίξεως καὶ ἐπιμιξίας σημαντικά· μεμιγμένα ἀλλήλοις (Πλ.).—ὁ Δημοκήδης Πολυκράτει ὡμίλησε (Ἡρ.).—ὡμίλησαν τῇ Φρυγίῃ (Ἡρ. Ζ΄, 26)=εἰσῆλθον· γ΄. τὰ προσεγγίσεως σημαντικά· ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει· δ΄. τὰ περιποιητικὰ καὶ ἀντιπεριποιητικά· ἀρήγειν, ἀμύνειν, ἀλέξειν, βοηθεῖν, φθονεῖν, ἐπιβουλεύειν, μέμφεσθαί τινι, καὶ τὰ ὅμοια· ε΄. τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς σημαντικά· πειθαρχεῖν πατρί (Σ. Τρ. 1178).—τιμαῖς ὑπείκειν (Σ. Αἴ. 669). Οὕτω καὶ τὰ ἐναντία· ἀπειθεῖν τῇ πόλει.—ὁ δήμου ἔρως

ἀντιστατεῖ μοι (Πλ. *Γοργ.* 513)· ϛ'. τὰ ἐρίσεως σημαντικά· *ἐρίζειν, ἀμφισβητεῖν, στασιάζειν, πολεμεῖν τινι*, κτλ.

§. 7. Ὡς πολλὰ ῥήματα δυνάμει τῆς προθέσεως μεθ' ἧς εἶναι συντεθειμένα δέχονται τὴν γενικήν (§. 5), οὕτω καὶ πολλὰ ἄλλα, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δέχονται τὴν δοτικήν· *πολλάκις ἐντετύχηκα Ἀσπασίᾳ* (Πλ. *Λύσ.* 249). — *ἀγνώμονι κριτῇ περιτυχεῖν* (Ξ.).—*τυγχάνειν πρεσβυτέρῳ* (Ξ.). Οὕτω καὶ *ἐγχυρεῖν, ἐγκαλεῖν, ἐπιτιμᾶν, ἀντιλέγειν*· οὕτως *ἐγχειρεῖν, ἐμβάλλειν τοῖς πολεμίοις* (Ξ. Κ. Π. Ζ', ά, 9. 17).—*ἐπιχειρεῖν τοῖς πράγμασιν* (Ξ.).—*οὔτε ἱκανὸς ὢν εἷς πᾶσιν ἀγρίως ἀντέχειν* (Πλ. *Πολ.* Ϛ'. 396), κτλ.

Μονόπτωτα μεταβατικὰ ἐνεργητικὰ μετὰ αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

§. 8. Πάντα τὰ ἄλλα ῥήματα τὰ μὴ περιεχόμενα εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω τάξεις συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς. Καὶ ἐν ᾧ τὰ ἄλλα σημαίνουσι τάσιν μᾶλλον πρὸς τὸ ἀντικείμενον, *φροντίζω τινός, φθονῶ τινι*, κτλ, σαλεύοντα πολλάκις μεταξὺ ἐνεργητικῶν καὶ οὐδετέρων, *ὑπερέχειν τινός, ἀρέσκειν τινί*, κτλ, ταῦτα σημαίνουσιν, ἀπ' ἐναντίας, ἀμιγῆ καὶ καθαρωτέραν τὴν ἐνέργειαν, παριστῶντα διὰ τοῦ ἀντικειμένου ἢ ὅλως νέον τι παραγόμενον, *ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον*, ἢ προϋπάρχον μὲν ἀλλ' οὕτως ἢ ἄλλως διατιθέμενον, *βάλλω τὸν λίθον, πλέω τὴν θάλασσαν*, κτλ. Διὰ τοῦτο, εἰ μὲν οὐχὶ τὰ μόνα, ὡς παρά τινων ἐλέχθη, δυνατὸν ὅμως τὰ ῥήματα ταῦτα νὰ ὀνομασθῶσι τὰ *κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν μεταβατικά*.

§. 9. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι πολυειδῆ· *σωματικῆς ἐνεργείας, νίπτω, λούω, σκάπτω, πατῶ· νοητικῆς ἐνεργείας, νοῶ, κρίνω, οἶδα· ἠθικῆς διαθέσεως, τιμῶ, θαυμάζω, θεραπεύω*, κτλ· *νεκρὸν λούειν* (Πλ.).—*φράζε πᾶν ὅσον νοεῖς* (Πλ.).—*νικᾷ φρόνησις τὴν ἡδονήν* (Πλ. *Φιλ.* 12).—*οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας θεραπεύουσιν* (Πλ.).

§. 10. Καὶ τὰ πλεῖστα δὲ τῶν δύο ἀνωτέρω τάξεων, μεταβολῇ ὁπωσοῦν σημασίας, ἕλκονται ἐπὶ τὴν μετ' αἰτιατικῆς σύνταξιν· *τῶν ὅπλων κείνων ἀνὴρ ἄλλος κρατύνει νῦν* (Σ. *Φ.* 365)=ἔχει τὸ κράτος, κυριεύει, ὁρίζει ἐν τῇ συνηθείᾳ.— *ὦ κρατύνων, Οἰδίπους, χώρας ἐμῆς* (Σ. *Τ.* 14).—*τὸ* (=ὅπερ) *πτόλιν κρατύνει* (Αἰσχ. *Ἱκ.* 669). — *κρατυνάμενοι αὐτήν* (Ἄντανδρον· *Θ.* Δ', 52).—*μέμφομαί τινι καὶ μέμφομαί τινα· ἐνοχλεῖν τινι καὶ ἐνοχλεῖν τινα· ὑπαντιάζειν τινὶ καὶ ὑπαντιάζειν τινά, πολεμεῖν τινι*, καὶ *πολεμεῖν τινα*=πολέμιον ποιεῖν (Ἡρ. Β', 120)· κτλ. Ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ τῶν ἐν τούτοις συντακτικῶν ποικιλιῶν εὑρίσκεται ἐν *Σ. Π. Β'*.

§. 11. Συνηθέστατον τοῖς ἀρχαίοις τὸ θέτειν σύστοιχον αἰτιατικὴν μετὰ πάσης κλάσεως ῥημάτων, εἴτε καθαρῶν μεταβατικῶν καὶ ἄλλως αἰτιατικὴν δεχομένων· *φυλακὰς φυλάττειν* (Ξ.).—*δικάζειν δίκας* (Ἀρφ.), ἢ μόνον ἐπὶ τῆς τοιαύτης πλοκῆς δεχομένων αὐτήν· ὡς *ἄρχειν ἀρχάς* (Ξ.)—*δουλείας δουλεύειν* (Πλ. *Συμπ.* 183),—*πολεμεῖν πόλεμον*— *ζόην ἔζωον* (Ἡρ. Δ'. 112).—*ζήσεις βίον κράτιστον* (Μ.).

§. 12. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων συντίθεται πολλάκις εἰς μίαν λέξιν προσδιορίζον καὶ προσδιοριζόμενον, *οἴκου δεσπότης* καὶ *οἰκοδεσπότης, παχὺς τὰ σκέλη* καὶ *παχυσκελής, χρηστὸς τῷ ἤθει* καὶ *χρηστοήθης*, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων τὸ ἀντικείμενον μετὰ τοῦ ῥήματος· *ναυπηγεῖν, τροχοποιεῖν, σκυτοτομεῖν, πλινθουργεῖν, σκυλοδεψεῖν*, κτλ. Πολλὰ δὲ τούτων, ἀποβαλλομένης τῆς ἐννοίας τοῦ πρώτου μέρους τῆς συνθέσεως, καὶ γενικώτερον ἐκλαμβανόμενα, δέχονται νέον ἀντικείμενον· *οἰκοδομεῖν πύργον, ναόν*=κτίζειν· *οἰκοδομεῖν οἶκον.—ὁ δεσπότης βουθυτεῖ ὗν καὶ τράγον καὶ κριόν* (Ἀρφ. Πλ. 819—20)=θύει.—*νεωλκεῖν νέας*.

§. 13. Ἡ σημερινὴ γλῶσσα, εὐκολίαν καὶ σαφήνειαν διώκουσα, καὶ ἀποβαλοῦσα τὴν περὶ τὰς τοιαύτας διαφορὰς λε-

πτολογίαν, μετέφερε πάντα σχεδὸν τὰ μεταβατικὰ ῥήματα εἰς τὴν μετὰ αἰτιατικῆς σύνταξιν· *ἐπιθυμῶ τὴν δόξαν, πολεμῶ τοὺς ἐναντίους*, κτλ. Συντάσσει μετὰ γενικῆς τὰ *ἀποθνήσκει τῆς πείνης, μυρίζει χωματίλας, κρασίλας*, κτλ. Ἀναλύει δὲ συνήθως τὴν δοτικὴν τῶν ἀρχαίων εἰς τὴν αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως *εἰς*, ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, ὡς *προσῆλθε μητρὶ καὶ φυταλμίῳ πατρί* (Σ. Ἀν.)=ἐπλησίασεν εἰς τὴν μητέρα καὶ εἰς τὸν γεννήτορα πατέρα. Ὡσαύτως διὰ τῆς *πρός*, ἄλλως δὲ τὴν *ὀργανικὴν δοτικὴν* λεγομένην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Διπτώτων Μεταβατικῶν.

§. 1. Τὰ *δίπτωτα ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ* ῥήματα ὑποδιαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις· ά. εἰς τὰ *μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς* συντασσόμενα· β΄. εἰς τὰ *μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς*· γ΄. εἰς τὰ *μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς*· δ΄. εἰς τὰ *μετὰ δοτικῆς καὶ γενικῆς*.

ά. Τὰ μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντασσόμενα.

§. 2. Μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντάσσονται· ά. τὰ *πληρωτικὰ καὶ κενωτικά*, τῆς μὲν αἰτιατικῆς σημαινούσης τὸ λαμβάνον τὴν πλήρωσιν ἢ κένωσιν, τῆς δὲ γενικῆς τὸ ἐξ οὗ αὗται γίνονται· *ζεύγη καὶ ὑποζύγια σίτου γεμίσαντες* (Ξ.). —*τούτων κενώσαντες τὴν ψυχὴν* (Πλ.). Ὁμοίως καὶ τὰ τῆς αὐτῆς ἰδέας ἐχόμενα· *γεύω, ἑστιῶ τινά τινος*, κτλ. Ὡσαύτως *χωρίζω, λύω, παραλύω, ἀπαλλάττω, κωλύω, ἀποτρέπω, παύω*, κτλ· *ἐγώ σε παύσω τοῦ θράσους* (Ἀρφ. Πλ. 129).— *οἶμαι ταύτης ἀπαλλάξειν σε τῆς ὀφθαλμίας* (Ἀρφ.)· ἐμπροθέτως δὲ τὸ *ἐλευθερῶ* ἐπὶ προσώπων συνήθως· *ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις ἀπὸ Ἀμύντου* (Ξ.)· β΄. τὰ *μεθέξεως καὶ ἀπολαύσεως* ἐν γένει σημαντικά, τῆς αἰτιατικῆς ἐνταῦθα σημαινούσης τὸ

μέρος, τῆς δὲ γενικῆς τὸ ὅλον ἐξ οὗ ἡ μέθεξις· *μετέσχεν τάφου μέρος* (Αἰσχύλ.).—*μετέλαχες τύχης Οἰδιπόδα μέρος* (Εὐρ. Ἱκέτ. 1077).—*οὐκ ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς* (Ἰσ.)· γ΄. τὰ *μνημονευτικά· ἀναμιμνήσκειν τινά τινος*· δ΄. τὰ *ἀνταλλακτικὰ* καὶ *τιμήματος* σημαντικά· *ἀμείβειν τινός τι*.—*πλείστου τιμᾶν τι*. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ *πωλήσεως καὶ ἀγοράσεως* σημαντικά, καὶ ἐν γένει τὰ δεχόμενα τὴν ἔννοιαν τοῦ τιμήματος· έ. τὰ ἀπαιτοῦντα τὸ *ἕνεκα τίνος γίνεταί τι*, ὅπερ ἀνάγεται εἰς τοὺς γενικωτέρους προσδιορισμούς (σ. 60.—)· *θαυμάζειν, ἐπαινεῖν τινα τῆς ἀρετῆς, ψέγειν τῆς κακίας*, κτλ. ϛ΄. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ *μανθάνειν παρά τινός τι· μανθάνειν, πυνθάνεσθαι, ἀκούειν τινός τι*, κτλ. *Λεπτίνου πυνθάνει* (Πλ.). Ταῦτα δὲ καὶ μετὰ τῆς *παρὰ* προθέσεως ἐκφέρονται· *ταῦτα παρ' αὐτοῦ πυνθάνου* (Πλ. Λάχ. 187).

§. 3. Πολλὰ ῥήματα ἀνάγονται ἐνταῦθα δυνάμει τῶν προθέσεων· *καταγινώσκειν τινός τι*.—*προτάσσειν τινός τι*.— *προτιμᾶν τινός τι*, κτλ. Ὡσαύτως καὶ διὰ τῆς ἀπὸ καὶ ἐκ· *ἀπέκλεισε τὸν ἀνδροφόνον τῶν ἀμφικτυονικῶν ἱερῶν* (Δ. κατὰ Ἀριστοκρ. ή).—*ἐκκέκρουκάς με τῆς ἐλπίδος* (Πλ. Φαίδρ. 228). Ἀλλ' ἐν τούτοις συνήθως ἐπαναλαμβάνεται ἡ πρόθεσις καὶ ἐπὶ τῆς πτώσεως· *ἀπελάσαι Χαλδαίους ἀπὸ τῶν ἄκρων* (Ξ. Κ. Π. Γ΄, β΄, 16).—*ἐξαγαγεῖν ἐκ τῆς οἰκίας τἀνδράποδα*.—*τοῦτον ἐκ τῆς οὐσίας ἐκβέβληκα* (Δ. πρὸς Ἄφοβον, ά).

β΄. Τὰ μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα.

§. 4. Ἐνταῦθα ἀνάγονται· ά. τὰ ἔχοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἰδέαν τῆς *δόσεως* ἐν γένει, τῆς μὲν αἰτιατικῆς παριστώσης τὸ διδόμενον, τῆς δὲ δοτικῆς τὸν εἰς ὃν δίδεται· *τὰ ἀγαθὰ δίδοται τοῖς δικαίοις* (Πλ.). *νεῖκος ἀνθρώποις μέγα γλῶσσ' ἐκπορίζει* (Εὐρ. Ἀνδρ. 644). Οὕτω καὶ *νέμειν, παρέχειν, κο-*

μίζειν, ἄγειν, φέρειν· δῶρα τῷ Θεῷ φέρειν (Ἀρφ.) Ὡσαύτως τὰ δεικνύναι, δηλοῦν, ἀγγέλλειν, φράζειν, λέγειν τινί τι· πάντα ταῦτα σοὶ λέγει (Ἀρφ.). β΄. τὰ ἔχοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἔννοιαν τοῦ προσαρμόζειν καὶ προσάπτειν τι πρός τι καὶ τὰ ὅμοια· προσαρμόζειν ἕκαστον ἑκάστῳ (Πλ. Φαίδρ. 271).—εὐδαιμονίαν τοῖς φύλαξι προσάπτειν (Πλ.). Οὕτω περιάπτειν, προσπατταλεύειν τινί τι, (Ἀρφ.)· κτλ. γ΄. τὰ ἐναντιώσεως σημαντικά· ἴσους ἴσοισι πολεμίοις ἀντιτιθείς (Εὐρ.)—ἐμοὶ γὰρ ἀντέθηκας ἀνθρώπων τίν' (Ἀρφ. Ἱππ. 352); δ΄. τὰ μίξεως σημαντικά· κόπρον τῇ γῇ μιγνύναι (Ξ. Οἰκ. Η, 3)· ε΄. τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά· ἐμὲ Θεῷ οὐκ εἴκασεν (Ξ).—ἀπισοῦν ἑαυτὸν τοῖς κλιντῆρσιν. (Πλούτ.)

γ΄. Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα.

§. 5. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσονται· ά. τὰ παιδευτικά· σύ με τοῦτο ἐπαίδευες (Ξ. Κ. Π. Α, ς΄, 20).—τὰ ἄλλα ἐπαίδευσας τὴν γυναῖκα (Ξ.)· β΄. τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· ἀμφιέσας τὸ ἱμάτιον τὸ ἐμαυτοῦ τοῦτον (Πλ. Συμπ. 219).—τὴν ἐσθῆτα ἀπέδυσαν αὐτόν. Ταῦτα δὲ παρακολουθοῦσι καὶ τὰ στερητικὰ καὶ τὰ αἰτητικά· τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς (Φίλιππος) ἀποστερεῖ (Δ.).—αἰτήσας νέας ἑβδομήκοντα καὶ στρατιὴν καὶ χρήματα τοὺς Ἀθηναίους (Ἡρ.).—τὰ εἰς τροφὴν δέοντα ἐξετάζετε τοὺς ὑφ' ὑμῖν αὐτοῖς (Ξ. Κ. Π. ς΄, β΄, 35).—ὁ μὲν αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ (Ἡλ.)· γ΄. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ λέγειν ἢ ποιεῖν τι, ἀγαθόν, κακὸν ἢ ἁπλῶς τι εἴς τινα· πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει (Ἀρφ. Θ. 786).—ἡ γῆ τοὺς ἄριστα θεραπεύοντας αὐτὴν πλεῖστα ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ (Ξ.).—κακόν τι μ' ἐργάσεσθε (Ἀρφ.).—τίνα δέδρακε ταῦτα δῆτα (Ἀρφ. Π. 869);—αὐτὴν οὔτ' εἶπα οὔτ' ἐποίησα οὐδέν (Ξ.). Ὡσαύτως καὶ περί τινός τι λέγειν· εἰ χρὴ δεσπότας εἰπεῖν τόδε (Εὐρ. Μ, 61). δ΄. τὰ ἱκετευτικὰ καὶ προτρεπτικὰ μετὰ τῶν ὁμοίων· ἱκετεύω σε

τόδε (Εὐρ.)—τὸν ταῦθ' ἡμᾶς προτρέποντα (Πλ. Πολ. 409). Οὕτω καὶ πείθειν τινά τι, καὶ ἄγειν τινά τι· ναῦς μὲν γὰρ οὐκ ἄξει σε ταύτην τὴν ὁδόν (Ἀρφ. Εἰρ. 125). Ἀλλὰ ταῦτα συνηθέστερον ἐκφέρονται ἐμπροθέτως· προτρέπειν τινὰ εἴς τι ἢ ἐπί τι, ἢ πρός τι· ἄγειν εἴς τι, κτλ. κἀμὲ κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἄγε (Πλ. Σοφ. 237).—εἰς τὰ τοιαῦτα ἄγειν τοὺς λόγους (Πλ. Γοργ. 494).

§. 6. Ἄλλη σειρὰ ῥημάτων μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσομένων εἶναι τὰ διὰ μὲν τῆς μιᾶς ἐκφέροντα τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, διὰ δὲ τῆς ἄλλης προσγινομένην αὐτῷ μεταβολὴν καταστάσεως· ὡς ὁ δέ μ' ἐποίησε τυφλόν (Ἀρφ. Πλ. 90).—χρήσιμον ἐξ ἀχρήστου καὶ σκληροῦ (τὸ θυμοειδὲς) ἐποίησεν (Πλ. Πολ. Γ΄, δ΄, 9). Ὡσαύτως στρατηγὸν ἀποδεικνύναι τινά, κτλ· ἢ τὰ τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον προσὸν ἢ ὄνομα αὐτῷ ἀπονέμοντα· τὸ κλέπτειν ἀγαθὸν ἐνόμιζον (Ξ.).—τῶν ἐμῶν οἰκετῶν πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον (Ἀρφ. Πλ. 27).—τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες (Πλ.). ὠνόμασέ μου τὴν πρόνοιαν δειλίαν (Ἀρφ. Πλ. 209).

δ΄. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα.

§. 7. Ἐνταῦθα ἀνάγονται ἐλλειπτικαί τινες φράσεις καὶ φράσεις ἄλλαι συνεπτυγμέναι α΄. ἐπὶ τῶν μεταδοτικῶν, κατὰ γενικὴν μὲν τιθεμένου τοῦ ὅλου ἐξ οὗ ἡ μετάδοσις, κατὰ δοτικὴν δὲ τοῦ προσώπου εἰς ὅ, καὶ ἐξυπονοουμένου τοῦ μεταδιδομένου μέρους· μεταδίδωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλούτου (Ξ. Συμ. Δ΄, 43).—μεταδιδόναι τοῦ βάρους τοῖς φίλοις (Ξ. Ἀπ. Β΄, ζ΄, 3). Ὡσαύτως, προστιθεμένου καὶ τοῦ τιμήματος· ταύτης τῆς δραχμῆς αὐτῷ μεταδοῦναι τῶν κιχλῶν (Ἀρφ. Α΄, 925)· β΄. ἐπὶ τῶν σημαινόντων μετά τινος ἄλλου συμμέθεξιν· μὴ μετεχουσῶν ἀνδράσι γυναικῶν κοινῇ τῆς ζωῆς ταύτης (Πλ. Ν. Ζ΄, 815)· γ΄. ἐπὶ τῶν παραχωρητικῶν· τίς δ' ἂν οἰκέτῃ παραχωρήσειε πολίτης τῶν

ἑαυτοῦ (Δ. *πρὸς Παντάν.* θ') ; δ'. ἐπὶ *δικαστικῶν τινων φράσεων· Σμίκρωνι δέκα ταλάντων ἐτιμήσατε, καὶ Σκίρτωνι τοσούτων ἑτέρων* (Δ. *Μειδ.* 573).=τιμὴν ἤτοι τίμημα ἐποιήσατε.

§. 8. Καὶ ἐν τούτοις ἀπαντῶνται ποικιλίαι συντακτικαί, ἐκ τῶν προηγουμένων ἐξηγήσιμοι· α'. τὸ αὐτὸ ῥῆμα δυνατόν, διαφορᾷ ἐννοίας, νὰ συντάσσηται μιᾷ ἢ δυσὶ πτώσεσιν· *ἔοικέ τινι* καὶ *εἰκάζω τινά τινι· προσπελάζω τινά τινι* καὶ *προσπελάζω τινί*, οἷον *προσπελάζω ἐμαυτόν τινι, προσέρχομαι.—μιγνύειν τινί τι* καὶ *ἀθρόοι προσέμιξαν τοῖς βαρβάροις· ἔσμιξαν* καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ· β'. Ὡσαύτως τὸ αὐτὸ ῥῆμα δυνατὸν νὰ συντάσσηται αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ ἢ διπλῇ αἰτιατικῇ κατὰ τὴν διάφορον ἔννοιαν· *αἱ μεγάλαι μεταβολαὶ λύπας τε καὶ ἡδονὰς ποιοῦσιν ἡμῖν* (Πλ. *Φιλ.* 43)=ἐμποιοῦσι, φέρουσιν.—*οὐκ οἶδα ὅ τι χρῆμά με ποιεῖς* (Ἀρφ. Σφ. 699). —*δικαιοτέρους ἐποίει τοὺς πλησιάζοντας* (Ξ. *Ἀπ.* Δ', γ', 25).

* §. 9. Καὶ ἄνευ δὲ διαφορᾶς σημασίας τὸ αὐτὸ ῥῆμα δέχεται μίαν ἢ δύο πτώσεις, κατὰ τὴν χρείαν, παραλειπομένου τοῦ μὴ ἀπαραιτήτως ἀναγκαίου· *ἄλλους ταῦτα παιδεύειν* (Πλ.).—*τὴν Ἑλλάδα πεπαίδευκεν οὗτος ὁ ποιητής* (Πλ. *Πολ.* Ι', 606)· οὕτω καὶ *Βάκχαις συμμετασχήσω χορῶν* (Εὐρ. Β, 63)·—*ξυμμετίσχω καὶ φέρω τῆς αἰτίας* (Σ. *Ἀντ.* 537). Οὕτω καὶ *ἀπολαύειν τῶν ἀγαθῶν* (Πλ.), καὶ *ταυτὶ τὰ βέλτιστα ἀπολέλαυκ' Εὐριπίδου* (Ἀρφ. Θ. 1017). *

* §. 10. Ὡσαύτως τὸ ἀπροθέτως ἐκφερόμενον δυνατὸν διὰ προθέσεως νὰ ἐκφέρηται πληρέστερον καὶ ποικιλώτερον· *ποιεῖν τὴν πόλιν ἀγαθά*, καὶ *ποιεῖν πολλὰ χρηστὰ περὶ τὴν πόλιν* (Ἀρφ. *Ἱπ.* 811)·—*ἀλλάξασθαί τινός τι* καὶ *ἀλλάξασθαι κάλλος* ἀντὶ *κάλλους*, καὶ *νόμισμα* ἀντὶ *νομίσματος* (Πλ.). Ὡσαύτως *πωλεῖν, πωλεῖν σιτία, πωλεῖν ἀργυρίου, τὴν σοφίαν ἀργυρίου τῷ βουλομένῳ πωλεῖν* (Ξ. *Ἀπ.* Λ', ς', 13).—*μετέχειν, μετέχειν τινός, μετέχειν τι, μετέχειν τινός τι*, καί, ἀλλοιοτρόπως πληρέστερον· *ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἡμῖν μετάσχῃ τοῦδε τοῦ πλούτου μέρος* (Ἀρφ. *Πλ.* 225. Ἴδε καὶ 1144). Πλείονα περὶ τούτου ἐν *Σ. Π. Β'.* *

* §. 11. Ἐπὶ τῶν συνθέτων ῥημάτων ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν ἐνίοτε μὲν συμπίπτει ἡ δύναμις τοῦ ῥήματος καὶ τῆς προθέσεως· *ἀντᾶν τινι* καὶ *ξυναντᾶν τινι, ὁμολογεῖν τινι* καὶ *συνομολογεῖν τινι, μιγνύειν τινί, ἁρμόζειν τινὶ* καὶ *προσαρμόζειν τινί*. Ἄλλοτε ὑπερισχύει ἡ δύναμις τοῦ ῥήματος· *κάτειπέ μοι* (Ἀρφ. *Πλ.* 86)=εἰπέ μοι ἀκριβῶς ἓν καθ' ἕν. Ἄλλοτε δὲ ἡ δύναμις τῆς προθέσεως· *μὴ πρὸς τῶν θεῶν ἡμῶν κατείπῃς, δέσποτα.* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 372)=εἴπῃς καθ' ἡμῶν, κατηγορήσῃς. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Παθητικῶν Ῥημάτων.

§. 1. Ἐκ τῶν *παθητικῶν ῥημάτων* τὰ μέν, εἰς μαι λήγοντα, ἔχουσι καὶ εἰς ω ἐνεργητικοῦ τύπον, εἰς ὃν δύνανται καὶ νὰ τραπῶσι· *πατοῦμαι, πατῶ, τύπτομαι, τύπτω*, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ πλεῖστα, τὰ δὲ ἔχουσι μὲν παθητικὴν σημασίαν, ἀλλά, εἰς ω λήγοντα, δὲν τρέπονται εἰς μαι, *φθίνω, πάσχω*. Τὰ πρῶτα, διακρίσεως χάριν, καλοῦμεν *Παθητικὰ Κύρια*, τὰ δεύτερα *Αὐτοπαθῆ*.

Παθητικὰ Κύρια.

§. 2. Ἑτεροπαθῆ ὄντα τὰ *κύρια παθητικὰ* αἰτοῦσιν, ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου, καὶ τὸ αἴτιον τοῦ πάθους. Τοῦτο δὲ ἐκφέρεται κατὰ δύο μάλιστα τρόπους· 1. *κατὰ γενικὴν συνήθως ἐμπρόθετον*· 2. *κατὰ δοτικὴν συνήθως ἀπρόθετον*.

Κατὰ γενικὴν συνήθως ἐμπρόθετον.

§. 3. Ἡ συνήθης ἐν τούτοις πρόθεσις εἶναι ἡ *ὑπό· ὑπὸ τῶν*

σέων (=σητῶν) κατακόπτεσθαι (Ἀρφ. Λ. 731).—πατεῖσθαι ὑπὸ τοῦ γέροντος (Ἀρφ. Ἱπ. 71).—ὀρθοῦσθαι ὑπὸ μικροτέρων (Σ. Αἴ. 161)=διασώζεσθαι.—οἵων ὑπ' ἀνδρῶν ἥδε φρουρεῖται πόλις (Σ. Κ. 1013).—κἀγὼ γὰρ ἱκανῶς ὑπὸ σοῦ τεθεράπευμαι (Πλ.)—μεμισημένος καὶ καταπεφρονημένος ὑφ' ἁπάντων (Ἰσοκρ. Φιλ. νζ').

§. 4. Εἰς δήλωσιν τοῦ αἰτίου τοῦ πάθους ἐπὶ τῶν παθητικῶν τίθεται καὶ ἡ πρόθεσις παρά, καὶ μετ' ἄλλων μὲν ῥημάτων, ὡς γελᾶσθαι τοῦ κασιγνήτου πάρα (Σ. Κ. 1423).—τίς αὖ παρ' ὑμῶν ἠχεῖται κτύπος (Σ. Κ. 1501);—παρ' ὑμῶν οὐδὲν ἀδικήσει (Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 1439.=ἀδικηθήσει.—ὀφείλεται παρὰ τοῦ ἐχθροῦ τῷ ἐχθρῷ κακόν τι (Πλ.).—ἐπέμφθη αὐτῷ ἐπιστολὴ παρὰ Διονυσίου (Πλ. Πολ. Ἁ, 322)· μάλιστα δὲ μετὰ τῶν ῥημάτων ὁμολογεῖσθαι, ἐπιδείκνυσθαι, βεβαιοῦσθαι καὶ τῶν ὁμοίων· χαλεπὰ δὲ καὶ παρ' ἡμῶν ὁμολογεῖται (Πλ.) —τοῦτο αὖ παρὰ σοῦ ἐπιδεικνύσθω (Ξ. Κ. Π. Ἐ, ἑ, 20). Ἀείποτε δὲ τίθεται ἐπὶ προσώπων ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἡ παρά, καὶ πολὺ συχνὴ αὐτῆς ἡ χρῆσις ἐπὶ τῶν παθητικῶν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Ἡ πρόθεσις αὕτη τίθεται καὶ μετ' ἄλλων ῥημάτων εἰς δήλωσιν τῆς ἔκ τινος ἀρχῆς· ἔμπορος ἥκων ἐκ Θεσσαλίας παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν (Ἀρφ. Πλ. 52). Περὶ τούτου ἴδε καὶ ἐν τῷ περὶ Προθέσεων.

§. 5. Σπανιώτερον τίθεται παρ' Ἀττικοῖς ἡ πρόθεσις πρὸς ἐπὶ τῶν παθητικῶν, καὶ τοῦτο ἐπὶ προσώπων· πρὸς τῆσδ' ὑβρίζει μητρός (Σ. Ἠλ. 790). — πρὸς ἀνδρὸς ἠδικημένη (Εὐρ. Μ. 26. Ἀνδρ. 624).—πρὸς πάντων ἀνθρώπων λεγομένη (Πλ.).—πρός τινος ἐπαινεῖσθαι, κτλ. Ἡ δὲ ἐκ, συνηθεστέρα οὖσα πρὸς τοῦτο παρ' Ἴωσι, σπανίως τίθεται παρ' Ἀττικοῖς ἐπὶ τῶν παθητικῶν, καὶ συνηθέστερον ἐπὶ τῶν δόσεως σημαντικῶν· τοῦτο δέ μοι πως ἐκ θεοῦ δέδοται (Πλ.

Λύσ. 234), ἀλλὰ καὶ παρ' ἐκείνου δίδοσθαι (Πλ. Ἀλκ. Α', 148), καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου δίδοσθαι (Πλ. Συμπ. 183), κτλ. Ἡ δὲ ἀπὸ σημαίνει τὸ πόῤῥωτέρω αἴτιον ἐπὶ τῶν παθητικῶν (=ἐκ μέρους), καὶ μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων λέγεσθαι καὶ πράττεσθαι· ἀφ' ἑκάστων ἐλέγοντο (Θουκ. Γ', 36)=ἀπὸ μέρους.

§. 6. Ὑπάρχουσι δὲ καί τινα ῥήματα τὰ ὁποῖα, συγκριτικὴν ἔννοιαν ἔχοντα, δέχονται τὴν γενικὴν ἀπρόθετον δυνάμει τῆς περιεχομένης συγκρίσεως, ὡς ἡττᾶσθαί τινος=ἥττονα εἶναι τινός, ὅθεν=νικᾶσθαι.—ἀγρυπνίας ἡττᾶσθαι.—αἰσχροῦ ἡδονῆς, ἔρωτος, ἡττᾶσθαι, (Ξ.). Κατ' ἀναλογίαν δὲ καὶ τὸ νικᾶσθαι· ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιΐαις, καὶ τῶν φίλων ἡττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις (Ἰσ. Δημ. δ'.).

2. Κατὰ δοτικὴν συνήθως ἀπρόθετον.

§. 7. Ἡ μετὰ τῶν παθητικῶν δοτικὴ ἐπὶ μὲν προσώπων δηλοῖ τὸ ἐνεργοῦν αἴτιον· τοῖς παλαιοῖς ποιηταῖς δεδήλωται (Θ. Ἁ, 13).—πολλαὶ θεραπεῖαι τοῖς ἰατροῖς εὕρηνται (Ἰσ.).—τετάχθω ἡμῖν ὁ τοιοῦτος ἀνήρ (Πλ. Πολ. Ἠ, 156). Ἐπὶ δὲ πραγμάτων πολλῷ μᾶλλον τὸ δυναμικὸν μέσον, τὸ δι' οὗ ἢ πλούτῳ ἢ πλήθει ἢ ἄλλῳ τῳ τοιούτῳ ἐπαίρεσθαι (Πλ. Πολ. Δ', 434).—νόσῳ ἐφθάραται Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων δαπάνῃ (Θ. Γ', 13).—οἱ Πλαταιῆς ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ τῶν Βοιωτῶν, καὶ τῷ σίτῳ ἐπιλιπόντι ἐπιέζοντο (Θ. Γ', 20).

§. 8. Τὸ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ προστιθέμενον συνήθως ὑποδεικνύει ὅτι ἀπαντᾶται καὶ γενικὴ ἀπρόθετος, νικᾶσθαί τινος, καὶ δοτικὴ ἐμπρόθετος· ὑπὸ τῷ πατρὶ τετράφθαι. Ἴδε περὶ τούτων Σ. Π. Β'.

§. 9. Θέλοντες νὰ μετατρέψωμεν τὸ ἐνεργητικὸν εἰς παθητικὸν κατὰ πρῶτον τρέπομεν τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητι-

κοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ κατ᾽ ὀνομαστικήν, δεύτερον φέρομεν τὸν ἐνεργητικὸν τύπον εἰς παθητικόν, καὶ τρίτον τὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑποκείμενον τρέπομεν εἰς γενικὴν προθετόπτωτον ἢ δοτικὴν ἀπρόθετον· *οἱ Ἕλληνες ἐμίσουν τὸν Φίλιππον, ὁ Φίλιππος ἐμισεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.—ἐγὼ γέγραφα τὴν βίβλον, ἐμοὶ γέγραπται ἡ βίβλος.*

§. 10. Ὅταν δὲ τὸ ἐνεργητικόν, ἀναγόμενον εἰς τὰ δίπτωτα, ἔχῃ διπλῆν αἰτιατικήν, τότε ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ τρέπεται εἰς ὀνομαστικὴν ἡ τὸ ἔμψυχον δηλοῦσα, μενούσης, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, τῆς πραγματικῆς αἰτιατικῆς· *τὸν ἄνδρα Λάμπρος μὲν ἐπαίδευσε μουσικήν, Ἀντιφῶν δὲ ῥητορικήν, καὶ ὁ ἀνὴρ ὑπὸ Λάμπρου μὲν μουσικὴν ἐπαιδεύθη, ὑπ᾽ Ἀντιφῶνος δὲ ῥητορικήν* (Πλ.).

§. 11. Τὸ προσωπικὸν ὑποκείμενον ἀρέσκει πολὺ τοῖς ἀρχαίοις· ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ προσωπικῆς δοτικῆς καὶ πραγματικῆς αἰτιατικῆς συντασσομένων ἐνεργητικῶν, τρέπεται μὲν καὶ ἡ αἰτιατικὴ εἰς ὀνομαστικήν, ὡς *Νικίας παρῄνει τοῖς Ἀθηναίοις τοιάδε* (Θ. ς΄, 8(.—*τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις ταῦτα παρῃνέθη* (Θ. Έ, 69), τρέπεται δὲ χαριέστερον ἡ δοτική· *ἐπέτρεψαν τοῖς ἐννέα ἄρχουσι τὴν φυλακήν* (Θ. Ά, 126).—*οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακήν* (Θ. Ά, 126).

§. 12. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντασσομένων· ὁ μὲν ἐνεχυράζει τὰ χρήματά μου, ἐγὼ *ἐνεχυράζομαι ὑπὸ τοῦδε τὰ χρήματα*, κτλ. *ὑπὸ γὰρ τόκων χρήστων τε δυσκολωτάτων ἄγομαι, φέρομαι, τὰ χρήματ᾽ ἐνεχυράζομαι* (Ἀρφ. Ν. 241).—*ἀπὸ δὲ στεφάναν κέκαρσαι πύργων* (Εὐρ. Ἑκ. 910).=στεφάνη πύργων ἀποκέκαρταί σου, κτλ. *Σ. Π. Β΄.*

Παθητικὰ Αὐτοπαθῆ.

§. 13. Οὐδὲν ἐξωτερικὸν αἴτιον τοῦ πάθους δεικνύοντα,

ἀλλ᾽ οἴκοθεν αὐτὸ σημαίνοντα, τὰ *αὐτοπαθῆ παθητικά*, παρίστανται κυρίως ὡς ἐμπαθοῦς καταστάσεως δηλωτικά· Τίθενται λοιπὸν ὡς καὶ τὰ ἁπλῶς κατάστασιν δηλοῦντα. Ὡς λέγεται *ὑγιαίνω*, οὕτω καὶ *νοσῶ, πάσχω, ἀθυμῶ· ὕβρις δέ τοι ἐν νέοις ἀνθεῖ τε καὶ φθίνει πάλιν* (Σ. Ἀποσπ. 34.)—*φθίνει μὲν ἰσχὺς γῆς, φθίνει δὲ σώματος* (Σ. Κ. 610). Δυνατὸν νὰ προστεθῇ καὶ τὸ μέρος εἰς ὅπερ τὸ πάθος πίπτει· *ὁ ἄνθρωπος τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ* (Πλ.).—*ἐν τούτῳ νοσεῖ*, κτλ. Ὡς δὲ λέγεται *κεφαλὴν ἀλγῶ*, οὕτω καὶ *κεφαλαλγῶ*, οὕτω *ποδαλγῶ* ἢ *ποδαγρῶ*, κτλ.

§. 14. Ὅταν δὲ τύχῃ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ τὸ δῶσαν ἀφορμὴν εἰς τὸ πάθος αἴτιον, τοῦτο ἐκφέρεται κατ᾽ αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως *διά· διὰ τὸ πάθος ἀλγεῖ* (Πλ.), ὅπερ ἐν τοῖς μεταβατικοῖς ἤθελεν εἶναι τὸ *προτρεπτικὸν αἴτιον· διὰ τὸν ἔρωτα ἐποίησε ταῦτα*, ἔνθα διστέλλεται τὸ *ποιητικὸν* τοῦ *προτρεπτικοῦ*. Πολλάκις δὲ δέχονται τὰ ῥήματα ταῦτα τὴν σημασίαν καὶ τὴν σύνταξιν τῶν κυρίως παθητικῶν· *θνήσκειν* ὑπό τινος=κτείνεσθαι.—*νόσῳ, λιμῷ, ἀποθνήσκειν· πλεῖστοι ἔθανον δίψῃ τε λιμῷ τε* (Αἰσχ. Πέρσ.) κτλ. Τίθενται προσέτι τὰ ῥήματα ταῦτα συνεπτυγμένως ὑπὸ τὸ εἶδος τῶν μεταβατικῶν· *δέδοικα τὸν νόμον* (Πλ. Φαίδρ. 231)—*δειμαίνω τὰν σὰν ἀλκάν* (Εὐρ. Φ. 264).—*τὸ σὸν φρίσσω στόμα* (Σ. Ἀπ. 997), κτ. Ἴδε *Σ. Π. Β΄.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Μέσων Ῥημάτων.

§. 1. Τὰ *μέσα ῥήματα*, σημαίνοντα ἐνέργειαν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἴτε εἰς ὁλόκληρον τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον, εἴτε εἰς μέρος εἴτε εἰς πρᾶγμα αὐτοῦ ἐπιστρέφουσαν, ὑποδιαιροῦνται

εἰς τρία· ά. εἰς *ἀνταναχλώμενα*· 6΄. εἰς *ἀλληλοπαθῆ*· γ΄. εἰς *διάμεσα*.

Μέσα ἀντανακλώμενα.

§. 2. Τὰ *ἀντανακλώμενα μέσα* ῥήματα, σημαίνοντα ἐνέργειαν ἀμέσως καὶ κατ᾽ εὐθεῖαν εἰς τὸ ἐνεργοῦν ὑποκείμενον ἐπιστρέφουσαν, ἰσοδυναμοῦσι τῷ συστοίχῳ μεταβατικῷ ἐνεργητικῷ καὶ τῇ συνθέτῳ ἀντωνυμίᾳ· *λούομαι*=λούω ἐμαυτὸν ἢ=τὸ ἐμαυτοῦ σῶμα.—*ἐστεφανώσατο*=ἐστεφάνωσεν ἑαυτόν =τὴν ἑαυτοῦ κεφαλήν.=*ἐκτενίζοντο*=ἐκτένιζον ἑαυτούς= τὴν ἑαυτῶν κόμην. — *δαπανῶνται*=δαπανῶσι τὰ ἑαυτῶν χρήματα. Οὕτως ἐν τῇ συνηθείᾳ *λούεται*=*λούει* τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἢ τὴν κεφαλήν· *ξύεται*=ξύει τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἢ μέρος αὐτοῦ· *πλύνεται, ῥάπτεται*=πλύνει, ῥάπτει τὰ ἑαυτοῦ ἱμάτια· *ἐξοδεύεται*=ἐξοδεύει τὰ ἑαυτοῦ χρήματα, κτλ.

§. 3. Τὰ ἐκ μονοπτώτων ἐνεργητικῶν ἔχοντα τὴν ἀρχὴν *ἀντανακλώμενα μέσα* ῥήματα γίνονται μάλιστα ἐκ τῶν αἰτιατικῇ συντασσομένων, καὶ ἀναφέρονται τὰ πλεῖστα εἰς τὰ σωματικὴν ἐνέργειαν δηλοῦντα· *λοῦσθαι, νίζεσθαι* ἢ *νίπτεσθαι, γυμνάζεσθαι, ἀπομόργνυσθαι, ἀπομύττεσθαι, ἀλείφεσθαι, χρίεσθαι, καλλωπίζεσθαι, στεφανοῦσθαι*, κτλ. Ὡσαύτως *ἀπάγχεσθαι, σφάττεσθαι, κρεμάννυσθαι, κοιμᾶσθαι, τάττεσθαι, τρέπεσθαι, ἐγείρεσθαι, πορεύεσθαι*, κτλ. (*Εἰσ. Ἑλλην. Συν.* σ. 346)· *οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ χρισάμενοι, οἱ δὲ καὶ λουσάμενοι παρῆλθον* (Ξ. Σ. Α, 7).—*ὑπὸ τῆς φειδωλίας ἀπεκείρατ᾽ οὐδεὶς πώποτ᾽, οὐδ᾽ ἠλείψατο* (Ἀρφ. *Ν.* 827).—*Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο* (Ὅμ.).—*σείσατο δ᾽ εἰνὶ θρόνῳ* (Ὅμ.).—*ἐκαλλωπισάμην ἵνα καλὸς παρὰ καλὸν ἴω* (Πλ. *Συμ.* 174).=ἐστολίσθην.—*στεφανωσάμενος καλάμῳ λευκῷ* (Ἀρφ. *Ν.* 1016)—*διαλύσαντες τὴν σκηνὴν ἀνεπαύοντο* (Ξ).—*οἱ ἔφηβοι κοιμῶνται περὶ τὰ ἀρχεῖα* (Ξ. Κ. Π. Ά, έ, 9).—*οἱ μὲν ῥιπτοῦντες ἑαυτούς, οἱ δὲ ἀπαγχόμενοι, οἱ δ᾽*

ἀποσφαττόμενοι (Ξ. Κ. Π. Γ΄, ά, 25).—*ἐγειρόμενόν τε καὶ ἐξανιστάμενον* (Πλ.). — *ἐπὶ τὰ μείζω ἐπινοεῖς τραπέσθαι* (Πλ.).

§. 4. Εἴτε διακρίσεως λόγῳ εἴτε πληρεστέρας ἐκφράσεως χάριν, πολλὰ τῶν τοιούτων ῥημάτων δέχονται καὶ αἰτιατικὴν, καὶ τότε τὸ *μέσον* ῥῆμα ἰσοδυναμεῖ τῷ συστοίχῳ ἐνεργητικῷ καὶ τῇ γενικῇ τῆς *συνθέτου* ἤτοι *ἀντανακλωμένης* ἀντωνυμίας· *νίπτεσθαι τὰ σώματα*=νίπτειν τὰ ἑαυτῶν σώματα.—*τὰ σώματα διεσωσάμεθα καὶ τὰ ὅπλα* (Ξ. Ἀν. Ε, έ. 13).—*καθαίρεσθαι τὴν χεῖρα, κλαύσασθαι τὰ πάθη, καταῤῥήγνυσθαι τοὺς πέπλους* (Ξ.).—*περιεσπάσατο τὴν τιάραν* (Ξ.).—*ἀποκρύπτεσθαι τὴν οὐσίαν.—ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον δεδαπάνησθε* (Δημ. *Φ.* Α, 17).—*παῖδας παίδων καταλείπεσθαι* (Πλ. *Ν.* Δ΄, 721, *Συμπ.* 209).—*ἐν χεροῖν φέρεσθαι.—κτενίζεσθαι τὰς κόμας*, κτλ.

§. 5. Οὕτω δὲ συνήθως ἐκλαμβάνονται καὶ τὰ ἐκ τῶν ἠθικωτέραν ἔννοιαν ἐξηγούντων ἐνταῦθα ἀναγόμενα· *ἀποφαίνεσθαι, ἀποδείκνυσθαι γνώμην, ἐπιδείκνυσθαι ἀρετήν, παιδείαν, εὔνοιαν· δυσμένειαν ἐνεδείξατο* (Δ.), καὶ, ἀντιθετικῶς, *ἐνδείκνυσθαι τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ βίαν κρείττω τῶν νόμων οὖσαν* (Δ.).—*μεταβάλλεσθαι τοὺς τρόπους* (Ἀρφ.).—*ἀποκλάεσθαι πενίαν* (Ἀρφ. *Σφ.* 564), κτλ.

§. 6. Ἐκ δὲ τῶν διπτώτων μεταβατικῶν τὰ μὲν ἔχοντα αἰτιατικὴν καὶ γενικήν, γινόμενα μέσα, ἢ συγχωνεύοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν αἰτιατικὴν κρατοῦσιν ἀμετάβλητον τὴν γενικήν, ἤ, ἀντιστρόφως, συγχωνεύουσι τὴν γενικήν, κρατοῦντα τὴν αἰτιατικήν· *μήτε ὕπνου μήτε ἀφροσύνης ἐμπίμπλασθαι* (Ξ. Δ΄, 6΄, 41).=ἑαυτὸν ἐμπιμπλάναι.—*πολέμου ἐκόρεσθεν* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 1282).—*κακῶν ἀπέχεσθαι* (Ξ.).—*πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεθά σου* (Ἀρφ. *Πλ.* 10). Ὡσαύτως *ἀπώσασθαι τὴν δουλοσύνην* (Ἡρ. Ι. 95).=ἀφ᾽ ἑαυτῶν.—*ἀχαρίστως ἀποπέμψασθαι εὐερ-*

γέτας (Ξ. *Ἑλ.* Δ', δ', 4).—*προσβάλλοντας τοὺς Ἀργείους ἀπεκρούσαντο* (Ξ.). Ὡς δὲ τὸ *ἀποκρούομαι*=ἀποκρούω ἀπ' ἐμαυτοῦ, οὕτω τὸ *παρέχομαι*=παρέχω ἐκ τῶν ἐμαυτοῦ· *ἵππον εἰς χιλίαν τῷ βασιλεῖ παρειχόμην* (Ξ. Κ. Π, Δ', ς', 2)· οὕτω καὶ *συμβάλλεσθαι*· *λογίζεσθαι πότερος ἀριθμῷ πλείω συμβέβληται ἡμῶν* . . *οὗτος τὰ πλείονος ἄξια συμβέβληται* (Ξ. *Οἰκ.* Ζ', 13).

§. 7. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ αἰτιατικὴν καὶ δοτικὴν ἔχοντα μεταβατικὰ ἐνεργητικά, μέσως ἐκφερόμενα, συγχωνεύουσιν ἢ τὴν αἰτιατικὴν ἢ τὴν δοτικήν· *Ἔρωτι οὐδὲ Ἄρης ἀνθίσταται* (Πλ.).—*ἀντιταξάμενοι τούτοις πολυπλασίους ἐνικᾶτε* (Ξ.)=ἀντιτάξαντες ὑμᾶς αὐτούς.—*οὔτε ὑπεκστήσεταί σοι ὁ δοῦλος* (Λ. *Ἀθ. Πολ.* Ά, 1)=δὲν θέλει σοὶ προσσηκωθῇ. Ὡσαύτως *βίον πορίζεσθαι*—πορίζειν ἑαυτῷ· οὕτω *προσάγεσθαί τινα, κομίσασθαι ἐπιστολήν*.—*ποιεῖσθαι σύμμαχον*.—*εὑρίσκεσθαί τι*=εὕρημα ποιεῖσθαι.—*αἴρομαί τι*=αἴρω ἐμαυτῷ ἤτοι ἐπ' ἐμαυτοῦ.—*αἵρεσθαι πόλεμον*.—*οἱ παῖδες φέρονται σῖτον μὲν ἄρτους, ὄψον δὲ κάρδαμον* (Ξ. Κ. Π. Ά, 8)=φέρουσιν ἑαυτοῖς ἤτοι μεθ' ἑαυτῶν, οὗ τὸ ἀντίθετον *καταλείπεσθαι*.—*σῖτον καὶ ποτὸν προσφέρεσθαι* (Ξ. Κ. Π. Δ', 41)= τροφὴν καὶ ποτὸν λαμβάνειν. Αὕτη εἶναι ἡ συχνοτέρα χρῆσις τῶν *μέσων* τούτου τοῦ εἴδους.

§. 8. Τὰ δὲ διπλῇ αἰτιατικῇ συντασσόμενα μεταβατικά, μέσως ἐκφερόμενα, συγχωνεύουσι τὴν προσωπικὴν αἰτιατικήν· *παιδεύεσθαι σωφροσύνην, ἐνδύεσθαι χιτῶνα*· *σκευὰς μηδικὰς ἐνδυόμενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῄει* (Θ. Ά, 130). Ἐπί τινων δὲ ῥημάτων δυνατὸν νὰ μείνωσι καὶ αἱ δύο αἰτιατικαί, συγχωνευομένης μετὰ τοῦ ῥήματος τῆς δοτικῆς, ὡς *τὴν σὴν ἀρχὴν ἀφαιρούμεθά σε* (Πλ. Ἐπ. Γ', 315)—*τόδε τοίνυν ἔτι μᾶλλον παραιτοῦμαί σε* (Πλ. Σοφ. 241). Τὸ δὲ *αἰτοῦμαι* ἀπαντᾶται μὲν καὶ μετὰ δύο αἰτιατικῶν, συνήθως ὅμως μετὰ

αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς προθετοπτώτου, ὡς *αἰτεῖσθε τἀγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν* (Ξ. Κ. Π. Ά, έ, 5).

β'. Μέσα ἀλληλοπαθῆ.

§. 9. Τὰ *ἀλληλοπαθῆ μέσα* ὑποθέτουσι πλείονα ὑποκείμενα ἀμοιβαίως ἐπ' ἄλληλα ἐνεργοῦντα, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἐξηγεῖται ἡ φύσις αὐτῶν ἐπιφανέστερον. Ὡς τὸ *οἱ ἄνθρωποι φιλοῦνται* σημαίνει ὅτι *ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων φιλεῖ ἑαυτόν*, οὕτω τὸ αὐτὸ δυνατὸν νὰ σημάνῃ *φιλοῦσιν ἀλλήλους*, ὅταν τὸ *φιλεῖν* ἦναι ἀμοιβαῖον.

§. 10. Πολλαχῶς ἀναπληροῦσα ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα τὸ ἀμοιβαῖον τοῦτο τῆς ἐνεργείας δὲν ἔχει παραπολλὰ τοιαῦτα μέσα, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ εἴδει, τῶν *ἀντανακλωμένων*· *κατηγοροῦσιν ἀλλήλων, περιέβαλλον ἀλλήλους, πληγὰς ἐνέτειναν ἀλλήλοις, ἀλληλοκτονεῖν*, κτλ.

§. 11. Ἐκφέρονται δὲ οὕτω συνηθέστερον· ά. τὰ *ἀμοιβαίαν μίξιν* καὶ *συμπλοκὴν* σημαίνοντα· *ἐπεμίγνυντο ἐν αὐταῖς* (Θ. Ά, 146).—*λοιδορούμεναι* (Ἀρφ. Θ. 571). — *ὠστιζόμεσθα* (Ἀρφ. *Π.* 330), καὶ προστιθεμένης τῆς *ἀλληλοπαθοῦς* ἀντωνυμίας· *ἐπιμίγνυσθαι ἀλλήλοις φιλικῶς* (Ξ. Κ. Π. Ζ', δ', 5).—*ἐπιμίγνυσθαι παρ' ἀλλήλους* (Θ. Β', 1). Ὡς δὲ εἶναι ἡ ἀμοιβαία μίξις, οὕτω καὶ ὁ ἀμοιβαῖος χωρισμός· *διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστος* (Θ.).—*διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων* (Θ. Ά, 109). β'. τὰ *ἐρίσεως* σημαντικά, οἴκοθεν δηλοῦντα ἐνέργειαν ἀμοιβαίαν· *διαφέρεσθαι, διαφέρεσθαι ἀλλήλοις*, κτλ· γ'. τὰ *συμβιβασμοῦ* σημαντικά· οὕτω παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ (Κολοσ. Β, 2).—*συμβιβασθέντες ἐν τῇ ἀγάπῃ*· τὸ δὲ παρὰ Θουκυδίδῃ (Ή, 98) *ξυμβιβάσθαι* γράφεται ὀρθότερον *ξυμβεβάσθαι*, ἐκ τοῦ *ξυμβαίνω*· οὕτω καὶ *διαλύεσθαι πόλεμον, ἔχθραν*, κτλ· δ'. τὰ σημαίνοντα *διανομὴν πρὸς ἀλλήλους*· *διενείμαντο τὴν ἀρχὴν ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλού-*

των (Πλ. *Γοργ.* 523).—*μερισάμενοι τὸ ἐμὸν χρυσίον μετὰ Φορμίωνος τότε* (Δ. πρὸς *Φορμ.* ζ΄).

γ΄. Μέσα Διάμεσα.

§. 12. Οὕτως ὀνομάζομεν τὰ σημαίνοντα ἐνέργειαν ὑπὸ ἄλλου μὲν, ἀλλὰ δι᾽ ἐπιμελείας καὶ φροντίδος τοῦ ὑποκειμένου γινομένην καὶ εἰς αὐτὸ ἐπιστρέφουσαν· ὡς *οἰκοδομοῦμαι* =διὰ τοῦ οἰκοδόμου οἰκοδομῶ, *ναυπηγοῦμαι*=διὰ τοῦ ναυπηγοῦ ναυπηγῶ Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ κατ᾽ ἀνοχὴν τοῦ ὑποκειμένου ἐπ᾽ αὐτοῦ γινόμενα· *τύπτομαι* (Ἀρφ. *Νεφ.* 494)= je me laisse battre.

§. 13. Εἰς τοῦτο τὸ εἶδος ἀνάγονται μετ᾽ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς ῥήματα· *ἐκέλευον ἀπογράφεσθαι πάντας* (Ξ. *Ἑλ.* Β΄, δ΄, 5) =διὰ τοῦ γραμματέως ἀπογράφειν τὸ ἑαυτῶν ὄνομα.—*εἴτις βούλοιτο σκυτέα διδάξασθαί τινα* (Ξ. Κ. Π. Δ΄. δ΄, 5)·—*ἢ αὐτὸς μαθεῖν τὸ δίκαιον, ἢ υἱὸν ἢ οἰκέτην διδάξασθαι* (Ξ.). —*σώματος εἰκόνα στήσασθαι* (Ξ. Ά, Δ΄, ζ΄).—*μήτε ἄποροι σῖτον παράθησθε* (Ξ. Κ. Π. Ή, ς΄, 12). Πολλάκις δὲ ἡ τοιαύτη σχέσις ἐκφέρεται καὶ διὰ τοῦ ἁπλοῦ συστοίχου ἐνεργητικοῦ, ἀναφερομένης τῆς ἐνεργείας εἰς τὸ κύριον καὶ ἀρχικὸν πρόσωπον, οὗτινος κελεύσει τελεῖται τὸ πρᾶγμα (Ἡρ, Ά, 85, Β΄. 100, κλ.).

§. 14. Ἡ φύσις καὶ ἡ δύναμις τῶν ῥημάτων τούτων ἐπιδεικνύεται ἐναργέστερον, ἀντιπαρατιθεμένων τῶν συστοίχων ἐνεργητικῶν, *ἀπογράφειν*, *διδάσκειν*, *παρατιθέναι*, *στῆσαι* κτλ· ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐνεργητικὰ δηλοῦσιν *ἄλλῳ ποιεῖν τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον*, τὰ δὲ μέσα *δι᾽ ἄλλου τοῦτο ποιεῖν τῷ ὑποκειμένῳ*. Ὡσαύτως *μισθοῦν* καὶ *μισθοῦσθαι*, *ἐγγυᾶν* καὶ *ἐγγυᾶσθαι*, κτλ. (Ἴδε *Σ. Π. Β΄.*) Τὰ μέσα ῥήματα εἶναι ἐκ τῶν ὡραιοτέρων καὶ ἐκφραστικωτέρων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ διὰ τὸ πολυειδὲς καὶ ποικίλον τῆς χρή-

σεως ἡ ἀκριβὴς αὐτῶν ἐπίγνωσις, δύσκολος οὖσα, ἀπαιτεῖ μεγάλην σπουδήν. Ἐν πολλοῖς δὲ δὲν εἶναι εὔκολος ἡ διαφορὰ τῶν εἰς ῶ καὶ τῶν εἰς μαι ὡς *πολιτεύω* καὶ *πολιτεύομαι*, *στρατεύω* καὶ *στρατεύομαι* (Θ. Ά, 112).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Σύνταξις τῶν Ἀποθετικῶν Ῥημάτων.

§. 1. Ὡς *αὐτοπαθῆ* ὀνομάζονται τὰ πάθος μὲν σημαίνοντα, ἀλλὰ εἰς ῶ λήγοντα καὶ μὴ ἔχοντα τύπον παθητικὸν εἰς *μαι*, οἷον *πάσχω*, *φθίνω*, κτλ, οὕτως *ἀποθετικὰ* καλοῦνται τὰ εἰς *μαι* λήγοντα, ἐνέργειαν τὰ πολλὰ σημαίνοντα καὶ μὴ ἔχοντα τύπον εἰς ῶ, *ἀκροῶμαι*, *ἔρχομαι*, κτλ. εἶναι λοιπὸν ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν οἷον ἐνεργητικὰ εἰς *μαι*.

§. 2. Ἐκ τῆς παραθέσεως πρὸς τὰ γνήσια *μέσα*, ἐκ τῆς παραθέσεως πρὸς ἄλλων γλωσσῶν παρόμοια ῥήματα, καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων τεκμηρίων εἰκάζεται ὅτι τὰ ἀποθετικὰ ῥήματα ἀνέκαθεν ἦσαν πλήρη καὶ ἐντελῆ μέσα, ἔχοντα καὶ τύπον εἰς ῶ ἐπὶ μεταβατικῆς σημασίας, *αἰδέσασθαι* καὶ *αἰδέσαι*, *ὀσφρήσασθαι* καὶ *ὀσφρῆσαι*, *ἀπολογήσασθαι* καὶ *ἀπολογῆσαι*, κτλ. Μετέπειτα δὲ, ἀποβαλόντα τὸν ἐνεργητικὸν τύπον, ἔγιναν *ἀποθετικά*. Ἔστι δὲ τοῦτο μετάφρασις τοῦ λατινικοῦ deponentia.

§. 3. Ἐπὶ τῆς μεταβολῆς ταύτης τινὰ μὲν τούτων διέσωσαν μᾶλλον ἢ ἔλαττον προφανῆ τῆς ἀρχαίας μεσότητος ἴχνη, *καυχῶμαι*, *προφασίζομαι*, *ἀσπάζομαι*, *δέχομαι*, κτλ· τινὰ δὲ ἄλλα, διὰ τῆς τριβῆς καὶ τῆς φορᾶς τῶν χρόνων, μετέπεσαν κατὰ μικρὸν εἰς τοσοῦτον διάφορον σημασίαν, ὥστε δυσκόλως τὰ νῦν γνωρίζονται τοιαύτης μεσότητος ἴχνη, *ἀκέομαι*, *γλίχεσθαι*, κτλ.

§. 4. Καὶ τὰ πρῶτα δὲ καὶ τὰ δεύτερα συντάσσονται κατὰ τὰ ἀνάλογα *μέσα* καὶ *ἐνεργητικὰ* ἢ καὶ κατὰ τὰ *οὐδέτερα*

καὶ *παθητικά*, εἰς ἅπερ κατὰ τὴν σημασίαν ἀντιστοιχοῦσι. Τὰ *καυχᾶσθαι, παῤῥησιάζεσθαι, σκέπτεσθαι*, καὶ τὰ ὅμοια ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ *ἐπαινεῖσθαι, ἐπιδείκνυσθαι, καλύπτεσθαι*· τὸ *προφασίσασθαι* εἰς τὸ *προβαλέσθαι*, τὸ *προκαθέζεσθαι* εἰς τὸ *προΐστασθαι*, τὸ *ἀποδιοπομπεῖσθαι* εἰς τὸ *ἀποπέμπεσθαι* καὶ *ἀπωθεῖσθαι*· τὰ *κτήσασθαι, ληΐσασθαι*, κτλ, εἰς τὰ *πορίσασθαι, προσαγαγέσθαι*, κτλ.

§. 5. Οὕτω δὲ καὶ τὰ *ἀγωνίζεσθαι, μάχεσθαι, πληκτίζεσθαι*, κτλ, ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ *μίγνυσθαι, συμπλέκεσθαι*, κτλ· τὰ *ἐπικηρυκεύσασθαι, διακηρυκεύσασθαι*, κτλ, εἰς τὰ *ἀπογράφεσθαι, οἰκοδομεῖσθαι*, κτλ· ἴσως καὶ τὰ *ὠνοῦμαι* καὶ *πρίαμαι* εἰς τὰ *μισθοῦμαι* καὶ τὰ ὅμοια.

§. 6. Ἀφ᾽ ἑτέρου μέρους τὰ *κεῖσθαι, καθῆσθαι*, κτλ, ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ οὐδέτερα *μένειν, ἠρεμεῖν*, κτλ. τὸ *πένεσθαί τινος* εἰς τὸ *ἀπορεῖν τινος*· τὰ *φθέγγεσθαι, αἰγυπτιάζεσθαι* (Ἀρφ. Θ. 922), *ὀρχεῖσθαι*, κτλ, εἰς τὰ *βοᾶν, ἐλληνίζειν, σκιρτᾶν*, κτλ.

§. 7. Τὰ *ἐπιμελεῖσθαι* καὶ *κήδεσθαί τινος* ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ *φροντίζειν τινός*· τὸ *γλίχεσθαι τοῦ ζῆν* εἰς τὸ *ἐπιθυμεῖν τοῦ ζῆν*· τὸ *καταιτιῶμαί τινος* (Ξ. Κ. Π. Ϛ′, ά, 24)= κατηγορῶ τινος· τὸ *μέμφεσθαί τινι* εἰς τὸ *ἐπιτιμᾶν τινι*· τὸ *μιμεῖσθαί τινα* εἰς τὸ *ζηλοῦν τινα*· τὸ *δέχεσθαί τινος ἢ παρά τινός τι* εἰς τὸ *λαμβάνειν τινὸς ἢ παρά τινός τι*· τὸ *πυνθάνεσθαί τινός τι* εἰς τὸ *μανθάνειν τινὸς ἢ παρά τινός τι*· τὸ *χαρίζεσθαί τινί τι* εἰς τὸ *διδόναι ἢ παρέχεσθαί τινί τι* (ἐκ τῶν ἰδίων)· τὸ *ἐργάζεσθαί τινα κακὰ* εἰς τὸ *ποιεῖν τινα κακά*· τὸ *ἐπεξέρχεσθαι τῷ πατρὶ φόνου* εἰς τὸ *τιμᾶν τινι θανάτου*.

§. 8. Ὡς δὲ τῶν *μέσων*, οὕτω καὶ τῶν *ἀποθετικῶν* ἀπέκλινάν τινα πρὸς τὰ *παθητικὰ* κατά τε δύναμιν καὶ σύνταξιν· *ἀπεχθάνεσθαί τινι, βεβιάσθαι, ἀποκεκρίσθαι, δεχθῆναι, ἐωνῆσθαι*· οὕτως, *ἐκτήθη*—*τὰ προσκεκτημένα* (Θ. Α′, 123. Β′, 62. Ἴδε καὶ Ζ′, 70.). Καὶ οἱ *κεκτημένοι* (Αἰσχ. Ἱκέτ. 333)=οἱ κτήτορες, οἱ δεσπόται—*ἡ ἐμὴ κεκτημένη* (Ἀρφ. Ἐκκλ. 1125)·= ἡ ἐμὴ δέσποινα κτλ. Περὶ τούτων, περὶ τῶν τύπων τῶν *ἀποθετικῶν*, ὡς καὶ τῶν *μέσων*, κτλ, ἴδε *Σ. Π. Β′*, καὶ *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* Τοιαύτη ὡς ἔγγιστα ἡ περὶ *Μέσων* καὶ *Ἀποθετικῶν* ῥημάτων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης θεωρία παρ᾽ ἅπασι τοῖς γραμματικοῖς καὶ λογίοις τῆς Εὐρώπης, καὶ ταύτην ἐπροσπάθησα νὰ τηρήσω ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐν πάσαις ταῖς ἐκδόσεσι τοῦ παρόντος πονήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ἐγκλίσεων.

§. 1. Ἐκ τῶν *ἐγκλίσεων* τοῦ ῥήματος αἵτινες ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς πτώσεις τοῦ ὀνόματος ἡ *ὁριστική, ὑποτακτική, εὐκτικὴ* καὶ *προστακτική*, ὡρισμένον πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν παρεμφαίνουσαι, καλοῦνται *παρεμφατικαί*, ἀντιθετικῶς πρὸς τὴν ἀόριστόν τι, οὔτε πρόσωπον δηλ. οὔτε ἀριθμὸν οἴκοθεν παρεμφαίνουσαν *ἀπαρέμφατον*, καταχρηστικῶς ὀνομαζομένην *ἔγκλισιν*, ὡς καὶ ἡ *ὀνομαστικὴ* καταχρηστικῶς ὀνομάζεται *πτῶσις*.

Αἱ Παρεμφατικαὶ Ἐγκλίσεις.

§. 2. Ἡ χρῆσις τῶν παρεμφατικῶν ἐγκλίσεων εἶναι διττή· ά. ἐν *ἀπολύτῳ λόγῳ*· β′. ἐν *συνδέσει λόγου* καὶ *ἐξαρτήσει*.

Α′. Αἱ Παρεμφατικαὶ Ἐγκλίσεις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

1. Ἡ Ὁριστικὴ Ἔγκλισις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 3. Ἡ *ὁριστικὴ* ἔγκλισις ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, καθ᾽ ἑαυτὴν δηλ. τιθεμένη καὶ ἄνευ ἀμέσου συνδέσεως πρὸς ἄλλον, παριστᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον *θετικὸν* καὶ *ὄντως ὑπάρχον* ἢ *μὴ ὑπάρχον*, ἢ ὡς τοιοῦτον τοὐλάχιστον.

§. 4. Τίθεται λοιπὸν εἰς τὸν λόγον· ά. ἐπὶ *ἀπολύτου καταφάσεως ἢ ἀποφάσεως· ἔστι ταῦτα·—οὐκ ἔστι ταῦτα·* β'. ἐπὶ *ὑποθετικῆς περιστάσεως, ὡς θετικῆς ἐκλαμβανομένης· καὶ δὴ ἀποβαίνομεν* (Ξ. *Ἀν*. Ε, ζ' 9)=ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι, κτλ· γ'. ἐπὶ *ἐρωτήσεων ὡσαύτως θετικῶν*, δι' ὧν ἐρωτᾶται περὶ τοῦ ὄντος ἢ μὴ ὄντος, περὶ τοῦ γενομένου ἢ μὴ γενομένου, περὶ τοῦ ἐσομένου ἢ μὴ ἐσομένου· *ἦ κἄστ' ἔτι ζῶν οὗτος* (Σ. Τ. 1045); ἐνταῦθα ζητεῖται ἀπόκρισις *ναὶ* ἢ *οὔ.—ἆρ' ἔφυν κακός* (Σ. Τ. 882);—*ποιήσεις ἢ οὔ;* ἢ περὶ τῶν διαφόρων παρεπομένων τοῦ ὑπάρχοντος· *τίς; ποῖος; πότε; πῶς; πότε ἔσει οἴκοι* (Ξ.);—*πῶς ἔχεις* (Πλ.); δ'. ἐπὶ ἐρωτήσεων διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὁριστικῆς αἵτινες ἐξηγοῦσιν ἔντονον καταφατικὴν προσταγήν· *οὐκ ἀποκτενεῖτε; οὐκ ἐπὶ τὴν οἰκίαν βαδιεῖσθε; οὐ συλλήψεσθε* (Δ. *Μειδ*. λγ');=ἀποκτείνατε, κτλ. καὶ διὰ τοῦ *οὐ μή· ὦ μιαρώτατε τί ποιεῖς; οὐ μὴ καταβήσει* (Ἀρφ. Σφ. 397); Ὡσαύτως δὲ ἄνευ ἐρωτήσεως, ἔνθα ἐκφέρεται ἀπαγόρευσις· *οὐ μὴ λαλήσεις* (Ἀρφ. *Ν*. 505)=μὴ λαλήσῃς· έ. ἐπὶ *εὐχῆς* περὶ πραγμάτων παρελθόντων· καὶ ἀδυνάτων πλέον· *εἴθε σοι τότε συνεγενόμην* (Ξ. *Ἀπ*. Β', 46)· ἐπὶ *ἀπευχῆς* μετὰ τοῦ *μή· μήποτ' ὤφελον τὴν Σκῦρον λιπεῖν* (Σ. *Φ*, 969).

2. Ἡ Ὑποτακτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 5. Ἡ *ὑποτακτικὴ* ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, καθ' ἑαυτὴν δηλ. τιθεμένη, παριστᾷ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον ὡς βεβαίως μὲν οὐχ ὑπάρχον, ἀλλὰ προετοιμαζόμενον, τεῖνον εἰς πραγματοποίησιν καὶ τρόπον τινὰ προσδοκώμενον.

§. 6. Τίθεται εἰς τὸν λόγον· ά. ἐπὶ τῶν *αὐθυποτάκτων* λεγομένων· *ἴωμεν—μὴ φοβώμεθα·* τούτων δὲ πολλάκις προτάσσονται τὰ *ἴθι, ἄγε, φέρε· ἴθι δὴ ἀναλογισώμεθα τὰ ὡμολογημένα ἡμῖν* (Πλ. *Πρωτ*. 332).—*ἄγε σκοπῶμεν.—φέρε σκεψώμεθα* (Πλ.). Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τίθεται καὶ τὸ

πρῶτον ἑνικὸν πρόσωπον, ἀλλὰ σπανίως ἄνευ τοῦ *φέρε, ἄγε* ἢ τοιούτου τινός· *φέρε δὴ τὰς μαρτυρίας ἡμῖν ἀναγνῶ* (Δ.). — *φέρε δὴ εἴπω πρὸς ὑμᾶς* (Δ). — *φέρε κομίσω* (Ἀρφ. Πλ. 768).—*φέρε καταχέω* (Ἀρφ. *Πλ*. 790).

§. 7. Τίθεται· β'. καθ' ἑαυτὴν ἡ *ὑποτακτικὴ* ἔγκλισις ἐπὶ ἐρωτήσεων ὑπὲρ τοῦ *δέοντος γενέσθαι*. Τοῦτο δὲ παρίσταται ὑπὸ διάφορον εἶδος· ὡς *ἄδεια* ἢ *γνώμη περὶ τοῦ πρακτέου· εἴπω τι τῶν εἰωθότων* (Ἀρφ. Β. 1);—*δέξεσθε ἡμᾶς ἢ ἀπίωμεν* (Πλ.);—*μὴ ἀποκρίνωμαι* (Ξ. *Ἀπ*. Ά, β', 36); μετὰ τοῦ *βούλει*, ἢ *βούλεσθε* πολλάκις· *βούλει θῶ;—βούλεσθε ἀφῶμεν;* 2. ὡς *ἀπορία περὶ τοῦ δέοντος γενέσθαι· τί φῶ; τί δρῶ; πῶς λέγωμεν;—πῶς ποιῶμεν* (Πλ.);—*ποῖ φύγωμεν* (Αἰσχ.); 3. ὡς *ἀγανάκτησις· σοί γ' ἐγὼ σιωπῶ;* κτλ.

§. 8. Διὰ τὴν συγγένειαν τῶν ἐννοιῶν, τὸ *δέον γενέσθαι* παρίσταται ὡς *γενησόμενον*, ἑπομένως τίθεται καὶ *μέλλων* τῆς ὁριστικῆς πολλάκις ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐρωτήσεων· *τί οὖν ποιήσομεν; πότερον εἰς τὴν πόλιν πάντας τούτους παραδεξόμεθα ἢ τοὺς μὲν, τοὺς δ' οὔ* (Πλ.); Ἄλλοτε δέ, ὅταν συμβουλεύηταί τις καθ' ἑαυτὸν ἢ μετ' ἄλλου περὶ τοῦ εὐθέως πρακτέου, τίθεται ἐνεστὼς ὁριστικῆς· *πῶς οὖν ὦ Ἀλκιβιάδη ποιοῦμεν* (Πλ.);

§. 9. Τίθεται· γ'. ἡ *ὑποτακτικὴ* καθ' ἑαυτὴν ἐπὶ ἀορίστου κατὰ δεύτερον καὶ τρίτον πρόσωπον μετὰ τοῦ *μὴ* ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ἀντὶ προστακτικῆς· *μὴ εἴπῃς. — μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς·* δ'. διὰ τοῦ *οὐ μή*, ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας· *οὐ μήσε ἀπολίπω* (Πλ. *Ἀλκ*. Ά, 132)=οὐ δέος μήσε ἀπολίπω.=οὐκ ἀπολείψωσε. — *ἀλλ' οὔποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ πάθῃς τόδε* (Σ. *Ἠλ*. 1029). Ὡσαύτως καὶ διὰ τοῦ πρώτου ἀορίστου, ὡς *οὐ μήποτ' ἐς τὴν Σκῦρον ἐκπλεύσῃς* (Σ. *Φ*. 381). Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα συγχέονται πολλάκις μετὰ τῶν διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὁριστικῆς ἐκφερομένων, ὡς *ὑβρίσῃ* καὶ *ὑβρίσει*, καί, ἀντι-

στρόφως, *διατρίψει* καὶ *διατρίψῃ*. Ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ *Ἀποφατικῶν Μορίων*.

3. Ἡ Εὐκτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 10. Ἡ *εὐκτικὴ* ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ τίθεται· ά. εἰς ἐξήγησιν *εὐχῆς*, ἥτις δυνατὸν νὰ πληρωθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἢ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος, ἢ καὶ νὰ μείνῃ ἀνεκπλήρωτος· *ξυνενέγκοι ταῦτα ὡς βουλόμεθα* (Θ. Ϛ', 20). — *ἀλλὰ βουληθείης, ὦ Εὐθύδημε* (Πλ. *Εὐθ.* 296).—*ἐκτελοῖτο δὴ τὰ χρηστά.—μὴ ζῴην μετ' ἀμουσίας* (Εὐρ. *Ἡρ.* Μ. 676).—*μή μοι γένοιθ' ἃ βούλομ', ἀλλ' ἃ συμφέρει* (Μ.). Ἐπὶ ταύτης τῆς ἐννοίας προτάσσονται καὶ τὰ μόρια *εἰ, εἰ γάρ, εἴθε* (*αἲ γάρ, αἴθε*, παρ' Ὁμήρῳ)· *εἰ γὰρ γένοιτο* (Ξ.). — *εἴθε μή ποτε γνοίης ὃς εἶ* (Σ. Τ. 1068). Ὡσαύτως καὶ μετὰ τοῦ *οὕτως*, ἐν εἴδει ὅρκου, τρόπον τινά· *οὕτως ὄναισθε τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν* (Δ. *Κατὰ Ἀφόβου*, Β', 842)=ἔτσι νὰ χαρῆτε τὰ ἀγαθά σας.

§. 11. Τίθεται· β'. ἡ *εὐκτικὴ* καθ' ἑαυτὴν, μετὰ τοῦ μορίου *ἄν*, εἰς ἔνδειξιν τοῦ *δυνατοῦ γενέσθαι· γένοιτ' ἄν.—δύναιο ἄν*. Τοῦτο δὲ καλεῖται λόγος *δυνητικός*, καὶ εἶναι κυρίως ὑποθετικοῦ λόγου ἀπόδοσις κατὰ παράλειψιν τοῦ ἡγουμένου μέρους=εἰ ἐξείη, γένοιτ' ἄν, καὶ=δύναιο ἄν, εἰ βούλοιο.—*ἅψαιτό τις ἄν*=εἰ τύχοι· οὕτω *βουλοίμην ἄν, ἐροίμην ἄν*, κτλ. Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος, εἰκασίαν καὶ δισταγμὸν ἐξηγῶν, καλεῖται *εἰκαστικὸς* καὶ *διστακτικός· ἴσως ἄν τις ἐπιτιμήσειε τοῖς εἰρημένοις* (Ἰσ.).

§. 12. Τίθεται· γ'. ἡ *εὐκτικὴ ἔγκλισις* ἐπὶ ἐρωτήσεων δι' ὧν ἐρωτᾶται, οὐχὶ τὸ *ἐσόμενον*, ὡς διὰ τῆς *ὁριστικῆς*, οὐχὶ τὸ *δέον γενέσθαι*, ὡς διὰ τῆς *ὑποτακτικῆς*, ἀλλὰ τὸ *δυνατὸν γενέσθαι· ἆρα ἐθελήσειεν ἂν Γοργίας ἡμῖν διαλεχθῆναι* (Πλ. *Γοργ.* 447); ὅπερ προσεγγίζει εἰς ἱκεσίαν. Εἶναι δὲ φανερὸν ὅτι τοῦτο οὐδὲν ἕτερον ἢ ὁ ἀνωτέρω *δυνητικὸς λόγος*

ἐν ἐρωτήσει. Τοιοῦτον καὶ τὸ *Πῶς ἂν ὀλοίμαν* (Εὐρ. Μ. 97); ὅπερ προσεγγίζει εἰς εὐχήν.

§. 13. Τίθεται· δ'. ἡ *εὐκτικὴ ἔγκλισις* καθ' ἑαυτὴν πρὸς μετριωτέραν ἐξήγησιν τῶν τῆς *ὁριστικῆς* ἐπὶ συμπερασμάτων· *οὐκοῦν ῥητορικὴ δημηγορία ἂν εἴη* (Πλ. *Γοργ.* 502), ἢ ἐπὶ *γνωμικῶν· ἀνὴρ ἄριστος οὐκ ἂν εἴη δυσγενής* (Γν.)· έ. πρὸς μετριωτέραν ἐξήγησιν τῆς *προστακτικῆς· χωροῖς ἂν εἴσω* (Σ. *Ἠλ.* 1491). Εἶναι δὲ καὶ ταῦτα (δ'. έ.) διάφορα εἴδη τοῦ *δυνητικοῦ λόγου*. Ἡ εὐκτικὴ ἔγκλισις εἶναι ἰδιαίτερον πλεονέκτημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, δι' ἰδιαιτέρου τύπου ἐξηγούσης καὶ ἄλλο τι, μάλιστα δὲ καθαρὰν εὐχήν.

Ἡ Προστακτικὴ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 14. Ἡ *προστακτικὴ* ἔγκλισις τίθεται· ά. ἐπὶ προσταγῆς· *ἅπτε, παῖ, λύχνον, κἄκφερε τὸ γραμματεῖον* (Ἀρφ. *Ν.* 18). — *δεῦρ' ἐλθέ* (Ἀρφ. *Ν.* 58)· β'. ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ὅ ἐστιν ἐπὶ προσταγῆς τοῦ μὴ ποιῆσαί τι· *καὶ τὰ μὲν ποίει, τὰ δὲ μὴ ποίει* (Πλ. *Πρωτ.* 325). Καὶ συνήθως μὲν τίθεται προστακτική, ἐνεστῶτος ὄντος τοῦ χρόνου, ὑποτακτικὴ δὲ ἐπὶ ἀορίστου (ἀν. §. 9). Ἀπαντᾶται δέ, ἀλλὰ σπανιώτερον, καὶ ἀόριστος προστακτικῆς· *καὶ σὺ μὴ πρότερον ἔμβαλε τοῖς πολεμίοις* (Ξ. Κ. Π. Ζ', ά, 17).—*μὴ ψεῦσον* (Ἀρφ. Θ. 877·)—*μὴ νόμισον* (ἐκ τῶν τοῦ Σοφοκλέους ἀναφερόμενον). Ὡς ἐπὶ δευτέρου, οὕτω τίθεται προστακτικὴ καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου· *εὖγε μέντοι ἐπιστάσθωσαν* (Ξ. Ἀν. Ά, δ', 8).—*ἱερὰ μηδὲ εἷς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἐκτήσθω* (Πλ. *Ν.* Ί, 907).

§. 15. Τίθεται· γ'. ἡ *προστακτικὴ* ἐπὶ συμβουλῆς· *τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου, τοῖς δὲ νόμοις πείθου* (Ἰσ. *Δημόν.* δ'). Ὡσαύτως καὶ περὶ τοῦ μὴ πρακτέου· *μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους*

(ἰσ. ἐνθ. ἀν.)· δ'. ἐπὶ προτροπῆς· *θάῤῥει, ἔλπιζε—ἄσσον ἴτε* (Ἰλ. Α, 335). — *ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναῖκας, θεῶν τε πατρώων ἕδη, θήκας τε προγόνων* (Αἰσχύλ. *Πέρσ.* 402). Τοιαῦτα καὶ τὰ *ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου* (Λουκιαν.)· ε'. ἐπὶ εὐχῆς καὶ κατάρας· *χαῖρε, εὐτύχει, ἔῤῥωσο.* — *ἔῤῥ' εἰς κόρακας* (Ἀρφ. *Πλ.* 604)· ς'. ἐπὶ ἱκεσίας· *ταῦτα χάρισαί μοι* (Ξ. Κ. Π. Α', δ', 9).—*μῆνιν ἄειδε, θεά* (Ἰλ. Α, 1).

§. 16. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι συνέβη καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐγκλίσεων ὅ τι καὶ εἰς τὰ τῶν πτώσεων· ὠνόμασαν δηλ. οἱ γραμματικοὶ ἀμφοτέρας ἔκ τινος σημασίας ἥν περ ἐνόμισαν μόνην, ἤ, τοὐλάχιστον, κυριωτέραν, ἐν ᾧ παρὰ ταύτην ἔχουσι καὶ ἄλλας. Οὔτε ἡ γενική, π. χ. μόνον γένος ἐξηγεῖ, οὔτε ἡ δοτικὴ μόνον δόσιν, ἀλλὰ καί, τὸ ἐναντίον, ἀφαίρεσιν· *τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ* (Ὀδ. Α, 9. Ἴδε *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ. 199. §. 47). Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐγκλίσεων *Ὁριστική, Προστακτική*, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Αἱ Παρεμφατικαὶ Ἐγκλίσεις ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἐξαρτήσει.

§. 1. Ἐν συνδέσει λόγου αἱ *παρεμφατικαὶ ἐγκλίσεις* φυλάττουσιν ὡς ἔγγιστα τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἣν καὶ καθ' ἑαυτὰς τιθέμεναι. Αἱ δὲ διάφοροι αὐτῶν ποικιλίαι προκύπτουσι καὶ ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν δι' αὐτῶν ἐκφερομένων λόγων.

Ἡ Ὁριστικὴ Ἔγκλισις ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἐξαρτήσει.

§. 2. Ἡ *ὁριστικὴ ἔγκλισις* τίθεται ἐν συνδέσει λόγου, εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα· α'. ἐπὶ τῶν *γνωστικῶν, εἰκαστικῶν, λεκτικῶν, ἐκθετικῶν, ἀγγελτικῶν* καὶ τῶν τοιούτων λόγων, ἐν οἷς τὸ δεύτερον κῶλον ἐκφέρεται διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς*· *ἐκεῖνο χρὴ γνῶναι ὅτι οὐδέν ἐστιν κερδαλεώτερον τοῦ νικᾶν* (Ξ. Κ. Π. Δ', β', 26).—*γνώσει κακοῦ θυμοῦ τελευτὴν ὡς κακὴ προσγίνεται* (Σ. Κ. 1197).—*λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται* (Ξ.), κτλ.

§. 3. Γενικώτερον μὲν ἰσχύει τοῦτο, ὅταν ἐν τῷ κώλῳ τῆς κυρίας προτάσεως ὑπάρχῃ *ἐνεστὼς* ἢ *μέλλων, παρῳχημένου* δὲ ἡγουμένου ἢ καὶ *ἱστορικοῦ ἐνεστῶτος*, τίθεται *εὐκτική*· *ἐπεὶ ταῦτα ἐκηρύχθη, ἔγνωσαν οἱ στρατιῶται ὅτι κενὸς ὁ φόβος εἴη* (Ξ. Ἀν. Β', γ', 26).—*οἱ Ἰνδοὶ ἔλεξαν ὅτι πέμψειε σφᾶς ὁ Ἰνδῶν βασιλεύς* (Ξ. Κ. Π. Β'. δ', 7). Ἀλλὰ πολλάκις, παραμελουμένης τῆς τοιαύτης ἐξαρτήσεως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν, τίθεται *ὁριστικὴ* καὶ *παρῳχημένου* ἡγουμένου, ὡς εἰ προηγεῖτο *ἐνεστὼς* ἢ *μέλλων*· *ᾔδειν ὅτι ἐψεύδου.*—*ἧκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται* (Δ. *Περὶ Στεφ.* νγ').—*ᾔδει Ἄφοβος ὅτι ἐξελεγχθήσεται* (Δ.), κτλ. Ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ *περὶ Εὐκτικῆς*.

§. 4. Τίθεται· β'. ἡ *ὁριστικὴ* ἐν συνδέσει λόγου, εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα, ἐπὶ *ὑποθέσεως*, ὅταν τὸ ἑπόμενον παρίσταται ὡς ἀναντίῤῥητος συνέπεια τοῦ ἡγουμένου· *εἰ θεοί εἰσιν, ἔστι καὶ ἔργα θεῶν.*—*εἰ μὲν θεοῦ υἱὸς ἦν Ἀσκληπιός, οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ* (Πλ. *Πολ.* Γ', 408). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἡγουμένου μέρους τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου τίθεται ὁριστική, ὅταν οὐδεμία ἀμφιβολία παρεμφαίνηται· *εἰ θεοί εἰσι.*—*εἰ τοῦτο πεποίηκα.*—*εἰ γενήσεται.*—*εἴ τι ἔσται*, κτλ.

§. 5. Τίθεται· γ'. ἡ *ὁριστικὴ ἔγκλισις* ἐν συνδέσει λόγου εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα, ἐπὶ *ἀναφορᾶς*, ὅταν ὁ ἀναφορικὸς λόγος ἀναφέρηται εἰς ὡρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἢ εἰς χαρακτῆρα ὡρισμένων ἰδιοτήτων· *Ζεὺς ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ*

κρατύνει (Σ. *Ἠλ.* 125).—*ἢ χρηστὸς ἀνὴρ πολίτης ἐστὶν ἅπασιν, ὅςτις γ' ἐστὶ τοιοῦτος* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 909).

§. 6. Τίθεται· δ'. ἡ *ὁριστικὴ ἔγκλισις* ἐν συνδέσει λόγου εἰς τὰ ἐξαρτώμενα κῶλα, ἐπὶ *χρόνου*, ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς ὡρισμένου χρόνου σημεῖον· *τότε ἡνίκα ἡμῖν ὡμολόγουν* (Πλ. *Συμπ.* 198).—*ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν* (Πλ. *Πρωτ.* 320).—*νῦν ὅτ' ἐν πόνῳ ταὐτῷ βεβηκὼς τυγχάνεις κακῶν ἐμοί* (Σ. Κ. 1358)· έ. ἐπὶ *αἰτίας*· *ποιητέα ταῦτα, ἐπεὶ ὑμῖν δοκεῖ.—ἰδεῖν ἐπεθύμει, ὅτι ἤκουε καλὸν κἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι* (Ξ. Κ. Π. Ά, γ', 1).

§. 7. Τίθεται· ς'. ἡ *ὁριστικὴ ἐν συνδέσει λόγου* ἐπὶ θετικῶν ἐρωτήσεων, ἐπὶ τῶν αὐτῶν δηλ. περιστάσεων καθ' ἃς καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ· *πόθεν ἥκεις.—τί ἔστι τοῦτο ; λέξον μοι τί ἐστι τοῦτο.—μή μ' ἀνέρῃ τίς εἰμι* (Σ. Κ. 209).—*ὅρα τί ποιεῖς, ὦ παῖ* (Σ.).—*ὅςτις ποθ' ὑμῶν Λάϊον κάτοιδεν ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο, τοῦτον κελεύω*, κτλ (Σ. *Τ.* 225).

Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου καὶ ἐξαρτήσει.

§. 8. Ἡ *ὑποτακτικὴ* καὶ ἡ *εὐκτική*, ὁμοιάζουσαι καθ' ὅ τι ἀμφότεραι δὲν παριστῶσιν ὡς θετικῶς ὑπάρχον τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαινόμενον, καθάπερ ἡ *ὁριστική*, διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων καθ' ὅ τι ἡ μὲν *ὑποτακτικὴ* παριστᾷ αὐτὸ ὡς ἐκ τῆς πείρας προσδοκώμενον, ἡ δὲ *εὐκτικὴ* ὡς ἐν τῷ λογισμῷ ὑπάρχον.

§. 9. Ἀμφότεραι αὗται αἱ ἐγκλίσεις τίθενται ἐν συνδέσει λόγου· 1 *ἐπὶ ὑποθέσεως*· 2. *ἐπὶ ἀναφορᾶς*· 3. *ἐπὶ χρόνου*· 4. *ἐπὶ τέλους*· 5. *ἐπὶ ἐρωτήσεων*. Ἡ δὲ *εὐκτικὴ* ἰδιαιτέρως προσέτι καὶ ἐπὶ τῶν *ἐκθετικῶν* καὶ *διηγηματικῶν* λόγων, ὅπερ ἔχει κοινὸν μετὰ τῆς *ὁριστικῆς* (§. 3).

1. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ ὑποθέσεως.

§. 10. Ἡ *ὑποτακτικὴ* τίθεται ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων

μετὰ τῶν μορίων, *ἐὰν ἄν, ἤν*, ἐν τῷ ἡγουμένῳ κώλῳ, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατὴ καὶ προσδοκωμένη, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος. Καὶ τότε ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται *ὁριστικὴ* μέν, ἐὰν παρίσταται ὡς θετική, *εὐκτικὴ* δὲ μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν παρίσταται ὡς ἀμφίβολος ἡ συνέπεια· *ἅπας λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν* (Δ.). —*ἐὰν γιγνώσκῃ ὧν δεῖ, ἀληθὴς ἂν εἴη προστάτης* (Ξ. *Ἀπ.* Γ', δ', 6).—*οὐκ ἀποδέξομαί σου, ἐὰν τοιαῦτα φλυαρῇς* (Πλ. *Πολ.* Ἡ, 33). Ἡ διαφορὰ τοῦ *εἰ γράψει* καὶ *ἐὰν γράψῃ* πολλάκις γίνεται ἀνεπαίσθητος· *ἐὰν φῇ.—εἰ δ' αὖ φήσει* (Δ.).

§. 11. Ἡ *εὐκτικὴ* δὲ τίθεται ἐν τῷ ἡγουμένῳ κώλῳ τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου μετὰ τοῦ *εἰ*, ἄνευ τοῦ *ἄν*, ὅταν ἡ ὑπόθεσις ἦναι προβληματώδης καὶ ἐν τῷ λογισμῷ, μὴ προσδοκωμένη ἐκ τῆς πείρας· *εἰ τοῦτο εἴη*, ὅπερ ἴσα δύναται τῷ *τεθέντος ὅτι ἤθελεν εἶναι τοῦτο*· ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει τίθεται *εὐκτικὴ* μετὰ τοῦ *ἄν*, *εἰ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθὺς ἂν ἀπολοίμεθα* (Ἰσ. *Βούσιρ.* ή). Ἀλλὰ ἡ ἀπόδοσις ποικίλλει πολυειδῶς.

Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ ἀναφορᾶς.

§. 12. Ἡ *ὑποτακτικὴ* τίθεται ἐπὶ ἀναφορᾶς μετὰ τῶν πτωτικῶν τε καὶ μοριακῶν ἀναφορικῶν, ἐχόντων τὸν σύνδεσμον *ἄν, ὃς ἄν, ὅςτις ἄν, οἷος ἄν, ὡς ἄν, ὅπου ἄν*, κτλ, ὅταν ὁ λόγος, ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος, ἀναφέρηται εἰς μίαν μόνην ἀόριστον περίστασιν ἐκ τῶν πολλῶν δυνατῶν τοῦ παρόντος ἢ μέλλοντος· *συμμαχεῖν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή* (Δ. Φ. Ά, γ')—*ἅττ' ἄν σοι λογιζομένῳ φαίνηται βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει* (Ἰσ. *πρὸς Νικ.* 10)· οὕτω καὶ *ὅσοι ἄν, ὅσῳ ἄν*· *καθ' ὅσον ἂν δύνωμαι, ὅπῃ ἂν ἡγῆται*, κτλ. Ἡ ἀοριστία ἐπιδεικνύεται

ἐναργέστερον διὰ τοῦ *ὅς ἄν*, κτλ, ἢ διὰ τοῦ ἁπλοῦ *ὅς*. Πολλάκις δὲ ἡ διαφορὰ καταντᾷ πολλὰ μικρά· *ὧν λέγῃ, ὧν ἂν εἴπῃ* (Δ.).

§. 13. Ἡ *εὐκτικὴ* τίθεται ἐν συνδέσει λόγου ἐπὶ *ἀναφορᾶς*, παρῳχημένου χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος, μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἀναφορικῶν, ἄνευ τοῦ *ἄν*· [προσέτι δὲ καὶ μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς πρόσωπα ἢ πράγματα πολλάκις ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ἐπαναληφθέντα, ὁσάκις ἡ περίστασις ἔφερεν. Οὕτω λοιπὸν τὸ *ὅσους εἶδεν*=ὅσους εἶδεν ἅπαξ.—*ὅσους ἴδοι*=ὅσους κατὰ διαφόρους καιροὺς εἶδεν—*ὅσους ἂν ἴδῃ*=ὅσους ἴδῃ εἰς τὸ ἑξῆς· *καὶ οὓς μὲν ἴδοι εὐτάκτως καὶ σιωπῇ ἰόντας ἐπῄνει, εἰ δέ τινας θορυβουμένους αἴσθοιτο, κατασβεννύναι τὴν ταραχὴν ἐπειρᾶτο* (Ξ. Κ. Π. Ἐ, γ΄, 55).—*ὃν ἕλοιεν τῶν ταύρων ἔσφαττον* (Πλ. *Κριτίᾳ*, 119).—*καὶ οἱ μὲν ὄνοι, ἐπεί τις διώκοι, προσδραμόντες ἂν εἱστήκεσαν, καὶ πάλιν, ἐπεὶ πλησιάζοιεν οἱ ἵπποι, ταὐτὰ ἐποίουν* (Ξ. Ἀν. Ἀ, ἐ, 2).

3. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ χρόνου.

§. 14. Περὶ τῶν *χρονικῶν λόγων* ἰσχύουσι τὰ περὶ τῶν *ἀναφορικῶν*. Τίθεται ὑποτακτικὴ ἐν τῷ χρονικῷ λόγῳ μετὰ τῶν χρονικῶν μορίων, *ὅτε, ὁπότε, ἐπεί*, κτλ, προσλαμβανόντων τὸ *ἄν*, καὶ γινομένων *ὅταν, ὁπόταν, ἐπάν, ἕως ἄν*, ὅταν, ἀρκτικοῦ χρόνου ὄντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς τὸ παρὸν ἢ μέλλον· *ἅπαντα δυσχέρεια, τὴν αὑτοῦ φύσιν ὅταν λιπών τις δρᾷ τὰ μὴ προσεικότα* (Σ. Φ. 902).—*τοῦτο καὶ νῦν ποιοῦσιν οἱ βάρβαροι βασιλεῖς, ὁπόταν* (ἢ *ὅπου ἂν*) *στρατοπεδεύωνται* (Ξ. Κ. Π. Γ΄, γ΄, 26).—*ἕως ἂν σῴζηται τὸ σκάφος, τότε χρὴ καὶ ναύτην καὶ κυβερνήτην καὶ πάντ᾽ ἄνδρα ἑξῆς προθύμους εἶναι, καὶ, ὅπως μήθ᾽ ἑκὼν μήτ᾽ ἄκων μηδεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπειδὰν*

δὲ ἡ θάλαττα ὑπέρσχῃ, μάταιος ἡ σπουδή (Δ. Φ. Γ΄, ιδ΄).

§. 15. Τίθεται δὲ *εὐκτικὴ*, παρῳχημένου χρόνου ἡγουμένου, μετὰ τῶν αὐτῶν χρονικῶν μορίων, ἄνευ τοῦ *ἄν*, ὅταν ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς πρᾶξιν πολλάκις ἐπὶ τοῦ παρελθόντος ἐπαναληφθεῖσαν, ὁσάκις ἡ περίστασις ἔφερεν, καὶ ὄχι εἰς ὡρισμένον σημεῖον χρόνου· *ὅτε ἀφίκετο*=ὅτε ἔφθασεν—*ὁπότε ἀφίκοιτο* = ὅτε καὶ ὅτε, κατὰ διαφόρους καιρούς, ἤτοι ὁσάκις ἔφθασεν.—*ὅταν ἀφίκηται*=ὅταν φθάσῃ· *ὁπότ᾽ εὖ πράσσοι πόλις, ἔχαιρε, λυπρῶς δ᾽ ἔφερεν, εἴ τι δυστυχοῖ* (Εὐρ. *Ἱκ.* 897).

4. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ τέλους.

§. 16. Ἡ *ὑποτακτικὴ* τίθεται ἐπὶ τῶν *τελικῶν λόγων*, μετὰ τῶν μορίων *ἵνα, ὡς* (καὶ *ὄφρα* παρὰ ποιηταῖς), *ὅπως, ἵνα μή, ὡς μή, ὅπως μή*, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ μόνου τοῦ *μή*, ἐνεστῶτος ἢ *μέλλοντος* χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος· *βασιλεὺς αἱρεῖται, οὐχ ἵνα ἑαυτοῦ καλῶς ἐπιμελῆται, ἀλλ᾽ ἵνα καὶ οἱ ἑλόμενοι δι᾽ αὐτὸν εὖ πράττωσιν* (Ξ. *Ἀπ.* Γ΄, β΄, 3).—*ἐάν τίς σοι κάμνῃ τῶν οἰκετῶν, παρακαλεῖς ἰατρούς, ὅπως μὴ ἀποθάνῃ* (Ξ. *Ἀπ.* Β΄, ἰ, 2).—*διηγησόμεθα ὡς μᾶλλον δῆλον γένηται* (Ξ. Κ. Π. Ἀ, β΄, 6). Εἰς τὸ *ὡς* καὶ *ὅπως* προστίθεται ἐνίοτε καὶ ὁ *ἄν*, οὔτε ὅμως εἰς τὸ *ἵνα* οὔτε εἰς τὸ μόνον *μή*.

§. 17. Ἡ *εὐκτικὴ* τίθεται μετὰ τῶν αὐτῶν μορίων, παρῳχημένου χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὄντος· *Μένων ἐπεθύμει ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπεθύμει δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι· φίλος τ᾽ ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίη δίκην* (Ξ. *Ἀν.* Β΄, ϛ΄, 21).—*ὅπως ἀσφαλῶς θηρῴη, ἱππέας τε προσέλαβε πολλοὺς καὶ πελταστάς* (Ξ. Κ. Π. Α΄, δ΄, 16). *Κῦρος φίλων ᾤετο δεῖσθαι, ὡς συνεργοὺς ἔχοι* (Ξ.).—*ἐπεμελεῖτο Κῦρος ὅπως μή-*

ποτε ἀνίδρωτοι οἱ στρατιῶται ἐπὶ τὸ ἄριστον καὶ τὸ δεῖπνον εἰσίοιεν (Ξ. Κ. Π. Β', ά, 29).

§. 18. Πολλάκις δέ, καὶ *παρῳχημένου* χρόνου ἡγουμένου, ἕπεται *ὑποτακτική*, ἤτοι διότι, καί περ παυσάσης τῆς πράξεως, ὁ σκοπὸς ὅμως, δι' ὃν ἡ πρᾶξις ἔγινεν, εἶναι εἰσέτι ἐκτελέσιμος, ἢ ἁπλῶς παραμελουμένης τῆς τοιαύτης συνδέσεως καὶ μεταφερομένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ παρελθόντος, ὅπερ ἐκφέρεται διὰ τῆς *εὐκτικῆς*, εἰς τὸ διὰ τῆς *ὑποτακτικῆς ἐκφερόμενον* ἐνεστὼς καὶ μέλλον· οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον· *παρήλθομεν, ὅπως μὴ ῥαδίως περὶ μεγάλων πραγμάτων χεῖρον βουλεύσησθε* (Θ. Α', 73)· κατὰ τὸ δεύτερον· *ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς* (Πλ. *Κρίτ.* 43).—*Ἀβροκόμας τὰ πλοῖα κατέκαυσεν, ἵνα μὴ Κῦρος διαβῇ* (Ξ. *'Ἀν.* Α', 128). Ἐνίοτε δὲ τίθενται ἀμφότεραι εἰς τὸν λόγον· *ναῦς οἱ Κορίνθιοι ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἧσσον οἱ Ἀθηναῖοι κωλύοιεν ἀπαίρειν* (Θ. Ζ', 17)· ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἐν τούτοις ἡ μὲν *ὑποτακτικὴ* τίθεται, ὅταν τὸ τέλος θεωρῆται ὡς μᾶλλον εἰς τὸ βέβαιον προσεγγίζον, ἡ δὲ *εὐκτικὴ* ὅταν ἐννοῆται ὡς ἀμφίβολον.

* §. 19. Καὶ τὰ *φόβου* σημαντικὰ ῥήματα τὴν αὐτὴν σύνταξιν δέχονται· *δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἴκαδε ὁδοῦ* (Ξ. Ἀν. Γ', Ϭ', 26)· — *ἔδεισαν οἱ Ἕλληνες μὴ οἱ Πέρσαι προσαγάγοιεν πρὸς τὸ κέρας* (Ξ. Ἀν. Α', ί, 6). Ἀλλὰ ὡς λέγεται *Ἀριστεὺς συνεβούλευε τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλέον ὁ σῖτος ἀντίσχῃ*, (Θ. Α', 15). κτλ. (§. 18), οὕτω καὶ *οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ξυμμάχους ἐδεδίεσαν σφῶν μὴ ἀποστῶσιν* (Θ. Ἑ, 14). Εἰς γενόμενον δὲ ἀναφερομένου τοῦ φόβου, τίθεται *ὁριστική*· *φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν* (Θ. Γ', 53).

* §. 20. Πρὸς τοὺς *τελικοὺς λόγους* συγγενεύουσιν οἱ *τροπικοί*, ὅταν δηλ. τὸ *ὅπως* σημαίνῃ τὸ *τίνι τρόπῳ*, ὁποία ἦτον

ἡ ἀπ' ἀρχῆς αὐτοῦ σημασία· καὶ τότε ὁλόκληρος ὁ δι' αὐτοῦ ἐκφερόμενος λόγος ἐπέχει τόπον ἀντικειμένου. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα μετὰ τῶν ῥημάτων ἅτινα τάσιν καὶ σπουδὴν πρός τι σημαίνουσιν, *βουλεύεσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, σπουδάζειν, παρασκευάζειν, πράττειν, μηχανᾶσθαι*, κτλ. Ἐν τούτοις τίθεται ὁ *μέλλων* τῆς ὁριστικῆς συνηθέστερον· *βουλεύεται* (Κῦρος) *ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ', ἢν δύνηται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου* (Ξ. *'Ἀν.* Α', ά, 4).—*οὐ μικρὰν πρόνοιαν ἔχειν δεῖ, ὅπως κύριος ἔσται ὁ νόμος καὶ μήτε συγχυθήσεται μήτ' αὖ μεταποιηθήσεται* (Δ. *Ἀριστοκρ.* 640). Μετὰ τὸν *μέλλοντα* ἔρχεται εἰς χρῆσιν ὁ *δεύτερος ἀόριστος*, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ *πρῶτος ἀόριστος, ἐνεργητικός τε* καὶ *μέσος*, τῆς *ὑποτακτικῆς*. *

5. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ ἡ Εὐκτικὴ ἐν συνδέσει λόγου, ἐπὶ ἐρωτήσεων.

§. 21. Ἡ *ὑποτακτικὴ* τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐν ταῖς αὐταῖς περιστάσεσιν ἐν αἷς καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ· ὡς *τί εἴπω ; πῶς εἴπω ; πῶς ἀποδρῶ ;* κτλ. (σ. 84. §. 7), οὕτω καὶ *τί βούλει ἵνα εἴπω ;* Ἐπειδὴ δὲ μόνον οἱ ἀποροῦντες ἐρωτῶσι, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἀπορηματικοί, οἱ διαβουλευτικοὶ καὶ οἱ τοιοῦτοι λόγοι, καί περ ἄνευ τοῦ ἐρωτηματικοῦ τύπου, εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἀνάγονται καὶ τὴν αὐτὴν δέχονται σύνταξιν· *ἀπορῶ τήν τ' ἀδελφὴν ὅπως ἐκδῶ καὶ τἆλλα ὁπόθεν διοικῶ* (Δ. *κατὰ Ὀνήτ.* Α', ιζ').—*οὐκ ἔχω ὅπως σοι εἴπω ἃ νοῶ* (Πλ.).—*βουλεύομαι πῶς σε ἀποδρῶ* (Ξ.).—*οἱ κάπηλοι φροντίζουσιν ὅ τι ἐλάττονος πριάμενοι πλείονος ἀποδῶνται* (Ξ. *Ἀπ.* Γ', ζ', 6).—*οὐδὲν Σωκράτει διοίσει, ἐὰν μόνον ἔχῃ ὅτῳ διαλέγηται* (Πλ. *Συμπ.* 194)=μετὰ τίνος νὰ διαλέγηται. Ἐνίοτε τίθεται καὶ *μέλλων* τῆς *ὁριστικῆς*, παριστῶν τὸ πρᾶγμα ὡς *γενησόμενον*· *οὐκ ἔχετε ὅ τι ποιήσετε* (Δ.), ὡς καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 22. Καὶ ἡ *εὐκτικὴ* ὁμοίως τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεων ἐν ταῖς αὐταῖς περιστάσεσιν, ὡς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, παρῳχημένου χρόνου ἡγουμένου· *οἱ Ἐπιδάμνιοι τὸν ἐν Δελφοῖς θεὸν ἐπηρώτων εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν* (Θουκ. Α΄, 25). Τοῦτο, ἐνεστῶτος ἡγουμένου, ἤθελεν εἶναι καθ' *ὑποτακτικήν· ἐρωτῶμεν εἰ παραδῶμεν*, ἤ, κατὰ *μέλλοντα* τῆς *ὁριστικῆς, παραδώσομεν.—Ἀλκιβιάδης ἠπόρει ὅ τι χρήσαιτο τοῖς παροῦσι πράγμασιν* (Ἰσ.), κτλ.

Ἡ Εὐκτικὴ ἐπὶ τῶν ἐκθετικῶν καὶ διηγηματικῶν λόγων.

§. 23. Ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν ὅτι οἱ διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς* μετὰ τῶν *λεκτικῶν, διηγηματικῶν* καὶ ἐν γένει *ἐκθετικῶν* ῥημάτων ἐξηγούμενοι λόγοι, *ἐνεστῶτος* μὲν ἡγουμένου καὶ *μέλλοντος*, ἐκφέρονται καθ' *ὁριστικήν· λέγουσιν ὅτι τέθνηκε·* *παρῳχημένου* δὲ ἡγουμένου, κατ' *εὐκτικήν· ἔλεγον ὅτι εἴη*. Παρετηρήσαμεν προσέτι ὅτι ἐνίοτε, καὶ *παρῳχημένου* ἡγουμένου, ἐκφέρονται ὡσαύτως καθ' *ὁριστικήν· ἧκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς Ἐλάτεια κατείληπται* (Δ. περὶ *Στεφ.* 284. Ἴδε ἀν. §. 3). Ἐνίοτε δὲ τίθενται καὶ ἀμφότεραι αἱ ἐγκλίσεις αὗται ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ· *ἔλεγον ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφευγὼς εἴη* (Ξ. *Ἀν.* Β΄, ά, 3).

§. 24. Ἐπειδὴ *ἡ εὐκτικὴ* ἐν συνδέσει λόγου ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὸ παρελθόν, ἕπεται ὅτι ἡ τῆς *ὁριστικῆς* χρῆσις ἐν τούτοις εἶναι ὡς ἐξαίρεσις. Ἔχει δὲ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη τὸν αὐτὸν λόγον ὃν ἔχει ἡ χρῆσις τῆς *ὑποτακτικῆς, παρῳχημένου* ἡγουμένου, ἐπὶ τῶν *τελικῶν λόγων*, ἐπὶ τῶν *φόβου* σημαντικῶν, ἐπὶ *ἐρωτήσεων*, κτλ. Παραμελεῖται δηλ. ἡ σχέσις τῆς συνδέσεως, καὶ ὁ λόγος θεωρεῖται ὄχι ὡς ἐξαρτώμενος, ἀλλ' ὡς αὐθυπόστατος.

§. 25. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λέγεται *τῇ ὑστεραίᾳ ἧκεν ἄγγελος λέγων ὅτι λελοιπὼς εἴη Συέννεσις τὰ ἄκρα* (Ξ.

Ἀν. Α΄, ϐ΄, 21), καὶ *ἦλθον ἄγγελοι ὅτι* (οἱ Ἐπιδάμνιοι) *πολιορκοῦνται* (Θ. Α΄, 26).—*ἀνέκραγον οἱ παρόντες ὅτι ζῇ ὁ ἀνήρ* (Ξ. Ἀν. Έ, ή, 10)—*καὶ τοῦτον μὲν ἀνέκραγον πάντες ὡς ὀλίγας παίσειεν* (αὐτόθι, 12).—*Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν εἰς Βαβυλῶνα* (Ξ. Ἀν. Α΄, δ΄, 11)·—*καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέν πω ἐνδώσουσιν* (Θουκ. Β΄, 12).

§. 26. Μεταφερόμενος ὁ λόγος ἐκ τῆς εὐκτικῆς εἰς τὴν ὁριστικὴν ἔγκλισιν καὶ ζωηρότερος γίνεται καὶ ὡς βεβαιότερος ἐκφέρεται· τὸ *ὅτι ζῇ ὁ ἀνὴρ* εἶναι αὐτὴ ἡ φωνὴ τῶν ἀνακραγόντων, οἵτινες παρίστανται ὡς αὐτοπροσώπως κραυγάζοντες *ζῇ ὁ ἀνήρ·* οὕτω καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. Τοὐναντίον δὲ ἀλλαχοῦ προτιμᾶται ἡ εὐκτική, ὅταν τὰ παρ' ἄλλου λεγόμενα ὡς μὴ ἀληθῆ παρίστανται· *Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ* (Ξ. Ἀν. Α΄, ά, 3).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ἀπαρεμφάτου καὶ Ἀπροσώπων Ῥημάτων.

Περὶ Ἀπαρεμφάτου.

§. 1. Καὶ ἡ *ἀπαρέμφατος* ἔγκλισις ἤτοι τὸ *ἀπαρέμφατον*, ὡς λέγεται, δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς καθ' ἑαυτὸ τιθέμενον εἰς τὸν λόγον, καὶ ὡς ἐν συνδέσει καὶ ἐξαρτώμενον, οἷον *τὸ αἰδεῖσθαι ἐν τούτοις οὐκ ἔνεστιν*, καὶ *δέομαι συγγνώμην ἔχειν*, κτλ. Ἀλλὰ καὶ ὡς εὐκολώτερον καὶ ὡς συμφωνότερον πρὸς τὰ ἐν τῇ *Β΄. Π.* θέλομεν θεωρήσει καὶ ἐνταῦθα τὸ *ἀπαρέμφατον· ά. ὡς ἔγκλισιν ῥήματος· ϐ΄. ὡς ὄνομα.*

Α΄. Τὸ Ἀπαρέμφατον ὡς Ἔγκλισις Ῥήματος.

§. 2. Ὡς ἔγκλισις ῥήματος τὸ *ἀπαρέμφατον* τίθεται μάλιστα μετά τινων ἰδιαιτέρων κλάσεων ῥημάτων, δέχεται *ὑποκείμενον* ὅπερ προσδιορίζει τὴν ἀόριστον αὐτοῦ φύσιν, κατη-

γορούμενον ἐπὶ τοῦ εἶναι καὶ τῶν ὁμοίων, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμούς.

Κλάσεις τῶν Ῥημάτων μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφατον συντάσσεται.

§. 3. Αἱ κλάσεις τῶν ῥημάτων μεθ' ὧν τὸ Ἀπαρέμφατον τίθεται μάλιστα εἶναι·

ά. Τὰ βουλήσεως σημαντικὰ καὶ τὰ ἐκ τούτων προκύπτοντα· ἐθέλω ὑμᾶς συντῆξαι καὶ ξυμφῦσαι εἰς τὸ αὐτό (Πλ. Συμπ. 192). Οὕτω καὶ αἱροῦμαι, προθυμοῦμαι, κελεύω, κτλ. παρακαλῶ, προτρέπω, ἱκετεύω, πείθω, κτλ. ἐπινοῶ, λογίζομαι, βουλεύομαι, κτλ. Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐναντία τούτων· κωλύω, ἀποτρέπω, κτλ. β'. Τὰ σημαίνοντα φύσιν, δύναμιν, ἱκανότητα, ἔθος πρός τι καὶ τὰ ὅμοια· πέφυκεν ἄνθρωπος ὑπερφρονεῖν· οὕτω δύναμαι, τολμῶ, ἀναγκάζω, διαπράττομαι, εἴωθα, κτλ. ὡσαύτως καὶ τὰ ἐναντία τούτων· ἀδυνατῶ, δέδοικα, αἰσχύνομαι, κτλ. γ'. Τὰ δοξασίας, εἰκασίας καὶ τῶν τοιούτων σημαντικά· νομίζω συμφέρειν ἡμῖν (Πλ. Φαίδρ. 230).—τοὺς ἄλλους ἡγεῖται πολιτικοὺς ποιεῖν (Ξ.)—πιστεύω διαλύσειν τὴν διαβολήν, κτλ. δ'. Τὰ λεκτικὰ μετὰ τῶν ὁμοίων· ἔφασαν κατερεῖν αὐτοῦ (Ξ. Κ. Π. Ά, δ', 8). —εὖ πεπονθέναι ὡμολόγουν (Ξ. Ἀγ. Δ', 1).—ὀμώμοκε δικάσειν κατὰ τοὺς νόμους (Πλ. Ἀπολ. 35), κτλ.

§. 4. Ἐν πᾶσι τούτοις δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ οὗ κρέμαται· ἐπιθυμῶ αὐτοκράτωρ γενέσθαι (Ξ.)=ἐπιθυμῶ τῆς αὐτοκρατορίας.—βούλομαι ἀναγνῶναι = βούλομαι τὴν ἀνάγνωσιν.—ἔγνω τὸν ποταμὸν διαβῆναι=τὴν τοῦ ποταμοῦ διάβασιν.— ἀπαλλάττειν τινὰ ὀφθαλμίας καὶ ἀπαλλάττειν τινὰ (τοῦ) ζῆν.—παραινῶ σοι ταῦτα καὶ παραινῶ σοι πείθεσθαι, κτλ. Ἀλλὰ οὔτε ἡ σημασία εἶναι κατὰ πάντα ἡ αὐτή, οὔτε ἡ χρῆσις αὐθαίρετος.

§. 5. Ὡς τὰ ἀνωτέρω ῥήματα, οὕτω καὶ τὰ τοιαύτην ἔννοιαν ἐξηγοῦντα ἐπίθετα συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου· δυνατὸς εἰπεῖν.—δεινὸς λέγειν.—Θεμιστοκλῆς ἱκανώτατος ἦν εἰπεῖν καὶ γνῶναι καὶ πρᾶξαι (Λυσ.).—εἴ τισιν ἄρα δοκοῦσιν ἐπιτήδειαι ἐκεῖναι παθεῖν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἐπιτήδειον (Δ. κατ' Ἀνδροτ. ις').—ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἃ ἔγνωτε (Θ. Β', 61).—μαλακὸς καρτερεῖν πρὸς ἡδονάς. Ἐν τούτοις τὸ ἀπαρέμφατον ἐκπληροῖ τὰ τῆς αἰτιατικῆς—(σ. 30, §. 40). Οὕτω δὲ καὶ ὁ χρόνος βραχὺς ἀξίως διηγήσασθαι τὰ πραχθέντα (Πλ.)=ὡς πρὸς τοῦτο. Ἀλλαχοῦ δὲ τὰ τῆς γενικῆς· ἄξιος θαυμάσαι=ἄξιος θαυμασμοῦ, ἀξιοθαύμαστος.—ἄξιος εἶ τιμᾶσθαι (Πλ. Ἀλκ. Ά, 105)=ἄξιος τιμῆς.—τὴν βουλὴν κυρίαν ἐποίησαν τῆς εὐταξίας ἐπιμελεῖσθαι (Ἰσ. Ἀρεοπ. ις'). Ὁμοίως τὸ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν (Σ. Τ. 1293), κτλ.

§. 6. Δυνατὸν δὲ καὶ μετὰ πάσης ἄλλης κλάσεως ῥημάτων νὰ συνταχθῇ τὸ ἀπαρέμφατον, καὶ ἄνευ τούτου πλήρη σύνταξιν δεχομένων, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν σημαινόντων διδόναι ἢ προσφέρειν τινί τι ἐπί τινι σκοπῷ· παρέχειν αὑτὸν ὥσπερ ἰατρῷ τέμνειν καὶ κάειν (Πλ. Γορ. 481).—οἱ Φλιάσιοι τὴν πόλιν φυλάττειν τοῖς Λακεδαιμονίοις παρέδωκαν (Ξ.)—ὅσοι τῶν Θηβαίων περιῆσαν ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα χρήσασθαι ὅ τι ἂν βούλωνται (Θ. Β', 4).=à discretion.

§. 7. Εἰς ταῦτα τὰ τελευταῖα κυρίως ἁρμόζουσα ἡ προσηγορία τελικὰ ἀπαρέμφατα ἐφηρμόσθη ἔπειτα γενικώτερον καὶ εἰς πάντα τὰ ἄλλα, ὅσα ἡ σημερινὴ γλῶσσα διὰ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τοῦ μορίου νὰ συνήθως μεθερμηνεύει (ἀνωτέρω §. 3. ά. β'.), ὡς εἰδικὰ καλοῦνται τὰ διὰ τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι ἑρμηνευόμενα (αὐτόθι γ'. δ'.)

Τὸ Ὑποκείμενον τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 8. Ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι τὸ αὐτὸ

πρόσωπον ὅπερ καὶ εἰς τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται, καλεῖται *ταὐτοπροσωπία*· ὅταν δὲ ἄλλο ἦναι τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ ἄλλο τὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, τότε καλεῖται *ἑτεροπροσωπία*. Ἐπὶ ταὐτοπροσωπίας τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἰδιαιτέρου ὑποκειμένου· *ὁμολογῶ ἀδικεῖν*. — *σὺ μὲν εἵλου ζῆν, ἐγὼ δὲ κατθανεῖν* (Σ. *Ἀντ.* 555). Μόνον δὲ ἐν συνεπείᾳ λόγου τίθεται ἰδιαίτερον ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου, διά τινος ἀντωνυμίας, ἀνανεούσης τὸ ἐν τῷ ῥήματι τῆς κυρίας προτάσεως, καὶ τοῦτο κατ᾽ ὀνομαστικήν· *ὧν ἐγὼ ἤθελον τούτῳ ταύτην ἥτις εἴη μεγίστη πίστις δοῦναι, ἢ μὴν ἐγὼ τοῦ πατρὸς ἀκούειν* (Δημ. *πρὸς Κάλιππον*, δ'). — *φασί τινες οὐκ ἐνούσης ἐν τῇ ψυχῇ ἐπιστήμης σφεῖς ἐντιθέναι* (Πλ.). Ἐν πολλοῖς τῶν τοιούτων χωρίοις τρέπουσιν οἱ κριτικοὶ τὴν αἰτιατικὴν εἰς ὀνομαστικήν, γράφοντες *σφεῖς*, ἀντὶ *σφᾶς*.

* §. 9. Γίνεται δὲ μάλιστα τοῦτο, ὅταν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ἐξαρτῶνται δύο ἀπαρέμφατα διάφορον ἔχοντα ὑποκείμενον, καθ᾽ ἑτεροπροσωπίαν καὶ ταὐτοπροσωπίαν· ἃς (δραχμάς, Τιμόθεος) *ἰδίᾳ ἔφη δανεῖσαι τὸν πατέρα Ἀντιμάχῳ καὶ οὐκ αὐτὸς λαβεῖν* (Δημ. *πρὸς Τιμόθ.* θ').—*εἰ οἴεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ᾽ ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε* (Δημ. *Φιλ.* Γ', έ). Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ (Δ', 28) *οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ᾽ ἐκεῖνον στρατηγεῖν*. Ἴδε καὶ κατωτέρω § 12. *

§. 10. Ἄλλως δὲ ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, ἥτις ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο περιστάσεις. Ἡ πρώτη περίστασις εἶναι ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, καὶ τότε δὲν τίθεται ἰδιαίτερον ὑποκείμενον ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὡς καὶ ἀνωτέρω (§. 8)· *δέομαί σου παραμεῖναι*. — *ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει ἀνελέσθαι τοὺς ναυαγούς* (Ξ.).—*πείθω σε λέγειν*.

§. 11. Ἡ δευτέρα περίστασις εἶναι ὅταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι πάντῃ διάφορον καὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως. Τότε τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται κατ᾽ αἰτιατικήν· *ἀξιῶ ὑμᾶς ἀλλήλους διδάσκειν* (Πλ.).—*εὔχοντο Ξενίαν καὶ Πασίωνα ὡς δολίους ὄντας αὐτοὺς ληφθῆναι* (Ξ. Ἀν. Ά, δ', 7). —*ἰδεῖν σε βούλομαι καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν τὸν μόνον* (Ἀρφ. *Πλ.* 249)=θέλω νὰ σὲ ἴδῃ καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ μονογενὴς υἱός μου.

* §. 12. Τίθεται δὲ καὶ ἐπὶ *ταὐτοπροσωπίας* ἐνίοτε τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου κατ᾽ αἰτιατικήν, ὅταν διακρίνῃ αὐτὸ ἑαυτὸ ὡς θεωροῦν καὶ θεωρούμενον, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων· *οἶμαι ἐμὲ παρὰ σοῦ πολλῆς καὶ καλῆς σοφίας πληρωθήσεσθαι* (Πλ. *Συμπ.* 175).—*φημὶ δεῖν ἐκείνους μὲν ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέβησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν ἡμάρτηκα* (Ἀνδ.). *

Τὸ Κατηγορούμενον καὶ οἱ Προσδιορισμοὶ τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 13. Χωριστὸν κατηγορούμενον εἰς τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ἐπὶ τοῦ *εἶναι*, *γίγνεσθαι* καὶ τῶν ὁμοίων. Τίθεται δὲ κατ᾽ ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικήν, καθάπερ εἶναι ἢ ὑποτίθεται καὶ τὸ ὑποκείμενον· *νομίζω οὐδὲν χείρων εἶναι τῶν ἄλλων*.—*αἰτίαν ἔχω μισόδημος εἶναι* (Πλ. *Πολ.* Ή, 566). — *οὐδενὸς ὕστεροι γνώμῃ* (ἔφασαν) *φανῆναι* (Θ. Ά, 91).—*ἐγὼ γὰρ Ἀθηναίους φημὶ σοφοὺς εἶναι*. — *ἀνάλκιδας ἡγεῖτο εἶναι αὐτούς* (Ξ.). — *τὴν πόλιν ὄντως ἡγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι* (Ξ. Ἑλλ. Γ', δ', 18). — *οἵτινες αὐτόχθονες εἶναί φαμεν* (Ἰσ. *Συμμ.* ιζ').

§. 14. Ὅταν δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἦναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως (§. 10), τότε, ἕλξεως καὶ ἀφομοιώσεως νόμῳ, τίθεται συνήθως τὸ κατηγο-

ρούμενον ὁμοιοπτώτως αὐτῷ· *ἐδέοντο Κύρου ὡς προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι* (Ξ. Ἑλλ. Ά, έ, 2 · καὶ πάντοτε σχεδὸν οὕτως, ὅταν προηγῆται γενικὴ μετοχῆς *δοξαστικοῦ, λεκτικοῦ* ἢ τοιούτου τινὸς ῥήματος· *τῶν δοκούντων σοφῶν εἶναι* (Πλ.).—*τῶν φασκόντων δικαστῶν εἶναι* (Πλ.). Μένει δὲ ὡς ἀμετάβλητος φράσις τὸ *εἶναί τι· τῶν δοκούντων τι εἶναι* (Πλ. *Γοργ.* 472).—*ἀνδρὶ οἰομένῳ τι εἶναι* (Πλ. *Μενεξ.* 247).

§. 15. Οὕτω καὶ ἐπὶ δοτικῆς· *οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις, εὐδαίμοσιν ἔξεστι γενέσθαι* (Δ. *'Ολ.* Γ', ς').—*Κῦρος ἀνεγέλασεν ἐπὶ τῷ κρείττονι τοῦ Ἔρωτος φάσκοντι εἶναι* (Ξ. Κ. Ά. ς', ά, 34). Ὡσαύτως καὶ *μὴ ἀναγκάσῃς ἐμὲ κακὴν γενέσθαι περὶ σὲ* (Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 1185), ὅπερ συμπίπτει τῷ ἀνωτέρω γενικῷ κανόνι, ὅτι τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας τίθεται κατ' αἰτιατικήν (§. 11).

§ 16. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν προσδιορισμῶν· *ἐψηφίσασθε ἐξελθεῖν βοηθήσοντες* (Δ.).—*ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν γνόντες τολμῆσαι* (Θ. Ά, 91).—*οὐ τοῦ βελτίονος σώματός ἐστιν ἑκόντος τὰ σχήματα σχηματίζειν* (Πλ.); —*τῷ μὲν Ἀθηνοδώρῳ συνέβη διαφεῖναι τὴν δύναμιν χρήματα οὐκ ἔχοντι παρ' ὑμῶν, τῷ Χαβρίᾳ δὲ μίαν ναῦν ἔχοντι μόνην ἐκπλεῖν* (Δ. κατὰ *Ἀριστοκρ.* μβ').—*ἄλλως πως πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια ἢ ὠνουμένους ὅρκους ἤδη κατέχοντας ἡμᾶς ᾔδειν* (Ξ. *'Αν.* Γ', ά, 20).

§. 17. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κατηγορουμένου καὶ ἐπὶ προσδιορισμῶν, τῶν μετοχικῶν μάλιστα, ποικίλλει πολλάκις ἐν τούτοις ἡ χρῆσις. Δυνατὸν, π. χ. καὶ γενικῆς ἡγουμένης νὰ ἕπηται κατ' αἰτιατικὴν τὸ κατηγορούμενον, ἢ ὁ προσδιορισμός· *ὑπὸ τῶν δεομένων μου προστάτην γενέσθαι* (Ξ. Κ. Π. Ζ', β', 23).—*δέομαι ὑμῶν καταψηφίσασθαι Θεομνήστου, ἐνθυμουμένους* (Δ.), κτλ. Ὡσαύτως καὶ δοτικῆς ἡγουμένης· *συμφέρει αὐτοῖς φίλους μᾶλλον ἢ πολεμίους εἶναι* (Ξ.).—*ἔξεστιν ὑμῖν, λαβόντας ὅπλα, εἰς τὸν αὐτὸν κίνδυνον ἡμῖν ἐμβαίνειν* (Ξ. Κ. Π. Β', ά, 15).—*καὶ Ξενίᾳ τῷ Ἀρκάδι ἥκειν παραγγέλλει, λαβόντα τοὺς ἄνδρας* (Ξεν. *'Αν.* Α', β', 1).

Τὸ Ἀντικείμενον τοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 18. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται κατὰ τὴν φύσιν τῆς τῶν ῥημάτων τάξεως εἰς ἣν ἀνήκει· *ἐπιθυμεῖν ἀρετῆς.—χρῆσθαι βιβλίοις.—πατεῖν τὴν δίκην.—παραλύειν τινὰ τῆς ἀρχῆς.—διδόναι τινὶ χρήματα*, κτλ. Περὶ ἄλλων χρήσεων τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ περὶ τῶν εἰς αὐτὸ προστιθεμένων μορίων ἴδε *Σ. Π. Β'*.

Β'. Τὸ Ἀπαρέμφατον ὡς Ὄνομα.

§. 19. Εἰ μὲν τὸ *ἀπαρέμφατον* διὰ τοῦ ἄρθρου δὲν γίνεται τέλειον οὐσιαστικὸν ὄνομα, πλησιάζει ὅμως τοσοῦτον εἰς τὴν τούτου φύσιν, πᾶσαν αὐτοῦ χρῆσιν, κατὰ πᾶσαν πτῶσιν καὶ κατὰ πάντα τρόπον, ἐκπληροῦν, ὥστε δυσκόλως διακρίνεται.—*τὸ λέγειν καὶ ὁ λόγος, τὸ ἄρχειν καὶ ἡ ἀρχή.*

§. 20. Ὡς τοιοῦτον ἐκλαμβανόμενον τὸ *ἀπαρέμφατον* τίθεται εἰς τὸν λόγον *ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον, προσδιορισμός*. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὡς ὄνομα τιθέμενον τὸ ἀπαρέμφατον δὲν ἀποβάλλει τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν, διὰ τοῦτο, καὶ ἐπὶ τῆς ὀνοματικῆς χρήσεως δέχεται ἴδιον *ὑποκείμενον, κατηγορούμενον*, κτλ.

Τὸ Ὀνοματικὸν Ἀπαρέμφατον ὡς Ὑποκείμενον καὶ Κατηγορούμενον τοῦ λόγου.

§. 21. Τὸ ὀνοματικὸν *ἀπαρέμφατον* τίθεται ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον εἰς τὸν λόγον, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ὄνομα· *οὕτοι ἡδύ ἐστι τὸ ἔχειν χρήματα οὕτως, ὡς ἀνιαρὸν τὸ ἀποβάλλειν* (Ξ. Κ. Π. Ή, γ', 42).—*τοῦτό ἐστι τὸ ἀδι-*

κεῖν τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζητεῖν ἔχειν (Πλ. *Γορ.* 483). — *τὸ δίκην διδόναι πότερον πάσχειν τί ἐστιν ἢ ποιεῖν* (Πλ. *Γορ.* 476);

Τὸ Ὀνοματικὸν Ἀπαρέμφατον ὡς Ἀντικείμενον.

§. 22. Τὸ ὀνοματικὸν *ἀπαρέμφατον*, τίθεται ἀντικείμενον εἰς τὸν λόγον, ὡς καὶ τὸ ῥηματικὸν, κατὰ τὴν φύσιν τῆς τῶν ῥημάτων τάξεως εἰς ἣν ἀνήκει· *τοῦ διαλέγεσθαι ἀμελεῖν* (Πλ. *Γορ.* 471).—*πιστεύω τῷ κοσμίως ζῆν* (Δ.).—*τὸ τελευτῆσαι πάντων ἡ πεπρωμένη κατέκρινε, τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἡ φύσις ἀπένειμεν* (Ἰσ. *Δημ.* δ').—*τὸ ἀρχικοὺς εἶναι ἀνθρώπων παιδεύεις αὐτούς* (Ξ. *Οἰκ.* Γ', ιδ');

Τὸ Ὀνοματικὸν Ἀπαρέμφατον ὡς Προσδιορισμός.

§. 23. Καὶ ὡς παντοῖος προσδιορισμὸς τίθεται εἰς τὸν λόγον τὸ ὀνοματικὸν ἀπαρέμφατον, ἀπροθέτως τε καὶ ἐμπροθέτως· *ἀήθεις τοῦ κατακούειν τινός* (Δημ. *Ὀλ.* Α', θ'). — *αἱ καλῶς πολιτευόμεναι δημοκρατίαι προέχουσι τῷ δικαιότεραι εἶναι* (*Δημοσθ.*).—*αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαῦτα πελάγη διαπερᾶν, ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν πορείας ὑπομένειν ἐπὶ τῷ βελτίω καταστῆσαι τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν* (Ἰσ. *Δημ.* δ').—*Σωκράτης ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῷ εὐθύμως τε καὶ εὐκόλως ζῆν* (Ξ. *Ἀπ.* Δ', ή, 2). — *τὸ προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῷ οὐδεὶς πρόθυμος ἦν* (Θ. Β', 53). — *Κῦρος πάντων τῶν ἡλίκων διαφέρων ἐφαίνετο εἰς τὸ ταχὺ μανθάνειν ἃ δέοι* (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 1).

Τὸ Ὑποκείμενον καὶ Κατηγορούμενον τοῦ Ὀνοματικοῦ Ἀπαρεμφάτου.

§. 24. Καὶ ἐπὶ τῆς ὀνοματικῆς χρήσεως δέχεται τὸ *ἀπαρέμφατον* ἴδιον ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον, κατὰ τοὺς προεξηγηθέντας κανόνας, κατ' ὀνομαστικὴν μὲν ἐπὶ ταὐτοπροσωπίας, κατ' αἰτιατικὴν δὲ ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας· *ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοί* (Θ.).—*τὸ εἶναι Φίλιππον πάντων, ἕνα ὄντα, κύριον πολλῷ προέχει* (Δ. Ὀλ. Α', γ').—*διὰ τὸ τοὺς πολεμίους προεισεληλυθέναι* (Δ.). Ὡσαύτως *ἡ πόλις σφῶν τετείχισται ὥστε ἱκανὴ εἶναι*, κτλ. (Θ. Α', 91).—*ἡ τῆς ψυχῆς φιλία διὰ τὸ ἁγνὴ εἶναι καὶ ἀκορεστοτέρα ἐστίν* (Ξ. *Συμπ.* Η, ιέ).—*διὰ τὸ ξένος εἶναι, οὐκ ἂν εἴη ἀδικηθῆναι* (Ξ. *Ἀπ.* Β', ά, 15);

Περὶ Ἄρθρου ἐν τῷ Ἀπαρεμφάτῳ.

§. 25. Ἐπὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς τίθεται συνήθως τὸ ἄρθρον εἰς τὸ ἀπαρέμφατον, ὡς μετὰ τῶν ἀνωτέρω πολλὰ ἄλλα δεικνύουσι παραδείγματα· *τοῦ δραπετεύειν δεσμοῖς οἱ δεσπόται τοὺς οἰκέτας εἴργουσιν* (Ξ. *Ἀπ.* Β', ά, 16). — *πρὸς τὸ μετρίων δεῖσθαι πεπαιδευμένος* (Ξ. *Ἀπ.* Α', β', 1). Ἐπὶ ὀνομαστικῆς δὲ ὑποκειμένου καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς ἀντικειμένου τόπον ἐπέχοντος τοῦ ἀπαρεμφάτου, δυνατὸν νὰ τεθῇ ἢ νὰ παραλειφθῇ τὸ ἄρθρον.

* §. 26. Τίς ἡ διαφορὰ τῆς ἐνάρθρου καὶ ἀνάρθρου χρήσεως ἐν τούτοις τοῦ *ἀπαρεμφάτου* εἶναι δυσαποφάσιστον (Ἴδε *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ. 484). Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἄρθρον, τὰ τοῦ ἄρθρου ἐκπληροῦν, ἀναδεικνύει τὸ *ἀπαρέμφατον* ὡς τὸ κύριον μέρος τῆς προτάσεως, περὶ οὗ καταφάσκεται ἢ ἀποφάσκεταί τι· *τὸ ζῆν, τὸ διαλέγεσθαι, τὸ θάνατον δεδιέναι*, κτλ. Ὡσαύτως κατ' αἰτιατικήν· *πειρῶ κατεργάζεσθαι τὸ εἰδέναι ἃ βούλει πράττειν* (Ξ. *Ἀπ.* Γ', ς', 18). *

* §. 27. Παραλείπεται δὲ τὸ ἄρθρον ἐπὶ *ἀπαρεμφάτου*, ὅταν ἦναι ὑποκείμενον τῶν *ἀπροσώπων ῥημάτων· δεῖ λέγειν.* —*οὐ δεῖ ἀνταδικεῖν* (Πλ.), κτλ. καὶ ἔνθα ὡς κυριώτερον μέρος τοῦ λόγου ἀναφαίνεται πολλῷ μᾶλλον τὸ κατηγορούμενον μετὰ τοῦ *ἐστίν*, συμπληρούμενον διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου· *οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστιν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον* (Ξ. *Οἰκ.*

Ά, κέ). Τοῦτο δὲ προσεγγίζει εἰς τὴν ἰδέαν τῶν *ἀπροσώπων*, ὡς εἰ ἦν *προσήκει ἢ προσῆκόν ἐστι τῷ ἀγαθῷ οἰκονόμῳ εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον*. Οὕτω καὶ *οὐχ ἡδὺ πολλοὺς ἐχθροὺς ἔχειν* (Δ.) = δυσαρεστεῖ (Ἴδε κατωτέρω §. 30), κτλ. Ὡσαύτως παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐν τῷ *ἀπαρεμφάτῳ* καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς, καὶ τότε τὸ *ἀπαρέμφατον* ἀναλαμβάνει τὴν καθαρὰν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν· *βούλομαι δηλῶσαι*, κτλ. (σ. 114, §. 4). *

Περὶ Ἀπροσώπων Ῥημάτων.

§. 28. *Ἀπρόσωπα* ῥήματα ὀνομάζονται τὰ μόνον κατὰ τὸν τύπον τοῦ τρίτου προσώπου σχηματιζόμενα, ἢ ἐν χρήσει ὄντα τοὐλάχιστον, προσωπικὸν δὲ ἤτοι ἔμψυχον ὑποκείμενον οὐ δεχόμενα. Τὰ ῥήματα ταῦτα εἶναι ἐκ τῆς φωνῆς ω̄ καὶ ἐκ τῆς φωνῆς μαι̅. Ἐκ τούτων δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐξηγοῦσιν ἔννοιαν τοῦ *πρέποντος ἢ μὴ πρέποντος*, τοῦ *ἀναγκαίου ἢ μὴ ἀναγκαίου*, κτλ. *δεῖ, προσήκει, χρή*, κτλ· τὰ δὲ δεύτερα ἐξηγοῦσιν ἔννοιαν *λεγομένου, ὁριζομένου, ἀποφασισμένου τινός*, κτλ· *ᾄδεται, ἐνδέχεται, πέπρωται*, κτλ.

§. 29. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τὰ ῥήματα ταῦτα δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ δύο ἐπόψεις· ά. *ὡς ἔχοντα ὑποκείμενον τὸν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον λόγον*· β́. *ὡς ἔχοντα ὑποκείμενον τὴν ἀφῃρημένην ἔννοιαν τῆς αὐτῶν σημασίας*.

Ά. Τὰ Ἀπρόσωπα Ῥήματα ἔχοντα ὑποκείμενον τὸν ἐξ αὐτῶν ἐξαρτώμενον λόγον.

§. 30. Ἐπὶ τῆς πρώτης ταύτης περιστάσεως λόγος ἐκ τῶν *ἀπροσώπων* ἐξαρτώμενος εἶναι τὸ *ἀπαρέμφατον*, ἑπομένως τὸ *ἀπαρέμφατον* εἶναι αὐτῶν ὑποκείμενον· *δεῖ λέγειν*, οἷον εἰπεῖν *τὸ λέγειν ἐστὶ δέον*.—*τὸ φέρον ἐκ θεοῦ καλῶς χρὴ φέρειν*. Καὶ τὰ *εἰκός, ἀναγκαῖον, χαλεπόν*, κτλ, μετὰ τοῦ *ἐστίν*, ἰδέαν ἀπροσώπων ἐξηγοῦσιν, ὅθεν καὶ δέχονται τὴν σύνταξιν

αὐτῶν (Ἴδε ἀνωτέρω §. 27)· οὕτω καὶ *λέγεται βροντῆσαι, πέπρωται θανεῖν*, κτλ.

§. 31. Καὶ *ὑποκείμενον* δὲ ὂν τοῦ *ἀπροσώπου* τὸ *ἀπαρέμφατον* δέχεται ἴδιον *ὑποκείμενον*. Τοῦτο δὲ τίθεται κατ' αἰτιατικήν· *δεῖ αὐτοὺς παρεῖναι* (Ξ.) = τὸ αὐτοὺς παρεῖναί *ἐστι δέον*. = ἡ αὐτῶν παρουσία.—*χρὴ ἕκαστον τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαίνεσθαι* (Πλ. *Πρ*. 436). Ὡσαύτως καὶ ὅταν τὸ *ἀπρόσωπον*, ἀπ' ἄλλου ῥήματος ἐξαρτώμενον, ἐκφέρηται καὶ αὐτὸ κατ' ἀπαρέμφατον· *διὸ θυμοειδῆ καὶ πρᾷόν φαμεν ἑκάστοτε εἶναι δεῖν τὸν ἀγαθόν* (Πλ. Ν. É, 951)· οὕτω δὲ ἐκφερόμενον τὸ *ἀπρόσωπον* καὶ ὑποκειμένου τόπον ἐπέχον τίθεται καὶ ἐνάρθρως· *ὀρθῶς ἔχει τὸ δεῖν εἶναι τοιοῦτον* (Πλ.).

* §. 32). Ὅταν δὲ μετὰ τὰ ῥήματα, *φημί, ἡγοῦμαι, οἶμαι*, ἕπωνται τὰ ἀπαρέμφατα *χρῆναι, δεῖν*, κτλ, ταῦτα ἀποτελοῦσιν ὡς ἓν ῥῆμα, *ἡγοῦμαι-χρῆναι, οἶμαι-δεῖν*· καὶ τότε ἡ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ ἕλκει τὴν τοῦ ἀπροσώπου, καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον τίθενται κατ' ὀνομαστικήν, ὡς ἤθελεν εἶναι καὶ λείποντος τοῦ ἀπροσώπου· *εἰ οἴεσθε χρῆναι ὑμεῖς ἀπολέσαι* (Λυσ.) = εἰ οἴεσθε ἀπολέσαι. Οὕτω καὶ ἐπὶ κατηγορουμένου· *Ἀλκιβιάδης βδελυρὸς καὶ ὑβριστὴς ᾤετο δεῖν εἶναι* (Δ. *Μηδ*. μ΄). *

* §. 33. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ῥήματα τὰ ὁποῖα, *ὡς προσωπικὰ* καὶ *ὡς ἀπρόσωπα* ἐκλαμβανόμενα, δέχονται τὴν τῶν προσωπικῶν καὶ τὴν τῶν ἀπροσώπων σύνταξιν, κατὰ ταὐτοπροσωπίαν δηλ. ἢ ἑτεροπροσωπίαν· *ἐδόκει Ξενοφῶντι, βροντῆς γενομένης, σκηπτὸς πεσεῖν εἰς τὴν πατρῴαν οἰκίαν* (Ξ. Ἀν. Γ΄, ά, 7).—*δοκεῖς ἂν ἢ πόλιν ἢ στρατόπεδον ἢ λῃστὰς ἢ κλέπτας πρᾶξαι ἄν τι δύνασθαι, εἰ ἀδικοῖεν ἀλλήλους* (Πλ. *Πολ*. Α΄, 351);—*ὡμολόγηται ὁ ἰατρὸς σωμάτων εἶναι ἄρχων* (Πλ.). — *ὁμολογεῖται τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους τῶν ἡμιθέων εἶναι* (Ἰσ. *Εὐαγ*. δ΄). *

Β'. Τὰ Ἀπρόσωπα Ῥήματα ἔχοντα ὑποκείμενον τὴν ἀφῃρημένην ἔννοιαν τῆς αὐτῶν σημασίας.

§. 34. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης τὰ *ἀπρόσωπα* συντάσσονται κατὰ τὴν ἐν αὐτοῖς περιεχομένην ἔννοιαν· *δεῖ χρημάτων*=ἔστι δεία (=ἔλλειψις) χρημάτων· οὕτω καὶ *ὄζει τῶν ἰχνῶν* (Ξ. *Κυν.* Έ, 7) = ἔστιν ὀσμὴ τῶν ἰχνῶν τῶν λαγῶν. *ἐνδεῖ μοι χρημάτων*=ἔστι μοι ἔνδεια χρημάτων.—*μεγάλου τινὸς ἔδει σωτῆρός τε αὐτῇ* (Πλ. Ν. Δ', 704). —*μεταμέλει μοι τούτου*=γίγνεταί μοι μετάμελος τούτου, κτλ. — *αὐτὸν γάρ σε δεῖ Προμηθέως (Αἰσχύλ. Προμ.* 86)=σὲ αὐτὸν ἔχει χρεία Προμηθέως· οὕτω παρὰ Σοφοκλεῖ (Φ. 646) *ὅτου σε χρεία καὶ πόθος μάλιστ' ἔχει.* Ἐν τοῖς προηγουμένοις ἡ γενικὴ γίνεται καὶ ὀνομαστική· *νῦν τοίνυν ὑμῖν μελησάτω τῶν πεπραγμένων* (Λυσ. κατὰ *Νικομ.* §. 30), καὶ *ἐμοὶ μελήσει τοῦτο* (Ἀρφ. *Πλ.* 229) τὸ πρῶτον = ἔστι μοι μέλησις ἤτοι φροντὶς τούτου ἢ περὶ τούτου, τὸ δεύτερον = τοῦτό ἐστι μοι φροντίς, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Μετοχῆς καὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος Ῥηματικῶν.

Περὶ Μετοχῆς.

§. 1. Δυνάμει τῆς ῥηματικῆς φύσεως συντάσσεται ἡ *μετοχή*, ὡς καὶ πᾶσα ἔγκλισις ῥήματος κατὰ τὸ ἴδιον ῥῆμα· *ζῶν ἐπὶ γῆς.—φοιτῶν εἰς τὰ διδασκαλεῖα.—ψόγου ἀφροντιστῶν.—πολεμῶν τῇ κακίᾳ.—λέγων ταῦτα.—ὡσπερεὶ ὑπὸ ἀγαθοῦ πύκτου πληγεὶς (Πλ. Πρ.* 331).—*λουόμενος τὴν κεφαλήν.—δύναμιν κεκτημένοι* (Δημ.), κτλ.

§. 2. Δυνάμει τῆς ἐπιθετικῆς φύσεως τίθεται εἰς τὸν λόγον ἡ *μετοχὴ* τριχῶς μάλιστα· *ά. ἐπιθετικῶς· β'. κατηγορηματικῶς· γ'. παρενθετικῶς.*

Α'. Ἡ Μετοχὴ ἐπιθετικῶς.

§. 3. *Ἐπιθετικῶς* τίθεται εἰς τὸν λόγον ἡ *μετοχὴ* συμπλεκομένη μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· *ὁ θερμαίνων ἥλιος, ἡ λάμπουσα ἀκτίς, τὸ καῖον πῦρ.*

§. 4. Ὡς δὲ τὰ καθ' αὑτὸ ἐπίθετα λαμβάνουσιν ἐνίοτε οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα, οὕτω καὶ ἡ *μετοχή*, ἐνάρθρως μὲν μάλιστα, ὡς *ὁ διώκων, ὁ τυχών, οἱ ἔχοντες, οἱ πολιτευόμενοι*, κτλ· ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνάρθρως· *ἐρῶν ἐρωμένῃ ἀπειλεῖ.—διαφέρει πάμπολυ μαθὼν μὴ* μαθόντος (*Πλ.* Ν. Ζ', 795). Συχνότατα δὲ οὐσιαστικῶς ἐκλαμβάνεται ἡ *μετοχὴ* ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου γένους, ἀφῃρημένην ἔννοιαν ἐξηγοῦντος· *τὸ δεδιός*= ὁ φόβος, *τὸ ποθοῦν* = ὁ πόθος, *τὸ βουλόμενον* = ἡ βούλησις, κτλ.

§. 5. Ὡς τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἐπὶ τῆς ὀνοματικῆς χρήσεως δὲν ἀποβάλλει τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν, οὕτω καὶ ἡ μετοχή· ὅθεν λέγεται *ὁ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελόμενος, ὁ τοὺς θώρακας ποιῶν, ὁ γράμματα εἰδώς, οἱ τὸν θάνατον δεδιότες ἄνθρωποι*, ὡς ἤθελεν εἶναι καὶ τὸ *τοὺς ἀνθρώπους τὸν θάνατον δεδιέναι*, κτλ.

§. 6. Δέχεται δὲ ἡ *μετοχὴ* ἐνίοτε καὶ ὀνοματικὴν σύνταξιν παρὰ ποιηταῖς· *ὁ τεκὼν* παρὰ τοῖς τραγικοῖς=τοκεύς, κτλ. Τοιοῦτον παρὰ πεζοῖς τὸ *οἱ προσήκοντες*=οἱ συγγενεῖς, καὶ μάλιστα τὸ ἀνωτέρω (§. 4) σημειωθὲν οὐδέτερον γένος τῆς μετοχῆς· *τῆς ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι* (Θ. Β', 87).—*τῇ ἀποβάσῃ συμφορᾷ.—τὸ τοῦ κρείττονος συμφέρον* (Πλ. Πολ. Λ', 338).

Β'. Ἡ Μετοχὴ κατηγορηματικῶς.

§. 7. Ὡς *κατηγόρημα* ἢ *κατηγορούμενον* τίθεται εἰς τὸν λόγον ἡ *μετοχή*, κατὰ πρῶτον, μετὰ τοῦ *εἶναι* καὶ τῶν συγγενῶν ῥημάτων· *εἰμὶ τυράννῳ ἐοικώς.—νόμος ἐστὶν ὁ βοηθῶν.—οὐδαμοῦ τὰ μὴ ὄντα ὄντα ἐστίν* (Πλ.). —*νῦν γὰρ*

εὐτυχοῦσα τυγχάνεις (Σ. Ἠλ. 794).—λανθάνει ὤν.—εὐλαβοῦ μὴ φανῇς κακὸς γεγώς (Σ. Τραχ. 1129).=μὴ περὶ ἐμὲ φαῦλος ἐξελεγχθῇς. Οὕτω καὶ μὴ προδοὺς ἡμᾶς γένῃ (Σ. Αἴ. 588).—μὴ σαυτὸν τ' ἅμα κἄμ' ὄντα σαυτοῦ πρόστροπον κτείνας γένῃ (Σ. Φ. 772). Περιφραστικὰ δὲ ταῦτα =μὴ προδῷς, μὴ κτείνῃς, οἷα οὐκ ὀλίγα τοιαῦτα διὰ τῶν μετοχῶν, ὡς φερόμενοι γίγνονται, θαυμάσας ἔχω, κρύψας ἔχει=ἔχει κρυμμένον, κτλ.

§. 8. Τίθεται, δεύτερον, ὡς κατηγορούμενον ἡ μετοχὴ μετά τινων ἰδιαιτέρων κλάσεων ῥημάτων, αἵτινες αἰτοῦσι τὴν μετοχήν, ὡς αἱ προσημειωθεῖσαι αἰτοῦσι τὸ ἀπαρέμφατον (σ. 114, §. 3). Εἶναι δὲ τοιαῦτα ῥήματα μάλιστα· ά. τὰ ἐνάρξεως, λήξεως καὶ συνεχείας σημαντικά· ἠρχόμεθα πρῶτον ἀθροίζοντες (Ξ. Οἰκ. Δ', 6).—οὔποτε λήγει κινούμενον (Πλ. Φαίδρ. 247).—πολεμοῦσα τὸν ἀεὶ χρόνον διάγει (Πλ.)· 6'. τὰ καρτερίας, ἀνοχῆς καὶ ψυχικοῦ παθήματος σημαντικά· εἴ τις καρτεροῖ ἀναλίσκων ἀργύριον φρονίμως (Πλ.).—οὐ γὰρ ἂν ἀνασχοίμην πλεονεκτοῦντας ὁρῶν τοὺς ἀτακτοῦντας (Ξ. Κ. Π. Ζ', 6', 6).—ἥδεται λέγων ἀεί (Εὐρ.).—ὅστις ἰσχυρῶς χρήμασιν ἥδεται, εὖ ἴσθι τοῦτον καὶ δαπανῶντα ἰσχυρῶς ἀνιᾶσθαι (Ξ. Κ. Π. Ή, γ', 44).

§. 9. Εἶναι προσέτι τὴν μετοχὴν αἰτοῦντα ῥήματα· γ'. τὰ αἰσθήσεως, γνώσεως καὶ κατανοήσεως σημαντικά· νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτὸς ἤδη παρὼν ὁρῶ Λακεδαιμονίους ἥκοντας (Ξ.).—πολλὰς πληγὰς οἶδα λαμβάνων (Ξ. Κ. Π. Ά, ς', 29).—κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας (Θ. Β', 3)· δ'. τὰ δείξεως, δηλώσεως καὶ τῶν τοιούτων σημαντικά· ἀνανδρίας ἕνεκα δειχθήσεται τοῦτο πεποιηκώς (Δ.).—τοῦτο τὸ γράμμα δηλοῖ ψευδῆ τὴν διαθήκην οὖσαν (Δ.)· έ. τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀγγέλλειν· ποῦ δῆτα νῦν ζῶν ἢ θανὼν γ' ἀγγέλλεται (Σ. Τρ. 72); Σπανιώτερον δὲ τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ νομίζειν, λέγειν καὶ τῶν τοιούτων· πᾶσι ταῦτα δεδογμένα ἡμῖν νόμιζε (Πλ. Πολ. Έ, 450).—πότερόν σε φῶμεν νυνὶ σπουδάζοντα ἢ παίζοντα (Πλ. Γορ. 481); οὕτω καὶ τίθημί σε ὁμολογοῦντα, κτλ.

§. 10. Πολλὰ τῶν προηγουμένων ῥημάτων δέχονται καὶ ἄλλην σύνταξιν, καὶ μάλιστα τὴν μετ' ἀπαρεμφάτου καὶ τὴν μετὰ τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι· οὕτω, π. χ. τὰ γνωστικά· οἶδα γὰρ ἀεὶ μαρτυρήσεσθαί μοι ὅτι ἐγὼ ἠδίκησα οὐδένα (Ξ. Ἀν. Δ', ή, 19). — οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ ὅσον σκαρδαμύττω χρόνον πάνυ πολύς μοι δοκεῖ εἶναι (Ξ. Κ. Π. Ά, δ', 28); οὐχὶ δὲ ἀδιαφόρως ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν. Περὶ τούτων παραπέμπω εἰς τὴν Σ. Π. Β', σ. 415· μάλιστα δὲ εἰς τὴν Εἰσ. Ἑλλ. Συντ. σ. 605—609, ἔνθα κατὰ πλάτος περὶ τούτου γίνεται λόγος.

Γ'. Ἡ Μετοχὴ παρενθετικῶς.

§. 11. Παρενθετικῶς ἤ, μᾶλλον, παραθετικῶς καὶ παρατακτικῶς τίθεται εἰς τὸν λόγον ἡ μετοχὴ μετὰ πάσης κλάσεως ῥημάτων, ὅταν μετὰ τοῦ ῥήματος μὲν τῆς προτάσεως ἀποτελῇ ἕνα λόγον πλήρη, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὴν λαμβανομένη ἀποτελῇ ἀνεξάρτητον λόγον, χρησιμεύοντα εἰς πληρέστερον προσδιορισμὸν τῆς κυρίας προτάσεως.

§. 12. Τίθεται δὲ ἡ μετοχὴ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· ά. εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς· δοῦλος ὢν ἔφασκες εἶναι δεσπότης=σὺ ὃς εἶ δοῦλος=σὺ εἶ δοῦλος, καὶ ἔφασκες εἶναι δεσπότης. Αὕτη καλεῖται ἀναφορικὴ μετοχή· 6'. εἰς ἐξήγησιν χρόνου· ταῦτα ποιήσαντες ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους ἀνάγοντο (Ἡρ. ς', 96)· χρονικὴ μετοχή=ἐπεὶ ἐποίησαν ταῦτα· γ'. εἰς δήλωσιν αἰτίας· ὀλεῖσθε δ' ἠδικηκότες τὸν ἄνδρα τόνδε (Σ. Φ. 1035)· αἰτιολογικὴ μετοχή· τὸ τελικὸν αἴτιον δηλοῦται διὰ τοῦ μέλλοντος, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων· ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθε (Θ. Α', 18).—

καὶ κατῆρχεν ἤδη (Κῦρος) *ἀναπηδῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους ἢ διατοξευσόμενος ἢ διακοντιούμενος ἀπὸ τῶν ἵππων* (Ξ. Κ. Π. Α′, ιδ′, 5), κτλ. *τελικὴ μετοχή*· δ′. εἰς *δήλωσιν τοῦ πόρου καὶ τρόπου*· *ληϊζόμενοι ζῶσιν* (Ξ. Κ. Π. Γ′, ϐ′, 25).—*ἀλλὰ θαῤῥήσας λέγε* (Πλ. *Πολ.* Ε′, 450), κτλ· *τροπικὴ μετοχή*=μετὰ θάῤῥους εἰπέ· ε′. *εἰς δήλωσιν ὑποθέσεως*· *ταῦτ' ἔχων ἅπαντ' ἔχω* (Σ.)· *ὑποθετικὴ μετοχή*· ϛ′. *εἰς δήλωσιν ἐναντιώματός τινος* πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως ἐκφερόμενα· *πολλοὶ γὰρ ὄντες εὐγενεῖς εἰσιν κακοί* (Εὐρ. *Ἠλ.* 551)=καίπερ ὄντες· *ἐναντιωματικὴ μετοχή*.

§. 13. Πολλαὶ τῶν τοιούτων μετοχῶν, πρὸς ἀνάδειξιν μείζονα τῆς ἐννοίας αὐτῶν, παραλαμβάνουσι καὶ διάφορα κατάλληλα μόρια· ἡ *χρονική*, τὰ *ἐνταῦθα, δή, εἶτα* κτλ. ἡ *αἰτιολογικὴ* τὰ *ἅτε, οἷα*, κτλ. ἡ *ἐναντιωματικὴ* τὰ *καί, καίπερ*, κτλ.

Περὶ ἀπολύτων Μετοχῶν.

§. 14. Κατὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐξηγηθεῖσαν χρῆσιν ἡ *μετοχὴ* συμφωνεῖ πάντοτε πρὸς τὸ *ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον*, κτλ, εἰς προσδιορισμὸν τῶν ὁποίων τίθεται, ἢ τῶν ὁποίων τὸν τόπον ἐπέχει· *βουλεύσας καὶ τὸν βουλευτικὸν ὅρκον ὀμόσας* (Σωκράτης) *οὐκ ἠθέλησεν ἐπιψηφίσαι* (Ξ. *Ἀπ.* Α′, α′, 18).—*ᾔδει ἑαυτὸν ἥττονα ὄντα* (Ξ. Κ. Π. Α′, δ′, 4).—*οὐ γὰρ ᾔδεσαν αὐτὸν τεθνηκότα* (Ξ. Ἀν. Α′. Ι′, 16).

§. 15. Ἀλλ' ἐκτὸς ταύτης ὑπάρχει καὶ ἑτεροία τις χρῆσις τῆς μετοχῆς, ἐν ᾗ λείπει πᾶσα τοιαύτη συμφωνία· *σεισμοῦ γενομένου, ἡ ἐκκλησία αὕτη διελύθη* (Θ. Ε′, 45).—*ἀλλὰ τὸ στρόφιον λυθέν, τὰ κάρυα μοὐξέπιπτεν* (Ἀρφ. *Ἀποσπ.*). Ἐπὶ τῆς τοιαύτης χρήσεως αἱ μετοχαὶ καλοῦνται *ἀπόλυτοι*.

Ἡ Ἀπόλυτος Γενική.

§. 16. Εἰ καὶ κατὰ πᾶσαν πτῶσιν τίθεται ἀπολύτως ἡ *μετοχή*, ἡ *ἀπόλυτος* ὅμως *γενικὴ* εἶναι ἡ συχνοτέρα καὶ περιφημοτέρα παρὰ γραμματικοῖς. Ὡς κανόνες περὶ τὴν χρῆσιν

τῆς *ἀπολύτου γενικῆς* ὁρίζονται. α′. τὸ διὰ τῆς μετοχῆς σχηματιζόμενον κῶλον, ὅπερ σύγκειται ἐκ διπλῆς γενικῆς, πρέπει κατά τι νὰ προσδιορίζῃ ὁλόκληρον τὸ κῶλον τῆς κυρίας προτάσεως· ϐ′. πρέπει νὰ ἦναι ἑτεροπροσωπία ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου τῶν δύο κώλων· *θεοῦ θέλοντος, οὐδὲν ἰσχύει φθόνος* (Γν.). Ὡσαύτως *τούτων λεχθέντων* (ὑπ' ἄλλου προσώπου), *ἀπῆλθον ἐγώ*· τοῦτο δὲ εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀναφερόμενον πρέπει νὰ γένῃ *ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθον ἐγώ*.

§. 17. Ἐκ τῆς χρονικῆς σημασίας ὁρμηθεῖσα ἡ χρῆσις τῆς ἀπολύτου γενικῆς ἐπεξετάθη καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἄλλας ὅσων ἡ μετοχὴ εἶναι δεκτική, καὶ μὴ ἀπόλυτος οὖσα· *ἀναχωρησάντων τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς Πελοποννησίων, οἱ Σπαρτιᾶται ἐϐοήθουν* (Θ. Δ′, 8).—*τούτων οὕτως ἐχόντων* (Πλ.). = ἐπεί. — *νοσήματος μὴ ὄντος, οὐδὲν δεῖ φαρμάκου* (Πλ. *Λύσ.* 220)=ἐάν, ἢ ὅταν μὴ ᾖ.

* §. 18. Εἰ καὶ ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν ὅτι ὡς κανὼν περὶ τὴν χρῆσιν τῆς ἀπολύτου γενικῆς ὁρίζεται ὅτι πρέπει νὰ ἦναι διάφορον τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως καὶ τὸ τῆς μετοχῆς, ῥηματικῶς ἐκλαμϐανομένης, πολλάκις ὅμως ἀπαντᾶται ἀπόλυτος γενικὴ ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ τῆς κυρίας προτάσεως ἢ τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς· *βοηθησάντων ὑμῶν πόλιν προθύμως προσλήψεσθε* (Θ. Γ′, 13· Β′, 83).—*προσέμιξαν τῷ τείχει λαθόντες τοὺς φύλακας, ἀνὰ τὸ σκοτεινὸν οὐ προϊδόντων αὐτῶν* (Θ. Γ′, 22). *

Ἡ Ἀπόλυτος Δοτική.

§. 19. Σπανιωτέρα εἶναι ἡ χρῆσις τῆς *ἀπολύτου δοτικῆς*. Τίθεται δὲ καὶ αὕτη μάλιστα· α′ εἰς *δήλωσιν χρόνου*· *περιιόντι τῷ θέρει οἱ Κορίνθιοι ἐστρατοπεδεύσαντο ἐπὶ Ἀκτίῳ* (Θ. Α′, 31)—*περιιόντι δὲ τῷ ἐνιαυτῷ, φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουράν* (Ξ. *Ἑλλην.* Γ′, ϐ′, 25)· ϐ′. εἰς *δήλωσιν τοῦ δι' οὗ* *Ἑλλήσποντον ἵκοντο νότῳ τρίτον ἦμαρ ἀέντι* (Θεόκρ.).

§. 20. Ἐκ τῆς ὀργανικῆς ταύτης σημασίας φαίνεται ὅτι ἔλαβε τὰς πρώτας ἀρχὰς ἡ ἀπόλυτος δοτική, διότι ὄχι μόνον τὸ *Κῦρος ἐξελαύνει συντεταγμένῳ τῷ στρατεύματι παντί* (Ξ. *Ἀν.* Ἀ, ζ', 14), τὸ *ηὐλίζεσθε ἐγκεχαλινωμένοις τοῖς ἵπποις* (Ξ. *Ἀν.* Ζ', ζ', 6), κτλ., ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνωτέρω *περιιόντι τῷ ἐνιαυτῷ*, κτλ, ἐνταῦθα κυρίως ἀνάγεται=τῷ τελευτῶντι ἐνιαυτῷ, καί, χυδαϊκώτερον, *μὲ τὸ τέλος τοῦ ἔτους*. Ἀλλαχοῦ δὲ ἡ μετοχικὴ δοτικὴ τίθεται δυνάμει τοῦ ῥήματος· *ἀπορουμένοις δ' αὐτοῖς προσελθὼν ἀνὴρ Ῥόδιος εἶπε* (Ξ. Ἀν. Γ', έ, 8). —*ἡμέραι ἦσαν τῇ Μιτυλήνῃ ἑαλωκυίᾳ ἑπτά, ὅτε*, κτλ. (Θ. Γ', 29)=εἶχε τρεῖς ἡμέρας ἀφ' οὗ.

Ἡ Ἀπόλυτος Αἰτιατική.

§, 21. Ἡ *ἀπόλυτος αἰτιατικὴ* ἐκ προσωπικῶν ῥημάτων γινομένη, μετὰ τῶν μορίων ὡς καὶ ὥσπερ, τίθεται, κατὰ πρῶτον, εἰς δεῖξιν ἀληθινῆς ἢ ὡς ἀληθινῆς αἰτίας· *ὡς οὖν τὰ μὲν οἴκοι στρατείαν οὖσαν, τὰ δ' ἑορτήν, ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ διαλύειν τήν δε τὴν πανήγυριν* (Ξ. Κ. Π. Ϛ', ά, 10).—*τούτων δὲ φανέντων, οὐδὲν ἔτι ἄλλο οἰωνιζόμενοι ἐπορεύοντο, ὡς οὐδένα λήσοντα τὰ τοῦ Θεοῦ σημεῖα* (Ξ. Κ. Π. Ἀ, ϛ', 1). —*πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥςπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους* (Ξ. *Ἀπ.* Β', γ', 3)=οὕτως ὡς εἰ, κτλ.

§. 22. Τίθεται, δεύτερον, ἡ ἀπόλυτος αἰτιατική, γινομένη ἐκ τῶν προεξηγηθέντων *ἀπροσώπων ῥημάτων*, ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστάσεων, ἐν αἷς ἐκ τῶν προσωπικῶν συνειθίζεται γενική· *οὐχ οὗτοι ἱκανοί εἰσιν ἀγωνισταὶ οἵτινες, ἀγρυπνῆσαι δέον, ἡττῶνται τούτου* (Ξ. Κ. Π. Ἀ, έ, 7)=τοῦ ἀγρυπνῆσαι. —*τοὺς μέν γε βωμολοχεύεσθαι καὶ σκώπτειν καὶ μιμεῖσθαι δυναμένους εὐφυεῖς καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης τυγχάνειν τοὺς ἄριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότας* (*Ἰσ. περὶ Ἀντιδόσεως*). Ὡσαύτως *ἀμφοτέροις μὲν δοκοῦν ἀνα-*

χωρεῖν, κυρωθὲν δὲ οὐδέν, οἱ Μακεδόνες ἐχώρουν ἐπ' οἴκου (Θ'. Δ', 125)· ἀλλ' ἐπὶ τούτων τῶν ἐκ τῆς παθητικῆς φωνῆς συνηθέστερος ὁ *παρακείμενος· δεδογμένον, προστεταγμένον, εἰρημένον*, κτλ· ἀλλὰ καὶ ὡς *ἐξεσόμενον*, παρὰ Λυσίᾳ.

Ἡ Ἀπόλυτος Ὀνομαστική.

§. 23. Ἡ *ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ* τίθεται μὲν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, μάλιστα δὲ ὅταν δι' αὐτῆς ἀρχίζων ὁ λόγος διακόπτηται μετέπειτα διά τινα αἰτίαν καὶ τρέπηται εἰς ἄλλην σειράν· *παθοῦσα δ' οὕτω δεινὰ πρὸς τῶν φιλτάτων, οὐδεὶς ὑπὲρ μου δαιμόνων μητίεται* (Αἰσχ. *Εὐμ.* 103).—*Αἶαν, πάλαι δή σ' ἐξερωτῆσαι θέλων, σχολή μ' ἀπεῖργεν* (Εὐρ. *Ἀποσπ. Παλαμ.* ή).—*ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, εἶπεν ὁ Κριτίας* (Ξ. *Ἑλλ.* Β', γ', 22). Ἡ ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ εἶναι ἡ κυρίως καὶ καθ' αὑτὸ *ἀπόλυτος μετοχή*, ἀναγομένη εἰς τὰ *ἀνακόλουθα*, αἱ δὲ λοιπαί εἰσιν οἷον προσδιορισμοί.

Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν.

§. 24. Ἐκ τῶν εἰς τὸν μετοχικὸν χαρακτῆρα προσεγγιζόντων τούτων ῥηματικῶν τὰ μὲν εἰς *τὸς* δηλοῦσι· *ά*. τὸ γενόμενον ἤδη καὶ τετελεσμένον, ὡς *ποιητός, στατός, ὑφαντός*, κτλ. *6'*. τὸ δυνατὸν γενέσθαι, ὡς *ὁρατὸς* καὶ *ἀόρατος, τρωτὸς* καὶ *ἄτρωτος, μετακινητὸς* καὶ *ἀμετακίνητος*. Καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας σημασίας, κατὰ μὲν τὰ ἄλλα συντάσσονται ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐπίθετον μετὰ τοῦ ἰδίου οὐσιαστικοῦ, οἷον· *ά. τύπος γραπτός.—σκεῦος πλεκτόν· 6'. βασιλεῖς αἱρετοί.—ὑπερβατὸν τὸ περιτείχισμα* (Θ. Γ', 25), κτλ.

§. 25. Δυνάμει δὲ τῆς παθητικῆς αὐτῶν σημασίας ἐκφέρουσι τὸ ποιητικὸν αἴτιον κατὰ δοτικήν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν περὶ δοτικοσυντάκτων ὀνομάτων λαλοῦντες εἴπομεν (Κεφ. Γ', §. 33), ἢ κατὰ γενικὴν ἐμπρόθετον, οἷον· *ά. καί μοι ἔστω ἄῤῥητα* τὰ εἰρημένα (Πλ. *Συμπ.* 189)=ὡς εἰ μὴ εἰρημένα ἦν.—

μετάπεμπτος ὑπὸ Κύρου (Ξ. Ἀν. Α΄, δ΄, 3)=προσκεκλημένος· ϛ΄. *ἔστ᾽ ἐκείνῳ πάντα λεκτὰ, πάντα δὲ τολμητά* (Σ. Φ. 633). *θεατὸς σοφοῖς, ἀγαστὸς θεοῖς, ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς εὐμοίροις* (Πλ. *Συμπ.* 197).

§. 26. Κατὰ δοτικὴν, ὀργανικὴν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων καλουμένην καὶ τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀπενεκτικῇ ἤτοι ἀφαιρετικῇ ἀντιστοιχοῦσαν, ἐκφέρεται καὶ ἐν τούτοις τὸ τοῦ κυρίως ποιητικοῦ διασταλτέον ὀργανικὸν αἴτιον, οἷον *ἁλωτὰ γίνεται ἐπιμελείᾳ καὶ πόνῳ ἅπαντα* (Μ. ἐν *Δυσκόλῳ*). Ἀλλὰ καὶ κατὰ γενικὴν, ὡς *δόξῃ χρήματα κτητὰ, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητή* (Ἰσ. πρὸς *Νικ.* θ΄).

§. 27. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν εἰς *τὸς*, τὰ δὲ εἰς *τέος* δηλοῦσι τὸ δέον γενέσθαι, οἷον *αἰτιατέος, λεκτέος, πρακτέος,* κτλ. Ἡ διαφορὰ τῶν εἰς *τὸς* καὶ *τέος* ῥηματικῶν δεικνύεται προφανέστατα διὰ τῶν δύο ἑπομένων ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος παραδειγμάτων· *ποταμὸς διαβατός.* — *ποταμὸς διαβατέος* (Ξ. Ἀν. Δ΄, δ΄, 18. Β΄, δ΄, 6)· ὡσαύτως *μαθητὸν* καὶ *μαθητέον.* Καὶ ἐπὶ μὲν ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ γένους συντάσσονται καὶ ταῦτα, ὡς τὰ εἰς *τὸς* καὶ ὡς πᾶν ἄλλο ἐπίθετον μετὰ τοῦ ἰδίου οὐσιαστικοῦ, καθάπερ μετὰ τοῦ ἀνωτέρω *διαβατέος ποταμός* πολλότατα ἄλλα παραδείγματα δεικνύουσιν· *οὐ πρὸ τῆς ἀληθείας τιμητέος ἀνήρ* (Πλ. *Πολ.* Ι΄, 595).—*ποιητέα ἡ ξύμβασις* (Θ. Ε΄, 15). — *τριήρεις μεταπεμπτέας* (Θ. ϛ΄, 25), κτλ.

§. 28. Τὰ δὲ οὐδέτερα τούτων δέχονται διπλῆν τινα σύνταξιν, ὁμαλήν τε καὶ ἀνώμαλον. Κατὰ τὴν πρώτην συντάσσονται καὶ ταῦτα καθάπερ τὰ ἀνωτέρω· ὡς *τὸ διαβατέος ὁ ποταμός,* οὕτω καὶ *διαβατέον τὸ νάπος* (Ξ. Ἀν. ϛ΄, ε΄, 12)· ὡς τὸ *ἀφετέος ὁ λόγος,* οὕτω καὶ *τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ἀφετέον* (Πλ. *Φαίδρ.* 260)· ὡς τὸ *ποιητέα ἡ ξύμβασις,* οὕτω καὶ *ποιητέον τοῦτο,* ἐπ᾽ ἀμφοτέρων πολλάκις παραλειπομένου τοῦ συνδετικοῦ.

§. 29. Κατὰ τὴν δευτέραν τὴν ἀνώμαλον, φαινομένην τοὐλάχιστον, σύνταξιν, ἀπροσώπῳ καὶ ἀπαρεμφάτῳ ἰσοδυναμοῦντα, τούτων καὶ τὴν σύνταξιν δέχονται· ὡς λέγεται *δεῖ πράττειν,* οὕτω καὶ *πρακτέον,* τῶν ἀντικειμένων τιθεμένων κατὰ τὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου ἀπαρεμφάτου· ὡς *λέγεται δεῖ ἀντιλαβέσθαι τῶν πραγμάτων,* οὕτω καὶ *ἀντιληπτέον τῶν πραγμάτων.*—*ἀποπειρατέον τῶν λόγων* (Ἰσ. Εὐαγ. δ΄).=δεῖ πεῖραν λαβεῖν τῶν λόγων — *βοηθητέον τῇ πόλει.* — *τοὺς φίλους εὐεργετητέον.* — *τὴν πόλιν ὠφελητέον* (Ξ. *Ἀπ.* Β΄, ά, 28).

§. 30. Ἡ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐνεργείας παριστῶσα πτῶσις, τὸ ποιητικὸν αἴτιον δηλ., ἐπὶ μὲν τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν τίθεται ἀεὶ κατὰ δοτικὴν, ὡς *ἐπαινετέος ἡμῖν ὁ ἀνήρ.* —*ὠφελητέα σοι ἡ πόλις* (Ξ. *Ἀπ.* Γ΄, ϛ΄, 3). Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ὁμαλῆς συντάξεως τῶν οὐδετέρων, ὡς *ποιητέον μοι τοῦτο.* — *σφίσι δὲ περιοπτέον τοῦτο* (Θ. Η΄, 48). — *ἃ τοῖς ἐλευθέροις πρακτέα* (Αἰσχίνης).

§. 31. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀνωμάλου τῶν αὐτῶν συντάξεως συνήθως μὲν ἡ πτῶσις αὕτη τῆς ἐνεργείας τίθεται ὡσαύτως κατὰ δοτικήν· *σκεπτέον μοι*—*οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον* (Θ. Α΄, 72).—*πλείω γε φέρειν πῶς οὐδ᾽ ἐπιχειρητέον αὐτῷ* (Ξ. Ἀπ. Γ΄, ϛ΄, 14) ; Ἐνίοτε δὲ καὶ κατ᾽ αἰτιατικήν, *οὐ δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας τοῖς κακῶς φρονοῦσιν* (Ἰσ. *Εὐαγ.* ε΄). Ἔστι δὲ πρόδηλον ὅτι ἡ μὲν δοτικὴ τίθεται δυνάμει τοῦ ἀπροσώπου, ἡ δὲ αἰτιατικὴ δυνάμει τοῦ ἀπαρεμφάτου· τὸ *οὐ βουλευτέον αὐτοῖς* = οὐ προσήκει αὐτοῖς βουλεύεσθαι ἢ βουλεύσασθαι· τὸ *οὐ δουλευτέον τοὺς νοῦν ἔχοντας* = οὐ δεῖ τοὺς νουνεχεῖς δουλεύειν τοῖς ἄφροσι. Παρὰ δὲ Θουκυδίδῃ (Η΄, 65) ἀπαντῶνται ἀμφότεραι· *λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προσείργαστο αὐτοῖς ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν ἢ πεντακισχιλίοις.*

§. 32. Ἑνικά τινα παρ᾽ Ἀττικοῖς, εἴτε διὰ τὸ μεγαλοπρεπέστερον, εἴτε πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἐννοίας, ἐκφέρονται πληθυντικῶς· *ταῦτα* = τοῦτο, *δεινά* = δεινὸν, *θάτερα*, *μηδέτερα* (Πλ. Θ. 187. Φιλ. 43)=θάτερον, μηδέτερον. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει παρὰ τοῖς αὐτοῖς Ἀττικοῖς ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν, ὡς *ἀδύνατα πολεμεῖν* (Θ. Α′, 59) = ἀδύνατον.—*πολεμητέα* (Θ. Α′, 79· 88· ς′, 50) = πολεμητέον. — *ἐδόκει ἐπιχειρητέα εἶναι* (Θ. Α′, 118. Β′, 3).—οὓς (συμμάχους) *οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις, οὐδὲ δίκαις καὶ λόγοις διακριτέα, ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τάχει καὶ παντὶ σθένει* (Θ. Α′, 86).—*συνεκποτέα σοι καὶ τὴν τρύγα* (Ἀρφ. *Πλ.* 1036).—*οὐ γυναικῶν οὐδέποτ᾽ ἐσθ᾽ ἡσσητέα ἡμῖν* (Ἀρφ. Λ. 450) = ἥττονας εἶναι γυναικῶν = ἡττᾶσθαι ἢ νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ἔγιναν δὲ τοιαῦτα ῥηματικὰ ἐκ πάντων σχεδὸν τῶν ῥημάτων, ὡς *ἀγωνιστέον*, *βαδιστέον*, *ἰτέον καὶ ἰτητέον*, *ῥεκτέον*, *ὠφελητέον*, κτλ. Καὶ συντάσσονται μὲν, ὡς εἴπομεν, κατὰ τὰ ῥήματα ἐξ ὧν σχηματίζονται, ζητήσεως δὲ ἄξιον διὰ τί παρὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν θετικὰ ἐπιῤῥήματα ὀνομάζονται ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Χρόνων τοῦ Ῥήματος.

§. 1. Χρόνοι τοῦ ῥήματος ἐν τῇ γραμματικῇ ὀνομάζονται οἱ ἰδιάζοντες αὐτῷ σχηματισμοὶ πρὸς δήλωσιν τοῦ τμήματος τοῦ φυσικοῦ χρόνου, τοῦ *παρόντος*, τοῦ *παρελθόντος*, ἢ τοῦ *μέλλοντος*, καθ᾽ ὃ ὑποτίθεται τὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος σημαινόμενον· *γράφω*, *ἔγραψα*, *γράψω*. Εἶναι δὲ οἱ *χρόνοι* ἐκ τῶν κυριωτέρων χαρακτηριστικῶν τοῦ ῥήματος· ὅθεν παρὰ Γερμανοῖς *χρόνου σημαντικὴ* λέξις ὀνομάζεται τὸ ῥῆμα (Zeitwort).

Χρόνοι τῆς Ὁριστικῆς Ἐγκλίσεως.

Ὁ Ἐνεστώς.

§. 2. Ὁ *ἐνεστὼς* δηλοῖ ἐν γένει, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δεικνύει, τὸ *παρὸν* ἢ *ὡς παρὸν* παριστάμενον. Τίθεται λοιπόν· ά. εἰς *δήλωσιν καταστάσεως, πάθους ἢ ἐνεργείας συγχρόνου τῇ στιγμῇ καθ᾽ ἣν ὁ λαλῶν ἢ γράφων ἐξηγεῖται*. Καὶ ἡ κατάστασις λοιπὸν καὶ ἡ ἐνέργεια παρίσταται ἢ ὡς ἀρχομένη· *ἀνατέλλει ὁ ἥλιος*· ἢ ὡς ἀρξαμένη, ἀναπτυσσομένη, διαρκοῦσα καθ᾽ ἣν στιγμὴν ὁ λόγος γίνεται καὶ οὔπω παύσασα· *ζῇ*, *εὕδει*, *γράφει*, *κινεῖται*· οὕτω καὶ *πιέζεται*, *τήκεται*, κτλ· β′. *εἰς δήλωσιν τοῦ ἀπολύτως, αἰωνίως καὶ ἀπεριορίστως ὑπάρχοντος, συνεχομένου καὶ τούτου πρὸς τὴν στιγμὴν τοῦ παρόντος· ἔστι θεός·—ὁ θεός τε καὶ τὰ τοῦ θεοῦ πάντῃ ἄριστα ἔχει* (Πλ.)· γ′. *εἰς δήλωσιν τοῦ κατ᾽ ἔθος ἐπὶ ὡρισμένου χρόνου ἐπαναλαμβανομένου· ὃ* (πλοῖον) *εἰς Δῆλον οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσιν* (Πλ. *Φαίδ.* 58), κατ᾽ ἔτος δηλ.

§. 3. Τίθεται· δ′. *εἰς δήλωσιν τοῦ πρὸ πολλοῦ μὲν γενομένου, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ ζωηρότερον ὡς παρόντος παρισταμένου· — Διόνυσος ὃν τίκτει πόθ ἡ Κάδμου κόρη* (Εὐρ. Β, 2).—*Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο* (Ξ′. Δ′, έ, 11)· οὗτος καλεῖται *ἱστορικὸς ἐνεστώς*· ε′. *εἰς δήλωσιν τοῦ ἀνενδοιάστως προσδοκωμένου· γίγνει γὰρ ἀνὴρ μέγιστος* (Ἀρφ. *Ἱππ.* 178), ἢ τοῦ *ἀφεύκτως* καὶ *πάραυτα γενησομένου· εἰ δέ φησιν οὗτος, δειξάτω καὶ παρασχέσθω, κἀγὼ καταβαίνω* (Δ. *Παραπρ. θ′.*)· ς′. *εἰς δήλωσιν τοῦ σκοπουμένου· παῖδ᾽ ἀποκτείνεις*· οὕτω *πείθω*=προσπαθῶ πεῖσαι· *διδόναι*=προσφέρειν· *ξυμμαχίαν διδόναι*, μάλιστα ἐπὶ μετοχῆς· *Λακεδαιμόνιοι διδόντες εἰρήνην καὶ συμμαχίαν* (Θ. Δ′. 19). Περὶ τῆς ἀνωμαλίας τοῦ *ἥκω*, *οἴχομαι*, κτλ, ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ *περὶ Παρακειμένου*.

Ὁ Παρατατικός.

§. 4. Ὁ *παρατατικὸς* εἶναι πρὸς τὸ *παρελθὸν* ὅ τι ὁ *ἐνεστὼς* πρὸς τὸ *παρόν*, κατὰ πᾶσαν ὡς ἔγγιστα χρῆσιν αὐτοῦ τιθέμενος· ά. *σημαίνει κατάστασιν ἥτις ἤρχιζεν ἢ ὑπῆρχεν, ἢ ἐνέργειαν ἥτις ἐγίνετο κατά τι σημεῖον τοῦ παρελθόντος κατὰ συνέχειαν ἀδιάσπατον καὶ ἀνεπτύσσετο συγχρόνως πρός τινα ἄλλην· ἀνέτελλεν ὁ ἥλιος· — ἐπὶ Κέκροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων ἡ Ἀττικὴ κατὰ πόλεις ᾠκεῖτο, καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολιτεύοντο καὶ ἐβουλεύοντο* (Θ. Β', 15)· β'. *τὸ ὡς σταθερὸν ἔθος καὶ ὡς ἕξις προσώπου τινὸς ἐπί τινος χρόνου τοῦ παρελθόντος παριστάμενον· ὅστις ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς Κῦρον, πάντας οὕτω διατιθεὶς ἀπεπέμπετο, ὥστε*, κτλ. (Ξ. *Ἀν.* Ά, ά, 5).

§. 5. Σημαίνει· γ'. ὁ παρατατικὸς *τὸ πολλάκις* καὶ συνήθως *ἐπαναλαμβανόμενον· Σωκράτης, ὥσπερ ἐγίγνωσκεν, οὕτως ἔλεγεν* (Ξ. *Ἀπ.* Ά, ά, 4).—*καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὅτε πόλεμος καταλάβοι* (Θ. Β', 15)=ὁσάκις — *Σόλων ἐν ἅπασιν οἷς ἐτίθει νόμοις*. . . (Δ.). — *τὰ πολλὰ διημερεύομεν μετ' αὐτοῦ* (Πλ. *Φαίδ.* 59).—nous passions ordinairement le jour avec lui· Τίθεται· δ'. *εἰς δήλωσιν τοῦ σκοπουμένου· Φίλιππος Ἀλόννησον ἐδίδου* (*Αἰσχ. Κτησ.* λ'.)=ἠβούλετο διδόναι· έ. *εἰς διήγησιν ἱστορικῶν γεγονότων ἔνθα κυρίως ἁρμόζει ὁ ἀόριστος.—παρελθόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιάδε* (Θ. Ά, 72), κτλ. Ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ *περὶ Ἀορίστου*.

Ὁ Παρακείμενος.

§. 6. Ὁ *παρακείμενος* παριστᾷ τὸ τετελεσμένον ὡς πρὸς τὸ *παρόν*, καὶ συνήθως ὡς σωζόμενον ἀποτέλεσμα· *εὑρήκαμεν ὃ πάλαι ἐζητοῦμεν.—τῶν ποιητῶν τινες τῶν προγεγενημένων ὑποθήκας ὡς χρὴ ζῆν καταλελοίπασιν* (Ἰσ. πρὸς *Νικ.* ά)=ἔχουσιν ἀφειμένας. — *οἰκήματα ᾠκοδόμηται* (Ξ. *Οἰκ.* θ', 2).—*ταῦτα καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν καὶ ἐπιδέδεικται* (Δ. πρὸς *Βοιωτὸν ὑπὲρ προικὸς μητρῴας·* β').—*οὐδὲ τὸ ὄφλημα πᾶν ὑπὲρ αὐτῆς ἐκτέτισται, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ὁ Πάμφιλος ὀφείλων τῷ δημοσίῳ ἐγγέγραπται* (Δ. αὐτόθι, γ').—*ἀριστᾶν ἐστεφανωμένους* (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 59). Ἴδε καὶ κατωτέρω ἐν τῷ *περὶ Ἀορίστου*.

§. 7. Ὡς δὲ πολλοὶ *ἐνεστῶτες* προσέλαβον καὶ *παρακειμένων* σημασίαν, οἷον *φεύγω*=φεύγω καὶ=εἰμὶ φυγὰς ἤτοι ἐξόριστος, *νικῶ*=νικῶ καὶ=νενίκηκα, ἤτοι εἰμὶ νικητής, *ἥκω*=ἔρχομαι καὶ=ἐλήλυθα, εἰμὶ παρών· *οἴχομαι*=ἀπέρχομαι καὶ=ἀπελήλυθα—*ᾤχετο φεύγων*=εἶναι φευγάτος, οὕτως ἀπ' ἐναντίας πολλῶν ῥημάτων *παρακείμενοι* μετέπεσαν εἰς σημασίαν *ἐνεστῶτος*. Τούτων δὲ τῶν ῥημάτων οἱ *ἐνεστῶτες* ἤτοι εἶναι ἄχρηστοι, τοῖς Ἀττικοῖς, παρ' οἷς λέγεται *δέδοικα* καὶ *δέδια*, *ἐγρήγορα*, *εἴωθα*, κτλ, ἀντὶ *δείδω*, κτλ, ἢ ἔχουσιν ἄλλην σημασίαν· *ἵστημι*=σταίνω, *ἕστηκα*=στέκω· *κτῶμαι*=ἀποκτῶ (acquerir), *κέκτημαι*=ἔχω ἰδιοκτησίαν (posséder)· *κέκτησό τε αὐτὸς τάπερ αὐτὸς ἐκτήσαο*, κτλ. (Ἡρ. Ζ', 29)=jouissez donc vous seul du bien que vous avez acquis· etc.

Ὁ Ὑπερσυντελικός.

§. 8. Ὁ *ὑπερσυντελικὸς* παριστᾷ κατάστασιν ἢ ἐνέργειαν τελειωμένην ἐν τῷ παρελθόντι πρό τινος ἄλλης· *ἐδῄωσαν τῆς Ἀττικῆς τά τε πρότερον τετμημένα καὶ εἴ τι ἐβεβλαστήκει, καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν εἰσβολαῖς παρελέλειπτο* (Θ. Γ', 26)· καὶ περιφραστικῶς· *οὔπω δύο ἢ τρεῖς δρόμους περιεληλυθότε ἤστην, καὶ εἰσέρχεται Κλεινίας* (Πλ. *Εὐθυδ.* 273). Ἐν τῷ ἑξῆς παραδείγματι ἐναργέστατα δεικνύεται ἡ διαφορὰ τοῦ *παρακειμένου* καὶ *ὑπερσυντελικοῦ· ἥ γε μὲν θύρα ἡ ἐμὴ ἀνέῳκτο μὲν δήπου καὶ πρόσθεν εἰσιέναι τῷ δεομένῳ τι ἐμοῦ, ἀνέῳκται δὲ καὶ νῦν* (Γ. *Ἑλλην.* Έ, ά, 14). Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ

διορθοῦντες *ἀνεῴξεται*. Ἀλλαχοῦ δὲ πολλοὶ παρατατικοὶ μετατρέπονται ὑπὸ τῶν κριτικῶν εἰς ὑπερσυντελικούς· *ἧπτο*, ἀντὶ *ἥπτετο*, *παρήγγελτο*, ἀντὶ *παρηγγέλλετο*, *ἐκαλύπτετο*, ἀντὶ *ἐκεκάλυπτο*· οὕτω *παρώξυντο*, *ἐτετράχυντο*, κτλ.

§. 9. Οἱ *ὑπερσυντελικοὶ* τῶν προσεσημειωμένων ῥημάτων, τῶν ὁποίων οἱ *παρακείμενοι* κατήντησαν ὡς *ἐνεστῶτες*, ἐκλαμβάνονται, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ὡς *παρατατικοί*, *ἐδεδοίκειν* =ἐφοβούμην.—*ξυννοήσας αὐτόθι ἕωθέν τι εἱστήκει σκοπῶν* (Πλ. *Συμ.* 220).—*ἀεὶ γὰρ δὴ καὶ τῆς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθειμεν φοιτᾶν* (Πλ. *Φαίδ.* 59).—*ὁ θυρωρὸς ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν* (Πλ. αὐτόθι)=le geôlier qui nous introduisait ordinairement.

Ὁ Ἀόριστος.

§. 10. Ὁ *ἀόριστος* τίθεται εἰς διήγησιν παρελθόντων πραγμάτων, εἴτε καθ᾽ ἱστορικὴν συνάφειαν, εἴτε καθ᾽ ἑαυτὰ θεωρουμένων, ἀπολύτως καὶ ἀσχέτως πρὸς τὸ παρόν· ὡς *ἠθροίσθη Κύρῳ τὸ Ἑλληνικόν, ὅτε ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην ἐστρατεύετο, καὶ ὅσα ἐν τῇ ἀνόδῳ ἐπράχθη, καὶ ὡς ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς ὁ Κῦρος ἐτελεύτησεν, ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ δεδήλωται* (Ξ. *Ἀν.* Β', ά, 1). — *οὑμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα ᾤκησεν* (Λυσίας κατ᾽ *Ἐρατ.* δ'). — *ὡς τὸ ἀρχαῖον ἐκτίσθησαν αἱ πόλεις* (Πλ. *Ἱππ.* Μ, 285).

§. 11. Ἐκ τοῦ πρώτου τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων δεικνύεται ὅτι ἐν τῇ διηγήσει μεταξὺ τῶν *ἀορίστων* παρεμβάλλονται καὶ *παρατατικοί*. Ἀλλ᾽ ἕκαστος τούτων φυλάττει τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ὁ μὲν *ἀόριστος* παριστῶν τὸ πρᾶγμα συνεπτυγμένον καὶ ὡς ἅπαξ τελεσθέν, ἄνευ διαρκείας, ὁ δὲ *παρατατικὸς* κατὰ παράτασιν, πλατύτερον καὶ περιγραφικώτερον, οὔπω πάντῃ τετελεσμένον, ἀλλ᾽ ἐν παρατάσει· τὸ *ἐστρατεύετο* δηλοῖ τὴν στρατείαν ἀκόμη ἐν κινήσει, τὸ δὲ *ἐγένετο*, *ἐτελεύτησε*, κτλ, παρίστανται ὡς εἰς ἓν σημεῖον συγκεντρωμένα, ὡς γενόμενα. Ἐν τῷ ἀορίστῳ θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα ὡς ἐκ τοῦ τέλους τῆς χρονικῆς γραμμῆς, ἐν δὲ τῷ παρατατικῷ ὡς ἐκ τῆς ἀρχῆς· *ἐτελεύτησεν ὁ Σωκράτης*, *ἐτελεύτα ὁ Σωκράτης*.

§. 12. Θαυμασίως ἀναφαίνεται ἡ διαφορὰ τοῦ *παρατατικοῦ* καὶ *ἀορίστου* ἐν τῷ ἑπομένῳ παραδείγματι τοῦ Θουκυδίδου· *τάς τε οὖν προσβολὰς εὐτρεπίζοντο, καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν χρόνον περὶ αὐτήν* (Θ. Β', 18). Οὕτω καὶ (Θ. Ά, 94)· *Παυσανίας ἐκ Λακεδαίμονος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσίν, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος*· ἔνθα παρεντίθεται καὶ ὁ παρατατικός, σημαίνων τὴν διαρκοῦσαν ἐνέργειαν τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς στρατείας τῶν Λακεδαιμονίων. Ὡσαύτως δὲ, αὐτόθι, ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς διηγήσεως, μεταξὺ πολλῶν ἀορίστων παρεντίθενται παρατατικοὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ· *ἐστράτευσαν*, *κατεστρέψαντο*, *ἐξεπολιόρκησαν*, *ἤχθοντο*, *ἠξίουν*, *μετεπέμποντο*, *ἐπυνθάνοντο*.

§. 13. Ἀλλ᾽ οὐδὲν ἧττον τίθεται ὁ *παρατατικὸς* καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν ἔνθα κυρίως ἥρμοζεν ἀόριστος, κατὰ τὰ προσημειωθέντα· *ὡς ἀδεῶς καὶ γενναίως* (Σωκράτης) *ἐτελεύτα* (Πλ. *Φαίδ.* 58). Γίνεται δὲ τοῦτο συνηθέστερον ἐπὶ τῶν δηλούντων ἔναρξιν πράξεως ἢ πράξεων, καὶ μάλιστα ὅπου ἀπαιτεῖται χρονοτριβὴ καὶ κόπος· *διέβαινον τὰ ὅρια* (Ξ. Κ. Π. Β', ά. 1). — *τοῦτο ποιήσαντες οἱ Πλαταιῆς ἔς τε τὰς Ἀθήνας ἄγγελον ἔπεμπον καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, τά τ᾽ ἐν τῇ πόλει καθίσταντο πρὸς τὰ παρόντα ᾗ ἐδόκει αὐτοῖς* (Θ. Β', 6). — *παρελθόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιάδε* (Θ. Ά, 72)· τὸ αὐτὸ δὲ ἀλλαχοῦ κατ᾽ ἀόριστον· *παρελθόντες δὲ τελευταῖοι οἱ Κορίνθιοι ἐπεῖπον τοιάδε* (Θ. Ά, 67).

§. 14. Καὶ κατὰ τοῦτο μὲν διαφέρει ὁ *ἀόριστος* τοῦ *παρατατικοῦ*. Σημαίνων δὲ τὸ γενόμενον μόνον ἐν τῷ παρελ-

θόντι ὁ *ἀόριστος* διαφέρει καὶ τοῦ *παρακειμένου* ὅστις φέρει τὸ γενόμενον εἰς τὸ παρόν, ὡς ἀποτέλεσμα σωζόμενον συνήθως θεωρῶν αὐτό· *ἔκτισται ἡ οἰκία* καὶ *ἐκτίσθη ἡ οἰκία.* — *ᾠκοδόμηται* καὶ *ᾠκοδομήθη.* — *πάντα πέφρακται*, κτλ. (Ἀρφ. *Σφ.* 351)=tous les trous sont bouches. Ἴδε §. 6.

* §. 15. Ἀλλά, παραμελουμένης ἐνίοτε τῆς ἀκριβολογίας, ἡ τοιαύτη διαφορὰ δὲν τηρεῖται, τιθεμένου καὶ *ἀορίστου* ἔνθα κυρίως ἥρμοζε, κατὰ τὰ προηγούμενα, *παρακείμενος*. Οὕτω, π. χ. παρὰ Θουκυδίδῃ ἀναγινώσκεται (Ἁ, 93) *τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ*, καὶ ὅμως τὰ τείχη, τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ τειχίζειν, ἐσώζοντο ἐπὶ Θουκυδίδου, ὅστις παρακατιὼν λέγει *καὶ δήλη ἡ οἰκονομία ἔτι καὶ νῦν ἐστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο· οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται.—Θησαυροὺς κατέλιπον* (Ξ. *Ἀπ.* Ἁ, Ϛ, 14).—*φανήσομαι μηδένα μὲν πώποτε ἀδικήσας, πλείους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιηκώς, καὶ μείζους δωρεὰς ἑκατέροις δεδωκὼς ἢ σύμπαντες οἱ πρὸ ἐμοῦ βασιλεύοντες* (Ἰσ. *Νικ.* θ′). Ὡσαύτως καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου· τίθεται δηλ. ὁ παρακείμενος σημαίνων τὸ προφανῶς οὐ σωζόμενον· *ἅ σοι τύχη κέχρηκε, ταῦτ᾽ ἀφείλετο* (ἐκ τῶν ἀδήλων Μενάνδρου.). Τοῦτο κρέμαται ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ γράφοντος, κρίνοντος ἀναγκαῖον νὰ τηρήσῃ ἀκριβοῤῥημοσύνην ἢ οὐχί.

§. 16. Τίθεται προσέτι ὁ *ἀόριστος*, κατά τινα ἀνώμαλον φαινομένην χρῆσιν· ά. εἰς δήλωσιν τοῦ *συνήθως γινομένου* ἐπὶ τοιούτων περιστάσεων, ὁποίας ἐξηγεῖ τὸ ὑπ᾽ αὐτοῦ ὡς ἅπαξ γενόμενον ἐκφερόμενον· *τὰς τῶν φαύλων συνουσίας ὀλίγος χρόνος διέλυσε* (Ἰσ. *Δημ.* ά), κτλ· ἐν τῷ ἑπομένῳ παραδείγματι δεικνύεται ἡ χρῆσις αὕτη ἐπιφανέστερον, παρατιθεμένου καὶ τοῦ *ἐνεστῶτος*· *ὁ τύραννος ταῖς μὲν πρώταις ἡμέραις προσγελᾷ τε καὶ ἀσπάζεται πάντας, ὑπισχνεῖταί τε*

πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, χρεῶν τε ἠλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε δήμῳ τε καὶ τοῖς περὶ ἑαυτόν, καὶ πᾶσιν ἵλεώς τε καὶ πρᾶος εἶναι προσποιεῖται (Πλ. *Πολ.* Ἡ, 566).

* §. 17. Τίθεται· β′. ὁ *ἀόριστος*, οἷον κατ᾽ ἀνώμαλον χρῆσιν, ἐπὶ πρώτου προσώπου εἰς δήλωσιν ὄχι προγενεστέρας ἐνεργείας ἢ καταστάσεως, ἀλλὰ διαθέσεως ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ παρόντος ἀναφαινομένης· *ὦ ᾽γαθέ, καὶ αὐτὸς ἐμαυτοῦ νῦν δὲ κατεγέλασα* (Πλ. Ν. Γ′, 686)=καταγελάσαι με δεῖ. Ἀλλ᾽ ἡ διάθεσις αὕτη ἐννοεῖται ὡς πρώην ἑτοιμαζομένη· οὕτως *ἐγέλασα, ἐπήνεσα, ᾔσθην, ἐδεξάμην, ἀπέπτυσα*, κτλ, παρὰ δραματικοῖς. Τοιοῦτόν τι φαίνεται καὶ τὸ παρ᾽ ἡμῖν παρά τινων ἐν τοῖς χαιρετισμοῖς ἐθιζόμενον, *σ᾽ ἐπροσκύνησα*, ὅπερ οἷον τετελεσμένον ἐκφέρει τὸ νῦν γινόμενον. *

* §. 18. Τίθεται· γ′. ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐρωτήσεως διὰ τοῦ *τί οὔ ;* ἥτις, θαυμασμὸν δηλοῦσα διὰ τί μέχρι τοῦδε δὲν ἔγινε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, παρεμφαίνει προσταγὴν ἔντονον ἵνα γένῃ· *τί οὐχὶ καὶ ἐμοὶ αὐτὸν ἔφρασας τίς ἐστιν* (Πλ. *Γοργ.* 503) ;=φράσον.—*τί οὐκ ἀποκρίνει* (Πλ. *Γοργ.* 468) ;=ἀποκρίνου·—*τί οὐκ ἀπεκρίνατο* (Πλ.) ;=ἀποκρινάσθω.—*τί οὐκ ἐκαλέσαμεν* ;=καλέσωμεν. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ δι᾽ ἐνεστῶτος ἐνίοτε· *τί οὐ καλοῦμεν* δῆτα (Ἀρφ. Λ. 1105) ;—*τί οὐ βαδίζομεν παρ᾽ αὐτόν* (Πλ. *Πρωτ.* 311) ; *

* 19. Ὄχι ἀνώμαλος, ἀλλὰ κανονικὴ φαίνεται ἡ χρῆσις τοῦ *ἀορίστου* ἐν τοῖς *ἐβασίλευσεν, ἴσχυσεν, ἐτυράννησεν, ἐβούλευσεν, ἡγήσατο*, κτλ. διότι, εἰ καὶ τὸ *ἐβασίλευσε* δὲν σημαίνει *ἐτελείωσε τὸ βασιλεύειν*, ὡς τὸ *ἐτελεύτησε* σημαίνει *ἐτελείωσε τὸ ζῆν*, σημαίνει ὅμως *ἐτελείωσε τὸν ἰδιωτικὸν βίον καὶ μετέβη εἰς τὸν βασιλικόν· κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης* (Ξ. *Ἀν.* Ἁ, ά, 3), κτλ, ὅπερ εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ *ἀορίστου* ἀνάγεται. Ἴδε πλατύτερον περὶ τούτου *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ. 523=524. *

Ὁ Μέλλων.

§. 20. Ὁ *μέλλων* σημαίνει ἁπλῶς μέλλουσαν ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν· *εἰ τοῦτο ποιήσομεν, ῥαδίως τὰ ἐπιτήδεια ἕξομεν, ὅσον χρόνον ἐν τῇ πολεμίᾳ ἐσόμεθα.—ἔσται ποτέ, ὅτε δεήσει* (Ξ.).—*ἀπολῶ τὸν ἄνθρωπον* (Ἀρφ. *Πλ.* 68).—*τί διαφέρουσιν, . . . εἴ γε πεινήσουσι καὶ διψήσουσι καὶ ῥιγώσουσι καὶ μοχθήσουσιν ἑκόντες* (Ξ. *Ἀπ.* Β', ά, 17);—*χρηστὸς ἔσει, ἐὰν κέρδη νομίζῃς δι' ὧν εὐδοκιμήσεις, ἀλλὰ μὴ δι' ὧν εὐπορήσεις* (Ἰσ.).

§. 21. Ὁ *μέλλων* τῆς *ὁριστικῆς* ἐκπληροῖ πολλάκις τὰ τῆς *προστακτικῆς*, ἐκφέρων ὡς ἀφεύκτως *γενησόμενον τὸ δέον γενέσθαι· πρὸς ταῦτα πράξεις οἷον ἂν θέλῃς*. Κατὰ ἀποφατικὴν ἐρώτησιν ἐκφέρει ἔντονον καὶ αὐστηρὰν προσταγήν· *παῖδες οὐ σκέψεσθε* (Πλ. *Συμ.* 212);—*οὐκ ἀποδιώξεις σαυτὸν ἀπὸ τῆς οἰκίας* (Ἀρφ. *Ν.* 1298); Ἀπαγόρευσις ἐκφέρεται ὡσαύτως διὰ τοῦ *μέλλοντος* καὶ τοῦ *ὅπως μή· σκόπει μὴ ἔξαρνος ἔσει ἃ νῦν λέγεις* (Πλ. *Εὐθυδ.* 283) καὶ διὰ τοῦ *οὐ μή* (σ. 100, §. 4).

Ὁ Περιφραστικὸς Μέλλων.

§. 22. Διὰ τοῦ ῥήματος *μέλλω* καὶ τοῦ *ἀπαρεμφάτου* κατὰ *μέλλοντα, ἐνεστῶτα*, σπανίως δὲ κατ' *ἀόριστον*, σχηματίζεται *περιφραστικὸς μέλλων*, δηλῶν τὸ νῦν μελετώμενον ἵνα τελεσθῇ· *οἶσθα οὖν ὃ μέλλεις νῦν πράττειν* (Πλ. *Πρωταγ.* 312); — *ὡς ἐγὼ ἄρα ἐξαπατήσας ὑμᾶς μέλλω ἄγειν εἰς Φᾶσιν* (Ξ. *Ἀν.* Ε, ζ', 7).—*μέλλω ὑμᾶς διδάξειν* (Πλ. *Ἀπολ.* 21) — *εἰ μέλλει κακὸς γενέσθαι* (Πλ.). Τὸ *μελλοτέλεστον* τοῦτο, διὰ τοῦ *παρατατικοῦ* ἢ *ἀορίστου* τῆς ὁριστικῆς ἐξηγούμενον, μεταφέρεται ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος εἰς τὸ παρελθόν· *ἐνεθυμοῦντο οἱ Ἕλληνες ὅτι ἀγορὰν οὐδεὶς ἔτι παρέξειν ἤμελλεν* (Ξ. *Ἀν.* Γ', ά, 2). — *ἐμέλλησαν ἐκπλεῖν* (Ἰσ.). Ἐκ τούτου δὲ ἐν τῇ συνηθείᾳ, τοῦ *θέλω* ἐπὶ μελλοντικῆς

ἐννοίας λαμβανομένου, *θέλω λέγει, θέλω εἰπεῖ, θέλω τρώγει, θέλω φάγει*. Προφανῶς δὲ διάφορος ἡ βουλητικὴ ἔννοια· *θέλει νὰ φάγῃ*.

Ὁ Μετ' ὀλίγον μέλλων.

§. 23. Ὁ χρόνος οὗτος μεταφέρει τὸ ἐντελὲς εἰς τὸ μέλλον, σημαίνει δηλ. ὅτι ἡ δεῖνα ἐνέργεια ἔσται τετελεσμένη καὶ ἕτοιμος ἐν ὡρισμένῃ στιγμῇ τοῦ μέλλοντος, ἐν ᾧ ὁ ἁπλοῦς *μέλλων* σημαίνει ἐνέργειαν ἐν ἀορίστῳ χρόνου στιγμῇ γενησομένην. Εἶναι λοιπὸν ὁ *ἐντελὴς μέλλων*, ὡς τὸ futurum exactum τῶν Ῥωμαίων. Ὡς τὸ *ἀναγέγραπται*=ἀναγεγραμμένον ἐστίν, οὕτω τὸ *ἀναγεγράψεται* = ἀναγεγραμμένον ἔσται· οὕτω *προστετάξεται, τετιμήσεται, λελύσεται*, κλ.

§. 24. Ὡσαύτως δηλοῖ καὶ προγενεστέρας πράξεως διαρκὲς ἀποτέλεσμα· *κεκλήσεται, μεμνήσεται, μνῆμα καταλελείψεται* (Θ. Β', 64), *λελέξεται* (Πλ.)=διατελέσει λεγόμενον. Ἐν δὲ τοῖς εἰς ω ῥήμασιν ἐκφέρεται οὗτος περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ *εἶναι· δίκην ἔσεσθε εἰληφότες*, ὡς δίκην εἰλήφατε, παρὰ δὲ ποιηταῖς καὶ διὰ τοῦ ἀορίστου· *σιωπήσας ἔσει, λυπηθεὶς ἔσει* (Σοφ.) κλπ. Ἀλλὰ καὶ *τεθνήξω, καὶ τετελεσμένον ἔσται*. Περὶ τοῦ χρόνου τούτου ἴδε Σ. Π. Β'. καὶ Κοραῆν (Ἡλιοδ. Β', σελ. 63), ὃς προσπαθεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὸ παρὰ τῶν γραμματικῶν εἰς τὸν χρόνον τοῦτον δοθὲν ὄνομα *Μετ' ὀλίγον μέλλων*.

Οἱ Χρόνοι τῶν ἄλλων Ἐγκλίσεων.

§. 25. Οἱ χρόνοι τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων φυλάττουσι μὲν ἐν γένει τὸ ἐν τῇ *ὁριστικῇ* αὐτῶν σημαινόμενον, ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν τῶν διαφόρων ἐγκλίσεων. Τὸ *ἄγωμεν*, π. χ. σημαίνει *κίνησιν* κατὰ διάρκειαν, ὡς καὶ τὸ *ἄγομεν*, ἀλλ' εἰς προσδοκώμενον χρονικὸν σημεῖον· τὸ *πίνωμεν* σημαίνει διάρκειαν πόσεως, οὐχὶ δὲ γινομένην, ἀλλὰ γενησομένην· τὸ *πίωμεν* σημαίνει *πόσιν* κατὰ συντέλειαν οὐχὶ κατὰ διάρκειαν, ἀλλ' εἰς

χρονικὸν σημεῖον ἐσόμενον καὶ οὐχὶ ὑπάρξαν, ὡς εἶναι τὸ *ἐπίο-*
μεν. Ὡσαύτως *ἐὰν κάμνῃ καὶ ἐὰν κάμῃ*.—*ὅπως μὴ κωλυώ-*
μεθα, καὶ *ὅπως μὴ κωλυθῶμεν*, κτλ.

§. 26. Οὕτω λοιπὸν ἡ *ὑποτακτικὴ* ἔγκλισις, ἐξ ἰδίας φύ-
σεως εἰς τὸ μέλλον ἀναφερομένη, καὶ οὐ χρήζουσα διὰ τοῦτο
οὔτε *ἱστορικῶν* οὔτε καθ' αὑτὸ *μελλόντων* χρόνων, καὶ τὸν
ἴδιον *ἐνεστῶτα* καὶ *ἀόριστον* εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρει, τὸν μὲν
κατὰ παράτασιν καὶ διάρκειαν, τὸν δὲ κατὰ συντέλειαν καὶ
ὡς ἐν ὡρισμένῳ σημείῳ, εἰ καὶ πολλάκις, συμπιπτούσης τῆς
χρήσεως, ἀναιρεῖται πᾶσα σχεδὸν διαφορά. Ἀλλὰ καὶ τὸν καθ'
αὑτὸ *παρακείμενον* εἰς τὸ μέλλον ἐφέλκεται ἡ *ὑποτακτική*,
τὸ τέλειον ἐν τῷ μέλλοντι δι' αὐτοῦ σημαίνουσα· *ἅττ' ἂν κε-*
κλόφωσί μου (Ἀρφ. *Ἱππ*. 1148) = ὅσα θέλουσι μοῦ ἔχει
κλεμμένα. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον, καὶ
περὶ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστου τῶν *ἄλλων ἐγκλίσεων*· *εἴθε λαμ-*
λάνοιμι καὶ εἴθε λάβοιμι, *ὅπως λαμβάνοιμι* καὶ *ὅπως λά-*
βοιμι, *φράζε* καὶ *φράσον*, *γράφειν* καὶ *γράψαι*· ὡσαύτως
καὶ περὶ *μετοχῆς*, ὁ *γράφων*, ὁ *γράψας*, κτλ.

§. 27 Ἡ τοιαύτη διαστολὴ τῆς κατὰ συνέχειαν καὶ κατὰ
συντέλειαν ἐνεργείας ἐν πᾶσι τούτοις εἶναι πλεονέκτημα τῆς ἀρ·
χαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, τὸ ὁποῖον διέσωσε καὶ ἡ σημερινή,
ἐν οὐδεμιᾷ τῶν γνωστοτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν ὑπάρχον,
κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκφερομένου καὶ τοῦ *θὰ πίνω καὶ θὰ*
πίω, *θὰ γράφω καὶ θὰ γράψω*, *θὰ ἔρχομαι καὶ θὰ ἔλθω*. Ἡ
ἀκριβὴς χρῆσις τούτου εἶναι μέγας σκόπελος εἰς τοὺς ξένους
τοὺς λαλοῦντας τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν, ὡς καὶ ἡ μὴ ἐπανάλη·
ψις τοῦ ἄρθρου, λέγοντας, π. χ. ὑπάγω εἰς τὴν *βιβλιοθήκην*
βασιλικὴν κατὰ τὸ ἰταλικὸν alla biblioteca reale, ἀντὶ εἰς
τὴν *βιβλιοθήκην τὴν βασιλικὴν* ἢ εἰς *τὴν βασιλικὴν βι-*
βλιοθήκην.

§. 28. Ἀλλά, εἰ καὶ ἁπανταχοῦ τηρεῖται ἡ διαφορὰ τοῦ

ἐνεστῶτος καὶ *ἀορίστου*, ὡς πρὸς τὸ διαρκές τε καὶ μή, ἐπὶ μὲν
τῆς *εὐκτικῆς* ἀναφέρονται εἰς τὸ παρελθόν, ὡς καὶ ὁ μέλλων·
οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν παραμενεῖν, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν
καθ' ἡμέραν τροφὴν δώσοι (Δημ. *πρὸς Τιμόθεον*, γʹ)=ἔμελλε
δώσειν, ὅπερ ἐπὶ ἐνεστῶτος χρονικοῦ τμήματος ἤθελεν εἶναι
οὔ φασι παραμενεῖν, εἰ μή τις δώσει· ἐπὶ τῆς *προστακτικῆς*
ἀναφέρονται εἰς τὸ οὔπω μὲν ὂν ἀλλὰ γενησόμενον ἢ τὰ νῦν
ἢ μετέπειτα· ἐπὶ *ἀπαρεμφάτου* συμμεταφέρονται κατὰ τὸ
ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως ἐξ οὗ αὐτὸ κρέμαται· *βούλομαι*
γράφειν ἢ *γράψαι*, *βουλήσομαι γράφειν* ἢ *γράψαι*, *ἠβού-*
λετο γράφειν ἢ *γράψαι*, *ἐβουλήθη γράφειν* ἢ *γράψαι*, κτλ.
Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ μετοχῆς· *ἐργαζόμεναι ἠρίστων*, *ἀριστῶσιν*,
ἀριστήσουσιν· *ἐργασάμεναι*, *ἠρίστων*, *ἀριστῶσιν*, *ἀριστή-*
σουσιν. Ἀλλὰ περὶ τούτων καὶ τῶν τοιούτων *Σ. Π. Βʹ*, καὶ
Εἰσ. Ἑλλ. Συντ. *

* §. 29. Ὁ δυνητικὸς σύνδεσμος *ἄν*, ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς
ὑποτακτικῆς καὶ *εὐκτικῆς* τιθέμενος αὐξάνει τὴν ἀοριστίαν
τῶν ἐγκλίσεων τούτων, *ὅπως ἂν εἰδῇς* (Αἰσχύλ.), *ὡς ἂν πο-*
ταθείην (Σ. *Ἀποσπ.*), ἐκ τοῦ *ποτάομαι*, κτλ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ
τῆς *ὁριστικῆς* μετατρέπει τὴν θετικὴν εἰς ὑποθετικὴν ἔννοιαν·
ἔλεγον=ἔλεγα· *ἔλεγον ἄν*=ἤθελα λέγει, *ἔδωκεν ἄν*=ἤθελε
δώσει. Ὡσαύτως ἐπὶ *ἀπαρεμφάτου*· *δυνηθῆναι* καὶ *δυνηθῆναι*
ἄν, *πολεμῆσαι* καὶ *πολεμῆσαι ἄν*· καὶ ἐπὶ *μετοχῆς*· *ὡς ἀ-*
λόντος ἂν τοῦ χωρίου (Ξ. Ἀν. Ε, βʹ, 9. Ἴδε καὶ Α, α, 10).—
ὡς ἐν ἄλλοις οὐκ ἂν δηλώσαντες τὴν γνώμην (Θ. Γʹ, 37).
Ἀλλὰ τὰ περὶ τοῦ *ἂν* εἶναι τοσοῦτον πολύπλοκα ὥστε ὁ πε-
ριώνυμος Ἑρμᾶννος δὲν ἐδίστασε τέσσαρα ὁλόκληρα βιβλία νὰ
συγγράψῃ περὶ τοῦ μορίου τούτου, οὐδὲ καὶ ταῦτα ἱκανὰ φα-
νέντα. Ἴδε ἐν τούτοις *Σ. Π. Βʹ*, καὶ *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ.
428. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Περὶ Ἐπιῤῥημάτων καὶ Ἐπιφωνημάτων.

Περὶ Ἐπιῤῥημάτων.

§. 1. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τὰ ἐπιῤῥήματα δυνατὸν νὰ ἐξετασθῶσιν ὑπὸ τὰς ἑξῆς τέσσαρας ἐπόψεις· ά. *ὡς κυρίως καὶ καθ' αὑτὸ ἐπιῤῥήματα*, οἷον *τῶν ῥημάτων ἐπίθετα*· β'. *ὡς τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν προσδιοριστικά*· γ'. *ὡς ἄλλων ἐπιῤῥημάτων προσδιοριστικά*· δ'. *ὡς μετὰ πτώσεως συντασσόμενα.*

Α'. Τὰ Ἐπιῤῥήματα ὡς κυρίως καὶ καθ' αὑτὸ ἐπιῤῥήματα, οἷον τῶν Ῥημάτων ἐπίθετα.

§. 2. Περὶ τῶν κοινῶν προσδιορισμῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν καλοῦντες (σελ. 60—) εἴπομεν καὶ περὶ τούτου τὰ δέοντα· κατατάξαντες δηλ. τὰ ἐπιῤῥήματα εἰς τέσσαρας κλάσεις τὰς κυριωτέρας, εἰς *τοπικὰ*, *χρονικὰ*, *ποιότητος* καὶ *ποσότητος* σημαντικὰ, διὰ πολλῶν παραδειγμάτων ἐδείξαμεν ποία τις ἑκάστου τούτων ἡ συνήθης χρῆσις· εἰ δέ τις ἐπιθυμεῖ πλείονα τῶν ἐκεῖ παραδειγμάτων, προχειρότατα θέλει εὑρεῖ ζητῶν. Οὕτω, π. χ. *ῥᾳδίως ἂν Ἀθήνηθεν εἰς Ὀλυμπίαν ἀφίκοιο* (Ξ. Ἀπ. Γ'. ιγ', 5).—*οἴκοθεν οἴκαδε—εἴτε τήμερον εἴτε αὔριον δοκεῖ ὑπερβάλλειν τὸ ὄρος* (Ξ. Ἀν. Δ', ς', 8). — *ὀψὲ κοιμηθῆναι καὶ πρωῒ ἀναστῆναι* (Ξ. Ἀπ. Β', ά, 3).—*τὸ κανοῦν δ' ὁ παῖς περίεισι τηνάλλως ἔχων* (Φιλήμ. ἐν *Νυκτὶ*) =τὴν ἄλλως ἄγουσαν ὁδόν.=ματαίως.—*ὀρθότατα λέγεις* (Πλ. Φιλ. 49).

§. 3. Εἰς τὰ ποιότητος ἐπιῤῥήματα ὑπάγονται καὶ τὰ κυρίως ὀργανικά, ὡς *λὰξ ποσὶ κινήσας* (Ἰλ. Κ. 158).—*πὺξ πατάξας*—διατρώξομαι ὀδὰξ τὸ δίκτυον (Ἀρφ. Β. 548. Σφ. 164). Οὕτω δὲ καὶ τὰ ποσότητος λεγόμενα ἐπιῤῥήματα· *τεκεῖν ἅπαξ* (Εὐρ. Μ. 251). — *ἅπαξ περὶ ἁπάντων βουλευσαμένους*

(Θ. Ά, 139).—*δὶς ἢ τρὶς ἀπεκρούσαντο* (Θ. Β', 4).— *τριάκις καὶ τετράκις*, κατ' ἀναλογίαν δὲ καὶ *ἀρτιάκις καὶ περιττάκις* (Πλ. *Παρμ.* 34).—*κοινῆς τραπέζης πολλάκις τυχὼν ἐμοί* (Εὐρ· Ἑκ. 793).

Β'. Τὰ Ἐπιῤῥήματα ὡς τῶν Ἐπιθέτων καὶ τῶν Οὐσιαστικῶν προσδιοριστικά.

§. 4. Ὡς τὰ ἐπιῤῥήματα κατὰ πᾶσαν σχέσιν, τοπικὴν, χρονικὴν κτλ. προσδιορίζουσι τὰ ῥήματα, οὕτως ἐν μέρει τὰ ποιότητος καὶ βαθμοῦ σημαντικὰ ἐπιῤῥήματα, προσδιορίζουσι τὰ ἐπίθετα. Ὡς λέγεται *παντελῶς θανεῖν* (Σοφ. Τ. 669), οὕτω καὶ *νῆες παντελῶς κεναί*. — *χρώματα λευκὰ παντελῶς* (Ξ. *Ἑλλ.* Β', ά, 18. *Κυρ.* Δ'. 7). — *ἡ τραγῳδία ὅλως σοφὸν δοκεῖ εἶναι* (Πλ. *Πολ.* Ή, 568). — *φόνων τῶν πάντη ἀνοσιωτάτων* (Πλ. Ν. Θ. 827). — *χαλεπὴν οὕτω φύσιν* (Πλ. *Πολ.* ς', 500).—*ἀρχὴ οὑτωσὶ καλὴ καὶ νεανική* (Πλ. *Πολ.* Ή, 563).—*οἱ μὴ πάνυ ἄλκιμοι.—οἱ πάνυ ταπεινοί.*

* §. 5. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ ποσότητος· ὡς, κατὰ τὰ προηγούμενα, λέγεται *παίω νιν δίς.—τρὶς εἰπόντος* (Αἰσχ. Ἀγ. 1405. Ἑπτ. 745).—*καὶ δὶς καὶ τρὶς πίνειν* (Πλ. *Φαίδ.* 63), οὕτω καὶ *δὶς ἓν* (Πλ. *Παρμ.* 143).—*δὶς τρία* (Πλ. Θ. 204). —*ἑξήκοντα δίς* (Σ. *Ἀποσπ.*).—*ἑκατὸν δίς* (Αἰσχ. *Πρ.* 342). —*ἑκατὸν τοσαυτάκις* (Πλ. *Πολ.* Ή, 546).—*ὅτι ἐστὶ τὰ δώδεκα δὶς ἓξ* (Πλ. *Πολ.* Ά, 337). — *τρὶς ἓξ βάλλειν* (Αἰσχ. Ἀγ. 1405). — *τρὶς ἐννέ' αὐτῇ κλῶνας τιθεὶς ἐλαίας* (Σ. *Κ.* 483).—*τετράκις τρία* (Πλ. *Πολ.* Α, 339).—*πεντάκις χίλιοι* (Πλ. *Ν.* Έ, 737). *πολλάκις μυρίοι* (Πλ. Θ. 175).

§. 6. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ οὐσιαστικῶν· *καὶ τὴν λίαν φιλότητα* (Αἰσχ. *Πρ.* 124).—*τὴν λίαν ὕβριν* (Ξ. *Ἑλλ.* Β'. ά, 16).—*τὴν ἄγαν ἀναρχίαν* (Πλ. *Ἐπιστ.* Ή, 354).—Ὡσαύτως *ἡ ἄγαν ἐλευθερία εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλει καὶ ἰδιώτῃ καὶ πόλει* (Πλ. Πολ. Ή, 564). — *ἔστιν ἡ λίαν δυσ-*

πραξία λίαν διδοῦσα μεταβολὰς (Εὐρ. Ἰφ. Τ. 721). — *αἱ ἄγαν τρυφαὶ* (Εὐρ. *Ἀποσπ.* Ἀλεξ.)—*αἱ λίαν ἀνεπιστημοσύναι* (Ξ. *Οἰκ.* Κ′. 20).—*τὴν οἴκοι πολιτείαν* (Πλ. Ν. Δ′, 712). — *διατρίψομεν τὴν τήμερον ἡμέραν* (Ξ. Ἀν. Δ′, ϛ′, 9). — *τῶν πάλαι προγόνων* (Ξ. Κ. Π. Ἑ, ἑ, 8).—τῶν πάλαι σοφῶν ἀνδρῶν (Ξ. Ἀπ. Ἁ, ϛ′, 14.)=τῶν παλαιῶν σοφῶν.

§. 7. Ἐν τούτοις τὰ ἐπιῤῥήματα ἐπέχουσι τόπον ἐπιθέτων ἀκλίτων (Ἴδε σελ. 58. §. 14). Γίνονται δὲ οὐσιαστικὰ, ὅταν, παραλειπομένου τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ, καταλαμβάνωσι μετὰ τοῦ ἄρθρου τὸν τόπον αὐτοῦ· *οἱ ἐκεῖ, τὰ ἐκεῖ* (Ξ. Κ. Π. Δ′, ἁ, 3)—*τὰ οἴκοι* (Πλ. Πολ. Ἁ, 371).—*οἱ πάλαι.* —*οἱ πάνυ.*—*τῶν νῦν οἱ τότε μυρίῳ πρὸς εὐδαιμονίαν διέφερον* (*Πλ. Πολ.* 272). Ὡσαύτως *ἐνθουσιαστικοὺς ποιεῖ ἡ φρυγιστὶ ἁρμονία* (Ἀριστοτ.) καὶ ἡ *μιξολυδιστὶ καὶ ξυντονολυδιστί . . . ἡ ἰαστὶ καὶ λυδιστί. . . . . ἡ δωριστὶ καὶ φρυγιστί* (Πλ. Πολ. Γ′. 398). Οὕτω καὶ τὸ *ἄνω*, τὸ *κάτω*, τὸ *πέραν*, τὸ *σήμερον*, τὸ *αὔριον*, τὸ *λίαν*, τὸ *φανερῶς*, κτλ.

§. 8. Ὡς δὲ ἐν τοῖς προηγουμένοις τὰ ἐπιῤῥήματα, μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν τιθέμενα, ἐπέχουσιν ἐπιθέτων τόπον, οὕτως ἐν ἄλλοις, ἀντιθέτως, τὰ ἐπίθετα ἐκπληροῦσι τὰ τῶν ἐπιῤῥημάτων· *ὄρθριος ἥκων* (Πλ. *Κρατ.* 313). — *ἥδε μοι* (νόσος) *ὀξεῖα φοιτᾷ καὶ ταχεῖ᾽ ἀπέρχεται* (Σοφ. *Φ.* 808). Ὡσαύτως καὶ *πότερον ἑκὼν ἢ ἄκων περὶ αὐτῶν λέγει* (Πλ. *Κρατ.* 427); —*μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν* (Πλ. *Φαίδ.* 670), *καὶ ἀσμένως ἐπὶ τὸ μανθάνειν ἰόντα* (Πλ. *Πολ.* Ἑ, 475). — *μὴ φεύγειν τοὺς πόνους, ἀλλ᾽ ἐθελοντὴν ὑπομένειν* (Ξ. *Ἀπ.* Β′, ἁ, 3).

Γ′. Τὰ Ἐπιῤῥήματα ὡς ἄλλων Ἐπιῤῥημάτων προσδιοριστικά.

§. 9. Τὰ ἐπιῤῥήματα τίθενται ὡσαύτως καὶ εἰς ἄλλων ἐπιῤῥημάτων προσδιορισμόν· οὕτω τὰ τοπικά· *κἄστ᾽ οὐχ ἑκάς που* (Σ. *Φ.* 41)—*ἄλλοθί που εἶναι τὴν ψυχὴν* (Πλ. *Φαίδ.* 91).

—*ἐνταῦθά που* (Πλ. *Φιλ.* 33).—*ἔξω μέ που καλύψατε* (Σ. Τ. 1410). — *ἄλλοθέν γέ ποθεν, ἢ ἀμόθέν γέ ποθεν* (Πλ. Γοργ. 492).—*οὐδαμόθεν ἄλλοθεν* (Πλ. Φιλ. 30). Οὕτω τὰ χρονικά· *ἔτι ποτὲ — ἤδη ποτέ* (Σ. Αἴ. 1121).—*πάλαι ποτὲ* (Ἀρφ. Πλ. 1002).—*ἀείποτε* (Ξ. *Πόρ.* Ἁ. 1).—*νῦν πρῶτον.* —*τότε πρῶτον* (Ξ.)· καὶ τὸ μὲν *τότε* ἀναφέρεται εἰς ὡρισμένον (παρελθὸν ἢ μέλλον) χρόνου σημεῖον, τὸ δὲ *ποτὲ* εἰς ἀόριστον. — *πάλιν αὖθις* (Ἀρφ. Πολ. 860). — *ὀλίγον ὕστερον* (Ξ. *Ἀν.* Δ′. Ϝ′. 11).—*οὕτω πρῴ* (Πλ. Κρίτ. 41). Ἄλλως δ᾽ ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν πλείονα ἐπιῤῥήματα ἐν ταὐτῷ προσδιορίζωσι τὸ ῥῆμα, *ὡς καὶ νῦν καὶ ἀεὶ* (Πλ.). — *ἔστη κάρα τε* διετάραξεν *ἄνω κάτω* (Εὐρ. Ἰφ. Τ. 282).

§. 10. Ἡ συγγένεια τῶν ἐπιῤῥημάτων πρὸς τὰ ἐπίθετα ἱκανῶς δεικνύεται ἐκ τῶν προηγουμένων, ἔνθα παρατηρεῖται ὅτι ἡ αὐτὴ λέξις διὰ μόνης τοῦ σχηματισμοῦ μεταβολῆς τίθεται ἐπὶ τῷ αὐτῷ, προσδιοριστικῷ σκοπῷ, ποτὲ μὲν ἐπιθετικῶς, ποτὲ δὲ ἐπιῤῥηματικῶς· *καθαρὸς βίος καὶ καθαρῶς βιώσας — ἔντιμος, εὐσεβὴς ἀνὴρ* καὶ *τοῖς ἐντίμως βεβιωκόσι — βεβιωκότα εὐσεβῶς* (Πλ. Ν. Ϛ′, 762. Ἀξιόχ. 382). Οὕτω *παντελὴς δάμαρ.—παντελὴς μοναρχία* (Σ. *Τ.* 390. *Ἀντ.* 1163), καὶ *πρὶν παντελῶς ἤδη βίος διεκπερανθῇ* (Σ. *Ἀποσπ.*), *ἄσμενος καὶ ἀσμένως, θαῤῥοῦντες καὶ θαῤῥούντως, ἡδόμενοι* καὶ *ἡδέως*. Ἔτι δὲ μᾶλλον δεικνύεται τοῦτο ἐκ τῆς αὐτῆς λέξεως τῷ αὐτῷ σχηματισμῷ ποτὲ μὲν ἐπιθετικῶς, ποτὲ δὲ ἐπιῤῥηματικῶς τιθεμένης· *ἡδεῖα πνοὴ καὶ ἡδὺ πνέειν* (Ὀδ. Δ′, 446). — *ταχὺ ἔργον* καὶ *ταχὺ βοηθεῖν* (Θ. Δ′, 69).—*κάλλιστα ἔργα* καὶ *κάλλιστα τραφεὶς* (Σ. Τ. 1172). —*θανὼν* ὑπὲρ *Ἑλλάδος κάλλιστα* (Εὐρ. *Ἑκ.* 310).

§. 11. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ *ἀνὴρ ταχὺς* καὶ *ὁρμάσθω ταχύς.— ἕρπεις ταχύς* (Σ. Φ. 1223). *ἢν μὴ ἕρπῃς ἑκὼν* (Σ. Φ. 985)— *ὡνὴρ βέβηκεν ἐξ ὀργῆς ταχύς* (Σ. *Ἀντ.* 766).—*κεὶ βραδὺς ἐρ·*

πει, κλύων σου δεῦρ' ἀφίξεται ταχύς (Σ. Κ. 306). Ὡσαύτως *εὐρεῖα χθὼν* (Ἰλ. Λ. 740), καὶ *τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθὼν* (Ἰλ. Δ, 182) = εὐρέως. Ὁμοίως καὶ τὸ προαναφερθὲν *ἥδε* (ἡ νόσος) *μοι ὀξεῖα φοιτᾷ καὶ ταχεῖα ἀπέρχεται* (Σ. Φ. 808) — οὕτω *θαλάσσιον ἐκρίψατε* (Σ. Τ. 1441) = καταποντίσατε, ἀλλὰ οὔτε εἰς τοῦτο ὑπάρχει ἐπίῤῥημα σύστοιχον, οὔτε εἰς τὸ *ἀπάγετε ὅτι τάχιστά με* (Σ. Τ. 1340) = ἐκτοπίσατέ με.

Δ΄. Τὰ Ἐπιῤῥήματα ὡς μετὰ πτώσεως συντασσόμενα.

§. 12. Κατὰ τρεῖς τρόπους ἀπαντῶνται τὰ ἐπιῤῥήματα μετὰ πτώσεως συντασσόμενα· ά. δυνάμει τῆς ἐπιθετικῆς αὐτῶν ἀρχῆς· *ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν* (Δημ.). — *πολυωφελῶς μὲν πόλει τῇ Ἀθηναίων, τυχηρῶς δὲ ἡμῖν αὐταῖς* (Ἀρρ. Θ΄, 304).—*ὁμολογουμένως τοῖς εἰρημένοις* (Ξ. *Ἀπολ.* 27). — *τοὺς φύσει τε καὶ διαίτῃ ὑγιεινῶς ἔχοντας τὰ σώματα* (Πλ. *Πολ.* Γ΄, 407)· β΄. κατὰ προθετικὴν δύναμιν· *αἵ τ' εἴσω στέγης, αἵ τ' ἐκτὸς τῆς αὐλῆς* (Σ. *Τρ.* 203).—*εἴσω τοῦ ἐρύματος, τοῦ τείχους, τῆς οἰκίας* (Ξ.).—*θεσμῶν ἔξω φέρομαι* (Σ. *Ἀντ.* 775).—*ἐκτὸς τῶν ὅρων τῆς χώρας* (Πλ. *Ν.* Θ΄, 854). —*ἐγγὺς στέγης* (Εὐρ. Μ. 1293).—*τῆς Πελοποννήσου ἐγγὺς κείμεθα* (Θ. Ἑ, 84, 108).—*πόῤῥω Τροίας* (Εὐρ. *Τρ.* 189).—*οὐ πόῤῥω τῶν βωμῶν* (Πλ. Ν. Ζ΄, 800). Διαφόρου δὲ ἐννοίας, τῆς ἐναντίας μάλιστα εἶναι τὰ *πρόσω τῆς νυκτός* (Ἡρ. Β΄, 121).—*πρόσω πλεονεξίας* (Ξ. Κ. Π. Ά, ς΄, 39)—*πρόσω ἀρετῆς* (Ἡρ. Ζ΄, 207). Ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς ἀπὸ προθέσεως· *οὐ πόῤῥω κατακείμενος ἀπ' ἐμοῦ* (Πλ. *Ἐπιστ.* ιγ΄, 360). — *πόῤῥω ἀπὸ τοῦ λιμένος* (Ξ. *Ἑλλην.* Ά, ά, 1).

§. 13. Τίθενται· γ΄. τὰ ἐπιῤῥήματα μετὰ πτώσεως συντασσόμενα κατὰ συνεπτυγμένην ἔννοιαν. Ὡς τὸ *καλῶς* = ἐν καλῷ, τὸ *ἐνταῦθα* = ἐν τούτῳ, οὕτω καὶ *εἶμι δὲ ποῖ γῆς*

(Ἀρφ. Πλ. 605) ;=εἰς ποῖον μέρος γῆς ;—*πανταχοῦ τῆς γῆς* (Πλ. *Φαίδ.* 111). Κατὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ λατινικὸν ubique terrarum—*ᾗ ἕκαστος ἐτύγχανε τοῦ νάπους ὢν* (Ξ. Ἀν. Έ, έ, 22).—*ἐνταῦθα τοῦ βίου.* — *ἐνταῦθα λόγου* (Πλ. *Συμπ.* 211. Πολ. Θ΄, 58).—*ἅπαξ τῆς ἡμέρας*—*πολλάκις τοῦ μηνός.* — *τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν* (Ξ. *Κυρ.* ς΄. κέ). — *τῆς δὲ ὥρας ἐγίγνετο ὀψὲ* (Δ. *Μειδ.* κδ΄). Κατὰ τὸ ἀνωτέρω τοῦ Ξενοφῶντος εἶναι καὶ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις serum erat diei.

§. 14. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ διὰ τοῦ *εὖ ἥκειν* — εὖ ἔχειν γινόμενα· *τοὺς κάρτα ἔχοντας εὖ φρενῶν* (Εὐρ. *Ἱππ.* 462). —*τοῦ βίου εὖ ἥκοντι.*—*ἄνδρες χρημάτων εὖ ἥκοντες* (Ἡρ. Ά, 30. Έ, 62). Ὁ ἐκδότης τοῦ Ἡροδότου Σβειγάϋσερ ἐν ταῖς ἀνωτέρω γενικαῖς ὑπονοεῖ τὸ *ἕνεκα*· καὶ τοῦτο μὲν κατὰ τὴν ἔννοιαν οὐ κακόν, ἴσον τῷ *ὡς πρὸς* ἐκλαμβανομένου τοῦ *ἕνεκα*, οἷα τὰ ἡμέτερα *ὑπάγει καλὰ εἰς τὴν ὑγείαν, εἰς τὰ χρήματα κτλ*· κατὰ γραμματικὴν δὲ ἀνάλυσιν φαίνεται ὀρθότερον νὰ ἐκληφθῶσι καὶ ταῦτα ὡς τὰ ἀνωτέρω = ἐν καλῷ ἔχοντες, ἐν καλῇ καταστάσει χρημάτων ὄντες, = hommes distingués par leurs richesses. Οὕτω καὶ τὸ παρὰ τῷ αὐτῷ Ἡροδότῳ (Ά, 102) *ἑωυτῶν εὖ ἥκοντες*=ἐν καλῇ καταστάσει ἑαυτῶν ἔχοντες ἤτοι ὄντες=dans un état florissant, καὶ *θεῶν χρηστῶν εὖ ἥκοιεν* (Ή, 111)=εἶχαν καλοὺς θεούς, protegés par deux divinités favorables. Ἡ γαλλικὴ μετάφρασις ἐξηγεῖ ὁπωσοῦν τὴν ἔννοιαν, ἀλλ' οὐδαμῶς βοηθεῖ εἰς τὴν γραμματικὴν ἀνάλυσιν. *

*§. 15. Κατὰ τὸ ἀνωτέρω τοῦ Ἡροδότου, *ἑωυτῶν εὖ ἥκοντες* (Ί, 102) εἶναι καὶ τοῦ Πλάτωνος (*Πολ.* Θ΄, 571) *ὅταν ὑγιεινῶς ἔχῃ τις αὐτοῦ καὶ σωφρόνως* = lorsqu un homme mène une vie sobre et reglée (Cousin). Ὡς δὲ ὁ Ἡρόδοτος εἶπε (Ά, 30) *τῆς πόλιος εὖ ἡκούσης.* — florente civitate.—dans une ville florissante (?), οὕτω κατ' ἀναλογίαν

εἶπεν ἀλλαχοῦ (Ά, 149). — *οἱ Αἰολέες χώρην μὲν ἔτυχον κτίσαντες ἀμείνω Ἰώνων, ὡρέων δὲ ἥκουσαν* οὐκ ὁμοίως, οἷον εἰπεῖν *οὐ τοσοῦτον εὖ*, mais quant à la temperature des saisons, il n' en approche pas. Μετετράπη δὲ εἰς ἐπίθετον τὸ ἐπίῤῥημα ἐν τῷ (Ἡρ. Ζ', 157) *σὺ δὲ δυνάμεως ἥκεις μεγάλης*=εὖ ἥκεις δυνάμεως, vous ètes puissant. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀνάγονται καὶ τὸ *ὡς εἶχον τάχους* (Θ. Ζ', 2). — *ὡς ὀργῆς ἔχω* (Σ. Τ. 341). — *πῶς εἶχον τάχους* (Πλ. *Γοργ*. 45.) *

Περὶ Ἐπιφωνημάτων.

§. 16. Τὰ *ἐπιφωνήματα* δυνατὸν νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο· ά. εἰς τὸ *κλητικὸν ὦ*· 6'. εἰς τὰ πάθημα ψυχῆς ἐξηγοῦντα, *λύπην, χαράν*, κτλ. τὰ *παθηματικὰ* ἐν γένει.

Α'. Τὸ κλητικὸν ὦ.

§. 17. Τὸ *κλητικὸν ὦ* τίθεται μετὰ τῆς κλητικῆς ἐπὶ τακτικῆς καὶ ἀταράχου ὁμιλίας, εἰς προσφώνησιν τοῦ πρὸς ὃν ὁ λόγος ἀποτείνεται, καὶ συνήθως μὲν ἐπὶ ἐμψύχων· *ἔστι τὸ τολμᾶν, ὦ φίλ', ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ* (Γν.).—*ὦ Δαῖμον Ἀγαθέ, σὸν τὸ βούλευμ' οὐκ ἐμὸν* (*Ἀρφ. Ἱππ.* 108). — *ὦ μῶρε, θυμὸς ἐν κακοῖς οὐ ξύμφορον* (Σ. Κ. 592). Κατὰ τὸν λεξικογράφον Ῥείμερον τὸ ὦ μετὰ κλητικῆς ἀντιστοιχεῖ, ἐν τῷ διαλόγῳ, πρὸς τὸ γαλλικὸν monsieur· ὅθεν *ὦ Σώκρατες*= monsieur Socrates. Ὅταν δὲ ὁ λόγος ἐκφέρηται ἐπὶ τὸ ἐμπαθέστερον, τίθεται τὸ *κλητικὸν ὦ* καὶ ἐπὶ ἀψύχων· *ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ σύνεσις* (Αἰσχ.). — *ὦ γῆρας, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποισιν εἶ* (Γν.).

§. 18. Ἡ θέσις τοῦ *κλητικοῦ ὦ* ποικίλλει. Ἐπὶ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ προτάσσεται τοῦ ἐπιθέτου ἐπὶ μείζονος ἐμφάσεως· *ὦ καλοὶ παῖδες*.—*ὦ κάκιστε ἀνθρώπων*, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ὅτε προστίθεται τὸ *σύ*· *ὁ χρυσός, ὦ σοφὲ σύ, καλὰ ποιεῖ φαίνεσθαι* (Πλ.). Προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐπὶ

ἐλάττονος ἐμφάσεως· *ὦ φάος ἀγνόν*· ἢ ἔνθα οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον ἀποτελοῦσι, τρόπον τινὰ, μίαν λέξιν· *ὦ Ζεῦ πατρῷε*. —*ὦ Δαῖμον Ἀγαθέ*, (*Ἀρφ.*)=Ἀγαθοδαῖμον—*ὦ παῖ καλέ* (Πλ.)· τοιοῦτον φαίνεται καὶ τὸ *ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι*. Τίθεται προσέτι καὶ ἐν τῷ μεταξύ· *πάτερ ὦ ξεῖνε* (*Ὀδ. Θ*, 409).—*ἔρεβος ὦ φαεννότατον* (Σ. Αἴ. 395).—*Μυκηνίδες ὦ φίλαι* (Εὐρ. *Ὀρ*. 1246). — *θαυμάσι' ὦ Κρίτων* (Πλ.), κτλ. Ὡσαύτως, *ὦ πρὸς θεῶν* (Πλ. *Πρωτ*. 310). — *ὦ πρὸς Διός* (Πλ.). Εἰς *κλητικὴν* μετὰ τοῦ ὦ, δυνατὸν νὰ προστεθῇ καὶ *ὀνομαστικὴ* ἔναρθρος ὡς προσδιορισμός· *ὦ ἄνδρες οἱ παρόντες* (Πλ.). Ὡσαύτως καὶ διὰ τοῦ *καί*· *ὦ Κῦρε καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι* (Ξ.)=καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι Πέρσαι.

§. 19. Ἡ δὲ *κλητικὴ* ἄνευ τοῦ ὦ, τίθεται ἐπὶ *κελεύσεως*· *παῖ λάβε τὸ βιβλίον καὶ λέγε* (Πλ.)· ἐπὶ *παραινέσεως*· *γύναι, γυναιξὶν κόσμον ἡ σιγὴ φέρει* (Σ. Αἴ. 293)· ἐπὶ *θαυμασμοῦ*· *ἄνθρωπε, τί ποιεῖς* (Ξ. Κ. Π. Β', 6', 7); ἐπὶ *ἀγανακτήσεως*· *ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις* (Δ. περὶ Στεφ. οά,); Ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τοῦ ὦ τίθεται ἡ κλητικὴ ἐπὶ *ὕβρει* ἢ *ἐπιπλήξει*· *ἀγαθῆς γυναικός ἐστιν, ὦ Νικοστράτη, μὴ κρείττον' εἶναι τἀνδρός, ἀλλ' ὑπήκοον* (Γν.). — *ὦ βλασφημῶν περὶ ἐμοῦ* (Δ.). Τιθεμένου δὲ ἢ ἐννοουμένου τοῦ *σὺ* ἢ *ὑμεῖς*, τίθεται καὶ ὀνομαστικὴ ἔναρθρος ἐπὶ προστακτικῆς· *ἴθι μὲν οὖν σὺ ὁ πρεσβύτατος* (Πλ.). — *ὁ παῖς ἀκολούθει δεῦρο* (Ἀρφ. Β, 521). — *παρατηρεῖτε τοῦτον οἱ πλησίον* (Ξ. *Ἀπ.* Γ'. ιδ', 4).

§. 20. Κατόπιν τοῦ κλητικοῦ ὦ δυνατὸν ἴσως νὰ ταχθῶσι τὰ καθ' αὑτὸ ῥήματα μὲν ὄντα ἀλλὰ, ἕνεκα τῆς χρήσεως, *παρακελεύσεως ἐπιῤῥήματα* καλούμενα—*ἄγε, φέρε, ἴθι· ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς* (Ἀρφ. *Εἰρ*. 504). — *φέρε, τί οὖν* (Ἀρφ. *Πλ*. 94); — *ἄγε δὴ πειθώμεθα* (Πλ. *Φαίδ*. 116). Ῥηματικῆς φύσεως εἶναι προφανῶς καὶ τὸ *ἀμέλει*· ά.=θάῤῥει· 6'.=ὄντως, βε-

βαίως· *ἀμέλει οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστόν* (Πλ. Πολ. Δ', 422). Τοιοῦτον καὶ τὸ παρ' ἡμῖν *ἔλα*, ὡς *ἔλα* = ἐλθέ, καὶ *ἔλ' ἂς ὑπάγωμεν* — *ἔλα ἄμετε*· τούτου τὸ ἐναντίον *ἄπελα* ἀπαντᾶται παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Η, γ', 35), = *ἄπο ἔλα* (ἐλαύνω) = *ἄπελθε*. Παρὰ δὲ Πινδάρῳ (*Ἰσθμ.* Δ', 38) καὶ *ἔλα νῦν μοι παιδόθεν*, ὅπερ, εἰ μὲν δὲν εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ παρ' ἡμῖν *ἔλα* (=ἐλθέ), οὐδὲ ὅμως παραπολὺ ἀπέχει.

Β'. Τὰ Παθηματικὰ Ἐπιφωνήματα.

§. 21. *Παθηματικὰ ἐπιφωνήματα* εἶναι τὰ πάθημα ψυχῆς σημαίνοντα μόρια, *ἐπιῤῥήματα* παρὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν καλούμενα· *σχετλιασμοῦ, ὤ, ἰώ, ἰού, οἴμοι· θαυμασμοῦ, φεῦ, βαβαί, παπαί· ἐκπλήξεως, ἆ, αἶ· θειασμοῦ, εὐοῖ, εὐάν*, κτλ.

§. 22. Πολλὰ τῶν τοιούτων ἐπιφωνημάτων χρησιμεύουσιν εἰς πλειόνων ψυχικῶν παθημάτων δήλωσιν· τὸ ἆ, π. χ. εἶναι *θαυμαστικόν· ἆ, μέγα τολμήεις κηρὸς ἀνεπλάσατο* (Ἐπιγρ.)· *ἐπιτιμητικόν· ἆ, ἆ, ἄδικος, ἄδικα τότ' ἄρ' ἔλακεν* (Εὐρ. *Ὀρ.* 162). Ὡσαύτως δὲ καὶ *χαρᾶς* σημαντικόν· *εἶπε δέ τοι χαίρων ὁ γεωπόνος ἆ*, κτλ, (Ἐπίγρ.)· *ἐφεκτικὸν* ἢ *κωλυτικόν· ἆ, ἆ, μηδαμῶς, μὴ πρὸς θεῶν βέλος ἀφῇς* (Σ.). Τὸ ὦ εἶναι *θαυμαστικόν· ὤ, τί λέγεις* (Πλ.);—*ὤ, τίς ὁ τεχνίτης τόδ' ἀνέπλασεν* (Ἐπίγρ.); *σχετλιαστικόν· ὤ, πόλλ' ἐγὼ μοχθηρός* (Σ. Φ. 254). καὶ *χλευαστικόν· ὤ γενναῖος*, κτλ. (Πλ.). Τὸ *οἴμοι* ἐκλαμβάνεται *σχετλιαστικόν· οἴμ', ὡς τεθνήξει* (Ἀρφ. Ἀχ. 565)· *χαρᾶς* σημαντικόν· *οἴμ', ὡς ἥδομαι* (Ἀρφ. Ν. 773). «Τὸ *οἴμοι* καὶ *ὤμοι* ποτὲ μὲν ἐπ' εὐφροσύνῃ κείμενον εὕρηται, ποτὲ δὲ ἐπὶ λύπης· καὶ ἐπ' εὐφροσύνῃ μὲν ὡς ἐνταῦθα· ἐπὶ δὲ λύπης ὡς τὸ *οἴμοι τάλας*» κτλ. (Σχολιαστ. αὐτόθι). Ὡσαύτως τὸ *αἴ αἴ* καὶ *αἶ αἶ* εὑρίσκεται *σχετλιαστικόν, δυσφορικόν, μεμπτικόν, ἐκπληκτικόν*, κτλ. Οὕτω καὶ τὸ *φεῦ, ὡς εὖ λέγεις* (Πλ. *Ἱππ. Μ.* 281).

§. 23. Τὰ *ἐπιφωνήματα* ταῦτα, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἤ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἐκ τῶν πρωτογόνων λέξεων τῆς γλώσσης ὄντα, ἰσοδυναμοῦσι ὁλοκλήρῳ προτάσει· *βαβαί* = θαυμάζω = ἐγώ εἰμι θαυμάζων· *οἴμοι* = ἀλγῶ, κτλ. Τοιαῦτα δὲ ὄντα τίθενται, κατὰ πρῶτον, τὰ ἐπιφωνήματα ταῦτα εἰς δήλωσιν τοῦ παθήματος, ἀλλ' ἀσχέτως πρὸς τὸν λοιπὸν λόγον, ὅστις ἀκολουθεῖ ὡς εἰ οὐδὲν τοιοῦτον προϋπῆρχε, καθάπερ ἐν τῇ ποιήσει τίθενται πολλάκις μὴ ἀποτελοῦντα μέρος τοῦ στίχου· *βαβαί, καλός γε καὶ φοινικιοῦς* (Ἀρφ. *Ὀρ.* 272. Ἴδε καὶ *Εἰρ.* 248). — *ἰού, ἰού, ἐξολεῖτε μ', ὦνδρες* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 318). — *φεῦ, ὡς εὖ λέγεις* (Πλ.). Ὡσαύτως τίθενται ἐπιφερομένης ὀνομαστικῆς ἢ κλητικῆς, ἐξηγούσης τὸν οἰκτειρόμενον, ταλανιζόμενον. κτλ· *οἴμοι τάλας* (Ἀρφ.)—*ὤμοι ἐγὼ παναπότμος* (Ἰλ. Ω, 555). — *φεῦ, φεῦ, μᾶτερ ἀθλία, φεῦ τέκνον* (Σ. *Ἀντ.* 1299).—*ὦ τλήμων ἐγώ* (Ἀρφ. *Πλ.* 777).

§. 24. Τίθενται προσέτι τὰ παθηματικὰ ἐπιφωνήματα γενικῆς ἐπιφερομένης ἥτις ἐξηγεῖ τὸ *τίνος ἕνεκα* τὸ ψυχικὸν πάθος προξενεῖται, κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ ῥηθέντα (σ. 82, § 2)· *οἴμοι τῶν κακῶν* (Ἀρφ.), *ἰοὺ ἰοὺ τῶν ὀρνέων, ἰοὺ τῶν κοψίχων* (Ἀρφ. *Ὀρν.* 305). — *φεῦ τῆς ἀνοίας* (Σ. *Ἠλ.* 290). — *ὦ τῆς τύχης, ὦ τῆς μωρίας*, κτλ. Τίθενται δὲ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον. Ἴδε περὶ τῶν *Ἐπιφωνημάτων Σ. Π. Β'*, σ. 516 *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ.* σ. 765 καὶ *Κοραῆ Πρόδρομον*, σ. λθ'.

§. 25. Ἐκ τούτου γίνεται δῆλον ὅτι, διακρίσεως χάριν τοὐλάχιστον, ἀπαιτεῖται διάφορος γραφὴ εἰς τὸ κλητικὸν *ὦ χρυσέ, ὦ πλοῦτε*, κτλ, καὶ εἰς τὸ *ὤ χρυσός, ὤ ἔβενος*, κτλ. Ἐν πολλοῖς ὅμως τοσοῦτον συμπίπτει ὁ *θαυμασμὸς* καὶ ἡ *ἐπίκλησις* ἢ *προσφώνησις*, ὥστε ἀποβαίνει δυσαποφάσιστος ἡ γραφή· *ὦ τάλας* καὶ *ὤ τάλας*, κτλ· οὕτως *ὦ πρὸς θεῶν* καὶ *ὢ πρὸς θεῶν* (Ξ *Ἀν.* Ζ', β', 15. Βουτμ. *Διεξοδ. Γραμματ.* Β', σ. 303).

§. 26. Οἱ Ῥωμαῖοι γραμματικοί, ἀποσπάσαντες τὰ ἐπιφωνήματα ἐκ τῶν ἐπιῤῥημάτων μεθ' ὧν οἱ Ἕλληνες τὰ συγκατηρίθμησαν, κατέταξαν αὐτὰ εἰς χωριστὸν μέρος λόγου, interjectionem αὐτὸ καλέσαντες· «sed accedit superioribus interjectio (Quintil.). Τούτους ἀκολουθοῦσι καὶ οἱ νεώτεροι φιλόλογοι, εὑρίσκοντες αὐτὰ διαφόρου φύσεως παρὰ τὰ ἐπιῤῥήματα. Ὁ μακαρίτης Κοραῆς μετέφρασε (ἔνθα ἀνωτέρω) τὴν interjectionem *παρέμβλημα*. Μετ' ἀκριβεστέραν δὲ ἐξέτασιν εὑρίσκεται ὅτι οὔτε *παρέμβλημα* ἢ *παρεμβολὴ* οὔτε *παρένθεσις* εἶναι ὄνομα κατάλληλον. Διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ πάντες ἐπεδοκίμασαν τὸν χωρισμόν, οὐδεὶς ἐπήνεσε τὸ interjectio· ὀρθῶς λοιπὸν ὁ Κοραῆς μετεχειρίσθη πρὸς δήλωσιν τῶν τοιούτων τὸ ὄνομα *ἐπιφώνημα* ἢ *ἐπίφθεγμα*. Εἰς τὰ παθηματικὰ δ' ἐπιφωνήματα ἴσως δὲν εἶναι ἀνάρμοστον τὸ ὄνομα *ἀναφώνημα*. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Ἀποφατικῶν Μορίων.

§. 1. Περὶ τῆς ἐν τῇ συντάξει χρήσεως τῶν *ἀποφατικῶν μορίων, οὐ καὶ μή*, ὡς γενικὸς κανὼν ἐπικρατεῖ ὁ ἑξῆς. Τίθεται μὲν τὸ *οὐ* ἐν γένει ὅπου ἡ ἀπόφασις ἤτοι ἄρνησις οἴκοθεν ἐνυπάρχει εἰς τὸ πρᾶγμα, τίθεται δὲ τὸ *μὴ* ὅπου αὐτὴ ἔρχεται ἔξωθεν. Τὸ μὲν *οὐ* ἀναιρεῖ πραγματικῶς τὸ μεθ' οὗ τίθεται, τὸ δὲ *μὴ* ἤτοι διὰ τοῦ λογισμοῦ ὑποθέτει τὸ ἀνύπαρκτον τοῦ πράγματος, ἢ τείνει εἰς ἀναίρεσιν ἢ κώλυσιν αὐτοῦ· *οὐκ ἔστιν.—οὐκ ἐγένετο.—μή τι ἀληθὲς ᾖ* (Πλ.).—*μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις ;—μὴ λέγε.—μὴ ψεύσῃς.—μὴ γένοιτο.*

§. 2. Τίθεται λοιπὸν *οὐ* ά. *ἐν ἀπολύτῳ ἀποφάσει* ἥτις εἶναι ἀντίθετος τῇ ἀπολύτῳ καταφάσει· *οὐ δύναμαι. — οὐκ ἀξιῶ. — οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα* (Ἀρ.).—*οὐχ ἡγοῦμαι. —ἡμῖν δ' οὐχὶ συγχωρητέα* (Σ. Κ. 1426).—*οὐδ' ἁμαρτεῖν οἷόν τ' ἦν αὐτῶν* (Ξ. Κ. Π. Ἀ, δ', 11).

§. 3. Τίθεται β'. τὸ *οὐ* ἐπὶ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων αἵτινες, θετικὴν ἀπόκρισιν ἀπαιτοῦσαι μάλιστα καὶ ἀποκρούουσαι διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ τρόπου τὴν ἀπόφασιν, περιέχουσιν ἐν ἑαυταῖς ἀπολύτου καταφάσεως στοιχεῖα· *οὐχὶ σύ γε αὐτίκα μάλα εὐδαίμων ἐγένου* (Ξ. Κ. Π. Ἡ, γ', 46) ; — *οὐ καὶ σὺ αὖ ὁμολογήσεις μηδὲν ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι ; ἀλλ' ἀνάγκη ἔφη* (Ξ. Κ. Π. Ἐ, ε', 13). Οὐδὲν ὅμως τὸ κωλῦον ὥστε παρ' ἐλπίδα τοῦ ἐρωτῶντος νὰ ἦναι ἐν τούτοις καὶ ἀποφατικὴ ἀπόφατικὴ ἀπόκρισις· *οὐκ αἰσχρὸν ἡγεῖ δῆτα τὰ ψεύδη λέγειν ; οὔκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει* (Σ. Φ. 108).

§. 4. Τίθεται γ'. τὸ *οὐ* ἐν τῇ παρ' ἐπικοῖς συνήθει χρήσει τῆς ὑποτακτικῆς καθ' ἣν προσεγγίζει εἰς τὸν μέλλοντα τῆς ὁριστικῆς· *οὔπω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι* (Ἰλ. Α, 262)=οὐδὲ ἰδεῖν δυνήσομαι=οὐδὲ ὄψομαι.—*πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω* (Ἰλ. Β, 488. Ἴδε καὶ Ἰλ. Η, 197).

§. 5. Τίθεται δ'. τὸ *οὐ* ἐν ἀπολύτῳ χρήσει τῆς εὐκτικῆς, τῇ προσεγγιζούσῃ εἰς τὴν σημασίαν τῆς ὁριστικῆς· *οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα* = οὐκ ἔστι γενέσθαι. — *οὐκ ἂν διείποιμι* (Σ. *Τρ.* 22), κτλ. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὅταν, περὶ παρελθόντος τοῦ λόγου ὄντος, τίθωνται παρῳχημένοι τῆς ὁριστικῆς· *οὐκ ἂν τάδ' ἔστη τῇδε, μὴ θεῶν μέτα* (Σ. *Αἴ.* 950)· καὶ ὡς ἐν τῷ *οὐκ ἂν γένοιτο ταῦτα* περιέχεται ἡ ἔννοια *οὐ γενήσονται*, οὕτως ἐν τῷ *οὐκ ἂν ἔστη* περιέχεται ἡ ἔννοια *ἔστη*. Ἴδε περὶ *Ὑποθετικῶν Λόγων*. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ κατ' ἐρώτησιν.

§. 6. Ἐν ἀπολύτῳ ἀποφάσει οὐδέποτε τίθεται *μή*· ὅθεν δὲν λέγεται *μὴ λέγω*, ὡς λέγεται *οὐ λέγω*. Τίθεται δὲ *μὴ* ἐπὶ ἐρωτήσεως, ὅταν περιμένηται ἀποφατικὴ ἀπόκρισις· *μὴ καὶ σὺ ἤδε' ἄττα καλεῖς κακὰ καὶ ἀνιαρὰ ἀγαθά* (Πλ. *Πρωτ.* 351) ; Σπανίως δὲ καταφατικῆς ἀποκρίσεως περιμενομένης· *πῶς μὴ ψεύσομαι ;*=ἀνάγκη ψεύσασθαι. Τίθεται, δεύτερον,

μὴ ἐπὶ ἀπευχῆς περὶ πραγμάτων παρελθόντων· μὴ γᾶς ἐπὶ ξένας θανεῖν ἔχρῃζες (Σ. Κ. 1712).—μήποτ' ὤφελον λιπεῖν τὴν Σκῦρον (Σ. Φ. 969).—ὃ μήποτ' ἐγὼ τάλας ἐπωφέλησα πόλεως ἐξελέσθαι (Σ. Κ. 540)=εἴθ' ὤφελον μὴ δέξασθαι= εἴθε μήποτε ἐδεξάμην παρὰ τῆς πόλεως (Σχολ.).

§. 7. Ἐπὶ ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, ἐξαιρουμένων τῶν προσεσημειωμένων περιστάσεων (§. 4—5), τίθεται πάντοτε μή· ἐπὶ αὐθυποτάκτων· μὴ φοβηθῶμεν· ἐπὶ ἐρωτήσεως· μὴ λάβω; μὴ εἴπω; Ὡσαύτως μὴ γένοιτο.—μὴ ζῴην μετ' ἀμουσίας (Εὐρ. Ἡρ. Μ. 676). — πῶς μὴ τὸ ὂν λέγοι (Πλ.);

§. 8. Ἐπὶ ἀπαγορεύσεως, ἀποτροπῆς καὶ τῶν τοιούτων, τίθεται πάντοτε μή· μὴ ποίει τάδε, μὴ βούλου, κτλ. Ὡσαύτως μὴ φθονήσῃς, μὴ δίκην δικάσῃς, κτλ. Οὕτω καὶ μὴ πλουτεῖν ἀδίκως, μὴ κλέπτειν, μὴ ἁρπάζειν, κτλ.

§. 9. Ἐν δὲ συνδέσει λόγου τίθεται τὸ οὐ ὅπου ἡ σύνδεσις εἶναι μόνον ἐξωτερικὴ καὶ συμπλεκτική. Οὕτω, π. χ. ἐπὶ τῶν διηγηματικῶν καὶ ἐκθετικῶν ἐν γένει λόγων, ἐν οἷς τὸ ὅτι καὶ ὡς χρησιμεύουσι μόνον εἰς ἐπιπλοκὴν τῶν δύο κώλων, ἀλλὰ δὲν ἐξαρτᾶται ἀναγκαίως ἐκ τοῦ πρώτου τὸ δεύτερον, ἔστω τὸ τελευταῖον τοῦτο καθ' ὁριστικὴν ἢ εὐκτικήν, μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἄν, ὅπως ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ· λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἔρχονται (Ξ. Κ. Π. Ά, 6', 9).—λέγων ὅτι οὔπω δὴ πολλοῦ χρόνου ἡδίονι οἴνῳ ἐπιτύχοι (Ξ. Ἀν. Ά, θ', 14).—καὶ οὐχὶ τοῦτο λέγω ὡς οὐ δεῖ ἰέναι (Ξ.) — μέγα τεκμήριον ὡς οὐκ ἂν ἀπέκτεινε Φρύνιχον (Λυσ.)— Ἡράκλειτος λέγει ὡς δὶς εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης (Πλ. Κρατ. 502. Οὕτως οἶδα ὅτι οὔ, μανθάνω ὅτι οὔ, κτλ.

* 10. Πολλῷ μᾶλλον ὡς αὐθυπόστατος θεωρητέος ὁ λόγος ἐπὶ ἀντιθέσεως, ἔνθα ἕπεται τὸ δεύτερον κῶλον διὰ τοῦ οὔ, ὡς εἰ καθ' ἑαυτὸ ὑπῆρχε· σὸν ἄρα τοὔργον, οὐκ ἐμὸν

κεκλήσεται (Σ. Αἴ. 1368.)—ἐγώ, σάφ' ἴσθ', οὐκ ἄλλος (Σ.)· ἐπὶ ὁμοιώσεως· σὺ δὲ ταύτης ἄπειρος εἶναι φαίνει, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ἔμπειρος (Πλ.). Καὶ ὑπονοουμένου τοῦ ἑνὸς κώλου· καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι (Θ. Ά, 2), (ἀλλὰ μέγιστον).—καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι (Θ. Ϛ', 10), —οὐ περὶ βραχέων (Θ. Ά, 78)· ἐπὶ συνεπείας· συνείθισθε ἤδη τἀδικήματα αὐτοῦ ἀκούειν, ὥστ' οὐ θαυμάζετε (Αἰσχ.)

§. 11. Τίθεται, δεύτερον, ἐν συνδέσει λόγου τὸ οὔ, αἰτίας ἐπιφερομένης διὰ τοῦ ὅτι, ὡς, διότι, ἐπεί· τοὺς πολλοὺς λέληθεν, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου (Πλ. Φαίδρ. 249). —δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ διότι (Πλ. Πρωτ. 353).—σφῷν δ' εὐοδοίη Ζεύς, τάδ' εἰ τελεῖτέ μοι θανόντ'· ἐπεὶ οὔ μοι ζῶντί γ' αὖθις ἕξετον (Σ. Κ. 1435)=οὐχ ἕξετον τελεῖν μοι. Τίθεται δὲ μή, ὅταν ἡ ἔννοια τοῦ αἰτιολογουμένου κώλου κρέμαται ὅλως διόλου ἐκ τοῦ τὸ αἴτιον ἐξηγοῦντος· ἐπεὶ μηδὲν ἀντιπίπτει (Πλούτ.). Ἀλλὰ περὶ τούτου ἴδε Εἰσ. Ἑλλ. Συντ. σ. 786.

§. 12. Ἐπὶ ὑποθετικῶν καὶ τελικῶν λόγων τίθεται μή· ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξῃς τάδε (Σ. Ἀν. 87).—εἰμὴ φυλάξεις μικρ', ἀπολεῖς τὰ μείζονα (Γν.)—ἵνα μὴ ἐθιζώμεθα (Πλ. Γορ. 454).—παρήλθομεν, ὅπως μὴ χεῖρον βουλεύσησθε (Θ. Ά, 23).—ὅπως τὰ ὅπλα μὴ αἴσθησιν παρέχοι (Θ. Γ', 22).

* §. 13. Ἀπόρροια τῶν ὑποθετικῶν λόγων εἶναι οἱ περιορισμοὺς καὶ ὑπεξαιρέσεις σημαίνοντες· εἰ μὴ κωφός γ' εἰμί (Πλ.) —εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις ἡμῖν—ἡμῖν οὐδέν ἐστιν ἀγαθὸν ἄλλο, εἰμὴ ὅπλα καὶ ἀρετή (Ξ. Ἀν. Β', ά, 12). Εἰρωνικῶς δὲ τίθεται πολλάκις τὸ εἰμή· εἰμὴ ἀδικῶ (Πλ.). Ὡσαύτως καὶ τὸ εἰμὴ ἄρα. Κατὰ παράλειψιν τοῦ προηγηθέντος ῥήματος προὔκυψε τὸ εἰδὲ μή· ὡς ὄψον τοῦτο ἔχουσιν, εἰδὲ μὴ (ὄψον ἔχουσι), τὸ κάρδαμον (Ξ. Κ. Π. Ά, 6', 11).—εἰ μὲν ἀποθανοῦμαι, εἰδὲ μή, οὐ λείψει ποτέ (Εὐρ. Ἀνδρ. 254.).

§. 14. Κατὰ τὴν ἐξηγουμένην δὲ ἔννοιαν ῥυθμίζονται καὶ οἱ *ἀναφορικοὶ λόγοι·* εἰς *ὡρισμένον τι καὶ βέβαιον* ἢ ὡς τοιοῦτον ἀναφερόμενοι δέχονται τὸ *οὔ· Θερσίτης τις ἦν, ὃς οὐκ ἂν εἴλετ' εἰσάπαξ εἰπεῖν* (Σ. *Φ*. 443).—*ὅταν τοιαῦτα λέγῃς, ἃ οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἀνθρώπων* (Πλ. *Γορ*. 472). Πάντοτε δὲ οὕτως, ἀρνήσεως ἡγουμένης, ὡς ἐπὶ τῶν *οὐδείς ἐστιν ὅς, οὐκ ἔστιν ὅς, οὐκ ἔσθ' ὅπως*. κτλ. Δέχονται δὲ τὸ *μὴ* εἰς *ἀόριστόν τι, ἀβέβαιον* καὶ *ὑποθετικὸν* ἀναφερόμενοι· *κωφὸς ἀνήρ τις, ὃς Ἡρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλει* (Πίνδ. Π. Θ΄, 37)=εἰ μή τις παραβάλλει=ὅστις μὴ παραβάλλει τὸ ἑαυτοῦ στόμα=ὅστις μὴ ἐγκωμιάζει τὸν Ἡρακλέα (Σχολ.).—*βουληθεὶς τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς ἐστιν* (Ἰσ. *Πανηγ*. κέ), ἔνθα διὰ τοῦ *μὴ* ἐξηγεῖται ὁ σκοπὸς τοῦ μέλλοντος καταλιπεῖν τὸ μνημεῖον Ξέρξου=ὁποῖον νὰ μὴ ὑπάρχῃ· διὰ τοῦ *οὔ ἤθελεν* ἐξηγεῖται ἡ ὕπαρξις τοῦ πράγματος, βεβαιουμένη καὶ παρὰ τοῦ διηγουμένου Ἰσοκράτους=ὁποῖον δὲν ὑπάρχει.

§. 15. Ὡσαύτως καὶ οἱ χρονικοὶ λόγοι· *ὅτ' οὐκέτ' εἰμί, τηνικαῦτ' ἄρ' εἰμ' ἀνήρ* (Σ. Κ. 393); = ὅτε δὲν ὑπάρχω πλέον, δὲν ἀξίζω τίποτε, τότε λοιπὸν θὰ εἶμαι ἀνήρ; = ἀνδρεῖος, μέγας. —*τέλος δ' ὅτ' οὐδὲν ἦν ἐρευνῶντι, λέγει τις εἷς* (Σ. *Ἀντ*. 268).—*εἰ τότε δωροῖθ', ὅτ' οὐδὲν ἡ χάρις χάριν φέρει* (Σ. Κ. 776).—*ὁπότε μὴ φαῖεν* (ἀγαθόν τι δεδρακέναι), *ἀπάγοντες ἀπέκτεινον* (Θ. Γ΄, 59).—*ἐπεὶ μὴ ἀντανάγοιεν, ἀναχωροῦντες ἡσύχαζον* (Θ. Ή, 38). Ὡσαύτως *Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἱκοίμην, ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι* (Ἰλ. Ξ, 247)=εἰ μή, κτλ.

§. 16. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν ἐξαρτωμένων ἐρωτήσεων· δέχονται μὲν τὸ *μή*, ὅταν ἀναφέρωνται εἰς ἀόριστόν τι, τὸ δὲ *οὔ*, ὅταν, εἰς ὡρισμένον, ὡς ἤθελον εἶναι καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ· *ὁσάκις Ἀθήναζε ἀφικοίμην, ἐπανηρώτων Σωκράτην ὃ μὴ ἐμεμνήμην* (Πλ. *Θεαιτ*. 143). —*ἐρήσονται εἰ οὐκ ἐναντιώτατον ἔχθρᾳ φιλία* (Πλ. *Λύσ*. 216).—*καὶ ὁπότε τις αὐτῶν ἔροιτο τῶν ἐν τέλει ὄντων ὅτι οὐκ ἀπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν, ἔφη τοὺς συμπρέσβεις ἀναμένειν* (Θ. Ά, 90).

* §. 17. Ὡς ἐξαίρεσις τῶν προηγουμένων φαίνονται χωρία τινὰ τῶν *ὑποθετικῶν* λόγων, ἐν οἷς ἀπαντᾶται *οὐ* ἀντὶ *μή· εἰ τοὺς θανόντας οὐκ ἐᾷς θάπτειν παρών* (Σ. *Αἴ*. 1131).—*ἐὰν δ' οὐ φάσκῃ* (Λυσ.). Ἀλλ' ἐν τούτοις τὸ *οὔ*, τὰ τοῦ *στερητικοῦ ἄλφα* ἐκπληροῦν, ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν μετὰ τοῦ ῥήματος· *οὐκ ἐᾷς*=κωλύῃς, *οὐ φάσκῃ*=ἀρνῆται. Ὡσαύτως τὸ *θαυμάζω εἰ οὐ*, κτλ=θαυμάζω ὅτι οὐ, κτλ· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν *τελικῶν*. Ἴδε *Σ. Π. Β΄*, σ. 527. *

§. 18. Ἐπὶ τοῦ *τελικοῦ ἀπαρεμφάτου* λεγομένου, ὡς ἐξαρτωμένου ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, τίθεται *μή· δεόμενοι μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους* (Θ. Ά, 24).—*προεῖπον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν Κορινθίοις* (Θ. Ά, 45).—*μὴ ὀκνεῖν δεῖ* (Θ. Ά, 120).—*χρῆν ὑμᾶς ἢ μὴ κακῶς λέγειν ἢ μὴ ξυνεῖναι* (Λυσ.). — *ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἤδη κείσομαι, ὡς μηδὲν ἂν ἔτι κακὸν παθεῖν* (Ξ.). Ὡσαύτως δὲ *μὴ* δέχεται τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ὅταν καθ' ἑαυτὸ διὰ τοῦ ἄρθρου ἐκφερόμενον παριστᾷ ἔννοιαν αὐθυπόστατον· *τὸ μὴ ἄλλοθι διατρίβειν ἀλλ' ἐν τούτῳ εὖ ἔχει* (Πλ.)·—*τὸ μὴ πυθέσθαι, τοῦτο μ' ἀλγύνειεν ἄν* (Σ. *Τρ*. 458)· οὕτω καὶ *μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπετρωθῆναι* (Ξ. Ἀν. Ά, γ΄, 2). — *διὰ τὸ μὴ εἶναι* (Θ.). —*ἐπὶ τὸ μὴ λυπεῖν καὶ μὴ βλάπτεσθαι* (Δ.). Ὡσαύτως καὶ ἀνάρθρως· *τίνα δ' αἴσχιον μὴ φιλεῖν ἢ τὸν ἀδελφόν* (Ξ);

§. 19. Ἐπειδὴ τὸ *εἰδικὸν ἀπαρέμφατον* λεγόμενον (σ. 115, §. 7) ἰσοδυναμεῖ *ὁριστικῇ* μετὰ τοῦ *ὅτι*, *λέγουσιν εἶναι* = λέγουσιν ὅτι ἐστίν, ἡ δὲ ὁριστικὴ μετὰ τοῦ *ὅτι* δέχεται ἐπὶ ἀρνήσεως τὸ *οὐ* (§. 9), τούτοις ἑπόμενον ἦτον ὥστε καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἐπὶ τῆς αὐτῆς περιστάσεως νὰ δέχηται ὡσαύ-

τως τὸ οὔ· *λέγουσιν ὅτι οὐκ ἔστι καὶ λέγουσιν οὐκ εἶναι*· Καὶ ὅμως, ἂν καὶ δὲν λείπουσι τοιαῦτα παραδείγματα (Ἴδε κατωτέρω §. 22), ἡ συχνοτέρα καὶ ἡ συνήθης χρῆσις ἐκφέρει τὸ ἀπαρέμφατον ἐν τούτοις διὰ τοῦ *μή*· *λέγουσι μὴ εἶναι*.

§. 20. Οὕτω μετὰ τὰ ῥήματα *λέγειν, φάναι, εἰδέναι, ἐπίστασθαι, δρᾶν, δοκεῖν, νομίζειν, οἴεσθαι*, μετὰ τὰ ῥήματα *δεικνύναι, δηλοῦν, ὁρᾶν, πυνθάνεσθαι, ὑπισχνεῖσθαι, ἀπειλεῖν, βουλεύεσθαι, μεταγιγνώσκειν*, μετὰ τὰ *ὀμνύναι, ὁμολογεῖν, ἀρνεῖσθαι*, μετὰ τὰ *χρή, ἀνάγκη, εἰκός, ἀδύνατον, δίκαιόν ἐστι*, κτλ, ἐπὶ τοῦ ἐκ τούτων ἐξαρτωμένου ἀπαρεμφάτου τίθεται *μή*· *πῶς ἂν τολμῶμεν λέγειν τὸ καλὸν μὴ καλὸν εἶναι* (Πλ.);—*ἔφασαν μὴ ἀδικήσεσθαι* (Ξ.)—*ἐπιστάμεθα μή πω ποτ᾽ αὐτὸν ψεῦδος λακεῖν* (Σ. Ἀντ. 1094).

* §. 21. Ὡς λόγος τῆς τοιαύτης διαφορᾶς ἐπιφέρεται ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ *ἀπαρεμφάτου* ἡ ἔννοια κρέμαται πάντη πάντως ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, ὅ ἐστιν ἐκ τῆς γνώμης τοῦ *λέγοντος, νομίζοντος*, κτλ, ἑπομένως ἡ ἄρνησις ἔρχεται ἔξωθεν (§. 1), ἐπὶ δὲ τῆς *ὁριστικῆς* μετὰ τοῦ *ὅτι* καὶ ὡς θεωρεῖται οἷον αὐθυπόστατος καὶ ἀνεξάρτητος ἐκ τοῦ ἡγουμένου κώλου, χρησιμεύοντος τοῦ μορίου μόνον εἰς ἐπιπλοκὴν καὶ σύνδεσιν τῶν δύο λόγων, ἑπομένως ἡ ἄρνησις ἐνυπάρχει εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα (§. 1). Οὕτω λοιπόν, κατ᾽ ἀκριβοῤῥημοσύνην, τὸ μὲν *φημὶ ταῦτα μὴ οὕτως ἔχειν* ἐκφέρει τὴν περὶ τοῦ προκειμένου κρίσιν ἐπὶ τὸ μετριώτερον, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ λέγοντος, τὸ δὲ *φημὶ ὅτι ταῦτα οὐχ οὕτως ἔχει* ἐξηγεῖ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἐπὶ τὸ βεβαιότερον, ὡς ὄντως ὑπάρχουσαν καὶ οὐδαμῶς ἐκ τοῦ ἡγουμένου ἐξαρτωμένην= ταῦτα οὐκ ἔχει οὕτω, καὶ λέγω τοῦτο.

§. 22. Ἀλλ᾽ οὐδὲν ἧττον καὶ μετὰ τὰ ἀνωτέρω ῥήματα ἀπαντῶνται ἀπαρέμφατα τὸ *οὐ* ἔχοντα· *ἡγοῦμαι γὰρ αὐτοὺς οὔτι διαπράξασθαι* (Πλ. *Πρωτ*· 317) —*οὐδ᾽ ἄνθρωπον νομίσαιμι ἐμαυτὸν εἶναι* (Πλ.)—*κινδυνεύει οὐχ οὕτως ἔχειν* (Πλ. *Ἀντερ*. 133)· μάλιστα δὲ μετὰ τὰ λεκτικά· *φημὶ δ᾽ οὔ σε μανθάνειν* (Σ. Φ. 1389.).—*φημὶ αὐτὸν οὐ διαμενεῖν* (Ξ. *Ἀπολ*. 30). Ἴδε περὶ τούτων *Εἰσ. Ἑλλ. Συντ*. σ. 791—.

* §. 23. Εἰ μὲν οὐχὶ ἅπαντα, τὰ πλεῖστα τοὐλάχιστον τῶν τοιούτων χωρίων δυνατὸν ἴσως νὰ ἀναχθῶσιν εἰς δύο γενικωτέρας περιστάσεις τὰς ἑξῆς· ά. ὅταν ὁ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου λόγος ἀποφάσκηται ἐπὶ τὸ βεβαιότερον καὶ ἀνενδοιάστως, ἑπομένως ἰσοδυναμῇ τῷ διὰ τῆς *ὁριστικῆς* καὶ τοῦ *ὅτι* (§. 21), καὶ τότε τίθεται *οὔ*· *φησὶ δεῖν οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ* (Πλ. *Φαίδ*. 63).—*μηδὲν δύσοιζ᾽ οὐ πολεμίους δρᾶσαι τάδε* (Εὐρ. Ῥ. 805)· οὕτως ἴσως καὶ τὸ *αἰσθόμενος οὐκ ἂν πείθειν αὐτούς* (Θ. Έ, 5). *

§. 24. Τίθεται· ϐ'. *οὐ* ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ἡ ἄρνησις πίπτῃ εἰς μίαν μόνην ἔννοιαν. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιϛα ἐπὶ ἀντιθέσεων, ὅτε εἰς κῶλον ἀποφατικὸν ἀντιτίθεται κῶλον καταφατικὸν ἰσοδύναμον· *κοὔτε ἀπόῤῥητα ἔφη ἐκ Θεσμοφόροιν αὐτὰς* (τὰς γυναῖκας) *ἐκφέρειν, σὲ δὲ κἀμὲ βουλεύοντε τοῦτο δρᾶν ἀεί* (Ἀρφ. *Ἐκκλ*. 442), ἢ καὶ ἀντιστρόφως· *καὶ ταῦτ᾽ ἀποφέρειν* (ἔφη) *πάντα κοὐκ ἀποστερεῖν* (αὐτόθι 449).—*ὤμοσε δ᾽ οὐκέτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θεῖναι, ἀλλὰ μένειν ἐπὶ γῆς* (Θεόκρ. κά, 59). Ἐνίοτε δέ, τιθεμένου τοῦ ἑνὸς μόνου κώλου, ἐξυπονοεῖται τὸ ἄλλο (§. 10)· *ἐγὼ οἴομαι σὺν ὑμῖν ὡς πιστοῖς βουλευόμενος οὐκ ἂν ἐξαμαρτάνειν* (Ξ. Κ. Π. Έ, ϐ', 23). — *ἡγησάμενος οὐκ ἔτι ἐμὸν ἔργον εἶναι παρεῖναι ἐν ταῖς συνουσίαις* (Πλ. *Πρωτ*. 335).

§. 25. Ἡ μετοχὴ δέχεται τὸ *μή*· ά. ἐπὶ πλοκῆς λόγου οἴκοθεν ἀπαιτούσης τὴν τοιαύτην ἄρνησιν, ὡς ἐπὶ προστακτικῆς· *ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μηδὲν φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινόν* (Θ. Ά, 124), ὡς ἐπὶ *ἀπαρεμφάτου* ἀπαιτοῦντος

τὸ μή· τί δ' ἔστιν; εἰ χρὴ μὴ κελευσθεῖσαν λέγειν (Εὐρ. Ἰφ. Τ. 1288); β'. ὅταν ἐξηγῇ ἔννοιαν ὑποθετικήν· φίλοι γε οὐκ ἂν εἶεν μὴ περὶ πολλοῦ ποιούμενοι ἑαυτούς (Πλ.)=εἰ μή.— οὐκ ἔστι μὴ νικῶσα σωτηρία (Πλ.), κτλ.

§. 26. Δέχεται τοὐναντίον, τὸ οὔ, ὅταν ἐξηγῇ ἔννοιαν θετικήν· οἶνος οἴεσθαι νοῦν ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων τοὺς πολλοὺς οὐκ ἔχοντας (Πλ. Κρατ. 406)=ἐν ᾧ οὐκ ἔχουσι.—τί ταῦτ' ἀνιᾷς μ' οὐδὲν ὠφελημένη (Σ. Ἀντ. 550);—καὶ γὰρ ἐμοὶ πολέμιός ἐστιν οὐκ ἐμὲ μισῶν, ἀλλ' οἰόμενος ἀσύμφορον ἑαυτῷ μεγάλους εἶναι ἡμᾶς (Ξ. Κ. Π. Ε, β', 24). — οἱ οὐ δυνάμενοι ἐπιβῆναι (Θ. Β', 25).— οἱ οὔτε ἀγαθοὶ οὔτε κακοί πως ὄντες (Πλ.).

§. 27. Τὰ ἑξῆς παραδείγματα σαφηνίζουσι τὸ πρᾶγμα καλλιώτερον· ὁ μὲν λαβὼν ἀργύριον ὑπερεπήνεσεν, ὁ δ' οὐ λαβὼν εἶναι θανάτου φήσ' ἀξίους τοὺς μισθοφορεῖν ζητοῦντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (Ἀρφ. Ἐκκλ. 186). — εἰώθατε τὰ οὐκ ὄντα λογοποιεῖν ὡς ἔστιν ἡμῖν ἑτοῖμα (Ἀνδ.). — οὗτος γὰρ ἐδόκει καὶ πρότερον πολλὰ ἤδη ἀληθεῦσαι τοιαῦτα, τὰ ὄντα τε ὡς ὄντα καὶ τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα (Ξ. Ἀν. Δ', δ', 15).

* §. 28. Πολλὰ τῶν ἀνωτέρω σημειωμένων ῥημάτων (§. 20) συντάσσονται καὶ μετὰ μετοχῆς, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν παρετηρήσαμεν, κατηγορουμένου τόπον ἐπεχούσης (σ. 125, §. 7. σ. 127, §. 10). Καὶ τότε δέ, ἰσχύοντος τοῦ ἀνωτέρω κανόνος, δέχονται οὐ ἐπὶ θετικῆς καὶ μὴ ἐπὶ ὑποθετικῆς ἐννοίας· φανερὸς γέγονεν οὐ συγγενὴς ὤν (Ξ.).—καὶ οὔτ' ἐπιχειρήσας οὔτ' ἐπιθυμήσας οἶδα ὅτου ἠτύχησα (Ξ. Κ. Π. Η, 7).—ἴστε μέν με οὐδένα πω κίνδυνον προξενήσαντα ὑμῖν ἐθελούσιον (Ξ. Ἀν. ϛ', ε, 14)—ὁρῶ οὐ δυναμένους (Ξ.).— ἤγγειλε τὴν πόλιν οὐ πολιορκηθεῖσαν (Ξ.). Ὡσαύτως εὖ ἴσμεν μὴ ἂν ἧσσον ὑμᾶς λυπηροὺς γενομένους τοῖς ξυμμάχοις (Θ. Α', 76).— ὡς μηκέτ' ὄντα κεῖνον ἐν φάει νόει (Σ. Φ.

415)=ζῶντα, ὡς εἰ μὴ ἦν.—ὡς μηδὲν εἰδότ' ἴσθι μ' ὧν ἀνιστορεῖς (Σ. Φ. 253). *

§. 29. Ἡ αὐτὴ χρῆσις τῶν δύο ἀποφατικῶν μορίων οὐ καὶ μὴ ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν, ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, ἐπὶ τῶν ἐπιῤῥημάτων καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπροθέτων πτώσεων· τίθεται δηλ. μὴ ἐπὶ ὑποθετικῆς καὶ οὐ ἐπὶ θετικῆς ἐννοίας· δεινὸν δ' ἐστὶν ἡ μὴ ἐμπειρία (Ἀρφ. Ἐκκλ. 115).—γράψας τὴν τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσιν (Θ. Α, 137).—κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως (Θ. Ε, 50).—οὔτοι φίλα τὰ μοὶ φίλα (Εὐρ. Τρ. 465).—οὐ δίκαια δρᾷς (Ξ.).—οὐ φίλα τοι ἐρέω (Ἡρ. Ζ', 104).—τὸ δὲ μὴ ἐμποδὼν ἀνανταγωνίστῳ εὐνοίᾳ τετίμηται (Θ. Β', 45).—μὴ ἀλογίστως (Θ.).—μὴ καλῶς (Εὐρ.). οὐκ εἰκότως (Θ. ϛ', 89).—οὐκ εὐκαίρως (Ἰσ.).—ἃ μὴ μετὰ νόμων ἥμαρτεν (Θ. Γ', 62).—ἐπὶ κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήδευσαν (Θ. Α, 37).—οὐκ ἐν πατρίδι (Θ. ϛ', 68.)

* §. 30. Οὕτω λοιπόν, δεχόμενοι τὰς ἀνωτέρω ἐξαιρέσεις, καθ' ἃς ἐν τῷ ἐξαρτωμένῳ λόγῳ τίθεται οὐ ἀντὶ μή, δεχόμεθα φαινομένας μόνον ἐξαιρέσεις, διότι, εἴτε τὸ οὔ, τὰ τοῦ στερητικοῦ ἄλφα ἐκπληροῦν, ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν μετὰ τῆς ἀποφασκομένης λέξεως (§. 17), εἴτε ἐκφέρει τὸν δι' ἀπαρεμφάτου λόγον ἰσοδύναμον τῷ διὰ τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ ὅτι (§. 23), εἴτε, τελευταῖον, ἀποφάσκει ὄχι ὅλον τὸν λόγον, ἀλλὰ μίαν μόνην ἔννοιαν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων (§. 24), πάντοτε ἀποφάσκει, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φύσιν, οἴκοθεν, οὐχὶ ἔξωθεν καὶ δυνάμει ἐξαρτήσεως. *

* §. 31. Δεχόμενοι δὲ ἀφ' ἑτέρου ὡς ἐλλειπτικὰς τὰς φράσεις ἐν αἷς, ἐπὶ τοῦ ἀπολύτου λόγου, τίθεται μή· ὡς μὴ εἴπω; =βούλει ἵνα μὴ εἴπω; μὴ γένοιτο=βουλοίμην ἵνα μὴ γένοιτο, κτλ, ἐλευθεροῦμεν διὰ τούτου παντελῶς τὸν καθ' αὐτὸ ἀπόλυτον λόγον ἀπὸ τοῦ μορίου μή, ὡς διὰ τοῦ προηγουμένου (§. 30) ἐλευθεροῦμεν τὸν ἀληθῶς καὶ ὄντως ἐξαρτώμενον λό-

γον ἀπὸ τοῦ μορίου οὔ. Καὶ οὕτως εὑρίσκεται κατὰ πάντα ἰσχύων ὁ ἐν ἀρχῇ τοῦ κεφαλαίου τοῦδε τεθεὶς κανών, ὅτι τὸ μὲν οὒ ἐν γένει τίθεται ὅπου ἡ ἀπόφασις ἐνυπάρχει οἴκοθεν εἰς τὸ πρᾶγμα, τὸ δὲ μὴ ὅπου ἔρχεται ἔξωθεν (§. 1). *

* §. 32. Ταύτας τὰς ἀρχὰς ἀποδεχόμενοι δυνάμεθα, μετὰ μείζονος ἢ ἐλάττονος ἰσχυρίσεως, πολλὰ τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων χωρία νὰ προσελκύσωμεν εἰς τοὺς ἀνωτέρους τύπους· πῶς διέζης ἢ πόθεν μηδὲν ποῶν (Ἀρφ. Πλ. 906);=εἰ, ὡς λέγεις, μηδὲν ἐπόεις=ἐποίεις· τὸ οὐδὲν ποιῶν ἤθελεν εἶναι=ὃς ἢ ἐπεὶ οὐδὲν ἐποίεις.—λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδάς, δεχόμενοι ἡμᾶς μηδετέρων ὄντας ξυμμάχους (Θ. Ά, 35)=ὡς εἰ μηδετέρων ἦμεν σύμμαχοι, ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὑποθέσει· τὸ οὐδετέρων ὄντας ἤθελεν εἶναι=οἵτινες ἢ ἐπεὶ οὐδετέρων ἐσμὲν σύμμαχοι. Ἴδε ἐν τούτοις καὶ §. 33.

§. 33. Καὶ τούτου ὅμως τεθέντος, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ὑπάρχουσι καὶ χωρία τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀφεθῶσιν εἰς δευτέρας φροντίδας. Ἴσως δὲ καὶ ζήτημα δυνατὸν νὰ κινηθῇ· Εἰ παρὰ τὴν ἐπίπονον κατάταξιν πασῶν τῶν ἐξαιρέσεων εἰς ἐλάττονας ἢ πλείονας περιστάσεις (Σ. Π. Β', σ. 527. σ. 531) κατὰ τὴν εἰς τὸν προσήκοντα τόπον, πιθανῶς ἢ ἀπιθάνως, ἄνευ ἢ μετὰ βίας, ἀναγωγὴν τῶν διαφόρων χωρίων, δὲν εἶναι ὀρθότερον νὰ δεχθῶμεν καὶ ἐν τούτοις, ἐπί τινων τοὐλάχιστον, ἐξαιρέσεις, ὁποίας ἁπανταχοῦ ἅπασα γλῶσσα ἔχει.

§. 34. Τὰ περὶ τῶν ἁπλῶν μορίων οὒ καὶ μὴ λεγόμενα ἐννοοῦνται καὶ περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν μετ᾽ ἄλλων μορίων ἢ καὶ πτωτικῶν συντιθεμένων, οὔτε καὶ μήτε, οὐδὲ καὶ μηδέ, οὐδεὶς καὶ μηδείς, κτλ, προστιθεμένης πάντοτε καὶ τῆς ἐννοίας τῶν προσλαμβανομένων· οὔτε φωνεῖς, οὔτε δρασείεις σοφὰ—οὔτ᾽ ἐμοὶ καλὸν τόδ᾽ ἐστίν, οὔτε σοί.—οὔτε συγγνώμην ἔχειν δίκαιόν ἐστιν, οὔτ᾽ ἐποικτείρειν τινί (Σ. Φ. 1245. 1303. 1329).—μήτε εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινα (Σ. Τ. 238).—μήτε δεῖσθαι τῶν μετρίων, μήτε πλούτῳ ὑπερφέρειν (Ξ. Λ. Πολ. ΙΈ, δ').—οὐδ᾽ ἄστυ γ', οὐδὲ πύργος, οὐδὲ δαιμόνων ἀγάλμαθ᾽ ἱερά (Σ. Τ. 1378), ἦσαν ἂν ἐφίμερα, δηλ.—τὰ δὲ ῥηθέντα βούλου μηδὲ μεμνῆσθαι (Σ. Τ. 1057).

§. 35. Ὡσαύτως κατὰ γῆν πόλεμος οὐδεὶς ξυνέστη—οὐδεὶς ᾔσθετο ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστος διεφθάρη (Θ. Α. 15. Δ', 80),—ὅσσα μηδεὶς τῶν ἐμῶν τύχοι φίλων — μηδεὶς κρατείτω τῆς ἐμῆς ψυχῆς ποτέ (Σ. Φ. 509. Τ. 1027). — ὡς ἡμᾶς πρέπει βουλεύεσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω (Θ. Ά, 86). Οὕτως οὐκέτι καὶ μηκέτι, οὔπω καὶ μήπω, οὐδαμοῦ καὶ μηδαμοῦ, οὐδέποτε καὶ μηδέποτε, κτλ. Πάντα τὰ ἀνωτέρω, χωρὶς ἀνάγκης τῶν προστιθεμένων μορίων, ἤθελον ἐκφρασθῆ κατὰ τὸν ἐν ἀρχῇ τεθέντα κανόνα, διὰ τοῦ οὒ καὶ μή.

§. 36. Ἀλλ᾽ ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι καὶ δύο συνδυασμοὶ τῶν ἀποφατικῶν μορίων, τὸ οὐ μὴ καὶ μὴ οὔ. Τὸ πρῶτον τίθεται μετὰ τῶν φόβου, ὑποψίας, μερίμνης καὶ τῶν τοιούτων σημαντικῶν ῥημάτων, κατὰ μέλλοντα τῆς ὁριστικῆς μετὰ ἢ ἄνευ ἐρωτήσεως, καθ᾽ ὑποτακτικὴν τοῦ ἀορίστου καὶ σπανίως τοῦ ἐνεστῶτος· οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα, μηδ᾽ ἅψῃ πέπλων (Εὐρ. Ἱππολ. 606);—μὰ τὸν Ἀπόλλω οὐ μή σ᾽ ἐγὼ περιόψομ᾽ ἀπελθόντα (Ἀρφ. Β. 508).—οὔτι μὴ ληφθῶ δόλῳ—οὔτι μὴ φύγῃ μόρον (Αἰσχ. Ἑπτ. 199. 281).—ὅταν τοὺς φίλους κρατῇς εὖ ποιῶν, οὐ μή σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι (Ξ. Ἱέρ. ΙΑ', ιέ). Ἴδε καὶ σ. 100, §. 4. 101, §. 9.

* §. 37. Ὁ ἐλλειπτικὸς οὗτος τρόπος τοῦ λέγειν ἔχει τὴν ἀρχὴν ἐξ ἄλλου προγενεστέρου, οἷος ἐν τοῖς ἑξῆς παραδείγμασιν· ὥστ᾽ οὐχὶ δέος μή σε φιλήσῃ (Ἀρφ. Ἐκκλ. 650).—οὐδὲν δεινὸν αὐτῷ μή ποτ᾽ ἀδικηθῇ (Πλ. Γοργ. 520).—οὐ γὰρ ἦν δεινὸν κατὰ τοῦτο μὴ ἁλῷ που (Ἡρ. Έ, 84).—οὐ φόβος

μή σε ἀγάγω (Ξ. Ἀπ. Β', ά, 25). Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἐν τούτοις τὸ *οὐ* δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα μετὰ τοῦ *μή*, ἀλλ' εἰς τὸ παραλειπόμενον *ἐστί*, καὶ τοῦτο τὸ *οὐ* ἀναιρεῖ τὴν ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ ὑποψίαν, οἷον εἰπεῖν *οὐ δέδοικα μή*, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἐναντίον τοῦ *δέδοικα μή*. Οὕτω τῷ παρ' Ἡροδότῳ (Ζ', 155) *τοῦτο δὲ δεινὸν γίνεται* (=φόβος ἐστὶ) *μὴ πέσῃ πᾶσα ἡ Ἑλλάς* ἤθελεν εἶναι ἀντίθετον τῷ *οὐδὲν δεινὸν* (=οὐδεὶς φόβος) *μὴ πέσῃ ἡ Ἑλλὰς*, καὶ τελευταῖον, οὐ μὴ πέσῃ ἡ Ἑλλάς. Οὕτω δὲ καὶ *οὐδὲν δεινοί τοι ἔσονται* (οἱ Λυδοὶ) *μὴ ἀποστέωσι* (Ἡρ. Ά, 156).—il n'y aura plus à craindre de révolte de leur part (L.). Καὶ τὸ μὲν *δεινὸν* ὅπερ ἀλλαχοῦ *φοβερὸν* καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος,=φόβος, τὸ δὲ *δεινοί*, ἀντὶ *δεινόν*, κτλ, εἶναι κατὰ τὰ *δίκαιός εἰμι εἰπεῖν*.—*ἡμεῖς δίκαιοί ἐσμεν κινδυνεύειν* (Πλ. Πρωτ. 319 *Κρίτ.* 45) κτλ. *

§. 38. Ὁ δεύτερος συνδυασμὸς τῶν δύο ἀποφατικῶν μορίων, τὸ *μὴ οὔ*, τὴν αὐτὴν μετὰ τοῦ πρώτου ἔχων ἀρχήν, τίθεται ὡσαύτως μετὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἔγγιστα ῥημάτων, καὶ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους. Ἀντίθετον δὲ τοῦ προηγουμένου ὂν κατὰ τὴν σύνδεσιν, καὶ κατὰ τὴν ἔννοιαν εἶναι τὸ ἀνάπαλιν. Τὸ μὲν πρῶτον σημαίνει *οὐδεὶς φόβος, οὐ δέδοικα, μὴ τοῦτο γένηται, οὐ γενήσεται*, τὸ δὲ δεύτερον δηλοῖ *φόβος ἐστι, δέδοικα, μὴ οὐ γένηται*. Οὕτω *δέδοικα μὴ θάνῃ*, ἤθελεν εἰπεῖ ὁ μὴ ἐπιθυμῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀῤῥώστου, ἀλλὰ φοβούμενος περὶ τούτου· *οὐ* (δέδοικα) *μὴ θάνῃ*, ἤθελεν εἰπεῖ ὁ ὡσαύτως μὴ ἐπιθυμῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦντος, ἀλλὰ θαῤῥῶν ἐν ταὐτῷ ἐπὶ τῇ ὑγιάσει· *δέδοικα μὴ οὐ θάνῃ*, ἤθελεν εἰπεῖ ὁ ἐπιθυμῶν τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ φοβούμενος μήπως δὲν ἀποθάνῃ.

§. 39. Πάμπολλα ἐκ ποιητῶν καὶ συγγραφέων παραδείγματα δεικνύουσι τοῦτο. Οὕτω *δείδω μὴ οὔτις τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον* (*Ἰλ.* Κ. 39). — *ὑποπτεύομεν καὶ ὑμᾶς*

μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε (Θ. Γ', 53).—*ὥστε οὐ τοῦτο δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ὅ τι δῶ ἑκάστῳ τῶν φίλων, ἂν εὖ γένηται, ἀλλὰ μὴ οὐκ ἔχω ἱκανοὺς οἷς δῶ* (Ξ. Ἀν. Ά, Β', 7). Ἄνευ δὲ τοῦ προηγουμένου κώλου εἶναι τὸ *μήνύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο* (Ἰλ. Α, 79). Ὡσαύτως *ἀλλὰ μὴ οὐ τοῦτο ᾖ τὸ χρηστήριον* (Ἡρ. Έ, 79).

§. 40. Τὸ *μὴ οὐ* συντάσσεται καὶ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἀνάρθρου τε καὶ ἐνάρθρου· *οὐδ' ἐθέλω προλιπεῖν τόδε μὴ οὐ τὸν ἐμὸν στοναχεῖν πατέρ' ἄθλιον* (Σ. *Ἠλ.* 133). — *οὐδὲν ἐλλείψω τὸ μὴ οὐ πᾶσαν πυθέσθαι τῶνδ' ἀλήθειαν πέρι* (Σ. *Τρ.* 88)·—*μὴ παρῇς τὸ μὴ οὐ φράσαι* (Σ. Τ. 283· καὶ μετὰ μετοχῆς· *δυσάλγητος γὰρ ἂν εἴην τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρων ἕδραν* (Σ. Τ. 12).—*τοιαύτης δὲ τιμῆς τυχεῖν, ὥστε θνητὸν ὄντα θεῶν γενέσθαι κριτήν, οὐχ οἷόν τε μὴ οὐ τὸν πολὺ τῇ γνώμῃ διαφέροντα* (*Ἰσ. Ἑλλ. Ἐγκ.* ά).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.
Περὶ Προθέσεων.

§. 1. Ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτῶν θεωρούμεναι αἱ Προέσεις ἦσαν, αἱ πλεῖσται τοὐλάχιστον, τοπικὰ ἐπιῤῥήματα. Ὡς πρὸς τὴν συντακτικὴν χρῆσιν ἀναπληροῦσι τὰ τῶν πτώσεων, ἐξηγοῦσαι σχέσιν ὀνόματος πρὸς ὄνομα· *υἱὸς μετὰ πατρὸς* — *βελτίους ἐποίει τοὺς πολίτας ἀντὶ χειρόνων* (Πλ. Γοργ. 515). Ἐὰν λοιπὸν ὑποθέσωμεν γλῶσσαν δεκατρεῖς πτώσεις ἔχουσαν, ὡς ἡ *Φιννική*, αὐτὴ ἔχει μικροτέραν χρείαν τῶν προθέσεων, δι' ἰδιαιτέρου τύπου ἐξηγοῦσα ὅ τι ἄλλαι διὰ προθέσεως, ἔτι δὲ ὀλιγώτερον χρήζει τῶν προθέσεων γλῶσσα κοσι πτώσεις καθ' ὑπόθεσιν ἔχουσα. Ἐὰν δὲ, τοὐναντίον, ὑποσωμεν γλῶσσαν ὅλως ἄπτωτον, ἡ γλῶσσα αὕτη δὲν δύναται σχεδὸν νὰ κινηθῇ ἄνευ προθέσεων, ὡς συμβαίνει ἐν ταῖς πλείσταις γλώσσαις τῶν νεωτέρων ἐθνῶν.

§. 2. Τίθενται δὲ αἱ προθέσεις εἰς τὸν λόγον κατὰ δύο τρόπους, *ἐν συντάξει*, χωριστὰ δηλ. τοῦ ὀνόματος πρὸς ὃ φέρονται, ὡς *ἐπὶ γῆς*, *ἐπὶ τῶν ᾠῶν*, *ἐν οὐρανῷ*, κτλ, καὶ *ἐν συνθέσει*, μετά τε ὀνόματος καὶ ῥήματος, κατ᾽ ἐπιῤῥηματικὴν ἔννοιαν, *ἐπίγειος*, *ἐνουράνιος*, *ἐπωάζειν*, κτλ· πολλάκις δὲ καὶ προθετικήν· *ἀποσκιρτᾶν τινος*.—*ἀρᾷ ἐνεχέσθω* (Πλ.).—*ὁ ποταμὸς διαῤῥεῖ τὴν πόλιν*. Συνήθως δὲ προτάσσονται ἐν συντάξει οὖσαι, καὶ πάντοτε δ᾽ ἐν συνθέσει, καὶ ἐκ τούτου τὸ ὄνομα *πρόθεσις*, ὅπερ ἐν ἄλλαις γλώσσαις δὲν ἀληθεύει.

§. 3. Ὡς πρὸς τὰς πτώσεις μεθ᾽ ὧν συντάσσονται, αἱ *προθέσεις* διαιροῦνται εἰς *μονοπτώτους*, μετὰ μιᾶς μόνης πλαγίας, *διπτώτους* μετὰ δύο πλαγίων, καὶ εἰς *τριπτώτους*, καὶ μετὰ τῶν τριῶν συντασσομένας.

Προθέσεις Μονόπτωτοι.

§. 4. *Προθέσεις μονόπτωτοι* εἶναι ἑπτά, ἡ *ἀντί*, ἡ *ἀπό*, ἡ *ἐξ* ἢ *ἐκ*, ἡ *πρό*, μετὰ γενικῆς συντασσόμεναι, ἡ *ξὺν* ἢ *σὺν* καὶ ἡ *ἐν*, μετὰ δοτικῆς συντασσόμεναι, καὶ ἡ *εἰς* ἢ *ἐς* μετὰ αἰτιατικῆς.

1. Ἡ Πρόθεσις ἀντί.

§. 5. Ἡ πρόθεσις *ἀντὶ* σημαίνει· 1. *ἀνταλλαγήν*· *σὺ μὲν ἐρχηπεζὴν δύναμιν ἔχων, ἀνθ᾽ ἧς ἄλλην οὐκ ἂν δέξαιο* (Ξ. Ε Π. Α, ς΄, 10)· 2. *ἀντικατάστασιν*· *βουλεύεται ὅπως βασιλεύσει ἀντ᾽ ἐκείνου* (Ξ. *Ἀν*. Α, ά, 4).—*ἀντὶ μὲν δούλου πολίτης γεγένηται, ἀντὶ δὲ πτωχοῦ πλούσιος, ἀντὶ δὲ ὑπογραμματέως νομοθέτης* (Λυσίας). Οὕτω δὲ καὶ *ἀντὶ τείχους* (Θ. Ε 3)=comme une barricade—*ἀντὶ ἱερῶν* (Θ. Δ΄, 98) =ἐ. ἀποδόσει τῶν κατεχομένων ἱερῶν 3. *ἀμοιβήν*· *ἀντὶ τῶν πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι* (Πλ.).—*ἀντὶ τοῦ κακοέργου τιμῆς ἀξιοῦν* (Ξ. Κ. Π. Δ΄, 15)· 4. *προτίμησιν*· *τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου αἱρεῖσθαι* (Ξ.)· 5. *αἶον*· *τὸν Μίνων τιμωρούμεθα, ἀνθ᾽ ὧν ἡμᾶς ἠνάγ-*

κασε τοὺς δασμοὺς τελεῖν ἐκείνους (Πλ.).—*ἀντὶ τοῦ;* (Ξ. Κ. Π. Ή, γ΄, 31) = τίνος ἕνεκα; Πάντα δὲ τὰ σημαινόμενα ταῦτα εἶναι προφανῶς ποικιλίαι τοῦ πρώτου ὅπερ προὔκυψεν ἐκ τῆς πρωτίστης σημασίας τοῦ *ἀντικρύ*, σωθείσης εἰς τὸ ἐπίῤῥημα *ἄντα* καὶ εἰς τὸ λατινικὸν ante καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον *ἀντίπροχθες*, ἀλλ᾽ ἐπισκιασθείσης ἐν πολλοῖς.

§. 6. Ἐκ τῆς αὐτῆς πρώτης ἀρχῆς προῆλθον καὶ τὰ ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατοῦντα σημαινόμενα. Εἶναι δὲ ταῦτα μάλιστα· ά. τὸ *καταντικρύ*· *ἀντίθυρον*, *ἀντίπορθμος*, *ἀνταρκτικός*, *Ἀντίκυρα*, *Ἀντίῤῥιον*, *Ἀντίταυρος*. Ἐκ τούτου δὲ ἡ σημασία τοῦ *ἐναντίον*, *ἀντίπαλος*, *ἀντεραστής*, *ἀντίτεχνος*. β΄. ἡ τῆς *ἀντικαταστάσεως*· *μνήμη ἀντίμισθος* (Αἰσχ. Ἱκ. 269); *ἀντιβασιλεύς*, *ἀντιστράτηγος*, *ἀνθύπατος*, *ἀντιταμίας* (propraetor). Ἐκ τούτου δὲ ἡ σημασία τῆς *ἀμοιβαιότητος*, *ἀντίδοσις*, *ἀντίχρησις*, *ἀντιπαράθεσις*, κτλ. Τινὰ δὲ τούτων καὶ διφοροῦνται, *ἀντιστράτηγος*, *ἀντίπαλος*, *ἀντίδικος*, *ἀντίθεος*. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ *ἀντιάνειρα*, παρὰ μὲν Ὁμήρῳ (Ἰλ. Γ΄, 185)=ἴσανδρος, παρὰ δὲ Πινδάρῳ (Ὀλυμπ. ΙΒ΄, 17) *στάσις ἀντιάνειρα*=ἐν ᾗ ἀνὴρ πρὸς ἄνδρα μάχεται.

§. 7. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων ἅτινα, τῆς μὲν ἐννοίας τῆς *ἀντικαταστάσεως* ἐπικρατούσης, συντάσσονται γενικῇ, τῆς δὲ τοῦ *ἐναντίον* ἐννοίας ἐπικρατούσης, δοτικῇ. Οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον, *οὐκ ἀντιτιθέντες τὴν Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι᾽ ὀλίγου μελέτης* (Θ. Β΄, 85. Γ΄, 56. Εὐρ. Ἰφ. Γ. 358)· κατὰ τὸ δεύτερον *τῇ ἀληθείᾳ ἀντιλέγεις* (Πλ.).—*ἀντιτάττεσθαι τινὶ ἢ πρός τινα* (Ξ. Ἴδε σ. 29 §. 37) —*ἀντιδικεῖν ταῖς διαβολαῖς* (Δ.)—*ἀντιδικοῦντα ἥκειν πρὸς ταῦτα* (Δ.). Οὕτω καὶ *ὁ δὲ Ἄγχιππος ἠντιδίκει ἡμῖν τὸν Ἑρμῆν ὑγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι* (Λυσίας κατ᾽ *Ἀνδοκ. Ἀσεβ.* §. 12)=ἀντίδικος ὢν ἔλεγεν, ἀντιδικαζόμενος, ἡμῖν δηλ. Ἡ

διὰ δοτικῆς σύνταξις εἶναι ἡ συνηθεστέρα. Συντάσσονται δὲ τὰ μετ' αὐτῆς συντιθέμενα ῥήματα καὶ δυνάμει τῆς ἰδίας αὐτῶν σημασίας, οὐδεμίαν ῥοπὴν ἐχούσης τῆς προθέσεως πρὸς τὴν σύνταξιν· ἀνταδικεῖν ἀλλήλους (Πλ.)=ἐξ ἀμοιβῆς ἀδικεῖν.—ἀνθυβρίζειν.—ἀνταγοράζειν σῖτον (Ξ.), κτλ. Καὶ τὰ ἀντέχεσθαί τινος, ἀντιλαμβάνεσθαί τινος, κτλ, δέχονται τὴν γενικὴν ὡσαύτως δυνάμει τῆς σημασίας, διότι καὶ ἁπλᾶ ὄντα οὕτω συντάσσονται· λαβόμενος τῆς δεξιᾶς τοῦ Κυαξάρους (Ξ. Κ. Π. Ε', ε', 7).—ἀντελάβετο τοῦ τρίβωνος τουτουΐ (Πλ. Πρωτ. 335).—τῆς γνώμης ἀεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι (Θ. Α', 140). τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο (Θ. Α'. 13).

2. Ἡ Πρόθεσις ἀπό.

§. 8. Ἡ πρόθεσις ἀπὸ σημαίνει· 1. χωρισμόν· ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν (Ὅμ.)· 2. ἀπομάκρυνσιν· ἀπὸ σκοποῦ 3. τὸ σημεῖον ἐξ οὗ ὁρμᾶταί τι καὶ ἔχει τὴν ἀρχήν· α'. ἐπὶ τόπου ἐν γένει· ἔνθα δέ εἰσιν αἱ διώρυχες ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ ῥέουσαι (Ξ.).—ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος (Ξ.)· β'. ἐπὶ πατρίδος· ἀπὸ Ζάγκλης (Θ)· γ'. ἐπὶ καταγωγῆς· οἱ ἀπὸ Δημαράτου (Θ.)· δ'. ἐπὶ πλήθους· τῶν ἀπὸ δήμου τις (Θ.)· ε'. ἐπὶ προσώπου· ἀπ' ἐκείνου ἔρχομαι (Π.)· ς'. ἐπὶ θέσεως· ἀφ' ἵππου, ἀπὸ νεώς, ἀπὸ ἁρμάτων, ἀπὸ πύργων μάχεσθαι (Ξ.)· ζ'. ἐπὶ χρόνου· ἀπὸ τούτου, ἀπὸ γενεᾶς, ἀπὸ παίδων, ἀφ' οὗ (Ξ.)· η'. ἐπὶ ἀφορμῆς· ἀπὸ στάσεων ἐκπίπτοντες (Θ.)· θ'. ἐπὶ συμφωνίας· ἀπὸ σημείου ἑνὸς ἐπιστρέψαντες (Θ.)· ι'. ἐπὶ ὀργάνου· ἡ ἀπὸ τόξων μάχη.—ἀπὸ κυάμου ἄρχοντας καθίστασθαι (Ξ.)· ια'. ἐπὶ ὕλης· ἀπὸ κέδρου ἀλείφατος (Ἡρ. Β', 37) ιβ'. ἐπὶ πόρου καὶ μέσου· ἀπὸ σιδηρείας ὁ βίος (Ξ.).—ἀπὸ τοῦ συκοφαντεῖν ζῆν (Πλ.).—ἀπ' ἐλαχίστων ὁρμᾶσθαι (Ξ.).—ἀπὸ σμικροῦ ἐθέλω διαπρᾶξαι (Ἀρφ.).

§. 9. Τὰ αὐτὰ ὡς ἔγγιστα σημαίνει ἡ πρόθεσις ἀπὸ καὶ

ἐν ταῖς συνθέσεσι· χωρισμόν, ἀπομάκρυνσιν, ἀποβολὴν καὶ τὰ ὅμοια· ἐν πᾶσι δὲ τούτοις ἐπικρατεῖ ἡ προεξηγηθεῖσα ἔννοια τοῦ χωρισμοῦ, διαφόρως τρεπομένη· τοὺς ἰσθμοὺς ἀπελάμβανον (Θ. Α', 7)—τὰς προσβολὰς ἀπεκρούοντο (Ἡρ. Δ'. 200)—ἀποβαλέεις τὴν κεφαλὴν (Ἡρ. Α'. 70)· οὕτως ἀπομανθάνειν, ἀποδιδόναι, ἀπαιτεῖν κτλ. Ὡσαύτως ἀπόκοιτος, ἀπόμισθος = ὁ ἐκτὸς μισθοῦ. λευκή με θρὶξ ἀπόμισθον ἐντεῦθεν ποιεῖ (ἐκ τῶν ἀδήλων Μενάνδρου)—ἀπόνοια=ἀποβολὴ νοός, καὶ πάντα τὰ ἐκ ταύτης παραγόμενα, ἀπελπισία, θρασύτης, ἀναίδεια. Παρὰ δὲ Κοραῆ ἐν Θεοφράστῳ ἀπόνοια=le coquin sans pudeur. Ἐκ ταύτης προῆλθεν ἡ σημασία τῆς τελειώσεως· ἀποτελεῖν ἀπεργάζεσθαι, ἀπερημοῦν, ἀποδεικνύναι. Τοιοῦτον καὶ τὸ οἱ ἀπογεγραμμένοι=οἱ διὰ τῆς ἐν καταλόγῳ ἀπογραφῆς κεχωρισμένοι τῶν ἄλλων ἢ=οἱ τελέσαντες τὸ ἀπογράφεσθαι.

§. 10. Οὕτω φαίνεται καὶ τὸ ἀποδειλιᾶν=διὰ δειλίαν ἀποφεύγειν=ἐντελῶς δειλιᾶν, ἀποθαῤῥεῖν=ἐντελῶς θαῤῥεῖν, οἷον ἀποκρούειν προφάσεις, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἀποκοτῶ. Πολλοὶ δὲ τῶν νῦν λογίων ἀπέδωκαν εἰς τὸ ἀποθαῤῥύνειν τὴν ἐναντίαν σημασίαν = ἀφαιρεῖν τὸ θάῤῥος καὶ δειλίαν ἐμποιεῖν, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν νὰ πάρῃ τὸν ἀπόθαῤῥόν του. Παρὰ δὲ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δυνάμει τῆς τοῦ ῥήματος ἐννοίας λέγεται· Παῦλος τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος (Πρ. Ἀπ. ΙΗ. 18)=ἀποχωρισάμενος καὶ χαίρειν εἰπών.—ἀποτάσσει τῷ σατανᾷ; τὸ ἐναντίον τοῦ συντάσσεσθαι τῷ Χριστῷ.

3. Ἡ Πρόθεσις ἐξ ἢ ἐκ.

§. 11. Ἡ πρόθεσις ἐξ ἢ ἐκ σημαίνει ἐν γένει τὴν ἔκ τινος περιφερείας πλατυτέρας ἢ στενωτέρας, ἐξαγωγήν· α'. ἐπὶ τόπου· ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς (Πλ.)· β'. ἐπὶ προσώπου· ἐξ ἐμοῦ· γ'. ἐπὶ ἀποστάσεως· ἐκ βελέων, ἐκ ποδῶν, ἐξ ὀφθαλμῶν, ἐξ ἀνθρώπων ἐγένετο = ἐξηφάνισται· δ'. ἐπὶ ὕλης· ἐκ

πέτρας. Ὡσαύτως τίθεται ἡ ἐκ, ὡς ἡ ἀπό, εἰς δήλωσιν τοῦ τῆς ἀρχῆς σημείου· τοπικῶς, χρονικῶς, αἰτιολογικῶς, μεταβολικῶς, ἐκ προηγουμένης συμφωνίας, ἐκ κανόνος, κτλ· ὡς ἐκ δεξιᾶς, ἐξ ἀριστερᾶς, ὁ τόπος ἀπότομος ἐκ θαλάττης, ὁ ἐξ Ἀθηνῶν, ἐκ παίδων, ἐκ πολλοῦ, ἐκ τούτου=ἐκ τούτου τοῦ χρόνου=ἐκ τούτου τοῦ αἰτίου, ἐκ πολλοῦ=ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, καὶ ἐκ πολλοῦ προορᾶν = ἐκ μακροῦ τόπου = μακρόθεν, ἐκ πένητος πλούσιος, ἐκ τῶν πρόσθεν δακρύων γελᾶν, ἐκ τῶν ξυγκειμένων ποιεῖν, ἐκ τῶν ἔργων κρίνειν.

§. 12. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ἐξ ἢ ἐκ ἐπικρατεῖ μάλιστα ἡ ἔννοια τοῦ ἔξω· ἔκδημος, ἐξιέναι, ἐκβάλλειν, ἐκπέμπειν· ἡ ἔννοια τῆς ἀποστάσεως, ἐκ ποδῶν. Ἐκ ταύτης δὲ ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τοῦ λίαν· ἐκπεπταμένως εὐφραίνεσθαι (Ξ. Κ. Π. Ἡ, ζ', 7)· τοῦ ἐντελῶς· ἐξοπλίζεσθαι, ἐκπληροῦν, ἐκπονεῖν, ἔκπλεως· ἡ σημασία τῆς καταγωγῆς, ἔκγονος. Ὡσαύτως καὶ ἡ τῆς μεταβολῆς ἐν ταὐτῷ· ἐξελληνίζω, ἐκβαρβαρόω, κτλ. Καίπερ δὲ ὁμοιάζουσα ἐν πολλοῖς τῇ ἀπό, διαφέρει ὅμως ἐν ἄλλοις· ἐκμανθάνειν = ἐντελῶς μανθάνειν, ἀπομανθάνειν = λησμονεῖν, οὗπερ ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἔχει τὸ ἐναντίον· ἀπέμαθεν=ἐτελείωσε τὸ μανθάνειν, ἐξέμαθεν=ἐλησμόνησεν.

4. Ἡ πρόθεσις πρό.

§. 13. Ἡ πρόθεσις πρὸ σημαίνει. 1. τὸ ἐμπρός· πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν (Αἰσχύλ.).—πρὸ ποδῶν (Πλ.)—φρούριον τὸ πρὸ τῆς χώρας (Ξ.)· 2. τὸ πρότερον· οἱ πρὸ ἡμῶν γεγονότες (Ἰσ.).—πρὸ ἡμέρας (Πλ.)· 3. ὑπεράσπισιν· πρὸ δεσποτῶν θνήσκειν (Εὐρ.)· πρό τινος βουλεύεσθαι· 4. προτίμησιν· πρὸ τούτου τεθνάναι ἂν πολλάκις ἕλοιτο (Πλ.).—κάλλιον πρὸ τοῦ φεύγειν ὑπέχειν τὴν δίκην (Πλ.). — τοὺς ἐπαινοῦντας πρὸ δικαιοσύνης ἀδικίαν (Πλ.).

§. 14. Καὶ ἐν ταῖς συνθέσεσιν ἐπικρατοῦσι τὰ αὐτὰ ση-

μαινόμενα, ἅπερ οὐδὲν ἕτερον ἢ ποικιλίαι τοῦ πρώτου· προαύλιον, πρόθυρον, πρόδρομος, πρόστωον, πρόλογος, πρόῤῥησις, προστασία, προτίμησις, πρόκειμαι, προέρχομαι, προτάττω, προαγορεύω, προασπίζω, προαιροῦμαι, προνοῶ· ἑαυτοῦ τε κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ξ. Κ. Π. Ἑ, γ', 15). Οὕτω καὶ ἐν τοῖς προβολή, πρόγονος, πρόεδρος, πρόβατον· Ὡσαύτως καὶ πρόθυμος, προπετής· τοιοῦτον βέβαια καὶ τὸ προδότης. Καὶ τὸ τῆς σημερινῆς δὲ γλώσσης πρὸ τῆς συγκομιδῆς τοῦ καρποῦ συμφωνητικὸν προστοίχιον ἴσως μᾶλλον ἢ προστύχιον ἐννοητέον.

5. Ἡ πρόθεσις ἔν.

§. 15. Ἡ μετὰ δοτικῆς συντασσομένη πρόθεσις ἐν σημαίνει τὸ ἔν τινι περιφερείᾳ εἶναι, πλατυτέρᾳ ἢ στενωτέρᾳ· ἐν οὐρανῷ, ἐν γῇ, ἐν Σπάρτῃ, κτλ. Τοῦτο δέ, διαφόρως ποικίλλον, ἐξηγεῖ ά. τὸ ἐντός· ἐν οἴκῳ· β'. τὸ ἐπάνω· ἐν ὄρεσιν· γ'. τὸ ὑποκάτω· ἐν τοῖς ὑψηλοῖς δένδρεσιν (Πλ.)· δ'. τὸ μεταξύ· ἐν φίλοις· έ. τὸ ἐνώπιον· ἐν δήμῳ· ϛ'. τὸ πλησίον· ἡ ἐν Μυκάλῃ μάχη· ζ'. τὸν χρόνον· ἐν ἡμέρᾳ, ἐν θέρει, ἐν τῷ παρόντι, ἐν τῷ τοιούτῳ=ἐν τοιαύτῃ πραγμάτων καταστάσει. — ἐν τοιούτοις ὄντες πράγμασιν (Ξ. Ἀν. Β', ά, 3). Ὡσαύτως καὶ κατὰ διαφόρους ἄλλους τρόπους, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς ποικίλλον, ἐξηγεῖ διάφορον ὑπάρξεως κύκλον, πολιτικόν, ἐπιστημονικόν, τεχνικόν, ἠθικόν, κτλ· ἐν ὀλιγαρχίᾳ, τῶν ἐν τέλει, ἐν φιλοσοφίᾳ, ἐν ἀρετῇ, ἐν τέχνῃ, ἐν ἐλπίσιν, ἐν χρηστῷ τρόπῳ, κτλ. Παραλειπτικὰ δὲ εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, τόπῳ δηλ. ἐν Ἀρίφρονος, οἰκίᾳ δηλ. Ὡσαύτως ὁ δὲ νοῦς ἐν Κλωπιδῶν (Ἀρφ. Ἱπ. 79), δήμῳ, κωμικῶς, ἀντὶ Κρωπιδῶν.

§. 16. Ἡ πρώτη σημασία, τὸ ἔν τινι εἶναι, ἐπικρατεῖ καὶ ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης κατὰ διαφόρους τροπάς· ἐνοικεῖν, ἐμμένειν, ἔμμισθος, (Θουκ. ϛ', 22.) ἐνδύειν,

ἔναυλος, ἔννομος, ἔντιμος, ἐναντίος, κτλ· οὕτω καὶ *ἔνθα* (ἔν θά=da γερμ.). Ἡ σύνταξις τούτων βαίνει κατὰ τὴν ἐν συνθέσει ἐπικρατοῦσαν ἔννοιαν· *ἐμφερής τινι*=ὅμοιος·—*ἐγγελᾶν ἐμοί* (Σ. *Ἠλ.* 270. — *οὐ γὰρ ἂν τοσουτονὶ ἐνέκραγες ἡμῖν* (Ἀρφ. *Πλ.* 428).—*ἐμπίπτειν τινί, ἐμπίπτειν ἀλλήλοις.*—*ἐνίστασθαι τοῖς ποιουμένοις* (Θ. Ἡ, 69) — ἀνθίστασθαι· ἡ δυνάμει τοῦ μετ᾽ αὐτῆς ὀνόματος ἢ ῥήματος, ἄνευ ῥοπῆς τῆς προθέσεως ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν· *ἔμπειρος γεωμετρίας* (Πλ. *Πολιτ.* Ζ΄. 329) = ἐν πείρᾳ γεωμετρίας. — *τοὐναντίον ὧν βούλονται* (Ξ. Κ. Π. Ἡ, δ΄, 32) = τὸ ἐναντίον τῶν ἃ βούλονται.—*ἐνθυμεῖσθαι, ἐννοεῖν τι* = ἐν θυμῷ, ἐν νῷ τιθέναι τι.—*ἐμπεδοῦν ὅρκους* (Ξ. *Ἀν.* Γ΄, ϐ΄, 10)=βεϐαιοῦν, κυροῦν, οἷον ἐν πέδῳ ἢ πεδίῳ πηγνύειν.—*τὴν τοῦ βίου ὁδὸν ἐνίστασθαι* (Πλ.)=εἰσέρχεσθαι. Ὡσαύτως *ἐμφαγεῖν* καὶ *ἐμπιεῖν.*—*ἐνέϐαλεν εἰς τὴν πολεμίαν* (Ξ.)=εἰσέϐαλεν, κτλ.

6. Ἡ Πρόθεσις ξὺν ἢ σύν.

§. 17. Ἡ μετὰ δοτικῆς, ὡς ἡ *ἐν*, συντασσομένη πρόθεσις *ξὺν* ἢ *σὺν* σημαίνει *σύνδεσιν* καὶ *συνάφειαν*· *τῆς γῆς σὺν ἀνδράσι κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν* (Σ.).—*σὺν τοῖς ὅπλοις.* —*σὺν τῷ σῷ ἀγαθῷ ἢ σὺν τῇ σῇ ζημίᾳ* [illegible] Κ. Π. Γ΄, ά, 18). Ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς *συμφωνίας*· *σὺν τῷ νόμῳ* (Ξ.)· καὶ ἡ τῆς *βοηθείας*· *σὺν θεῷ*, κτλ. Ἔστι δὲ τὸ μὲν *ξὺν* συγγενὲς τῷ *ξυνὸς* = κοινός· ὡς δὲ τὸ σὺν προὔκυψεν, ἀφαιρεθέντος τοῦ *κ* (ξὺν=κσύν, σύν), οὕτως ἀφαιρεθέντος τοῦ *σ* προὔκυψε τὸ λατινικὸν cum, οἷον *κύν.*

§. 18. Ἡ σημασία τῆς *συναφείας, ἑνώσεως* καὶ *συμπλοκῆς* ἐπικρατεῖ καὶ ἐν συνθέσει· *συμπορεύεσθαί τινι, σύμπλους τινί.*—*ὁ ἵππος τοῦτο* (τὸ ὅπλον) *συμφέρει* (Ξ. Κ. Π. Δ΄, γ΄, 17)=φέρει ὁμοῦ· *συμφορὰ*=πολλῶν σύμπτωσις, ἐπὶ κακοῦ συνήθως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ καλοῦ.—*συγκροτεῖν τὼ χαῖρε.* Ὡσαύτως καὶ ἡ τῆς *βοηθείας*· *συμπράττειν, συνεργεῖν, συνήγορος, σύμφορος*, κτλ. Ἐκ τῆς πρώτης προκύπτει καὶ ἡ σημασία τῆς *ἐν τάξει καὶ ἁρμονίᾳ πλοκῆς*· *συντάττειν, συντιθέναι, συγγράφειν*, ὅθεν καὶ *συγγραφὴ* τὸ ἔγγραφον συμφωνητικόν, syngrapha· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ=document, Urkunde γερμανιστί. Οὕτω *σύμμαχος*, σύντροφος.

7. Ἡ Πρόθεσις εἰς ἢ ἐς.

§. 19. Ἡ πρόθεσις *εἰς* ἢ *ἐς*, μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη, εἶναι ἡ ἀντίθετος τῆς *ἐξ* ἢ *ἐκ*· διότι ἡ μὲν *ἐξ* ἢ *ἐκ* σημαίνει τὴν ἔκ τινος ἀρχήν, ἡ δὲ *εἰς* ἢ *ἐς* σημαίνει τὸ εἴς τι τέρμα· *ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν* (Ξ). Ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ *τέλους*· *πολλὰ δεῖ μοχθεῖν τὸν ἥξοντ᾽ εἰς ἔπαινον εὐκλεῶς* (Γν.)· ἡ τοῦ *ἐναντίον*· *στρατεία εἰς Ποτίδαιαν* (Πλ. *Συμπ.* 219)· ἡ τοῦ *ἔσω*· *εἰς φρέαρ ἐμϐάλλειν* (Πλ. Γοργ. 471)· ἡ τοῦ *ὡς πρός*· *εἰς χρήματα.*—*εἴς γε τὸ ἴδιον* (Ξ.), συμφέρον δηλ. τὸ ἐναντίον τοῦ *εἰς τὴν πόλιν.* Ἐκ τῶν ἀψύχων μεταφέρεται ἡ πρόθεσις αὕτη εἰς τὰ ἔμψυχα, ὅταν μετὰ τοῦ προσώπου ἐννοῆται καὶ ὁ τόπος· *εἰς Δελφούς* (Ἀρφ.) —*εἰς ὑμᾶς εἰσελθών* (Λυσ.)=εἰς ὑμᾶς τοὺς δικαστάς, εἰς τὸ δικαστήριον.—*εἰς Πέρσας πορεύεσθαι* (Ξ.). = εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν. Ἐπὶ προσώπων δέχεται πολλὰς ποικιλίας· *εἰς τοὺς πρώτους ἄγειν, ἀληθὴς εἰς φίλους, λέγειν εἰς ἅπαντας*, κτλ.

§. 20. Τὸ προμνημονευθὲν *τέρμα* σημαίνει ἡ πρόθεσις αὕτη, διαφόρως τρεπόμενον· ἐπὶ *ἀριθμῶν*· *ἐς εἴκοσι μάλιστα* (Θ.) =οὐ πλείονας τῶν εἴκοσι.—*εἰς δώδεκα τὸ βάθος* (Ξ.).—*εἰς τοὺς τριακοσίους* (Ξ.) Ὡσαύτως ἐπὶ *χρόνου*· *ἥκετε εἰς τὴν τριακοστὴν ἡμέραν* (Ξ.)· τοῦτο εἶναι τὸ τέρμα τῆς προθεσμίας. *εἰς δύναμιν*=ὅσον ἐκτείνεται ἡ δύναμις.—*εἰς ἀργύριον λογίζεσθαι* = ὡς ἀργύριον, ὡς νόμισμα λογαριάζεσθαι. — *εἰς καιρόν*=ἐγκαίρως.—*εἰς κάλλος ζῶν*=εὐπρεπῶς ἢ εὐτυχῶς. —*εἰς τέλος*=τελευταῖον.

§. 21. Κατὰ βραχυλογίαν δὲ εἶναι, μετὰ τῶν ὁμοίων, τὸ *ἐς τὴν Σαλαμῖνα ὑπέκκειται ἡμῖν τέκνα τε καὶ γυναῖκες* (Ἡρ. Η', 60)=εἰς Σαλαμῖνα ἀχθέντα ὑπέκκειται ἐν Σαλαμῖνι. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ *κάππεσον ἐν Λήμνῳ* (Ἰλ. Α, 593) = εἰς Λῆμνον πεσὼν ἐκείμην ἐν Λήμνῳ· οὕτω καὶ *εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον παρεῖναι* (Ξ.)· ἐν δὲ τῷ (Ξ. Κ. Π. Β', ά, 9) *γέῤῥον δὲ εἰς τὴν ἀριστερὰν, κοπὶς δὲ ἢ σάγαρις εἰς τὴν δεξιάν*, ἡ *εἴς* = ἕν, ἢ πολλῷ μᾶλλον = διὰ, διὰ τὴν ἀριστεράν, καὶ διὰ τὴν δεξιάν. Παραλειπτικὰ δὲ τὰ *εἰς διδασκάλου, εἰς παιδοτρίβου*, κτλ.

§. 22. Ὡς ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς *ἐξ* ἢ *ἐκ* ἐπικρατεῖ ἡ ἔννοια τοῦ *ἔξω, ἐξάγω, ἐκπίπτω*, κτλ, οὕτως ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς *εἰς* ἢ *ἐς* ἐπικρατεῖ ἡ ἔννοια τοῦ *εἴσω* ἢ ἔσω· *εἰσάγω, εἰσπίπτω, ἐξοικίζω* καὶ *εἰσοικίζω, ἐξαναγκάζω* καὶ *εἰσαναγκάζω*· οὕτως *ἔκπλους* καὶ *εἴσπλους, εἴσοδος* καὶ *ἔξοδος*, οὕτως *εἰσορῶ καὶ ἐξορῶ* (Εὐρ.), κτλ.

Προθέσεις δίπτωτοι.

§. 23. *Προθέσεις δίπτωτοι*, μετὰ δύο πτώσεων συντασσόμεναι, εἶναι τέσσαρες, ἡ *ἀνά*, ἡ *διά*, ἡ *κατὰ* καὶ ἡ *ὑπέρ*. Ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν *ἀνὰ* συντάσσεται αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ, ἡ δὲ *διά, κατὰ* καὶ *ὑπὲρ* γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ.

1. Ἡ πρόθεσις ἀνά.

§. 24. Αἰτιατικῇ συντασσομένη ἡ *ἀνὰ* πρόθεσις σημαίνει· 1. τὸ *ἐπάνω*, ἐπὶ μεγάλης ἐκτάσεως· *ἀνὰ τὰ ὄρη πλανᾶσθαι, τρέχειν* (Ξ.).—*ἀνὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλασσαν εἰρήνη ἔσται* (Ξ.)· τὸ δὲ *ἀνὰ τὸν ποταμὸν πλέειν* (Ἡρ. Α', 194)=πρὸς τὰς πηγάς· 2. *χρόνον· ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν* (Ξ.)· 3. *διανέμησιν· ἀνὰ ἕκαστον ἔτος* (Πλ.. Ἀλκ. Β', 146)· ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς τοπικῆς ἐκτάσεως προκύπτει ἡ τῆς δυναμικῆς· *ἀνὰ κράτος* = ὅσον φθάνει ἡ δύναμις=ὅλαις δυνάμεσιν.

§. 25. Ἡ μετὰ δοτικῆς σύνταξις τῆς προθέσεως *ἀνά*, ἐπὶ

τῆς σημασίας τῆς *ἐν*, ἀπαντᾶται μόνον παρ' ἐπικοῖς (Ἰλ. Α, 14) καὶ παρὰ λυρικοῖς (Πίνδ. Π. Ά, 6)· ἐκ τούτων δὲ μετεφέρθη καὶ εἰς τὰ λυρικὰ τεμάχια τῶν ἀττικῶν τραγικῶν· *ἀνά τε ναυσὶν καὶ σὺν ὅπλοις* (Εὐρ. *Ἰφ. Αὐλ.* 754).

§. 26. Ἐν συνθέσει ἡ *ἀνὰ* πρόθεσις σημαίνει· 1. τὸ *ἐπάνω· ἀναπηδᾶν ἐπὶ τὸν ἵππον·* 2. τὸ *ὀπίσω· ἀναποδίζειν, ἀναχωρεῖν, ἀνατίθεσθαι*=ἀποσύρειν, ἀλλάσσειν θέσιν τοῦ λίθου ἐπὶ τῆς παιδιᾶς, καὶ=ἀλλάσσειν γνώμην, rétracter 3. τὸ *πάλιν· ἀναμάχεσθαι, ἀναβιώσκεσθαι, ἀναδιδάσκειν τὰ δράματα*=ἐκ νέου παριστᾶν, κτλ. 4. *ἐπίτασιν· ἀναβοᾶν, ἀναγελᾶν, ἀνακαλεῖν*=μεγαλοφώνως καλεῖν, προτρέπειν· τὸ δὲ *ἀνακαλεῖσθαι κύνας*=καλεῖν ὀπίσω. Ἔκτασιν δὲ σημαίνει ἐν τοῖς *ἀνοίγειν, ἀναπεταννύναι*, κτλ. οὕτω καὶ ἐν τῷ *ἀναστομοῦν*=ἀνοίγειν στόμα ἢ δίοδον (Ξ. Κ. Π. Ζ', ιέ, 15)· οὕτω παρ' ἰατροῖς *ἀναστομωτικά*, τὰ δύναμιν τοῦ ἀναστομοῦν ἤτοι ἀνοίγειν ἔχοντα.

2. Ἡ πρόθεσις διά.

§. 27. Ἡ πρόθεσις *διά*, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ *διὰ μέσου· τοπικῶς· διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται* (Λ.)· ἐπὶ *προσώπων· διὰ βασιλέων πεφυκώς*=καταγόμενος, οἷον διαβάς· *ὀργανικῶς· διά τινος διαγινώσκειν· χρονικῶς διὰ βίου εὐτυχεῖν· τροπικῶς· ἡ ἀρετὴ βαίνει διὰ μόχθων* (Εὐρ. Ἡρακλ. 62).—*διὰ πένθους τὸ γῆρας ἄγων* (Ξ.).

§. 28. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ σημασία τοῦ μετὰ τοσοῦτον διάστημα τοπικὸν ἢ χρονικόν· *διὰ δέκα ἐπάλξεων* (Θ. Γ', 21).—*διὰ τετρακοσίων ἐτῶν*=μετὰ τετρακόσια ἔτη· διὰ *χρόνου· διὰ τέλους* = μέχρι τέλους. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ ὀργάνου καὶ μέσου, ἐπὶ ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων· *λέγειν δι' ἑρμηνέως* (Ξ. Ά, Β'. γ', 19).—*δι' ἑαυτῶν κτᾶσθαι* (Ξ. Κ. Π. Ά, ά, 6).—*διὰ λόγου μανθάνειν* (Ξ.).—*αἱ διὰ καρτερίας ἐπιμέλειαι* (Ξ. *Ἀπ.* Β', ά, 10).

§. 29. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις *διὰ* σημαίνει τὸ *αἴτιον· διὰ τοὺς ἀδίκως πολιτευομένους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίγνεται* (Λυσ.). — *διὰ τὴν ἄμετρον ἐν ἡμῖν ἕξιν* (Πλ. Τιμ. 47.)—*διὰ τὸ ἐρᾶν τοῦ ἔργου·* παρὰ δὲ ποιηταῖς σημαίνει καὶ τὸ *διὰ μέσου*, ὡς μετὰ *γενικῆς· φεύγειν διὰ κῦμ' ἅλιον* (Αἰσχ.).—*διὰ πόντιον κῦμ' ἅλμας ἐπόρευσας ἐμὰν ἄνασσαν* (Εὐρ. Ἱππολ.753). — *διὰ τοὺς εὖ μαχομένους αἱ μάχαι κρίνονται* (Ξ. Κ. Π. Ἐ, ϐ'. 35)=οἱ εὖ μαχόμενοι κρίνουσι τὰς μάχας.

§. 30. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις *διὰ* σημαίνει. 1. *διάβασιν· διέρχεσθαι, διατρέχειν, διαγγέλλειν·* 2. *διάρκειαν μέχρι τέλους· διαμένειν, διατελεῖν, διαβιοῦν, διαγίγνεσθαι·* 3. *χωρισμὸν* καὶ *ἀπόστασιν· διαβάλλειν, διέχειν·* 4. *διανομὴν* καὶ *σκορπισμόν, διαδιδόναι, διαπέμπειν*, κτλ. Ἐξαιρουμένων τῶν λαμβανόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ *ἐρίζειν*, δοτικῇ συντασσομένων, ὡς *διαφέρεσθαί τινι, διαπολιτεύεσθαί τινι*, κτλ, καὶ τῶν λαμβανόντων τὴν ἔννοιαν τῆς *διαφορᾶς* καὶ *ἀποστάσεως*, γενικῇ συντασσομένων, *διαφέρειν τινός*, καὶ *διέχειν τινός*, κτλ, ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπικρατεῖ ἡ κατ' αἰτιατικὴν σύνταξις· *διάγειν, διαιρεῖν, διακριβοῦν*, κτλ, ὡς καὶ τὸ *διαδέχεσθαι*. Ἐν δὲ τῷ (Ξ. Κ. Π. Ἡ, ς', 18) *τῷ ἡμερινῷ ἀγγέλῳ τὸν νυκτερινὸν διαδέχεσθαι*, παθητικῶς, καθ' Ἑρμᾶννον· ἔστι δ' ὅμως καὶ = ἕπεσθαι ἐκλαβεῖν τὸ διαδέχεσθαι· τὰ δὲ *διαμάχεσθαι, διαμιλλᾶσθαι*, κτλ, δέχονται δοτικὴν δυνάμει τῆς αὐτῶν σημασίας.

3. Ἡ Πρόθεσις κατά.

§. 31. Ἡ πρόθεσις *κατά*, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει, κατὰ πρῶτον, τὸ *ἄνωθεν πρὸς τὰ κάτω*, ἐξηγουμένου ἢ τοῦ ἑνὸς σημείου, ὡς *ἐῤῥίπτεον ἑαυτοὺς κατὰ τοῦ τείχεος κάτω* (Ἡρ. Ἡ, 53)=en se précipitant du haut du mur.—*τὸν νεκυν κατὰ τοῦ τείχεος καταχρεμάσαι* (Ἡρ. Β', 121), ἢ

τοῦ ἄλλου, ὡς *μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέειν* (Πλ. Πολ. Β', 398).—*ἐλείβετο αὐτῇ τὰ δάκρυα κατὰ τῶν παρειῶν* (Ξ. Κ. Π. ς', δ', 3), ἢ καὶ ἀμφοτέρων· *ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης Ἴλιος αἰπεινὴ* (Ἰλ. Ν, 772, funditus, λατ.). — *χείμαῤῥοι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες* (Ἰλ. Δ', 452).

§. 32. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ σημασία τοῦ *ἐπάνω* κατὰ πολλοὺς τρόπους, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς, ἐννοουμένου· *κατὰ κόρης τύπτειν.—καθ' ἱερῶν ὀμνύναι.—μὴ κατ' ἀνθρώπων σκόπει μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ φυτῶν* (Πλ. Φαίδ. 70).—*κατὰ σκοποῦ τοξεύειν*=ἐπάνω—*ψεύδεται κατὰ θεοῦ* (Ξ.)=περί.—*καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον* (Δ. Φ. Β', 68).—*οἱ κατὰ Δημοσθένους ἔπαινοι* (Αἰσχ. *Κτησ.* ιθ'), μάλιστα μετὰ τῶν λεκτικῶν ῥημάτων τοῦτο. Συνήθως δὲ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐναντίον· *ἐὰν βούλῃ κατ' ἐμοῦ μάρτυρας παρασχέσθαι* (Πλ. Γοργ. 472), κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ *κάτω· ἀφανίζεσθαι κατὰ τῆς θαλάσσης* (Ἡρ. Ζ', 6).—*κατὰ τῆς γῆς δῦναι ἢ καταδῦναι* (Ξ. Κ. Π. Ἐ, ἑ, 9).—*τὸν κατὰ γῆς* (Ξ. Κ. Π. Δ', ἑ, 5)=τὸν ὑπὸ γῆς, τὸν τεθαμμένον.

§. 33. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις *κατὰ* σημαίνει 1. *διατριβὴν ἔν τινι ἢ περί τι· κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν νόμος γέγραπται* (Δ. *Λεπ.* 459)· 2. *διεύθυνσιν πρός τι· ὡς δὲ παρῄεσαν* (ἢ *παρῆσαν*) *αἱ παρθένοι κατὰ πατέρας* (Ἡρ. Γ'. 14).—*οἱ Ἕλληνες ἐνίκων τὸ καθ' αὑτούς* (Ξ. Ἀν. Β', ἡ, 21)=τὸ καθ' αὑτοὺς βλέπον, τὸ καταντικρύ των.

§. 34. Ἐκ τῆς πρώτης σημασίας, τῆς *τοπικῆς*, τῆς *ἔν τινι διατριβῆς*, προκύπτει ἡ *χρονικὴ* σημασία· *κατὰ τὸν πρότερον πόλεμον* (Ἡρ.). — *οἱ καθ' ἑαυτοὺς ἄνθρωποι* (Ξ.). = οἱ σύγχρονοι. Ἐκ δὲ τῆς σημασίας τῆς *διευθύνσεως* προκύπτει ἡ τῆς *συμφωνίας· κατὰ μοῖραν, κατὰ τοὺς νόμους, κατὰ τὸ εἰκός, κατὰ Πλάτωνα·* καὶ παρ' ἡμῖν *κατὰ μάνναν κατὰ κῦριν·* ἐκ τούτου δὲ *κατὰ κράτος*=συμφώνως τῇ δυνάμει=

ὅσον δυνατόν· *κατὰ χώραν*=ἕκαστον ἐν τῷ προσήκοντι τόπῳ. Ἐκ ταύτης δὲ ἡ σημασία τοῦ *καθ' ὅ*, *καθ' ὅσον ἀφορᾷ*· *κατὰ τὴν τροφὴν τῶν παίδων τοσαῦτα ἔλεγον* (Ἡρ.)· καὶ τῆς *συγκρίσεως*· *κρείττων ἢ κατὰ ἄνθρωπον* (Ξ.)· ἐκ ταύτης δὲ ἡ σημασία τοῦ *χωρισμοῦ*, μετὰ τῶν ἀνατανακλωμένων ἀντωνυμιῶν· *αὐτὸ καθ' ἑαυτό* (Ἰσ.)=καθ' ἑαυτὸ καὶ τῶν ἄλλων κεχωρισμένον θεωρούμενον. Ἐκ τῆς τοῦ χωρισμοῦ προκύπτει ἡ τῆς *διανεμήσεως* σημασία· *κατὰ μίαν καὶ δύο λαμβάνειν* (Δ.).

§. 35. Ἐκ τῆς αὐτῆς σημασίας τῆς *διευθύνσεως* προκύπτει καὶ ἡ τῆς *προσεγγίσεως*· ἐπὶ ἀριθμῶν· *κατὰ ἑξήκοντα ἔτεα καὶ χίλια* (Ἡρ.)=πρὸς τοῦτον τὸν ἀριθμὸν ἔκλιναν. Ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ *σκοποῦ*· *κατὰ θέαν ἥκειν* (Θ. Ϛ', 31). — *κατὰ τί*;=πρὸς τί; διὰ τί;

§. 36. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις *κατὰ* σημαίνει· 1. τὸ *κάτω*· *καταβάλλειν*, *καταπηδᾶν*, *κατακλίνειν*· *ἐπιστροφὴν* δὲ *καὶ ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπάνοδον* ἐν τῷ *κάθοδος*· *ἡ κάθοδος τῶν Ἡρακλειδῶν*· 2. τὸ *ἐναντίον*· *καταψεύδομαι*· 3. τὸ *ἐξ ὁλοκλήρου*· *καταπιμπράναι*, *κατασβεννύναι*, *καταφαγεῖν*· *κατακλεισάμενος* (Ξ.). Οὕτω καὶ *καταβόστρυχος*=πλήρης βοστρύχων, *κατάδρυμος*=πλήρης δρυμῶν.

§. 37. Εἰ καὶ πολλὰ ῥήματα ἐκ τῆς προθέσεως ταύτης σύνθετα συντάσσονται συνήθως μετὰ γενικῆς προσώπου καὶ αἰτιατικῆς πράγματος, *κατηγορεῖν τινος*, *καταδικάζειν τινός τι*, κτλ, ἀπαντῶνται ὅμως καὶ ἄλλως συντασσόμενα· *καταφρονεῖ με καὶ Θήβας ὅδε* (Εὐρ. *Βάκχ*. 503. Θουκ. Ϛ', 34. Ἡ, 82).—*οὐχ ἡδομένως πράττοντά με κατέγνως* (Ξ. Κ. Π. Ἡ, δ', 9. Ἴδε καὶ Ἀρρ. *Ἱππ*. 46)=ἐφώρασας.—*ὑμᾶς ἔνιοι καταπολιτεύονται* (Δ. περὶ τῶν ἐν *Χεῤῥον*. ιγ).—*οὐκ ἐάσεις καταγελάσαι ἡμῖν* (Ἡρ. Ζ', 9. Ἴδε καὶ Γ', 155). — *καθυβρίζειν τινί* (Σ. *Αἴ*. 153). — *τοῖσι μὲν κατεκέκριτο θάνατος* (Ἡρ. Ζ', 146).

4. Ἡ Πρόθεσις ὑπέρ.

§. 38. Ἡ πρόθεσις *ὑπέρ*, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει· 1. τὸ *ὑπεράνω*, ἐπὶ τοπικῆς θέσεως· *ὁ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς* (Πλ.).—*ὑπὲρ τῆς κώμης γήλοφος ἦν* (Ξ.).—*ὑπὲρ τῶν πρόσθεν διακοντίζειν* (Ξ. Κ. Π. Ϛ', γ', 34)· 2. *ὑπεράσπισιν*· *ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῶν δικαίων* (Ἰσ.). — *ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ* (Ξ.)· 3. τὸ *περὶ οὗ ὁ λόγος*· *διδάσκειν ὀμωμόκατε ὑπὲρ ὧν ἡ δίωξις*=περί.—*ὑπέρ τινος θαῤῥεῖν* (Ξ.).=περί τινος· 4. *εἰς τόπον τινός*· *ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ ἀποκρινοῦμαι* (Πλ.)=ἀντί.

§. 39. Μετὰ αἰτιατικῆς δὲ συντασσομένη σημαίνει τὸ *ἐπέκεινά τινος ὁρίου*, καὶ τοῦτο μᾶλλον ἐπὶ κινήσεως· *ὑπὲρ τοὺς τῆς γῆς ὅρους ἀφανισθείς* (Πλ. Ν. Θ', 845). Συνηθέστατα δὲ τίθεται ἡ *ὑπὲρ* μετὰ αἰτιατικῆς ἐπὶ *ὑπερβάσεως μέτρου καὶ ἀριθμοῦ*· *ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα*. — *ὑπὲρ ἄνθρωπον* (Πλ.). — *ὑπὲρ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους* (Πλ.).=ὑπὲρ τὴν ἡμετέραν κατάληψιν· *τοὺς ὑπὲρ τριάκοντα ἔτη γεγονότας* (Πλ.).—*ὑπὲρ τὸ ἥμισυ* (Ξ.).—*ὁ δεῖνα εὐδαίμων ὑπὲρ τὴν πόλιν* (Δημ. *Συντάξ*. ζ'.)

§. 40. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις *ὑπὲρ* σημαίνει· 1. *ὑπεροχήν*· *ὑπερέχειν*, *ὑπερβαίνειν*· 2. *ὑπερβολήν*· *ὑπεράγασθαι*, *ὑπερμισεῖν*, *ὑπερεμπίμπλασθαι*, *ὑπέρπλουτος*, *ὑπέραισχρος*, *ὑπερβαλλόντως*· 3. *καταφρόνησιν*· *ὑπερορᾶν*, *ὑπεροψία*· ἁπανταχοῦ δὲ ἀναφαίνεται ἡ ἔννοια τοῦ *ἐπάνω*.

Προθέσεις Τρίπτωτοι.

§. 41. *Προθέσεις τρίπτωτοι*, καὶ μετὰ τῶν τριῶν πλαγίων συντασσόμεναι, εἶναι αἱ ἑπόμεναι ἑπτά, ἡ *ἀμφί*, ἡ *περί*, ἡ *ἐπί*, ἡ *μετά*, ἡ *παρά*, ἡ *πρός*, ἡ *ὑπό*.

1. Ἡ Πρόθεσις ἀμφί.

§. 42. Ἡ πρόθεσις *ἀμφί*, μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσομένη, σημαίνει σχεδὸν τὰ αὐτά· ά. τὸ *πέριξ*· *τοῖς ἀμφὶ αὐτῆς οἰκέουσι τῆς πόλιος* (Ἡρ. Η', 104)· ϐ'. τὸ *ἕνεκα*· *οἱ*

πολέμιοι προσῄεσαν ἀμφὶ ὧν εἶχον διαφερόμενοι (Ξ.)· γ. τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος· *πυθέσθαι δεόμενος τά τ' ἀμφὶ σοῦ, τά τ' ἀμφ' Ὀρέστου* (Εὐρ. *Ὀρ.* 865).—*ὅπως ἀκούσῃς τῆς δίκης τῆς ἀμφὶ τοῦ πατρός* (Ξ. Κ. Π. Γ', ά, 8).—*ἀμφὶ φαιδίμοις ὤμοις ἔχων* (Σ. *Ἀποσπ.*).—*θανάτου ἀμφὶ φόβῳ* (Εὐρ. Ὀρ. 823). — *ἀμφὶ νόστῳ τῷ βασιλείῳ* (Αἰσχ.). — *ἀμφὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς διξὸς λέγεται λόγος* (Ἡρ. 2,32). Ἡ μετὰ γενικῆς σύνταξις τῆς *ἀμφὶ* δὲν εἶναι πολλὰ συχνὴ παρ' Ἀττικοῖς, ἡ δὲ μετὰ δοτικῆς εἶναι ἄχρηστος παρὰ τοῖς πεζοῖς αὐτῶν.

§. 43. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ *ἀμφὶ* σημαίνει τὸ *πέριξ*, τοπικῶς· *ἀμφὶ Τροίαν* (Σ.)—*ἀμφὶ τὸν Εὔῤῥουν Εὐρώταν* (Εὐρ. Ἑκ. 649.)· τὸ *περίπου*, ἐπὶ χρόνου· *ἀμφὶ δόρπιστον, ἀμφὶ μέσον ἡμέρας* (Ξ.)· ἐπὶ ἀριθμοῦ *ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους* (Ξ.), κτλ. Μετὰ τῶν ῥημάτων *εἶναι* καὶ *ἔχειν* σημαίνει *ἀσχολεῖσθαι περί τι· ἀμφὶ ταῦτα ἦσαν.—οἱ πολέμιοι εἶχον ἀμφὶ τὰ αὐτῶν.* (Ξ. Κ Π. Ϛ', 6, 1).

§. 44. Τὸ *οἱ ἀμφί τινα*, ἐπὶ κυρίου ὀνόματος, ἐννοεῖται τριχῶς· ά. ἐννοεῖται δι' αὐτοῦ ὁ *ὀνομαζόμενος, ἐπίσημόν τι πρόσωπον, μετὰ τῶν περὶ αὐτόν, ὑπ' αὐτόν, ὀπαδῶν, ὁμοίων*, κτλ· *οἱ ἀμφὶ Σωκράτη, οἱ ἀμφὶ Κῦρον, οἱ ἀμφὶ Εὐθύφρονα*, κτλ. β'. *μόνον τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, ἄνευ ὀπαδῶν*, κτλ. Ἀλλὰ τοῦτο μόνον παρὰ γραμματικοῖς καὶ σχολιασταῖς, *οἱ περὶ Ζῆθον καὶ Ἀμφίονα* = ὁ Ζῆθος καὶ ὁ Ἀμφίων, *οἱ περὶ Ὀρέστην καὶ Πυλάδην*, κτλ. Τὰ παρὰ τοῖς ἐνδόξοις τοιαῦτα χωρία δυνατὸν ἀπαραβιάστως νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν· γ'. *μόνον οἱ περὶ τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον, ἄνευ τούτου*, ὡς οἱ *ἀμφὶ Ὀρφέα* = οἱ Ὀρφικοί. Ἀλλὰ καὶ τούτων τὰ πλεῖστα χωρία δυνατὸν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὴν ά. κατηγορίαν· Συνηθεστέρα ἐν τούτοις εἶναι ἡ πρόθεσις *περί*.

§. 45. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἡ πρόθεσις *ἀμφὶ* συνήθως τὸ

ἑκατέρωθεν· *ἀμφιφορεύς, ἀμφίβιος, ἀμφιδέξιος, ἀμφίστομος*, Οὕτω καὶ *ἀμφίβολος* καὶ *ἀμφίλογος*· ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ *ἁπανταχόθεν· ἀμφίαλος, ἀμφιέννυμι*, κτλ· τὸ δὲ (Πλ. *Τιμ.* 86) *πυρετοὺς ἀμφιμερινούς*=καθημερινούς.

2. Ἡ Πρόθεσις περί.

§. 46. Ἡ πρόθεσις *περὶ* ἔχει τὰ αὐτὰ σημαινόμενα τῇ *ἀμφί*, τῆς ὁποίας ὅμως εἶναι συνηθεστέρα εἰς τὸν πεζὸν λόγον. Μετὰ γενικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις αὕτη μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾶται ἐπὶ τῆς κυριολεκτικῆς σημασίας τοῦ *πέριξ· τείχη περὶ Δαρδανίας* (Εὐρ. Τρ. 818)· παρὰ δὲ τοῖς πεζοῖς τίθεται εἰς δήλωσιν τοῦ *περὶ οὗ ὁ λόγος θέματος· περί τι τῶν νοσηρῶν χωρίων καὶ τῶν ὑγιεινῶν λέγοντες* (Ξ Κ. Π. Ά, Ϛ', 13).—*φοβεῖσθαι περί τινος·—τὸ περὶ ἡμῶν δίκαιον* (Ἰσαῖος) = τὸ ἡμέτερον δίκαιον· ἐν τοῖς *περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι*, κτλ, ἡ *περί*=ὑπέρ ἢ=περισσῶς (*Σ.Π.Β'*, σ. 575).

§. 47. Μετὰ δοτικῆς συντασσομένη ἡ *περὶ* σημαίνει τὸ *πέριξ· περὶ τῇ χειρὶ χρυσοῦν* (ἔχειν) *δακτύλιον* (Πλ. *Πολ.* Β', 359)· εἶναι δὲ τοῦτο ὄχι τοσοῦτον συχνόν. Συχνότερον τίθεται μετὰ τῶν *φόβου* καὶ *θάῤῥους* σημαντικῶν ῥημάτων· *δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ* (Θ. Ά, 60). — *θάῤῥει περὶ σεαυτῷ* (Πλ. *Θεαιτ.* 148).

§. 48. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις *περὶ* σημαίνει τὸ *πέριξ*, κυριολεκτικῶς· *περὶ τὸν οὐρανόν, περὶ τὴν γῆν, περὶ τὴν θάλατταν* (Πλ.)· τροπικῶς· *περὶ θεοὺς καὶ περὶ ἀνθρώπους* (Πλ. *Γοργ.* 765).—*τὰς περὶ τὰ μαθήματα ἡδονάς* (Πλ. *Φιλ.* 52). Ὡσαύτως *περὶ ἔτη πέντε καὶ ἑξήκοντα* (Πλ.). — *περὶ τοὺς τριακοσίους.—οἱ περὶ τὸν Ἀριαῖον* (Ξ.).—*οἱ περὶ Ἀρχίδαμον* (Ξ.). = οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀρχιδάμου, κτλ. Ἴδε τὰ περὶ τῆς *ἀμφὶ* ῥηθέντα.

§. 49. Ἐν συνθέσει ἐπικρατεῖ 1. ἡ ἔννοια τοῦ *πέριξ· περιάγω, περιπέττω*=περικαλύπτω, *περίβολος, περίοικος, περίδρο-*

μος, galerie. Ἐκ τούτου ἡ ἔννοια τοῦ φιλοφρονεῖσθαι· περιέπω=περιποιοῦμαι· 2. ἡ τῆς εἰς τὸ ἐναντίον τροπῆς· περιπέτεια, περιτρέπω=εἰς τοὐναντίον τρέπω· 3. ἡ τοῦ λίαν· περίβλεπτος, περιαλγεῖν· ἐκ τούτου ἡ ἔννοια τοῦ περιττῶς, ματαίως καὶ ἀπερισκέπτως· περιεργάζομαι· 4. ἡ τῆς καταφρονήσεως· περιορᾶν· τὸ δὲ περιφρονεῖν· ά.=λίαν σοφὸν εἶναι· οὐ περιφρονοῦσαν ἡλικίαν ἔχει (Πλ. Ἀξιόχ. 365)· β΄.=καταφρονεῖν· ἤδη περιφρονῶ τοῦ ζῆν (Πλ. αὐτόθι 372).

3. Ἡ Πρόθεσις ἐπί.

50. Ἡ πρόθεσις ἐπί, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ ἐπάνω, κυριολεκτικῶς· τυγχάνει τὰ ἐπὶ γῆς ὑπὸ τῷ οὐρανῷ ὄντα (Πλ.). — ἐφ' ἵππων ὀχεῖσθαι.—ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλοτάτων (Ἡρ.).

§. 51. Ἐκ τῆς κυριολεκτικῆς ταύτης σημασίας ἡ ἔννοια τοῦ ἐπάνω τρεπομένη λαμβάνει πολλὰς ποικιλίας· τὴν τοῦ ἐνώπιον· ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου· τὴν τοῦ χρόνου· ἐπὶ εἰρήνης, ἐπὶ Θησέως· τὴν τοῦ σημείου ἐφ' οὗ ἀναφαίνεταί τι· ἐπὶ πολλῶν ἔστιν ἰδεῖν, κτλ· προσήκει ἐπὶ τῶν κινδύνων τὴν ἀνδρίαν ἐπιδείκνυσθαι (Δ. Συμμορ. γ΄.). — ἐπὶ Λυδίας οἴχεσθαι (Ξ.)=εἰς Λυδίαν.—ἐπ' οἴκου διεκρίθησαν (Θ. Δ΄, 25). Τὸ δὲ ἐπί τινος λέγειν=περί τινος, ὡς τὸ parler sur quelque sujet.

§. 52. Μετὰ δοτικῆς ἡ πρόθεσις ἐπὶ σημαίνει· 1. τὸ ἐπάνω· τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φορεῖν (Ξ. Ἀν. Ζ΄, δ΄,)· β΄. τὸ πλησίον· ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ (Ξ.)· 3. τὸ κατόπιν καὶ τὸ ὕστερον· οἱ ἐπὶ πᾶσι=οἱ ὄπισθεν τῶν ἄλλων τεταγμένοι, ἡ οὐρὰ τοῦ στρατοῦ· 4. σκοπόν· ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται (Ἡρ. Ά, 68)· 5. συνθήκην· ἐπὶ τούτῳ ὑπεξίσταμαι τῆς ἀρχῆς (Ἡρ. Γ΄, 83). τὸ ἐναντίον· συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ. (Ἡρ. ς΄, 73)—τὸ πᾶν μηχανήσασθαι ἐπὶ Αἰγινήτῃσι (Ἡρ. ς΄, 74. 88)· τὸ δὲ ἐπὶ σφίσι ἔχοντας (Ἡρ, ς΄, 49)

εἶναι αὐτὸ τὸ παρ' ἡμῖν τὰ ἔχει μ' αὐτόν, μ' ἐκεῖνον, μ' αὐτοὺς κτλ. τὸ ἐπί τινι εἶναι=εἰς τὴν ἐξουσίαν τινὸς εἶναι.—τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν (Ἐπίκτ.)

§. 53. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις ἐπὶ σημαίνει· 1. διεύθυνσιν· ά. πρὸς τὰ ἄνω· ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον· β΄. διεύθυνσιν πρός τι ἐν γένει· ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁρμᾶν (Ἰσ.)· γ΄. ἐχθρικὴν κίνησιν· ἐλαύνειν ἐπὶ Πέρσας (Ἡρ.). Σημαίνει· 2. ἔκτασιν τοπικήν· τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι (Ξ. Ἀπ. Ά, δ΄, 12)· Σημαίνει· 3. διάρκειαν· ἐπὶ δέκα ἔτη (Θ.). Ἐκ τῆς σημασίας τῆς πρός τι διευθύνσεως προκύπτει ἡ σημασία τῆς συμφωνίας· ἐπὶ στάθμην (Ὀμ.).

§. 54. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατεῖ μάλιστα· 1. ἡ σημασία τοῦ ἐπάνω καὶ τοῦ προσέτι· ἐποικοδομεῖν, ἐπιτιθέναι, ἐπιπίστωσις· ἐπῆρξε δὲ καὶ Ἑλλήνων (Ξ. Κ. Π. Ά, ά, 4). ἐπιγίγνεσθαι=μετέπειτα γεννᾶσθαι, ἐπιγινόμενοι=οἱ μεταγενέστεροι· 2. ἡ τοῦ ἐναντίον· ἐπιστρατεύειν, ἐπιγελᾶν· ἡ τοῦ ἐναλλάξ· ἐπιγαμία=γάμων ἐπαλλαγή· 4. ἡ τοῦ ὄπισθεν· ἐπιτάττειν τῇ φάλαγγι (Ξ), κτλ· τὸ δὲ ἐπιζητεῖσθαι (Ξ. Κ. Π. Ά, 4) = ζητεῖσθαι ὥστε παρεῖναι

4. Ἡ Πρόθεσις μετά.

§. 55. Μετὰ γενικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις μετὰ σημαίνει τὸ ὁμοῦ· ὅσοι μετ' ἐκείνου περιεπόλουν (Πλ. Φαίδ. 252.).—μετά τινος εἶναι, μάχεσθαι.—μετὰ πενίας, μετὰ κακῆς ἐλπίδος (Πλ.)· ἐν τοῖς μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν γνῶναι (Πλ.)· ἐν τῷ μετὰ τῆς ποιήσεως ἐπικρύπτεσθαι (Πλ. Θ. 140), ἀναφαίνεται ἡ ἔννοια τῆς διά=διὰ τῆς ποιήσεως.

§. 56. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις μετὰ σημαίνει· ά. τὸ ὕστερον· Δαρεῖος μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσεν (Θ. Ά, 14)· β΄. τὸ ἐν καιρῷ· καθ' ἡμέραν=κατὰ τὴν ἡμέραν, τὸ ἐναντίον τοῦ νύκτωρ (Ξ Ἀν. Δ΄, ς΄, 12)· παρὰ ποιηταῖς σημαίνει καὶ τὴν πρός τινα διεύθυνσιν· βῆναι μετὰ Νέστορα

(Ὅμ.), κτλ. ἐκ τούτου ἐν τῇ συνηθείᾳ *μὲ τὸν Νέστορα, μετ' ἐσένα*=μετὰ σοῦ· *ὑπῆγε μὲ τοὺς ἐναντίους*.

§. 57. Μετὰ δοτικῆς μόνον παρὰ ποιηταῖς ἀπαντᾶται ἡ *μετά*, σημαίνουσα τὰ παρὰ τοῖς πεζοῖς διὰ τῆς *ἐν* καὶ *σὺν* ἐξηγούμενα· *μετὰ φρεσίν* (Ὅμ.). — *ταῖς ἰδίαισι γυναιξὶ παρθένοισί τε μέτα* (Εὐρ. Ἑκ. 355). Οὕτω καὶ *μετὰ χερσὶν* (καὶ *μετὰ χεῖρας*) *ἔχειν*, ἐξ οὗ τὸ *μεταχειρίζεσθαι* (manier).

§. 58. Ἐν συνθέσει ἡ πρόθεσις *μετὰ* φυλάττει μάλιστα τὸ σημαινόμενον τῆς *κοινωνίας* καὶ *συμμεθέξεως*· *μετέχειν, μεταδιδόναι*. Τὸ *συνέχειν* δηλοῖ μᾶλλον συνάφειαν· τὸ *μετέχειν* μᾶλλον συνύπαρξιν, κατὰ Κρύγερον. Ὡσαύτως καὶ τὸ τῆς *μεταβολῆς*· *μεθιστάναι, μετανοεῖν, μεταδοξάζειν, μέτοικος*· ἐν τοῖς *μεταπέμπομαι, μετέρχομαι, μέτειμι*, κτλ, ἐφύλαξε τὴν σημασίαν τοῦ *πρός τινα*· ἐν τοῖς *μεταδιώκω, μεταθέω*, κτλ, τὴν τοῦ *κατόπιν*.

5. Ἡ Πρόθεσις παρά.

§. 59. Ἡ πρόθεσις *παρά*, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ *ἔκ τινος*, προσώπου συνήθως, *δέχεσθαί τι ἕτερος παρ' ἑτέρου δεχόμενος* (Πλ.)· οὕτω *λαμβάνειν, ζητεῖν, ἀκούειν μανθάνειν, πυνθάνεσθαι* παρά τινός τι, κτλ. Ὡσαύτως *ἥκειν, ἔρχεσθαι, πέμπεσθαι* παρά τινος κτλ. Σπανιώτερον δὲ ἐπὶ ἀψύχων, *λαμβάνειν παρὰ τῆς γῆς* (Πλ.).—*παρὰ φύσεως λαμβάνειν* (Πλ. Ν. Ι, 889). Τὸ δὲ *ἀνήλωσα παρ' ἐμαυτοῦ* (Ἰσαῖος) καὶ τὰ ὅμοια—ἐκ τοῦ ἐμοῦ βαλαντίου, ἐξ ἰδίων.

§. 60. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἡ *παρά*· 1. τὸ *πλησίον*, συνήθως ἐπὶ προσώπων· *παρ' ὑμῖν ἐτράφην* (Αἰσχίν). — *παρὰ μητρί, παρὰ τῷ διδασκάλῳ σιτεῖσθαι* (Ξ. Κ. Κ. Δ', Ϛ', 8)· 2. *κτῆσιν*· *τὰ παρ' ὑμῖν* (ναυτικὸν) *καὶ τὸ ἡμέτερον* (Θ. Ά, 36)· 3. *κρίσιν*· *παρὰ Δαρείῳ κριτῇ* (Ἡρ.).—*θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται* (Δ.). Παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἡ πρόθεσις *παρὰ* ἀπαντᾶται καὶ μετὰ γενικῆς καὶ μετὰ δοτικῆς ἐπὶ ἀψύχων·

ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀττικοῖς ποιηταῖς· *μόνος παρὰ σκηναῖσιν* (Σ. Αἴ. 985). Ὕποπτον δὲ τὸ (Θ. Β', 89) *παρὰ ταῖς ναυσίν*, τινῶν μὲν ἀντιγράφων φερόντων *ἐν ταῖς*, τινῶν δὲ *ταῖς τε*.

§. 61. Μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις *παρὰ* σημαίνει· 1. *κίνησιν πρὸς ἔμψυχον*· *ἔρχει παρὰ τὸν Πρωταγόραν* (Πλ.)=πρός. 2. τὸ *πλαγίως* καὶ *παραλλήλως πλησίον κινεῖσθαι καὶ κεῖσθαι*· *παρὰ τὴν Βαβυλῶνα παριέναι* (Ξ.) —*ἦσαν καὶ ἄλλαι κῶμαι πολλαὶ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμόν* (Ξ. Ἀν. Γ', έ, 1).

§. 62. Ὡς δὲ τὸ *ἰέναι παρὰ Τισσαφέρνει* (Ξ. Ἀν. Β', έ, 27)=ἰέναι παρὰ Τισσαφέρνη, καὶ μένειν παρὰ Τισσαφέρνει, οὕτως, ἀπ' ἐναντίας, τὸ *στῆτε παρ' ἐμὲ πλησίον* (Ἀρφ. Λ. 1122)=ἐλθόντες παρ' ἐμὲ στῆτε παρ' ἐμοί (Ἴδε §. 20). Ἐκ τούτων προὔκυψαν τὰ *εἶναι, μένειν, καθῆσθαι παρά τινα*, κτλ. Ἐπὶ δὲ ἀψύχων μετὰ αἰτιατικῆς ἡ *παρὰ* σημαίνει καί, ἄνευ τῆς παρασημασίας τοῦ *παραλλήλως* ἢ τῆς *συμπτύξεως* τῆς *κινήσεως* καὶ *ἠρεμίας*, ἁπλῶς τὸ *πλησίον*· *παρὰ τὴν πόλιν ἦν πυραμίς* (Ξ.).—*παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιεῖσθαι* (Θ). —*παρὰ τὸ τεῖχος*.—*Φρυγία ἡ παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον* (Ξ.).

§. 63. Ἐκ τῆς *τοπικῆς* ἀνεπτύχθη ἡ *χρονικὴ* σημασία· *παρὰ τὸν πόλεμον* (Ἰσ.)· ἐκ δὲ τῆς σημασίας τοῦ *πλησίον* ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τῆς *παραθέσεως*· *ἡλίου ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα* (Θ. Ά, 23). Ἐκ ταύτης δὲ ἡ σημασία τῆς *διαφορᾶς*· *παρὰ τέσσαρας ψήφους* (Ἰσαῖος). Διαφόρως δὲ ἀνεπτύχθησαν ἡ σημασία τοῦ *αἰτίου*· *παρὰ τὴν ἰδίαν ἀμέλειαν* (Δ.). καὶ ἡ σημασία τῆς *παραβάσεως*· *παρὰ τὸ δίκαιον* (Πλ.).—*παρὰ φύσιν*. — *παρὰ τὰ σημαινόμενα*. — *παρὰ οἰωνούς* (Ξ) — **invitis auguriis**.

§. 64. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως *παρὰ* ἐπικρατεῖ ἡ

σημασία· 1. τῆς *παρουσίας*, τοῦ *παρουσιάζεσθαι· παρεῖναι, παραγίγνεσθαι, παρέρχεσθαι·* 2. ἡ τοῦ *πλησίον· παρακαθῆσθαι, παρατιθέναι, παρακαλεῖν·* 3. ἡ ἔννοια τοῦ *ἔκ τινος. παραλαμβάνειν, παραιρεῖν τινός τι·* ἡ τῆς *παραβάσεως*, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς· *παραμείβεσθαι, παραβαίνειν, παρασπονδεῖν*, κτλ· καὶ συχνάκις σημαίνει *στρεβλόν τι· παρορᾶν, παρακούειν, παρερμηνεύειν*, κτλ.

6. Ἡ Πρόθεσις πρός.

§. 65. Μετὰ γενικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις *πρὸς* σημαίνει· 1. τὴν *ἔκ τινος διεύθυνσιν*, τὸ *ἐκ μέρους· πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται* (Δ.)· 2. *καταγωγήν· πρὸς πατρός, πρὸς μητρός* (Δ.)· 3. *συμφωνίαν· χρηστοῦ πρὸς ἀνδρός* (Μ.)· τὸ ποιητικὸν αἴτιον ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων· *τὸ ποιεύμενον πρὸς Λακεδαιμονίων*. Ὡσαύτως δὲ καὶ *πρὸς ἐμοῦ στυγούμενον* (Σ. Τρ. 738).—*πρὸς τῶν Ἀτρειδῶν ὡς διόλλυμαι τάλας*: (Σ. Αἴ 838). Ἐκ τῆς πρώτης προκύπτει ἡ ἔννοια τοῦ *πλησίον· πρὸς θαλάσσης* (Ἡρ. Β΄, 154), καὶ ἡ τῆς *πρός τι* διευθύνσεως· *οἰκέειν πρὸς νότου ἀνέμου* (Ἡρ. Γ΄, 101)· οὕτω *πρὸς θεῶν, πρὸς ἀνθρώπων*.

§. 66. Μετὰ δοτικῆς ἡ πρόθεσις *πρὸς* σημαίνει, κατὰ πρῶτον, τὸ *πλησίον· πρὸς τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ.—πρὸς τῇ Ἀσσυρίᾳ* (Ξ.).—*πρὸς ἑαυτοῖς ἔχειν* (Ξ.)=πλησίον, μεθ' ἑαυτῶν. Ἐκ ταύτης ἀνεπτύχθη ἡ σημασία τοῦ *ἁρμόζοντος· αἱ ἀσπίδες πρὸς τοῖς ὤμοις οὖσαι* (Ξ. Κ. Π. Ζ΄, ά, 33). Ὡσαύτως καὶ ἡ σημασία τοῦ *προσέτι· πρὸς τούτοις. — πρὸς τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ πανοῦργός ἐστιν*.

§. 67. Μετὰ αἰτιατικῆς συντασσομένη ἡ πρόθεσις *πρὸς* σημαίνει *διεύθυνσιν πρός τι· ἐπὶ τόπου· πρὸς βοῤῥᾶν. — πλέειν πρὸς οἴκους* (Σ.)· ἐπὶ *προσώπων· Ἀτρείδας πρὸς φίλους* (Σ.)· ἐπὶ *ἔργου· χωρῶ πρὸς ἔργον. —ἀθύμως μὲν ἦλθον πρὸς τὰ ὅπλα, ἀθύμως δὲ ἐπὶ τὰς φυλακάς* (Ξ. *Ἀν*. Γ΄

ά, 40)· ἐπὶ *σκοποῦ· μανθάνομεν πρὸς τὸ εἰδέναι τὴν ἀλήθειαν* (Πλ.)· ἐπὶ *ἠθικῆς τάσεως· πρὸς τὰ χρηστὰ ὁρᾷ* (Σ.).

§. 68. Ἐκ ταύτης ἀνεπτύχθη ἡ *χρονικὴ* σημασία· *πρὸς ἑσπέραν* (Πλ.)· *πρὸς ἡμέραν* (Ξ. *Ἀν*. Δ΄, έ, 21), ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ, *πρὸς τὰ χαράγματα·* ἡ τοῦ *ἐναντίον· ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους.—κύων φέρεται πρὸς κάπρον* (Ξ. Κ. Π. Ά, δ΄, 21)· ἡ τῆς *παραθέσεως· λῆρος πάντα ἐδόκει εἶναι πρὸς τὸ ἀργύριον ἔχειν* (Ξ. *Ἀν*. Ζ΄, ζ΄, 41). — *οὐδὲν πρὸς ἐμέ·* ἡ τῆς *συμφωνίας· πρὸς αὐλὸν ᾄδειν· — πρὸς τὸν δεσπότην δεῖ ζῆν ἐμέ*. (Μ.).—*πρὸς ταῦτα*=πρὸς ταῦτα ἀποβλέπων=τούτων οὕτως ἐχόντων=ὅθεν.—*πρὸς ἡδονὴν λέγειν*=ὥστε ἥδεσθαι τὸν ἀκούοντα.—*πρὸς βίαν*=βιαίως.

§. 69. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατεῖ ἡ σημασία τῆς *πρός τι κινήσεως* ἢ *διευθύνσεως· προσιέναι, προσέρχεσθαι, προσκαλεῖν*.—ἡ τῆς τοῦ *πλησίον· προσεχής*.—ἡ τοῦ *προσέτι· προστιθέναι, προσαποβάλλειν· προσδεῖν*=πρὸς τοῖς οὖσι δεῖν. — ἡ τοῦ *ἁρμόζοντος· προσῆκον. — οὔ σοι προσήκει*=δὲν ἁρμόζει εἰς σέ, δὲν εἶναι ἔργον σου.

7. Ἡ Πρόθεσις ὑπό.

70. Ἡ πρόθεσις *ὑπό*, μετὰ γενικῆς συντασσομένη, σημαίνει τὸ *ὑποκάτω· πηγὴ ὑπὸ τῆς πλατάνου* (Πλ. Φαίδρ. 230). —*τὰ ὑπὸ γῆς δικαστήρια* (Πλ. *Φαίδρ*. 249). — *ὑπὸ μάλης* (Πλ. *Ν*. Ζ΄, 789). — *ὑπὸ χθονός* (Σοφ.) καὶ τροπικῶς· *ὑπὸ κήρυκος*. Οὕτω καὶ *κατέσχεν ὑπὸ σκότου τὸν φθόνον* (Ξ. Κ. Π. Δ΄. ϛ΄, 14)=ἔκρυψεν, ὑπεκρίνατο. Ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων σημαίνει τὸ *ἐνεργοῦν αἴτιον· ὑπὸ πολλῶν τιτρώσκεσθαι* (Ξ.).—*ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν συκοφαντεῖσθαι* (Ξ.). — *ὑπὸ τοῦ τόπου διδάσκεσθαι* (Πλ.), κτλ (Ἴδε περὶ τῶν *Παθητικῶν Ῥημάτων*). Ὡσαύτως κατ' ἀναλογίαν, *θανεῖν ὑπό τινος.— παθεῖν ὑπό τινος.—ὑπ' ἐλπίδων διώλεσεν*. Οὕτω καὶ *ὑφ' ἡδονῆς, ὑπὸ τῆς χαρμονῆς, ὑπὸ κάλλους καὶ μεγέθους*.

§. 71. Μετὰ δοτικῆς ἡ πρόθεσις *ὑπὸ* σημαίνει ὡσαύτως τὸ *ὑποκάτω*· *ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει*· *ὑπὸ στέγῃ*· *ὑπὸ σκηναῖς*· ἐκ τούτου καὶ ἡ προσεπισημασία τοῦ ὀργάνου· *ὦ Ζεῦ, ὑπὸ σῷ φθίσον κεραυνῷ* (Σ.)· τῆς *ἐπικρύψεως*· *ὑπὸ τῷ ἱματίῳ*, καὶ ἡ τῆς *ὑποταγῆς*· *ὑπὸ νόμοις καὶ πατρί* (Πλ. *Πολιτ.* Θ', 574).—*τρέφεσθαι ὑπὸ τῇ μητρί*, ὅπερ ἐμφαίνει τι φιλοφρονέστερον τοῦ *τρέφεσθαι ὑπὸ τῆς μητρός*.

§. 72. Καὶ μετὰ αἰτιατικῆς ἡ πρόθεσις *ὑπὸ* σημαίνει τὸ *ὑποκάτω*· ἐπὶ *κινήσεως*· *φοιτᾷ γὰρ ὑπ' ἀγρίαν ὕλην* (Σ.).—*ἀνακεχωρηκότες ὑπὸ τὸ τεῖχος* (Ξ.).—*ὑπὸ τὴν σκιὰν ἐκαθέζετο* (Ἀνδ.), ἔνθα καί τις ἔκτασις προσεπισημαίνεται· ἐπὶ *ὑποταγῆς*· *ὑφ' ἑαυτοὺς ποιεῖσθαι* (Πλ. Πολ. Ά, 348·) ἄλλοι γράφουσιν *ἑαυτοῖς*). Ὡσαύτως *οἱ ὑπ' αὐτὸν ἄρχοντες*. — *οἱ ὑπὸ βασιλέα βάρβαροι* (Ξ.). Τίθεται προσέτι εἰς δήλωσιν χρόνου· *ὑπὸ τὴν νύκτα, ὑπὸ τὴν ἕω, ὑπὸ τὸν σεισμόν* (Θ. Β', 27).

§. 73. Ἐν ταῖς συνθέσεσι τῆς προθέσεως ταύτης ἐπικρατεῖ μάλιστα· 1. ἡ σημασία τοῦ *ὑποκάτω*, κυριολεκτικῶς τε καὶ τροπικῶς· *ὑπόγειος, ὑποζύγιον, ὕφυδρος, ὕφαλος, ὑποχείριος, ὑπόσπονδος*· 2. ἡ τοῦ *σχολαίως, ἀνεπαισθήτως* καὶ *κρυφίως*· *ὑποχωρῶ, ὑπάγω, ὑποδύομαι*. Ἐκ τούτων προκύπτει καὶ ἡ τοῦ *ὀλίγον*· *ὑπάργυρος, ὑπόχαλκος, ὑπόλευκος* =οὐχὶ καθαρῶς λευκός, *ὑπόφαιος, ὑπόπικρος*. Ἐν πᾶσι δὲ ὑπολανθάνει ἡ ἔννοια τοῦ *ὑποκάτω*.

§. 74. Τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν προθέσεων ἱκανὰ μὲν ἴσως πρὸς ὁδηγίαν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πρὸς ἐκμάθησιν· διότι τὰ τῶν προθέσεων καὶ ἄλλως ἐπ' ἄπειρον σχεδὸν ποικίλλουσιν. Ἐκ τῆς κυριολεκτικῆς εἰς τὴν τροπικήν, καὶ ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην τροπικὴν σημασίαν μεταπίπτουσαι ἢ ἐκ συγγενοῦς εἰς συγγενῆ σχέσιν τρεπόμεναι, παρίστανται ἐν τέλει ὑπὸ τοσοῦτον ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένα διάφορα σημαινόμενα, ὥστε μόλις διακρίνεται ἡ ἀρχὴ καὶ συγγένεια τούτων, καὶ δυσκόλως προσδιορίζεται

ἡ καθ' αὑτὸ δύναμις τῆς προθέσεως· *ἀνεῖλε τὸν ἄνδρα* καὶ *ἀνεῖλεν ἡ Πυθία, παραβαίνειν* ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν ὀχημάτων, *παράβασις* ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, *παραβαίνειν συνθήκας*, κτλ.

§. 75. Ἀλλ' εἰ μὲν οὐχὶ ἅπαντα, τὰ πλεῖστα ὅμως ἐξηγοῦνται διὰ τῆς ἀναλογίας. Οὕτω, π. χ. ἐπειδὴ πάντα τὰ προσεχῆ ἐναλλάσσονται, ὁ δὲ τόπος καὶ ὁ χρόνος κοινωνοῦσι τοσοῦτον πρὸς ἄλληλα, διότι δι' αὐτῶν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐνεργεῖ ὁ νοῦς, διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν προθέσεων, ὡς καὶ ἐπὶ ἄλλων, ἡ τοπικὴ σημασία εὐκολώτατα μεταπίπτει εἰς τὴν χρονικήν· ὡς ἐπὶ ἐπιῤῥημάτων τὸ *ἐνταῦθα*, π. χ. ἐκ τῆς τοπικῆς σημασίας εὐκόλως μετατρέπεται εἰς τὴν χρονικήν, οὕτω καὶ ἐν πολλοῖς ἐπὶ τῶν προθέσεων· ὡς εἶναι τὸ *κατὰ τὴν ἀγυιὰν περιέρχεσθαι*, ὡς πρὸς τὸ ἕν, οὕτως εἶναι τὸ *κατὰ τὴν ἡμέραν*, ὡς πρὸς τὸ ἄλλο.

§. 76. Ὡσαύτως κατ' ἄλλην μεταφορὰν *ὁ ὑπερβαίνων τοὺς νόμους* εἶναι ὡς *ὁ ὑπερβαίνων τοὺς τεθειμένους ὅρους* (Ἡρ. ς', 108)· *ὁ ἀναιδείην ἐπιειμένος* (Ἰλ. Ά, 149) εἶναι ὡς ὁ χιτῶνα ἐπιειμένος· *ὁ τιμάς τινι περιάπτων* (Ξ. Κ. Π. Ζ', έ, 60. Ή, δ', 32.) εἶναι ὡς ὁ περιδέραιον ἢ ἄλλο τι ὑλικὸν περίαμμα περιτιθείς τινι. Τὸ *λέγειν ἐπί τινι ἔπαινον* (Θ. Β', 34) καὶ τὸ *ὅστις ἐρεῖ ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσι* (Πλ. Μενεξ. 234), εἶναι ὡς εἰ ἐλέγετο ἐπὶ τῷ τάφῳ, ὅθεν καὶ *λόγος ἐπιτάφιος*. Τὸ *ἐπὶ παισὶ τελευτᾶν*=ἀποθνήσκει ἀφίνων παῖδας, εἶναι ὡς εἰ ἐλέγετο ἐπὶ ταῖς ἀγκάλαις τῶν παίδων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐν προγενεστέραις ἐκδόσεσι τοῦ παρόντος, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δὲ δύο πονήμασί μου ἐπροσπάθησα νὰ ἐξηγήσω καὶ πολλότατα ἄλλα· εἰ δὲ οὐχὶ πάντα, διὰ τῆς ἀκριβεστέρας ἐξετάσεως τῆς συγγενείας τῶν ἐννοιῶν, προσοχῇ καὶ ἐπιμελείᾳ πολλότατα ἄλλα γίνονται ἐξηγήσιμα.

§. 77. Οὕτω, π. χ. *προσποιοῦμαι τὴν νίκην*=πρὸς ἐμαυτῷ ποιῶ τὴν νίκην, οἰκειοῦμαι πρᾶγμα ἀλλότριον. Οὕτω παρὰ

Φιλήμονι (ἐν *Ἐπιδικαζομένῳ*)· *ὁ λοιδορῶν, ἐὰν ὁ λοιδορούμενος μὴ προσποιῆται, λοιδορεῖται λοιδορῶν* = ἐὰν μὴ περὶ ἑαυτοῦ λεγομένην ἐκλαμβάνῃ τὴν λοιδορίαν. Ὡσαύτως ἐν ταῖς μονοστίχοις γνώμαις τοῦ Μενάνδρου· *οὐδὲν πέπονθας δεινὸν, ἂν μὴ προσποιῇ* (Ἴδε καὶ Κοραῆν εἰς Θεόφραστον, ἐν τέλει)· *προσποιοῦμαι βήττειν* = προσαρμόζομαι πρὸς τὸ βήττειν, ὑποκρίνομαι· *ὑποβαστάζειν, ὑπέχειν χεῖρα, ὑποστῆναι κινδύνους*. Οὕτως *ὑπόστεγος* ὁ ὑπὸ τῇ στέγῃ, καὶ ὁ ἐντὸς τῆς οἰκίας, *ὕπουλος* ὁ ὑπὸ τῇ οὐλῇ, εἶτα δὲ ὁ *κρυψίνους, ὁ δόλιος*.

§. 78. Αἱ προθέσεις ἐνίοτε τίθενται μετὰ τὰς ἰδίας πτώσεις, ἀναβιβαζομένου συνήθως τοῦ τόνου τῶν δισυλλάβων· *λόγων πέρι.—Ἀγαμέμνονος μέτα*· Τοῦτο καλεῖται *ἀναστροφή*. Ἄλλοτε δὲ εὑρίσκονται χωρισμέναι τῶν πτώσεων, ἄλλης λέξεως μεσολαβούσης· ὁ χωρισμὸς οὗτος καλεῖται *τμῆσις*, καὶ εἶναι λείψανον τῆς ἀρχαίας ἐπιῤῥηματικῆς χρήσεως τῶν προθέσεων, ὡς ἐπὶ Ὁμήρου. Τοιαῦτα ἔμειναν πολλὰ παρὰ τοῖς ποιηταῖς τῶν Ἀττικῶν· *κἀπιθωΰξω γε πρός.—πρὸς δ' ἃ βούλομαι λέγω* (Αἰσχ. *Πρ.* 73. 298).—*κατὰ μὲν φθίσας τὴν γαμψώνυχα παρθένον* (Σ. Τ. 1190).—*δράσω τε πρὸς* (Εὐρ. Ὀρ. 622).—*ἀπὸ γὰρ βίον αὐτίκα λείψω* (Σ. Φ. 1158).—*δι' ἄρ'* ὀλώλαμεν, *τέκνον* (Εὐρ. Ἰφ. Αὐλ. 13 63).—*οὐδ' ἂν μὰ Δί' ἔν γε τεῦθεν Ἐξηκεστίδης* (Ἀρφ. Ὀρ. 11). Ἀπαντῶνται δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις· *ξὺν κακῶς ποιεῖν* (Θ. Ϛ', 13).—*ξύμ μοι λάβεσθε τοῦ μύθου.—ταῦτ' ἐπιεικῶς ἐστιν ὑπότι ἄτοπα*·—εὐήθη *καὶ ὑπότι ἀσεβῆ* (Πλ.Γ.493.Φαίδρ.2421). Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐξηγηθέντα, τοιαῦτα καὶ τὰ παρ' ἡμῖν *δὲν μετὰ τὸ κάμνω.—πάρα τὸ ἐξήλωσε.—δὲν τὸ λέγει ξανά*.

§. 79. Ὡς τὰ ἐπιῤῥήματα προθετικῶς ἐνίοτε ἐκλαμβάνονται (σ. 150.), οὕτω καὶ αἱ προθέσεις ἐπιῤῥηματικῶς, ἅπασαι μὲν σχεδὸν παρ' Ὁμήρῳ, συχνὸν δὲ καὶ τοῖς πεζογράφοις Ἴωσι τοῦτο· *ἐν δὲ καὶ Αἰθίοπες* (Ἡρ. Θ', 32).—*πρὸς δὲ*

(Ἡρ. Ά, 7 Β', 119, καὶ πολλαχοῦ).—*ἐπὶ δέ*.—μετὰ δὲ (Ἡρ. Ά, 128. 171, κτλ). Ἐκ δὲ τῶν Ἀττικῶν παρὰ μὲν τοῖς πεζογράφοις ἡ *πρὸς* μετὰ τοῦ *δὲ*, *πρὸς δὲ*, ἑπομένου συνήθως τοῦ *καί*· *πρὸς δὲ καὶ ὑπεσχόμην αὐτῷ* (Ξ. Κ. Π. Ϛ', δ', 8)· *πρὸς δὲ καὶ κατὰ τύχην* (Ξ. Λ. Πολ. Β',)· ἢ διὰ τοῦ *καὶ πρός*· *καὶ πρὸς, τὸ ἀνάθημα* (Δ. Μειδ. ιέ)· παρὰ Πλάτωνι *καὶ ἐλεεινόν γε πρός* (Πλ. Γοργ. 469), παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Β', ά, 31) *πρὸς δ' ἔτι*· παρὰ δὲ ποιηταῖς καὶ ἄλλα.

§. 80. Αἱ μέχρι τοῦδε ἐξετασθεῖσαι εἶναι αἱ κύριαι καὶ γνήσιαι προθέσεις, μετὰ ὀνόματος καὶ μετὰ ῥήματος συντιθέμεναι. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι τινὲς ἡμιτελεῖς, οὔτε μετὰ ὀνόματος, οὔτε μετὰ ῥήματος, συντιθέμεναι καὶ μόνον τὴν μετὰ πτώσεων σύνταξιν δεχόμεναι. Τοιαῦταί εἰσιν ἡ *ἄνευ, ἕνεκα, μεταξὺ, ἄχρι, μέχρι, ἐντός, ἐκτός, χωρίς*. ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ *πρὶν*, ἀλλὰ σπανίως· *πρὶν ὥρας* (Πίνδ. Πυθ. Δ', 43). Ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος (Συμπ. 217) *μέχρι δεῦρο τοῦ λόγου* προθετικῶς καὶ τὸ *μέχρι* καὶ τὸ *δεῦρο*· καὶ τὸ *χάριν* ἀναφέρουσιν ἐνταῦθα, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι προφανῶς ὄνομα, ὡς καὶ τὸ δίκην, πιθανῶς δὲ καὶ τὸ *χωρὶς* = μικρὸς χῶρος, ὡς *νότος* καὶ νοτὶς, *ψῆφος* καὶ ψηφὶς, *μέρος* καὶ μερίς, καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἔμειναν καθαρὰ ὀνόματα. Περὶ τούτων ὡς καὶ περὶ τῶν ἀνωτέρω καὶ περὶ τῶν εἰς τὰς προθέσεις ἀναφερομένων κατὰ πλάτος πραγματεύομαι ἐν Σ. Π. Β'., καὶ ἐν τῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σύνταξιν Εἰσαγωγῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Συνδέσμων καὶ Πολυσήμων Μορίων.

§. 1. Οἱ *σύνδεσμοι* χρησιμεύουσιν, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους σύνδεσιν τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν

αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ σύνδεσις εἶναι πολυειδὴς διὰ τοῦτο πολυειδεῖς εἶναι καὶ οἱ σύνδεσμοι.

§. 2. Ὡς κύριοι δὲ σύνδεσμοι, τῶν ὁποίων ἡ δύναμις καὶ ἀναγκαιότερον ἀπαιτεῖται καὶ καθαρώτερον ἀναφαίνεται ἐν τῇ συνδέσει καὶ συναφείᾳ τῶν ἐννοιῶν, δυνατὸν νὰ διακριθῶσιν οἱ ἑξῆς, ὀνομαζόμενοι ἐκ τοῦ κυριωτέρου αὐτῶν ἔργου.

1. *Οἱ συμπλεκτικοί*, καταφατικῶς μέν· *καί*, *τε*· ἀποφατικῶς δέ· *οὔτε*, *μήτε*· *οὐδέ*, *μηδέ*· συμμίκτως· *οὐ μόνον*, *ἀλλὰ καί*.

2. *Οἱ διαζευκτικοί*· *ἤ*, *ἤτοι*, *εἴτε*.

3. *Οἱ ἀντιθετικοὶ ἢ ἐναντιωματικοί*· *μέν*, *δέ*, *ἀλλά*, *ἀτάρ*, *μέντοι*, *καί τοι*, *καίπερ*, *ὅμως*, *αὖ*.

4. *Οἱ αἰτιολογικοί*· *ἐπεί*, *ὅτι*, *διότι*, *ὡς*, *ἅτε ὅτε*, *ὁπότε*, *γάρ*.

5. *Οἱ τελικοί*· *ἵνα*, *ὡς*, *ὅπως*, *ὄφρα*.

6. *Οἱ ὑποθετικοί*· *εἰ*, *ἐάν* (ἐκ τοῦ εἰ ἄν), *ἄν*, *ἥν*.

7. *Οἱ χρονικοί*· *ὅτε*, *ὁπότε*, *ἡνίκα*, *ἐπεί*, *ἔςτε*, *ἕως*, *ἄχρι*, *μέχρι*.

8. *Οἱ συλλογιστικοὶ ἢ συμπερασματικοί*· *ὡς*, *ὥστε*, *ἄρα*, *δή*, *οὖν*, *τοίνυν*.

9. *Οἱ ἀναφορικοὶ* ἐν οἷς καὶ οἱ *συγκριτικοὶ* καὶ *παραβολικοί*· *ὡς*, *ὥσπερ*, *καθώς*, *καθάπερ*.

10. *Οἱ εἰδικοὶ ἢ διηγηματικοί*· *ὅτι ὡς*.

§. 3. Πολυειδῶς διαιροῦνται καὶ ὀνομάζονται οἱ σύνδεσμοι παρὰ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν· διότι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἀναφέρονται παρ᾿ αὐτῶν *διαβεβαιωτικοί*, *διαπορητικοί*, *διασαφητικοί*, *ἐλεγκτικοί*, *ἐπιφορικοί*, *συναπτικοὶ* καὶ *παρασυναπτικοί*, οὕτω καλούμενοι οἱ ὑποθετικοί, κατὰ τὴν διάφορον σχέσιν τῆς ὑποθέσεως καὶ συνεπείας, *ἀποτελεστικοὶ* οἱ τελικοί, κτλ. Τούτων ἡ ἐξακρίβωσις συνδέεται μετὰ τῆς περὶ τὴν Λογικὴν ἐρεύνης, ὡς ἐπραγματεύθησαν αὐτὴν οἱ Στωϊκοί· Ἴδε Δ. Λ. Ζ΄, 71.

§. 4. Ἐπειδὴ διὰ τούτων καὶ τῶν ἐκ τούτων γίνεται ἡ σύνδεσις τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν, διὰ τοῦτο ὁ περὶ τούτων λόγος γίνεται οἰκειότερον ἐν τῷ ἑπομένῳ *Περὶ Συνδέσεως Τμήματι*, νῦν δὲ ὀλίγα τινὰ *περὶ Πολυσήμων Μορίων*.

§. 5. Μόρια ἐν τῇ γραμματικῇ, οἷον μικρὰ μέρη, ἀντιθέτως πρὸς τὰ μεγαλήτερα, εἶναι βέβαια καὶ τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, καὶ αἱ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἄρθρα· συνήθως ὅμως καλοῦνται οὕτω τὰ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, τὰ ἐπιῤῥήματα, αἱ προθέσεις καὶ οἱ σύνδεσμοι. Ἀνωτέρω εἴδομεν ὅτι ποικίλλουσι μὲν καὶ ταῦτα βεβαίως ἐνίοτε κατὰ τὴν χρῆσιν· αἱ προθέσεις, π. χ. ἐκλαμβάνονται ἐπιῤῥηματικῶς, καὶ ἀλλαχοῦ μέν, περὶ ὧν ἀνωτέρω εἴδομεν, καὶ ἐν τῇ λεγομένῃ τμήσει, τὰ ἐπιῤῥήματα καὶ οἱ σύνδεσμοι ἐκλαμβάνονται προθετικῶς, οἷον *ἐγγὺς τούτου*, κτλ, οὔτε ὅμως αἱ τοιαῦται μετατροπαὶ συχναί, οὔτε ἡ κατ᾿ αὐτὰς σημασία δυσεύρετος. Ἀλλ᾿ ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε ἐξηγηθέντων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα μόρια, ὧν καὶ ἡ ἀρχὴ πολλάκις δυσεύρετος καὶ ἡ χρῆσις πολὺ ποικιλωτέρα καὶ ἡ σημασία οὐκ εὐθήρατος· ταῦτα δυνατὸν καλέσαι *πολύσημα μόρια*.

§. 6. Εἶναι δὲ καὶ ταῦτα, ὡς ἐν γένει τὰ μόρια, ἢ λείψανα πτώσεων ἀρχαίων, ὡς *τοί*=τῷ, κατὰ τὸ *οἴκοι*=οἴκῳ, *νύ*, ὡς οὐδέτερον τοῦ *νῦν*, κατὰ τὸ *ἡδὺν* καὶ *ἡδύ*, ἢ θραύσματα ἄλλων μεγαλητέρων, ὡς *δὴ* ἐκ τοῦ ἤδη, *ἄρ* καὶ *ῥὰ* ἐκ τοῦ ἄρα, ἐκ τοῦ ἆρα, *θὲ* ἐκ τοῦ θέν, ἐκ τοῦ *θήν*, *πὲρ* ἐκ τοῦ *περὶ*, *γὲ*, ἔκ τινος ἀγνώστου (ἴσως *γά*, *ἄγαν*), ἢ συμπίλησις πολλῶν ὁμοῦ, ὡς *γὰρ* ἐκ τοῦ γὲ καὶ ἄρ, *αὖτε* ἐκ τοῦ αὖ καὶ τὲ ἢ τέν, ὅθεν καὶ τὸ λατινικὸν autem, *γοῦν* ἐκ τοῦ *γὲ* καὶ *οὖν*, *τοίνυν* ἐκ τοῦ *τοὶ* καὶ *νὺν*, κτλ. Αἱ διὰ τῶν πολυσήμων τούτων μορίων προσδιοριζόμεναι σχέσεις τῶν προτάσεων πρὸς ἀλλήλας εἶναι τοσοῦτον ποικίλαι καὶ τοσοῦτον λεπταὶ ὥστε διαφεύγουσι τῶν πλείστων τὴν προσοχήν. Ἡ δὲ ἐκ τούτου δυ-

σκολία προὔτρεψε πολλοὺς τῶν νεωτέρων ἐν ἰδιαιτέροις πονήμασι νὰ πραγματευθῶσιν περὶ αὐτῶν, καὶ εἰς ταῦτα παραπέμπονται οἱ ἀναγνῶσται· οὐδὲ ὁ ἡμέτερος δὲ μοριολόγος Ἀνανίας ἐστὶν εὐκαταφρόνητος.

* §. 7. Ἴσως τὸ πολύσημον καὶ τὸ ἐν πάσῃ περιστάσει δυσεύρετον τῆς ἁρμοζούσης σημασίας τῶν μορίων τούτων ἠνάγκασε τοὺς γραμματικοὺς νὰ κατατάξωσι καὶ *παραπληρωματικοὺς συνδέσμους*, οὐχὶ βέβαια ὡς πάντῃ πάντως ἀσημάντους καὶ περιττούς, διότι ὑπεράτοπον τοῦτο, ἀλλ' ὡς συμπληροῦντας κατά τι τὴν ἔννοιαν. Τὸ *ἕρπε δὴ*=ἔλα δὰ=komm doch, ἤθελεν εἶναι ἐλλειπὲς ἄνευ τοῦ *δή*. Ἀληθεύει δὲ μάλιστα τοῦτο, ὅταν, εἰς ἄλλα μόρια προσκολλώμενοι, ἐπιτείνωσι, κολάζωσι, μεταποιῶσιν ὁπωσοῦν, καὶ προσθέτωσιν ἐν γένει παρασημασίαν ἤτοι προσσημασίαν εἰς τὴν ἔννοιαν· *εἴγε, ὥςγε, εἴπερ, καίπερ, αὖτε, αὐτὰρ* ἤτοι *αὖ τε ἄρ, οὐκ οὖν, οὐκοῦν, οὔκουν* κτλ. Ἵνα ἀληθεύῃ λοιπὸν τὸ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἀναπληροῦν τὸ κεχηνὸς τῆς ἑρμηνείας,» πρέπει νὰ σημαίνωσί τι. Ἵνα γίνωνται *συσσημαίνοντα*, πρέπει νὰ ἦναι πρῶτον *σημαίνοντα*. *

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Συνδέσεως καὶ τῶν Διαφόρων αὐτῆς Τρόπων.

§. 1. ἘΠΕΙΔΗ οὔτε ἡ ἁπλῆ οὔτε ἡ σύνθετος πρότασις ἐξαρκεῖ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ὁμιλίας, διὰ τοῦτο ἀνάγκη νὰ ἑνωθῇ πρότασις μετὰ προτάσεως ἵνα ἀποτελέσωσιν ὅλον πλῆρες, καὶ τοῦτο πάλιν μετ' ἄλλου, ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ, καὶ οὕτω καθεξῆς, πρὸς ἐντελῆ ἐκπλήρωσιν τῶν διανοητικῶν χρειῶν τοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο καλεῖται *Σύνδεσις*.

§. 2. Συνδέεται δὲ εἴτε μέρος πρὸς μέρος ἵνα ἀποτελέσωσιν ὅλον, ὡς ἐν ταῖς συνθέτοις προτάσεσιν· ἐπὶ ὑποκειμένων. *ἐγὼ καὶ σὺ ἀκούομεν*· ἐπὶ κατηγορουμένων, *παλαιὸς κἀγαθός, φίλος τ' ἐμός*· ὡσαύτως ἐπὶ ἀντικειμένων καὶ προσδιορισμῶν· *καὶ κράνος, καὶ περιβραχιόνια καὶ ψέλλια πλατέα* (Ξ.).—*φίλους τε καὶ πολίτας —ἄρτι τε καὶ ὕστερον.—νῦν τε, ἐπειδάν τε*, εἴτε ὅλον πρὸς ὅλον ἵνα ἀποτελέσωσιν ὅλον πληρέστερον· *οὕτως ἰσχυρόν ἐστιν ἡ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν* (Αἰσχίν. *Τιμ.* ιϐ')· εἴτε μέρος πρὸς ὅλον· *ἔστιν ἀξία ἡ χώρα καὶ ὑπὸ πάντων ἐπαινεῖσθαι, οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν* (Πλ.)· εἴτε καὶ ἀντιστρόφως ὅλον πρὸς μέρος· *τὴν Ἕκτορός τε χ' ἀτέρων πολλῶν κάσιν* (Εὐρ. Ἑκ. 361).—*κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων* (Θουκ. ἐν ἀρχῇ.).

§. 3. Ἡ σύνδεσις γίνεται κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους· *ά. κατὰ συμπλοκήν, καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς ἢ συμμίκτως· β΄. κατὰ διάζευξιν· γ΄. κατ᾽ ἀντίθεσιν ἢ ἐναντίωσιν· δ΄. κατ᾽ αἰτιολογίαν· ε΄. κατὰ τέλος· ς΄. καθ᾽ ὑπόθεσιν· ζ΄. κατὰ χρόνον· ή. κατὰ συμπέρασμα ἤτοι συνέπειαν· θ΄. κατ᾽ ἀναφοράν· ι΄. κατ᾽ εἰδίκευσιν ἤτοι διήγησιν.*

§. 4. Ἡ τοιαύτη σύνδεσις γίνεται διὰ τῶν καταλλήλων μορίων ἤτοι *συνδέσμων*. Κατὰ τὸν τρόπον καὶ τὸ εἶδος τῆς συνδέσεως καλοῦνται καὶ οἱ λόγοι *συμπλεκτικοί, διαζευκτικοί, ἀντιθετικοί, αἰτιολογικοί, τελικοί, ὑποθετικοί, ἀναφορικοί, χρονικοί, συλλογιστικοὶ* ἢ *συμπερασματικοὶ* ἤτοι *λόγοι συνεπείας, εἰδικοὶ* ἤτοι *διηγηματικοί.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Λόγων Συμπλεκτικῶν.

§. 1. Οἱ *συμπλεκτικοὶ λόγοι* ἐκφέρονται καταφατικῶς μὲν διὰ τῶν *συμπλεκτικῶν* συνδέσμων, *καί, τέ*, καὶ τῶν συνδυασμῶν αὐτῶν, *καὶ—καί· τὲ—τέ· καὶ—τέ· τὲ—καί·* ἀποφατικῶς δὲ διὰ τῶν *οὔτε — οὔτε, μήτε — μήτε, οὐδὲ — οὐδέ, μηδέ*, καὶ συμμίκτως διὰ τῶν *οὐ μόνον—ἀλλὰ καί.*

§. 2. Ἡ διὰ τῶν *συμπλεκτικῶν* τούτων μορίων σύνδεσις ὄχι μόνον δὲν γίνεται ἀδιαφόρως καὶ αὐθαιρέτως, ἀλλά, τοὐναντίον, καὶ κατὰ τὴν φύσιν τῶν συνδεομένων καὶ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἐν τῇ συμπλοκῇ ἑνώσεως εἶναι τοσοῦτον ἀπ᾽ ἀλλήλων οἱ τρόποι αὐτῆς διαφέροντες, ὥστε ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν δεικνύουσι τὴν λεπτόνοιαν τῶν Ἑλλήνων, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ γίνονται δυσπερίληπτοι, πολλάκις δὲ καὶ δυσδιάγνωστοι. Λέγομεν δὲ περὶ τούτων, ὡς ἐν τύπῳ, τὰ ἑξῆς.

§. 3. Ἐκ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων ὁ *καὶ* ἑνόνει μετ᾽

ἀλλήλων δύο ἢ πλείονα, ὅμοια ἢ ἀνόμοια, μέρη λόγων ἢ λόγους ὁλοκλήρους, ἓν ὅλον ἀποτελῶν δι᾽ αὐτῶν, δυάδα, τριάδα, κλ. *ὁ Λαρτίου παῖς καὶ σύ. — φῦλον ὀρνίθων... καὶ θηρῶν ἀγρίων ἔθνη* (Σ.).—*δὶς καὶ τρίς*. Συζεύγει δὲ μάλιστα λόγους ὁλοκλήρους, ὡς *ἡ δ᾽ ἐμὴ νόσος ἀεὶ τέθηλε κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται* (Σ. Φ. 258). — *ἐλεοῦσι μὲν καί που τι καὶ βορᾶς μέρος προσέδοσαν* (Σ. Φ. 308.). Ἐνίοτε δὲ καὶ τριπλασιάζεται καὶ τετραπλασιάζεται· *καὶ περὶ παιδαγωγῶν, καὶ περὶ μουσείων, καὶ περὶ ἑρμαίων* (Αἰσχ.)—*καὶ οὕτως ἡμᾶς κατεφρόνησε, καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε, καὶ ἱππεύειν ἐπεθύμησε καὶ τῶν νόμων οὐκ ἐφρόντισεν* (Λυσίας).

§. 4. Τίθεται δὲ καὶ κατ᾽ *ἐπιδοτικὴν* σημασίαν· ἔνθα λαμβάνει οἷον ἐπιῤῥηματικὴν ἔννοιαν=προσέτι· *αὐτά γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν* (Πλ. *Εὐθύφρ.* 366) = οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί.—*καὶ σὺ Βροῦτε* (Ἴδε κατωτέρω); Καὶ, τοὐναντίον, κατ᾽ *ἐλαττωτικὴν* ἔννοιαν, ἐκ τοῦ μείζονος εἰς τὸ ἔλαττον τίθεται ὁ *καί· ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι* (Ὀδ. Ά, 58)=καὶ καπνὸν μόνον = καὶ ἄνευ ἄλλου.—*καὶ τριχὸς ἄξιον* (Ἀρφ. *Β.* 604). — *ἀλλ᾽ ἀρκεῖ καὶ τοῦτο* (Πλ. Γοργ. 498). Ἐκ ταύτης προκύπτει ἡ *ἐναντιωματικὴ* σημασία τοῦ μορίου τούτου, μάλιστα μετὰ μετοχῶν· *καὶ μισοῦντες αὐτοὺς ὅμως ἀπείχοντο αὐτῶν* (Ξ.)· τοῦτο δὲ συνηθέστερον ἐκφέρεται διὰ τοῦ *καίπερ· καίπερ χαλεπόν* (τὸ χωρίον *ὄν·* Θ.).

§. 5. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ *τὲ* συμπλέκει μέρη λόγου καὶ λόγους ὁλοκλήρους, ἀλλὰ σχέσιν ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους· *Τεῦκρος ἐγώ τε* (Σοφ.).—*αἱ Μυκῆναι ἡ Σπάρτη τε* (Σ.).—*ἄσκοπα κρυπτά τ᾽ ἔπη* (Σοφ. Φ. 1112).—*δρᾶν λέγειν τε — τόλμησον, οἴκτειρόν τε μιν* (Σοφ.).—*ἐπιστρατεύει πατρίδα τὴν ταύτης . . . κτείνει τ᾽ ἄνακτα πατέρα τῆσδε* (Σ. Τρ. 362). Ἡ χρῆσις τοῦ *τὲ* μόνου, συχνοτάτη μὲν οὖσα παρὰ τοῖς ἐπι-

κοῖς, συνήθης δὲ καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς εἶναι σπανιωτέρα παρὰ τοῖς πεζοῖς· *Τισίαν δὲ Γοργίαν τε ἐάσωμεν εὕδειν* (Πλ. *Φαίδρ.* 267. Ἴδε καὶ Θουκ. Ά, 14. 60. Β', 12).

§. 6. Περὶ διαφορᾶς τῶν διὰ τῶν συνδέσμων *καὶ* καὶ *τὲ* συμπλεκομένων ὑπάρχει διαφωνία τῶν φιλολόγων, ἄλλων ἄλλα λεγόντων, οὔτε σύμφωνα οὔτε ἀείποτε σαφῆ. Φαίνεται δὲ ὅτι ὀρθότερα τὰ τοῦ Ἑρμάννου, σαφέστερόν τε καὶ ὀρθότερον ἐξηγηθέντος μετέπειτα (Opusc. III.) ἢ ἐν Βιγέρῳ. Ὁ μὲν *καί*, κατ' αὐτόν, ἐστὶ κυρίως συμπλεκτικὸς, ὁ δὲ *τὲ* προσθετικός· ὁ λέγων *ἐγὼ καὶ σὺ πορευόμεθα* δηλοῖ ὅτι οἱ δύο βαδίζουσιν ὁμοῦ, οἷον ζεῦγος ἀποτελοῦντες, ὁ λέγων *ἐγὼ σύ τε πορευόμεθα* δηλοῖ ὅτι τοῦ ἑνὸς βαδίζοντος ἕπεται ὁ ἕτερος, καὶ λείποντος δὲ τούτου ἤθελε βαδίζει ὁ πρῶτος· προσθέτει λοιπὸν εἴς τι προηγούμενον κυριώτερον ἄλλο τι οἷον δευτερεῦον. Εἰ δὲ τοῦτο άπανταχοῦ ἐπ' ἀκριβὲς δυνατὸν ἐφαρμοσθῆναι, ἄλλο ζήτημα.

§. 7. Ἐκ τῶν συνδυασμῶν τῶν προειρημένων τούτων *συμπλεκτικῶν* μορίων ὁ μὲν *καὶ—καὶ* συμπλέκει, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἁπλοῦ *καί*, μέρη λόγων καὶ λόγους, σημαίνων τὸ *τόσον τοῦτο, ὅσον καὶ ἐκεῖνο· κομίσας καὶ χρήματα καὶ ἄνδρας* (Ἡρ.).—*ὁρῶσι κἀμὲ κἀσὲ—καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὸν φίλον τιμῶσιν* (Σοφ.).—*τολμᾶν ἀνάγκη, κἂν τύχω κἂν μὴ τύχω* (Εὐρ.)· *καὶ νῦν καὶ ἀεί* (Πλ.)

§. 8. Ὁ *τὲ—τὲ* συμπλέκει, ὡσαύτως κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἁπλοῦ τὲ, μέρη λόγων καὶ λόγους, μάλιστα ὁμοειδεῖς, ὡς *ἔν τ' ὀδύναις* ὁμοῦ *λιμῷ τε οἰκτρός.—τοῦ σώματος αὐτός τε οὐκ ἠμέλει, τούς τε ἀμελοῦντας οὐκ ἐπῄνει* (Ξ. *Ἀπομν.* Ά, ϛ', 4).—*οὗτοί τε βελτίονες ἐσόμεθα, οἵ τε παῖδες οὐκ ἂν ῥᾳδίως πονηροὶ γίγνοιντο* (Ξ.)· καὶ οὗτος δὲ τριπλασιάζεται καὶ πενταπλασιάζεται, ὡς ἐν ταῖς ἀριθμήσεσιν, *ὑπέρ τ' ἐμαυτοῦ, τοῦ θεοῦ τε, τῆς δέ τε γῆς* (Σοφ.).—*τυφλὸς τά τ' ὦτα, τόν τε νοῦν, τά τ' ὄμματα ἦν* (Σοφ.), πενταπλασιάζεται δ' ἐν Τραχινίαις (1084—1089).

§. 9. Ὁ *καὶ—τὲ* προσθέτει λόγον λόγῳ=προσέτι δέ· *καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες* (Ὀδ.).—*καί τ' ἐσσυμένην κατέρυκε* (Ἰλ.). Τίθεται δὲ παρ' Ἀττικοῖς συνήθως διαχωριζόμενος διά τινος μορίου (*καὶ ἤδη τε, καὶ τήν τε*), καὶ ἄλλου λόγου ἑπομένου μετὰ τοῦ *καί*, ὡς *καὶ ἤδη τε ἦν ἀμφὶ ἀγορὰν πλήθουσαν, καὶ πλησίον ἦν ὁ σταθμός* (Ξ. *Ἀν.* Ά, ή, 1). Μόνον δὲ τὸ *καὶ—τὲ*, ἄνευ ἄλλου ἑπομένου *καί*, φαίνεται ὅτι δὲν ἀπαντᾶται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις, ὅθεν τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ (Ά, 9.) κρίνεται ὕποπτον. Ἄλλως δὲ παρὰ τοῖς ποιηταῖς αὐτῶν (Σοφ. *Τρ.* 550, καὶ ἀλλαχόθι).

§. 10. Ὁ *τὲ—καὶ* συμπλέκει μέρη λόγων, καὶ λόγους ἐξηγοῦντας μάλιστα ἐννοίας ὁμοειδεῖς· ὡς *ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.—τά τε λεγόμενα καὶ πραττόμενα* (Ξ.).—*ἡ Ἑλλὰς μετανίστατό τε καὶ μετῳκίζετο* (Θ. ἐν ἀρχῇ). Ὡσαύτως *ὀρθῶς τε λέγετε, καὶ ἐγὼ τῷ νόμῳ πείσομαι* (Ξ.). Ὁ *τὲ* προετοιμάζει καὶ προσαπαιτεῖ τὸν ἑπόμενον *καί*, ἡ δὲ σχέσις τῶν συνδεομένων εἶναι στενωτέρα ἐν τούτοις ἢ ἐν τῷ *καὶ—καί*·

§. 11. Καὶ ὁ *δὲ* σύνδεσμος, πολύσημος ἄλλως ὤν, *διαφορικός, ἀντιθετικός, μεταβατικός*, κτλ., λαμβάνει ἐνίοτε καὶ συναπτικὴν σημασίαν, ἄλλο τι ἀνάλογον προσθέτων εἰς τὰ προηγούμενα καὶ συνεχίζων οὕτω τὸν λόγον· *καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξεν* (Ξ. Ἀν. Ά, ά. 2)=προσέτι. Καὶ ἐν τῷ ὁμηρικῷ (Ἰλ. Ι, 122), ἔνθα ὁ Ἀγαμέμνων διὰ τοῦ *δὲ* ἀπαριθμεῖ τὰ πρὸς τὸν Ἀχιλλέα προσφερόμενα δῶρα, δυσκόλως παρατηρεῖται ἄλλο τι ἢ ἁπλῆ πρόσθεσις. Οὐδὲ ἐν τῷ τοῦ Αἰσχύλου (Πέρ. 492) *ὦ παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα, ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας, γυναῖκας*, ὑπάρχει ἄλλη ἔννοια. Καθ' αὑτὸ δὲ συμπλεκτικὴν ἔννοιαν λαμβάνει ὁ *δὲ* ἐν τῷ *πᾶς ἄνθρωπος ζῶον, πᾶν δὲ ζῶον οὐσία*. Ἔχει δὲ τὴν σημασίαν τοῦ τὲ—

καὶ ἐν τῷ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς (Ξ. Ἀν. Β', ά, 82), τὸ ὁποῖον ὅμως διὰ τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος καὶ ἐντονώτερον καὶ χαριέστερον γίνεται.

§. 12. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ καταφατικῆς συμπλοκῆς· ἔστι δὲ, ὡς εἴπαμεν, καὶ ἀποφατική. Ὡς δηλ. τὸ *τὲ—καὶ* ἑνόνει εἰς ἓν πάντα τὰ συνδεόμενα, *ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.—πεζοί τε καὶ ἱππεῖς*, οὕτω καὶ τὸ *οὔτε οὔτε*· ὡς *οὔτε ἄνδρες οὔτε γυναῖκες.—οὔτε πεζοὶ οὔτε ἱππεῖς*. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον καταφατικῶς, τὸ δὲ δεύτερον ἀποφατικῶς· τὸ πρῶτον λέγει περὶ ἀμφοτέρων *ναί*, τὸ δεύτερον λέγει περὶ ἀμφοτέρων *οὐχί*. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον ἐξηγεῖ περὶ ἀμφοτέρων τῶν συνδεομένων κοινόν τι σημεῖον ἐπαφῆς, διὰ τοῦτο καὶ τὰ διὰ τὰ διὰ τοῦ *οὔτε—οὔτε* συνδεόμενα κατατακτέα εἰς τοὺς *συμπλεκτικοὺς λόγους*. Ὡσαύτως τὰ διὰ τοῦ *μήτε—μήτε*.

§. 13. Ἐν τούτοις τηρεῖται ἡ δύναμις τῶν ἀποφατικῶν μορίων *οὐ*, *μή*, τοῦ συμπλεκτικοῦ *τέ*, καὶ τοῦ *δέ*, συμπλεκτικῶς ἐκλαμβανομένου. Τίθεται λοιπὸν τὸ *οὔτε—οὔτε*, κατὰ μὲν τὴν ἀπόφασιν, ἔνθα, δίχα συμπλοκῆς, ἁρμόζει τὸ *οὐ*, δυνάμει δὲ τοῦ *τέ*, ἔνθα ἁρμόζει τὸ *τὲ—καί*, ἐπὶ λογικῶν ἀντιδιαιρέσεων ἑνός τινος ὅλου· *οὔτε θεὸς οὔτε ἄνθρωπος* (Ἀρφ. *Πλ.* 42).—ἧς (παιδεύσεως τῆς ψυχῆς) *οὔτε ἀνθρώποις οὔτε θεοῖς τῇ ἀληθείᾳ τιμιώτερον οὔτε ἔστιν οὔτε ποτὲ ἔσται* (Πλ. *Φαιδρ.* 241). Ὡσαύτως καὶ τὸ *μήτε—μήτε*, ἔνθα ἄλλως ἁρμόζει τὸ *μὴ* καὶ τὸ *τέ*· *καὶ ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ Πελοποννησίων στρατῷ, μήτε κατὰ γῆν μήτε κατὰ θάλασσαν* (Θ. Δ', 16).—*μὴ δῶμεν αὐτοῖς σχολὴν μήτε βουλεύσασθαι, μήτε παρασκευάσασθαι ἀγαθὸν ἑαυτοῖς μηδέν* (Ξ. Κ. Π. Δ', Ϭ', 22).

§. 14. Ἐπειδὴ καὶ ὁ σύνδεσμος *δὲ* ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε

συμπλεκτικῶς, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, διὰ τοῦτο καὶ τὸ *οὐδὲ* καὶ *μηδὲ* τίθενται ἐπὶ ἀποφατικῆς συμπλοκῆς· *οὐδὲ τοῦτο* = καὶ τοῦτο οὐχί·—*μηδὲ τοῦτο*=καὶ τοῦτο μή· *ἦν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος* (Θουκ. Δ', 84)=πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲν ἦτον καὶ ἀδύνατος.—*μηδὲ τοῦτό τις πρεσβύτατον ἥκει κρίνας* (Θ. Δ', 61). Ὡσαύτως ἐπὶ ἐπιδοτικῆς καὶ ἐλαττωτικῆς ἐννοίας· *οὐδ' ἑωρακότες* (Ξ. Κ. Π. Ά, ά, ά, ά, 3).—*ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι* (Θ. Α', 142)· *πάντα πέφρακται, κοὐκ ἔστιν ὀπῆς οὐδὲ σέρφῳ διαδῦναι* (Ἀρφ. Σφ. 351).—*κομψὸς στρατιώτης οὐδ' ἂν εἰ πλάττοι θεὸς οὐθεὶς γένοιτ' ἄν* (ἐξ ἀδήλων Μενάνδρου)—*μηδὲ βελόνης, ὦ φίλτατ', ἐπιθύμησον ἀλλοτρίας ποτὲ* (ἐκ τῶν νόθων Μενάνδρου· περὶ ἀορίστου ἐν τῇ προστακτικῇ ἴδε σελ. 103 §. 14. Καὶ τὸ οὐδεὶς δὲ λαμβάνει ἐπιδοτικὴν δύναμιν, χωριστὰ γραφομένων τῶν ἐξ ὧν συντίθεται, καίτοι γινομένης τῆς δυσαρέστου τοῖς Ἀττικοῖς χασμωδίας· *οὐδὲ εἰς μάγειρον ἀδικήσας ἀθῶος διέφυγεν—παραμενεῖ οὐδὲ ἕν* (Μέν. ἐν Δυσκόλῳ καὶ ἐν Ἀνδρογύνῳ). Οὕτω καὶ μηδείς.

§. 15. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπάρχει καὶ τρίτος ἄλλος τρόπος συμπλοκῆς σύμμικτος, καταφατικός τε καὶ ἀποφατικὸς συνάμα, διὰ τοῦ *οὐ μόνον — ἀλλὰ καὶ* συνήθως ἐκφερόμενος, καὶ οἷον *κλιμακωτὸς ὤν*, μείζονος ἢ ὡς μείζονός τινος προστιθεμένου διὰ τοῦ δευτέρου κώλου· *οὐ σοὶ μόνον λοιδορήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐμοί* (Ξ. Κ. Π. Ή, ή, 17).

§. 16. Εἶναι δὲ περὶ τούτου σημειωτέα τὰ ἑξῆς· ά. ὅτι ἄνευ τοῦ *καὶ* ἔτι μᾶλλον ἐξαίρεται τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ· *καὶ ἱμάτιον ἠμφίεσαι* (ὦ Σώκρατες) *οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτό* (Ξ. *Ἀπομν.* Ά, λ', 2)· Ϭ'· ὅτι πολλάκις τιθεμένου τοῦ *οὐ μόνον* ἐν τῷ πρώτῳ κώλῳ, ἐξυπονοοῦνται τὰ λοιπὰ ἐκ τῶν ἡγουμένων· *ἦ καὶ σχολή, ἔφη, ἔσται, ὦ πάτερ, σωμασκεῖν τοῖς στρατιώταις; Οὐ μὰ Δί', ἔφη ὁ πατήρ, οὐ*

μόνον γε (σχολὴ ἔσται), *ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη* (Ξ. Κ. Π. Ά, ς', 17)· γ'· ὅτι ἀντὶ τοῦ *ἀλλὰ καὶ*, τίθεται πολλάκις ὁ *δὲ* ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ· *ὅθεν οὐ μόνον ἀγαθὸς ἂν στρατιώτης εἴη, πόλιν δὲ καὶ ἄστη δυνάμενος διοικεῖν* (Πλ. *Ν.* Β', 666).

§. 17. Καὶ τὸ *οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καὶ*, καὶ *οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καὶ*, τίθενται ἐπὶ τοιαύτης συμμίκτου συμπλοκῆς, ἀλλὰ μετά τινος διαφορᾶς. Τὸ μὲν *οὐχ ὅτι ἀλλὰ — καὶ*, ὅπερ κυρίως= οὐ λέγω τοῦτο ὅτι, κτλ, ἐκφέρει καταφατικὴν ἔννοιαν = οὐχὶ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο, ὅ ἐστι καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο· *οὐχ ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες* (Πλ. *Συμπ.* 179).— *καὶ οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ* (Ξ. *Ἀπομν.* Β', θ'. 8· ἔνθα ἴδε Κοραῆν).—*ἃ οὐχ ὅτι ἀνέφυ ἄν, ἀλλὰ καὶ ἐναυξοτέρας καὶ καλλίους ἐποίει* (παρὰ Θεοφράςῳ)—*δανειζόμενος οὐχ ὅτι παρὰ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν πόλεων* (παρὰ Δίωνι Κασσίῳ). Ἀποφατικὴ δὲ ἔννοια δι' αὐτῆς ἐξηγεῖται, προστιθεμένου ἐν τῷ ἑπομένῳ κώλῳ τοῦ *οὐδέ*· *οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ* (Θ. Β', 97) = οὔτε τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, οὔτε τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ.—*οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἀπεστερήμην ἄν, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἔζην*, ἀντὶ ἔζων (Δ. *Τιμοκρ.* 702).

§. 18. Τοὐναντίον δὲ τὸ *οὐχ ὅπως*, εἴτε ἑπομένου τοῦ *οὐδὲ*, εἴτε τῆς ἀντιθέσεως μόνον ἐν ταῖς ἐννοίαις ἐνυπαρχούσης, ἐξηγεῖ ἔννοιαν ἀποφατικήν=οὐ μόνον τοῦτο οὐχί, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνο, ὅ ἐςιν οὐδὲ τοῦτο οὐδ' ἐκεῖνο· *ἡμῖν δ' οὐχ ὅπως περὶ τοῦ τόκου λόγος ἐστίν, ἀλλ' οὐδὲ τ' ἀρχαῖα παραλαβεῖν δυνάμεθα* (Δημ. *Διονυσιοδ.* θ'.). — *οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦντες ἐφυγαδευόμεθα* (Ξ. Ἑλλ. Β', δ', 14).—*οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέσχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν* (Ἰσοκρ. Πλ. γ'.). — *ἡ δὲ γῆ οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν ἤνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῶν φρεάτων ἐξέλιπεν* (Δ. Πολυκλ. 1225).—*οὐχ ὅπως ἡμῖν τῶν αὐτοῦ τι ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῄρηται* (Λυσ. *κατὰ Νικομάχου Γραμματέως* §. 26). — *οὐχ ὅπως κωλυταὶ γενήσεσθε, ... ἀλλὰ καὶ περιόψεσθε*, κτλ. (Θουκ. Ά, 35). Τὸ δὲ (Θουκ. Ή, 89) *οὐχ ὅπως ἴσοι ἀλλὰ καὶ . . .* = οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἔτι μεῖζον, διότι δὲν ἕπεται ἀντιθετικὴ ἔννοια, non pas l'égal, mais le premier de tous.

§. 19. Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι τὸ *οὐχ ὅτι* ἐκλαμβάνεται καὶ = τῷ καίπερ· *ἐπεὶ Σωκράτει γ' ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καί φησιν ἐπιλήσμων εἶναι.—τὸ δὲ εἶναι πανταχόθεν ἐξαιρετέον*, οὐχ ὅτι *ἡμεῖς πολλὰ καὶ ἄρτι ἠναγκάσμεθα ὑπὸ συνηθείας καὶ ἀνεπιστημοσύνης χρῆσθαι αὐτῷ* (Πλ. Πρωτ. 366. Θεαιτ. 157). Προσέτι δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ *οὐχ ὅτι* καὶ *οὐχ ὅπως* τίθεται *μὴ ὅτι* καὶ *μὴ ὅπως* ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας· *οὐκ ἂν ἡμεῖς ἀσφαλῶς ἐργαζοίμεθα, μὴ ὅτι τὴν τούτων, ἀλλ' οὐδ' ἂν τὴν ἡμετέραν* (Ξ. Κ .Π. Γ',21). —*μὴ ὅτι ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε* (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 16).—*μὴ ὅτι θεὸς, ἀλλὰ καὶ ἄνθρωποι καλοὶ κἀγαθοὶ οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστοῦντας* (Ξ).

§. 20. Μετὰ μείζονος ἐμφάσεως καὶ τὸ *οὐχ ὅπως* καὶ τὸ *μὴ ὅτι* ἐπιτάσσονται εἰς τὸν λόγον· *οὐδ' ἑστάναι χαμαὶ, οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο* (Λουκ. Ν. Δ. 21).—*ἃ καὶ λόγῳ ἐστὶν ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές, μὴ ὅτι δὴ ἔργῳ* (Πλ. Φαίδρ. 240).—*οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν* (Ξ. Ἑλλ. Β'. ιγ'. 135)=ἵνα μὴ εἴπω τοῦτο, τὸ μεῖζον. Σπανιώτατα ἐπὶ τῆς τοιαύτης σημασίας ἀπαντῶνται τὰ *οὐχ οἷον* καὶ *οὐχ ὅσον*· *οὐχ οἷον ὠφελεῖν δύναιτ' ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς σώζειν* (παρὰ Πολυβίῳ)—*οἱ μὲν οὐχ ὅσον οὐκ ἠμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώθησαν* (Θουκ. Α', 62) =οὐ μόνον τοῦτο οὐκ ἐποίησαν, ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνο.

§. 21. Ἐπισημειωτέον δ' ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὅτι ἡ ἀναμφισβή-

τητος ἐκδοχὴ καὶ ἡ ἀκριβὴς σχέσις πάντων τούτων εἶναι πολλάκις τοσοῦτον ποικίλη καὶ λεπτὴ, ὥστε ἀποβαίνει δυσεύρετος. Καὶ περὶ τούτων δὲ καὶ περὶ τῆς ὀρθῆς ἀκολουθίας τῶν *οὐ*, *οὔτε*, *οὐδὲ*, *μὴ*, *μήτε*, *μηδὲ*, περὶ τῆς μετ᾿ ἄλλων μορίων συζεύξεως τῶν συμπλεκτικῶν, οἷον *καί γε*, *καίτοι*, *καίπερ*, *καὶ γὰρ*, *καὶ μὴν*, κτλ, παραπέμπονται οἱ ἀναγνῶσται εἰς τοὺς ἐκ προθέσεως περὶ τῶν τοιούτων πραγματευθέντας, εἰ καὶ οὗτοι δὲν εἶναι πάντοτε σύμφωνοι πρὸς ἀλλήλους

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Διαζευκτικῶν.

§. 1. Ὡς οἱ *συμπλεκτικοὶ* λόγοι ὑποθέτουσι συμφωνίαν τῶν συνδεομένων κώλων, οὕτως, ἀπ᾿ ἐναντίας, οἱ *διαζευκτικοὶ* χωρισμόν. Ὡς τὸ *ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες* ἑνόνει τὰ δύο κῶλα εἰς ἓν ὅλον, τὸ *οὔτε ἄνδρες οὔτε γυναῖκες* ὡσαύτως, τὰ ἑνόνει δηλ. καθ᾿ ὅ τι ἀποκλείει ἀμφότερα τῆς περὶ αὐτῶν γινομένης κρίσεως. οὕτω τὸ *ἢ ἄνδρες ἢ γυναῖκες* τὸ ἓν μὲν παραδέχεται, τὸ δ᾿ ἕτερον ἀπωθεῖται καὶ ἀποκλείει· περὶ τοῦ ἑνὸς λέγει *ναί*, περὶ τοῦ ἄλλου λέγει *οὐχί*.

§. 2. Φανερὸν δὲ ὅτι, ὅταν τὰ διαζευγνύμενα ἦναι ἐκ διαμέτρου ἀντικείμενα, μηδὲν ἔχοντα τὸ μεσολαβοῦν, καθ᾿ αὑτὸ ἀντιφάσκοντα, τοῦ ἑνὸς ἀληθεύοντος, τὸ ἕτερον εἶναι ψευδές· *ἢ ζωὴ ἢ θάνατος*· οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλως ἐχόντων, ὡς *ἢ μέλαν ἢ λευκόν*· διότι δυνατὸν μηδέτερον νὰ ἀληθεύῃ· οὕτως *ἢ χρυσὸς ἢ ἄργυρος*, κτλ. Ἴδε κατωτέρω §. 4. καὶ §. 5.

§. 3. Οἱ *διαζευκτικοὶ* λόγοι ἐκφέρονται διὰ τῶν διαζευκτικῶν μορίων ἢ—ἢ· *ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγὴν ἔχε* (Εὐρ.)—*ἢ πολέμῳ κρατηθείς, ἢ καὶ ἄλλον τινὰ τρόπον δουλωθείς* (Ξ. Κ. Π. Γ΄, ά, 11). Τὸ διαζευκτικὸν ἤ, προσλαμβάνον τὸ *τοί* (=τῷ, ἐπὶ τῷ, ὄντως), γίνεται ἤτοι· καὶ ὁ σύνδεσμος οὗτος συνήθως προτίθεται ἐπὶ τῶν διαζευκτικῶν λόγων· *ἤτοι τοπρότερον ἢ ὕστερον οὐκ ὀρθῶς λέγει* (Πλ. *Πρωτ.* 339).—*ἤτοι μαχομένους ἢ πεισομένους* (Ξ.). Σπανίως προτάσσεται τὸ ἢ τοῦ *ἤτοι*. Ἔστι δὲ τὸ διαζευκτικὸν τοῦτο *ἤτοι* οὐ διάφορον ἴσως τοῦ παρ᾿ ἐπικοῖς *ἤτοι*.

§. 4. Ὡσαύτως γίνεται ἡ *διάζευξις* διὰ τῶν *εἴτε—εἴτε*· *καὶ δείξεις τάχα, εἴτ᾿ εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ᾿ ἐσθλῶν κακή* (Σ. *Ἀντ.* 37—38).—*παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστι τοῦτο πυθέσθαι, εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πεινῆν βέλτιον* (Ἀρφ. *Πλ.* 594—). Τὸ αὐτὸ καὶ μετὰ τοῦ *οὖν*· *εἴτ᾿ οὖν ἀληθές, εἴτ᾿ οὖν ψεῦδος* (Πλ. *Ἀπολ.* 34). Τίθεται δὲ μάλιστα τὸ *εἴτε—εἴτε*, πλειόνων ὄντων κώλων ἅπερ, φυσικῷ τῷ λόγῳ, οὐκ ἀναιροῦσιν ἄλληλα, καὶ ἀδιάφορος, τρόπον τινά, παρίσταται ἡ παραδοχὴ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου· *εἴτ᾿ ἐν γραφικῇ, εἴτ᾿ ἐν μουσικῇ, εἴτε δὴ ἐν πολιτικῇ* (Πλ. *Πολιτ.* Ϛ΄, 493). Ὡσαύτως διὰ τοῦ *ἐάν τε—ἐάν τε, ἤν τε—ἤν τε*· *ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, σώφρων ὢν καὶ δίκαιος, εὐδαίμων ἐστὶ καὶ μακάριος, ἐάν τε μέγας καὶ ἰσχυρός, ἐάν τε σμικρὸς καὶ ἀσθενὴς ᾖ, καὶ ἐὰν πλουτῇ καὶ μή* (Πλ. *Ν.* Β΄, 660). Ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ τοῦ *εἴτε ἤ*· *εἴτε Λυσίας ἤ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν* (Πλ. *Φαίδρ.* 277).

§. 5. Ὡς δὲ ὁ *καὶ* καὶ τὲ καὶ τρὶς καὶ πολλάκις ἐπὶ συμπλοκῆς τίθενται, οὕτως ὁ ἢ ἐπὶ διαζεύξεως· *ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς* (Ἰλ. Ά, 145).—*ἢ κύνες καθήγισαν ἢ θῆρες ἢ πτηνὸς οἰωνός* (Ξ. *Ἀντ.* 1081). —*ἢ τέκνον ἢ λέχος ἢ χρέος ἢ θεός*(Σ. Κ. 251).—*ὅ τι καλὸν ἢ αἰσχρὸν ἢ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἢ δίκαιον ἢ ἄδικον*(*Πλ. Πολ.* Ϛ΄, 493). Ἐπὶ τοιαύτης περιστάσεως ὁ ἢ σύνδεσμος καλεῖται παρὰ τῶν γραμματικῶν *παραδιαζευκτικός*. Ἐν τῇ παραδιαζεύξει ταύτῃ τὸ ἓν δὲν ἀποκλείει ἀναγκαίως τὸ ἕτερον, ἀλλὰ δυνατὸν καὶ νὰ συνυπάρχωσιν· «ἢ γὰρ τὸ ἕν, ἢ τὸ ἕτερον, ἢ καὶ ἀμφότερα» κατὰ τοὺς γραμματικούς. Καὶ πάλιν, ὡς ἐπὶ τῶν *συμπλεκτικῶν*

λόγων πολλάκις τίθεται εἷς μόνος σύνδεσμος, *καὶ Σωκράτης εἶπε ταῦτα*, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν *διαζευκτικῶν* τίθεται μόνον τὸ ἓν μόριον, ἐξυπονοουμένου τοῦ ἄλλου· *ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ τῆςδε γῆς* (Σ. Τ. 659).—*τοῦτό ἐστιν, ἤτοι τούτου τι εἶδος ἡ δικαιοσύνη* (Πλ. *Πολ.* Δ', 433) = ἢ τοῦτό ἐστιν, ἢ βεβαίως τούτου εἶδος. — *ἓξ ἢ ἑπτά* (Ξ. *Ἑλλ.* Γ', γ', 9).— *ἐννέα ἢ δέκα* (Ξ.). — *δύο ἢ καὶ πλείους ἡμέρας* (Σοφ.). Ἐκ τούτων τὰ παρ' ἡμῖν *πέντε ἓξ καὶ πεντέξ· ἑπτὰ, ὀκτώ·* ὡσαύτως *ἄνωθεν ἢ κάτωθεν* (Σοφ.).

§. 6. Ἐκ τούτου ὁ *ἤ*, μόνος τιθέμενος, λαμβάνει τὴν σημασίαν τοῦ *εἰ μή· μηδένα παριέναι ἢ τοὺς φίλους* (Ξ. Κ. Π. Ζ', έ, 16). Ὡσαύτως τὴν τοῦ *εἰ δὲ μή*, ὡς *ἔστ' ἀνάγκη τοῦ παρεστῶτος θέρους Τροίαν ἁλῶναι πᾶσαν, ἢ δίδωσ' ἑκὼν κτείνειν ἑαυτόν, ἢν τάδε ψευσθῇ λέγων* (Σ. *Φ.* 1341. Ἴδε καὶ Θουκ. Ά, 78. 121. Έ, 63). Ἐπὶ δὲ προτιμήσεως, ὅταν ἐξηγῆται ὅτι ἐκ δύο τιθεμένων τὸ ἓν λαμβάνεται, τὸ δ' ἕτερον ἀπωθεῖται, καλεῖται ὁ ἢ διασαφητικός, ὡς *βούλομαι πλουτεῖν ἢ πένεσθαι· —βούλομ' ἐγὼ λαὸν σῶν ἔμμεναι ἢ ἀπολέσθαι* (Ἰλ. Ά, 117).

§. 7. Διὰ τὴν συγγένειαν τῶν ἐννοιῶν ὁ σύνδεσμος ἢ τίθεται καὶ ἐπὶ *διαφορικῆς* ἐννοίας μετὰ τοῦ *ἄλλος, οὐδεὶς ἄλλος* καὶ τῶν ὁμοίων, ὡς *οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι* (Πλ. *Φαίδ.* 64), ὅπερ πλησιάζει εἰς τὸν *ἀντιθετικὸν λόγον* = τὸ μὲν ἀποθνήσκειν ἐπιτηδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο, ὡς καὶ τὰ προηγούμενα.—*εἰσῆλθε δὲ καὶ ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱερόν, ἐς τὸ οὐ θεμιτόν ἐστιν ἄλλον γε ἢ τὸν ἱερέα* (Ἡρ. Γ', 37. Ἴδε *Σ. Π. Β'*. σ. 647). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεως· *τί ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεβούλευσαν* (Θ. Γ', 39); Ἐκ τούτου δέ· καὶ ἐπὶ συγκριτικῆς ἐννοίας· *μείζω ἢ κατὰ δύναμιν* (Σ.). — *βούλομαι καλῶς δρῶν ἐξαμαρτεῖν μᾶλλον ἢ νικᾶν κακῶς* (Σ. Φ. 95).

* §. 8. Τίς ἡ ἀρχὴ τοῦ μορίου ἤ, καὶ πῶς ἐκ τῆς πρώτης

σημασίας μετέπεσεν εἰς τόσας ἄλλας, καὶ μάλιστα εἰς τὴν συγκριτικὴν, ὁποῖον ἐν οὐδεμιᾷ τῶν συγγενῶν γλωσσῶν εὑρίσκεται, τοῦτο μετ' ἄλλων οὐκ ὀλίγων, καὶ μετὰ τὰς παντοίας προσπαθείας τῶν φιλολόγων, μένει πάντοτε δυσεξήγητον. Οὐδεμίαν οὖν τῶν πρώην εὑρίσκοντες ἀποχρῶσαν τούτου ἑρμηνείαν, παρεδέχθησαν ἐσχάτως τινὲς αὐτὸ οἷον παρασχηματισμὸν τοῦ *ὡς*, κατὰ τὸ *πῶς* καὶ *πῇ, διχῶς* καὶ *διχῇ, πάντως* καὶ *πάντη*. Καθάπερ λοιπὸν λέγεται *οὐδεὶς μέγας ὡς σὺ* = ὅσον σύ, οὕτω καὶ *οὐδεὶς μείζων ὡς σύ*, ἐν τέλει δὲ καὶ *οὐδεὶς μείζων ἢ σύ*. Τοῦτο δ' ἂν εἴη, κατ' αὐτοὺς, τὸ γερμανικὸν als = also.

* §. 9. Μεταξὺ ἄλλων παραδειγμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι φέρεται καὶ τὸ τοῦ Πλουτάρχου (*Κοριολ.* λϛ')· *οὐδενὶ μᾶλλον ἔπρεπε τηρεῖν χάριν ὡς σοί·* ἔνθα ὁ Κοραῆς σημειόνει· «Οἱ πρὸ ἡμῶν ἔτρεψαν τὸ παραβολικὸν *ὡς* εἰς τὸ συγκριτικὸν *ἤ*, διὰ τὸ προηγησάμενον μᾶλλον, ἀγνοήσαντες ἢ ἐπιλαθόμενοι ὅτι οὐδὲ τὸ *ὡς* (εἰ καὶ μακρῷ σπανιώτερον τοῦ ἤ) τὴν συγκριτικὴν ἀποστρέφεται σύνταξιν, ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν ἢ ὡς ἀποφατικῶν μάλιστα προτάσεων.» Ἴδε αὐτόθι καὶ ἄλλα παραδείγματα. *

* §. 10. Ἀλλὰ πῶς ἤλλαξε πνεῦμα, τόνον προσλαβὸν, οἷον πρὸς ἀποζημίωσιν (*ὡς, ἤ*); Ἡ αὐτὴ δυσκολία μένει καὶ ἐὰν, κατ' ἄλλους, δεχθῶμεν ὅτι τὸ *ἤ* ἔγινεν διὰ τοῦ διαβεβαιωτικοῦ *ἦ*, μετὰ ἢ ἄνευ ἐρωτήσεως. Ἔτι δὲ μείζων φαίνεται ἡ δυσκολία εἰς τὸν θελήσαντα νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ἐκ τοῦ τοπικοῦ *ᾗ* = ὅπου, ἐγεννήθη ἐπίῤῥημα *ἤ* ἐν τῷ *ἤ θέμις ἐστίν* (Ὀδ. Γ', 45, κλ), ὡς γράφεται τὰ νῦν, ἀντὶ τοῦ πρότερον γραφομένου *ᾗ θέμις ἐστὶν* = *ὡς*· ἴσως τοῦτό ἐστιν = *ὃ θέμις ἐστίν*, κατὰ τὸ *φόβος, ἣν αἰδῶ εἴπομεν*. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι ζητήματα, τῶν ὁποίων ἡ λύσις δὲν εἶναι τοῦ τυχόντος ἔργον. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Ἀντιθετικῶν.

§. 1. Οἱ *ἀντιθετικοὶ* λόγοι δηλοῦσιν ἀντίθεσιν. Ἔστι δὲ *ἀντίθεσις* ἐκείνη τῶν κώλων ἡ σχέσις, καθ' ἣν τὸ ἓν κῶλον ἤτοι περιορίζει ὁπωσοῦν ἢ ἀναιρεῖ τὸ ἄλλο, ἢ διάφορόν τι ἐν γένει ἐκφέρει· ὡς τὸ *σοφός τε καὶ χρηστὸς* συμπλέκει δύο τινὰ προσόντα εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, κτλ, ἀναφερόμενα, οὕτως ἀπ' ἐναντίας, τὸ *ἄγροικος μὲν, χρηστὸς δὲ*, ἐκφέρει περὶ τοῦ αὐτοῦ δύο διάφορα, περιοριζομένου τοῦ πρώτου διὰ τοῦ δευτέρου. Ὡς τὸ *ἐγὼ καὶ σὺ παίζομεν* ἐκφέρει κοινόν τι προσὸν εἰς δύο ὑποκείμενα, οὕτως, ἀπ' ἐναντίας, τὸ *ἐγὼ μὲν σπουδάζω, σὺ δὲ παίζεις* ἐκφέρει δύο διάφορα περὶ δύο διαφόρων. Ἐν τῷ πρώτῳ παραδείγματι τὸ *παίζειν* ἐστὶ κοινὸν ἀμφοτέροις, ἐν τῷ δευτέρῳ μόνον τῷ ἑνὶ ἁρμόζει· ὡσαύτως *τὸ μὲν ἔψεγε, τὸ δ' ἐπῄνει* (Πλ. Φαίδρ. 274), κτλ.

§. 2. Ἐκ τούτου δῆλον ὅτι ἡ ἀντίθεσις, εἴτε εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον εἴτε εἰς διάφορα ἀναφέρεται, δυνατὸν νὰ ἦναι ἁπλῆ διαφωνία τῶν προσόντων ἢ καὶ καθαρὰ ἀντίφασις, δι' ἧς τὸ ἓν ἀναιρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄλλου, ὡς ἐν τῇ προεξηγηθείσῃ καθαρᾷ διαζεύξει (*ἤτοι ἡμέρα ἢ νὺξ*) καὶ παραδιαζεύξει *ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς*). Τὸ αὐτὸ δὲ ἐννοεῖται καὶ περὶ ἀντικειμένων καὶ περὶ προσδιορισμῶν. Καθάπερ δὲ τὰ διαζευγνύμενα διαζευγνύουσι μὲν τὰς ἐννοίας, συνδέουσι δὲ τὸν λόγον, οὕτω τὰ ἀντιτιθέμενα, χωρὶς λαμβάνοντα τὰς ἐννοίας, συνδέουσι διὰ τούτου τὸν λόγον.

§. 3. Τὰ μόρια δι' ὧν τὰ ἀντιθετικὰ κῶλα συντίθενται εἰσὶ τὰ *μὲν — δέ, μὲν — ἀλλά, μὲν — ὅμως*, κτλ· *τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικής, ἄφωνος δέ* (Ἡρ. Δ', 85) — *σὺ μὲν μεθύεις, ἐγὼ δὲ διψῶ.—ἐκεῖνος μὲν ἀπιὼν ᾤχετο, ἐγὼ δ' ἐκάθευδον* (Λυσ.).—*τοῖς μὲν λόγοις ηὔφρανε, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ* (Εὐρ. Ὀρ. 287).

—*μὴ καινὰ μὲν, πιστὰ δέ* (Θουκ.). Οὕτω καὶ *ἀκάρπως μὲν, χρησίμως δέ* (Ἀριστ.).—*ἄκων μὲν, εἶπε δέ.* — *τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερὸν αἰσχρόν* (Πλ. Πολ. Ἑ, 457). —*μορφῇ μὲν οὐκ εὐωπὸς, ἀνδρεῖος δ' ἀνήρ* (Εὐρ. Ὀρ. 916). — *τήνδε μὲν μὴ κτείνετε, ἡμᾶς δ' ἄγοντες πρὸς πυρὰν Ἀχιλλέως κεντεῖτε, μὴ φείδεσθε* (Εὐρ. Ἑκ. 385).—*φανερῶς μὲν οὔ, κρύφα δέ* (Θ. Ἁ, 67).

§. 4. Τίθεται δὲ καὶ ὁ *μὲν* καὶ ὁ *δὲ* μετὰ τὴν λέξιν, ἐφ' ἧς ἡ ἀντίθεσις πίπτει· ὁ *μὲν—ὁ δέ· τοῦτο μὲν—τοῦτο δέ· ἐνταῦθα μὲν—ἐκεῖ δέ*, κτλ. Πολλάκις τίθεται ὁ *μέν*, ἄνευ ἑπομένου *δέ. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα* (Ξ). Ἐνταῦθα παραλείπεται ὑπονοούμενον τὸ ἄλλο κῶλον τῆς ἀντιθέσεως, οἷον *ἄλλοι δ' ἴσως γιγνώσκουσιν.—ἐγὼ μὲν οὐ κέκλοφα* (Ἀρφ.). Ὡσαύτως τίθεται ὁ *δὲ* ἄνευ προηγουμένου *μέν· οἱ αἰχμάλωτοι ᾤχοντο εἰς Δεκέλειαν, οἱ δ' εἰς Μέγαρα* (Ξ)=οἱ μέν, οἱ δέ.—*τέθνηκεν ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ δ' ὕπο* (Σοφ.). Ἄλλοτε δὲ τίθεται πολλάκις· *τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμάτιον, ὁ δὲ προσκεφάλαιον, ὁ δὲ ὅ τι ἔτυχεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐκείνου ταφήν* (Λυσίας).

§. 5. Ἐπὶ ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς ἢ συνωνύμου λέξεως ὁ *δὲ* φαίνεται λαμβάνων *προσθετικὴν* δύναμιν = προσέτι δέ· *ἐγὼ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς* (Ξ. *Ἀπομν.* Β', ά, 30. Ἴδε καὶ σ. 203 §. 11. ἐν τέλει). Ὡσαύτως μετὰ τοῦ *καὶ* τιθέμενος· *Δαρεῖος Κῦρον σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξεν* (Ξ. *Ἀν.* Ἁ, ά, 1 Ἴδε καὶ σ. 203 §. 11 ἐν τέλει).—*καὶ πάντες δ' οἱ τῶν βαρβάρων ἄρχοντες μέσον ἔχοντες τὸ αὐτῶν ἡγοῦντο* (Ξ. *Ἀν.* Ἁ, ή, 22). Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἡ ἐνυπάρχουσα ἀντιθετικὴ δύναμις τείνει πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τοῦ κώλου μεθ' οὗ τίθεται. Ὡς δὲ τὸ *οὔτε* συμπλέκει ἀποφατικῶς, οὕτω καὶ τὸ *οὐδέ· οὐδεμία τέχνη οὐδ' ἀρχὴ τὸ αὐτῇ ὠφέλιμον παρασκευάζει* (Πλ. *Πολ.* Ἁ, 346)=οὐ παρασκευάζει τέχνη, καὶ οὐ παρασκευάζει ἀρχή.

§. 6. Γίνεται δὲ, τελευταῖον, *μεταβατικὸς ὁ δέ*, ὁ χρησιμεύων εἰς μετάβασιν τοῦ λόγου ἐκ προσώπου εἰς πρόσωπον ἢ ἐκ πράγματος εἰς πρᾶγμα, ἵνα μὴ μένῃ ὁ λόγος ἀσύνδετος καὶ κομματικός· *ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι ᾤχοντο, ὁ Κῦρος εἶπεν* (Ξ. Κ. Π. Δ', έ, 1).—*εἶεν· τῶν δὲ δὴ χρόνων* (Δ.), κτλ.

§. 7. Μείζων γίνεται ἡ ἀντίθεσις διὰ τοῦ *ἀλλά*, ὥςε, εἰ μὲν τὸ πρῶτον κῶλον εἶναι καταφατικόν, τὸ δεύτερον εἶναι ἀποφατικὸν καὶ ἀντιστρόφως· *φιλοδόξους καλοῦντες αὐτοὺς μᾶλλον ἢ φιλοσόφους* (Πλ. *Πολ.* É, 480).—*οὐκ αὐτῷ, ἀλλὰ σοί.—κοὐ μόνον βουλεύματα, ἀλλ' ἔργα δρώμεν', οὐκ ἔτ' ἐξαργούμενα* (Σοφ. Φ. 555). — *οὔτ' ἄρα Τρωσὶν, ἀλλὰ σοὶ μαχούμεθα* (Σ.).—*οὔκ, ἀλλ' ἀληθεῖς* (Σοφ. *Φιλ.* 993)=οὐκ (οὐ ψευδεῖς τοὺς θεοὺς τίθημι), ἀλλ' ἀληθεῖς.—*οὐ γάρ σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξίᾳ* (Σοφ. *Τ.* 410). — *οὔκ, ἀλλὰ κάτωθεν* (Πλ. *Φαίδρ.* 229).

* §. 8 Καθαρὰ δὲ ἐναντίωσις καὶ ἀντίφασις δηλοῦται διὰ τῶν *μέντοι ὅμως, ἀλλ' ὅμως*, κτλ, προτασσομένων ἢ οὐχί, ἐν τῷ ἑτέρῳ κώλῳ, τῶν *μέν, καίτοι, καίπερ· λέγεις μὲν εἰκότ', ἀλλ' ὅμως σε βούλομαι τῆς δ' ἐκπλεῖν χθονός* (Ξ. Φ. 1373).—*ἡ φύσις βούλεται μέν, οὐ μέντοι δύναται* (Ἀριστ.).—*πάνυ μὲν οὐκ ἤθελεν, ὅμως δ' ἠναγκάσθη ὁμολογῆσαι* (Πλ. *Πρωτ.* 338.—*καί τοι φαμὲν γέπου ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει* (Πλ. *Φαίδ.* 68). — *καίπερ αἰσθανόμενος ταῦτα, ὅμως ἐπέμενεν* (Ξ.). Τοῦτο παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐκφέρεται καὶ διὰ μόνου τοῦ *πέρ· μὴ πρόσλευσσε, γενναῖός περ ὤν* (Σ. *Φ.* 1068)· παρὰ ποιηταῖς δὲ καὶ πεζοῖς καὶ διὰ τοῦ ἁπλοῦ *καί* (σελ. 173). Παραλείπονται δὲ ἐνίοτε καὶ τὰ ἐν τῇ ἀποδόσει μόρια· *οἵπερ πρόσθεν προσεκύνουν καὶ τότε* (ὅμως) *προσεκύνησαν, καίπερ εἰδότες ὅτι ἐπὶ θανάτῳ ἄγοιτο* (Ξ. *Ἀν.* Á, ζ', 6). *

* §. 9. Ἀντιθετικὴν ἔννοιαν ἐκφέρει καὶ τὸ *οὐ μὴν ἀλλά*, ὅπερ κυρίως = οὐ μὴν τοῦτο γίγνεται ἢ γέγονεν, ἀλλὰ, κτλ· τοιοῦτόν τι τὸ *ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα, καὶ μικροῦ κἀκεῖνον ἐξετραχήλισεν· οὐ μὴν* (ἐξετραχήλισεν), *ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κῦρος μόλις πως, καὶ ὁ ἵππος ἐξανέστη* (Ξ. Κ. Π. Á, δ', 8). Ἀλλὰ καὶ ἄλλως τίθεται τοῦτο.

§. 10. Ὁ *ἀλλὰ* τίθεται καὶ πρὸς μετάβασιν ἐννοίας· *καὶ ὁ Ἀβραδάτας εἶπεν· Ἀλλὰ τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς ἔμοι γε δοκεῖ καλῶς ἔχειν*, κτλ. (Ξ. Κ. Ζ', ά, 16)· ἔνθα παραλείπεται τὸ προηγούμενον, οὔτε ἀναιρούμενον οὔτε ὁμολογούμενον. Καὶ ὁ *ἀλλὰ* δὲ καὶ τὰ ἄλλα μόρια, τὰ μέχρι τοῦδε ἐξηγηθέντα, δέχονται καὶ ἄλλους συνδυασμούς, οἷον *μὲν-ἀτάρ, μὲν-αὖθις, μέν-γε, μέν-τοι, μὲν-εἶτα, δέ-γε, δὲ-γάρ, ἀλλὰ-γάρ*, κτλ. Περὶ τούτων παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰ λεξικὰ καὶ εἰς τοὺς μοριολόγους. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Αἰτιολογικῶν.

§. 1. Οἱ *αἰτιολογικοὶ λόγοι* ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ *παράγοντος* καὶ *παραγομένου*, τοῦ *αἰτίου* καὶ *αἰτιατοῦ· ἀλλ' ὅγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει* (Ἰλ. Á, 281).—*σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστ', ἐπεὶ τυφλὸς τά τ' ὦτα, τόν τε νοῦν, τά τ' ὄμματ' εἶ* (Σοφ. Τ. 371).—*ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστον τε καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα καὶ διότι*, κτλ. (Θ. ϛ', 83)=καὶ διὰ τοῦτο ὅτι.

§. 2. Τὰ μόρια δι' ὧν συνήθως ἐκφέρονται οἱ *αἰτιολογικοὶ* λόγοι εἶναι τὰ ἑπόμενα, *ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτι, διότι*, προτασσόμενα καὶ ἐπιτασσόμενα· *πράσσει νῦν κακῶς, ἐπεὶ θανὼν Ἀντίλοχος αὐτῷ φροῦδος* (Σ. *Φ.* 424). — *λέγω δ', ἐπειδὴ καὶ τυφλὸν μ' ὠνείδισας* (Σ. Τ. 412). — *ἀλλά μοι σαφῶς καὶ ἀκριβῶς λέγε, ὡς ἐγὼ οὐκ ἀποδέξομαί σου, ἐὰν ὕθλους τοιούτους λέγῃς* (Πλ. *Πολ.* Á, 336). — *ὅσοι οἴον-*

ται τῇ ἀληθείᾳ πολιτικοὶ εἶναι, ὅτι ἐπαινοῦνται ὑπὸ τῶν πολλῶν (Πλ. *Πολ.* Δ', 426). — *ἰδεῖν ἐπεθύμει, ὅτι ἤκουεν αὐτὸν καλὸν κἀγαθὸν εἶναι* (Ξ. Κ. Π. Ά, γ', 1).—*θηλέων βοῶν οὔτι γεύονται, διότι περ οὐδὲ Αἰγύπτιοι* (Ἡρ. Δ', 186) =διὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον λόγον, δι' ὃν, κτλ.—*ἐν μὲν οὖν τῷ πολέμῳ, διότι οὐκ ἦσαν δίκαι, οὐ δυνατοὶ ἦμεν παρ' αὐτῶν ἃ ὤφειλον πράξασθαι* (Λυσ. *περὶ Δημοσίων Ἀδικημάτων*, §. 3)· ὡσαύτως καὶ διὰ τοῦ *ἅτε* ἐπὶ μετοχῆς συνήθως· *ἅτε ἀήθους τοῖς Λακεδαιμονίοις γεγενημένης τῆς συμφορᾶς, πολὺ πένθος ἦν* (Ξ.).

§. 3. Πάντα τὰ προηγούμενα μόρια ἐκλαμβάνονται καὶ χρονικῶς· καὶ τὸ *ὅτε* ὡσαύτως ἐκλαμβάνεται χρονικῶς καὶ αἰτιολογικῶς· *ὅτε γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν* (Πλ. Φαίδ. 84). Ὡσαύτως καὶ τὸ *ὁπότε*, ὡς *ὁπότε ἐνταῦθά ἐσμεν τοῦ λόγου, τόδε ἀποκρινώμεθα* (Πλ. Ν. Ί, 895), ὅπερ παρ' Ὁμήρῳ οὐχ εὕρηται αἰτιολογικῶς, ἐν ᾧ εὑρίσκεται ἐνίοτε τὸ *ὅτε* καὶ συχνάκις τὸ *ἐπεί*.

§. 4. Καὶ διὰ τοῦ *γὰρ* ἐκφέρεται αἰτιολογία, ἀλλ' ἐπιτασσομένου συνήθως· *οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις, γιγνώσκεις γὰρ τοὺς αἰτίους* (Πλ. Φαίδ. 116) — *οἱ δὲ ἐπείθοντο, ἐπίστευον γὰρ αὐτῷ (Κύρῳ*· Ξ. Ἀν. Β', ϛ', 2)· καὶ παρὰ τῷ εὐαγγελιστῇ (Λουκ. ΚΔ', 44)· *πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν*. Ἐνίοτε δὲ καὶ, οἷον ὑπερβατικῶς, παρεντίθεται. Οὕτω παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 803· Ή, 238, κλ.)· συχνότατον παρ' Ἡροδότῳ (Δ', 24 124 κλ.), οὐδὲ καὶ Θουκυδίδῃ ἄγνωστον· *οἱ δὲ, κρίνουσι γὰρ βοῇ καὶ οὐ τάφῳ, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν* (Ά, 87· Ἴδε καὶ Γ', 20, κλ.).

§. 5. Ἀλλὰ ἡ χρῆσις τοῦ *γὰρ* εἶναι πολυειδής. Πολλάκις ἀπαντᾶται μετὰ φράσιν ἔνθα δὲν δεικνύεται καθαρῶς ἡ αἰτιολογικὴ αὐτοῦ δύναμις. Ἀλλ', ἀκριβέστερον θεωρουμένου τοῦ πράγματος, εὑρίσκεται καὶ ἐν τούτοις ἡ χρῆσις κανονική.

Τιθεμένου δηλ. τοῦ αἰτιολογουμένου κώλου, παραλείπονται μικραί τινὲς φράσεις, ὡς *οὐδὲν θαυμαστόν, ὀρθῶς λέγεις, ναί, ἔστι τοῦτο, οὐκ ἔστι τοῦτο*, κτλ, αἵτινες εὐκόλως ἐννοοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀκούοντος ἢ ἀναγινώσκοντος, καὶ ἔπειτα τίθεται τὸ *γὰρ*, ὥστε φαίνονται ἐν αὐτῷ δύο τινὰ ἐμπεριεχόμενα, τὸ τῆς βεβαιώσεως καὶ τὸ τῆς αἰτιολογίας. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις· τοιοῦτον τὸ συχνότατον παρὰ Πλάτωνι *πῶς γὰρ οὔ;*=ἔστι τοῦτο, πῶς γὰρ οὐκ ἔστιν;

§. 6. Οὕτω παρ' Αἰσχύλῳ (Πέρσ. 232)· εἰπούσης τῆς Ἀτόσσης· *ἀλλὰ μὴν ἵμειρ' ἐμὸς παῖς τήνδε θηρᾶσαι πόλιν* (Ἀθήνας), ὁ χορὸς ἀποκρίνεται· *πᾶσα γὰρ γένοιτ' ἂν Ἑλλὰς βασιλέως ὑπήκοος*=εἰκότως, οὕτω γὰρ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς, κτλ.. Οὕτω παρὰ Σοφοκλεῖ (Φ. 466)· ἐρωτήσαντος τοῦ Φιλοκτήτου· *ἤδη τέκνον, στέλλεσθε ;* ὁ Νεοπτόλεμος ἀπαντᾷ· *καιρὸς γὰρ καλεῖ*=ναὶ, καιρὸς γὰρ, κτλ.

§. 7. Οὕτω παρ' Ἀριστοφάνει (Πλούτ. 245), παραπονουμένου τοῦ Πλούτου, ὅτι εἴτε εἰς φειδωλοῦ εἴτε εἰς ἀσώτου οἰκίαν εἰσῆλθεν, ἁπανταχοῦ κακῶς τὸν μετεχειρίσθησαν, ὁ Χρεμύλος ἀποκρίνεται· *μετρίου γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε*, ἔνθα ὑπονοητέον· *οὐδὲν θαυμαστὸν τοῦτο· μετρίου γὰρ ἀνδρὸς*, ὁποῖον θέλει νὰ παραστήσῃ ἑαυτὸν ὁ Χρεμύλος, οὐκ ἐπέτυχες. Παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνει (Λυσ. 10) παραπονουμένης τῆς Λυσιστράτης, ὅτι αἱ γυναῖκες ἐνομίζοντο πανοῦργοι παρὰ τῶν ἀνδρῶν, ἡ Κλεονίκη ἀπαντᾷ· *καὶ γὰρ ἐσμέν, νὴ Δία*· τοῦτο δὲ συμπληρούμενον εἴη ἄν· *ἐνδίκως, καὶ γὰρ ἐσμέν*.

§. 8. Οὕτω παρὰ Πλάτωνι (Συμπ. 761) ὑβριστὴς εἶ ἢ οὐχί; *ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολογῇς, μάρτυρας παρέξομαι*· τοῦτο δὲ συμπληρούμενον εἴη ἄν· *ὄντως* εἶ, ἐὰν γὰρ μὴ ὁμολογῇς, κτλ. Παρὰ τῷ αὐτῷ Πλάτωνι (Πολ. Ά, 327), εἰπόντος τοῦ Πολεμάρχου· *ὦ Σώκρατες δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὡρμῆσθαι ὡς ἀπιόντες*, ὁ Σωκράτης ἀποκρίνεται· *οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις*· τοῦτο δὲ =

ναὶ, οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, καὶ πολλαχοῦ. Πλήρης δ' ἐκφέρεται ἡ φράσις παρὰ τῷ Εὐαγγελιστῇ Ἰωάννῃ (Δ'. 17.)· εἰπούσης τῆς Σαμαρείτιδος *οὐκ ἔχω ἄνδρα, λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπας, Ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες· καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας*

§. 9. Καὶ ἐν ἐρωτήσεσι τίθεται οὕτω τὸ *γὰρ*, παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Γ', ά. 30)· ἐρωτήσαντος τοῦ Κύρου· *εἰπέ μοι· ποῦ δὴ ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀνήρ, ὃς συνεθήρα ἡμῖν, καὶ σύ μοι ἐδόκεις θαυμάζειν αὐτὸν*, ὁ Τιγράνης ἀπεκρίθη, *οὐ γὰρ ἀπέκτεινεν αὐτὸν οὑτοσὶ ὁ ἐμὸς πατὴρ ;* = τί ἐρωτᾷς; οὐ γὰρ ἀπέκτεινε; κτλ. Παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ά, 123) *πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;* Παρ' Ἀριστοφάνει (Πλ. 532) παρεισαχθείσης τῆς Πενίας καὶ ὑποσχεθείσης τῷ Χρεμύλῳ πάντα τὰ ἀγαθά· *παρ' ἐμοῦ δ' ἔστιν ταῦτ' εὔπορα πάνθ' ὑμῖν ὧν δεῖσθον*, ὁ Χρεμύλος ἀπαντᾷ· *σὺ γὰρ ἂν πορίσαι τι δύναι' ἀγαθὸν ;* Ἐν ταῖς Πράξεσι τῶν Ἀποστόλων (Ή, 31), ἐρωτήσαντος τοῦ Φιλίππου τὸν εὐνοῦχον ἀναγινώσκοντα τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· *ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις ;* ὁ δὲ εἶπε· *πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ με ;* = οὐ γινώσκω, πῶς γάρ; κτλ.

§. 10. Μετὰ πολλῶν δὲ μορίων συμπλεκόμενος ὁ σύνδεσμὸς *γὰρ* συμμεταβάλλει ὁπωσοῦν τὴν ἔννοιαν· *ἀλλὰ γὰρ, καὶ γὰρ, τί γὰρ*, κτλ. Εὑρίσκονται δὲ καὶ χωρία, ἐν οἷς δυσκόλως ἀνευρίσκεται αἰτιολογίας ἴχνος. *Ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους· τὰ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα συνεβούλευε πράττειν*, κλ. (Ξ. Ἀπ. Ά. ά, 1). Ἐνταῦθα ἡμεῖς ἠθέλομεν θέσει τὸ *ἤγουν, δηλαδὴ* ἢ τοιοῦτόν τι.

§. 11. Ἡ αἰτιολογία ἐκφέρεται προσέτι καὶ κατ' ἄλλους τρόπους· διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, *ἕνεκα τούτου* (Ξ.)· *διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας ἀεί τι τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων αἱ ἐπιδόσεις γίγνονται ταῖς πόλεσιν* (Ἰσ.)—*ἔχω γὰρ ἄχω διὰ σέ* (Σ. Κ. 1129)· δι' ἀπαρεμφάτου ἐνάρθρου καὶ ἐμπροθέτου, *διὰ τὸ μὴ ἀντέχειν* (Θ. ς', 84).—*σὺ δὲ διὰ τὸ ξένος εἶναι οὐκ ἂν οἴει ἀδικηθῆναι;*—διὰ τὸ *σκοτεινὴ* (ἡ νύξ) *εἶναι* (Ξ. Ἀπ. Β', ά, 15· Δ', γ', 4).—*διά τε τὸ πολυανθρωποτάτην τῶν ἑλληνίδων τὴν πόλιν εἶναι, καὶ διὰ τὸ πλεῖστον χρόνον τὸν δῆμον ἐν ἐλευθερίᾳ τετράφθαι* (Ξ. Ἑλλ. Β', γ', 17)· διὰ μετοχῆς· *ἀσεβήσας ἀπωλέσθη*, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐσημειώσαμεν. Ἀλλὰ ἐν τούτοις δὲν διακρίνονται καθαρῶς δύο λόγοι συνδεδεμένοι, διότι τὰ δύο κῶλα χωνεύονται εἰς ἕν. Ἐνίοτε δὲ τὸ μὲν ἓν κῶλον ἐκφέρεται διὰ μετοχῆς, τὸ δὲ δεύτερον διὰ ἐγκλίσεως μετὰ χρονικοῦ μορίου· *πότερον κάλλιον πράττοι ἄν τις, εἷς ὤν, πολλὰς τέχνας ἐργαζόμενος, ἢ ὅταν μίαν εἷς* (ἐργάζηται· Πλ. Πολ. Β', 370).

§. 12. Καὶ ἐν μὲν τοῖς ἀνωτέρω δεικνύεται προφανῶς τὸ καθ' αὑτὸ αἴτιον, τὸ γενετικὸν, οὕτως εἰπεῖν, δι' οὗ ἐξηγεῖται, ὅτι τὸ ἓν χρεωστεῖ τὴν ἑαυτοῦ ὕπαρξιν εἰς τὸ ἕτερον· *οὐχ ὁρᾷ· τυφλὸς γὰρ ὁ ἀνήρ·* ὑπάρχει ὅμως καὶ ἕτερόν τι αἴτιον, διασαφητικόν. Οὕτω π. χ. ἐν τῷ *μαίνεται ὁ ἀνὴρ, ἐπεὶ τοιαῦτα λέγει*, αἴτιον τῆς μανίας δὲν εἶναι τὸ τοιαῦτα λέγειν, ἀλλὰ τεκμήριον καὶ ἀπόδειξις· *μέγα τὸ ὁμοῦ τραφῆναι· ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τις ἐγγίνεται τῶν συντρόφων* (Ξ.).—*ἀφνειὸν γὰρ ἐκάλεσαν τὸ χωρίον* (Θ. Ά, 13). Καὶ τὰ παρὰ Θουκυδίδῃ (Α', 10. 11) *Λακεδαιμονίων γὰρ ἡ πόλις εἰ ἐρημωθείη.* — *Βοιωτοί τε γὰρ οἱ νῦν*, εἰς ἀπόδειξιν τῶν προηγουμένων, οὐχὶ δ' εἰς καθ' αὑτὸ αἰτιολογίαν φέρονται· Ἐνταῦθα ἀνακτέον καὶ τὸ τοῦ κωμικοῦ κωμικώτατον (Ἀρφ. Ν. 207) δείξαντος τοῦ μαθητοῦ τὴν περίοδον τῆς γῆς καὶ εἰπόντος *αἵδε μὲν Ἀθῆναι*, ἀποκρίνεται ὁ Στρεψιάδης *οὐ πείθομαι, ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους·* πολλάκις δὲ πρὸ τούτου τίθεται *τεκμήριον δὲ, μαρτύριον δὲ*, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Τελικῶν.

§. 1. Τὸ *αἴτιον*, γενικώτερον λαμβανόμενον, περιλαμβάνει καὶ τὸ τέλος, ὅθεν καὶ οἱ *τελικοὶ λόγοι* ἐν γένει μὲν περιλαμβάνονται εἰς αὐτούς, μερικώτερον δὲ λαμβανομένου τοῦ *αἰτίου*, οἱ *τελικοὶ λόγοι* διαστέλλονται μὲν τῶν αἰτιολογικῶν, συγγενεύουσιν ὅμως αὐτοῖς, τοῦτο μόνον διαφέροντες, ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν *αἰτιολογικῶν* προηγεῖται τοῦ *παραγομένου* τὸ *παράγον*, ἐπὶ δὲ τῶν *τελικῶν* γίνεται ἡ πρᾶξις ἵνα προέλθῃ τὸ τέλος. Εἰς τὸ *στεφανοῖ ὁ δῆμος Δημοσθένη, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ εὐνοίας* (Δ.) προηγεῖται τοῦ *στεφάνου* ἡ *ἀρετὴ* καὶ ἡ *εὔνοια*· εἰς τὸ *δένδρα πειρῶνται θεραπεύειν τοῦ καρποῦ ἕνεκεν* (Ξ. *Ἀπομν.* Β, δ', 7) προηγεῖται ἡ *θεραπεία τῶν δένδρων*, ἵνα προκύψῃ ὁ *καρπός*.

§. 2. Ἐν ᾧ λοιπὸν οἱ κυρίως αἰτιολογικοὶ ἐκφέρουσι τὴν σχέσιν τοῦ *παράγοντος* καὶ *παραγομένου*, οἱ *τελικοὶ λόγοι* ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ *μέσου* πρὸς *ἐπιτυχίαν τοῦ τέλους*, ὡς *μανθάνω ἵνα σοφὸς γένωμαι*· ἢ πρὸς *ἀποφυγὴν κακοῦ· παραφυλάττουσι δ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ ποτέ τις ἐπαναστῇ* (Πλ. *Ν.* Δ', 715), ὅπερ καὶ αὐτὸ τέλος ἐστίν.

§. 3. Οἱ τελικοὶ λόγοι ἐκφέρονται συνήθως δι' *ὑποτακτικῆς* ἢ *εὐκτικῆς* καὶ τῶν *τελικῶν* μορίων, καὶ *ἀποτελεστικῶν* καλουμένων ὑπό τινων ἀρχαίων γραμματικῶν, *ἵνα, ὅπως, ὡς*· δι' ὑποτακτικῆς μέν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἐνεστὼς ἢ μέλλων ὁριστικῆς, προστακτική, ὑποτακτικὴ ἐν ἐρωτήσει, ἢ εὐκτική, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὸ μέλλον ἀναφερομένων· *ἵν' ἐμπολᾷ βέλτιον, ἐπιθυμεῖ μαχῶν* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 447).—*ἥξομεν πάλιν . . . . ὅπως ἐκφέρωμεν ἡδεῖαν φάτιν αὐτοῖς* (Σ. *Ἠλ.* 53). — *σύ με κατάστησον, ἵν' ὁρμώμεθ' ἐς ναῦν* (Σ. *Φ.* 880).—*εἴπω τι δῆτα κἄλλ', ἵνα ὀργίζῃ πλέον* (Σ. *Τ.* 364); — *προσμόλοι μόνον, ἵν' ἐκδιδαχθῇ* (Σ. Τρ. 1109)· Δι' εὐκτικῆς δέ, ὅταν προηγῆται χρόνος παρῳχημένος, ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸ παρελθόν· *ἀφικόμην ὅπως . . . εὖ πράξαιμί τι* (Σ. *Τ.* 1005).—*κατεῖχ' Ἀχαιούς, ὡς πατὴρ . . . ἐκθύσειε τὴν αὑτοῦ κόρην* (Σ. *Ἠλ.* 571). Ὡσαύτως *πρὸς ἔξοδον στείχουσα, Παλλάδος ὅπως ἱκοίμην εὐγμάτων προςήγορος* (Σ. *Ἀντ.* 1185)=ὅτε ἔστειχον.—*τοῦ θανόντος ἱμέρῳ, ὅπως ἴδοιμ' ἄθαπτον* (Σ. *Φ.* 350)=ἱμείρων =ἐπεὶ ἵμειρον.

* §. 4. Περὶ τούτων ἐλαλήσαμεν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν (σ. 104—), ἔνθα ἐσημειώσαμεν καί τινας ἐξαιρέσεις· προσσημειωτέον δ' ἐνταῦθα· ά. ὅτι ἐνίοτε τίθεται εὐκτική, ἐνεστῶτος προηγουμένου, οὐ μόνον ὅταν ὁ ἐνεστὼς οὗτος ἦναι ἱστορικὸς (ὡς ἐν *Ἐκ.* 10. *χρυσὸν ἐκπέμπει, κλ.*), ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁ ἐνεστὼς ἀναφέρηται εἰς παλαιότερον σκοπὸν τοῦ ἐνεργοῦντος καὶ ἀποτυχόντα, οἷον τὸ περίφημον (Ἀρφ. *Βάτρ.* 24)· *τοῦτον δ' ὀχῶ, ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μηδ' ἄχθος φέροι*· διότι ὅτε ὁ Διόνυσος ἔθεσεν ἔποχον τὸν Ξανθίαν, οὗτος ἦν ὁ σκοπὸς αὐτοῦ· προσέτι δὲ καὶ εἰς ἔνδειξιν ἀμφιβολίας περὶ τῆς τοῦ σκοπουμένου ἐπιτυχίας· *ἴσως δέ που ἢ ἀποσκάπτει τι ἢ ἀποτειχίζει, ὡς ἄπορος εἴη ἡ ὁδός* (Ξ. *Ἀν.* Δ', δ', 4)=ἵνα, εἰ δυνατόν, ἄπορος ἡ ὁδὸς ᾖ, ὅπερ ὅμως, πιθανῶς, οὐκ ἔσται. Τοῦτο δὲ ἰσχύει παρὰ Θουκυδίδῃ, ὅς, παρῳχημένου χρόνου ἡγουμένου, θέτει ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν ἢ καὶ ἀμφοτέρας, κατὰ τὴν πιθανότητα, ἴσως, τῆς ἐπιτυχίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν γένει τοῦτο ἐπιδέχεται αὐθαιρεσίαν, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀντίγραφα πολλάκις διαφέρουσι καὶ οἱ φιλολόγοι διαφωνοῦσιν εἰς τὴν παραδοχὴν τῆς μιᾶς ἢ ἄλλης γραφῆς. *

* §. 5. Σημειωτέον· 6'. ὅτι οἱ Ἀττικοὶ πολλάκις μετὰ τὸ ὅπως ἐπὶ ὑποτακτικῆς προσθέτουσι τὸν *ἄν*· *νῦν δίδασχ', ὅπως ἂν ἐκμάθω*· σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ *ἵνα*. Εἰ τῷ ὄντι ὑπάρχει

διαφορὰ εἰς τὸν μετὰ ἢ ἄνευ *ἂν* λόγον, καὶ ποία τις αὕτη εἶναι ἀμφισβητήσιμον· γ'. ὅτι τὸ *ὅπως μὴ* πολλάκις δὲν ἐκφέρει τέλος, ἀλλὰ εἶναι συμβουλὴ καὶ προτροπὴ = *φύλαξαι ὅπως μή* δ'. τοιαύτη δὲ ἔλλειψις γίνεται καὶ ἐπὶ τέλους· *Ζεὺς ἔσθ', ἵν' εἰδῇς* (Σ. *Φ.* 989) = Ζεύς ἐστι, καὶ λέγω σοι τοῦτο ἵνα μάθῃς· ε'. ὅτι ἐνίοτε, καίπερ εὐκτικῆς ἡγουμένης, ἔνθα ἔπρεπε, κατὰ τὰ προεξηγηθέντα (§. 3), νὰ τεθῇ ὑποτακτική, ἀπαντᾶται εὐκτική· *γενοίμαν ..., τὰς ἱερὰς ὅπως προσείποιμι Ἀθάνας* (Σ. *Αἴ.* 1217). Περὶ τούτων, ὡς καὶ περὶ τοῦ ὅπως μετὰ μέλλοντος ἴδε ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, σελ. 109. *

§. 6. Ἐκφέρεται δὲ τὸ τέλος καὶ διὰ τῶν τελικῶν ἀπαρεμφάτων λεγομένων (σ. 115 §. 6—7)· *τοῖς Αἰγινήταις οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέαν οἰκεῖν* (Θουκ. Β', 27).—*παρέχειν ἐσθίειν* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 23)· καὶ τὰ μετὰ τοῦ *ὥστε* χωρία, προτασσομένης αἰτίας ἱκανῆς ἵνα παραγάγῃ τὸ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐξηγούμενον, ὁμοιάζουσι τούτοις, ἀλλὰ δὲν εἶναι πάντη πάντως τὰ αὐτά· διότι ἐν τούτοις δηλοῦται μᾶλλον συνέπεια τῶν προηγουμένων ἢ τέλος σκοπούμενον· *ἔχεις ἔγκλημ' Ἀτρείδαις, ὥστε θυμοῦσθαι παθών* (Σ. *Φ.* 323),—*οἶμαι μὲν ἀρκεῖν σοί γε καὶ τὰ σὰ . . . ἀλγήμαθ', ὥστε μὴ τὰ τῶν πέλας στένειν* (Σοφ. *Φ.* 340) = vous avez assez de maux à déplorer, sans prendre encore part à ceux de vos amis (Ἴδε ἀν. σ. 115 καὶ κατωτέρω περὶ *Λόγων Συμπερασματικῶν*). Ὡσαύτως καὶ διὰ μέλλοντος μετοχῆς, τῆς τελικῆς λεγομένης, ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων· *ἦλθον ἐγὼ παύσουσα τὸ σὸν μένος* (Ἰλ. Α, 207). — *προσευξόμενος ἥκω* (Ἀρφ. *Πλ.* 842). — *καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν* (Ἀρφ. *Πλ.* 844), ὡς ἐν τοῖς περὶ Ἀπαρεμφάτου καὶ Μετοχῆς διελάβομεν. Ἐνίοτε δὲ καὶ κατ' ἐνεστῶτα, ὡς γινομένου καὶ οὐχὶ ὡς γενησομένου θεωρουμένου τοῦ πράγματος· *διενοοῦντο πρέσβεις πέμπειν κωλύοντας*

(Θουκ. ς', 88). — *Ἔπεμψαν πρέσβεις ἀγγέλλοντας* (Θ. Ζ', 25).

§. 7. Καὶ διὰ τῶν *πλαγίων πτώσεων* ἐπίσης ἐκφέρονται οἱ *τελικοὶ λόγοι*· *τῆς Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας* (Θουκ. Ε', 53).—*ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ἀγαθῷ* (Ξ.). — *ἱέναι ἐπὶ πῦρ, ἐφ' ὕδωρ, ἐπὶ ξύλα, κατὰ θέαν τοῦ χωρίου* (Θ. Ε', 7)—*τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα*, — *ἐπ' αὐτὸ γέ τοῦτο πάρεσμεν* (Πλ. Γοργ. 447). κτλ, ὡς ἐν τῷ περὶ *Προθέσεων* διελάβομεν. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα δὲν ἀναφαίνονται δύο λόγοι συνδεδεμένοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Λόγων Ὑποθετικῶν.

§. 1. Οἱ *ὑποθετικοὶ λόγοι*, ἐξηγοῦντες καὶ οὗτοι τὴν σχέσιν τοῦ *παράγοντος* καὶ *παραγομένου*, συγγενεύουσι τοῖς *αἰτιολογικοῖς*. Ἀλλ' οἱ μὲν *αἰτιολογικοὶ* ἐξηγοῦσι τοῦτο πραγματικῶς, κατὰ τοῦτον τὸν τύπον· *διὰ τὸ δεῖνα προῆλθεν ἢ προέρχεται, ἐκωλύθη ἢ κωλύεται τὸ δεῖνα*, οἱ δὲ *ὑποθετικοὶ* ὑποθετικῶς κατὰ τοῦτον τὸν τύπον· *τοῦ δεῖνος τεθέντος, προκύπτει ἢ οὐ προκύπτει τὸ δεῖνα, τοῦ δεῖνος μὴ τεθέντος, προκύπτει ἢ οὐ προκύπτει τὸ δεῖνα*. Σύγκειται δὲ ἐκ δύο μερῶν, ἐξ ὧν τὸ μὲν περιέχει τὴν παραλαμβανομένην ὑπόθεσιν, τὸ δὲ τὴν ἐκ ταύτης συνέπειαν· τὸ πρῶτον καλεῖται *ἡγούμενον* καὶ *πρότασις*, τὸ δεύτερον καλεῖται *ἑπόμενον* καὶ *ἀπόδοσις*· *εἰ μέν εἰσι βωμοί, εἰσὶ καὶ θεοί*. — *ἢν θάνατος ἔλθῃ, οὐδεὶς βούλεται θνήσκειν* (Εὐρ. *Ἀλκ.* 674). Δυνατὸν δὲ εἰς τὸν λόγον νὰ προταχθῇ καὶ ἡ *ἀπόδοσις*· *οὐκ ἄρα ἔτι μαχεῖται, εἰ ἐν ταύταις οὐ μαχεῖται ταῖς ἡμέραις* (Ξ. *Ἀν.* Α', ζ', 18).

§. 2. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι ἐκφέρονται διὰ τῶν ὑποθετικῶν μορίων, *εἰ, ἐάν, ἤν*, κατὰ τοὺς ἀκολούθους μάλιστα τρόπους.

Α΄. Τίθεται *ὁριστικὴ* μὲν ἐν τῇ προτάσει, μετὰ τοῦ μορίου *εἰ*, κατὰ ἐνεστῶτα, μέλλοντα ἢ παρῳχημένον χρόνον, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς δυνατή, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ φύσει καὶ παρ᾽ ἀνθρώποις ὄντων καὶ γινομένων, οὔτε ἀμφιβολίας περὶ μὴ ὑπάρξεως, οὔτε νύξεως περὶ ὑπάρξεως τοῦ ὑπ᾽ αὐτῆς ἐξηγουμένου ὑποδεικνυομένης, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει· 1. ὡσαύτως ὁριστική, ἄνευ τοῦ *ἄν*, ὅταν ἡ συνέπεια θεωρῆται ὡς ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος· 2. εὐκτικὴ μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν παρίσταται ὡς ἐνδοιαστὴ καὶ οἷον ἐκ περιστάσεων ἐξαρτωμένη· 3. εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ *ἄν*, ἐπὶ εὐχῆς ἢ κατάρας· 4. προστακτική, ἐπὶ προσταγῆς, παραινέσεως ἢ τοιούτου τινός, καὶ πάντοτε κατὰ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον· οὕτω π. χ.

1. *εἴτι τῷ μῷ τἀνδρὶ μεμπτός εἰμι, κάρτα μαίνομαι* (Σ. *Τρ.* 445). — *εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρεῖ μὲν ἐξ ἐμοῦ, ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσει δίκῃ* (=δικαίως· Σ. Ἀν. 93). Ὡσαύτως *εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία* (Θουκ. ϛ΄, 91), ἔνθα πρὸς μείζονα βεβαιότητα τρέπεται εἰς ἐνεστὼς τὸ μέλλον τῆς συνεπείας. — *τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς νῆας, εἴ τις τι ἐπεπονήκει* (Θουκ. Ζ΄, 38). — *εἰ ἐβρόντησε, καὶ ἤστραψεν.* — *εἰ δ᾽ ἐργάσει μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς* (Σ. *Φ.* 66).

2. *εἰ τάδ᾽ ἔχει κατὰ νοῦν κείνῳ, ταῦτ᾽ ἂν ἀπαρκοῖ* (Σ. *Κ.* 1768). — *εἰ γὰρ κτενοῦμεν ἄλλον ἀντ᾽ ἄλλου, σύ τοι πρώτην θάνοις ἄν, εἰ δίκης γε τυγχάνοις* (Σ. *Ἠλ.* 582). — *πᾶν τοίνυν, εἰ καὶ τοῦτ᾽ ἔτλη, κλύοι τις ἄν* (Σ. *Τρ.* 71).

3. *σφῷν δ᾽ εὐοδοίη Ζεύς, τάδ᾽ εἰ τελεῖτέ μοι θανόντι* (Σ. *Κ.* 1435) — *ὅ τι πύματον ὀλοίμαν, φρόνησιν εἰ τάνδ᾽ ἔχω* (Σ. *Τ.* 663).

4. *σὺ δ᾽ εἴτι χρῄζεις, φράζε δευτέρῳ λόγῳ* (Σ. *Φ.* 49). — *εἰ γὰρ θέλεις, δίδαξον* (Σ. *Ἠλ.* 585). — *ὑμῶν δὲ γ᾽ εἴτις οἶδε, ἐμοὶ κατειπάτω* (Ἀρφ. *Εὐρ.* 20).

§. 3. Β΄. Τίθεται *ὑποτακτικὴ* μετὰ τῶν μορίων *ἐάν, ἄν, ἤν*, ἐν τῇ *προτάσει*, μετὰ νύξεως ἐνδεχομένης ἢ καὶ προσδοκωμένης ἐπαληθεύσεως, ἐν δὲ τῇ *ἀποδόσει* τίθεται συνήθως *ὁριστικὴ κατ᾽ ἐνεστῶτα ἢ μέλλοντα*, ὅταν ἡ συνέπεια θεωρῆται ὡς θετική, *εὐκτικὴ* μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν θεωρῆται ὡς ἐνδεχομένη, καὶ *προστακτική*, ὅταν παρίσταται ὡς *προσταγὴ ἢ ὡς παραίνεσις· ἐὰν ἀληθεύσῃς, ὑπισχνοῦμαί σοι δέκα τάλαντα* (Ξ. *Ἀν.* Α, ζ΄, 18). — *ἐὰν ἡμεῖς δυνώμεθα σώζεσθαι, ἐν πολλῇ ὑμεῖς εἰρήνῃ ἔσεσθε* (Ξ. Κ. Π. ϛ΄, α΄, 18). — *ἂν αὐτῷ διδῷς ἀργύριον, καὶ σὲ ποιήσει σοφόν* (Πλ. *Πρωτ.* 310). — *ἢν φράσω, διόλλυμαι* (Σ. *Τ.* 1159). — *ἤν τις ἀνθιστῆται, πειρασόμεθα χειροῦσθαι* (Ξ. *Ἀν.* Ζ΄, γ΄, 11)· — *ἅπας λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν* (Δ. *Ὀλ.* Β΄, ε΄). — *τἄμ᾽ ἐὰν θέλῃς ἔπη κλύων δέχεσθαι, ἀλκὴν λάβοις ἂν κἀνακούφισιν κακῶν* (Σ. *Τ.* 218). — *ἢν γὰρ εὑρεθῇ λέγων σοὶ ταῦτ᾽, ἔγωγ᾽ ἂν ἐκπεφευγοίην πάθος* (Σ. *Τ*, 839). — *ἂν βούλησθε, χειροτονήσατε* (Δημ. *Φ.* Γ΄, ιδ΄).

§. 4. Γ΄. Τίθεται *εὐκτικὴ* μετὰ τοῦ *εἰ*, ἄνευ τοῦ *ἄν*, ἐν τῇ προτάσει τῶν ὑποθετικῶν λόγων, ὅταν ἡ ὑπόθεσις, μόνον ἐκ τοῦ λογισμοῦ τοῦ λέγοντος λαμβανομένη, ἦναι ἁπλῶς ἰδεατὴ καὶ προβληματώδης, ἄνευ νύξεως ἐπαληθεύσεως ἢ μὴ ἐπαληθεύσεως, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει τίθεται *εὐκτικὴ* μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἐνδεχομένη, *ὁριστικὴ* δὲ ἄνευ τοῦ *ἄν*, ὅταν παρίσταται ὡς ἀναμφίβολος· *εἴ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ᾽ ἀρετὴν προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν ὠφελήσειεν* (Ἰσ. πρὸς *Νικοκλ.* β΄). — *εἰ πάλιν ἀναβλέψειας, ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ, φεύγοις ἂν τοὺς πονηρούς* (Ἀρ. *Πλ.* 95); — *τὸ λέγειν εὖ δεινόν ἐστιν, εἰ φέροι τινὰ βλάβην* (Εὐρ. *Ἀρχελ.* Ἀποσπ. Η΄). — *τί δεῖ καλῆς γυναικός, εἰ μὴ τὰς φρένας χρηστὰς ἔχοι* (Εὐρ. *Ἀντιόπ.* *Ἀποσπ.* ΙΔ΄);

§. 5. Δ΄. Τίθεται *ὁριστικὴ* κατὰ παρατατικὸν, ἀόριστον καὶ ὑπερσυντελικὸν μετὰ τοῦ *εἰ* ἐν τῇ προτάσει, ὅταν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται προφανῶς μὴ ἐπαληθεύουσα, ἐν δὲ τῇ ἀποδόσει *ὁριστικὴ* ἄνευ τοῦ *ἄν*, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς ἄφευκτος, *ὁριστικὴ* δὲ μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν θεωρῆται ὡς ἐνδεχομένη καὶ δεκτικὴ ἐπαληθεύσεως· *ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο* (Θ. Γ΄, 74).—*εἰ ἐξ ἀρχῆς ταῦτα ἐγίγνωσκε, πολέμιος μὲν ἦν, οὐ μέντοι πονηρός γ᾽ ἂν δικαίως ἐνομίζετο* (Ξ. *Ἑλλ.* Β΄, γ΄, 27).—*εἰ δὲ τοῦτ᾽ ἐποίει ἕκαστος, ἐνίκων ἄν* (Δ. *Ὀλ.* Γ΄, ς΄).—*εἰ μὲν εἴχετόν γ᾽ ἤδη φρένας, πόλλ᾽ ἂν παρῄνουν* (Σ. *Τ.* 1512). — *εἰ μὴ πατὴρ ἦσθ᾽, εἶπον ἄν σ᾽ οὐκ εὖ φρονεῖν* (Σ. *Ἀντ.* 755).

§. 6. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας. Ὅταν δηλ. ἡ ἀπόφασις ὑπάρχῃ ἐν τῇ προτάσει, γίνεται ὁ ἑξῆς τύπος· *εἰ μὴ ὑπάρχει, ὑπάρξει*, κτλ, *τοῦτο, προκύπτει ἐκεῖνο*, κτλ· *εἰ μὴ λέγω τἀληθές, ἀξιῶ θανεῖν* (Σ. *Τ.* 944).—*ἡ χάρις τῆς προμηθείας, ξένε, εἰμὴ κακὸς πέφυκα, προσφιλὴς μενεῖ* (Σ. *Φ.* 558) —*σιγᾶν ἂν ἁρμόζοι σε τὸν πλείω λόγον, εἰμήτι λέξεις παιδὶ τῷ σαυτῆς* (Σ. *Τρ.* 731)· οὕτω καὶ *εἰμὴ καιροῦ τυγχάνω, μεθάρμοσον* (Σ. *Ἠλ.* 31). Ὅταν δὲ ἡ ἀπόφασις ὑπάρχῃ ἐν τῇ ἀποδόσει, τότε γεννᾶται ὁ ἑξῆς τύπος· *εἰ ὑπάρχει, ὑπάρξει, κτλ, τοῦτο, οὐ προκύπτει, οὐ προκύψει*, κτλ, *ἐκεῖνο· εἰ ἔπεστι νέμεσις, οὐ λέγω* (Σ. *Ἠλ.* 1467).—*εἰ γὰρ τῶνδ᾽ ἐμοὶ μεῖζόν τι λέξεις, οὐκ ἂν ἀντείποιμι* (Σ. *Ἠλ.* 376)=οὐκ ἂν δυναίμην ἀντειπεῖν, οὐκ ἀντερῶ· οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ εὐχῆς ἢ κατάρας· *μὴ νῦν ὀναίμην, ἀλλ᾽ ἀραῖος, εἴ σέ τι δέδρακα, ὀλοίμαν, ὧν ἐπαιτιᾷ με δρᾶν* (Σ. *Τ* 644)=καλὸν νὰ μὴν ἴδω, ἐὰν, κτλ. Ὅταν δὲ, τελευταῖον, ἡ ἀπόφασις ὑπάρχῃ καὶ ἐν τῇ προτάσει καὶ ἐν τῇ ἀποδόσει, τότε γεννᾶται ὁ ἑξῆς τύπος· *εἰ μὴ ὑπάρχει, ὑπάρξει*, κτλ, *τοῦτο, οὐ προκύπτει, οὐ προκύψει ἐκεῖνο*. — *εἰ τὰ τοῦδε τόξα μὴ ληφθήσεται, οὐκ ἔστι πέρσαι σοι τὸ Δαρδάνου πέδον* (Σ. *Φ.* 68).—*εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυχαῖς, οὐκ ἐθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπουδάζειν* (Δημ. *Χερῤῥον.* ιά).

§. 7. Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῆς περιστάσεως Α΄, ἐξ ἧς εὐκόλως ἐννοοῦνται καὶ τὰ περὶ τῶν περιστάσεων Β΄, Γ΄, Δ. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως δηλ. Β΄ ὁ τύπος ἐστὶν, ὡς ἐπὶ τῆς πρώτης, καθόσον εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρεται, *ἐὰν ὑπάρχῃ, ὑπάρξῃ τοῦτο, ὑπάρχει ἢ ὑπάρξει ἐκεῖνο*, ἢ τὸ ἐναντίον, ἐπὶ ἀποφατικῆς ἐννοίας, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι διὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἐκφέρεταί τι εἰς τὴν ἐφεξῆς πεῖραν ἀνατιθέμενον, εἰ μέλλει νὰ πραγματοποιηθῇ ἢ οὐχί, κατὰ τὴν φύσιν τῆς ὑποτακτικῆς, ἐν ᾧ τοιοῦτόν τι δὲν ὑπάρχει ἐν τοῖς δι᾽ ὁριστικῆς ἐκφερομένοις. Εἰ δὲ τὸ *εἰ γενήσεται* διάφορον τοῦ *ἐὰν γένηται*, ἡ διαφορά ἐστι τοσοῦτον μικρὰ καὶ λεπτή, ὥστε καταντᾷ σχεδὸν ἀνεπαίσθητος. Ἴσως τὸ διὰ μέλλοντος ἔλαττον ἀμφίβολον.

* §. 8. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως Γ΄ ὁ τύπος ἐστίν· *ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ἤθελεν ὑπάρξει τοῦτο, ἤθελε προκύψει βεβαίως ἢ πιθανῶς ἐκεῖνο*. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως Δ΄ ὁ τύπος ἐστὶν, *εἰ ἐγίνετο τοῦτο, προὔκυπτε βεβαίως ἢ πιθανῶς ἐκεῖνο*. Ἡ διαφορά ἐστιν ὅτι διὰ μὲν τῆς εὐκτικῆς οὔτε πιθανὸν οὔτε προσδοκώμενον περιέχεται, δὲν ἀποκλείεται ὅμως τὸ δυνατὸν, ὡς ἐν τῇ διὰ τῶν παρῳχημένων τῆς ὁριστικῆς ὑποτιθεμένων· ἐν τῷ *εἰ ἀναβλέψειας*, π. χ. δὲν ἐξηγεῖται τὸ ἀδύνατον τῆς ἀναβλέψεως, ἐν δὲ τῷ *εἰ φρένας εἴχετον* περιέχεται ἡ ἔννοια *οὐκ ἔχετε φρένας*· τοὐναντίον δὲ ἐν τῷ διὰ τῆς ἀποφάσεως· ἐν τῷ *εἰ μὴ πατὴρ ἦσθα*, π. χ., ἡ ἔννοιά ἐστιν *εἶ πατήρ, καὶ τοῦτο κωλύει με εἰπεῖν ὅτι οὐκ εὖ φρονεῖς*. *

* §. 9. Ὡς δὲ ἐκ τῆς διαφόρου σχέσεως τῆς ὑποθέσεως πρὸς τὴν συνέπειαν, ὡς πρὸς τὸ βέβαιον, ἀβέβαιον ἢ ἀδύνατον, προκύπτει ἡ διαφορὰ τῶν ἐγκλίσεων, οὕτως ἐκ τῆς σχέσεως τῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸν χρόνον, καθ᾽ ὃν λαμβάνεται ἡ

ὑπόθεσις καὶ ἡ συνέπεια, προκύπτει ἡ διαφορὰ τῶν χρόνων. Συμπεραίνεται δηλ. οὐχὶ μόνον ἐκ τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ τμήματος, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς περὶ τοῦ ἑτέρου· 1. ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος περὶ τοῦ μέλλοντος ἢ περὶ τοῦ παρῳχημένου· *ἡ χάρις, ... εἰ μὴ κακὸς πέφυκα, προσφιλὴς μενεῖ* (Σ. *Φ.* 558).—*πεσούμεθα, εἰ χρὴ πατρὶ τιμωρούμενοι* (Σ. *Ἠλ.* 399). —*εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν* (Ἰλ. Ά, 177)· 2. ἐκ τοῦ μέλλοντος περὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἢ περὶ τοῦ παρῳχημένου· *εἰ δ' ἃ συμφέρει χωρὶς κολακείας ἐθελήσετε ἀκούειν, ἕτοιμος λέγειν* (Δημ. *Φιλ.* Γ', Β').—*εἰ μὲν οὖν ἔτι λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν, οὐκ ἐγὼ 'κτανον* (Σ. *Τ.* 843)· 3. ἐκ τοῦ παρῳχημένου περὶ τοῦ ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος· *εἰ πέπαυται, κάρτ' ἂν εὐτυχεῖν δοκῶ* (Σ. *Αἴ.* 263).—*τὰς πόλεις αὐτονόμους ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπεισάμεθα* (Θουκ. Α', 144).*

* §. 10. Κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐξηγοῦνται καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ὑποθετικῶν λόγων οἵτινες, διὰ τὴν ἀπὸ ἐγκλίσεως εἰς ἔγκλισιν, δυνάμει τῆς τῶν ἐννοιῶν συγγενείας, καὶ διὰ τὴν ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον μετάβασιν, δυνάμει τῆς μεταξὺ ὑποθέσεως καὶ συνεπείας συναφείας, καὶ δι' ἄλλας προσέτι περιστάσεις, καταντῶσιν ἐκ τῶν δυσκολωτέρων τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως. Κατὰ τὸ παράδειγμα (§. 2.) *τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζε*, κτλ, ἐξηγεῖται καὶ τὸ *εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν* (οἱ Συρακούσιοι), *εἰ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο* (Θουκ. Ζ', 79. Ἴδε καὶ Γ', 99), ἔνθα διὰ μὲν τῆς εὐκτικῆς ἐκφέρεται τὸ κατ' ἐπανάληψιν, τὸ *ὁσάκις*, διὰ δὲ τῶν παρῳχημένων τῆς ὁριστικῆς τὸ ἱστορικὸν καὶ θετικόν· τὸ (Ἀρφ. *Ἱππ.* 776. ἄλλ. 725)· *ὃς πρῶτα μὲν, ἡνίκ' ἐβούλευόν σοι χρήματα πλεῖστ' ἀπέδειξα ἐν τῷ κοινῷ, οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν οὐδενός, εἴ σοι* (τῷ δήμῳ) *χαρισοίμην*, ἔχει τὴν μὲν ἀπόδοσιν κατὰ μετοχὴν, *οὐ φροντίζων*, εἰς τὸ προηγούμενον ῥῆμα *ἀπέδειξα* ἀναφερομένην, τὴν δὲ πρότασιν ἀναφέρει εἰς

τὸ μέλλον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος. Ἔστι δὲ τὸ ὅλον=*εἰ ἔμελλόν σοι χαριεῖσθαι, οὐκ ἐφρόντιζον περὶ ἄλλου.**

* §. 11. Οὕτως ἐν τῷ (Ξ. Κ. Π. Ή, ά, 19) *ᾔδει γὰρ ὅτι εἴ τι μάχης δεήσοι, ἐκ τούτων αὐτῷ καὶ παραστάτας καὶ ἐπιστάτας ληπτέον εἴη*, ἀναφέρεται μὲν ὡσαύτως ἡ πρότασις εἰς τὸ μέλλον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, ἡ ἀπόδοσις δὲ τίθεται κατ' εὐκτικὴν ἄνευ τοῦ *ἂν*, ὡς εἰς τὸν πλάγιον ἤτοι διηγηματικὸν λόγον ἀναγομένη. Ἐν τῷ *χαίροις ἂν, εἴ σοι χαρτὰ τυγχάνει τάδε* (Σ. *Ἠλ.* 1457), ἴσα δύναται ἡ εὐκτικὴ τῇ προστακτικῇ, ὡς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἐν τῷ (Σ. *Τ.* 462) *κἂν λάβῃς μ' ἐψευσμένον, φάσκειν ἔμ' ἤδη μαντικῇ μηδὲν φρονεῖν*. Τοιοῦτόν τι καὶ τὸ (Πλ. *Φαίδ.* 78) αὐθυπότακτον *ἐπανέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν*, ἐλλείψει πρώτου προσώπου ἐν τῇ προστακτικῇ. *

* §. 12. Εὐκολώτερά εἰσι τὰ χωρία ἐν οἷς ἡ πρότασις ἐκφέρεται διὰ μετοχῆς, ὡς *ποίῳ; μαθὼν γὰρ οὐκ ἂν ἀρνοίμην τὸ δρᾶν* (Σ. *Φ.* 118)=ἐὰν μάθω.—*οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν* (Εὐρ. *Ἀποσπ.*)—ἐὰν μὴ κάμῃς· ἢ ἐν οἷς παραλείπεται, παραλαμβανομένη ἐκ τῶν ἡγουμένων, ὡς *οὔτε ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται φέρειν, διαῤῥαγεῖεν γὰρ ἂν, οὔτ' ἀμφιέννυνται πλείω ἢ δύνανται φέρειν, ἀποπνιγεῖεν γὰρ ἂν* (Ξ. Κ. Π. Ή, Β', 21), ἔνθα πρὸ μὲν τοῦ *διαῤῥαγεῖεν* ἐξυπονοεῖται τὸ *εἰ ἤσθιον*, πρὸ δὲ τοῦ *ἀποπνιγεῖεν* τὸ *εἰ ἠμφιέννυντο*. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν *βουλοίμην ἂν, ἐροίμην ἂν*, καὶ τῶν ὁμοίων, ἔνθα ὑπονοεῖται τὸ *εἰ ἐξῆν* ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Οὕτω δὲ καὶ ὅταν πολλαὶ προτάσεις ἀναφέρωνται εἰς μίαν ἀπόδοσιν, ἢ μία πρότασις εἰς πολλὰς ἀποδόσεις, ἢ πολλαὶ προτάσεις εἰς πολλὰς ἀποδόσεις, ἢ μία ἀπόδοσις κῆται μεταξὺ δύο προτάσεων, ὧνπερ καὶ ἡ ἔννοια οὐχὶ δύσκολος καὶ τὰ παραδείγματα προχειρότατα. *

* §. 13. Ὁμοίως δὲ καὶ ὅταν ἡ ἀπόδοσις παραλείπηται,

εἴτε ἐκ τῶν ἡγουμένων παραλαμβανομένη, ὡς *εἰ κερτόμησίς ἐστι ἀληθῆ λέγειν* (Σ. Φ. 1236), ἔνθα ὑπονοεῖται ἐν τῇ ἀποδόσει τὸ *λέγω*. — *εἴ μοι τι τόξων τῶνδ' ἀπημελημένον παρεῤῥύηκεν* (Σ. Φ. 653), ἔνθα ἐκ τῶν ἡγουμένων παραληπτέον τὸ *βούλομαι λαβεῖν*, ἢ ἐκ τῆς ἐννοίας ἀναπληρουμένη ὡς ἐν τῷ *τί γάρ, ἐὰν πορθῶσι χώραν τὴν ἐμήν* (Σ. Φ. 1405); = τί ἔσται, ἢ τί ποιήσεις; Τοιαύτης φύσεως μετὰ τῶν ὁμοίων καὶ τὸ *εἴ σοι βουλομένῳ*=ἔσται τοῦτο, εἴ γε σὺ βούλει, ὅπερ πλῆρες ἐκφέρεται ἐν τοῖς (Πλ. Φαίδρ. 78) *ἐπανέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστίν*. Ἔςι δὲ τοῦτο τὸ γαλλικὸν s'il vous plait. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν *ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτ' ἦν* (Θ. Ἠ, 42)· καὶ ὅταν παραλείπηται ὁλόκληρος πρότασις, ὁ εἰς σύνδεσιν χρησιμεύων κρίκος τῶν ἐννοιῶν, ὡς *εἰ τὴν εἰρήνην ψέγεις, σὺ καὶ τὴν ξυμμαχίαν ἔγραψας* (Αἰσχ. *Παραπρ.* λθ΄)· ἔνθα τὸ πλῆρες *εἰ τὴν εἰρήνην ψέγεις, γίγνωσκε ἢ ἐνθυμοῦ ὅτι*, κτλ. *

* §. 14. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅταν πάντῃ πάντως παρασιωπᾶται ἡ ἀπόδοσις, σπεύδοντος τοῦ συγγραφέως εἰς τὸ ἑπόμενον κυριώτερον κῶλον, διὰ τοῦ *εἰ δὲ μὴ* ἀρχόμενον, ὡς ἐν ταῖς ἀποσιωπήσεσιν, οἷον *ἂν μὲν ὁ Κῦρος βούληται, εἰ δὲ μή, ὑμεῖς γε τὴν ταχίστην πάρεστε* (Ξ. Κ. Π. Δ΄, ἑ, 11. Ἴδε καὶ Ζ΄, ἑ, 54. Ἠ, ζ΄, 24), ἔνθα ἀναπληρωτέον τὸ *καλῶς, εὖ ἔχει*, ἤ τι τοιοῦτον. Ἀκριβῶς δὲ διασταλτέα ἡ μέχρι τοῦδε ἐξηγηθεῖσα καθαρὰ ὑποθετικὴ τῶν ἄλλων τοῦ μορίου *εἰ* σημασιῶν. οἷα, π. χ. ἡ *διστακτικὴ* ἢ *ἐρευνητική*, ὡς *εἰ πέπαυται τῆς ἐδωδῆς σκέψομαι* (Ἀρφ. *Εἰρ* 29), ἢ ἡ καθ' αὑτὸ θετικὴ ὑπὸ ἑρμηνείαν ἤτοι ἔκφρασιν ὑποθετικήν, ὡς *θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν, εἰ ἀρχὴν διδομένην ἐδεξάμεθα* (Θουκ. Α΄, 76. Ἴδε καὶ Γ΄), ἔνθα ἡ ἀπόδοσις καὶ διὰ τοῦ *ὅτι* ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ, καὶ μάλιστα καταλληλότερον καὶ σαφέστερον· οὕτω καὶ *οὐδὲν θαυμαστόν, εἴ τι πεπλεονέκτηκεν* (Φίλιππος) *ἡμῶν*

(Δημ. Φ. *Ἐπιστ.* §. ἑ), ὅπερ, βέβαιον ὂν κατὰ τὸ πρᾶγμα, καλύπτει καὶ κρύπτει, τρόπον τινά, ἑρμηνεία οἷον ἀμφίβολος. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Λόγων Ἀναφορικῶν.

§. 1. Οἱ διὰ τῶν *ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν* καὶ τῶν *ἀναφορικῶν μορίων* γινόμενοι *ἀναφορικοὶ λόγοι* ἐξηγοῦσιν *ἀναφοράν*. Ἔστι δὲ *ἀναφορὰ* ἐκείνη τῶν κώλων τοῦ λόγου ἡ σχέσις, καθ' ἣν τὸ ἑπόμενον ἀναμιμνήσκει πάντοτε ἡγούμενόν τι· πρόσωπον ἀναμιμνήσκει ἄλλο σχετικὸν πρόσωπον, πρᾶγμα ἀναμιμνήσκει ἄλλο πρᾶγμα, καὶ περίστασις ἄλλην περίστασιν.

§. 2. Σύγκεινται λοιπὸν οἱ *ἀναφορικοὶ λόγοι* ἐκ δύο μερῶν, ἐκ τοῦ *ἀναφερομένου* ὅπερ ἐκφέρεται διὰ τῶν *δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν* καὶ τῶν *δεικτικῶν μορίων*, καὶ ἐκ τοῦ *ἀναφορικοῦ*, ἐξηγουμένου διὰ τῶν *ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν* καὶ τῶν *ἀναφορικῶν μορίων*, ἀναμιμνησκόντων πάντοτε τὰ *δεικτικά*, λεγόμενα ἢ νοούμενα, καὶ εἰς ταῦτα ἀναφερομένων. Τὸ *ὃς* ἀναμιμνήσκει τὸ *οὗτος* ἢ *ἐκεῖνος ὁ ἀνήρ*, τὸ *ὅπερ* ἀναμιμνήσκει τὸ *τοῦτο* ἢ *ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα*, τὸ *ὅπου* ἀνακαλεῖ τὸ *ἐκεῖ*, τὸ *ὅτε* τὸ *τότε*, τὸ *ὅπως* τὸ *οὕτως*, κτλ.

§. 3. Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν οἱ ἀναφορικοὶ λόγοι· ά. *ὡς ἰσοδυναμοῦντες τῇ δεικτικῇ ἀντωνυμίᾳ καὶ τῷ συμπλεκτικῷ συνδέσμῳ καί· ὃς*=καὶ οὗτος ἢ οὗτος δέ· β΄. *ὡς ἐξηγοῦντες χαρακτηριστικόν τι κατηγόρημα* (τοιοῦτος ἢ τοιοῦτος, κτλ) *καὶ προσδιορισμὸν μέρους τῆς κυρίας προτάσεως*· τοὺς πρώτους καλοῦμεν, συντομίας χάριν, *προσθετικούς*, τοὺς δευτέρους *προσδιοριστικούς*· διὰ τῶν πρώτων ἐνείρεται νέα ἔννοια εἰς τὴν προηγουμένην, διὰ τῶν δευτέρων χαρακτηρίζεται καὶ προσδιορίζεται ἡ προηγουμένη.

§. 4. Οἱ *προσθετικοὶ ἀναφορικοὶ λόγοι* δέχονται συνήθως

τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολύτων λόγων, τιθέμενοι καθ' *ὁριστικὴν*, ἄνευ τοῦ *ἂν* τὰ πολλά, ἢ κατ' *εὐκτικὴν* μετὰ τοῦ *ἄν*, ἐπὶ δυνητικῆς ἐννοίας, ὡς ἤθελε τεθῇ καὶ ὁ διὰ τοῦ *καὶ οὗτος* ἰσοδύναμος λόγος· *παρῆν ὁ Μηδοσάδης, ὅςπερ ἐπρέσβευεν αὐτῷ πάντοσε* (Ξ. *Ἀν.* Ζ', ϛ', 23)=καὶ οὗτος ἐπρέσβευεν.— *τὸ πάχος τοῦ τείχους, ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ* (Θουκ. Ά. 93)=τοῦτο δὲ καὶ νῦν ἔτι δῆλον. Ὡσαύτως καὶ κατ' *εὐκτικήν*, *ἐάν ποτε συμβῇ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀνθρώποις*, κτλ. (Δ. *Χεῤῥον.* Ί)=καὶ ταῦτα πολλὰ γένοιτ' ἄν.—*πᾶν ἐξαιρεῖ λόγος, ὃ καὶ σίδηρος πολεμίων δράσειεν ἂν* (Εὐρ. *Φ.* 520)· καὶ κατὰ *προστακτικήν*· *κρατῆρές εἰσιν, ὧν κρᾶτ' ἔρεψον* (Σ. *Κ.* 472). Περὶ ὑποτακτικῆς ἴδε κατωτέρω §. 8.

§. 5. Καὶ οἱ *προσδιοριστικοὶ ἀναφορικοὶ λόγοι* δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολύτων λόγων, τιθέμενοι καθ' *ὁριστικὴν* ἢ *εὐκτικὴν* μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν ἐξηγῶσι θετικὴν ἢ δυνητικὴν ἔννοιαν· *ἱππέας ὅσους γε δὴ καὶ οἵους ἐτύγχανεν ἔχων* (Ξ.). —*οὐδεμίαν ἡγοῦμαι τοιαύτην εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν* (Ἰσ. Σοφ. ιά). —*οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν εὑρεῖν ἔργον, ἐφ' ᾧ οὐκ ἄν τις αἰτίαν ἔχοι* (Σ. *Ἀπ.* Β', ή, 5)· ἐπὶ δὲ παρελθόντος· *ἠξίου τὴν αὐτὴν Πασίωνι ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἧς περ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν*, κτλ. (Ἰσ. *Τραπεζιτ.* ιά).

§. 6. Ἐν πᾶσι τούτοις ὁ λόγος οὔτε περὶ ἱππέων, οὔτε περὶ τέχνης, οὔτε περὶ ἔργου, οὔτε περὶ ζημίας ἁπλῶς, ἀλλὰ περὶ τοσούτων καὶ τοιούτων ἱππέων, περὶ τοιαύτης τέχνης, περὶ τοιούτου ἔργου, περὶ τοιαύτης ζημίας. Οὕτω λοιπὸν τὸ τοῦ Λυσίου (*Ἐρατ. Φόνου Ἀπολογ.* λά)· *καὶ οὕτω σφόδρα ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ δίκαια ταῦτα ἡγήσατο εἶναι, ὥστε καὶ ἐπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις*

τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκεν, εἰς ἀναφορικὸν λόγον ἀναλυόμενον, ἤθελεν εἶναι· *αἵτινες ἐλάττονός* (ἀξίας) *εἰσιν*· τοῦτο δὲ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον ἐκλαμβανόμενον ἤθελε παρέχει διάκρισιν παλλακῶν=ἐπὶ ἐκείναις μόνον ταῖς παλλακαῖς αἵτινες κτλ, ὅπερ ἄτοπον· κατὰ τὸν πρῶτον δὲ τρόπον, τὸν μόνον ὀρθόν=ἐπὶ τῶν παλλακῶν, αἵτινες, κτλ,=αὗται δὲ ἐν γένει ἐλάττονός εἰσιν ἀξίας τῶν γαμετῶν.

§. 7. Ὅταν δὲ οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἐξηγῶσιν *ὑποθετικὴν* ἔννοιαν, τότε τίθενται καθ' *ὑποτακτικὴν* μὲν μετὰ τοῦ *ἄν*, *ἀρκτικοῦ χρόνου* ἡγουμένου, κατ' *εὐκτικὴν* δὲ ἄνευ τοῦ *ἄν*, *ἱστορικοῦ χρόνου* ἡγουμένου· *ἐν παντὶ πράγματι οἱ ἄνθρωποι τούτοις μάλιστα ἐθέλουσι πείθεσθαι, οὓς ἂν ἡγῶνται βελτίστους εἶναι* (Ξ. *Ἀπομν.* Γ', γ', 9). —*οἱ Ἀθηναῖοι ἠξίουν οὓς μὴ μόνοι νικῷεν οὐδ' ἂν μετὰ συμμάχων δύνασθαι* (Λυσ. *Ἐπιταφ.* §. 24). Ἰσοδυναμεῖ λοιπὸν τὸ μὲν *οὓς ἂν ἡγῶνται* τῷ *ἐάν τινας ἡγῶνται*, τὸ δὲ *οὓς μὴ νικῷεν* τῷ *εἴ τινας μὴ νικῷεν*· οὕτως *ὃς ἂν τυγχάνῃ*= ἐάν τις τυγχάνῃ, *ὃς τυγχάνοι* = εἴ τις τυγχάνοι.

* §. 8. Διὰ τῶν *ἀναφορικῶν λόγων* τοῦ πρώτου εἴδους καθ' ὑποτακτικὴν ἔγκλισιν ἐκφέρεται καὶ *τελικὴ ἔννοια* *εἰς καλὸν ἡμῖν Ἄνυτος ὅδε παρεκαθέζετο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς σκέψεως* (Πλ. *Μέν.* 89)=ἵνα μεταδῶμεν· τοῦτο δὲ=καὶ μεταδῶμεν τούτῳ. Συνηθέστερον δὲ τοῦτο ἐκφέρεται διὰ τοῦ μέλλοντος τῆς ὁριστικῆς· *ἀποχωρίσαι τάξεις, αἵτινες βοηθήσουσι* (Λυσ. *Μαντιθ. Ἀπολογία* ιϛ). —*τεκμήριόν τί μοι ἐπιδείξατον, ᾧ εἴσομαι ὅτι ἀληθῆ λέγετον* (Πλ. ***Εὐθυδ.*** 294)· ἐκφέρεται δὲ καὶ συνέπεια· *τίς οὕτω μαίνεται, ὅστις οὔ σοι βούλεται φίλος εἶναι* (Ξ. *Ἀν.* Β', έ, 12); ταῦτα δὲ καὶ εἰς τοὺς προσδιοριστικοὺς δυνατὸν ἀναγαγεῖν. Ὡσαύτως καὶ αἴτιον· *θαυμαστὸν ποιεῖς ὃς ἡμῖν μὲν οὐδὲν δίδως* (Ξ. *Ἀπομν.* Β', γ', 13)=ὅτι. Τοιαῦτα καὶ τὰ (Ξ. *Ἀπομν.* Ά, ϛ',

64) *πῶς οὖν ἔνοχος εἴη τῇ γραφῇ; ὅς, κτλ*=οὗτος γάρ.—*ἄτοπα λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ, ὅς γε κελεύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγεῖσθαι* (Ξ. Ἀπ. Β', γ', 15). *

* §. 9. Εἰς τοὺς ἀναφορικοὺς λόγους ἀνάγονται καὶ οἱ *παραβολικοί*, οἱ ἐκφέροντες *παραβολάς*, αἵτινες κοσμοῦσι τὴν ποίησιν καὶ μάλιστα τὴν ὁμηρικήν· διότι καὶ ἐν τούτοις παρατηρεῖται σχέσις ἀμοιβαία, καὶ ὄχι μέρους πρὸς μέρος, ἀλλὰ κώλου πρὸς κῶλον· ὡς *πατὴρ οὗ πατρὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων . . . , ὣς Ἀχιλλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων* (Ἰλ. Ψ, 222).—*οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγελαῖαι* (Ὀδ. Χ, 299), κτλ. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Χρονικῶν.

§. 1. Οἱ χρονικοὶ λόγοι ἐξηγοῦσι τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν δύο κώλων κατά τι χρονικὸν σημεῖον. Ἔστι δὲ ἡ σχέσις αὕτη, ὡς ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, διττή· ἤτοι δηλ. τὸ ἓν κῶλον προσθέτει νέαν ἔννοιαν εἰς τὸ προηγούμενον, ἢ προσδιορίζει τὸ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ σημεῖον. Ἐν τῷ *ταῦτα ἐγένετο χθὲς περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε καὶ ἤστραψε*, τὸ *ὅτε καὶ ἤστραψε* ἤθελε σημαίνει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐγένοντο τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος, συνέβη προσέτι καὶ ἡ ἀστραπή· ἐν τῷ *ὅτε οὐκ ἔτ' εἰμί, τηνικαῦτ' ἄρ' εἰμ' ἀνήρ* (Σ. Κ. 393), τὸ διὰ τοῦ *ὅτε* κῶλον προσδιορίζει τὸ διὰ τοῦ *ἡνίκα*, ὁρίζει δηλ. τὸ χρονικὸν σημεῖον ἐν ᾧ τοῦτο ὑπάρχει ἢ γίνεται.

§. 2. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι οἱ χρονικοὶ λόγοι ὁμοιάζουσιν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοὺς προεξηγηθέντας *ἀναφορικούς*, διαιρούμενοι καὶ οὗτοι εἰς *προσθετικοὺς* καὶ *προσδιοριστικούς*, οἵτινες τελευταῖοι ὑποδιαιροῦνται εἰς τοὺς *θετικὴν* καὶ εἰς τοὺς *ὑποθετικὴν ἔννοιαν* ἐξηγοῦντας. Ὡς δὲ

ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων ὑπάρχουσι δύο κῶλα, τὸ ἀναφορικὸν καὶ τὸ ἀναφερόμενον, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ἐπὶ μὲν τῶν προσθετικῶν τὸ προστιθέμενον καὶ τὸ εἰς ὃ προστίθεται, ἐπὶ δὲ τῶν προσδιοριστικῶν τὸ προσδιορίζον καὶ τὸ προσδιοριζόμενον ἤτοι κύριον κῶλον.

§. 3. Οἱ *προσθετικοὶ χρονικοὶ λόγοι* διὰ τῶν χρονικῶν μορίων ἐκφερόμενοι δέχονται τὴν σύνταξιν τῶν ἀπολύτων λόγων, καθ' *ὁριστικὴν* ἢ *εὐκτικὴν* τιθέμενοι, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ λόγου. Εἶναι δὲ σπάνιοι· *ὀλίγον πρόσθεν, ὅτε ἐγὼ ἔφην πλουτεῖν, ἐγέλασας* (Ξ. Οἰκ. Β', 9).—*Φίλιππος φυλάξας τοὺς ἐτησίας ἐπιχειρεῖ, ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ* (ἢ *οὐ*) *δυναίμεθα ἀφικέσθαι* (Δημ. Φ. Α', ιά).

§. 4. Οἱ *προσδιοριστικοὶ χρονικοὶ λόγοι* δέχονται τὴν *ὁριστικήν*, ὅταν ἐξηγῶσι μερικὸν γενόμενον, εἰς ὡρισμένον χρόνου σημεῖον ἀναφερόμενον· *νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα, . . . ὅθ' ὧδ' ἔχων πρὸς τῆσδ' ὑβρίζει μητρός* (Σ. Ἠλ. 788).—*ὅτε πλούσιος ἦν, ἐφοβούμην* (Ξ.)—*μέχρι μὲν (οἱ Ἀθηναῖοι) ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο, προθύμως εἰπόμεθα* (Θ. Γ', 10).—*Μεσσηνίους οὐ πρότερον ἐπαύσαντο* (Λακεδαιμόνιοι) *πολιορκοῦντες, πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας* (Ἰσ. Παν. λέ). Οὕτω καὶ . . . *ὁπότε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐνέβαλον* (Ξ. Ἱππαρ. Ζ', ιδ).—*ἕως ἀφίκοντο* (Θουκ.).—*ἕως ξυνετρίβη τῆς κεφαλῆς* (Ἀρφ. Εἰρ. 71).—*ἔςτε ἠνάγκασαν* (Ξ.).—*ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων* (Δημ.). Ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις παρίστανται οἷον σύγχρονα τὰ ὑπὸ τῶν δύο κώλων ἐκφερόμενα, ἐν τῷ ἐνεστῶτι καὶ παρῳχημένῳ, τοῦ χρονικοῦ μορίου σημαίνοντος τὸ *πότε* καὶ *ἕως οὗ*.

§. 5. Ὅταν δὲ ὡσαύτως μὲν ἀναφέρηται τὸ πρᾶγμα εἰς ὡρισμένον χρόνου σημεῖον, ἀλλὰ ἡ μία ἐνέργεια γίνηται μετὰ τὴν ἄλλην, τότε τὸ προσδιοριστικὸν χρονικὸν κῶλον ἐκφέρεται διὰ τῶν χρονικῶν μορίων *ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτε, ὁπότε, ἡνί-*

κα' ἐπεὶ 'δάκρυσα κεῖνον, τά θ' ὅπλ' ἀπήτουν τοῦ πατρὸς τά τ' ἄλλα ὅσα ἦν (Σ. *Φ.* 360). — *ταύτην, ἐπειδὴ θαλερὸς εἶχ' ἥβης χρόνος, μνηστῆρες ᾔτουν Ἑλλάδος πρῶτοι χθονός* (Εὐρ. *Ἠλ.* 20). — *ὡς τάχιστα ἕως ὑπέφαινεν, ἐθύοντο πάντες παρόντες οἱ στρατηγοί* (Ξ *Ἀν.* Δ', γ', 9). = εὐθὺς ἀφ' οὗ.—*τοιοῦτος ἦσθα τοῖς λόγοισι, χὤτε μου τὰ τόξ' ἔκλεπτες* (Σ. *Φ.* 1271).—*ὁπότε γε καὶ τὸν ἐν χεροῖν κατεῖχον* (Σ. *Κ.* 1699).—*ἡνίκ' ἔβλεπον* (Σ. *Τ.* 1470). — *ἡνίκα ἔξω μέσου ἡμέρας ἐγένετο* (Ξ. Κ. Π. Δ', δ', 1).

§. 6. Ὅταν δὲ ὁ λόγος ἀναφέρηται εἰς ἀόριστον χρόνου σημεῖον ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος, μέλλοντος, ἢ παρῳχημένου, τότε τὰ προσδιοριστικὰ χρονικὰ κῶλα, λαμβάνοντα τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑποθετικῶν, δέχονται καὶ τὴν τούτων σύνταξιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, καθ' ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν τιθέμενα· καθ' ὑποτακτικὴν μέν, ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος, κατ' εὐκτικὴν δὲ ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου, ὅπερ δηλοῖ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἐνεστὼς ἢ μέλλον, τὰ δὲ δεύτερα εἰς τὸ παρελθόν· ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ δηλοῦται ἤτοι ἅπαξ γινόμενον ἢ πολλάκις ἐπαναλαμβανόμενον.

* §. 7. Καὶ ἡ μὲν ὑποτακτικὴ δέχεται συνήθως τὸν δυνητικὸν σύνδεσμον *ἄν*, εἴτε χωριστὸν, εἴτε μετὰ τῶν χρονικῶν μορίων εἰς μίαν λέξιν συγχωνευόμενον, ὡς *ἔστ' ἄν*, *ἄχρι ἄν*, *μέχρι ἄν*, *ἕως ἄν*, *ἡνίκ' ἄν*, καὶ *ὅταν*=ὅτε ἄν, *ὁπόταν*=ὁπότε ἄν, *ἐπὰν*=ἐπεὶ ἄν, *ἐπὴν*=ἐπεὶ ἤν, *ἐπειδὰν*=ἐπειδὴ ἄν· ἡ δὲ εὐκτικὴ τίθεται συνήθως ἄνευ τοῦ *ἄν*. Οὕτω, π. χ. *δεῖ τοὺς γενομένους μέχρις ἂν ζῶσι πονεῖν* (Μέν.).—*ἔςτ' ἂν λεύσσω παμφεγγεῖς ἄστρων ῥιπάς* (Σ. *Ἠλ.* 105)· *καὶ ἐπειδὰν ἀκούσητε, κρίνατε* (Δημ.).—*ὅταν ἀγασθῶ τινι* (Ξ. Κ. Π. Β', δ', 9). — *ὁπόταν δνοφερὰ νὺξ ὑπολειφθῇ* (Σ. *Ἠλ.* 91). Ὡσαύτως *πορεύεσθαι ἐκέλευσεν ἡσύχως, ἕως ἄγγελος ἔλθοι* (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 53) = ἕως οὗ ἔλθῃ. — *καὶ διὰ παντὸς τοῦ*

πολέμου, ὁπότε ξυμβαίη αὐτοῖς, ἐχρῶντο τῷ νόμῳ (Θ. Β', 34) = ὁσάκις. — *ὅτε ἔξω τοῦ δεινοῦ γένοιτο, πολλοὶ τὸν Κλέαρχον ἀπέλειπον* (Ξ. *Ἀν.* Β', ς', 12).—*ὁπότ' εὖ πράσσοι πόλις, ἔχαιρε, λυπρῶς δ' ἔφερεν, εἴτι δυστυχοῖ* (Εὐρ. *Ἱκ.* 898). Ἐνίοτε παραλείπεται μὲν ὁ *ἂν* ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς, ὡς *ἔστ' ἐγὼ μόλω* (Σοφ. *Αἴ.* 1183), τίθεται δὲ ἐπὶ τῆς εὐκτικῆς, ὡς *ὁπόταν ἥκοι*.—*ὁπόταν σπουδάζοι* (Ξ. Κ. Π. Α', γ', 11). *

* §. 8. Οἱ χρονικοὶ λόγοι ἐξ ἰδίας αὐτῶν φύσεως ὁμοιάζουσι τοῖς ἀναφορικοῖς, διότι ὡς τὰ τοπικὰ ἐπιῤῥήματα, οὕτω καὶ τὰ χρονικὰ οὐδὲν ἕτερον ἢ ἀναφορικά εἰσιν. Ὡς τὸ *ὅς* πρὸς τὸ *ἐκεῖνος*, τὸ *ὡς* πρὸς τὸ *οὕτως*, τὸ *ὅπου* πρὸς τὸ *ἐκεῖ*, οὕτω καὶ τὸ *ὅτε* πρὸς τὸ *τότε*, κτλ. (σ. 231), διὰ τοῦτο δέχονται καὶ τὴν σύνταξιν αὐτῶν. Ὡς πρὸς τὸ ὡρισμένον χρονικὸν σημεῖον, τὸ προτερόχρονον καὶ ὑςερόχρονον, ὁμοιάζουσι τοῖς αἰτιολογικοῖς, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν χρονικῶν τὸ ἓν συμβαίνει κατὰ σύμπτωσιν μετὰ τὸ ἄλλο, ἐπὶ δὲ τῶν αἰτιολογικῶν τὸ ἓν προκύπτει διὰ τὸ ἄλλο, καὶ τοῦ πρώτου ἀφαιρεθέντος συναφαιρεῖται καὶ τὸ δεύτερον. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις συμπίπτει χρόνος καὶ αἴτιον, διὰ τοῦτο πολλὰ μόρια ἐκ τῶν προηγουμένων εἰσὶ χρονικὰ ἐν ταὐτῷ καὶ αἰτιολογικά, *ἐπεί*, *ἐπειδή*, *ὅτε*, *ὁπότε*, *ὡς*. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ διὰ τῶν χρονικῶν λόγων ἐξηγεῖται αἴτιον, ὡς καὶ διὰ τῶν ἀναφορικῶν· *ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν* (Δημ. *Ὀλυνθ.* Γ', ά). *

* §. 9. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ χωρία ἐν οἷς δυσκόλως ἀποφασίζεται εἰ μόνον τυχαία χρονικὴ περίστασις ἐξηγεῖται ἢ συνάμα καὶ αἴτιον. Καὶ τοῖς ὑποθετικοῖς ὁμοιάζουσιν οἱ χρονικοὶ λόγοι ὡς πρὸς τὸ μέλλον· διότι ἐπίσης ἀμφίβολον τὸ *ἐπειδὰν ἔλθῃ*, ὡς καὶ τὸ *ἐὰν ἔλθῃ*, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἡ ἀμφιβολία πίπτει ἐπὶ τοῦ χρόνου μάλιστα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἐπὶ αὐτῆς τῆς ἐλεύσεως. *

* §. 10. Τὰ χρονικὰ μόρια *ὅτε*, *ὁπότε*, μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ *ὡς*, παραλαμβάνονται καὶ ἐπὶ τῶν παραβολῶν, προτιθέμενα ἢ ἐπιτιθέμενα. Συχνότατον δὲ τοῦτο ἐν ταῖς ὁμηρικαῖς παραβολαῖς (Ἴδε Ἰλ. Β, 147. 209. Γ, 33. Δ, 130. 140. Ν, 471. Ὀδ. Δ, 335. Ε, 125, κτλ). Αὗται δὲ αἱ ὁμηρικαὶ παραβολαὶ καὶ διὰ τὸν συντακτικὸν τρόπον καὶ διὰ τὴν ποιητικὴν καλλονὴν ἔγιναν ἰδιαιτέρων πραγματειῶν θέμα, πολλῶν καὶ διαφόρων πονημάτων περὶ τούτων γραφθέντων. *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ λόγων Συμπερασματικῶν ἤτοι Λόγων Συνεπείας.

§. 1. Καλοῦμεν *λόγους συμπερασματικοὺς* ἤτοι *λόγους συνεπείας* ἐκείνους τοὺς λόγους, ὧν τὸ δεύτερον κῶλον περιέχει συνέπειαν τοῦ πρώτου· *Λακεδαιμόνιοι τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἰσίν, ὥστ' οὐδὲ γράμματα μανθάνουσι* (Ἰσ *Παναθ.* πγ').—*τὰ πολλὰ Πρωταγόρας ἔνδον διατρίβει, ὥστε θάῤῥει, καταληψόμεθα αὐτόν, ὡς τὸ εἰκός, ἔνδον* (Πλ. *Πρωτ.* 311). — . . . *ὥστ' οὐκ ἔχω τάλαινα ποῖ γνώμης πέσω* (Σ. *Τρ.* 705. — *αἰδοῦς δ' ἐνεπίμπλατο, ὥστε καὶ ἐρυθραίνεσθαι* (Ξ. Κ. Π. Ά, δ', 4). Ὁμοίαν σχέσιν ἐξηγοῦσι βεβαίως καὶ οἱ *αἰτιολογικοὶ* καὶ οἱ *τελικοὶ λόγοι*, ἀλλ' οἱ μὲν ἔχουσι τὴν συνέπειαν σκοπουμένην καὶ ἀναγκαίαν, οἱ δὲ *συμπερασματικοὶ* ὄχι σκοπουμένην, οὐδὲ πάντοτε ἀναγκαίαν.

§. 2. Οἱ *συμπερασματικοὶ λόγοι* ἐκφέρουσι τὸ δεύτερον κῶλον διὰ τῆς *ὁριστικῆς* καὶ τοῦ *ὥστε*, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς *θετικὸν γινόμενον*, *γενόμενον* ἢ *γενησόμενον*· *τὰ ἐν τῷ βίῳ οὕτως ἡμῖν δοκεῖ παντὸς ἄξια εἶναι, ὥστε πάντες τὸ καταλιπεῖν αὐτὰ πάντων μάλιστα φεύγομεν* (Ξ.

Ἀπομν. Β', β', 3). — *ὥστε ἔγωγε, ἐξ ὧν ἀκούω, οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλειόνων πεφιλῆσθαι οὔτε Ἑλλήνων οὔτε βαρβάρων* (Ξ. *Ἀν.* Ά, θ', 28). — *ταχὺ δὲ τὰ ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία ὁ Κῦρος ἀνηλώκει, ὥστε ὁ Ἀστυάγης οὐκέτ' εἶχεν αὐτῷ συλλέγειν θηρία* (Ξ. Κ. Π. Α', δ', 5).—*ὥστ' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων* (Σ. *Κ.* 1342).—*ἀλλ' ἔστιν εὔνουν, ὥστε πρὸς πιστὰς ἐρεῖς* (Σ. *Ἠλ.* 1204).

§. 3. Ἐκφέρεται κατ' ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ *ὥστε* τὸ δεύτερον κῶλον τῶν συμπερασματικῶν λόγων, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὡς *ἀποτέλεσμα σύμφωνον καὶ σύμμετρον τῇ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἰδιότητι*· ὅταν δηλ. τὸ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει παρίσταται ὡς ἱκανὸν ἵνα παραγάγῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀποτέλεσμα· *τοιοῦτοι ἦσαν, ὥστε τοὺς ἡμαρτηκότας ἀργύριον λαμβάνοντες ἀφιέναι* (Λυσ. *Δήμου Καταλ. Ἀπολ.* §. 26), ἦσαν δηλ. ἱκανοὶ ποιεῖν τοῦτο, εἰ δὲ καὶ ἐποίουν οὐ δηλοῦται.—*Κλέαρχος ἔλαυνεν ἐπὶ τοὺς Μένωνος, ὥστε ἐκείνους ἐκπεπλῆχθαι* (Ξ. *Ἀν.* Α', ἑ, 13).—*κραυγὴν πολλὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν* (Ξ. *Ἀν. Β'*, β', 17).

§. 4. Τίθεται *εὐκτικὴ* μετὰ τοῦ *ἄν*, ὅταν ἡ συνέπεια ἐκφέρηται δυνητικῶς· *ἐπίστασθε, ὥστε κἂν ἄλλους εἰκότως ἂν διδάσκοιτε* (Ξ). — *ὥστε βουλοίμην ἂν χαρίζεσθαί σοι, εἴ μου δυνατὰ δέοιο* (Πλ. *Πρωτ.* 335). Ὡσαύτως δέχονται τὸν *ἂν* σύνδεσμον οἱ *ἱστορικοὶ χρόνοι*, ὅταν ἡ συνέπεια ἐκφέρηται κατὰ τὸν αὐτὸν δυνητικὸν τρόπον· *τὸ χωρίον πανταχόθεν κάτοπτόν ἐστιν, ὥστε τίς ἂν ἀπετόλμησεν ἐπιχειρῆσαι τοιούτῳ πράγματι* (Λ. *Σηκοῦ Ἀπολ.* §. 28); Τίθεται δὲ *προστακτικὴ* καὶ *ὑποτακτικὴ προστακτικῇ ἰσοδυναμοῦσα*, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται *ὡς προσταγή, ὡς παραίνεσις, ὡς δέησις*, κτλ· *θνητοῦ πέφυκας πατρός, θνητὸς δ' Ὀρέστης, ὥστε μὴ λίαν στένε* (Σ. *Ἠλ.* 1172). — *ὥστε μηκέτι ἀπόρει*

(Ξ. *Συμπ.* Δ', 16). — *ὥστε μοι συγγνώμην ἔχε* (Πλ.). Οὕτω δὲ καὶ *ὥστε μὴ ἀποκάμῃς σαυτὸν σῶσαι* (Πλ. *Κρίτ.* 45), διότι ἐπὶ ἀορίστου τίθεται ὑποτακτική.

§. 5. Μετ' *ἀπαρεμφάτου* τίθεται πολλάκις τὸ δεύτερον κῶλον τῶν τοιούτων λόγων ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *ἐπὶ συμφωνίᾳ· ξυνέβησαν ὥστε ξυμμάχοι εἶναι καὶ ὁμήρους δοῦναι* (Θ. Ε. 61). — *ἐξῆν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ* (Δ. *Φ.* Β', ϐ'). Τὸ αὐτὸ δὲ ἐκφέρεται διὰ τοῦ *ἐφ' ᾧ τε* καὶ τῆς ὁριστικῆς· *ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ τε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς* (Θ. Α', 103). Ὡσαύτως τίθεται τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ *ὥστε* καὶ ἐπὶ τῆς συνήθους, ἄνευ τοῦ *ὥστε*, αὐτοῦ χρήσεως· *τοὺς Ἕλληνας ἡ πόλις ἀπελύσατο δουλείας· ὥστε ἐλευθέρους εἶναι* (Πλ. *Μενεξ.* 245). — *οὐ γὰρ ἔπειθε Ἱστιαῖος τοὺς Χίους ὥστε ἑαυτῷ δοῦναι νέας* (Ἡρ. ϛ', 5). Ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς περιστάσεως, εἰ μὲν δὲν ταυτίζονται τοῖς *τελικοῖς ἀπαρεμφάτοις*, προσεγγίζουσιν ὅμως τοσοῦτον ὥστε ὀλίγον διαφέρουσιν. Ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ τίθεται καὶ τὸ *ὡς*, ἀλλὰ σπανιώτερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Εἰδικῶν ἤτοι Διηγηματικῶν.

§. 1. *Λόγους εἰδικοὺς* ἤτοι *διηγηματικοὺς* καλοῦμεν τοὺς διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς*, διὰ τῶν εἰδικῶν λεγομένων ἀπαρεμφάτων ἢ διὰ τῶν εἰδικῶν μετοχῶν ἐκφέροντας τὸ δεύτερον κῶλον ὅπερ, εἰδικεῦον τὸ διὰ τοῦ πρώτου γενικώτερον ἐξηγούμενον, ἐκθέτει καὶ ἑρμηνεύει τὸ ὅλον· *εὖ γὰρ οἶδα ὅτι νοσεῖτε πάντες* (Σ. *Τ.* 60). — *σφῷν δ' ἐννέπω γε τοῖν παρεστώτοιν ὅτι νῦν καιρὸς ἔρδειν* (Σ. *Ἠλ.* 1367). — *ἔξοιδα δ' ὡς μέλει γε* (Σ. *Φ.* 1037), δηλ. *θεοῖσι δίκης.* — *ταὐτόν φημι εἶναι τὸ βέλτιον καὶ τὸ κρεῖττον* (Πλ. *Γοργ.* 489). — *λυπηρὸς ἴσθ' ὤν* (Ἀρφ. *Ἀχ.* 455). Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα μετὰ τῶν *γνωστικῶν, λεκτικῶν, ἀγγελτικῶν, διηγηματικῶν, δοξαστικῶν* καὶ τῶν τοιούτων ῥημάτων.

§. 2. Ἐπὶ τῶν *εἰδικῶν* ἤτοι *διηγηματικῶν λόγων* πρόκεινται εἰς ἐξέτασιν τὰ ἑξῆς τέσσαρα· *ά. ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων· ϐ'. ἡ χρῆσις τῶν χρόνων· γ'. ἡ σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι* καὶ *ὡς* πρὸς τοὺς δι' *ἀπαρεμφάτου* καὶ *μετοχῆς* ἐκφερομένους, καὶ δ'. ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν δι' αὐτῶν τούτων, *ὅτι* καὶ *ὡς*, ἐκφερομένων λόγων.

ά. Ἡ χρῆσις τῶν Ἐγκλίσεων.

§. 3. Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν ἐγκλίσεων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἤδη παρετηρήσαμεν ὅτι ὡς γενικὸς κανὼν ὁρίζεται ὁ ἑξῆς· *Ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἡγουμένου, ἕπεται ὁριστική. Ἱστορικοῦ δὲ χρόνου ἡγουμένου, ἕπεται εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν· οἶσθ' ὅτι χαίρομεν* (Πλ. *Πολ.* Ι, 605). — *λέξω δέ σοι ὡς οὐ δίκῃ γ'* (Ἀγαμέμνονα) *ἔκτεινας* (Σ. *Ἠλ.* 560). — *Περικλῆς προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ξένος εἴη* (Θ. Β', 13). Ἀλλ' ἐν ταὐτῷ παρετηρήσαμεν ὅτι πολλάκις, παραμελουμένης τῆς τοιαύτης ἐξαρτήσεως, τίθεται καὶ *ὁριστική*, καίπερ *ἱστορικοῦ χρόνου* ἡγουμένου· *ὅτι δ' ἀληθῆ ἔλεγεν, ὧδε ἐδίδασκεν* (Ξ. *Ἀπ.* Α', ζ', 2). — *ἔλεγον οἱ ἐπιτήδειοί μου ὡς ἐλπίζουσιν*, κτλ. (Ἰσ.). Ἴδε σ. 112, §. 24, §. 25. Προσσημειωτέον δὲ ἐνταῦθα ὅτι ἡ μετὰ εὐκτικῆς σύνταξις τοῦ *ὅτι*, οὐκ ἀπαντωμένη παρ' Ὁμήρῳ, εἶναι μεταγενέστερον ἐπινόημα τῶν Ἀττικῶν, μόνοις αὐτοῖς ἰδιάζουσα, κατὰ Ἀπολλώνιον τὸν Δύσκολον (Βεκκέρου *Ἀνέκδ. Ἑλλην.* σ. 501).

ϐ'. Ἡ χρῆσις τῶν Χρόνων.

§. 4. Ὡσαύτως ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν ὅτι οἱ *γραμμα-*

τικοὶ *χρόνοι* ῥυθμίζονται κατὰ τὴν ὑποτιθεμένην σχέσιν τοῦ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει καὶ τοῦ ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ χρονικοῦ τμήματος· τὸ *προηγόρευεν ὅτι εἴη* ἐκφέρει ἀμφότερα τὰ κῶλα, κατ᾽ ἐξάρτησιν, εἰς τὸ παρελθὸν καὶ ὡς σύγχρονα· τὸ *Κῦρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς Βασιλέα μέγαν, εἰς Βαβυλῶνα* (Ξ. *Ἀν.* Α΄, δ΄, 11), ἐκφέρει τὸ μὲν τῆς κυρίας προτάσεως εἰς τὸ παρελθόν, τὸ δὲ τοῦ ἐξαρτωμένου κώλου εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος μέλλον=ἔμελλεν ἔσεσθαι· τὸ *μετεμέλοντο οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ ξυνέβησαν* (Θ. Έ, 14) ἐκθέτει ἀμφότερα εἰς τὸ παρελθόν, σύγχρονα καὶ ὡς αὐθυπόστατα. (Ἴδε κατωτέρω)· εἰς τὸ *ἐβόα ὁ βάσκανος οὗτος ὅτι δεινὰ ποιῶ* (Δ. *Στεφ.* μϐ΄), τὸ μὲν ἀναφέρει εἰς τὸ παρελθόν, τὸ δὲ παριστᾷ ὡς ἐνεστώς· εἰς τὸ *ἐλπίδα εἶχον ὡς ἀνευρήσεις*, κτλ, (Πλ. *Λάχ.* 200) τὸ μὲν ἀναφέρει εἰς τὸ παρελθόν, τὸ δὲ μεταφέρει εἰς τὸ μέλλον.

γ΄. Ἡ σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς πρὸς τοὺς δι᾽ ἀπαρεμφάτου καὶ μετοχῆς ἐκφερομένους λόγους.

§. 5. Δυσκολωτέρα εἶναι ἡ σχέσις τῶν διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς* πρὸς τοὺς δι᾽ *ἀπαρεμφάτου* καὶ *μετοχῆς* ἐκφερομένους λόγους, ἡ ὁμοιότης δηλ. καὶ ἡ διαφορὰ τῶν οὕτως ἢ ἐκείνως ἐξηγουμένων λόγων· διότι, καίπερ ἡ διὰ τοῦ μετ᾽ *αἰτιατικῆς* καὶ *ἀπαρεμφάτου* πλοκὴ τοῦ λόγου ἐκλαμβάνεται ἰσοδύναμος ἐν γένει τῇ διὰ τῆς *ὁριστικῆς* καὶ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς*, καὶ ἀπαντῶνται παραδείγματα ἱκανὰ πρὸς ἀπόδειξιν τούτου, οἷον *καί τις οἱ τῶν οἰκετέων ἐξαγγέλλει ὥς οἱ παῖς γέγονε —ὅτε οἱ ἐξήγγειλε ὁ οἰκέτης παῖδα γεγονέναι* (Ἡρ. Ϛ΄, 63. 65).—*πολεμίους λέγεις ἱππεῖς ἑξακισμυρίους εἶναι—λέγει ὅτι ἥκουσιν αὐτῷ ἄγγελοι* (Ξ. Κ. Π. Β΄, ά, 6. Έ, γ΄, 26), ὑπάρχει ὅμως καὶ διαφορὰ εἰς τὴν χρῆσιν, εἰ καὶ οὐχὶ πάντοτε ἴσως τηρουμένη, ὡς καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς*.

§. 6. Πρὸ πάντων σημειωτέον περὶ τούτων ἐν γένει ὅτι διὰ μὲν τοῦ *ὅτι* ἐκφέρεται ἡ ἔννοια ὡς πραγματικὸν γενόμενον, ἐσωτερικῶς ἀνεξάρτητον ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως (Ἴδε §. 7), οἷον *ἀγγέλλουσιν ὅτι ἡ πόλις πολιορκεῖται* (Ξ.)· διὰ τοῦ *ὡς* ἐκφέρεται ὡς γενόμενον ἀμφίβολον καὶ ὑπὸ σκέψιν καθυποβαλλόμενον· *λέξουσιν ὡς εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι*, κτλ, (Αἰσχ.)· διὰ τοῦ *μετ᾽ αἰτιατικῆς* καὶ *ἀπαρεμφάτου* ὡς γνώμη πάντη πάντως ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως ἐξαρτωμένη· *τὸν Κῦρον ἔφασαν λέγειν* (Ξ.)· διὰ δὲ τῆς μετοχῆς ὡς κατηγορούμενον ἐνυπάρχον εἰς τὸ ὑποκείμενον· *ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἦσαν* (Ξ. *Ἑλλην.* ς΄, δ΄, 16).—*δειχθήσεται πεποιηκώς*, κτλ.

§. 7. Τούτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον, τὸ διὰ τοῦ *ὅτι*, ἴσα δύναται τῷ *ἡ πόλις ὄντως πολιορκεῖται, καὶ τοῦτο ἀγγέλλουσι*· τὸ δεύτερον, τὸ διὰ τοῦ *ὡς*, ἰσοδυναμεῖ τῷ *ὅτι εἰσὶ τῇ πόλει δύο νόμοι κείμενοι*, ὡς *αὐτοὶ λέξουσι, φαίνεταί μοι ἀβέβαιον καὶ λοιπὸν ἐξεταστέον*. Εἶναι λοιπόν, κατὰ τὰ πολύκροτα καὶ περιλάλητα ὀνόματα τῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ μέρους τοῦ ἀντικειμένου ἤτοι πραγματικὸν καὶ βέβαιον, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ μέρους τοῦ ὑποκειμένου ἤτοι προσωπικόν, κλῖνον πρὸς τὸ ἀβέβαιον καὶ οἷον ἀρνήσιμον ὑπὸ τοῦ ἀναφέροντος αὐτό· ἐν τῷ τρίτῳ τῷ διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ πᾶν στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, ἐπὶ τοῦ *ἔφασαν*, οὔτε ὁμολογοῦντος οὔτε ἀναιροῦντος τοῦ συγγραφέως· ἐν τῷ τετάρτῳ, τῷ διὰ τῆς μετοχῆς, δηλοῦται βέβαιόν τι, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ, καὶ μάλιστα οἷον ἐγκείμενον τῷ ὑποκειμένῳ ὡς κατηγόρημα· ἐν τοῖς *σὺ ἠγγέλθης γεγενημένος* (Ἡρ. Ϛ΄, 69).—*ἠγγέλθης μανείς* (Εὐρ. *Ἰφ. Τ.* 932).—*ἀγγέλλεται ἀφιγμένος* (Θ. Ή, 79), ἡ μετοχή ἐστιν οἷον κατηγορούμενον (Ἴδε σ. 125. §. 7). Ταῦτα δέ, ὡς καὶ τὰ *ἀγγελθεῖσά μοι γενναῖος* ἤτοι *γενναία* (Εὐρ. *Ἑκ.* 591), ἀγ-

γέλλεται δόλος κρυφαῖος (Εὐρ. *῾Ρ.* 91), κτλ, πλησιάζουσι, κατὰ τὴν σύνταξιν, εἰς τὰ *λέγεται ἀφιγμένος, ἐστὶν ἀφιγμένος, ἐστὶ μανεὶς* ἤτοι *μανικός*, κτλ· οὕτω καὶ ὡς *ἀγγέλλοιτο Πείσανδρος τετελευτικώς* (Ξ. *῾Ελλην.* Δ΄, γ΄, 13), *δειχθήσεται πεποιηκώς*=δειχθήσεται ποιητὴς τοῦ πράγματος, ὡς τὸ *ἔσται ποιητής*, κτλ.

* §. 8. Ἐκ τούτου προκύπτει ἡ διαφορὰ τῆς συντάξεως ἥτις, καίπερ πολλάκις κρεμαμένη ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ λέγοντος ἢ γράφοντος, θέλοντος νὰ δώσῃ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν χαρακτῆρα εἰς τὴν ἐξηγουμένην ἔννοιαν, δὲν εἶναι ὅμως πάντη αὐθαίρετος, ἄλλως ἐπ' ἄλλων ἐπικρατούσης τῆς χρήσεως. Οὕτω λοιπὸν τὰ *γνωστικά*, τὰ *δείξεως, δηλώσεως* σημαντικά, καὶ ἐν γένει τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα τοιοῦτον πραγματικῆς ἢ ὡς πραγματικῆς ὑπάρξεως χαρακτῆρα, δέχονται συνήθως τὴν διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς* σύνταξιν· *τοῦτο γιγνώσκουσ' ὅτι ζῆν αἰσχρῶς αἰσχρόν* (Σοφ. *'Ηλ.* 988).—*ἐπιστάσθωσαν ὅτι οὔτε ἀποδεδράκασιν*, κτλ, (Ξ. *Ἀν.* Ά, δ΄, 8).—*εἰ μὲν ἠπιστάμεθα ὅτι σαφῶς ἥξει πλοῖα* (Ξ. *Ἀν.* Έ, ά, 10).—*ὅπως ἐπίστωνται ὡς δεῖ ἀπιέναι* (Ξ. Κ. Π. Β΄, γ΄, 10).—*δείξωμεν τοῖς βαρβάροις ὅτι καὶ ἄνευ τοῦ ἐκείνους θαυμάζειν δυνάμεθα τοὺς ἐχθροὺς τιμωρεῖσθαι* (Ξ. *῾Ελλην.* Ά, ς΄, 7).—*δηλοῖ πολλαχοῦ ὅτι οὕτως ἔχει.—δήλωσον ὅτι Φωκῆς ματεύουσ' ἄνδρες Αἴγισθόν τινες* (Σ. *'Ηλ.* 1106). *

* §. 9. Ἐπειδὴ δέ, ὡς ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν (§. 7), τὰ διὰ τῆς μετοχῆς ὁμοιάζουσιν, ὡς πρὸς τὸ βέβαιον, τοῖς καθ' ὁριστικὴν καὶ τοῦ *ὅτι* ἐκφερομένοις, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὰ τὰ ἀνωτέρω εὑρίσκονται καὶ μετοχῇ συντασσόμενα· ὅθεν οὐχὶ μόνον *γιγνώσκων ὅτι ἤδ' ἐστὶν ἡ σώζουσα* (Σ. *'Αντ.* 188), ἀλλὰ καὶ *ἐν αὐτοῖσιν κακοῖς τοῖσιν μεγίστοις ὄντες οὐ γινώσκετε* (Σ. *'Ηλ.* 1329);—*τοῦτο ἐπίστω ὅτι ἐγὼ πολλαπλάσια ἂν ἔδωκα χρήματα* (Ξ. Κ. Π. Γ΄, ϛ΄, 16).—*τὸν Ἀλαμήνης τόκον ὡς ζῶντα ἐπίστω καὶ κρατοῦντα* (Σ. *Τρ.* 182).—*ἐγὼ δὲ ὡς εἴσ' ἀληθεῖς οἶδα* (Σ. *Φ.* 320).—*ἃ κρείττων ᾔδει ὤν.—ἅπερ ᾔδει ἑαυτὸν ἥττονα ὄντα* (Ξ. Κ. Π. Ά, δ΄, 4)· οὕτω καὶ *ἔγνωκα φωτὸς ἠπατημένη* (Σ. *Αἴ.* 807)=ὅτι ἠπατήθην ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Ἴδε καὶ §. 7. ἐν τέλει. *

* §. 10. Τοὐναντίον δὲ τὰ δοξαστικά, οἷον *οἴεσθαι, ἡγεῖσθαι, νομίζειν, ὑπολαμβάνειν*, καὶ πάντα ἐν γένει τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα δοξασίας, ὑπάρξεως δηλ. ἐν τῷ νῷ, καὶ οὐχὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς πράγμασιν, ὡς τὰ ἀνωτέρω, συντάσσονται συνήθως μετὰ ἀπαρεμφάτου, σπανίως ἐκφερόμενα καθ' ὁριστικὴν μετὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς*· *οἶμαι γ' εἰδέναι* (Πλ. *Πρωτ.* 312).—*ἴσως ταῦτα ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι* (Δ. Φ. Ά, ί).—*'Αθηναίους πάντας νομίζεις δυνήσεσθαι ποιῆσαι πείθεσθαί σοι* (Ξ. *'Απομν.* Γ΄, ς΄, 15); Ὡσαύτως καὶ τὸ *δοκεῖν* καὶ *ἐλπίζειν*· *ἐμοὶ δ' οὐδεὶς δοκεῖ εἶναι, πένης ὤν, ἄνοσος, ἀλλ' ἀεὶ νοσεῖν* (Σ. *'Αποσπ. Κρεούσ.*).—*εἰ σὺ τὰν ἐμοὶ στυγερὰν Τρωάδα γαῖαν μ' ἤλπισας ἄξειν* (Σ. *Φ.* 1175). *

* §. 11. Ὡς δὲ τὰ ἐν §. 10 σπανίως ἐκφέρονται καθ' ὁριστικὴν μετὰ τοῦ *ὅτι* ἢ *ὡς*, καὶ ἔτι σπανιώτερον τὰ τελευταῖα, *δοκεῖν* καὶ *ἐλπίζειν*, οὕτως, ἀπ' ἐναντίας, τὰ ἀνωτέρω (§. 8. 9), μετὰ τῆς ὁριστικῆς καὶ τοῦ *ὅτι* ἢ *ὡς* ἢ διὰ μετοχῆς ἔχοντα τὴν συνήθη σύνταξιν, σπανίως ἐκφέρονται δι' ἀπαρεμφάτου. Οὕτω δὲ καὶ τὰ λεκτικά, *λέγειν* καὶ *εἰπεῖν*, οὐχὶ εἰς ἁπλῆν γνώμην, ἀλλ' εἰς βεβαίωσιν ἀναφερόμενα· *ἀληθῆ ἄρα ἐγὼ ἔλεγον λέγων ὅτι* . . . (Πλ. *Γοργ.* 468).—*λέξω δέ σοι ὡς οὐ δίκῃ γ' ἔκτεινας* (Σ. *'Ηλ.* 560).—*ἡμεῖς δὲ εἴπομεν ὅτι* . . . (Πλ. *Πολ.* Έ, 466).—*εἴποις ἂν ὡς θέλοντι τοῦτ' ἐμοὶ τότε πόλις τὸ δῶρον εἰκότως κατήνυσεν* (Σ. *Κ.* 431). Ἄλλως δὲ τὸ *φάναι*, ὅπερ, ὡς *δοξασίαν* καὶ *γνώμης ἀπόφανσιν* σημαῖνον, εἰς τὰ δοξαστικὰ ἀναγόμενον, τούτων καὶ τὴν σύνταξιν δέχεται· *φῂς ἢ καταρνεῖ μὴ δεδρακέναι*

τάδε; καὶ φημὶ δρᾶσαι κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή (Σ. *Ἀντ.* 442—443). *

* §. 12. Ὅτι πάντα τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀπαντῶνται πάντη ἀνεξαιρέτως καὶ οἷον μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, τοῦτο καὶ οἴκοθεν ἐννοεῖται, ὡς εἰς πᾶσαν γλῶσσαν ἐν γένει, καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἑλληνικὴν μαχόμενον, καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη διὰ τοῦ προστιθεμένου *συνήθως δέχονται τὴν τοιαύτην σύνταξιν*, καὶ παραδείγματα οὐκ ὀλίγα δεικνύουσι· *λέγεις δέσποιναν εἶναι τήνδε σήν* (Σ. *Τρ.* 408);—*ταύτας δὲ ἐγὼ λέγω εἶναι* (Ξ. Κ. Π. Ά, ϛ', 41, καὶ ἀλλαχοῦ). Δὲν ἀνάγεται ὅμως εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ἄλλη ἐξαίρεσις πολλῶν ῥημάτων ἐκ τῶν προηγουμένων, ἅτινα δέχονται μὲν τὴν μετ' ἀπαρεμφάτου σύνταξιν, ἐπὶ ἄλλης ὅμως ἐννοίας· διότι ἐπὶ μὲν τῆς καθ' ὁριστικὴν καὶ τοῦ ὅτι ἢ διὰ μετοχῆς συντάξεως δηλοῦται ὅτι γίνεται, γέγονεν ἢ γενήσεταί τι, ἐπὶ δὲ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος μετ' ἀπαρεμφάτου ὅτι ὑπάρχει προσταγὴ ἵνα γένῃ τι ἢ ἱκανότης καὶ ἐμπειρία περὶ τὸ ποιεῖν τι· τὰ πρῶτα εἶναι, κατὰ τὰς προσηγορίας τῶν γραμματικῶν, *εἰδικαὶ μετοχαί*, τὰ δεύτερα *τελικὰ ἀπαρέμφατα*. *

* §. 13. Οὕτω, π. χ. τὰ *ἐγὼ κατενόησα ὅτι οἱ πρόγονοι χείρονες ἡμῶν οὐδὲν ἐγένοντο* (Ξ. Κ. Π. Ά, έ, 8), καὶ *ξυντομωτάτως μὲν ἂν τύχοιμι λέξας Οἰδίπουν ὀλωλότα* (Σ. *Κ.* 1580).—*οἶδα ὅτι ἐνίκα ἐν ὑμῖν τοιάδε τις δόξα* (Πλ. *Γοργ.* 487).—*οἶδα ὑμᾶς κοινωνοὺς γεγονότας* (Πλ. ἔνθ. ἀν.), καὶ τὰ ὅμοια, δηλοῦσί τι γενόμενον, τὰ δὲ *λέγω σ' ἐγὼ δόλῳ Φιλοκτήτην λαβεῖν* (Σ. *Φ.* 101 =κελεύω, ἵνα, κτλ, ὡς καὶ *εἶπε κἀπέσκηψεν εἶρξαι Αἴαντα* (Σ. *Αἴ.* 752).—*λύπην οἶδεν εὔνους ἰᾶσθαι φίλος* (Μ.)=δύναται.—*ἵνα εἰδῆτε ὅτι καὶ ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι* (Ξ. *Ἀν.* Ά, γ', 15)=γνωρίζω, κατέχω τὴν τέχνην. Κατὰ τὰ πρῶτα εἶναι μετ' ἄλλων καὶ τὰ *γνώσονται ὅτι κερδαλέον ἐστί* (Ξ.).—*ἔγνω αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα* (Ξ. Κ.

Π. Ά, δ', 7)=ἐνόησεν ὅτι ἐπεθύμει· κατὰ τὰ δεύτερα τὰ *ἄνθρωπος ὢν γίγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν* (Μέν.)=ἵνα γνῷ· *τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχωτέραν* (Σ. *Ἀντ.* 1087)=ἵνα μάθῃ, κτλ. *

δ'. Σχέσις τῶν διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερομένων λόγων.

§. 14. Ὅτι μὲν ἐν γένει ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλους οἱ διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς* ἐκφερόμενοι λόγοι τοῦτο δεικνύεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ πολλῶν ἄλλων παραδειγμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας αὐτῶν ἀρχῆς· διότι ἀμφότερά εἰσιν ἀναφορικά. Ὡς δηλ. τὸ *ὅ* εἶναι οὐδέτερον τοῦ ἀναφορικοῦ *ὅς*, οὕτω τὸ *ὅτι* τοῦ *ὅτις* (Ὀδ. Α, 47, καὶ πολλαχοῦ)=ὅστις. Καὶ καθὼς τὸ *καλῶς* ἐκ τοῦ *καλός*, οὕτω τὸ *ὡς* ἐκ τοῦ *ὅς*. Διὰ τοῦτο οἱ δι' αὐτῶν ἐκφερόμενοι λόγοι ὁμοιάζουσι τοῖς ἀναφορικοῖς, τιθέμενοι καθ' ὁριστικὴν ἢ εὐκτικήν, ὡς ἤθελαν τεθῇ καὶ ἐκτὸς συνδέσεως, ἀπόλυτοι ὄντες (σ. 231). Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν καθ' αὑτὸ ἀναφορικῶν τὰ *ὅς* καὶ *ὅ* ἀναφέρονται εἰς τὰ δεικτικὰ *οὗτος* καὶ *τοῦτο* κτλ, οὕτω καὶ τὰ διὰ τοῦ *ὅτι* καὶ *ὡς*· *τῷ φθόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσεστιν ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἐστίν* (Ἰσ.).—*ὁρᾷς τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος* (Σ. *Ἀντ.* 735); Καὶ ἔνθα δὲ δὲν προηγεῖται δεικτικόν τι, ἐξυπονοούμενον διασαφεῖ τὸ πρᾶγμα, ὅτι δηλ. τὸ διὰ τῶν μορίων τούτων ἑπόμενον κῶλον προσδιορίζει τὸ ἄλλο· *τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχει* (Πλ. *Εὐθυδ.* 303)= τὸ δὲ μέγιστον τοῦτό ἐστιν ὅτι, κτλ.

* §. 15. Ἡ πλατυτέρα τοῦ πράγματος τούτου ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρὸς τὰ Ὁμηρικὰ (Ἰλ. Θ, 362. Λ. 439. Σ. 197. Ὀδ. Γ, 166) παράθεσις, διεξοδικωτέρα γινομένη, ἤθελε μάχεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ πονήματος. Διὰ τοῦτο παρατρέχοντες ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦτο σημειοῦμεν μόνον ὅτι ἀμφότερα τὰ

μόρια ταῦτα, ὡς καὶ τὰ καθ᾽ αὑτὸ ἀναφορικὰ (σ. 233. §. 8) μετέπεσαν καὶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν σημασίαν· *ἡ δὴ* (ἁρμονία), *συμφωνία καλεῖται ὅτι ταῦτα πάντα . . . ἁρμονίᾳ τινὶ πολεῖ ἅμα πάντα* (Πλ. *Κρατύλ.* 405).—*εἰπὼν ὃ χρῄζεις λῆξον· ὡς ἐγὼ νοσῶν οὐδὲν ξυνίημι ὧν σὺ ποικίλλεις πάλαι* (Σ. *Τρ.* 1120). Ἡ καθ᾽ αὑτὸ δὲ κλίμαξ τῆς τοιαύτης μεταβάσεως ἔγινε διὰ τῶν *παθηματικῶν* ῥημάτων, *χαίρειν, λυπεῖσθαι, ὀργίζεσθαι, μεταμέλεσθαι*, κτλ· τὸ *σὺ μὲν γέγηθας ζῆν, ἐγὼ δ᾽ ἀλγύνομαι τοῦτ᾽ αὖθ᾽, ὅτι ζῶ ξὺν κακοῖς πολλοῖς τάλας* (Σ. Φ. 1021)=τὸ αἴτιον δι᾽ ὃ ἀλγύνομαί ἐστι τοῦτο, καὶ πάλιν=τοῦτο αὐτό ἐστιν ἐφ᾽ ᾧ ἀλγύνομαι. Ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τούτων ἔλαβον τὴν μετὰ δοτικῆς ἐμπροθέτου ἢ ἀπροθέτου καὶ τὴν μετὰ μετοχῆς σύνταξιν. *

* §. 16. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ *ὅτι* ἐπεκράτησεν ἡ ἀναφορικὴ μάλιστα ἔννοια, ἐπὶ δὲ τοῦ πολυσημοτάτου *ὡς* ἡ ἀνέκαθεν παραβολικὴ ἤτοι ὁμοιωματική, διὰ τοῦτο ἐν πολλοῖς διαφέρουσι τὰ μόρια ταῦτα· τὸ μὲν *ὅτι* δηλ. ἐξηγεῖ θετικόν τι καὶ ἐξωτερικῶς ὑπάρχον, τὸ δὲ *ὡς* φαινόμενον, ὁμοιάζον μὲν τοῖς ἀληθέσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπατηλόν. Καθὼς δηλ. τὸ *ὡς μέλλων ἀποπλεῖν*=οὕτως ὡς ὁ μέλλων ἀποπλεῖν, τὸ *ὡς ἐτητύμως*=οὕτως ὡς ἐστὶ τὸ ἐτητύμως, *ὡς βέλτιστα, ὡς μάλιστα*, κτλ, οὕτω καὶ ἐν τοῖς εἰδικοῖς λόγοις· *οὕτω δεῖ ὑμᾶς γιγνώσκειν ὡς καλὰ διαπράττονται* (Ξ.).—*λέγεις ὡς φιλίαν κτησάμενος οὐδὲν ἔτι δεήσεται* (Ξ. *Ἱέρ.* ί)=τοιαύτη ἐστὶν ἡ ἰδέα σου ὅτι, κτλ. Συχνότατα εἶναι τὰ *τοῦτο ἐρεῖ ὡς*.—*ἐκεῖνον τὸν λόγον ἐρεῖ ὡς*, κτλ.—*οἱ λεγόμενοι μῦθοι περὶ τῶν ἐν ᾅδου ὡς τὸν ἐνθάδε ἀδικήσαντα δεῖ ἐκεῖ διδόναι δίκην* (Πλ. *Πολ.* Α′, 330). Μετὰ τῶν δοξαστικῶν καὶ τῶν τοιούτων ῥημάτων τιθέμενον ἐκφέρει τὸ πρᾶγμα ὡς ἀβέβαιον καὶ οὐκ ἀληθές· *νομίζουσιν οἱ ἐκείνῃ ἄνθρωποι ὡς Ἥφαιστος χαλκεύει* (Θ. Γ′, 88). — *οἱ σοφισταὶ πειρῶνται πείθειν τοὺς*

νεωτέρους ὡς, ἢν αὐτοῖς πλησιάσωσιν, ἃ πρακτέον ἐστὶν εἴσονται (Ἰσ. *Σοφιστ.* γ′). *

* §. 17. Καὶ πανταχοῦ σχεδὸν τὸ *ὡς* ἐν τοῖς τοιούτοις τίθεται ἐπὶ λόγου ὡς μὴ ἀληθοῦς ἐκφερομένου, προφανεστάτης οὔσης πολλάκις τῆς τοῦ *ὅτι* πρὸς αὐτὸ διαφορᾶς· *λέγει δ᾽ ὡς ἡμεῖς ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν τούτου ὄστρακον ἔχοντες, καὶ ὡς ἠπείλουν αὐτῷ ἐγὼ ἀποκτενεῖν, καὶ ὡς τοῦτό ἐστιν ἡ πρόνοια· ἐγὼ δ᾽ ἡγοῦμαι, ὦ βουλή, ῥᾴδιον εἶναι γνῶναι ὅτι ψεύδεται . . . τῷ γὰρ ἂν δόξειε πιστὸν ὡς ἐγὼ προνοηθεὶς ἦλθον ἐπὶ τὴν Σίμωνος οἰκίαν μεθ᾽ ἡμέραν ; . . . ἄλλως τε καὶ εἰδὼς ὅτι . . . καὶ εἰ μὲν ἦν παρὰ τούτῳ τὸ μειράκιον, εἶχεν ἄν τινα λόγον τὸ ψεῦδος αὐτῷ, ὡς ἄρ᾽ ἐγὼ διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἠναγκαζόμην* . . . (Λυσ. πρὸς *Σίμωνα* §. 28, §. 31). — *λέγε κἀνταῦθα τἀληθῆ, ὅτι οὐκ οἶσθα* (Ξ. Κ. Π. Β′, δ′, 31). *

* §. 18. Τίθεται δὲ τὸ *ὡς* μάλιστα μετὰ λόγους ἀποφατικούς· *οὐ μὲν δὴ οὐδὲ τοῦτ᾽ ἄν τις εἴποι ὡς τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκους Κῦρος εἴα καταγελᾷν* (Ξ. *Ἀν.* Α′, θ′, 13)· ἢ ὅταν ἀποφάσκηται ὁ δι᾽ αὐτοῦ ἐκφερόμενος λόγος· *οὐ τοῦτο λέγω ὡς οὐ δεῖ ἰέναι ἐπὶ τοὺς πολεμίους* (Ξ.)· ὅτι δὲ καὶ πολλλαχοῦ ἰσοδυναμοῦσι τὸ ὅτι καὶ ὡς καὶ οἴκοθεν ἐννοεῖται, καὶ πολλὰ τῶν προηγουμένων καὶ ἄλλων παραδειγμάτων δεικνύουσιν. Ἴδε περὶ τούτου *Σ. Π. Β′.* *

§. 19. Ἐνίοτε ἀρχίζων ὁ λόγος διὰ τοῦ *ὅτι* ἢ *ὡς* μετατρέπεται εἰς τὴν δι᾽ *ἀπαρεμφάτου* πλοκήν· *οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐπαγαγεῖν* (Θ. Α′, 19). Ἄλλοτε δὲ πάλιν, τοὐναντίον, τρέπεται ὁ λόγος ἐκ τῆς *ἀπαρεμφατικῆς* πλοκῆς εἰς τὴν καθ᾽ *ὁριστικὴν* μετὰ τοῦ *ὅτι* ἢ *ὡς* *τὸν δ᾽ αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς*

οὐ κομίζειν (διεβόων), *καὶ τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῆ διδοὺς κακοῖ τὸ ναυτικόν* (Θ. Η, 78).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Λόγων Ἐρωτηματικῶν.

§. 1. Μεταξὺ τῶν καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν λόγων κεῖνται οἱ δι' *ἐρωτήσεως* γινόμενοι *ἐρωτηματικοὶ λόγοι*, ὑποβαλλόμενοι ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ἐρωτωμένου, ἵνα ἀποφασίσῃ διὰ τῆς ἀποκρίσεως τὸ *καταφατικὸν* ἢ *ἀποφατικὸν* αὐτῶν· *ἐγρήγορας;* ναί.—*εὕδεις;* οὐχί.

§. 2. Ἡ ἐρώτησις ἤτοι, γνωστοῦ ὄντος τοῦ προσώπου ἢ πράγματος, ἀποβλέπει εἰς ἰδιότητα ἢ συμβεβηκὸς αὐτῶν, ἤ, γινωσκομένης τῆς ἰδιότητος, ἀποβλέπει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, ἢ ἀποβλέπει εἰς ἀμφότερα ταῦτα, ἀγνοούμενα. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον λέγεται *εὕδεις Ἀτρέως υἱέ;* — *ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων* (Ἰλ. Β, 23. Δ, 350); — *τί δ' ἐστὶν, ὦ παῖ; ποῖ ποτ' ἐξέβης λόγῳ;* — *ἀπορεῖς δέ του σύ* (Σ. Φ. 897—9);—*ποῦ σὺ μάντις εἶ σαφής* (Σ. Τ. 390);— *ποῦ ἐστιν οὗτος* (Σ.); — *πότε ἔσει οἴκοι* (Σ.); — *πῶς ἔχεις* (Πλ.); Ἐν πᾶσι τούτοις τὸ ἐρωτώμενον πρόσωπον παρίσταται γνωστὸν, καὶ μόνον περί τινος ποιότητος ἢ περιστατικοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου γίνεται τὸ ἐρώτημα. Οὕτως ἐν τῷ (Σ. Φ. 421)· *τί δ'; ὃς παλαιὸς, κἀγαθὸς, φίλος τ' ἐμοὶ, Νέστωρ ὁ Πύλιος, ἔστιν;* ἐρωτᾷ ὁ Φιλοκτήτης εἰ ζῇ ὁ Νέστωρ Ἀμφιβάλλουσα δὲ ἡ Ἀντιγόνη εἴγε ἡ προσεγγίζουσα γυνὴ ἦτον ἡ Ἰσμήνη ἐρωτᾷ (Σ. Κ. 310)· *ἆρ' ἔστιν; ἆρ' οὐκ ἔστιν;* αὐτὴ δηλ. ἡ Ἰσμήνη.

§. 3. Κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον λέγεται *τίς οὗτος;* — *ὤμοι τίς ὡνήρ* (Σ. Φ. 976);—*τίνος ποτ' ἐστὶν ἡ ξένη βροτῶν; τίς ἡ τεκοῦσα; τίς δ' ὁ φιτύσας πατήρ* (Σ. Τρ. 310); Ἐν πᾶσι τούτοις παρίσταται ἄγνωστον τὸ περὶ οὗ ἐρωτᾶται πρόσωπον. Κατὰ τὸν τρίτον τρόπον λέγεται *τίς πόθεν εἶς ἀνδρῶν;*—*νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε* (Ὀδ. Α, 170. Β, 28);— *τίς ἄρα νέατος; ἐς πότε λήξει πολυπλάγκτων ἐτέων ἀριθμός* (Σ. *Αἴ.* 1185); = τίς ἔσται ὁ ὕστατος ἤτοι τελευταῖος ἀριθμὸς τῶν πολυπλάγκτων ἐνιαυτῶν; τὸ δὲ πολυπλάγκτων ἢ κατὰ τὸ ὁμηρικὸν *περιτελλομένων ἐνιαυτῶν*, ἤ, πολλῷ μᾶλλον = πολυπλανῶν. — *ὦ παῖ, οἶσθά τινας ἀχαρίστους καλουμένους* (Ξ. *Ἀπ.* Β', Β', 1); Ἐν τούτοις ἐρωτᾶται καὶ περὶ προσώπου ἢ πράγματος καὶ περὶ ποιότητος ἢ περιστατικοῦ αὐτοῦ.

§. 4. Ἡ ἐρώτησις ἤτοι διακρίνεται μόνον διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ σημείου ἐπὶ γραφῆς, ἢ διά τινος ἐρωτηματικῆς, ὑποθετικῆς ἢ ἐπιῤῥηματικῆς, λέξεως, ἢ διά τινων μορίων. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον εἶναι· *Ἕλληνες ὄντες βαρβάροις δουλεύσομεν* (Εὐρ. *Τηλέφ. Ἀποσπ.*); Κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον εἶναι· *τί τοῦτο;*—*πῶς ἡμῖν ἔχεις;* καὶ πολλότατα τῶν ἐν §. 3. παραδειγμάτων.

§. 5. Μόρια ἐρωτηματικὰ, προαγγελτικὰ καὶ οἷον εἰσάγοντα τὴν ἐρώτησιν εἶναι μάλιστα τὰ *οὔ, οὔκουν, ἆρα, μή, μῶν, ἦ*. Καὶ διὰ μὲν τοῦ *οὔ* καὶ *οὔκουν* περιμένεται καταφατική, διὰ δὲ τῶν *μή*, ὡς καὶ διὰ τῶν *ἆρα, μῶν*, ἀποφατικὴ ἀπόκρισις (σ. 157, §. 3. §. 6)· ἀναποφάσιστος μένει ἡ διὰ τοῦ *ἦ*. Παραλειπτικῶς δὲ τίθεται τὸ *τί δῆτ' ἄν; ἕτερον εἰ πύθοιο τοῦ Σωκράτους φρόντισμα* (Ἀρφ. *Ν.* 155);=τί δῆτ' ἂν εἴποις; κτλ.

§. 6. Ἡ ἐρώτησις εἶναι *ἁπλῆ*, ὅταν δι' αὐτῆς γίνηται ἓν μόνον ἐρώτημα, καὶ εἶναι *σύνθετος*, ὅταν πλείονα ἐν αὐτῷ. Ἁπλῆ ἐρώτησις εἶναι τὸ *ἐγὼ γάρ εἰμι πτωχός* (Ἀρφ. *Ἀχ.* 594); καὶ πάντα τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις παραδείγμασι. *Σύνθετος* εἶναι μετὰ τῶν ὁμοίων καὶ τὰ *ὦ Ζεῦ, τί ταῦτα;*

πότερον εὐτυχῆ λέγω, ἢ δεινὰ μέν, κέρδη δέ (Σ. *Ἠλ.* 767); *τίνες τε καὶ ποῖαι φύσεις ἐπιτήδειαι εἰς πόλεως φυλακὴν* (Πλ. *Πολ.* Β', 374) — *ποῖον τοῦτο καὶ τί πεπονθός* (Πλ. *Φαίδρ.* 264); Καὶ ἡ *ἁπλῆ* δὲ καὶ ἡ *σύνθετος* ἐρώτησις εἶναι *ἀπόλυτος* ἢ *ἐξαρτωμένη*.

§. 7. Ἡ ἐρώτησις εἶναι *ἀπόλυτος*, ὅτε τίθεται καθ' ἑαυτὴν εἰς τὸν λόγον, κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τοῦ ἐρωτῶντος ἐκφωνουμένη, ἀπὸ παντὸς προηγουμένου ἀνεξάρτητος· *τίς ἀνήρ* (Σ.);=τίς ὁ ἀνήρ;—*τί δῆτα χρήζεις* (Σ.);—*ποῦ ποτ' ἐστὶ* (Σ.);—*πῶς λέγεις τοῦτο* (Πλ.); ὡς καὶ ἐπὶ τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων.

§. 8. *Σύνθετος* δὲ οὖσα ἡ *ἀπόλυτος* ἐρώτησις ἐκφέρεται παρὰ μὲν Ὁμήρῳ μάλιστα διὰ τοῦ *ἦ—ἠέ—ἦ—ἦ' ἦ ῥ'*, *οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι οὐδὲ δίκαιοι, ἠὲ φιλόξενοι* (Ὀδ. Ζ, 120); παρὰ δὲ Ἀττικοῖς σπανιώτερον μὲν τοῦτο, συνηθέστερον δὲ τὸ *πότερον — ἤ*, *πότερα — ἤ*. Τὸ ἀνωτέρω ὁμηρικὸν ἤθελεν εἶναι παρ' Ἀττικοῖς *πότερον οὗτοι ὑβρισταί εἰσιν ἢ φιλόξενοι*; οὕτω καὶ *πότερον φανῆναί τινα τὸν ταῦτα κωλύσοντα ποιεῖν αὐτὸν ἐχρῆν ἢ μή* (Δημ. *Στεφ* κζ');—*καὶ τούτων πότερα τοὺς θεοὺς ἢ τὸ αὐτόματον χρὴ αἰτιᾶσθαι* (Λυσ. *κατ' Ἀνδοκίδου Ἀσεβείας* §. 25);—*πότερα φῶμεν ἢ μὴ φῶμεν* (Πλ. *Φιλ.* 40);

§. 9· Καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ παραλείπεται πολλάκις ἐν τῷ πρώτῳ κώλῳ τὸ ἦ, καὶ παρ' Ἀττικοῖς τὸ *πότερον*, ὡς *εἰλαπίνη ἠὲ γάμος* (Ὀδ. Α, 226):—*ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ* (Πλ. *Θεαιτ. ἀρχ.*);—*ἡδονὴ καὶ λύπη πέρας ἔχετον ἢ τῶν τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον δεχομένων ἐστόν* (Πλ. *Φιλ.* 27); Ἐνίοτε τίθεται τὸ *πότερα* καὶ ἐπὶ πλειόνων κώλων, ὡς *κότερα παρὰ δήμου ἢ ὀλιγαρχίης ἢ μουνάρχου* (Ἡρ. Γ', 82); Ἄλλοτε δὲ πάλιν τίθεται καὶ ἐπὶ ἑνὸς μόνου κώλου· *πότερα δὲ κερτομέων λέγεις τάδε* (Σ. *Φ.* 1235); ὑπονοου-

μένου τοῦ ἄλλου κώλου, τὸ ὅλον=παίζων ἢ σπουδάζων; Τὰ δὲ περὶ τῶν ἀνωτέρω ἐρωτηματικῶν μορίων ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τούτων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν *ἁπλῶν ἐρωτήσεων*.

§. 10. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῆς *ἀπολύτου ἐρωτήσεως*, ἁπλῆς ἢ συνθέτου ῥυθμίζονται κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ ῥηθέντα (σ. 111 §. 21—22). Ἐκφέρεται δηλ. ἐρωτηματικῶς ἡ ἔννοια κατὰ τὴν αὐτὴν ἔγκλισιν καθ' ἣν ἤθελε τεθῆ καὶ μὴ ἐν ἐρωτήσει οὖσα· *ἔστι ταῦτα; ὁρᾷς; μῶν οὐ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας* (Ἀρφ. *Πλ.* 316); — *οὔκουν ἐγώ σοι ταῦτα προὔλεγον πάλαι* (Σ. Τ. 375);—*ποῦ τις ἂν τράποιτο* (Ἀρφ.);—*πότερ' ἂν δέξαιό σοι εἶναι ἀγαθὰ ἢ κακά* (Πλ.); — *πότερον φῶμεν εἰδότας αὐτοὺς ἐξαπατᾶν ἢ λεληθέναι καὶ ἑαυτούς* (Σ.); Ἐν πᾶσι τούτοις οὐδεμίαν μεταβολὴν λαμβάνει ὁ λόγος καὶ ἀφαιρεθείσης τῆς ἐρωτήσεως· *ἔστι ταῦτα.—ὁρᾷς.—κέκλοφας.—οὐκ ἔστιν.*

§. 11. Κατὰ τὰ ἄνω ῥυθμίζεται συνήθως καὶ ἡ ἀπόκρισις, ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι καθ' ὑπερβολὴν πλουσία εἰς τοὺς τρόπους τῆς καταφατικῆς ἢ ἀποφατικῆς ἀποκρίσεως. Ἐπὶ καταφατικῆς μεταχειρίζεται τὰ ἐπιῤῥήματα *ναί, πάνυ μὲν οὖν, παντάπασι μὲν οὖν, κομιδῆ μὲν οὖν, πάνυ γε, παντάπασί γε, μάλιστά γε, πῶς γὰρ οὔ*; κτλ. Ὡσαύτως τὰ ῥήματα *φημί, ἔστι*, καὶ τὸ παραχωρητικὸν *ἔστω*· ἐπὶ ἀποφάσεως τὰ *οὐκ, οὔ φημι, οὐκ ἔστι*, κτλ.

§. 12. Ἐπὶ ἀποκρίσεως εἰς ἐρώτησιν τὸ πρόσωπον ἀποβλέπουσαν τίθενται αἱ κατάλληλοι ἀντωνυμίαι, *οὗτος, ἐκεῖνος*, κτλ, ἢ τὰ κατάλληλα ὀνόματα· *Ἕλληνές ἐσμεν.—αὐδῶμαι δὲ παῖς Ἀχιλλέως Νεοπτόλεμος* (Σ. Φ. 233. 240)· ἐπὶ ἀποκρίσεως εἰς ἐρώτησιν συμβεβηκὸς ἀποβλέπουσαν τίθενται τὰ προσήκοντα ἐπιῤῥήματα, *ἐκεῖ, τότε, οὕτως, ἐκείνως*, κτλ.

§. 13. *Ἐξαρτωμένη ἐρώτησις* εἶναι καὶ λέγεται ὅταν, ἄλλου προηγουμένου λόγου προσάρτημα παρακολουθοῦσα, κρέ-

μαται ἀπ' αὐτοῦ, ὡς τὸ ἀντικείμενον ἐκ τοῦ μεταβατικοῦ ῥήματος. Αὕτη δὲ καλεῖται καὶ *πλαγία ἐρώτησις*.

§. 14. Προτάσσονται δ' ἐν τούτοις ἐπὶ τῆς κυρίας προτάσεως τὰ ῥήματα *ἐρωτᾶν, πυνθάνεσθαι, ζητεῖν*, καὶ τὰ περιέχοντα ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐρωτήσεως, *σκοπεῖν, σκέπτεσθαι, ὁρᾶν* (=προσέχειν, φροντίζειν), *ἀγνοεῖν, οὐκ εἰδέναι, ἀπορεῖν, ἀμηχανεῖν, οὐκ ἔχειν, ἄδηλον εἶναι*, κτλ. ὡς *τὸν Θηραμένην ἠρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι* (Θ. Ή, 92).—*ζητήσομεν ποῖόν τί ἐστιν* (Πλ. *Πολ.* Β', 369). Ἴδε καὶ §. 16.

§. 15. Ἐπὶ τῆς περιστάσεως ταύτης, *ἐνεστῶτος χρόνου ἢ μέλλοντος* ἡγουμένου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, ἰσχύουσι τὰ ἀνωτέρω· τὸ ἐξαρτώμενον κῶλον δηλ., ὡς αὐθυπόστατον θεωρούμενον, τίθεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθ' ὃν ἤθελε τεθῆ καὶ καθ' ἑαυτό· *εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν* (Ὀδ. Γ, 88). — *οὐδ' ὁπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν* (Θ. Ζ, 14).—*ὅρα κατ' Ἄργος εἴ τις ὑμῖν ἐγγενὴς ἔσθ', ὅστις ἂν σου τοῦτο προσχρῄζοι τυχεῖν* (Σ. *Κ.* 1167).—*βουλεύομαί γε ὅπως σε ἀποδρῶ* (Ξ. Κ. Π. Ά, δ', 13).

§. 16. *Ἱστορικοῦ* δὲ χρόνου ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἡγουμένου, τότε κανονικῶς τίθεται ὡς ἐπὶ τῶν διηγηματικῶν λόγων, εὐκτική· *εἴρετο Καμβύσης ὅ τι τῇ πόλι οὔνομα εἴη* (Ἡρ. Γ', 64).—*εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεὺς τίς εἴη καὶ ὁπόθεν πλέοι* (Ἡρ. Β', 115).—*ἀνηρώτα τί βούλοιτο* (Ξ. *Ἀν.* Β', γ', 4).—*ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιτο μένειν ἢ ἀπιέναι* (Ξ. Κ. Π. Ά, γ', 15). Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐρώτησις εἶναι οἷον ἄλλου λόγου προηγουμένου ἐξάρτημα, τὸ ἐρωτηματικὸν σημεῖον ἐν αὐτῷ εἶναι περιττόν, ὡς *ὅταν σ' ἐρωτᾷ τίς τε καὶ πόθεν πάρει, λέγειν, Ἀχιλλέως παῖς* (Σ. Φ. 56).—*εἰδέναι δέ σου πρώτιστα χρῄζω τίς σ' ἀπέστειλε βροτῶν* (Σ. *Ἠλ.* 669).

§. 17. Ἐπὶ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως τίθενται αἱ ἀντωνυμίαι *ὅστις, ὁποῖος, ὁπότερος, ὁπόσος*, καὶ τὰ μόρια *ὁπότε, ὅπου, ὅπως*· *ἠρόμην ὁπότερος τούτοιν τοῖν ἀνδροῖν ἀμείνων πεποίηται τῷ Ὁμήρῳ* (Πλ. *Ἱππ. Ἐλάτ.* 370).—*καὶ ἤρετο ὅ τι καὶ εἴη τὸ σύνθημα* (Ξ. *Ἀν.* Ά, ή, 16).—*μετὰ δὲ ταῦτα ἠρόμην ὅπου ὁ σῖτος εἴη ὁ ἀπηλοημένος* (Δημ. *Φαίνιπ.* γ').

§. 18. Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν *διηγηματικῶν λόγων*, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πολλάκις, διακοπτομένης τῆς σειρᾶς τῆς διηγήσεως, ὡς εἰ μὴ ὑπῆρξέ τι προηγούμενον, τίθεται καθ' ὁριστικὴν τὸ ἐξαρτώμενον κῶλον, καὶ *ἱστορικοῦ χρόνου* ἡγουμένου· *εἰ ἔροιτό τις ὑμᾶς· εἰρήνην ἄγετε* (Δ.); —*σὺ δὲ ἐπηρώτας ὧδέ πως· ἆρά γε, εἶπες, ὦ παῖ, καὶ οἰκονομίας τί σοι ἐπεμνήσθη ὁ ἀνήρ, ᾧ τὸν μισθὸν ἔφερες* (Ξ. Κ. Π. Ά, ς', 12); ἢ καὶ μεταφερομένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ παρελθόντος εἰς τὸ ἐνεστώς· *ἐπυνθάνετο ποίοις οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν* (Ξ. Κ. Π. Ά, δ', 7).—*ἠρώτων τί χρὴ ποιεῖν* (Ξ.)· *ὁ Κῦρος ἠρώτα· τί οὖν κάθησαι αὐτόθι καὶ οὐ καταβαίνεις* (Ξ. Κ. Π. Γ'. ά, 3); ἔνθα ὡς ἐν μέσῳ παρίσταται τὸ παρεισαγόμενον πρόσωπον, οἷον ἀπ' εὐθείας ποιοῦν τὴν ἐρώτησιν.

§. 19. Ἐκ τούτου λοιπὸν καὶ ἐπὶ ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως τίθενται πολλάκις αἱ ἁπλαῖ ἀντωνυμίαι, *τίς, πότερος*, κτλ. καὶ τὰ μόρια *ποῦ, πότε*, κτλ, καὶ ἐν συνεχείᾳ λόγου· *αἱ γυναῖκες ἠρώτων αὐτοὺς τίνες εἶεν* (Ξ. *Ἀν.* Δ', έ, 10).—*ἠρώτων τί χρὴ ποιεῖν* (Ξ.). Εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν τοῖς ἐπὶ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως προτασσομένοις ῥήμασι (§. 14) ἀνάγεται καὶ τὸ *θαυμάζω*· *ἐθαύμασεν ὅτῳ ποτὲ τρόπῳ ἐγένετο* (Ξ *Λακεδ. Πολιτ.* Α', 1).—*θαυμάζω οὖν ὅπως ποτὲ ἐπείσθησαν Ἀθηναῖοι Σωκράτην περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν* (Ξ. *Ἀπομν.* Ά, ά, 20). Ἀλλὰ καὶ *πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις, ἔπεισαν . . . ὡς ἄξιος εἴη θανάτου* (Ξ. *Ἀπομν.* Ά, ά, 1). Οὕτω καὶ *θαυμαστὸν ὅτι, εἰ*, κτλ.

§. 20. *Συνθέτου* δὲ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως οὔσης,

διαστέλλονται τὰ κῶλα, ὡς καὶ τὰ τῆς ἁπλῆς (§. 8). Ὡσαύτως διὰ τῶν *εἴτε—εἴτε· ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἴκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσωνται* (Θ. Β΄, 4). Οὕτω καὶ διὰ τῶν *εἰ—ἤ· ἵνα ἐπισκεψαίμεθα εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέστατος καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατος ἢ ἄλλως ἔχει* (Πλ. *Πολ.* Ή, 544).

§. 21. Ἐπὶ τῆς συνθέτου ἐρωτήσεως ἡ ἀπόκρισις ἀναφέρεται εἰς τὸ δεύτερον κῶλον· Ἡμίχορος· *τί δρῶμεν; ἀγγέλλωμεν ἐς πόλιν τάδε, ἢ σῖγ' ἔχωμεν;* Ἡμίχορος· *ἀσφαλέστερον* (Εὐρ. *Ὀρ.* 1539)=ἀσφαλέστερον σῖγα ἔχειν. Ὅταν δὲ πλείονες ἐρωτήσεις ἕπωνται ἀλλήλαις, ἡ ἀπόκρισις γίνεται κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν· *ὅταν σ' ἐρωτᾷ τίς τε καὶ πόθεν πάρει; λέγειν Ἀχιλλέως παῖς ... πλεῖς δ' ὡς πρὸς οἶκον* (Σ. *Φ.* 56).

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Σχημάτων.

§. 1. ΣΧΗΜΑ ἐν τῇ συντάξει καλεῖται πᾶσα πλοκὴ λόγου ἐκτρεπομένη τοῦ κανονικωτέρου καὶ φυσικωτέρου τύπου κατὰ συγχωρητὴν παράβασιν. Ἡ κανονικωτέρα, π. χ. καὶ τυπικωτέρα πλοκὴ εἶναι τὸ συμπλέκειν ἑνικὸν ῥῆμα μετὰ ἑνικοῦ ὑποκειμένου, πληθυντικὸν μετὰ πληθυντικοῦ, καὶ ὅμως ὄχι μόνον συγχωροῦνται τὰ *ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, οὕτως ἔχει τὰ πράγματα, τὰ ζῶα τρέχει*, κτλ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀνεκτῶν κατήντησαν πολλαχοῦ τὰ ἐπικρατέστερα.

§. 2. Οὔτε εἰς τὰ ὀνόματα τῶν *σχημάτων* συμφωνοῦσιν οἱ γραμματικοί, ἄλλως ἄλλοι τὰ αὐτὰ καλοῦντες, οὔτε εἰς τὸν ἀριθμόν, παραλαμβάνοντες εἰς τὰ *σχήματα* ἐνίοτε κοινοτάτας καὶ οὐδὲν ἰδιαίτερον ἐχούσας πλοκὰς λόγου.

§. 3. Καθ' ὃ *παράβασις* διαφέρουσι τῆς κυρίας συντάξεως τὰ *σχήματα*, καθ' ὃ δὲ *συγχωρητὴ παράβασις*, εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδόξων ποιητῶν καὶ συγγραφέων στηριζομένη, διαφέρουσι τοῦ *σολοικισμοῦ* ὅστις εἶναι παράβασις καὶ κακία λόγου ἀσυγχώρητος. Τὰ *συντακτικὰ* σχήματα εἶναι πάντη διάφορα καὶ τῶν *γραμματικῶν παθῶν* λεγομένων καὶ τῶν *ῥητορικῶν σχημάτων*, καθ' ἃ ὁ λόγος λέγεται *ἐσχηματισμένος* καὶ *ἀσχημάτιστος*. Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν *συντακτικῶν* σχημάτων θέλομεν πραγματευθῇ ἐνταῦθα διὰ βραχέων τὰ κυριώτερα.

Α΄. Σχῆμα κατὰ Σύνεσιν.

§. 4. *Σχῆμα κατὰ σύνεσιν* καλεῖται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ

πλοκὴ, ἐν ᾗ ἡ σύνταξις βαίνει κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν λέξιν. Γίνεται δὲ τοῦτο κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους· 1. κατὰ *γένος*, *διαφερόντων* τοῦ *οὐσιαστικοῦ* τῶν *ἐπιθέτων*, εἴτε ὡς *κατηγορουμένων* εἴτε ὡς *προσδιορισμῶν* τιθεμένων· *τὰ μοχθηρὰ ἀνθρώπια πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατεῖς εἰσιν* (Ξ. Κ. Π. Ἑ, ά, 14· *ἀκρατῆ*, παρ' ἄλλοις, οὐκ ὀρθῶς). — *ἐλθὼν ἐκάκωσε βίη Ἡρακληείη* (Ἰλ. Λ, 690). — *φίλε τέκνον* (Ἰλ. Χ, 84).—*βρέφος ἐσορῶ φέροντα τόξον* (Ἀνακρ. *Ὠδ.* Γ').—*ψυχὴ ἀπολιπὼν* (Ξ. Κ. Π. Ζ', γ', 8).—*φάλαγγες ἐλπόμενοι* (Ἰλ. Π, 280). 2. *Κατ' ἀριθμόν· οὐδ' ὄρνις ἀποῤῥοιβδεῖ εὐσήμους βοὰς βεβρῶτες αἵματος λίπος* (Σ. *Ἀντ.* 1022). 3. *Κατ' ἀμφότερα· ἐπὶ τὴν πόλιν ἔπλεον ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας* (Θ. Γ', 79), κτλ. Ἴδε καὶ κατωτέρω §. 8. Εἰς τὸ ἀνωτέρω *ὄρνις*, κτλ, ὁ Τρικλίνιος σημειόνει. «Ἰστέον ὅτι ἑνικῶς πρῶτον εἰπὼν τὸ *ὄρνις*, ἐπειδὴ οὐχ εἷς ὁ ποιῶν τὴν βοὴν ἀλλὰ πολλοὶ, πρὸς πληθυντικὸν ἀπέδωκε τὸ *βεβρῶτες*, εἰ καὶ ἀμαθεῖς τινες τὸ *ὄρνις* ἀντὶ τοῦ *ὄρνιθές* φασι, καὶ τὸ *ῥοιβδεῖ* ἀντὶ τοῦ *ῥοιβδοῦσιν*.»

§. 5. Ἀκριβῶς ἐξετάζοντες τὰ προηγούμενα χωρία εὑρίσκομεν ὅτι ἐν πᾶσι τούτοις ὁ νοῦς, παρατρέχων τὴν νεκρὰν λέξιν, διορᾷ τὴν ὑπὸ ταύτῃ ἐνυπολανθάνουσαν καὶ ζῶσαν ἔννοιαν, καὶ κατὰ ταύτην συντάσσει· τὸ *μοχθηρὰ ἀνθρώπια*=οἱ μοχθηροὶ καὶ εὐτελεῖς ἄνθρωποι· τὸ *βίη Ἡρακληείη* = ὁ γενναῖος Ἡρακλῆς· τὸ *φίλε τέκνον*=φίλε υἱέ· τὸ *βρέφος φέροντα*=παῖδα φέροντα· τὸ *φάλαγγες ἐλπόμενοι*=οἱ φαλαγγηδὸν τεταγμένοι, οἱ φαλαγγῖται ἐλπόμενοι· τὸ *ἐπὶ τὴν πόλιν ὄντας*=ἐπὶ τοὺς πολίτας ὄντας, κτλ. Διὰ τοῦτο ἡ πλοκὴ αὕτη καλεῖται καὶ *Σχῆμα κατὰ* ἢ *πρὸς τὸ νοούμενον* καὶ *Σχῆμα κατὰ* ἢ *πρὸς τὸ σημαινόμενον*, ἰδιαιτέρως δὲ καὶ *Σχῆμα κατὰ τὸ Συνώνυμον*, ὅταν τὸ ἑπόμενον, ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν μάλιστα, ἐκφέρηται διὰ λέξεως ἑτερογενοῦς μὲν

καὶ ἑτεραρίθμου πολλάκις τῆς προηγουμένης, ἀλλὰ συνωνύμου κατά τι ἄλλο· *νεφέλη ἀμφιβέβηκε κυανέη, τὸ οὔποτ' ἐρωεῖ* (Ὀδ. Μ, 74)=ὅ, νέφος.

§. 6. Οὕτω καὶ ὅταν, προηγηθέντος τοιούτου τινὸς οὐδετέρου, *μειράκιον*, π. χ. ἕπηται ἐν τῷ ἑπομένῳ κώλῳ *αὐτὸν* ἢ *ἐκεῖνον· ἵν' ὁπότε ἐξέλθοι τὸ μειράκιον εἰσαρπάσαιεν αὐτόν* (Λυσ. *Ἀπολ. πρὸς Σίμωνα* §. 11)=τὸν νεανίσκον ἢ τὸν Θεόδοτον, ὡς ὠνομάσθη πρότερον τὸ μειράκιον· *ἐντυχὼν δ' ἐγὼ τούτων μὲν οὐχ ἡπτόμην, τοῦ μειρακίου δ' ἐπελαμβανόμην· οὗτοι δ' ἐκεῖνόν τε ἦγον βίᾳ καὶ ἐμὲ ἔτυπτον* (αὐτόθι §. 37).

§. 7. Ὑπὸ τὸ κατὰ σύνεσιν ἤτοι *κατὰ τὸ νοούμενον σχῆμα* δυνατὸν νὰ ἀναχθῇ καὶ ἡ τῶν *περιληπτικῶν* ὀνομάτων σύνταξις, ἅτινα, ὡς εἶναι γνωστόν, καὶ ἀριθμοῦ ἑνικοῦ ὄντα, συντάσσονται πληθυντικῷ ῥήματι (σ. 12, §. 11. §. 12)· *τὸ πλῆθος ἐπεβοήθησαν* (Ἡρ. Θ', 23). — *ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινον* (Θ. Δ', 32). — *τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν* (Θ)· διότι καὶ ἐν τούτοις ἐπικρατεῖ βεβαίως ἡ *κατ' ἔννοιαν* σύνταξις· *Ἀθηναίων τὸ πλῆθος οἴονται καὶ οὐκ ἴσασιν* (Θ.)=οἱ πολλοὶ οἴονται.—*ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινον*=οἱ ἄλλοι στρατιῶται ἀπέβαινον.

§. 8. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει περὶ τῶν *στράτευμα εὐθύνοντας* (Εὐρ. *Ἑκ.* 38), *τοῦ στόλου πλεόντων* (Δ. *Μειδ.* μϛ'), καὶ ἄλλων τοιούτων, ὁμοίων ὄντων τοῖς ἀνωτέρω (§. 4). Ὅταν δὲ τὰ περιληπτικὰ ταῦτα ὀνόματα, κατ' ὀνομαστικὴν ὄντα καὶ μετοχικὸν ἔχοντα προσδιορισμὸν, φέρωνται ὡς ὑποκείμενον πρὸς ῥῆμα, τότε δυνατόν· ά. ἡ μετοχὴ νὰ ἦναι ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ καὶ τὸ ῥῆμα ὡσαύτως πληθυντικοῦ· *Τροίαν ἑλόντες στόλος Ἀργείων θεοῖς λάφυρα ταῦτ' ἐπασσάλευσαν* (Αἰσχύλ. *Ἀγ.* 582)· δυνατὸν· β'. τῆς μετοχῆς πληθυντικῆς οὔσης, τὸ ῥῆμα νὰ ἦναι ἑνικόν· *στρατὸς ἐκβάντα πᾶς ἠσπάζετ' ὁ-*

μνύντες βλέπειν τὸν Ἀχιλλέα πάλιν (Σ. *Φ.* 356).—*ὄχλος ἠθροίσθη, θαυμάζοντες καὶ ἰδεῖν βουλόμενοι* (Ξ. *Ἑλλην.* Ά, δ', 13)· δυνατόν· γ'. τῆς μετοχῆς ἑνικῆς οὔσης, κατὰ τὸ ὄνομα εἰς ὃ ἀναφέρεται, τὸ ῥῆμα νὰ ἦναι πληθυντικόν· *ὁ δῆμος ξυνιστάμενος καὶ ἀναθαρσήσας ἐπέθεντο* (Θ. Γ', 82)· δυνατόν· δ'. πολλῶν οὐσῶν τῶν μετοχῶν, ἡ μία νὰ ἦναι ἑνική, ἡ ἄλλη πληθυντική, καὶ τὸ ῥῆμα πληθυντικόν· *ὁ δῆμος λαβὼν τὸ σαφές, καὶ δεινὸν ποιούμενοι . . . , τὸν μὲν μηνυτὴν ἔλυσαν, τοὺς δὲ καταιτιαθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγνόντες ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι* (Θ. Ϛ', 50).

Β'. Σχῆμα Ἀττικὸν ἢ Ἀττικὴ Σύνταξις.

§. 9. *Σχῆμα ἀττικὸν ἢ ἀττικὴ σύνταξις* καλεῖται ἡ καὶ τοῖς ἀρχαρίοις γνωστὴ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον συντάσσεται ἑνικῷ ῥήματι· *κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει* (Εὐρ. *Μηδ.* 618). — *τὰ καλῶς εὑρημέν' ἔργα τῷ λόγῳ μηνύεται* (Σ. *Κ.* 1188). Οὕτως ἔλεγε καὶ ὁ ὀλίγον γυναικάρεσκος ἀρχαῖος κωμικός· *διὰ τὰς γυναῖκας πάντα τὰ κακὰ γίγνεται* (Μ.).

§. 10. Παρ' Ὁμήρῳ καὶ παρ' Ἴωσιν ἀπαντᾶται μὲν τὸ τοιοῦτον· *καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα* (Ὀδ. Ι, 438)· ἀλλὰ δὲν ἦτο σταθερὰ χρῆσις, ἐνίοτε δὲ ἐν τῷ αὐτῷ κώλῳ ἀπαντῶνται ἀμφότεραι αἱ συντάξεις· *δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται* (Ἰλ. Β, 135). Παρ' Ἀττικοῖς, τοὐναντίον, ἔγινε σταθερὰ ἡ τοιαύτη χρῆσις μετὰ ὀλίγων ἐξαιρέσεων.

§. 11. Αἱ συνηθέστεραι ἐξαιρέσεις εἶναι ὅταν τὸ ὑποκείμενον σημαίνῃ ἔμψυχον· *τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων* (=οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν) *ὑπέσχοντο αὐτοῖς* (Θ. Ά, 58).—*τὰ μειράκια διαλεγόμενοι ἐπιμέμνηνται Σωκράτους* (Πλ. *Λάχ* 180).—*τοσάδε μὲν μετ' Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον* (Θ. Ζ',

58), κτλ· καὶ δεύτερον ὅταν ἀναδεικνύηται ἡ ἔννοια τῶν καθέκαστα· *τὰ μειράκια κατεφρόνησαν* (Ἰσ. *Παναθην.* Ϟ'), ἢ ὅταν ἐξαίρηται ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως πολυμερῶν καὶ ἡ τῆς πληθύος· *βασίλεια ἦσαν* (Ξ. *Ἀν.* Ά, β', 23). — *καὶ ὑποχωρούντων φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολλά* (Ξ. *Ἀν.* Ά, ζ', 17). Ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν εἶναι γενικά· ἐν τῷ πρώτῳ μάλιστα παραδείγματι παρ' ἄλλοις φέρεται *ὑπέσχετο.*

* §. 12. Ἐὰν δεχθῶμεν ὡς ἀληθινὴν τὴν γνώμην ὅτι οἱ Ἀττικοὶ μετεχειρίζοντο τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος σύνταξιν, θεωροῦντες τὸ ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου σημαινόμενον ὡς σωρὸν πραγμάτων, τότε πρέπει νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ἡ σύνταξις αὕτη ἀνάγεται εἰς τὸ *κατὰ τὸ νοούμενον σχῆμα*· διότι τὸ *ἐξορύττοιτο ἂν σκαπτόμενα τὰ φυτά* (Ξ. *Οἰκ.* ΙΘ', δ')=ἐξορύττοιτο ἂν ὁ σωρὸς τῶν φυτῶν· ἐξαίρετα δὲ ἁρμόζει τοῦτο εἰς τὰ ὁμηρικὰ *ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ* (Ἰλ. Β, 467)· διότι παριστῶσιν ἄπειρον πλῆθος φύλλων καὶ ἀνθέων, ἀλλ' ἄνευ ἀτομικῆς διακρίσεως. *

Γ'. Σχῆμα Πινδαρικὸν ἤτοι Βοιώτιον.

§. 13. *Πινδαρικὸν ἤτοι βοιώτιον σχῆμα* καλεῖται ἐκείνη ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν, ἐναντίον τῆς κοινῆς συνηθείας, ὑποκείμενον πληθυντικόν, ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους, συντάσσεται μετὰ ἑνικοῦ ῥήματος· *μελιγάρυες ὕμνοι ὑστέρων ἀρχαὶ λόγων τέλλεται* (Πίνδ. *Ὀλ.* Ί, 5, Β').—*ἀχεῖται τ' ὀμφαὶ μελέων σὺν αὐλοῖς, ἀχεῖται Σεμέλαν ἑλικάμπυκα χοροί* (Πίνδ. *Διθυρ.* Γ', *Ἀποσπ.*).

§. 14. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, ἐν στίχῳ 1022 τῆς Σοφοκλέους Ἀντιγόνης ἀναφέρει ὁ Τρικλίνιος καὶ τὸ ἑξῆς ἐκ τοῦ τετάρτου τῶν Πυθίων, στίχῳ 57· *ἦ ῥα Μηδείας ἐπέων στίχες*, ἐκλαμβάνων τὸ ἦ=ἔφασαν, ὅπερ ὁ Σχολιαστὴς οὕτως ἑρμηνεύει «ἔφη ἡ τῆς Μηδείας στιχομυθία· συνήθως δὲ ὁ Πίνδαρος πληθυντικοῖς ἑνικὰ ἐπήγαγεν.» Κατωτέρω δὲ ἄλλος, ὡς φαί-

νεται, σχολιαστής· «*ὁ δὲ νοῦς· οὕτως εἰρήκασιν οἱ τῆς Μηδείας λόγοι.*»

§. 15. Τὸ *πινδαρικὸν* ἤτοι *βοιώτιον σχῆμα*, ἀντίθετον ὂν τῆς τῶν περιληπτικῶν συντάξεως, φαίνεται ὅτι ἰδίαζεν ἐξαιρέτως εἰς τὴν βοιωτικὴν ἤτοι αἰολικὴν διάλεκτον· ἀπαντᾶται ὅμως καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἐνίοτε ἐν τοῖς ὕμνοις, ὡς *ξανθαὶ δὲ κόμαι κατενήνοθεν* (*Ὕμν. Δήμ.* 279), καὶ παρ' Ἡσιόδῳ καὶ παρ' Ἡροδότῳ. Παρὰ δὲ Ἀττικοῖς μάλιστα μετὰ τῶν *ἔστι* καὶ *ἦν*, προτασσομένων τοῦ λόγου· *ἔστι γὰρ ἔμοι γε καὶ βωμοὶ* (Πλ. *Εὐθυδ.* 302). — *ἦν δ' ἀμφίπλεκτοι κλίμακες* (Σοφ. *Τρ.* 520).

Δ'. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

§. 16. *Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος*, ὅπερ, συντομίας χάριν, καὶ *ὁμοιόπτωτον* ἐν μέρει δυνατὸν ὀνομάσαι, καλεῖται πλοκὴ λόγου καθ' ἣν, τιθεμένου πρῶτον τοῦ ὅλου, ὁμοιοπτώτως, ἔπειτα προστίθεται καὶ τὸ μέρος ἐφ' οὗ καθ' αὑτὸ ἡ ἐνέργεια πίπτει. Γίνεται δὲ τοῦτο· ά. κατ' ὀνομαστικήν· β'. κατὰ γενικήν· γ'. κατὰ δοτικήν· δ'. κατὰ αἰτιατικήν.

ά. Κατ' ὀνομαστικήν.

§. 17. Κατ' ὀνομαστικὴν γίνεται τὸ σχῆμα τοῦτο ἐπὶ τῶν ὀνομάτων *ἕκαστος*, *ἑκάτερος*, *πᾶς*, *ἄλλος*, *ἄλλος ἄλλοθεν*, ἐν οἷς, τιθεμένου τοῦ ὅλου ὡς ὑποκειμένου τῆς προτάσεως, ἕπεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν τὸ μέρος, ἐξυπονοουμένου τοῦ ῥήματος κατ' ἀναλογίαν· *οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος* (Ἰλ. Η, 175)=οὗτοι δὲ ἐσημήναντο κλῆρον, ἕκαστος δηλ. ἐσημήνατο τὸν ἑαυτοῦ κλῆρον. — *οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερχόμεθα* (Πλ. *Δημ.* Φ. Α, ιϛ').

§. 18. Σημειωτέον δὲ ἐνταῦθα· ά. ὅτι, παραλειπομένου πολλάκις τοῦ γενικοῦ ὑποκειμένου, μένει ὡς ὑποκείμενον τοῦ ὅλου τὸ ὑποκείμενον τοῦ μέρους, ἀλλὰ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν· *διεδίδρασκον ἤδη ἕκαστος ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ, βουλόμενος τὰ ὄντα ἐκποδὼν ποιεῖσθαι* (Ξ. Κ. Π. Γ', ά, 3)=οἱ Ἀρμένιοι διεδίδρασκον ἅπαντες, ἕκαστος δηλ. διεδίδρασκε, βουλόμενος, κλ.—*ἠρώτων ἄλλος ἄλλο* (Πλ.).—*ἠσπάζοντο ἄλλος ἄλλοθεν* (Πλ. *Χαρμ.* 153) = ἠσπάζοντο πάντες, ὁ μὲν δηλ. ἠσπάζετο ἐξ ἑνὸς, ὁ δὲ ἐξ ἄλλου μέρους· β'. ὅτι πολλάκις τὸ ῥῆμα, καίπερ τοῦ γενικοῦ ὑποκειμένου πληθυντικοῦ ὄντος, πρὸς τὸν ἀριθμὸν τοῦ μερικοῦ ὑποκειμένου ἑλκόμενον, τίθεται ἑνικόν· *οὗτοι μὲν .... ἄλλος ἄλλο λέγει* (Ξ. *Ἀν.* Β', ά, 15).—*πάντες δὲ οὗτοι κατὰ ἔθνη ἐν πλαισίῳ πλήρει ἀνθρώπων ἕκαστον ἔθνος ἐπορεύετο* (αὐτόθι Α, ή, 9).

β'. Κατὰ γενικήν.

§. 19. Κατὰ γενικὴν γίνεται τὸ *καθ' ὅλον καὶ μέρος σχῆμα*, ὅταν, τεθέντος τοῦ ὅλου κατὰ γενικὴν, ἕπηται καὶ τὸ μέρος κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν· *εἰ μὲν γὰρ τοῦ παιδὸς τοῦ σοῦ τοῦδε, ἑστεῶτος ἐν τοῖσι προθύροισι, βαλὼν τύχοιμι μέσης τῆς καρδίης* (Ἡρ. Γ', 35)=τύχοιμι τοῦ παιδός, τῆς μέσης καρδίας δηλ. Ἡ πλοκὴ αὕτη διαφέρει τῆς διπλῆς γενικῆς, ἣν ἐνίοτε δέχονται, ἐνεργητικῶς τε καὶ παθητικῶς, τὰ ὀνόματα, ὡς *Ἱστιαῖος ὑπέδυνε τὴν τῶν Ἰώνων ἡγεμονίην τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου* (Ἡρ. Ϛ', 2), καὶ τῆς ἄλλης πλοκῆς κατὰ τὴν περίστασιν ὅταν ἡ μία γενικὴ ἐξαρτᾶται τῆς ἄλλης, ὡς *ὁ τῶν τοῦ βασιλέως ἱππέων στρατηγός*, περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν διελάβομεν· ὁμολογητέον ὅμως ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατον καὶ τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα νὰ ἐκληφθῇ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· *τύχοιμι μέσης καρδίας τοῦ παιδός*, ἢ καὶ, *τοῦ παιδὸς ἑστεῶτος, τύχοιμι μέσης καρδίας αὐτοῦ.*

γ'. Κατὰ δοτικήν.

§. 20. Τὸ κατὰ δοτικὴν ὁμοιόπτωτον γίνεται μάλιστα ἐπὶ ἀντωνυμίας, ὅτε δηλ. πρὸς ταύτῃ τίθεται καὶ ὀνόματος δοτικὴ πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ γενικώτερον ἐκφρασθέντος· *ἔν τ' ἄρα φῦ χειρὶ* (Ἰλ. Ζ, 253, καὶ ἀλλαχοῦ).—

τὸν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν (Ἰλ. Ξ, 218).—*ὅν* (κόσμον) *σφι Ζεὺς γένει ὤπασεν* (Πίνδ. *Ὀλ.* Η, 83).—*κελαινῶπιν δ' ἐπί οἱ νεφέλαν ἀγκύλῳ κρατὶ κατέχευας* (Πίνδ. *Πυθ.* Α', 7). Οὕτω καὶ παρ' Ἡροδότῳ (Β', 18) *μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ.*

δ'. Κατ' αἰτιατικήν.

§. 21. Κατ' αἰτιατικὴν γίνεται, ὅταν ὡσαύτως τὸ μέρος ἕπηται κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην, καθ' ἣν προτάσσεται καὶ τὸ ὅλον· *Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφιμελαίνας* (Ἰλ. Ρ, 83). Ἦτον βέβαια ὁμαλώτερον καὶ εὐσυντακτότερον νὰ τεθῇ τὸ ὅλον κατὰ γενικήν· ὁ νοῦς ὅμως εὑρίσκει εὐκολώτερον νὰ συνδέσῃ ὅμοιον πρὸς ὅμοιον κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μᾶλλον σχέσιν ἢ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν συνάφειαν. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον ἤθελεν εἶναι *αἰνὸν ἄχος πύκασε τὰς φρένας τοῦ Ἕκτορος*, κατὰ τὸν νῦν τρόπον εἶναι *αἰνὸν ἄχος πύκασεν Ἕκτορα, τὰς φρένας* δηλ. *αὐτοῦ*. Τοιαῦτα εἶναι τὰ *βάλλειν τινὰ στῆθος, μέτωπον, μετάφρενον.—τὸν δ' ἄορι πλῆξ' αὐχένα* (Ἰλ. Λ, 240), κτλ. Ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ δοτικὴν ἐκφέρεται τὸ ὅλον· *δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος* (Ἰλ. Ε, 493. Ἴδε καὶ Ὀδ. Σ, 88).

§. 22. Ἡ τοιαύτη κατὰ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν ὁμοιόπτωτος πλοκὴ τοῦ λόγου ἰδιάζει μάλιστα τοῖς ἐπικοῖς, ἀπαντᾶται ὅμως ἐνίοτε καὶ παρὰ τοῖς δραματικοῖς τῶν Ἀττικῶν· *πρόχειρον εἴτι σοι, τέκνον, πάρα ξίφος χειροῖν, πάταξον εἰς ἄκρον πόδα* (Σ. *Φ.* 747)=εἰ πάρεστί σοι, ταῖς χερσὶ δηλ. —*μέθες με, πρὸς θεῶν, χεῖρα, φίλτατον τέκνον* (Σ. *Φ.* 1301).—*καί νιν ἄρθρα κεῖνος ἐνζεύξας ποδοῖν* (Σ. *Τ.* 717). Τοιοῦτον δὲ φαίνεται *καὶ τὸ σύ μ' ἐξ ὁδοῦ πόδα κρύψον κατ' ἄλσος* (Σ. Κ. 114), ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀναλυθῇ *κρύψον με κατ' ἄλσος, τὸν πόδα μου* δηλ., ὀρθότερον ἀναλύεται *ἄγουσα πόδα μου* (ἢ *πόδα ἐμὸν*) *ἐξ ὁδοῦ κρύψον με κατ' ἄλσος*. Ὡσαύτως καὶ τὸ (Εὐρ. *Ἑκ.* 812) *ποῖ μ' ὑπεξάγεις πόδα;*

Σπανιώτερον δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο παρὰ τοῖς πεζογράφοις· *ὤκνουν ἐπανερέσθαι, μή σοι ἐμποδὼν εἴην τῇ ἐπιδείξει* (Πλ. *Ἱππ. Ἐλ.* 364).

§. 23. Τὸ αὐτὸ ὁμοιόπτωτον συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν *ἐπιμερισμῶν*, ἐπὶ τῶν λογικῶν δηλ. διαιρέσεων ἑνός τινος ὅλου, ὅτε, ἀντὶ νὰ τεθῇ τὸ ὅλον κατὰ γενικήν, ὡς ἦτον ἡ φυσικωτέρα πλοκή, οἷον *τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν* (Ἐπίκτ.), τίθεται ὁμοιοπτώτως τοῖς μέρεσι· *τὰ δὲ δοῦρα ἄλλα μὲν πάγεν, ... πολλὰ δὲ καὶ ἐν γαίῃ ἵσταντο* (Ἰλ. Λ. 571).—*οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ πεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν* (Θ. Α', 89). Περὶ ἄλλων τινων *σχημάτων* ἴδε ἐν τῷ ἑπομένῳ κεφαλαίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Ἰδιωμάτων.

§. 1. Εἴτε τὰ *ἰδιώματα* ἐκληφθῶσι συνώνυμα τοῖς *σχήμασιν*, ὡς παρὰ πολλῶν γίνεται, εἴτε θεωρηθῶσιν ὡς γένη, ὑπαγομένων ὑπ' αὐτὰ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων παρομοίων *σχημάτων*, εἶναι καὶ ταῦτα πάντοτε οἷον συγχωρητὴ παράβασις τῆς κανονικωτέρας καὶ τυπικωτέρας πλοκῆς. Ὑπὸ τὴν δευτέραν ταύτην ἔποψιν θέλομεν ἐξετάσει διὰ βραχέων τὰ ἑξῆς τέσσαρα γενικώτερα *ἰδιώματα* τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τὴν *Ἔλλειψιν*, τὸν *Πλεονασμόν*, τὴν *Ἕλξιν* ἢ *Ἔφελξιν* καὶ τὸ *Ἀνακόλουθον*, συμπεριλαμβάνοντες καὶ τὰ ὑπὸ ταῦτα ὑπαγόμενα *σχήματα*.

Α'. Περὶ Ἐλλείψεως καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν ὑπαγομένων Σχημάτων.

§. 2. Τὸ ὄνομα δεικνύει τὴν φύσιν τούτου τοῦ ἰδιώματος. Πολλάκις δηλ. ὁμιλοῦντες καὶ γράφοντες παραλείπομεν λέξιν ἢ λέξεις αἵτινες διὰ τὴν ἀκρίβειαν ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν, ἀλλ' ὅ-

μως, καίπερ παραλειπόμεναι, ἤτοι διὰ τὴν συνάφειαν εὐκόλως ἐννοοῦνται, ἢ διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν κατήντησαν γνωσταί, εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίστασιν, ἐπὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς σημασίας ἀκριβῶς τιθέμεναι, ὡς τόσοι τεχνικοὶ ὅροι. Τοῦτο καλεῖται *Ἔλλειψις.*

§. 3. Ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος πονήματος ἐπραγματεύθημεν περὶ ὑπαρκτικῆς καὶ συνδετικῆς σημασίας τοῦ εἶναι. Ἐν τῷ τοῦ Μενάνδρου *(Θεοφορουμένῃ) ἐὰν ἀποθάνῃς, αὖθις ἐξ ἀρχῆς ἔσει· ἔσει δ' ὅ τι βούλει, κύων, πρόβατον, τράγος, ἄνθρωπος, ἵππος,* τὸ μὲν πρῶτον τίθεται καθ' ὑπαρκτικὴν ἔννοιαν = ὑπάρξεις, ὅθεν ἐν αὐτῷ περιέχεται τὸ κατηγορούμενον, τὸ δὲ δεύτερον κατὰ συνδετικήν. Οὕτω κατὰ τὴν πρώτην· *αὐτίκα βοὴ ἦν* (Θ. Γ', 22).—*τῶν ὀρθῶς δοθέντων ἀφαίρεσις οὐκ ἔστιν* (Πλ. Φιλ. 19)—*λειτουργήσουσιν, ἄν περ ἡ πόλις ᾖ, πολλοί.* Οὕτω καὶ *νόμῳ τὰ πάντα γίγνεται* (Γν.).

§. 4. Τοιαῦτα προσέτι μετ' ἄλλων καὶ τὰ *ἡμέρα ἦν*, ὡς *καὶ ἡμέρα ἐγένετο* (Θουκ. Ζ', 84)—*ἤδη δὲ ἦν ὀψέ* (Θ. Α', 50). *Οὕτω καὶ νὺξ ἐν μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν* (Αἰσχ.), κατὰ παράλειψιν οὐχὶ συχνὴν ἐν τῷ παρατατικῷ. Ἐκ τούτου μετὰ τοῦ εἶναι καὶ *γίγνεσθαι* τίθενται καί τινα ἐπιῤῥήματα ἐξηγοῦντα τὴν ποιότητα αὐτῶν, τὸ οὕτως ἢ ἄλλως *εἶναι* καὶ *γίγνεσθαι.* Ὡς λοιπὸν λέγεται *καλῶς ἔχει*, οὕτω καὶ *καλῶς ἐστι, καλῶς γίγνεται, κακῶς, ὀρθῶς,* κτλ. Τοιαῦτα μεταξὺ ἄλλων εἶναι καὶ τὰ *ὀρθῶς ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι* (Πλ. Εὐθ. 2).—*καλῶς ἔσται, ἢν θεὸς θέλῃ* (Ξ.). — *μὴ οὕτω γένοιτο κακῶς τῇ πόλει* (Δ.)

§. 5. Διάφορα δὲ μετ' ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς· *χωρὶς ἡ τοῦ ποιεῖν τέχνη καὶ ἡ τοῦ χρῆσθαι* (Πλ. Εὐθ. 28).—*ἑώρα οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦν* (Θουκ.) Οὕτω καὶ *οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά* (Εὐρ. Ἀποσ. Αἰόλου). — *ἡ βοὴ*

πλείων τε ἐγίγνετο καὶ ἐγγύτερον (Ξ.)· διότι ἐν τούτοις τὰ ἐπιῤῥήματα, ὡς ἄκλιτα ἐπίθετα, ἐπέχουσι τόπον κατηγορουμένου, ἀντικειμένου ἢ προσδιορισμοῦ, καθάπερ μετ' ἄλλων ὁμοίων καὶ τὰ *ἅλις κόρης σῆς θάνατος* (Εὐρ. Ἑκ. 394). — *ἅλις ἡ παροῦσα συμφορά* (Εὐρ. Ἀλκ. 335). — *λύπης ἅλις ἔχων ἐλήλυθα.*—*ἅλις δὲ λύπης* (Εὐρ. Ἑλ. 595. 1105).

§. 6. Αὐτόθι παρετηρήσαμεν ὅτι ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας σπανίως γίνονται παραλείψεις, ἀπ' ἐναντίας ἐπὶ τῆς συνδετικῆς· οὕτως εἴδομεν ὅτι παραλείπονται μὲν καὶ ἄλλα, συχνότατα δὲ ἐκ τῶν μερῶν τῆς ἁπλῆς προτάσεως τὸ *συνδετικόν.* Ἀλλ' οὐδὲν ἧττον καὶ εἰς τὸ *οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη* καὶ εἰς τὸ *ἄριστον μὲν ὕδωρ*, κτλ, καὶ ἡ θέσις τῶν μερῶν εἶναι τοιαύτη, καὶ τοιαύτη ἡ σχέσις τῶν ἐννοιῶν πρὸς ἀλλήλας, ὥστε οὐδεμίαν δυσκολίαν ἀπαντᾷ ὁ νοῦς ἵνα ἐννοήσῃ ὅτι τὸ ἓν εἶναι κατηγορούμενον τοῦ ἄλλου, καὶ ὅτι τὰ ἀνωτέρω = οὐκ ἀγαθόν ἐστιν ἡ πολυκοιρανία, καὶ = τὸ ὕδωρ ἐστὶν ἄριστον, κτλ. (σ. 4, §. 12—). Συνηθέστατον δὲ τοῦτο ἐπὶ τῶν γνωμικῶν, ὁποῖα πλεῖστα ὅσα καὶ κάλλιστα ὑπάρχουσι παρὰ τοῖς ποιηταῖς· οὕτω παρ' Ὁμήρῳ *εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης*, οὕτω παρὰ Μενάνδρῳ *ψυχῆς μέγας χαλινὸς ἀνθρώποις νοῦς*, κτλ.

§. 7. Ἐπίσης παρετηρήσαμεν ὅτι, ἐπὶ ὡρισμένων περιστάσεων, καὶ τὸ *ὑποκείμενον* καὶ τὸ *κατηγορούμενον* καὶ τὸ *ἀντικείμενον* δυνατὸν νὰ παραλειφθῇ. Οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ μετοχῆς· *ἐπιπίπτων* (Δημοσθένης) *τοῖς Ἀμβρακιώταις ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς*, (Θ. Γ', 112) οὖσι δηλ. — *οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς πρώτους φύλακας εὐθὺς διαφθείρουσιν ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς* (Θουκ. Δ', 32), ὄντας δηλ. — *ὡς ἐμοῦ μόνης πέλας* (Σ. *Κ.* 83), οὔσης δηλ.—*ὧν ὑφηγητῶν* (Σ. *Τ.* 966), ὄντων δηλ. Ὡσαύτως καὶ ὁλόκληρος πρότασις *εἰς κόρακας* (ἔῤῥε),—*πρός σε γονάτων* (ἱκετεύω, κτλ σ. 5, §. 15—17. σ. 6, §. 18—20).

Οὕτω; *οὐχ ὅτι*=οὐ λέγω ὅτι.—*μὴ ὅτι*=μὴ εἴπω ὅτι—*ὅπως ἀνὴρ ἔσει*=ὅρα τίνι τρόπῳ ἔσει ἀνήρ.—*ὅπως ἔσεσθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας ἧς κέκτησθε* (Ξ. *Ἀν.* Ά, θ', 3).—*ὅπως μὴ 'ρεῖς* (Ἀρφ. *Βατρ.* 7)=πρόσεχε μὴ τὸ εἴπῃς (Ἴδε σ. 205 §. 15—20. καὶ σ. 110 §. 20).

* §. 8. Ἐκ τῆς συχνῆς δὲ καὶ ὡρισμένης χρήσεως κατήντησαν ὄχι μόνον εὔληπτα πολλὰ ἐπίθετα ἄνευ οὐσιαστικῶν τιθέμενα, ἀλλὰ σχεδὸν κατέλαβον τὸν τόπον αὐτῶν. Οὕτω λέγομεν *τῇ ὑστεραίᾳ*, *κατά γε τὴν ἐμήν*, *δεξιά*, *διάμετρος*, κτλ, μόλις ἔχοντες χρείαν νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅτι τὸ πλῆρες ἐν τούτοις εἶναι *ἡμέρᾳ*, *γνώμην*, *χείρ*, *γραμμή*. κτλ. Οὕτως ἐν μὲν Ἰλιάδος Σ, 22 λέγεται *ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἑλών*.., ἐν Ὀδυσσείας Ε, 418 *ἀμφοτέρῃσι χερσὶν ἐπεσσύμενος*, ἐν δὲ Ὀδυσσείας Σ, 28 *κόπτων ἀμφοτέρῃσι*. Τινὰ δὲ κατήντησαν οἷον ἐπιῤῥηματικά, ἐν μέρει μὲν πρόχειρον ἔχοντα τὸ κατ' ἀρχὰς ἴσως ἀναπληρούμενον οὐσιαστικόν, ὡς *ἀπὸ τῆς ἴσης* (Θ. Ά, 15), *μοίρας* δηλ, *διὰ πάσης* (Θ. Ά, 14) *τῆς νηὸς* (ἴσως), δυσκολώτερον δὲ ἄλλοτε, ὡς *ἐκ καινῆς* (Θ. Γ', 92), *διὰ κενῆς* (Θ. Γ', 130) *κατὰ μόνας* (Θ. Ά, 32). Ἀλλὰ καὶ τεθέντος ὅτι εὑρίσκεται οὐσιαστικὸν κατάλληλον πρὸς ἀναπλήρωσιν, ἤθελεν εἶναι βεβαίως σχολαστικώτερον τοῦ δέοντος τὸ εἰπεῖν καὶ γράψαι, *διὰ κενῆς χειρός*, *κατὰ μόνας μερίδας*, καὶ εἴτι τοιοῦτον.

§. 9. Καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις ἐπὶ ὡρισμένων τινῶν περιστάσεων γίνονται παραλείψεις, εὔληπτοι καταστᾶσαι διά τε τὴν φύσιν τῆς αὐτῶν πλοκῆς καὶ διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν· *ὦ φίλε Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν ;* (Πλ. Φαίδρ. ἀρχ.) = ποῖ πορεύει καὶ πόθεν ἔρχει ; τοιαῦτα καὶ τὰ ἡμέτερα *πόθεν ; ποῦ καὶ πόσα;*—*ἄρτι, ὦ Τερψίων, ἢ πάλαι ἐξ ἀγροῦ* (Πλ. Θ. ἀρχ.);—*δεῦρο παρὰ Σωκράτη* (Πλ. Θ. 144) = ἐδῶ ἐλθὲ καὶ κάθισον, κτλ.—*τί ἄλλο οὗτοι* (ἐποίησαν) *ἢ ἀπεβούλευσάν τε*

καὶ ἐπανέστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν. — *ἐνέπρησαν τὰ πλοῖα*, ὅπως ἀπόγνοια ᾖ τοῦ *ἄλλο τι* (ποιεῖν) ἢ *κρατεῖν τῆς γῆς* (Θ. Γ', 39. 85). Συχνότατον παρὰ Πλάτωνι τὸ *ἄλλο τι ἤ*, ἔνθα ὑπονοεῖται ἀνάλογόν τι ἐκ τοῦ *εἶναι* ἢ ποιεῖν. Ἐνίοτε δὲ καταντᾷ ὡς ἁπλοῦν ἐρωτηματικόν, ὡς *ἄλλο τι ἢ ὁμολογοῦμεν* (Πλ. Γοργ. 470) ;=ὁμολογοῦμεν, οὐκ ἔστιν ἀληθές ;

§. 10 Τοιαύτης φύσεως μετὰ πολλῶν ἄλλων εἶναι καὶ τὰ ἑξῆς· *ἀλλ' οὔπω περὶ τούτων* (Δ.)=οὐκ ἔστιν ὁ λόγος, ἢ οὐ *λεκτέον* — *ἀλλὰ μήπω τοῦτο* (Δ. εἰρήσθω).—*μή μοι μυρίους ξένους* (Δ. λέγε)—*ὕδωρ, ὕδωρ, ὦ γείτονες* (Ἀρ. φέρετε)—*ἀνεβόα τις τῶν ξένων βοήθεια* (Πολ.)=ἐλθέτω δηλ. Καὶ ταῦτα δὲ καὶ τὰ ὅμοια ἐν λίαν κατεπειγούσαις περιστάσεσιν, ὅτε ὁ νοῦς, σπεύδων εἰς τὸ ἀποτέλεσμα, ἀρκῆται εἰς μόνον τὸ ἀναγκαῖον, πᾶν ἄλλο ὡς περιττὸν ἀποφεύγων, γίνονται παραλειπτικὰ ἐν πάσαις ταῖς γλώσσαις. Καὶ ἱστορικαὶ δὲ τούτου ὑπάρχουσιν ἀποδείξεις.

§. 11. Συνήθως τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφθεγμάτων· *μελέτη τὸ πᾶν* — *μηδὲν ἄγαν*. Ὡσαύτως ἐπί τινων στρατιωτικῶν παραγγελμάτων. *Κλέαρχος παραγγέλλει εἰς τὰ ὅπλα* (Ξ.). — *ἐκάλεσαν ἐπὶ τὰ ὅπλα*. Ἐν τούτοις ὑπονοεῖται τὸ *ἰέναι*, ὡς ἐν τῷ *ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλανεῖον βούλομαι* (Ἀφρ.) — *ὀρθὴν κελεύσας* (Ἀφρ: ὁδὸν ἰέναι). Οὕτω δὲ καὶ *κάτω τὰ δόρατα* (κλίνατε, ἢ τοιοῦτόν τι.)· πλῆρες δὲ τὸ ἀνωτέρω ἐκφέρεται παρὰ Ξενοφῶντι (Κ. Π. Γ', ϐ', 2)· *ἴτε ἐπὶ τὰ ὅπλα*.

§. 12. Ὡσαύτως ἐπί τινων, οἷον παροιμιωδῶν γενομένων φράσεων· *γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας* (πέμπειν δηλ.)— *ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα* (γινώσκειν).—*ἵππον εἰς πεδίον* (ἀφιέναι)—*ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν* (μανθάνειν). Καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς· *Φίλιππος τοῖς συνέδροις χαίρειν* (λέγει).—*Ἰσοκράτης Φιλίππῳ χαίρειν.*—*Βασιλεὺς Μακεδόνων Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ Βουλῇ*

καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. — *οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηνᾷ* (ἀνέθηκαν)—οἱ *σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης.* (Δ. ἐστεφάνωσαν).

§. 13. *Ἐλλείψεως* εἶδος εἶναι καὶ ἡ *ἀποσιώπησις*, ἐν ᾗ ὁ ἠρχισμένος λόγος, διὰ διαφόρους αἰτίας, καὶ πάντοτε ἐπὶ ῥητορικῷ σκοπῷ, διακόπτεται· *εἰ μὲν δώσουσι γέρας Ἀχαιοί* (Ἰλ. Α, 135), ἔνθα ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσῃ· *καλῶς ἔχει, παύσομαι*, ἢ ἄλλο τι ὅμοιον, ἀλλ' ὁ νοῦς σπεύδων εἰς τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ σπουδαιότερον, παραλείπει τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πρώτου. Ὡσαύτως παρὰ Ξενοφῶντι (*Ἀν.* Β', λ', 15)· *εἰ μὲν σύ τι ἔχεις, ὦ Μηδόσαδες, λέγειν*· εἰ δὲ μή, *ἡμεῖς πρὸς σὲ ἔχομεν.* — *καὶ ἢν μὲν ξυμβῇ ἡ πεῖρα· εἰ δὲ μὴ* (Θ. Γ', 3). Ἀλλὰ καὶ ὅλως ἀποσιωπωμένου τοῦ δευτέρου κώλου· *ἤν σ' ἕλω ποτέ* (Σ. Κ. 810).—*καὶ μήν, ἄν σε λάβω ποτέ* (Λουκ. *Νεκρ. Διαλ.* κγ'), καὶ παρ' ἡμῖν *ἂν σὲ πιάσω*. Διὰ τούτου δὲ ὁ ἐπαπειλούμενος φαντάζεται τὴν συνέπειαν βαρυτέραν.

§. 14. Ἐπειδὴ ἐν τούτοις ἀποσιωπᾶται ἡ ἀπόδοσις, διὰ τοῦτο ἡ πλοκὴ αὕτη καλεῖται *Σχῆμα Ἀνανταπόδοτον*, συνηθέστατον ὂν παρ' Ἀττικοῖς (ἴδε Ξ. Κ. Π. Ἡ, ζ', 22. *Ἀπομν.* Γ', θ', 11. Πλ. *Πρωτ.* 325. *Πολ.* Θ', 675, κτλ)· ὅθεν παρὰ τοῖς γραμματικοῖς λέγεται *ἀττικὸν δὲ καὶ τὸ ἀνανταπόδοτον* (Γρηγ. *Κορίνθ.*). Ἀμφισβητοῦσι δὲ περὶ ἄλλων τε καὶ περὶ τοῦ (Ξ. *Ἀν.* Ζ', ά; 31) *δοκεῖ εἰπεῖν ὅτι ἡμεῖς οὐδὲν βίαιον ποιήσοντες παρεληλύθαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἢν μὲν δυνώμεθα παρ' ὑμῶν ἀγαθόν τι εὑρίσκεσθαι· εἰ δὲ μή*, κτλ· ἔνθα τὸ *ἢν δυνώμεθα* οἱ μὲν ὡς ἐν παρενθέσει δέχονται = ἵνα ἴδωμεν εἰ, κτλ, οἱ δὲ εἰς τὰ ἀνανταπόδοτα ἕλκουσιν· οὕτω καὶ τὸ θουκυδίδειον (Δ', 13)· *ἢν μὲν ἀντεκπλεῖν ἐθέλωσι σφίσιν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν*, ἔνθα ὡς ἀπόδοσιν δυνατὸν ἐννοῆσαι τὸ *ὡς ἐν ταύτῃ* (τῇ εὐρυχωρίᾳ) *ναυμαχήσοντες* ἢ *ἵνα ναυμαχήσωσιν.*

§. 15. Τὸ ἀντίθετον τοῦ προηγουμένου εἶναι ὁ *δυνητικὸς λόγος*, ἀπόδοσις ὢν τοῦ *ὑποθετικοῦ λόγου*, κατὰ παράλειψιν τῆς εὐκόλως ἐννοουμένης προτάσεως· *βουλοίμην ἄν* = βουλοίμην ἄν, εἰ δυναίμην.—*ἡδέως ἂν ἤκουσα*=ἡδέως ἂν ἤκουσα, εἰ ἐξῆν, εἰ ἐλέγετο.—*οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι* (Δ.). — *ἡδέως ἂν ἔγωγ' ἐροίμην* (Δ.—Ἴδε σ. 102. §. 21 καὶ σ. 230. §. 14).

§. 16. Ὡς δὲ διαφέρει τῆς *ἀποσιωπήσεως* ἡ *ἔλλειψις* καθ' ὅ τι ἡ μὲν πρώτη γίνεται διὰ ῥητορικόν, ἡ δὲ δευτέρα διὰ γραμματικὸν σκοπόν, οὕτω διαφέρει κατ' ἄλλον λόγον καὶ τῆς *βραχυλογίας*.

§. 17. *Βραχυλογία* ἰδιαιτέρως παρὰ τῶν νεωτέρων φιλολόγων ὀνομάζεται εἶδος ὡρισμένον ἐλλείψεως, ἐν ᾧ παρίσταται μὲν οἷον ἐλλεῖπόν τι, ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ *ἐλλείψει*, ὅπερ ἔπρεπε, κατ' ἀκριβολογίαν καὶ πρὸς ὁλοκληρίαν τοῦ λόγου, νὰ τεθῇ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον, ἄλλως λανθάνον ἐν τοῖς ἡγουμένοις ἢ ἑπομένοις, ἤτοι αὐτὸ τοῦτο ἢ σύστοιχον τῇ ῥίζῃ τῆς λέξεως, διάφορον μὲν κατὰ σχηματισμόν, συγγενὲς δὲ κατὰ τὴν ἔννοιαν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅλως διάφορον ἢ καὶ τὸ ἀντίθετον, ἑπομένως αὐτόθεν κατ' ἀναλογίαν παραλαμβανόμενον.

§. 18. Κατὰ τὸν πρῶτον τρόπον ἡ αὐτὴ λέξις ἅπαξ τεθεῖσα πρέπει νὰ ἐννοῆται δίς· *ἅπαν θεοῦ μοι δῶμ', ἵν' ἂν λάβοι μ' ὕπνος* (Εὐρ. *Ἴωνι*, 315)=ἅπαν θεοῦ δῶμ' ἐστί μοι δῶμα.—*φιλόψογον δὲ χρῆμα θηλειῶν ἔφυ* (Εὐρ. *Φ.* 206)= τὸ χρῆμα τῶν θηλειῶν ἔφυ φιλόψογον χρῆμα. Εἰς ταῦτα ἕλκει ὁ Ἑρμᾶννος καὶ τὸ (Σ. Φ. 81) *ἀλλ' ἡδὺ γάρ τοι κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν* = ἡδὺ κτῆμά ἐστι τὸ κτῆμα τῆς νίκης λαβεῖν. Καὶ ἐν τούτοις μὲν τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ κατηγορουμένου, ἐν δὲ τῷ ἑπομένῳ παραλαμβάνεται τὸ κατηγορούμενον ἐκ τοῦ ὑποκειμένου· *ἴσθι γὰρ ἐξ ἐμέο τὰ ποιεύμενα ὑπὸ Μήδων* (Ἡρ. Ἡ, 80)=ἴσθι ἐξ ἐμέο ποιεύμενα τὰ ὑπὸ Μήδων ποιεύμενα.

§. 19. Ὡσαύτως τὸ αὐτὸ ῥῆμα εἰς τὸ ἓν κῶλον τιθέμενον ἐννοεῖται καὶ εἰς τὸ ἄλλο· *ὁ μὲν πεπραμένος ἦν τοῦ σίτου, ὁ δὲ ἔνδον ἀποκείμενος* (Δ. *Φαίνιπ.* γ'). — *κατὰ μὲν ἔλευσαν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, κατὰ δὲ τὰ τέκνα* (Ἡρ. Θ', 5).—*ἐπέκειντο* (οἱ Συρακούσιοι τοῖς Ἀθηναίοις), *καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσπίπτοντες*, (Θ. Ζ', 79), δηλ. ἐπέκειντο τοῖς ὑστάτοις. Καὶ ἐν τούτοις μὲν παραλαμβάνεται ἡ λέξις ἐκ τοῦ πρώτου κώλου εἰς τὸ δεύτερον, ἀλλαχοῦ δὲ, τοὐναντίον, ἐκ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ πρῶτον, ὡς *ἀνὴρ γὰρ ἄνδρα καὶ πόλις σώζει πόλιν*. Καὶ πρόθεσις παραλαμβάνεται ἐκ κώλου εἰς κῶλον· *ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ τῆς γῆς* (Ὀδ. Μ, 27). — *Χαρίτεσσί τε καὶ σὺν Ἀφροδίτῃ* (Πίνδ.).—*οὔτε σὺ κείνων* (τῶν τόξων) *χωρίς, οὔτε κεῖνα σοῦ* (Σ. Φ. 115. Ἴδε καὶ ἐν στίχῳ 1434). Ὁμοίως σύνδεσμος· *ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκεν* (Ὀδ. Β, 132).—*ἑκόντα μήτ' ἄκοντα* (Σ. *Φ.* 771)=μήθ' ἑκόντα μήτ' ἄκοντα. Ὡσαύτως *λέγουσα μηδὲ δρῶσα* (Εὐρ. Ἑκ. 331). — *γῆ δ', οὐδ' ἀήρ, οὐδ' οὐρανὸς ἦν* (Ἀρφ. *Ὄρν.* 694).

§. 20. Καὶ ὁλόκληρος λόγος ὁ προηγούμενος παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ δεύτερον κῶλον. Οὕτως, εἰπόντος τοῦ Σωκράτους *οὐκοῦν κακῷ ὑπερβάλλον τὸ ἀδικεῖν κάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι ;* ἀποκρίνεται ὁ Πῶλος *δῆλον δὴ ὅτι* (Πλ *Γοργ.* 175) = δῆλον δὴ ὅτι κάκιον ἂν εἴη. Οὕτως ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων τὸ *εἰ δὲ μὴ* περιέχει ἐν ἑαυτῷ ὁλόκληρον προηγούμενον λόγον *εἴ μοι θέμις, θέλοιμ' ἄν, εἰ δὲ μή, πάρες* (Σ. *Φ.* 661) = εἰ δὲ μὴ θέμις μοι. Ἡ τοιαύτη πλοκὴ τοῦ λόγου καλεῖται *Σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ*, διότι ἡ αὐτὴ λέξις ἢ ῥῆσις, ἅπαξ τεθεῖσα, ἐννοεῖται ἀπὸ κοινοῦ εἰς ἀμφότερα τὰ κῶλα.

§. 21. Κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον γίνεται ἡ βραχυλογία, ὅταν ἐννοῆται μὲν ἡ αὐτὴ λέξις, ἀλλὰ κατ' ἄλλον σχηματισμὸν διάφορον εἰς ἀριθμόν, εἰς πρόσωπον, εἰς χρόνον, εἰς ἔγ-

κλισιν, κτλ, ἢ εἰς πολλὰ ὁμοῦ· *σύ τε Ἕλλην εἶ, καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι ὄντες* (Ξ. *Ἀν.* Β', ά, 16)=καὶ ἡμεῖς Ἕλληνές ἐσμεν. Οὕτω μετὰ πολλῶν ἄλλων καὶ τὸ γνωμικὸν *χεὶρ χεῖρα νίπτει, δάκτυλοι δὲ (νίπτουσι) δακτύλους*. Ἐν τῷ τοῦ Θουκυδίδου (Β', 17)· *οὐ γὰρ διὰ τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ξυμφοραὶ γενέσθαι τῇ πόλει*, παραληπτέον τὸ *δοκοῦσιν* ἐκ τοῦ προηγηθέντος *δοκεῖ*· τοὐναντίον δὲ παρὰ τῷ αὐτῷ Θουκυδίδῃ ὀλίγον τι κατωτέρω (Β', 20), λέγοντι *τὸ πεδίον τεμεῖν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι*, παραληπτέον τὸ *ἐδόκει* ἐκ τοῦ προηγηθέντος *ἐδόκουν*. — *οἱ στρατηγοὶ ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει καὶ οἱ Ῥηγῖνοι, οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν* (Θ. ς', 46) = καὶ οἱ Ῥηγῖνοι ἀντεκεκρούκεσαν.—*ἡμεῖς δὲ ὁμοῖοι τότε καὶ νῦν ἐσμεν* (Θ. Ά, 86)=καὶ τότε ἦμεν καὶ νῦν ἐσμέν.

§. 22. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ *ὦ μῆτερ, ὡς πράσσεις κακῶς, ὅσον περ εὖ ποτε* (Εὐρ. *Ἑκ.* 56), ἔνθα παραλαμβάνεται τὸ *ἔπρασσες*.—*σὺ μὲν τιμῆς, ἡμεῖς δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν.* —*καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοὶ τοὺς πέλας ἀδικῶσιν* (Θ. ς', 79) = ὅταν ὑπ' ἄλλων ἀδικῶνται. — *οἱ* (Ἀθηναῖοι) *ἄρχειν τε τῶν ἄλλων ἀξιοῦσι καὶ ἐπιόντες τὴν τῶν πέλας δῃοῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἑαυτῶν ὁρᾶν* (Θ. Β', 11) = ὁρᾶν δῃουμένην. — *ἡμεῖς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ πω τοιαύτῃ ἁμαρτίᾳ ὄντες, οὔτ' αὐτοὶ οὔθ' ὑμᾶς ὁρῶντες, λέγομεν ὑμῖν* (Θ Ά, 78)=οὔθ' ὑμᾶς ὁρῶντες ἐν τοιαύτῃ ἁμαρτίᾳ ὄντας.—*οὔτε πάσχοντες κακὸν οὐδέν, οὔτε μέλλοντες* (Ἰσ.)=μέλλοντες πάσχειν.

§. 23. Δυσκολώτερος εἶναι ὁ τρίτος τρόπος τῆς *βραχυλογίας*, καθ' ὃν οὔτ' ἡ αὐτὴ οὔτε σύστοιχος λέξις ἐπαναληπτέα ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο κῶλον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν μόνον συγγενής, εἰς εὕρεσιν τῆς ὁποίας πολλάκις πρέπει νὰ μοχθήσῃ ὁ νοῦς· *ὡς ἑκάστῳ ἔργον προστάσσων* (Ἡρ. Ά, 114)=ὡς ἑ-

κάστῳ ἥρμοζεν. — *ἀπέπλευσαν ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις* (Θ. Ά, 89)=ὡς ἕκαστοι εἶχον πατρίδος, οὕτως ἀπέπλευσαν ἕκαστοι εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρίδας.

§. 24. Οὕτω βέβαια καὶ τὸ παρὰ Θουκυδίδῃ (Ά, 142) *τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης ἐστὶν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχῃ, ἐκ παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ πάρεργον ἄλλο γίγνεσθαι*· ἔνθα πρὸ τοῦ *γίγνεσθαι* ἐννοητέον τὸ *χρή*, ἐκ τοῦ προηγηθέντος *ἐνδέχεται* κατ' ἀναλογίαν παραλαμβανόμενον.—*καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἀεὶ ἐπὶ τοὺς αὐτοῦ* (=αὐτόθι, ἐν Ἀσίᾳ) *λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν* (Θ. Ή, 46)=*ἐξεῖναι ἔφην*, ἐκ τοῦ προηγηθέντος *παρῄνει* παραλαμβανόμενον. Ἐν δὲ τῷ (Θ. Δ', 85) *καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἔξω πιστὴν ἀποδεικνύναι, ἀλλ' ἢ ἄδικον τὴν ἐλευθερίαν ἐπιφέρειν ἢ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος τιμωρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἣν ἐπίωσιν, ἀφῖχθαι*, ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ ἀναπληρωτέον τὸ *δόξω*, ἐξ ὅλης τῆς προηγουμένης ῥήσεως παραλαμβανόμενον.

§. 25. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, ἐν αἷς ἀναπληρωτέα ἡ ἀντίθετος ἔννοια· *νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν* (Ὀδ. Ο, 34)=νυκτὶ καὶ ἤματι, ὅπερ πλῆρες ἐκφέρεται κατωτέρω (στίχ. 436)· *ἐξῆμαρ μὲν ἡμεῖς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ*·—*εὖ πρᾶσσε· τὰ φίλων δ' οὐδὲν, ἤν τις δυστυχῇ* (Εὐρ. Φ. 406)=εὖ πρᾶσσε· καὶ τὰ φίλων ἔσται τι, κτλ. (Ἴδε σ. 32, §. 2)· ἄλλως δὲ ὁ Οὐαλκεναῖρος· οὕτως ἐπὶ τοῦ *οὐχ ἥκιστα* πολλάκις ἀντιθέτως ἐννοητέον τὸ *μάλιστα*.

§. 26. Κατὰ τὰ προηγούμενα (§. 21—22) μετὰ πλείστων ἄλλων εἶναι καὶ τὰ ἑπόμενα· *τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὴν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν παραγγείλασαν βοηθεῖν* (Θ. Έ, 47), ἔνθα μετὰ τὸ *ἔλθῃ* ἐννοεῖται τὸ *ἡ βοήθεια*, ἐκ τοῦ προηγηθέντος *βοηθοῦσιν*. — *οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὗτοι δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν, ἀλλ' ἢν οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιθέμενοι κρατήσωσιν* (Θ. Έ, 91), ἔνθα μετὰ τὸ *ἀλλὰ* ἐννοητέον *δεινόν*, παραλαμβανόμενον ἐκ τοῦ προηγηθέντος *δεινοί*.

§. 27. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ ἑξῆς, ἐν οἷς ἐκ τοῦ προηγουμένου ἐξακτέον τὸ ἀντίθετον· *ἀμελήσας ὧνπερ οἱ πολλοί* (Πλ. *Ἀπολ.* 37), ἐπιμελοῦνται δηλ.—*ἀλλ' οὐ δίκαιον* (τοὺς μὲν πολεμίους ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ξυγγενεῖς διαφθεῖραι), *ἀμύνειν δέ* (Θ. Ϛ', 79)=ἀμύνειν δὲ δίκαιον.—*ὅ τ' ἔχων ἀμφότερα* (τὸ γνῶναι τε καὶ σαφῶς διδάξαι), *τῇ δὲ πόλει δύσνους, οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκείως φράζοι· προσόντος δὲ καὶ τοῦδε* (Θ. Β', 60)=καὶ τοῦδε τοῦ εὔνου τῇ πόλει, κτλ.

§. 28. Εἰς τὴν βραχυλογίαν, γενικώτερον ἐκλαμβανομένην, πρέπει νὰ ἀναχθῇ βέβαια καὶ πᾶσα ἄλλη πλοκὴ λόγου συνεπτυγμένη. Οὕτω, π. χ. τὸ (Ξ. *Ἀν.* Έ, γ', 12) *ἄλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη, ὅσα ἐστὶ τρωκτὰ ὡραῖα* = δένδρων ὅσα ἐστὶν οἷα τρωκτὰ ὡραῖα φέρειν.—*ὁ δὲ* (Ξενοφῶν) *τοὺς ἡμετέρους πόνους ἔχει* (Ξ. *Ἀν.* Ζ', ς', 9) = τὸν μισθὸν τῶν ἡμετέρων πόνων· οὕτως ἐν τῇ συνηθείᾳ *τρώγει τοὺς κόπους μου*. — *εἰ μέλλουσι τοιαῦται διάνοιαι ἐγγραφθήσεσθαι ἀνθρώποις* (Ξ. Κ. Π. Γ', γ', 52) = ταῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαῖς.—*ἐπιθυμήσαντες δὲ κύριοι εἶναι πάντων, διὰ ταῦτα καὶ ὧν εἶχον ἀπέτυχον* (Ξ. Κ. Π. Ά, Ϛ', 45) = ὧν τε ἐπεθύμησαν καὶ ἐκείνων ἃ εἶχον ἀπέτυχον. — *καὶ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ ἐξόδῳ ἐθελονταὶ τρόπῳ τοιῷδε* (Θ. Γ', 20)=τρόπῳ τοιῷδε παρασκευασθείσῃ.

§. 29. Ἀκριβῶς δὲ εἰπεῖν καὶ πολλὰ τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ πονήματος τούτου εἰς τὴν *παράλειψιν* ἐν γένει ἀναφερθέντων (σ. 4—5· §. 12—13. σελ. 5—6. §. 15—20) κυρίως εἰς τοῦτο τὸ εἶδος τῆς παραλείψεως ἀνάγονται, εἰς τὴν *βραχυλογίαν*. Τοιοῦτον καὶ τὸ *τοῦτό μοι ἐν τοῖσι θειότατον φαί-*

νεται γενέσθαι (Ἡρ. Ζ', 137) = ἐν τοῖς θείοις θειότατον (σ. 60 §. 18), κατ' ἄλλους δὲ=ἐν τοῖς θειότατον (=θειοτάτως) γινομένοις.

§. 30. Οὕτω λοιπὸν καὶ τὸ *ἀσύνδετον σχῆμα* λεγόμενον εἰς τὴν *βραχυλογίαν* ἀνάγεται. Καλεῖται δὲ *ἀσύνδετον σχῆμα* ἡ ἄνευ συμπλεκτικῶν καὶ συνδετικῶν μορίων πλειόνων συμπλοκή· *ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμός, βοή, νικῶντες, κρατούμενοι, ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι* (Θ. Ζ', 71). — *συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον* (Ξ. *Ἑλλ.* Δ', Γ', 12). Οὕτως ἀσυνδέτως ἐκφέρεται τὸ *ἄνω κάτω* ἐν τῷ *ἀνάτρεψον ἔμπαλιν, ἄνω κάτω τὰ πάντα συγχέας ὁμοῦ* (Εὐρ. *Βάκ.* 348. Ἴδε καὶ Ἰφ. *Τ.* 282), ἄλλως λεγόμενον *ἄνω τε καὶ κάτω* (Εὐρ. *Φ.* 188), κλ. Ἐκ τούτου δὲ ἴσως τὸ παρ' ἡμῖν *κατωνικὸν*=ἔπιπλα ἡ κινητὴ οὐσία, ἄνω καὶ κάτω μετακομιστή· ἢ καὶ ἐκ τοῦ *κατούνα*, περὶ οὗ ἴδε Κοραῆν ἐν *Ἀτάκτοις* (τόμ. Β', σελ. 186) καὶ Ἔλλισσεν ἐν *Ἀναλέκτοις* (Τόμ. Ε', σ. 310).

§. 31. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ πλοκῆς ὁλοκλήρων λόγων· *καὶ ἐκ τῶν παρόντων ἐλπίδα χρὴ ἔχειν· ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιούτων ἐσώθησαν* (Θουκ. Ζ', 77), ἔνθα δικαιολογεῖται τὸ ἀσύνδετον, κατὰ τὸν Πόππον, διὰ τὸ πάθος τοῦ λαλοῦντος· τὸ δὲ *ἐκ τῶν παρόντων*=κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, οἷον ἐκ τῶν παρόντων ὁρμώμενοι, πολλαχοῦ τοῦτο κατὰ Θουκυδίδην· οὕτω δὲ καὶ *ἐκ τῶν ἔργων, ἐκ τῶν πραγμάτων* — *τοὺς τὰ τοιαῦτα παρὰ τῶν θεῶν πυνθανομένους ἀθέμιστα ποιεῖν ἡγεῖτο* (Ξ. *Ἀπομν.* Α', α', 9), ὅπερ οἷον ἀνακεφαλαίωσις τῶν προηγουμένων.— *οὐκ ἂν πολλὴ ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαιμονία τοῖς ἐπ' ὠφελείᾳ πεποιημένοις ἐπὶ βλάβῃ χρῆσθαι* (Ξ. *Ἀπομν.* Β', γ', 19); — *ἑνὶ δὲ μόνῳ προέχουσιν οἱ ἱππεῖς ἡμᾶς· φεύγειν αὐτοῖς ἀσφαλέστερόν ἐστιν ἢ ἡμῖν* (Ξ. *Ἀν.* Γ', β', 19)· ἔνθα τὸ τελευταῖον εἶναι ἀνάπτυξις τοῦ προεξαγγελθέντος· οὕτω καὶ ἐπὶ συμπερασμάτων· *μὴ καταφρόνει, ἔφη, ὦ Νικομαχίδη, τῶν οἰκονομικῶν ἀνδρῶν* (Ξ. *Ἀπομν.* Γ', δ', 12). Καὶ ἐπὶ ἄλλων προσέτι περιστάσεων γίνεται τὸ ἀσύνδετον, περὶ οὗ καὶ ἰδιαίτερα πονήματα ἐγράφησαν (Ἴδε καὶ Λογγῖνον Κεφ. ΙΘ').

§. 32. Εἰς τὴν *βραχυλογίαν* ἀνάγεται καὶ τὸ *συντακτικὸν σχῆμα* τὸ καλούμενον *Ζεῦγμα*. Καλεῖται δὲ *ζεῦγμα* ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ καθ' ἣν εἰς πλείονα κῶλα τίθεται ἓν κοινὸν ῥῆμα, οὗτινος ὅμως ἡ ἐπὶ τοῦ ἑνὸς σημασία δὲν ἁρμόζει εἰς τὸ ἄλλο, ἀλλὰ πρέπει ἢ τὸ αὐτὸ νὰ ἐκληφθῇ κατ' ἄλλην σημασίαν, ἢ ἐκ τῆς συγγενείας τῶν ἐννοιῶν τοῦ ἑνὸς καὶ ἄλλου κώλου πρέπει νὰ ἐξαχθῇ ἄλλο ῥῆμα κατάλληλον· *ἕλεν δ' Οἰνομάου βίαν παρθένον τε σύνευνον* (Πινδ. *Ὀλ* Α', 88)· ἔνθα τὸ *ἕλεν* ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου κώλου σημαίνει τὸ *ἐνίκησεν* ἢ *ἐφόνευσεν*, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ *ἔλαβεν*.— *ἡ μὲν ἔπειτα* (Θέτις) *εἰς ἅλα ἆλτο, Ζεὺς δ' ἑὸν πρὸς δῶμα* (Ἰλ. Α', 532), ἔνθα παραληπτέον *ἔβη* ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ἀνάλογον· ὅθεν καὶ ἐξ *ἀναλόγου ἐννοεῖσθαι* λέγεται περὶ τῶν τοιούτων· οὕτω καὶ *ἢ πνοαῖσιν ἢ βαθυσκαφεῖ κόνει κρύψον νιν* (Σ. *Ἠλ.* 435), ἔνθα ἡ ἄγνοια τοῦ τοιούτου σχήματος ἐγέννησε τὰς ἀτόπους διορθώσεις *ποαῖσιν* καὶ *ῥοαῖσιν*· ἐν ᾧ ἐν τῷ *πνοαῖσιν*, ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἑπομένῳ *κρύψον*, παραληπτέον κατ' ἀναλογίαν *ῥίψον*, *δὸς*, ἢ ὅμοιόν τι· τοιοῦτον καὶ τὸ (Σ. *Τ.* 270) *καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσιν εὔχομαι θεοὺς μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆν ἀνιέναι τινά, μήτ' οὖν γυναικῶν παῖδας*, οὕτω διορθωθέν. Ὡσαύτως καὶ τὸ (Πλ. *Χαρμ.* 161) *ὑποδήματα σκυτοτομεῖν, καὶ λήκυθον καὶ στλεγγίδα, καὶ τἄλλα πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον*; ἔνθα

κατ' ἀναλογίαν ἐκ τοῦ *σκυτοτομεῖν* παραληπτέον ποιεῖν, ἀπεργάζεσθαι ἢ τοιοῦτον τι, εἰ δὲν ἐξέλιπέ τι τοῦ κειμένου· καὶ πολλότατα ἄλλα, περὶ ὧν ἐν τῇ Β' Περιόδῳ.

§. 33. Εἰς τὸ ζεῦγος ἀνάγεται καὶ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου καθ' ἣν τὸ ῥῆμα τοῦ προηγουμένου κώλου, συνεπτυγμένην ἔννοιαν ἔχον, συνάπτει δύο ἐννοίας εἰς μίαν· *ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσόμενος* (Πλ. *Φαίδ.* 116)=ἀνίστατο ἵνα πορευθῇ, κτλ.—*βοᾷ πῦρ καὶ δικέλλας, ὡς κατασκάψων πόλιν* (Εὐρ. *Φ.* 1161)=βοῶν αἰτεῖ. (Ἴδε καὶ σελ. 269· §. 10).—*ἐβουλεύοντο ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν εἰς τὰ ἄκρα τῆς Εὐβοίας* (Ἡρ. ϛ', 100). Οὕτω παρ' ἡμῖν *λείπει εἰς τὴν ξενιτείαν.* Ὡσαύτως *οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι* (Θ. Ά, 44)—μετέγνωσαν καὶ ἔγνωσαν, ἢ μεταβαλόντες γνώμην ἔγνωσαν.

§. 34. *Ζεύγματος* εἶδος εἶναι καὶ ἐκείνη ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν δύο ἑνικὰ ὑποκείμενα ἔχουσι κοινὸν ῥῆμα, κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, μεσολαβοῦν· *ἔνθα εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσιν Κωκυτός θ'* (Ὀδ. Κ. 514. Ἴδε καὶ Ὀδ. Ξ, 216. καὶ Ἰλ. Έ, 774. Υ, 138). Ὡς ὡσαύτως καὶ ἡ κατὰ πτωτικὴν σύνταξιν μεσολάβησις πληθυντικοῦ ἐπιθέτου εἰς δύο ἑνικὰ οὐσιαστικὰ ἀνήκοντος· *τὸν μὲν Ἐχίονα, κεχλάδοντας ἥβᾳ, τὸν δ' Εὔρυτον* (Πινδ. *Πυθ.* Δ', 179). Τοῦτο καλεῖται ἰδιαιτέρως *Ἀλκμανικὸν Σχῆμα καὶ Προεπιζευκτικὸν* ἢ *Προεπίζευξις*

Β'. Περὶ Πλεονασμοῦ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπαγομένων Σχημάτων.

§. 35. Ὁ *πλεονασμὸς* εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς *ἐλλείψεως.* Διὰ τῆς *ἐλλείψεως* παραλείπομέν τι ὅπερ ἔπρεπε μὲν νὰ τεθῇ, ἀλλὰ δὲν τίθεται ὡς εὐκόλως ὑπὸ τοῦ νοὸς ἀναπληρούμενον, διὰ τοῦ *πλεονασμοῦ* προστίθεταί τι ὅπερ φαίνεται περιττόν, ὡς δι' ἄλλης ἤδη συνωνύμου λέξεως ῥηθέν· *Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου* (υἱός).—*ὠνομασμένος κέκληται*, κτλ.

§. 36. Εἰ καὶ ὁ *πλεονασμὸς* φαίνεται εὐκολώτερος τῆς προεξηγηθείσης *ἐλλείψεως*, ἔχει ὅμως καὶ οὗτος τὰς δυσκολίας του· διότι, εἰ μὲν ὁ *πλεονασμὸς* ἐμφαίνει τι περιττόν, πάνθ' ὅσα τιθέμενα εἰς τὸν λόγον δὲν προσθέτουσι μὲν νέαν ἔννοιαν, ἀλλ' ἐμποιοῦσι *δύναμιν, χάριν, διάκρισιν, περιγραφὴν* καὶ πληρεστέραν *ἔκφρασιν*, δὲν πρέπει νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τοὺς *πλεονασμούς*, διότι δὲν εἶναι πάντη πάντως περιττά, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τοῦ *πλεονασμοῦ.*

§. 37. Διὰ τοῦτο, ἀφαιρέσαντες ἐκ τῶν καθαρῶν *πλεονασμῶν* τοὺς φαινομένους *πλεονασμούς*, ὡς ἐκ τῶν κυρίων *ἐλλείψεων* τὰς καταχρηστικώτερον *ἐλλείψεις* λεγομένας, ἠλάττωσαν παραπολὺ τὸν ἀριθμὸν καὶ τῶν *ἐλλείψεων* καὶ τῶν *πλεονασμῶν* οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενοι φιλόλογοι.

§. 38. Ἐπειδὴ τὸ ὑποκείμενον εἶναι ὡρισμένον, καὶ ἁπλούστατον τὸ καθαρὸν συνδετικόν, διὰ τοῦτο οἱ *πλεονασμοὶ* εὐκολώτερα πίπτουσιν ἐπὶ τῶν *προσδιορισμῶν*· *ἡ γένει γενναία σοφιστική* (Πλ. *Σοφ.* 231). — *ἴθ' ὦ 'ναξ, ἴθ' ὦ γονῇ γενναῖε* (Σ. Τ. 1469).—*φεύγων φυγῇ* (Πλ. *Συμπ.* 195).—*φύσει πεφυκώς* (Ξ. Ἱέρ. 3.)—*ὦ πόνῳ πονηρέ* (Ἀρφ. Σφ. 466)—*τινὲς χρόνῳ παλαιοί* (Σ. Κ. 112) Ἴδε παρὰ Βιγέρῳ ὑπὸ Ἑρμάνου πολλὰ ἄλλα παραδείγματα. Ἐξαιρέτως δὲ γίνεται ὁ πλεονασμὸς ἐπὶ τῶν μορίων· *καὶ πολλῷ μετέπειτα χρόνῳ ὕστερον* (Ἡρ.)—*πάλιν αὖθις.*—*ὡσαύτως οὕτως* (Πλ. *Γοργ.* 460). — *ὁποῖα κισσσὸς δρυὸς ὅπως τῆσδ' ἕξομαι* (Εὐρ. *Ἑκ.* 398). — *ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα* (Θ. Ή, 92), κτλ. Πλεοναστικὰ εἶναι καὶ τὰ *παίδων ἄπαιδες* (Εὐρ. *Ἀνδρ.* 613). — *οἰκοφύλαξ δόμων*, κτλ.

§. 39. Χωρίζουσι δὲ τῶν κυρίων *πλεονασμῶν* τὰς πολλῶν ἕνεκα γινομένας προσθήκας εἰς τὸν λόγον· ά. *περισσολογίας*

χάριν πρὸς μείζονα τοῦ πράγματος ἀνάδειξιν· *πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι, ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, θάνατόν τε μόρον τε*· β΄. ἐπεξηγήσεως χάριν· *ἵππους ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο* (Ἰλ. Ι, 124). Οὕτω δὲ, κατὰ Νίτσην, καὶ τὸ *πολύτροπον* (=πολύπλαγκτον), *ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη* (Ὀδυσ. *ἀρχ.)*, διότι, λέγει, οὔτε τὸ ἑπόμενον ἁρμόζει εἰς τὸ *πολύτροπον*, ὡς ἐν ἅπασι τοῖς ὁμοίοις, οὔτε ὁ Ὀδυσσεὺς χαρακτηρίζεται παρ' Ὁμήρῳ ὡς παρὰ τοῖς μετέπειτα· γ΄. *περιγραφῆς καὶ πληρεστέρας ἐκφράσεως χάριν· ὀδυρμάτων θρῆνοι, θρήνων ὀδυρμοί, κοίτης λέκτρον, λέκτρων κοῖται*, καὶ ἄλλα τοιαύτης φύσεως. Συνήθης δὲ μάλιστα ἡ τοιαύτη λογοπλήθεια τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς πρὸς περιγραφὴν πάθους, εἰς ὑπερβολὴν πολλάκις καταντῶσα.

§. 40. Εἰς τούτους ἀνάγεται καὶ ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται καταφατικῶς τε καὶ ἀποφατικῶς· *κατ' αἶσαν οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν* (Ἰλ. Ζ, 333) — *ἑκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς* (Ἰλ. Κ. 113). — *οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν ἔμμεναι, ἀλλ' ὥριστος* (Ὀδ. Ρ, 415).—*οὐχ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα* (Ἡρ. Β΄, 43). Σύνηθες δὲ τοῦτο τοῖς Ἴωσι μάλιστα, καὶ φύσει λαλιστέροις οὖσι καὶ προσπαθοῦσι νὰ ἀφαιρέσωσι πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ πράγματος, πανταχόθεν θεωρουμένου. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀπαντῶνται· *γνωτὰ κ' οὐκ ἄγνωτα* (Σ. Τ. 58).—*ἑκόντες οὐκ ἄκοντες* (Εὐρ. *Ἀνδρ.* 357). —*μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ὁ παιωνισμός* (Θουκ. Ζ΄, 44)—*βίᾳ λαμβάνειν, οὐ πείθοντας* (Ξ. *Ἀν.* Ε΄, ε΄, 11). —*λέξω πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι* (Δημ. *Χερσ.* ιζ΄). Τοῦτο δὲ μετὰ τῶν ὁμοίων ὀνομάζεται *Σχῆμα ἐκ παραλλήλου*, παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις *ἀντιθετικὸς παραλληλισμός*.

§. 41. Εἰς τοὺς πλεονασμοὺς ἀνάγεται καὶ τὸ σχῆμα τὸ παρὰ τῶν γραμματικῶν καλούμενον *ἓν διὰ δυοῖν*, οἷον *χρυσὸν καὶ φιάλας*=χρυσᾶς φιάλας. Τοιαῦτα καὶ τὰ παρ' Ἡροδότῳ (Α΄, 111) *ἐθάμβεον δὲ ὁρέων χρυσῷ τε καὶ εἵμασι κεκοσμημένον*=χρυσοῖς εἵμασι· καὶ (Γ΄, 1) *ἐν ἐσθῆτί τε καὶ χρυσῷ*=ἐν ἐσθῆτι χρυσῇ· οὕτω καὶ (Πινδ. *Πυθ.* Α΄, 37) *στεφάνοισι ἵπποις τε*=στεφάνοις ἱππικοῖς ἐν ἱππικοῖς ἀγῶσι δηλ. διδομένοις. Δὲν εἶναι δὲ ἀδύνατον ἔν τισι τῶν τοιούτων νὰ ἐννοηθῇ χωριστὰ ἑκάτερον.

§. 42. Καίπερ δὲ ἐπροσπάθησαν οἱ φιλόλογοι νὰ διαστείλωσιν ἀκριβῶς τὰ *τῆς κυρίας ἐλλείψεως* καὶ τὰ τῆς *βρυχυλογίας*, τὰ τοῦ *κυρίως καὶ καθαροῦ πλεονασμοῦ* καὶ τοῦ *καταχρηστικῶς* λεγομένου *πλεονασμοῦ*, μένουσιν ὅμως πολλὰ ἀμφιβαλλόμενα, πολλὰ περὶ ὧν διαφωνοῦσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα δεινοὶ, εἰ πρέπει νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο εἶδος ἑκατέρου τοῦ γένους.

§. 43. Ἐὰν μὲν ὀνομασθῶσι καθαροὶ πλεονασμοὶ τὰ *ἐν τῷ παρόντι νῦν* (Ξ. Κ. Π. Γ΄, ά, 29). — *διὰ παντὸς ἀεὶ τοῦ χρόνου* (Ξ. Κ. Π. Ἡ, β΄, 1).—*ἓν δὲ δῶρον ἄπειμι ἔχων παρὰ σοῦ, ἀνθ' οὗ οὐδ' ἂν τὰ ἐν Βαβυλῶνι, οὐδὲ τὰ πανταχοῦ, ἀντὶ τούτου οὗ σύ μοι δεδώρησαι, ἥδιον ἂν ἔχων ἀπέλθοιμι* (Ξ. Κ. Π. Ε΄, β΄, 8), ἴσως καὶ τὸ *αὐτόθεν ἐξ αὐτῆς* (Ξ. Κ. Π. Ε΄, β΄, 31)· ὡσαύτως τὰ *κραυγῇ βοᾶν* (Ξ. Κ. Π. Ά, ς΄, 40). — *δρόμῳ θεῖν* (Ξ. *Ἀν.* Δ΄, ς΄, 24). — *φεύγειν φυγῇ* (Πλ. *Συμπ.* 195), κτλ· δυσκόλως ὅμως θέλουσιν ἐκληφθῇ ὡς τοιοῦτοι πολλαὶ ἄλλαι φράσεις, ἐν αἷς τὸ προστιθέμενον χρησιμεύει εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ ἡγουμένου· *εἰς Μήδας ἐνθάδε* (Ξ. Κ. Π. Ά, γ΄, 15). — *οἴκοθεν ἐκ Περσῶν* (Ξ. Κ. Π. Γ΄, β΄, 29).—*ἐνθάδε ποι πρὸς τὸν Πακτωλὸν ποταμόν* (Ξ. Κ. Π. Ζ΄, γ΄, 4). Οὐδὲ τὰ ἑπόμενα δὲ εἶναι πάντῃ πάντως ἀργά· *κατεθεᾶτο ἀποβλέπων* (Ξ. *Ἀν.* Ά, ή, 14). — *κατὰ μέρος μερισθέντες* (Ξ. *Ἀν.* Ε΄, ά, 9). — *ἀποσπάσας ἐστρατοπεδεύσατο χωρίς* (Ξ. *Ἀν.* Ζ΄, β΄, 11).— *σὺν τοιούτῳ ἔθει ἐθισθέντες* (Ξ. Κ. Π. Ά, ς΄, 33), κτλ. Ἀλλὰ ὅταν ἡ τοι-

αύτη ἐξακρίβωσις ἦναι ἀδύνατος, τότε ἀρκείτω, μέχρι δευτέρων φροντίδων, ἡ ἐπὶ τὸ γενικώτερον χαρακτήρισις εἰ ἔστι πλέον ἢ ἔλαττον τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου.

Γ′. Περὶ Ἕλξεως ἢ Ἐφέλξεως καὶ τῶν ὑπὸ ταύτην ὑπαγομένων Σχημάτων.

§. 44. *Ἕλξις, Ἔφελξις* ἢ *Ἐφέλκυσις*, κατὰ τὸν μακαρίτην Κούμαν, ἢ, ὀρθότερον ἴσως, *γραμματικὴ ὑπαλλαγὴ* ἐν τῇ συντάξει καλεῖται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ, καθ' ἣν δύο κῶλα συνδεδεμένα οὕτως ἐπενεργοῦσι πρὸς ἄλληλα, ὥστε ἢ τὸ ἑπόμενον ἕλκει καὶ συμμορφόνει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἡγούμενον ἢ, ἀντιστρόφως, τὸ ἡγούμενον συμμεταβάλλει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἑπόμενον· τὸ *οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃν εἶδες* γίνεται *οὗτός ἐστιν ὃν εἶδες ἄνδρα*· ἐκ τοῦ *χρῶμαι τοῖς ἀγαθοῖς ἃ ἔχω* γίνεται *χρῶμαι οἷς ἔχω ἀγαθοῖς*. Ἐν τῷ πρώτῳ παραδείγματι τὸ *ἀνήρ*, εἰς τὸ ἡγούμενον κῶλον ἀνῆκον, μετατρέπεται εἰς τὸ *ἄνδρα*, κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἀναφορικοῦ *ὅν*, εἰς τὸ ἑπόμενον κῶλον ἀνήκοντος· ἐν τῷ δευτέρῳ παραδείγματι τὸ *ἃ* τοῦ δευτέρου κώλου ἔγινεν *οἷς*, κατὰ τὸ *ἀγαθοῖς* τοῦ πρώτου, ὡς καὶ τὸ, ἐν §. 43, *οὗ σύ μοι δεδώρησαι*..

§. 45. Δὲν ὑπάρχει ἴσως *ἰδίωμα* ἢ *σχῆμα* ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντάξει οὔτε γενικώτερον οὔτε ποικιλώτερον παρὰ τὴν *ἔφελξιν* ἥτις, τείνουσα νὰ ἑνώσῃ εἰς ἓν δύω κεχωρισμένας ἐννοίας, μεταβάλλει καὶ μεταμορφόνει τὰ κῶλα τοῦ λόγου εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε πολλάκις καταντῶσι δυσδιάγνωστα.

§. 46. Παρατηρεῖται δὲ μάλιστα ἡ *ἔφελξις* ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων, μετασχηματίζουσα, ὡς εἴπομεν, ἤτοι τὸ ἡγούμενον κατὰ τὸ ἑπόμενον ἢ, ἀντιστρόφως, τὸ ἑπόμενον κατὰ τὸ ἡγούμενον, ἅπερ εἶναι τὰ δύο κυριώτερα εἴδη τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος τούτου *σχήματος* ἢ *ἰδιώματος*.

§. 47. Ἐκ δύο μερῶν συνιςαμένων τῶν ἀναφορικῶν λόγων

(σ. 231, §. 2), ἡ φύσις αὐτῶν ἀπαιτεῖ ὥστε τὸ μὲν πρῶτον, τὸ *ἀναφερόμενον*, νὰ περιέχῃ τὴν βάσιν τῆς ἀναφορᾶς, τὸ δὲ δεύτερον μέρος νὰ ἔχῃ τὸ *ἀναφορικόν*, ἀναφέρον καὶ ἀναπολοῦν τὸ ἐν τῷ πρώτῳ μέρει. Πτωτικὸν δὲ ὂν τὸ *ἀναφορικὸν* πρέπει, ἐν συνήθει πλοκῇ, νὰ συμφωνῇ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν πρὸς τὸ προηγούμενον, *τὸ ἀναφερόμενον*, ἡ δὲ πτῶσις νὰ ἦναι ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα ἑκατέρου τοῦ κώλου· *ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ* (Γν.). — *Σωκράτης ἠναντιώθη τοιαύτῃ ὁρμῇ τοῦ δήμου, ἣν οὐκ ἂν οἶμαι ἄλλον οὐδένα ἄνθρωπον ὑπομεῖναι* (Ξ. *Ἀπομν*. Δ′, δ′, 2).

§. 48. Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὴν φυσικωτέραν πλοκὴν, δυνάμει δὲ τῆς *ἐφέλξεως* τοῦ πρώτου εἴδους, τὸ *ἀναφερόμενον* οὐσιαστικόν, ὅπερ ἔπρεπε νὰ προτάσσηται, μεταβάλλον θέσιν, μεταβάλλει καὶ πτῶσιν, τιθέμενον ἐν τῷ κώλῳ τοῦ ἀναφορικοῦ καὶ κατὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ· ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, ἐκ τοῦ *οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃν εἶδες* γίνεται *οὗτός ἐστιν ὃν εἶδες ἄνδρα*· ἐμφάσεως δὲ καὶ μείζονος ἀναδείξεως χάριν καὶ προτάσσεται ὁλόκληρον τὸ ἀναφορικὸν κῶλον, οὕτω μεταβεβλημένην ἔχον τὴν πτῶσιν· *ὃν εἶδες ἄνδρα οὗτός ἐστιν*.—*τὸν ἄνδρα τοῦτον ὃν πάλαι ζητεῖς οὗτός ἐστιν ἐνθάδε* (Σ *Τ*. 449).—*τὴν οὐσίαν ἣν κατέλιπε τῷ υἱεῖ οὐ πλείονος ἀξία ἐστίν* (Λυσ. *Ἀριστοφ. Χρημ*. §. 49).—*Μελέαγρος τὰς τιμὰς ἃς ἔλαβε φανεραί* (Ξ. *Κυνηγ*. Α′, 10)=φανεραὶ αἱ τιμαὶ ἃς Μελέαγρος ἔλαβεν.

§. 49. Ἐνταῦθα, νομίζω, ἐφελκτέον καὶ τὸ τοῦ Λυσίου (*Ἐρατ. Φόνου Ἀπολογία* §. 32) *ἐάν τις ἄνθρωπον ἐλεύθερον ἢ παῖδα αἰσχύνῃ βίᾳ, διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν, ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷςπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι*. Ἀλλ' ἐν τούτῳ· ά. μὲν μετὰ τὸ *γυναῖκα* προσθετέον *πειθοῖ αἰσχύνῃ*· β′. τρεπτέον τὸ *ἐφ' αἷςπερ* εἰς τὸ *ἐφ' οἷςπερ*, ἵνα ᾖ *ἐφ' οἷςπερ ἁμαρτήμασιν ἀποκτείνειν ἔξεστιν*,

ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι· καὶ ἄνευ τούτου ὅμως δυνατόν, θηλυκοῦ προηγουμένου, νὰ ἕπηται οὐδέτερον, καὶ τοῦτο τὸ ὀρθότερον· *ἐφ' αἷςπερ* (αἰτίαις) *ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι*, ὅ ἐστιν ἀποκτεινέσθω. (Ἴδε Ταύλωρον εἰς τοῦτο τοῦ Λυσίου τὸ χωρίον).

§. 50. Συνήθως δὲ ἐκφέρονται οὕτω τὰ *οὐδεὶς ὅς τις οὔ*—οὐδείς ἐστιν ὅς τις οὔ· *οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατὴρ εἴην* (Πλ. *Πρωτ.* 317)=οὐδείς ἐστιν ὅτινος οὐκ ἂν εἴην πατήρ.—*Γοργίας οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀπεκρίνετο* (Πλ. *Μέν.* 70)=οὐδεὶς ἦν ὅτῳ οὐκ ἀπεκρίνετο.—*οὐδένα κίνδυνον ὅντινα οὐχ ὑπέμειναν οἱ πρόγονοι* (Δ. *Στεφ.* νθ')=οὐδεὶς κίνδυνος ὃν οὐχ ὑπέμειναν=πάντα.—*Ἀπολλόδωρος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων, πλήν γε αὐτοῦ Σωκράτους* (Πλ. *Φαίδ.* 117)=οὐδεὶς ἦν ὅντινα. Τὸ ἀρχαιότερον παράδειγμα τῆς τοιαύτης συντάξεως ἀπαντᾶται παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Σ, 192)· *ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα, τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω*, ὅπερ τινὲς, οὐ πάνυ ἐπιτυχῶς, παραβάλλοντες πρὸς τὸ (Ἰλ. Ο, 441) *ὃς ῥά τε πάσης εὖ εἰδῇ σοφίης*=ὃς εἰδήμων ᾖ, ἀναλύουσιν=οὐδένα οἶδα οὗ τινος, κτλ. Τὸ ἐνταῦθα εἶναι=*τίνος τεύχεα δύω οὐδενὸς ἄλλου οἶδα, εἰ μὴ Αἴαντος σάκος*. Σπανιώτερον δ' ἐν τούτοις τὸ ἁπλοῦν *ὅς*.

§. 51. Τὸ δεύτερον εἶδος τῆς *ἐφέλξεως* καθ' ὃ τὸ ἑπόμενον, ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου ἐφελκόμενον, συμμορφοῦται καὶ συσχηματίζεται κατ' αὐτό, γίνεται, ὅταν τὸ μὲν ῥῆμα τοῦ ἀναφορικοῦ κώλου ἀπαιτῇ αἰτιατικήν, τὸ δὲ ἀναφερόμενον οὐσιαστικὸν ἦναι κατὰ γενικὴν ἢ δοτικήν· *ἀπὸ τῶν δώρων ὧν λαμβάνουσιν* (Πλ.)=ἀπὸ τῶν δώρων, ἃ λαμβάνουσι.—*χειμῶνος ὄντος οἵου σὺ λέγεις* (Ξ. *Ἀν.* Ε, η', 3)=οἷον σὺ λέγεις.—*ἐξελεγχομένης τῆς αἰτίας, ἧς εἶχον* (Ἰσ. *Ἀντιδ.* ιζ').—*τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ* (Ἰσ. *Συμμαχ.* ιβ'). Εἰς ταῦτα

ἕλκουσι καὶ τὸ ὁμηρικὸν (Ἰλ. Ε, 265) *τῆς γάρ τοι γενεῆς, ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς δῶχ'* .... Ἀλλὰ τοῦτο τότε ἀληθεύει, ὅταν ἐννοηθῇ ὅτι ὁ Ζεὺς ἔδωκε τῷ Τρωῒ ὁλόκληρον τὴν γενεὰν τῶν ἵππων ἐκείνων, οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν εἰς τὸ *ἧς* δοθῇ διαιρετικὴ ἔννοια=ἐξ ἧς ἔδωκε, κτλ. Ἴδε στίχον 268. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐναλλασσομένης τῆς τάξεως· *ἀπολαύω ὧν ἔχω ἀγαθῶν.*—*χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις*, κτλ· καὶ παραλειπομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ· *ἀμελῶ ὧν με δεῖ πράττειν* (Ξ.).—*ὧν ἔλαβεν* (ἡ πόλις ἡμῶν) *ἅπασι μετέδωκεν* (Ἰσ. *Πανηγ.* ς').

§. 52. Ἡ αὐτὴ *ἕλξις* ἐπικρατεῖ ἐνίοτε, καὶ ὅτε τὸ ἀναφορικὸν κῶλον ἔπρεπε κανονικῶς νὰ ἦναι κατ' ὀνομαστικήν· *ἀνθρώπους αἱρούμεθα τοὺς μὲν ἀπόλιδας, τοὺς δ' αὐτομόλους, τοὺς δὲ ἐκ τῶν ἄλλων κακουργιῶν συνεῤῥυηκότας, οἷς ὁπόταν τις πλείονα μισθὸν διδῷ, μετ' ἐκείνων ἐφ' ἡμᾶς ἀκολουθήσουσιν* (Ἰσ. *Συμμ.* ις')=οἳ, ὁπόταν, κτλ.—*πολλὰ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν Ὀλύνθιοι νῦν, ἃ τότ' εἰ προείδοντο οὐκ ἂν ἀπώλοντο* (Δημ. *Φ.* Γ', ιδ').

§. 53. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ *οἷος* μετὰ τοῦ ῥήματος *εἶναι*. Οὕτω, π. χ. *ἡδέως χαρίζονται οἵῳ σοὶ ἀνδρὶ* (Ξ. *Ἀπομν.* Β', θ', 3). Τοῦτο κυρίως μὲν ἔπρεπε νὰ ἦναι *ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος σὺ εἶ*· διὰ δὲ τῆς *ἐφέλξεως*, παραλειπομένου τοῦ ῥήματος *εἶναι*, γίνεται *ἀνδρὶ τοιούτῳ οἵῳ σοί*, ὅπερ κατὰ μετάθεσιν γίνεται *τοιούτῳ οἵῳ σοὶ ἀνδρί*, καὶ, τελευταῖον, κατὰ παράλειψιν τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας, *ἡδέως χαρίζονται οἵῳ σοὶ ἀνδρί*. Παραλείπεται δὲ καὶ τὸ οὐσιαστικόν, ὡς *χαλεπὸν ηὗρου καὶ σχεδὸν εἰπεῖν, οἵῳ γε ἐμοὶ παντάπασιν ἄπορον* (Πλ. *Σοφ.* 237). Τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ *τὴν γυναῖκα εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφήν* (Ὀδ. Κ, 113)=ὅση ἐστὶν ὄρεος κορυφή.—*τὸ μὲν* (ῥόπαλον) *ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες, ὅσσον θ' ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο* (Ὀδ. Ι, 321)=τοῦτο ἡμεῖς ὁρῶντες ἀπεικάζομεν εἶναι τόσον, ὅσος ἐστὶν ὁ ἱστὸς νηὸς εἰ-

κοσήρους· τὸ δὲ *εἰκόσορος* ἐκ τοῦ ἔρω=ἐρέσσω, ὡς *τριακόντορος καὶ πεντηκόντορος*.

§. 54. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ μεταβολῆς τῆς πτώσεως, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἡ *ἔφελξις* φέρει μεταβολὴν καὶ εἰς τὸ γένος καὶ εἰς τὸν ἀριθμόν. Γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν τὸ ἀναφορικὸν μετὰ τῶν ῥημάτων *εἶναι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι* καὶ τῶν ὁμοίων, προσλαμβάνῃ ὁμοιόπτωτον ἄλλο ὄνομα· *ὁ φόβος ὁ τότε παρών, ἣν αἰδῶ εἴπομεν* (Πλ. *N*. Γ΄, 699).—*τὸν οὐρανόν, οὓς δὴ πόλους καλοῦσι* (Πλ. *Κρατ*. 405).—*λόγοι μήν εἰσιν ἐν ἑκάστοις ἡμῶν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν* (Πλ. *Φιλ*. 40). Τῆς αὐτῆς φύσεως εἶναι καὶ τὸ (Θ. Α΄, 68) *ὧν τὸ μὲν* (ἡ Ποτίδαια) *ἐπικαιρότατον χωρίον*. Ὡσαύτως δὲ (Θ. Β΄, 18) *καὶ αὐτῷ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο, ὁπότε πόλεμος καταλάβοι*=καὶ αὐτῇ (τῇ Οἰνόῃ).

§. 55. Συνήθης δὲ ἡ μεταβολὴ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ τοῦ ὃς καὶ ὅστις περιληπτικὴν ἰδέαν ἐχόντων· *κἀκείνους στυγῶ τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσενος πατρὸς οὐκ ὠνόμασται, τῆς δὲ μητρὸς ἐν πόλει* (Εὐρ. *Ἠλ*. 934).—*γίγνονται πάνθ' ὅτι βούλονται* (Ἀρφ. *N*. 348)· καὶ ἀντιστρόφως· *τοῦτ' ἦν ἃ νῦν σοι φανερὰ σημαίνω κακά* (Εὐρ. *Ἴων*. 945). Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ *ὅστις δ' ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτόν, πάντας οὕτω διατιθεὶς ἀπεπέμπετο ὥσθ' ἑαυτῷ μᾶλλον φίλους εἶναι ἢ βασιλεῖ* (Ξ. *Ἀν*. Α΄, ά, 5).—*τῶν βαρβάρων τινὲς ἱππέων διὰ τοῦ πεδίου ἐλαύνοντες ᾧτινι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἔκτεινον* (Ξ. *Ἀν*. Β΄, έ, 32).—*ἐκέλευε δὲ καίειν ἅπαντα ὅτῳ ἐντυγχάνοιεν καυσίμῳ* (Ξ. *Ἀν*. Ϛ΄, ά, 15).

§. 56. Εἶναι δὲ σημειωτέα καὶ ἡ περίστασις καθ' ἣν τὸ ἀναφορικόν, ὑπὸ τῆς μετοχῆς ἑλκόμενον, μόνον εἰς αὐτὴν ἀναφέρεται, καὶ οὐδαμῶς εἰς τὸ ῥῆμα εἰς ὃ καὶ ἡ μετοχὴ ἀποδίδεται. Ἐάν, π. χ. εἴπωμεν *τεῖχος ὅ ποτε Ἀκαρνᾶνες τειχισάμενοι κοινὸν δικαστήριον εἶχον*, τὸ ἀναφορικὸν ὃ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ ῥῆμα *εἶχον* καὶ εἰς τὴν μετοχὴν *τειχισάμενοι*, δι' ἧς, οἷον διὰ μέσου, εἰς τὸ ῥῆμα, ὡς πρὸς τέλος, φθάνομεν. Ἔστι δὲ τοῦτο=ὃ ἐτείχισαν καὶ ὃ εἶχον οἱ Ἀκαρνᾶνες. Εἰς τὸ (Θ. Γ΄, 105) *τεῖχος ὅ ποτε Ἀκαρνᾶνες τειχισάμενοι κοινῷ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο*, τὸ αὐτὸ ἀναφορικὸν εἰς τὴν μετοχὴν ἀναφέρεται, ὡς καὶ τὸ *ποτέ*, ἀλλὰ δυσκόλως εἰς τὸ *ἐχρῶντο*, μετὰ δοτικῆς συντασσόμενον· τοῦτο δὲ=ὅποτε οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐτείχισαν, καὶ ἐχρῶντο αὐτῷ κοινῷ δικαστηρίῳ. Οὕτω καὶ (Θ. Β΄, 39) *ὃ μὴ κρυφθὲν ἄν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφεληθείη*=εἴ τις δὲ τῶν πολεμίων τοῦτο, μὴ κρυφθέν, ἴδοι, ὠφεληθείη ἄν. Οὕτω δὲ (Θ. Έ, 9). *καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν ἔχει, ἃ τὸν πολέμιον μάλιστ' ἄν τις ἀπατήσας τοὺς φίλους μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν*—*εἶναί τινάς φασιν ἐπῳδὰς ἃς οἱ ἐπιστάμενοι ἐπᾴδοντες αἷς ἂν βούλωνται φίλους ἑαυτοῖς ποιοῦνται* (Ξ. *Ἀπ*. Β΄, ϛ΄, 10).—*νῦν σοι φράσω πρᾶγμ' ὃ σὺ μαθὼν ἀνὴρ ἔσαι* (Αρφ.).

§. 57. Οὕτω καὶ ἐπὶ μορίων ἀναφορικῶν· *ἐμοὶ πειθόμενος ἀκολούθησον ἐνταῦθα, οἷ ἀφικόμενος εὐδαιμονήσεις* (Πλ. *Γοργ*. 527).—*ἣν* (τιμωρίαν) *πρὶν ἐμπεσεῖν, εἰκὸς εἶναι τοῦ βίου τι ἀπολαῦσαι* (Θ. Β΄, 53)· τοῦτο ἐν τῇ συνηθείᾳ ἤθελεν εἶναι *πρὸ τῆς ἐμπτώσεως τῆς ὁποίας*· τὸ αὐτὸ δὲ δεικτικῶς ἤθελεν εἶναι *καὶ πρὶν ταύτην ἐμπεσεῖν*.

§. 58. Ἔτι μείζων ἀνωμαλία γίνεται, ὅταν τὸ ὃς ἢ ὅστις, ἀντὶ νὰ ἀναφέρηται εἰς πρόσωπον (*οὗτος—ὅς*), ἀναφέρηται εἰς πραγματικόν τι, καὶ οὕτως ἐναλλάσσεται ὁ πρώην εἱρμὸς τοῦ λόγου· *συμφορὰ ὃς ἂν τύχῃ κακῆς γυναικός* (Γν.)=ἐάν τις τύχῃ, τὸ τυχεῖν.—*σκαιόν τι δὴ τὸ χρῆμα γίγνεσθαι φιλεῖ, θεῶν ἀνάγκας ὅστις ἰᾶσθαι θέλει* (Εὐρ. *Δίκτ. Ἀποσπάσμ.*)=εἴ τις θέλει, τὸ θέλειν.—*τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' ἐστὶν ὃς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλεῖστα, ἢ ἑκὼν εἶναι μηδὲν βλάψῃ* (Θ. Ϛ΄, ιδ΄)=τὸ ὠφελῆσαι ἢ μηδὲν βλάψαι.

§. 59. Προσόμοια δὲ καὶ τὰ *σωφρόνων ἀνδρῶν, οἵτινες*
τἀγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς ἔθεντο (Θ. Δ', 18)=σωφρό-
νων ἀνδρῶν ἔργον ἢ ἴδιον εἴ τινες, κτλ, ἢ=σωφρόνων ἀνδρῶν
ἔργον ποιοῦσιν οἵτινες, κτλ.—*παντάπασι δὲ ἀπόρων ἐστὶ καὶ*
ἀμηχάνων καὶ ἀνάγκῃ ἐχομένων, καὶ τούτων πονηρῶν, οἵ-
τινες ἐθέλουσι δι' ἐπιορκίας τε πρὸς θεοὺς καὶ ἀπιστίας
πρὸς ἀνθρώπους πράττειν τι (Ξ. Ἀν. Β', έ, 21). Οὕτω
καὶ *ἁπλῶς τε ἀδύνατον καὶ πολλῆς εὐηθείας ὅστις οἴεται*
τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ὁρμωμένης προθύμως τι πρᾶξαι ἀ-
ποτροπήν τινα ἔχειν (Θ, Γ', 45), ἔνθα ὁ Κρύγερος γενικὴν
ἀπόλυτον δέχεται τὸ *ὁρμωμένης*.

§. 60. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ὅταν, τρεπομένου τοῦ λόγου
ἐκ τοῦ πραγματικοῦ εἰς τὸ χρονικὸν εἶδος, γίνηται μεταβολὴ
τοῦ εἱρμοῦ· *οὐδὲν ἄλλο, πλὴν ὅταν κείνῳ δοκῇ* (Αἰσχ. *Προμ.*
258), ὅπερ ὁμαλώτερον ἂν εἴη οὕτως ἐκφερόμενον· *οὐδὲν*
ἄλλο, πλὴν ὅ τι ἐκείνῳ δοκεῖ=τὸ *ἐκείνῳ δοκοῦν*, ἢ=οὐ-
δέποτε ἄλλοτε, πλὴν ὅταν ἐκείνῳ δοκῇ. Καὶ ἀντιστρόφως
δὲ ἐκ χρονικοῦ εἰς πραγματικὸν εἶδος· *καὶ ὅταν τις τὸν αὐ-*
τοῦ βίον τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις διανέμῃ, τοῦτ'
ἐστὶ τὸ τὸν βίον ἀβίωτον βιοῦν (Λυσ. *κατ' Ἀνδ.* §. 31).

§. 61. Ἡ ἔφελξις ἐπενεργεῖ καὶ ἐπὶ τῶν τοπικῶν σχέσεων.
Ἐν τούτοις δηλ. τὸ πλῆρες τοῦ λόγου ἀπαρτίζεται ἐκ δύω, ἐκ
τῆς ἐννοίας τοῦ *ἐκεῖ* ἢ *ἐκεῖσε* καὶ *ὅπου* ἢ *ὁπόσε*, ἐκ τῆς τοῦ
ἐντεῦθεν ἢ *ἐκεῖθεν* καὶ *ὅθεν* ἢ *ὁπόθεν*· *οὗ ἄν τις ἑαυτὸν*
τάξῃ, ἐνταῦθα δεῖ μένοντα κινδυνεύειν (Πλ. *Ἀπολ. Σωκρ.*
28).—*ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἡ ὁρμὴ ἔσται, ὅθεν περ καὶ ἐ-*
κεῖνος ἐμὲ ἐπεδέξατο γυμνήν (Ἡρ. Ά, 11). — *ἔνθεν μ' ὧδ'*
ἀνέστησεν μολεῖν ὁ κοίρανος (Σ. *Κ.* 1286), διότι τὸ *ὧδε*
=ἐνταῦθα, οὐχὶ=οὕτως, ὡς ἀλλαχοῦ· ὅθεν=ἐκ τοῦ βωμοῦ
τοῦ θεοῦ *ἐνταῦθα μολεῖν*.

§. 62. Τούτων δὲ παραλειπόμενον πολλάκις τὸ ἓν ὑπονοεῖ-

ται· *μαχόμενοι δὲ οἱ πολέμιοι, καὶ ἐκεῖ ὅπῃ εἴη στενὸν χω-*
ρίον προκαταλαμβάνοντες, ἐκώλυον τὰς παρόδους (Ξ. *Ἀν.*
Δ', 6', 24).—*ἕπεσθε* (ἐκεῖσε), *ὅπῃ ἄν τις ἡγῆται* (Θ. Β', 11).
—*φοβοίμην δ' ἂν τῷ ἡγεμόνι, ᾧ ἂν δοίη, ἕπεσθαι, μὴ ἡμᾶς*
ἀγάγοι, ὅθεν οὐχ οἷόν τε ἔσται ἐξελθεῖν (Ξ. *Ἀν.* Ά, γ', 17)
=ἐκεῖσε ὅθεν.

§. 63. Δυνάμει δὲ τῆς ἕλξεως τὸ ἡγούμενον κῶλον λαμ-
βάνει τὸ εἶδος τοῦ ἑπομένου ἢ ἀντιστρόφως· *βῆναι κεῖθεν ὅ-*
θεν περ ἥκει (Σ. *Κ.* 1227)=κεῖσε ὅθεν.—*διεκομίζοντο* (Ἀ-
θηναίων τὸ κοινὸν) *εὐθύς, ὅθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυ-*
ναῖκας καὶ τὴν περιοῦσαν κατασκευήν (Θ. Ά, 89) = ἐκεῖ-
θεν ὅπῃ ἢ ὅπου. —*ἐκ γῆς, ὅθεν προὔκειτ', ἀναζέουσι θρομ-*
βώδεις ἀφροί (Σοφ. *Τρ.* 701)=ἐκ γῆς ἐν ᾗ ἢ ἔνθα προὔκει-
το.—*καὶ ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκῃ, ἀγαπήσουσί σε* (Πλ. *Κρίτ.*
45)=καὶ ἀλλαχοῦ ὅποι ἄλλοσε ἂν ἀφίκῃ.

§. 64. Ἐκ τούτων ἐγεννήθησαν τὰ συνεπτυγμένην ἔννοιαν
ἔχοντα· *τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα* (Δ. *Ὀλ.* Γ', ϛ')
=τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ἥξοντα.—*ὅπως εἴργωσι τοὺς*
ἐκεῖθεν ἐπιβοηθεῖν (Θ. Ά, 62). — *τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων*
παραλαβών (Θ. Ζ', 26). — *ἐπεχείρησαν διαφορῆσαι τἄν-*
δοθεν (Δ. *Εὐβουλ.* ιϛ'). — *τοῦτο δὴ τὸ κρεάδιον τῶν ἔνδο-*
θέν τις εἰσενεγκάτω λαβών (Ἀρφ. *Πλ.* 227)=τῶν ἔνδον ὄν-
των ἔνδοθεν ἐλθὼν καὶ λαβὼν εἰσενεγκάτω. Οὕτω καὶ διὰ τοῦ
αὐτόθεν· *ὁ ἐκ τῆς γῆς στρατὸς ἀμφοτέρων πολὺν τὸν ἀγῶ-*
να καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχον, φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐ-
τόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ (Θ. Ζ', 71)· ἔνθα τὸ
ὁ μὲν ἐκ τῆς γῆς στρατός=ὁ ἐν τῇ γῇ στρατὸς ἀμφοτέρων,
τὸ δὲ ὁ *αὐτόθεν*=ὁ Συρακουσίων στρατός. Οὕτως (Θ. Γ', 7)
ὑπὸ τῶν αὐτόθεν ξυμβοηθησάντων (Ἴδε καὶ Θ. Β', 25. Δ',
129. Έ, 52. ϛ', 25. Ζ', 34).

§. 65. Καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις ἐπικρατεῖ ἡ τοιαύτη ἐφέλ-

κυσις ἢ γραμματικὴ ὑπαλλαγή. Οὕτω π. χ. παρ' Αἰσχύλῳ
(Ἑπτ. Θ. 40) *ἥκω σαφῆ τἀκεῖθεν ἐκ στρατοῦ φέρων*· παρὰ
Πλάτωνι (Ἀπολ. Σ. 40) *τὸ τεθνάναι μεταβολή τις τυγχά-*
νει οὖσα καὶ μετοίκησις τῆς ψυχῆς τοῦ τόπου τοῦ ἐνθένδε
εἰς ἄλλον τόπον. Ἐν τῷ τοῦ Ἰσοκράτους (Πανηγ. μϛ') *περὶ*
παντὸς ποιητέον ὅπως ὡς τάχιστα τὸν ἐνθένδε πόλεμον
εἰς τὴν Ἤπειρον ἀφοριοῦμεν, ὡς καὶ ἐν τῷ τοῦ Εὐριπίδου (Β.
48) *εἰς δ' ἄλλην χθόνα, τἀνθένδε θέμενος εὖ, μεταστήσω*
πόδα, τὸ *ἐνθένδε* = τῷ ἐνταῦθα ἐξελάμβανεν ὁ μακαρίτης
Κοραῆς, ἀλλ' ἀναντιῤῥήτως ἀμφότερα τὰ χωρία ταῦτα εἰς
τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνταῦθα ἔφελξιν ἀνακτέα=ὅπως (=τίνι
τρόπῳ) τὸν ἐνταῦθα πόλεμον ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ἀσίαν περιορί-
σομεν ποιητέον, κτλ.

§. 66. Εἰ δὲ εἰς πάντα ἐν γένει καὶ ἀνεξαιρέτως τὰ εἰς
θεν ἐπιῤῥήματα ἐπικρατεῖ ἡ τοιαύτη σημασία τῆς *ἔκ τινος*
ὁρμῆς, δι' ἣν γίνεται ἡ προεξηγηθεῖσα ἔφελξις, ἢ πολλότατα
κατήντησαν ἰσοδύναμα τοῖς ἰδίοις πρωτοτύποις, τὸ *κάτωθεν*
=κάτω, τὸ *ἄνωθεν*=ἄνω, κτλ, περὶ τούτων φιλονεικοῦσιν
οἱ φιλόλογοι. Ζητεῖται, π. χ. εἰ τὸ *οἱ κάτωθεν θεοὶ* (Σ. *Ἀντ.*
1070)=οἱ κάτω θεοὶ ἢ = οἱ κάτωθεν ἐνεργοῦντες· εἰ τὸ *οἱ*
ἄνωθεν οἰωνοὶ (Σ. *Ἠλ.* 1058) = οἱ ἄνω οἰωνοὶ ἢ οἱ ἄνωθεν
πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὴν γῆν, πετόμενοι. Ἵνα ἐφαρμοσθῇ εἰς
πολλὰ ἄλλα ἡ δευτέρα ἐκδοχὴ, πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ἡ ἐκ τῶν
ἄνω πρὸς τὰ κάτω ἢ ἀντιστρόφως κίνησις τῶν ὀμμάτων. Οὕ-
τως ἤθελεν εἶναι τὸ (Σ. *Φ.* 28) *ἄνωθεν ἢ κάτωθεν* ; — *τοῦ*
πλοίου τὰ κάτωθεν (Δ. *Φ.* Β', δ'), *ὁ κάτωθεν νόμος* (Δημ.
Ἀριστοκρ. Α', ϛ'), ὅπερ ἤθελεν εἶναι ὡς τὸ τῆς συνηθείας ὁ
κάτωθεν ὑπογεγραμμένος, κάτωθεν δηλ. θεωρουμένου τοῦ
γράμματος. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ χωρία ἅτινα καὶ πρωτότυπα
σύστοιχα οὐκ ἔχουσι, καὶ τοιαύτην θεωρίαν δυσκόλως ἐπιδέ-
χονται. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἀλλαχοῦ.

§. 67. Συνηθεστάτη δὲ ἡ τοιαύτη ἔφελξις ἐπὶ τῶν προθέσεων ἀπὸ καὶ ἐκ· *διήρπαστο ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ στρατεύματος καὶ αὐτὰ τὰ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλα* (Ξ. *Ἀν.* Β', ϐ', 16) =τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις ξύλα διήρπαστο ἀπὸ τῶν οἰκιῶν.—*ἔφευγον οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιᾷ οἰκιῶν* (Ξ. *Ἀν.* Ε, ϐ', 24).—*ἄρας τι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης* (Θεόφ. *Χαρ.* Β')=il prend ensuite quelque morceau choisi de ce qui est servi sur la table (Κορ.) — *οἱ ἐκ τοῦ πλοίου σύσκηνοι* (Σ. *Ἀν.* Ε, ζ', 15).—*ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τἀκ τῆς οἰκίας* (Ἀρ. *Πλ.* 857). Οὕτω παρὰ τῷ αὐτῷ Ἀριστοφάνει· *τῶν στρατηγῶν ὑπέδραμε τοὺς ἐκ τῆς Πύλου*, παρὰ Πλάτωνι· *ἦν γέλως ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ὁλκάδος*, παρὰ Ξενοφῶντι· *ἠρώτα τοὺς αὐτομόλους τὰ ἐκ τῶν πολεμίων*.

§. 68. Πλεῖστα ὅσα παραδείγματα τούτου εὑρίσκονται παρὰ Θουκυδίδῃ· *οἱ Πλαταιῆς τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσεκομίσαντο* (Β', 5).—*οἱ Κερκυραῖοι, δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τούς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἡραῖον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλαττον* (Γ', 79)—*ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ* (Μεσσηνίων) *φρουροῦσαι καί τινα καὶ ἐνέδραν πεποιημέναι τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τούς τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσι καὶ διαφθείρουσι πολλούς* (Γ', 90).—*ἔτι γὰρ ἐτύγχανεν ὢν* (ὁ Δημοσθένης) *μετὰ τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας περὶ Ναύπακτον* (Γ', 102).—*ξυνεπεύχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς* (ϛ', 32)=ὁ ἐν τῇ γῇ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἢ αὐτόθεν ξυνεπεύχοντο—*οἵ τ' ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέσοι ναῦς νηΐ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης* (Ζ', 70).

§. 69. Τοιοῦτον καὶ τὸ (Ξ. *Ἀν.* Α', ϐ', 18) *ἥ τε Κίλισσα ἔφυγεν ἐκ τῆς ἁρμαμάξης, καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς καταλιπόν-*

τες τὰ ὤνια ἔφευγον· ἔνθα τὸ μὲν δεύτερον προφανῶς = καὶ οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφευγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς· δυσκόλως δὲ δυνατὸν εἰπεῖν ὅτι καὶ ἡ Κίλισσα καταλιποῦσα τὴν ἁρμάμαξαν ἔφυγε· διότι εὐκολώτερον ἠδύνατο φεύγειν ἐπὶ τῆς ἁρμαμάξης ἐλαύνουσα· ὅθεν ἐκληπτέον=ἔφυγεν ἐκ τῆς θέσεως τῆς ἁρμαμάξης, ἐκ τοῦ τόπου ἔνθα ἵστατο ἡ ἁρμάμαξα. Ταῦτα ὁ Κρύγερος, ὀρθῶς βέβαια, οὐκ ἔςιν ὅμως πάντη ἀδύνατον ἴσως νοῆσαι ὅτι ἐκ τῆς ἁρμαμάξης, ὑπὸ βοῶν ἑλκομένης, ἔφυγεν ἐφ᾽ ἵππου.

§. 70. Οὐδὲ ἡ *παρὰ* καὶ ἡ *περὶ* μένουσι τοῦ τοιούτου πάντη ἐλεύθεραι· *ὅστις δ᾽ ἀφικνεῖτο τῶν παρὰ βασιλέως πρὸς αὐτόν* (Ξ. *Ἀν.* Α΄, ά, 5)=ὅστις τῶν παρὰ βασιλεῖ ὄντων παρὰ βασιλέως ἀφικνεῖτο.—*οἱ παρ᾽ Ἀριαίου* (Ξ. *Ἀν.* Β΄, ϐ΄, 1).—*ἐξήγγελλον γάρ τινες τῶν παρὰ Τισσαφέρνους Ἑλλήνων* (Ξ. *Ἀν.* Β΄, δ΄, 24)—*τὰ παρ᾽ Ἐγεσταίων* (Θ. ς΄, 22).

§. 71. Οὕτω καὶ *τὰ περὶ δίκης* (Πλ. *Φαίδ.* 58).—*τὰ περὶ τοῦ φρουρίου* (Ξ. Κ. Π. Έ, γ΄, 26).—*τὰ περὶ Προξένου* (Ξ. *Ἀν.* Β΄, έ, 37).—*τὰ περὶ τοῦ Ἐτεονίκου* (Ξ. *Ἑλλ.* Α΄, ζ΄, 28), κτλ. Ταῦτα, ἵνα ὁμοιάσωσι τοῖς προηγουμένοις, πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν = *τὰ ἐν τῇ δίκῃ γενόμενα* καὶ *τὰ περὶ δίκης πυθέσθαι* = *τὰ τῷ Προξένῳ συμβάντα* καὶ *τὰ περὶ Προξένου*. Ἀλλ᾽ εὐκολώτερον ἐν τούτοις δυνατὸν ἐννοῆσαι *τὰ λεγόμενα*· ὁ Εὐνδόρφιος εἰς τὴν τοιαύτην ἔφελξιν ἀνάγει καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν ἀρχῇ τοῦ Τιμαίου, ἔνθα ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Σωκράτους ὁ Τίμαιος διὰ τί ἔλειπεν ὁ τέταρτος τῶν χθὲς δαιτυμόνων (? ὁ Πλάτων), ἀποκρίνεται ὅτι ἀσθένεια συμπεσοῦσα ἐκώλυσεν αὐτὸν, ὁ δὲ Σωκράτης ἐρωτᾷ· *οὐκοῦν σὸν τῶνδε τε ἔργον καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος ἀναπληροῦν μέρος;* Τοῦτο δὲ ἐννοεῖ, ὡς φαίνεται, ὁ Εὐνδόρφιος=τὸ μέρος τοῦ ἀπόντος ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος· c'est donc à toi et à ceux-ci de remplir la place de l'absent.

§. 72. Τὸ παραβολικὸν *ὥσπερ* συντάσσεται ὁμαλώτερον μὲν

κατὰ τὸ ῥῆμα εἰς ὃ ἀναφέρεται· *καὶ στρεπτὸν δὲ ἐφόρει καὶ ψέλλια καὶ τἆλλα, ὥσπερ* (φοροῦσιν) *οἱ ἄριστοι Περσῶν* (Ξ. *Ἀν.* Ά, ή, 29). Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δυνάμει τῆς ἕλξεως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ἄλλο κῶλον·—*οἶμαι τοὺς νεωτέρους πυνθάνεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐμέ* (Ἀντιφ.)·—*εὔχεσθε πᾶσι τοῖς θεοῖς τὴν αὐτὴν λαβεῖν παράνοιαν ἐκεῖνον ἥνπερ ποτὲ τοὺς προγόνους αὐτοῦ* (Δ.).—*καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἑκάς, ὥσπερ ἐκεῖνον, ἀλλ᾽ ἐγγὺς ὄντας περιορᾶτε* (Θ. Α΄, 69)=οὐχ ἑκὰς ὄντας, ὥσπερ ἐκεῖνος ἦν.—*πρὸς ἄνδρας πανδημεί τε ἀμυνομένους καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὥσπερ καὶ ἡμᾶς* (Θ. ς΄, 68)—*πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς οἵους καὶ Ἀθηναίους* (Θ. Ζ΄, 21).

§. 73. Σημειωτέον δ᾽ ἐνταῦθα, ὅτι ἐν ταῖς τοιαύταις παρομοιώσεσι διὰ τῶν ἀναφορικῶν πρὸς τὰ ἀναφερόμενα ποτὲ μὲν τίθεται ὁ *καὶ* σύνδεσμος ἐν τῷ ἀναφερομένῳ κώλῳ, *ὡς καὶ τοῦτ᾽ ἐστὶν ὅπερ ἐλέγομεν—καὶ νῦν ὥσπερ τὸ πάλαι*— πότερον καὶ τοῦτό σοι δοκεῖ ὥσπερ τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις (Πλ. Πρωτ. 352); ἀλλὰ σπανιώτερον τοῦτο. Συχνότερον τίθεται ὁ σύνδεσμος ἐν τῷ ἀναφορικῷ κώλῳ, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασιν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν ἀμφοτέροις· *δεῖ ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ τιμῆς μεθέξετε, οὕτω καὶ τῶν κινδύνων μετέχειν* (Ξ.).

§. 74. Ἄλλο εἶδος *ἐφέλξεως*, ἐκτὸς τούτου τοῦ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, γίνεται ἐπὶ τῶν προεξηγηθέντων εἰδικῶν λόγων, ὅταν ἦναι μὲν τὰ δύο κῶλα τοῦ λόγου κεχωρισμένα, καὶ ὄχι εἰς ἓν συγχωνευμένα, ὡς ἡ φύσις τῆς *ἐφέλξεως* ἀπαιτεῖ, ἀλλὰ ἡ πτῶσις, ἥτις ἔπρεπε νὰ ἦναι ὑποκείμενον τοῦ διὰ τῆς *ὁριστικῆς* καὶ τοῦ *ὅτι* ἢ *ὡς* ἐκφερομένου κώλου, μεταφέρηται εἰς τὸ πρῶτον κῶλον ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἐν αὐτῷ ῥήματος· *ἔγνων δημοκρατίαν ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἑτέρων ἄρχειν* (Θ. Γ΄, 37).—*λέγουσι δ᾽ ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν κατ᾽ οἴκους* (Εὐρ. *Μηδ.* 248)=λέγουσιν ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν.—*εἰ βούλεσθ᾽ ἀκοῦσαι τήνδ᾽ ὅπως ἀπώλετο* (Ἀρφ. *Εἰρ.* 604).

Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ τὸ *τὴν γῆν ὁπόση εἴη εἰδέναι* (Ξ. *Ἀπ.* Δ', ζ', 2).

§. 75. Ὡς δὲ τὸ τελευταῖον (§. 74) εἶναι διάφορον τῶν δύο προεκτεθέντων εἰδῶν τῆς *ἐφέλξεως*, οὕτω πάλιν διάφορον τούτου εἶδος εἶναι ὅταν ἡ ἀπρόσωπος σύνταξις τῶν ἀπαρεμφάτων τρέπηται εἰς προσωπικήν· *πρέπων ἔφυς πρὸ τῶνδε φωνεῖν* (Σ. *Τ.* 9)=πρέπει σε πρὸ τῶνδε φωνεῖν.—*οὐ προσήκομεν κολάζειν τοῖςδε, ἀλλὰ Φωκέων γῇ* (Εὐρ. *Ὀρ.* 769)= οὐ τούτοις προσήκει κολάζειν ἡμᾶς, ἀλλὰ τῇ Φωκέων γῇ.

§. 76. Ὡσαύτως *ἐγὼ δίκαιός εἰμι τῶνδ' ἀπηλλάχθαι κακῶν* (Σ. *Ἀντ.* 400)=δίκαιόν ἐστιν ἐμέ.—*καὶ σὺ οὖν ἡμῖν δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι* (Ξ. Κ. Π. Δ', ά, 20). Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν *ἄξιος, ἀναγκαῖος, δῆλος, ἄδηλος* καὶ τῶν τοιούτων· *ἔστι δὲ ἐκεῖνο οὐκ ἄδηλος ἐρῶν* (Δ. *Μειδ.* ιθ')=οὐκ ἄδηλόν ἐστιν ἐκεῖνο αὐτὸν ἐρεῖν· καὶ τοῦτο διὰ τὴν συγγένειαν αὐτῶν πρὸς τὰ ἀπρόσωπα (σ. 122). §. 30), καὶ διὰ τὴν κλίσιν ἴσως τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ προτιμᾶν, ὅπου ἔνεστιν, ἔμψυχον ὑποκείμενον (σ. 90, §. 11). Κατὰ μίμησιν δὲ καὶ τὰ *οὔκουν γέλως ἥδιστος εἰς ἐχθροὺς γελᾶν* (Σ. *Αἴ.* 79);=οὐχ ἥδιστόν ἐστιν εἰς ἐχθροὺς γελᾶν;—*ἐνθυμουμένους ὅτι ἥμισυς βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπως ἐστὶν ἢ διπλάσιος λυπουμένῳ, ὥσπερ οὗτος* (Λυσ. *κατ' Ἀνδοκ.* §. 32)

§. 77. *Ἔφελξις* ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν ἐπὶ ταὐτοπροσωπίας σύνταξιν τοῦ ἀπαρεμφάτου· *Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱός.* Ὡσαύτως ἐπὶ τῶν *ἐδέοντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου.* —*ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι.—Δημοσθένης σεμνύνεται τῷ γραφεὶς ἀποφυγεῖν*, κτλ· διότι τὸ προτασσόμενον ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ἐφέλκει καὶ συσχηματίζει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἑπόμενον (Ἴδε σ. 117, §. 14 καὶ ἀνωτέρω §. 44). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ μετοχῆς· *θανὼν γοῦν ὧδε κάλλιον θανεῖν* (Εὐρ. *Ὀρ.* 779)=κάλλιον τὸ θανεῖν σε ὧδε.

§. 78. Καὶ ἐπὶ τούτων μὲν φαίνονται δύο κῶλα τοῦ λόγου, εἴτε καθ' ὅλου (§. 48—52), εἴτε κατὰ μέρος (§. 74), ἑνούμενα διὰ τῆς *ἐφέλξεως*. Ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῆς ἐκτείνεται καὶ εἰς λόγον ἐξ ἑνὸς μόνου κώλου συγκείμενον. Γίνεται δὲ τοῦτο μετὰ τῶν ῥημάτων *εἶναι, γίγνεσθαι, καλεῖσθαι*, ὅταν ἐφελκόμενα ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθωνται μᾶλλον κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ ἢ κατὰ τὸν τοῦ ὑποκειμένου, ὡς ἡ κοινὴ χρῆσις ἀπαιτεῖ· *τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἑπτὰ στάδιοί εἰσι* (Ἡρ.).—*τὸ δ' ὦν πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο* (Ἡρ. Β', 15).—*Χάριτες δ' ὁμοίως κέκληνται γόος εὐκλεής* (Αἰσχ. *Χ.* 318)=ὁ γόος κέκληνται Χάριτες.

§. 79. Καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων περιστάσεων παρατηρεῖται ἡ δύναμις τῆς *ἐφέλξεως*, αἵτινες ὅμως δυνατὸν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὴν γενικὴν ταύτην περίστασιν· *Ὅπου καὶ ὁσάκις ἡ δύναμις τοῦ ἡγουμένου ὑπερισχύουσα ἐφέλκει πρὸς ἑαυτὸ καὶ συσχηματίζει κατά τι τὸ ἑπόμενον, ἢ ἀντιστρόφως τὸ αὐτὸ ποιεῖ ἡ δύναμις τοῦ ἑπομένου πρὸς τὸ ἡγούμενον, καὶ οὕτω μεταβάλλεται ἡ φυσικωτέρα τοῦ λόγου πλοκή, ὑπάρχει ἕλξις ἢ ἔφελξις*, τείνουσα εἰς τὸ καταστῆσαι τὸν λόγον μᾶλλον συντεταμένον καὶ ἀπηρτισμένον, δεικνύουσα καὶ διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τὴν ἐν ταῖς ἐννοίαις ὑπάρχουσαν ἑνότητα.

§. 80. Τοῦ *ἰδιώματος* ἢ *σχήματος* τούτου παρὰ τοῖς Ἕλλησι γραμματικοῖς ὄνομα γενικὸν δὲν εὑρίσκεται, διαφόρως ἀποκαλοῦσι τὰς κατὰ μέρος περιστάσεις αὐτοῦ, ἐμοὶ τοὐλάχιστον δὲν εἶναι γνωστόν. Ὑπάρχει ἡ λέξις *ὑπαλλαγή*, σχῆμα ἐν ᾧ τὸ ἐπίθετον, ἀντὶ νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ κύριον καὶ κατάλληλον οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτώμενον, οἷον *κυνὸς Λακαίνης ὥς τινος εὔρινος βάσις* (Σ. *Αἴ.* 8), ἐν ᾧ κυρίως οὐχὶ ἡ βάσις ἤτοι πορεία, ἀλλὰ ἡ κύων ἐστὶν εὔρινος, ἤτοι εὐόσφρητος· οὕτω καὶ *λευκοπήχεις κτύπους χεροῖν* (Εὐρ. *Φ.* 1360), ἐν ᾧ κυρίως αἱ χεῖρές εἰσι

λευκοπήχεις, κτλ˙ τοιοῦτον καὶ τὸ (Ἀρφ. *Εἰρ.* 155) *χρυσοχάλινον πάταγον ψαλίων*=χρυσοχαλίνων ψαλίων πάταγον, καίπερ ἀντιλέγοντος τοῦ Βοθίου (Bothe). Ἕκαστος βεβαίως βλέπει ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἤθελε περιλάβει μόνον μέρος τῆς εὐρυτέρας ἐφέλξεως, δυνατὸν ὅμως νὰ μεταχειρισθῶμεν τοῦτο ὡς ἑλληνικώτερον, ἐπεκτείνοντες τὴν ἔννοιαν. Οἱ Ῥωμαῖοι γραμματικοὶ καὶ οἱ νεώτεροι φιλόλογοι ὀνομάζουσι τὸ σχῆμα τοῦτο attractionem, *ἕλξιν*, *ἔφελξιν* ἢ *ἐφέλκυσιν*, κατὰ τὸν μακαρίτην Κούμαν. Εἰσὶ δὲ τῶν νεωτέρων καὶ φιλόλογοι, ὡς ὁ Κρύγερος, οἵτινες, εἰς τὴν ἀφομοιωματικὴν δύναμιν τούτου ἀποβλέποντες, προτιμῶσι τὸ ὄνομα *ἀφομοίωσις* (assimilatio) ἢ *πρόληψις* (anticipatio), πάντη ἀνοίκειον καὶ ἀνάρμοστον εὑρίσκοντες τὸ πρῶτον.

§. 81. Ἔστω δὲ τὸ ὄνομα ὁποιονδήποτε, ὑπὸ τὸ *ἰδίωμα* τοῦτο πρέπει νὰ ἀναχθῇ καὶ ἡ *μετάθεσις* τῶν λέξεων, τὴν ὁποίαν ἰδιαίτερον σχῆμα ὁρίζει ὁ Βουττμᾶννος. Ἔστι δὲ *μετάθεσις* ἡ ἐκ τῆς οἰκείας εἰς ἄλλην θέσιν μετατόπισίς τινος λέξεως, γινομένη διὰ πολλοὺς λόγους˙ *τὴν δ' ἐθέλουσαν ἐθέλων ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε* (Ὀδ. Γ', 272).—*παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ* (Ὀδ. Ε, 155).—*αἰσχύνει πόλιν τὴν αὐτὸς αὐτοῦ*.—*ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ*=ἄλλοτε ἐν ἄλλῃ.

§. 82. Εἰς τὴν *μετάθεσιν* ἀνάγεται καὶ τὸ Ὑπερβατὸν *Σχῆμα* λεγόμενον, verbi transgressio παρὰ Ῥωμαίοις, ὅπερ δύο λέξεις εἰς μίαν ἔννοιαν ἀνηκούσας διαχωρίζει μεσολαβήσει ἄλλων λέξεων˙ *ἀλλ' ἀπερύκοι καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Ἀργείων φάτιν* (Σ. *Αἴ.* 187), ἔνθα τὸ *κακὰν* χωρίζεται ἐκ τοῦ *φάτιν* εἰς ὃ ἀνήκει.—*καὶ προσαναγκαστέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἤθους ἐμποιεῖν τοῖς ποιήμασιν* (Πλ. *Πολ.* Γ', 401);—*ἀξιῶ μηδεμίαν μοι διὰ τοῦτο παρ' ὑμῶν ὀργὴν γενέσθαι* (Δ. Φ. Γ', ε');—*σπείρουσι δ', ἢ τῷ ζῶσι, Δήμητρος στάχυν* (Εὐρ. *Κύκλ.* 121); Παράδοξον δὲ ὑπερβατὸν προβέ-

σεων εὑρίσκει ὁ Βουττμᾶννος ἐν τῷ (Σ. *Φ.* 668) *ἐξεπεύξασθαι* ἀντὶ *ἐπεξεύσασθαι*=ἐπί τινι εὔξασθαι, ὅπερ ἀνύπαρκτον.

§. 83. Εἰς τὸ *ὑπερβατὸν* ἀνάγουσι καὶ τὰ ἑπόμενα˙ *λέγοντι δ' ἐν καὶ θαλάσσᾳ* (Πίνδ. *Ὀλ.* Β', 31)=καὶ ἐν θαλάσσῃ.—*ἠδ' ἔχοντες σοφοὶ καὶ πολίταις ἔδοξαν ἔμμεν* (Πίνδ. *Ὀλ.* Έ, 16)=καὶ σοφοὶ ἔδοξαν εἶναι.—*ὅκως ἐξηγησάμενος πᾶσαν καὶ ἐπιδέξας τὴν Ἑλλάδα τοῖσι Πέρσῃσι ὀπίσω ἥξει* (Ἡρ. Γ', 135).—*ἥξειν αὐτῷ σὲ πολὺ Ἀράσπου ἄνδρα καὶ πιστότερον καὶ ἀμείνονα* (Ξ. Κ. Π. Ϛ', δ', 8).—*οἶμαι οὖν πολὺ ἂν τὴν κατασκευήν μοι λαμπροτέραν φανῆναι* (Ξ. *Συμπ.* Ά, δ).

§. 84. Ὡς δὲ τὰ ὅμοια ἢ καὶ τὰ ἀντίθετα ἀναδεικνύονται καλλιώτερον ἀλλήλοις παρακείμενα, οὕτω διὰ τοῦ ὑπερβατοῦ χωριζομένη ἡ λέξις ἐκ τῆς οἰκείας θέσεως ἑλκύει μᾶλλον τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστου πρὸς τὴν δι' αὐτῆς παρισταμένην ἔννοαν. Ὡς διὰ τοῦ πρώτου γίνονται τὰ *ποικίλους μὲν ποικίλῃ ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδοὺς λόγους, ἁπλοῦς δὲ ἁπλῇ* (Πλ. Φαίδρ. 277).—*αἰσχύνει πόλιν τὴν αὐτὸς αὐτοῦ*.—*παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ*, οὕτω διὰ τοῦ δευτέρου μετὰ τῶν ὁμοίων καὶ τὸ *ἀλλ' ἀπερύκοι καὶ Ζεὺς κακὰν καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων φάτιν*.

§. 85. Πολλάκις μὲν καὶ ἡ μετάθεσις καὶ τὸ ὑπερβατὸν φέρουσιν εὐφωνίαν, καὶ ἐξαίρουσιν, ὡς εἴπομεν, τὴν ἔννοιαν˙ ἀλλὰ καὶ δυσκολίαν φέρουσιν ἄλλοτε διὰ τὸν χωρισμὸν τῶν οἰκείων καὶ τὴν μετατόπισιν˙ *ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις* (Θεόκρ. Ί, 17)=ἔχεις ὧν ἐπεθύμεις πάλαι. Πρὸς τοῦτο παραβάλλουσι τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (*Νεφ.* 1315)˙ *οἶμαι γὰρ αὐτὸν αὐτίχ' εὑρήσειν ὅπερ πάλαι ποτ' ἐζήτει*.—*περὶ γὰρ τίνος ἂν μᾶλλον πολλάκις τις νοῦν ἔχων χαίροι λέγων καὶ ἀκούων* (Πλ. *Πολ.* Β', 358);=πολλάκις λέγων καὶ ἀκούων.

§. 86. Ὅτι τὸ ὑπερβατὸν φέρει δυσκολίαν πρὸ πολλοῦ παρετήρησεν ὁ συγγραφεὺς τῆς πρὸς *Ἀλέξανδρον Ῥητορικῆς*

(Κεφ. λά)· «Σαφῶς μὲν δηλώσομεν . . . ἀπὸ μὲν τῶν πραγμάτων, ἐὰν μὴ ὑπερβατῶς αὐτὰ δηλῶμεν, ἀλλὰ τὰ πρῶτα πραχθέντα, ἢ πραττόμενα, ἢ πραχθησόμενα, πρῶτα λέγωμεν, τὰ δὲ λοιπὰ ἐφεξῆς τάττωμεν· ἀπὸ δὲ τῶν ὀνομάτων, ἐὰν μὴ ὑπερβατῶς αὐτὰ τιθῶμεν, ἀλλ᾽ ἀεὶ τὰ ἐχόμενα ἑξῆς τάττωμεν». Ἐνίοτε δὲ δι᾽ αὐτοῦ ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ ἐξηγήσωσι χωρία, ἄτοπον ἄλλως ἢ δύσκολόν τι παριστῶντα. Εἰς τὸ *ὑπερβατὸν* ἠναγκάσθη ὁ Πλάτων νὰ προστρέξῃ ἵνα ὑπερασπίσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ Πρωταγόρου καταδικαζόμενον περιώνυμον χωρίον τοῦ Σιμωνίδου· *ἄνδρα ἀγαθὸν μὲν ἀλαθέως γενέσθαι χαλεπόν* (*Ἱστορ. Ἑλλήν. Ποιητ.*) κτλ.

§. 87. Διὰ τῆς *μεταθέσεως* γίνεται καὶ τὸ *Χιαστὸν Σχῆμα* λεγόμενον, καθ᾽ ὃ δύο σχετικὰ κῶλα τοῦ ἑπομένου λόγου τίθενται κατὰ τάξιν ἐναντίαν τοῦ ἡγουμένου, ὥστε τὸ ἀντίθετον παράκειται εἰς τὸ ἀντίθετον· οὕτω, π. χ. εἰς τὸ τοῦ ποιητοῦ *οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων* (Ἰλ. Δ, 450), οὔτε τὸ *ὀλλύντων* ἀναφέρεται εἰς τὸ προταχθὲν *οἰμωγή*, οὔτε τὸ *ὀλλυμένων* εἰς τὸ ἐπιταχθὲν *εὐχωλή*· διότι ἡ μὲν *οἰμωγὴ* εἶναι τῶν *ὀλλυμένων*, ἡ δὲ *εὐχωλὴ* τῶν *ὀλλύντων*· ὅθεν ἡ κανονικωτέρα πλοκὴ ἦτον *ὀλλυμένων τε καὶ ὀλλύντων*.

§. 88. Λέγεται δὲ *χιαστόν*, διότι ἡ ἀληθὴς θέσις τῶν κώλων παρίσταται διὰ τοῦ γράμματος *Χῖ*, σταυροειδῶς ἀναγινωσκομένων·

οἰμωγὴ Χ εὐχωλὴ
ὀλλύντων Χ ὀλλυμένων

Τὸ αὐτὸ δὲ καλεῖται καὶ *χιασμός*. Διάφορα τούτου παραδείγματα ἴδε παρ᾽ Ἰσοκράτει, σημειούμενα ὑπὸ Κοραῆ (Ἰσ. Β΄, σ. 16. 43. 67. 293).

§. 89. Ὡσαύτως διὰ τῆς *μεταθέσεως* γίνεται καὶ τὸ λεγόμενον *Πρωθύστερον* ἢ *Ὑστερόπρωτον Σχῆμα*. Καλεῖται δὲ

οὕτως ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκή, καθ᾽ ἣν προτάσσεται εἰς τὸν λόγον τὸ φύσει ὕστερον καὶ ἐπιτάσσεται τὸ φύσει πρότερον· *ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ᾽ ἄρξομαι* (Ἰλ. Ι, 97).—*ὡς τἀπίλοιπα τῶν λόγων σὺ μὲν κλύῃς, ἐγὼ δὲ φράζω* (Σ. *Φ*. 25).—*οἰκτρότατα θοινάματα καὶ σφάγια γενναίων τέκνων* (Εὐρ. *Ὀρ*. 812). Οὕτως ἐκλαμβάνουσι καὶ τὸ (Εὐρ. *Φ*. 21) *ὁ δ᾽ ἡδονῇ δοὺς εἴς τε βακχεῖον πεσὼν*=κάτοινος γενόμενος ἔδωκεν (ἑαυτὸν) τῇ ἡδονῇ.

§. 90. Τοιαῦτα καὶ τὰ (Ξ. *Ἀπομν*. Γ΄, έ, 10) *λέγω καὶ τὴν Ἐρεχθέως γε τροφὴν καὶ γένεσιν*, κατὰ μίμησιν τοῦ ὁμηρικοῦ *Ἀθήνη θρέψε, τέκε δὲ ζείδωρος ἄρουρα* (Ἰλ. Β, 547. Ἴδε καὶ Ὀδ. Η. 81).—*ἐμπιεῖν καὶ φαγεῖν* (Ξ. Κ. Π. Ζ΄, ά, 1).—*πιόντα ἢ φαγόντα* (Πλ. *Πρωτ*. 314), καίπερ προηγηθέντος *σιτία καὶ ποτὰ πριάμενον*. Εἰς τοῦτο τὸ σχῆμα ἀνάγει ὁ Κρύγερος καὶ τὸ (Θ. Ἡ, 88) *καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺ τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο*· διότι βέβαια ἡ Καῦνος προηγεῖται τῆς Φασήλιδος τῷ πρὸς ἀνατολὰς βαίνοντι· τοὐναντίον δὲ ἐν τῷ (Θ. Ἡ, 108) *ἀπὸ τῆς Καύνου καὶ Φασήλιδος εἰς τὴν Σάμον*.

§. 91. Ἀλλ᾽ ἐν τούτοις ἔστι σημειῶσαι ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀναγκάσῃ τὸν νοῦν νὰ προτάξῃ τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο, νὰ θεωρήσῃ τὸ δένδρον ἐκ τῆς ῥίζης ἢ ἐκ τῆς κορυφῆς, τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς γεννήσεως ἢ ἐκ τῆς τελευτῆς. Διὰ τοῦτο οὐδὲ εἰς τὸ (Ξ. Κ. Π. Δ΄, ϐ΄, 22) *νυκτερεῦσαι καὶ δειπνῆσαι καὶ βιοτεύειν* εἶναι ἀνάγκη νὰ προταχθῇ τὸ *δειπνῆσαι*, ὡς πολλοῖς ἔδοξεν.

Δ΄. Περὶ Ἀνακολούθου καὶ τῶν ὑπ᾽ αὐτὸ ἀναγομένων Σχημάτων.

§. 92. *Ἀνακόλουθον* καλεῖται ἐκείνη τοῦ λόγου ἡ πλοκὴ ἥτις, ἐκτρεπομένη τοῦ κατὰ φύσιν καὶ ἀκριβοῦς εἱρμοῦ τῆς ἀρχισθείσης σειρᾶς, ἐκφέρει τὸ τέλος διάφορον παρὰ τὴν ἀρχήν. *Ἀνακόλουθον* εἶναι παρ᾽ ἡμῖν, μεταξὺ ἄλλων, τὸ *ἐγὼ διὰ*

ταῦτα δέν με μέλει· διότι ἀρχίσας ὁ λόγος διὰ τοῦ *ἐγώ*, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἀκολουθήσῃ διὰ καταλλήλου ῥήματος, *δέν φροντίζω* ἢ τοιούτου τινός, μεταβάλλεται ἀκολούθως, ὡς εἰ, ἀντὶ *ἐγώ*, ὑπῆρχεν *ἐμέ*.

§. 93. Τὸ *ἀνακόλουθον* εἶναι τὸ ἀντίστροφον τῆς *ἐφέλξεως*· διότι, ἐν ᾧ αὕτη τείνει νὰ συγχωνεύσῃ τὰ δύο εἰς ἕν, τρέπουσα, π. χ. τὸ *ὀργὰς ἄφες, ἂς ἔχεις*, εἰς τὸ *ἂς ἔχεις ὀργὰς ἄφες*, ἐκεῖνο χωρίζει τὸ ἓν εἰς δύο. Οὕτως εἰς τὸ τοῦ Πλάτωνος *ἀποβλέψας πρὸς τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι* (Ν. Γ', 686), ἡ μία ἔννοια τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἐκφέρῃ ὁ λόγος, κατὰ σειρὰν ὁμαλήν· *ἀποβλέψαντί μοι ἔδοξεν* ἢ *ἀποβλέψας ἡγησάμην*, κτλ, χωρίζεται διὰ τοῦ *ἀνακολούθου* εἰς δύο· 1. *ἀποβλέψας*, κτλ· 2. *ἔδοξέ μοι*, κτλ.

§. 94. Ἐπίσης ἐκτεταμένη καὶ ποικίλη εἶναι ἡ χρῆσις τοῦ *ἀνακολούθου* ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντάξει, ὡς ἡ τῆς *ἐφέλξεως*, κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους γινομένων ἀμφοτέρων, ἰδιαιτέρων πονημάτων καὶ περὶ τούτου γραφέντων.

§. 95. Καὶ πρῶτον μὲν γίνεται τὸ *ἀνακόλουθον* ἐν τῇ ἑλληνικῇ συντάξει, ὅταν, ἀρχίζων ὁ λόγος δι' ὀνομαστικῆς, ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ κατάλληλον ῥῆμα εἰς ὃ ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ, τρέπηται εἰς ἀλλοίαν σειράν, ὡς εἰ ὑπῆρχε δοτική, καθάπερ εἶναι τὸ ἀνωτέρω χωρίον τοῦ Πλάτωνος (§. 93), τὸ τοῦ Ξενοφῶντος *βουλόμενος* (ὁ Κῦρος) *κατάσκοπόν τινα πέμψαι, ἔδοξεν αὐτῷ ἐπιτήδειος εἶναι ὁ Ἀράσπας ἐλθεῖν ἐπὶ τοῦτο* (Ξ. Κ. Π. ϛ', ά, 31), καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα.

§. 96. Εἰς τὸ τοιοῦτον ἀνακόλουθον ἀνάγονται ἐν μέρει καὶ αἱ *ἀπόλυτοι ὀνομαστικαί*· διότι καὶ ἐν αὐταῖς ἀρχόμενος ὁ συγγραφεὺς τοῦ λόγου δι' ὀνομαστικῆς καὶ προβαίνων μέχρι τινὸς κατ' αὐτὸν τὸν εἱρμόν, παραιτῶν αὐτὸν μετέπειτα λαμβάνει ἄλλον, δι' οὗ, γραμματικῆς ἀκαταλληλίας γινομένης, ἡ ὀνομαστικὴ μένει ἄνευ ῥήματος, ἐκκρεμὴς καὶ ὄντως ἀπόλυ-

τος· *μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίπου κλεινὸς γόνος, ἐν τῷδ' ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν* (Εὐρ. Φ. 290).—*Αἴας, πάλαι δή σ' ἐρωτῆσαι θέλων, σχολὴ μὲν ἀπεῖργεν* (Εὐρ. Παλαμ.. Ἀποσπ.).

§. 97. Δεύτερον δὲ γίνεται τὸ *ἀνακόλουθον*, τρεπομένου τοῦ κώλου ἀντιθέτως, ἢ ἐν τῷ προηγουμένῳ, ἀρχίζοντος δηλ. τοῦ λόγου διὰ δοτικῆς καὶ τελευτῶντος εἰς ὀνομαστικήν· *καὶ τοῖς Συρακουσίοις κατάπληξις οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, . . . ὁρῶντες*, κτλ, (Θ. Ζ', 42). Ὡς δὲ τὸ ἀνωτέρω εἶναι = βουλομένῳ τῷ Κύρῳ ἔδοξε, κτλ, οὕτω τοῦτο εἶναι = οἱ Συρακούσιοι κατεπλάγησαν ὁρῶντες. Προῆλθε λοιπὸν ἐν τούτοις τὸ *ἀνακόλουθον* ἐκ τῆς κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν λέξιν συντάξεως.

§. 98. Διὰ τῆς κατ' ἔννοιαν ἤτοι διὰ τῆς κατὰ τὸ *νοούμενον* ἢ *σημαινόμενον* συντάξεως γεννᾶται τὸ *ἀνακόλουθον* καὶ ἐν πολλοῖς ἄλλοις· Οὕτω παρ' Εὐριπίδῃ (*Βάκ.* 1130)· *ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή, ὁ μὲν στενάζων, ὅσον ἐτύγχανε πνέων, αἱ δ' ἠλάλαζον*· ἔνθα, κατὰ κανόνα, ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ ἔπρεπε νὰ ἕπηται γενικὴ ἀπόλυτος λεγομένη. Οὕτω παρὰ Θουκυδίδῃ· *τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο· Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν νεοῖν ἐναντίαιν ἀεὶ τὴν νῆσον παραπλέοντες τῆς ἡμέρας, Πελοποννήσιοι δ' ἐν τῇ ἠπείρῳ στρατοπεδευόμενοι καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει* (Θ. Δ', 23), ὡς εἰ προϋπῆρχεν *ἀμφότεροι ἐπολέμουν· οἱ μὲν . . οἱ δέ . . .* κτλ. (Ἴδε προσέτι Θ. Β', 53. Ἡρ. Ἡ, 74. Ξ. *Ἑλλην.* Β', ϐ', 2. κλ.).

§. 99. Ἀνακόλουθος εἶναι βέβαια καὶ ἡ πλοκὴ ἐπὶ τῶν παραβολικῶν λόγων, ὅταν τὸ ῥῆμα, ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ κύριον κῶλον, διὰ τῆς ἕλξεως φέρηται πρὸς τὸ διὰ τοῦ *ὥσπερ* ἀρχόμενον· *ὅσοι ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα* (Θ. Α', 82).—*ἢν οἱ ἡγεμόνες ὥσπερ νῦν ὑμεῖς διαγνώμονας ποιήσησθε* (Θ. Γ', 67). Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ συγκρίσεων· *ἥπερ* (τύχη) *ἀεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα* (Δ. Φ. Ά, έ).

§. 100. Καὶ κατὰ πολλοὺς ἄλλους τρόπους γίνεται τὸ *ἀνακόλουθον*, εἴτε ῥήματος τιθεμένου ὅπου ἔπρεπε, κατὰ τὰ προηγούμενα, νὰ ἦναι μετοχή, εἴτε διὰ πολλῶν παρενθέσεων διακοπτομένου τοῦ λόγου καὶ οἷον λησμονουμένης τῆς πρώτης σειρᾶς, κτλ· ὥστε, ὡς ὁπουδήποτε τὸ ἑπόμενον ἐνεργοῦν εἰς τὸ ἡγούμενον συμμεταβάλλει αὐτὸ κατά τι ἤ, ἀντιστρόφως, τὸ ἡγούμενον εἰς τὸ ἑπόμενον, ἐπικρατεῖ *ἕφελξις*, οὕτως ὑπάρχει *ἀνακολουθία λόγου* καὶ *ἀνακόλουθον σχῆμα* ἢ *ἰδίωμα* ὅπου τὸ τέλος δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου.

§. 101. Τοσαῦτα καὶ περὶ τούτου, εἰ μὲν οὐχὶ ἄλλο, ἱκανὰ δ' ὅμως, νομίζω εἰς νύξιν πρὸς περαιτέρω ἔρευναν. Ἄλλων πληρέστερα πονήματα θέλουσι πραγματευθῆ τὸ θέμα τοῦτο τελειότερον, ἐξακριβοῦντα τὴν γένεσιν, τὴν ἀνάγκην, τὴν χρῆσιν, τὴν διαίρεσιν τῶν σχημάτων καὶ ἰδιωμάτων, τὴν ἀναγωγὴν αὐτῶν εἰς γένη καὶ εἴδη, τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πολλῶν σχημάτων πολλάκις σύμπτωσιν, τὴν διάκρισιν τῶν ῥητορικῶν καὶ συντακτικῶν σχημάτων, τὸν σκοπὸν ἑκατέρων καὶ τὰ ὅμοια.

§. 102. Ἐπειδὴ δὲ τοιαύτη ἐξέτασις καὶ ἐξήγησις τῶν συντακτικῶν σχημάτων βοηθεῖ μεγάλως εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, διὰ τοῦτο τοιοῦτον σύγγραμμα ἔσται ἀναντιῤῥήτως εὐπρόσδεκτον εἰς τοὺς περὶ τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν ἀσχολουμένους, τῆς ὁποίας μόνον τὰ στοιχεῖα πραγματεύεται τὸ παρὸν σχεδίασμα, καὶ τοῦτο ἄνευ ἀξιώσεων, ἀσμένως παραχωρουμένων εἰς τὴν φιλοτιμίαν τῆς νέας γενεᾶς, ἥτις θέλει διαδεχθῆ τοὺς πρεσβυτέρους ἡμᾶς ἐν τῷ βίῳ τε καὶ ἐν τοῖς γράμμασιν. Καὶ τὰ μὲν τῆς παλαιοτέρας γενεᾶς ἔργα διὰ τῶν προόδων τῆς νεωτέρας θέλουσι συγκαλυφθῆ βέβαια ὑπὸ κρειττόνων ἄλλων, ὡς κρύπτονται οἱ ἀκατέργαστοι λίθοι ἐν τοῖς θεμελίοις τῶν οἰκοδομῶν, ἡ δὲ νεωτέρα, καὶ τὰς δυσχερείας καὶ τὰς ὀλίγας τότε ἐλπίδας τῆς ἀρχαιοτέρας ἀναλογισθεῖσα, θέλει κρίνει ὀρθότερον περὶ αὐτῆς, ἐὰν θέλῃ νὰ ἦναι δικαία·

ξὺν τῷ δικαίῳ γὰρ μέγ' ἔξεστι φρονεῖν (Σ. *Αἰ.* 1125).

ΤΕΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.